

CHRISTIAN
JACO

IŞIKTAŞI II

BİLGE KADIN

1998

YERİNDEN
KÜLTÜR
ARŞİVİ

2. BASKI

YERİNDEN
KÜLTÜR
ARŞİVİ

HB3253

Christian Jacq

Işık Taşı Dizisi

Bilge Kadın

Çeviren: Ali Cevat Akkoyunlu

IŞIK TAŞI BİLGE KADIN

Orijinal adı: La Pierre de Lumiere / La Femme Sage © XO Editions, 2000 Yazan: Christian JACQ

Fransızca aslından çeviren: Ali Cevat AKKOYUNLU Türkçe yayın hakları: © Doğan Kitapçılık AÇ

Bu kitabın Türkçe yayın hakları Onk Ajans Ltd. Őti. aracılığıyla satın alınmıŐtır

1.baskı / kasım 2000

2.baskı *nisan 2001* ISBN 975-6719-58-3 Kapak tasarımı: Dipnot Baskı: Altan Matbaası

Doğan Kitapçılık AÇ Hürriyet Medya Towers, 34544 GüneŐli-İSTANBUL Tel. (212) 677 06 20 - 677 07 39 Faks (212) 677

07 49

Christian Jacq (Işık Taşı)
Cilt2
Bilge Kadın

Işık Taşı Dizisi

Bilge Kadın

Işık Taşı dizisinden yayımlanacak diğer kitaplar:

- Cesur Paneb
- Hakikat Meydanı

İçindekiler

[Birinci bölüm](#)

[İkinci bölüm](#)

[Üçüncü bölüm](#)

[Dördüncü bölüm](#)

[Beşinci bölüm](#)

[Altıncı bölüm](#)

[Yedinci bölüm](#)

[Sekizinci bölüm](#)

[Dokuzuncu bölüm](#)

[Onuncu bölüm](#)

[On birinci bölüm](#)

[On ikinci bölüm](#)

[On üçüncü bölüm](#)

[On dördüncü bölüm](#)

[On beşinci bölüm](#)

[On altıncı bölüm](#)

[On yedinci bölüm](#)

[On sekizinci bölüm](#)

[On dokuzuncu bölüm](#)

[Yirminci bölüm](#)

[Yirmi birinci bölüm](#)

[Yirmi ikinci bölüm](#)

[Yirmi üçüncü bölüm](#)

[Yirmi dördüncü bölüm](#)

[Yirmi beşinci bölüm](#)

[Yirmi altıncı bölüm](#)

[Yirmi yedinci bölüm](#)

[Yirmi sekizinci bölüm](#)

[Yirmi dokuzuncu bölüm](#)

[Otuzuncu bölüm](#)

[Otuz birinci bölüm](#)

[Otuz ikinci bölüm](#)

[Otuz üçüncü bölüm](#)

[Otuz dördüncü bölüm](#)

[Otuz beşinci bölüm](#)

[Otuz altıncı bölüm](#)

[Otuz yedinci bölüm](#)

[Otuz sekizinci bölüm](#)

[Otuz dokuzuncu bölüm](#)

[Kırkıncı bölüm](#)

[Kırk birinci bölüm](#)

[Kırk ikinci bölüm](#)
[Kırk üçüncü bölüm](#)
[Kırk dördüncü bölüm](#)
[Kırk beşinci bölüm](#)
[Kırk altıncı bölüm](#)
[Kırk yedinci bölüm](#)
[Kırk sekizinci bölüm](#)
[Kırk dokuzuncu bölüm](#)
[Ellinci bölüm](#)
[Elli birinci bölüm](#)
[Elli ikinci bölüm](#)
[Elli üçüncü bölüm](#)
[Elli dördüncü bölüm](#)
[Elli beşinci bölüm](#)
[Elli altıncı bölüm](#)
[Elli yedinci bölüm](#)
[Elli sekizinci bölüm](#)
[Elli dokuzuncu bölüm](#)
[Altmışınca bölüm](#)
[Altmış birinci bölüm](#)
[Altmış ikinci bölüm](#)
[Altmış üçüncü bölüm](#)
[Altmış dördüncü bölüm](#)
[Altmış beşinci bölüm](#)
[Altmış altıncı bölüm](#)
[Altmış yedinci bölüm](#)
[Altmış sekizinci bölüm](#)
[Altmış dokuzuncu bölüm](#)
[Yetmişinci bölüm](#)
[Yetmiş birinci bölüm](#)
[Yetmiş ikinci bölüm](#)
[Yetmiş üçüncü bölüm](#)
[Yetmiş dördüncü bölüm](#)
[Yetmiş beşinci bölüm](#)
[Yetmiş altıncı bölüm](#)
[Notlar](#)

Bu roman, Altın Evi'nin sırlarını bilen ve bunu eserlerine yansıtmayı başaran Hakikat Meydanı'nın tüm zanaatkarlarına ithaf olunur.

Birinci bölüm

Yoğun bir tehlike çevrede kol geziyordu.

Büyük Ramses'in altmış yedi yıl süren iktidarından sonra ölümünden bu yana, Hakikat Meydanı endişe içindeydi. Başlıca görevleri kral ve kraliçe mezarlarını yapmak ve süslemek olan zanaatkarların Teb'in batı ucundaki gizemli ve dışa kapalı köyü, korkuyla geleceğine bakıyordu.

Yeni firavun, altmış beşlik Merneptah, ünlü ölünün yetmiş gün süren mumyalanmasından sonra, nasıl bir karar alacaktı? Ramses'in oğlu sert, adil ve ciddi bir adam olarak tanınıyordu tanınmasına da, entrikaları, "yaşayanların tahtı"na geçip İki Ülke'yi, Yukarı ve Aşağı Mısır'ı ele geçirme planlarını önleyebilecek miydi?

Büyük Ramses, doğrudan krala ve onun başbakanına, yani vezire bağlı zanaatkarlar loncasının ve Hakikat Meydanı'nın cömert koruyucusu olmuştu yıllar boyu; Hakikat Meydanı'nın bağımsız mahkemesi vardı, her gün iase alıyordu. Gündelik kaygılardan uzak, ülkenin manevî gelişimi için olmazsa olmaz çalışmalara ayırıyordu tüm zamanını.

Girmesinin yasak olduğu köyün güvenliğinden sorumlu Şef Sobek, uzun zamandır uykuya hasretti. Belinde kılıcı, elinde mızrağı, omzunda yayı, durmaksızın sorumluluğu altındaki bölgeyi arşınıyor, kurduğu güvenlik ağını gözden geçiriyordu.

Köyün büyük kapısının önüne yerleştirilen iki muhafız her zamanki görevlerini eksiksiz yerine getiriyordu kuşkusuz; biri sabahın dördünden, öğleden sonra dörde; öteki öğleden sonra dörtten, sabah dörde. İkisi de iriyarı, ellerindeki sopaya hâkim adamlardı, dışardakilerin Hakikat Meydanı zanaatkarları ile ailelerinin yaşadığı bölüme girmelerini önüyorlardı. Bir de "beş duvar" vardı köye giden yolun üzerinde ya da birbiri ardına sıralanmış beş tabya.

Ne ki bütün bu önlemler Sobek için, sol gözünün altında ince bir yara izi taşıyan irikiyım güçlü Nübyeli için, yeterli değildi; adamlarına sürekli çevredeki tepelerden etrafı kolaçan etmelerini, Ramesseum'a, Büyük Ramses'in milyon yıllık tapmağına giden yolu, Krallar ve Kraliçeler vadilerine çıkan patikaları denetlemelerini söylemişti.

Eğer önlenemez bir karışıklık çıkarsa, baldırı çıplaklar, zanaatkarların akıl almaz hazineler yarattıkları, hatta arpayı altına çevirdikleri söylenen Hakikat Meydanı'na saldıracaklardı mutlaka. Firavunun himayesinden yoksun kaldıklarına göre, aynı gemideki insanlar gibi olduklarını düşündükleri köyde "sağ ekip" ve "sol ekip" olarak ikiye ayrılmış otuz iki zanaatkarın oluşturduğu küçük topluluğun hali nice olacaktı? Belki Sobek son savunucuları olacaktı zanaatkarların, kaçmamaya, sonuna dek direnmeye kararlıydı.

Polis şefi "dışardakierden olmakla birlikte, korumakla görevli olduğu köy halkının büyük bir bölümüne karşı sevgi beslemeye başlamıştı; zanaatkar olmamasına, gizemlerini bilmemesine rağmen, maceralarında bir katkısı varmışçasına bir şeyler hissediyor, zanaatkarların olmadığı bir dünya düşünemiyordu.

İşte bu nedenle loncanın içinde de bir katil olabileceği endişesi taşıyordu? Bir zamanlar

imzasız bir mektupta, bir polisi öldürmekle suçlanan, daha sonra aklanan ketum Ustabaşı Suskun Nefer'in hayatını tehdit eden bir katil? Şef Sobek ne polis memurunu öldüreni ne de imzasız mektubu yazanı bulabilmişti; ihbarcının Nefer'in hızlı yükselişini kıskanan bir meslektaşı olduğundan kuşkulanıyordu. Bir de polis şefinin uğraşması gereken bir başka iş daha vardı; Teb'in Batı Yakası Başyöneticisi Abri'nin Hakikat Meydanı'nı yok edecek bir komploya karıştığını sanıyordu Sobek. Yazık! Büyük Ramses'in ölümü, bir daha düzelmeyecek şekilde hayatı altüst etmek üzereydi.

Sağ ekibin şefi olarak Nefer'in görevi, Işık Meydanı'nda dâhice düzenlemeler yapmak, planlan çizip işleri herkesin becerisine göre dağıtmaktı. Sol ekip şefi Kaha'nın ölümünden sonra, Nefer'in sorumluluğu daha da artmıştı. Kaha'nın yerini manevî oğlu Hay almıştı, Hay deneyimsizdi, ama loncanın gerçek yöneticisi olduğuna inandığı Nefer'in hayranlandı. Merkezî yönetimin temsilcisi olan Mezar Kâtibi Kenhir bile saygı gösteriyordu Nefer'e. Sembolik olarak 'Teb'in batısında milyonlarca yıllık ulu ve soylu mezar' olarak anılan köyü gerektiği gibi yönetmekle görevli yüksek yönetici Nefer'i karşı gelinmez bir otorite ve kusursuz bir ustabaşı olarak görüyordu.

İyi de Suskun Nefer Hakikat Meydanı'na saldırmaya hazırlanan karanlık güçlere karşı savaşabilecek miydi? "İçerdeki"lerin oluşturduğu ekibin komutanı Nefer, yaklaşan tehlikenin ciddiyetinin bilincinde miydi? Böylesi bir tehlikeyi göğüsleyecek gücü var mıydı? Kendinden öncekilerin de uyguladığı kurallara göre çalışırken, belki de dış dünyanın acımasızlığını, hırsını unutmuştu Nefer. Taşdığı büyü felaketi kovmaya yetebilir miydi?

Polis şefi duvardaki oyuğun önünde durdu. Oyuğun içinde köyün koruyucu tanrıçası Maat'ın heykelciği duruyordu. Başının üzerindeki yön bulmalarında kuşlara yardımcı olan tüyüyle loncanın amacını, zanaatkar yaratıcılığının olmazsa olmaz öğelerine, doğruluğa ve ahenge ulaşma çabasını temsil ediyordu kırılğan tanrıça. "Maat'ın heykelini yapmak, Tann'nın isteğini yerine getirmektir" denmez miydi hem?

Sobek soluk almakta güçlük çekiyordu. Sıcak hava giderek ağırlaşıyor, tehlike giderek yaklaşıyordu. Sakinleşebilmek için Teb'deki dağların piramide benzer tepesine, batı zirvesine bakmaya koyuldu. Efsaneye göre loncanın ilk taş ustaları kayayı bu şekilde yontarak kuzey piramitlerinin güneyden yankılanmasını sağlamak istemişlerdi.

Kutsal zirvenin, "sessizliği seven" olarak anılan ürkütücü dişi yılanı barındırdığını, her gün biraz daha çoğalan engellerin, kâfirlerin yılanın huzurunu bozmalarını daha da güçleştirdiğini herkes gibi polis şefi de biliyordu. Firavunlar ebedî istirahatgâhlannı yılanı emanet etmiş, köylüler de dileklerinin gerçekleşmesini onun sağlayacağına inanmaya başlamıştı.

Dört yüz elli metrelik zirve, firavunların ka'nın evrene yayılmış tükenmez enerjisini yansıtmak için yaptıkları tapınakların ekseni üzerindeydi. Tapınaklar, çevresine yelpaze gibi açıldıkları zirveye sonsuz bir saygı gösteriyor gibi dikiliyordu.

Sobek güneş batar, alacakaranlık çölü, tarlaları ve Nil'i kaplarken zirveyi seyretmeyi seviyordu; geceye sonsuza dek direnecekmişçesine, sadece zirve ışık içinde kalıyordu o dakikalarda.

Nöbetçilerden biri kollarını salladı, öteki bağırdı.

Sobek zaman kaybetmeden korkunç bir kargaşanın hâkim olduğu 1. Tabya'ya seğirtti. Polisler, korkan, sopa darbelerinden korunmak için başlarını ellerinin arasına almış, eşekleriyle yük taşıyan on on iki kişinin etrafını çevirmiş, ürken hayvanlar dört bir yana dağılmıştı.

- Durun, diye bağırdı Sobek, bunlar yardımcı! Yaptıkları yanlışın farkına varan polisler, sopalarını indirdi.

- Korktuk da ondan, Şef, dedi içlerinden biri. Gelip barikatı zorlayacaklarını sandık.

Yardımcılar her günkü gibi, köy halkının ihtiyacı olan suyu, balıkları, taze sebzeyi, yağı ve diğer yiyecekleri getirmişlerdi. En dayanıklıları eşeklerini yakalamayı başardı, ötekiler inleyip şikâyet etmeyi sürdürdü. Sobek olanları açıklamak, adamlarının davranışını haklı göstermek için çok uzun bir rapor yazmak zorunda kalacaktı.

- Yaralıları tedavi edin, dedi. Sonra da hayvanların yükünü indirin. Konvoy köyün ana kapısı önüne geldiğinde kapı açıldı, zanaatkarların kanları dışarı çıktı. Hem Hathor rahibesi hem de evlerinin hanımıydı kadınlar, yiyecekleri sessizce aldılar.

Büyük Ramses'in ölümünden önceki günlerde eşekçiler kapının önünde belirdiklerinde tartışır, birbirlerine takılır, nedensiz gülüp, incir çekirdeğini doldurmayacak bir şeye kızar ya da kızmış görünürler, etin, meyvenin, balığın iyisini almak için gürültü çıkarırlardı. Büyük hükümdarın ölümünden sonra çocuklar bile dilsizdi sanki, analan da çocuklarının oyunlarına katılmaya hevesli görünmüyordu. Çömelip gündelik işleri kusursuzca yerine getirmeye çalışıyorlar, ekmek için hamur yoğuruyor, bira yapıyorlardı. Ailece yenecek yemeğin mutluluğunun habercisi bu basit hareketleri daha ne kadar devam ettireceklerdi acaba?

Genç bir polis memuru koşarak Sobek'in yanına vardı.

- Efendim, efendim! Gelenler var!

- Başka yardımcıları mı?

- Hayır, ellerinde mızraklar, yaylar bulunan askerler!

İkinci bölüm

Teb'in Başhazinedarı Mehi, görkemli evinin kabul salonunda bir o yana bir bu yana gidip geliyordu. Eşsiz bir maliyeci ve benzersiz bir sayı sihirbazıydı, aynı zamanda bölgenin gizli efendisiydi ve cömertliğinden sonuna dek yararlanmasını bilen orduların değerli komutanıydı.

Yuvarlak yüzü, kafasına yapıştırılmış gibi duran simsiyah saçları, kalın dudakları, yumuk yumuk el ve ayakları, geniş ve güçlü göğsüyle kendinden ve ikna yeteneğinden emin, görünürde ulaşılmaz bir amaca, Hakikat Meydanı'nın baş döndürücü zenginliklerini ele geçirmeye tutkundu. Altın Evi'ndeki zanaatkarların inanılmaz hazineler yarattığını biliyordu; Krallar Vadisi'nde bir mezarın karanlıklarına daldıklarında, yollarını aydınlatmak için yararlandıkları Işık Taşı'nı görmüştü.

Tanınmamak ve kaçabilmek için bir polis memurunu öldürmek zorunda kalmıştı. Ne var ki cinayeti Suskun Nefer'in başına yıkmak için Sobek'e yazdığı imzasız mektup istediği sonuca ulaşamamıştı: çünkü Hakikat Meydanı'nın gizemli "bilge kadını'nın müdahalesinden sonra, mahkeme zanaatkarın aklanmasına karar vermişti. Yine de bir zarar görmeden yükselmesini sürdürdü komutan, yükselirken kayınpederini ortadan kaldırmak için titiz bir plan hazırlamış, planı uygulamak için de bir akrep kadar çekici, hırslı, paragöz ve acımasız karısı güzel Serketa'dan yardım görmüştü.

Varlıklıydı, güçlüydü, lekesiz bir ünü vardı, ama yine de dikkatle ve sabırla hazırlıyordu planlarını Mehi. Hakikat Meydanı'nın Kabul Heyeti tarafından reddedilmesiyle uğradığı hakareti hiç unutmadı; öç alma arzusu, geleneklerinin ve inançlarının batağma sürüklenmiş yaşlı Mısır'ı çağdaştırma tutkusuyla birleşiyor, bu tutkusunu gerçekleştirip, dostu Dakter'in kişiliğinde bütünleşen, her türlü yeniliğe açık, uyuşmuş toplumu ayağa kaldıracak bilimi hâkim kılmayı tasarlıyordu.

Büyük amacım gerçekleştirebilmesi için loncanın sırlarını öğrenmesi şarttı. Hem zaten firavunlar, bu sırlara tek başlarına sahip olabilmek için, kıskançça bir gayretle korumuyor muydu lonca'yı? Mehi'nin baş rakibi Büyük Ramses olmuştu, hükümdardan kurtulabilmek için arabasının dingilini eğletmiş, ancak çabası başarısızlıkla sonuçlanmıştı. Mehi, yaşlı firavunun doğüstü bir talihi olduğunu kabul etmek zorunda kalmış ve gevezelik edeceğinden kuşkulandığı suç ortağını ortadan kaldırmakla yetinmişti. Geriye tek bir yol kalmıştı: Ramses'in ölümünü beklerken köyün çevresine ağını örmek.

Sonunda Hakikat Meydanı'nın koruyucusundan kurtulmuştu! Ramses'siz, başı kesik tavuklar gibiydi zanaatkarlar; yeni kralın, kuzeyden gelme Merneptah'm, loncaya selefi kadar hoşgörülü davranıp davranmayacağı kuşkuluydu üstelik. Oysa Teb'in başhazinedarı başkentten, Merneptah'm taç giydiği Per Ramessu'dan bilgi alamıyordu bir türlü. Yeni kralın geleneğe bağlı olduğu, yeni bir fikir üretmediği, Büyük Ramses'in adımlarını izlemeye kararlı olduğu söyleniyordu; bakalım iktidar yeni kralın kişiliğini değiştirebilecek miydi?

Entrikalar gelişmek, güzelleşmek zorundaydı! Entrikalardan bazıları, kısa olacağına

inandığı geçiş sürecine uyum sağlamaya, uyum sağlarken de yeni bir dünyaya hazırlanmaya yönelikti. Hakikat Meydanı'nın sırlarını eline geçirebilirse, en güçlüsünün Mehi olacağı yeni bir dünyaya.

Bitmek tükenmek bilmez mumyalama süresi boyunca, beklenmedik şeyler de olabilirdi. Örneğin, Merneptah'm ani ölümü ve taht kavgası. Mehi böyle bir şey olmasını istemiyordu, taht kavgasına katılmaya hazır değildi henüz. Hükümdarın sahnenin önünde görünmekle yetineceği, tüm ipleri sahne arkasında Mehi'nin eline bırakacağı bir düzendi onun düşlediği. Teb belediye başkanıyla başardığını, yönetimin en üst basamağında tekrarlamaması için bir neden var mıydı?

Köhnemiş ilkelere saplanıp kalmış, ülkenin önlenemez gelişmesini anlamaktan âciz, durağan bir Merneptah: böylesi silik bir firavun, müttefiklerin en değerlisi olmaz mıydı?

Mehi zanaatkarların ruh halini, dirençlerini sınamak için, Doğu Yakası Başyöneticisi Abri'yle kafa kafaya vermiş, köye bir vergi müfettişi ile bir askerî birlik göndermeyi kararlaştırmışlardı.

Gönderdikleri birlik kapıyı zorlamayı başarırca, Mehi de aralıktan içeri sızacak, loncanın ayrıcalıklarını yok edecekti. İş çok ciddiye..

Şef Sobek, çoğunlukla genç askerlerle karşı karşıya olduğunu anladı. Hakikat Meydanı'nın sorumluluğunu üstlendiği günden beri, ilk kez askerlerle karşılaşılıyordu.

İki sıra halinde gelen askerler 1. Tabya'nın önünde durmuştu. İyi eğitilmiş, güçlü kuvvetli Nübyeli polislerin ellerinde palalar ve sopalar vardı. Emirlerinin tartışılmaz olduğunu bildikleri Şef Sobek'in buyruklarını yerine getirmeye hazır görünüyorlardı. Sobek ilerledi.

- Başınızda kim var?

- Ben, dedi yaşlı bir asker. Tepesinden bakan iriyan zenciden etkilendiği kesindi. Emirleri vergi müfettişinden alıyorum.

O ana kadar askerlerin ardında duran şişman bir adam, ilerleyerek tiz bir sesle Sobek'e seslendi.

- Batı yakası başyöneticisinden köydeki hayvanların sayımını yapma ve uygulanacak vergiyi hesaplama talimatı aldım. Son yıllarda verilmiş hiçbir bildirimle rastlamadığımdan, ceza yazmak zorunda kalacağım kuşkusuz. Kamu görevi yaptığınıza göre bana yardım edip talimatı yerine getirmemi sağlamanız gerekir. Şef Sobek hiç de böyle bir saldırı beklemiyordu.

- Sizin istediğiniz... köye girmek mi?

- Başka bir yolu yok gibi.

- Aldığım emir kesin. Zanaatkar ya da zanaatkar ailesinden olmayanlar, benim onayım olmadan köye giremez.

- Mantıklı olun. Ben yönetimi temsil ediyorum.

- Size hatırlattığım emir, sadece firavun ve vezire uygulanmaz. Görebildiğim kadarıyla siz ne firavunsunuz ne de vezir.

- Vergi karşısında eğilmek zorundasınız! Gidip mezar kâtibine sorun, size yasayı hatırlatacaktır.

Sobek tereddüt etti. Müfettişin önerdiği pek de kötü bir fikir değildi, anlaşılan Öfkeli Kenhir'i tanımıyordu.

- Tamam, ama askerleriniz yerlerinden kıpırdamasın! Tabyanın öte tarafına geçmeye kalkıştırlarsa, adamlarım gözlerinin yaşlarına bakmaz.

- Konuşma tarzınızı beğenmedim, Şef Sobek. Adamlarınızın sayısı askerlerimden az, üstelik yasa da benden yana.

- Eğer böyle düşünüyorsanız, kimseyi çağırmam ve sorunu kendi yöntemimle çözerim.

Sopalarını hazırlamaları için Nübyeli polisler emir vermek gerekmedi. Karşılarındakilerden çok daha genç, çok daha atik görünüyorlardı, bire karşı üç boğuşmaktan korkmayacakları kesindi.

- Sinirlenmeyelim, dedi vergi müfettişi. Ben buraya yasayı uygulamak için geldim. Siz de öyle.

- Bana verilen emirler kesin. Hiçbir ayrıcalık göstermeden uygulamak zorundayım.

- Öyleyse mezar kâtibini getirin!

- Sakın ilerlemeye kalkışmayın!

Müfettiş ne cevap vereceğini bilemez bir durumda olduğu yerde kaldı. Görevinin çok zor olduğunu söylemişlerdi ama böylesi bir direnişle karşılaşacağını hesaplamamıştı. Üstelik o dev zencinin görünüşü bile ürkütücüydü; kavga çıkarsa kafasına bir sopa yemesi bile mümkündü. En iyisi kuvvete başvurmaktan kaçınmak, mezar kâtibini oldubittiyle karşı karşıya bırakıp, fırsattan yararlanmaktı. Tabyaları aşarken fazla acele etmedi Sobek. Nasıl olsa bu çapulcular adamlarının hakkından gelemezdi; ama bunlardan sonra başkaları da gelecekti, daha kalabalık ve daha güçlü birlikler.

Askerlerin müdahalesine Batı Yakası Başyöneticisi Abri'den başka kim karar vermiş olabilirdi ki... Sobek Abri'yi bir kez daha yolunun üzerinde buluyordu işte. Başyönetici Sobek'e rüşvet vermeye çalışmış, başaramayınca başka yere atanmasıyla uğraşmış, sanki aklından bir türlü çıkmayan cinayeti aydınlatmaya çalışan iş bozucu bir polis şefiymiş gibi, ondan kurtulmak istemişti.

Ama Abri'nin Sobek'e karşı, daha doğrusu Hakikat Meydanı'nına karşı doğrudan saldırıya geçmesi, işte bu ilk kez oluyordu.

Neden böyle bir saldırıya karar vermişti? Şu ya da bu şekilde suçlu olup, onu suçlayacak olanlardan kurtulmak istemiyorsa, neden?

Şu anda halledilmesi gereken en önemli sorun, vergi müfettişiydi. Çatışmayı önlemek mümkün olmayabilirdi, çünkü Kenhir'e haber vermek yeterli değildi. Üstelik mezar kâtibinin yerinden kalkmaya razı olacağı da kesin değildi.

Üçüncü bölüm

- Sakın, dedi mezar kâtibi, hizmetçisi Güçlü Niyut'a. Sakın o lanet olası süpürgeyi kütüphaneme sokma! Kütüphaneyi ben temizlerim.

Genç kız omuzlarını silkmekle yetindi. Her sabah aynı vaaz.

Altmış iki yaşında, yalnız bir dağ keçisinden daha öfkeli olan Kenhir'de, önemli görevlerde bulunan kâtiplere has bir hantallık vardı, ama hareketli ve parlak gözlerinden hiçbir şey kaçmıyordu.

Büyük Ramses'in ölümünden beri pençeleştiği uykusuzluğu, adamotu çayı sayesinde yenmişti. İçinde yaşadığı küçük topluluğun bu geçiş sürecinde büyük tehlikelerle karşı karşıya olduğunu, yaşam biçimini onaylamayacak bir hükümdara direnemeyeceğini çok iyi biliyordu, ama yine de sonsuza dek sürecekmiş gibi görevine dört elle sarılıyordu.

En önemli konulardan biri olan loncanın su ihtiyacı, iki yoldan karşılanırdı: Hathor Tapınağı'nın altmış metre kuzeydoğusundaki çok derin kuyudan ve durup dinlenmeden gelip giden eşekçilerden. Kuyu, dik açıyla yontulmuş duvarları, kireçtaşından tabanı, törenlere su taşıyanların aşağıya inebilecekleri görkemli merdivenleriyle bir mimarî harikasıydı. Ne var ki gündelik ihtiyaca, özellikle de köyün başlıca kaygısı olan temizliğe cevap vermekten uzaktı. İşte bu nedenden dolayı mezar kâtibi, her sabah sakaların gelişini sabırsızlıkla bekler olmuştu. Sakaların ağır damacanalardaki sular, pişirilmiş kırmızı topraktan yapılan, üzerine açık sarı ya da koyu kırmızı kapaklar örtülen, değerli sıvının taze kalması için sokaklarda gölgeye ve çıkıntılarının altına yerleştirilen dev testilere doldurulurdu. Testilerden bazılarının üzerinde I.Amenofis'in, III. Tutmosis'in, Firavun Kraliçe Haçepsut'un adları kazınmıştı, bu adlarla hükümdarların Hakikat Meydanı halkının iyi yaşamasıyla ilgilendikleri kanıtlanıyordu.

Kural katıydı. Sakalar günde birkaç kez, biri köyün kuzeyinde, diğeri güneyindeki iki sarnıca döküyorlardı getirdikleri suyu. Köylüler ellerinde küplerle geliyor, aldıkları suyu evlerindeki testilere boşaltıp içmek, yıkanmak ya da yemek yapmak için kullanıyordu. Kuruluşundan beri çölün ortasında yaşayan bu küçük topluluk, hiç su sıkıntısı çekmemişti; tam tersine, boldu su. Vezir tarafından atanıp, firavunca onaylanan mezar kâtibinin işi başından aşkındı. Köyün refahı, iki ekip şefi arasındaki işbirliğinin devamı, çalışanların ücretlerinin ödenmesi, işe gelmeyenler ile gelmeme nedenlerinin özenle kaydedildiği mezar defterinin tutulması, iş için gerekli malzemenin sağlanarak dağıtılması ve seleflerinin başlattığı Büyük Eser'in sürdürülmesi hep kâtibin göreviydi. Bütün bu ürkütücü yoğunluk Kenhir'in en sevdiği eğlencesine, yazı yazmasına engel olamıyordu.

Ölümünden önce seçkin "Maat yazıcısı" görevine atanan ünlü Ramose'nin manevî oğlu olan Kenhir, miras olarak babalığının güzel evine, yazıhanesine, her şeyden de önemlisi neredeyse okunaksız yazısıyla kopya ettiği ünlü eserlerle dolu zengin kütüphanesine sahip olmuştu. Destansı şiire düşküncü, Ramses'in Hititlere karşı kazandığı, ışığın karanlıklara üstünlüğünü kanıtlayan Kadeş Savaşı'm yeniden kaleme almış, daha sonra da görkemli XVIII. Sülale'nin tarihçesini yazmaya koyulmuştu. Emekliye ayrılır ayrılmaz,

uzun ve güç araştırmalarının meyvesini toplamaya, "düşler anahtarı'na son biçimini vermeye hazırlanıyordu Kenhir.

- Sizi görmek isteyen bir zanaatkar var, dedi Güçlü Niyut.

- Meşgul olduğumu görmüyor musun? Bu köyde hiç sükûnet bulamayacak mıyım?

- Adamı kabul edecek misiniz, yoksa göndereyim mi?

- Gelsin, diye homurdandı Kenhir.

Sağ ekip heykeltıraşlarından Araştırmaacı İpuy, zayıf ve asabi bir adamdı, ama benzersiz bir beceriye sahipti. En inatçı kayaları bile dize getirir, güç bir işle karşılaştığında yakınmadan çekici ve keskiyi eline alırdı.

- Bir sorun mu var?

- Kötü bir düş, dedi İpuy. Size danışmak zorundayım.

- Anlat.

- Önce, Koç Tanrı Hnum bana görünüp, "Kollarım seni koruyor, tapmaklar yapman için sana dağların bağrından doğma taşları veriyorum" dedi. Çok korkunçtu...

- Sakın aldanma, harika bir şey bu. Hnum'un ruhunda, insanları yaratan yaratıcı güç ile zanaatkarlara bu gücü ehlileştirme becerisi veren enerji toplanıyor. Sonra?

- Sonra... İşte sonrasını anlatmak güç.

- Kaybedecek zamanım yok İpuy. Ya anlatırsın ya da gidersin. Zanaatkar utaniyor gibiydi.

- Bir kadınla... kendi karımdan başka bir kadınla seviştiğimi gördüm düşümde.

- Çok kötü! Tek bir yolu var: sabah, şafak sökerken kanaldaki suya dal, böylelikle huzura kavuşursun. Söyle bakayım bana, neden ekiple birlikte Krallar Vadisi'ne gitmedin de köyde kaldın?

- Babamın mezarına armağan götürdüm. Üstelik karım da hasta.

Kenhir her ikisi de geçerli olan nedenleri mezar defterine yazdı. İpuy, korkunç sonuçlar doğurabilecek "tembel" damgasını hak etmiyordu kuşkusuz. Yine de anlattıklarının doğru olup olmadığını denetleyecekti mezar kâtibi; zanaatkarlardan biri teyzesi öldüğü için iş gelmediğini söyleyip de teyzesinin çok önce ölmüş olduğu anlaşıldığından beri, kimseye güvenemiyordu. Yontucu Kenhir'in yazıhane olarak kullandığı sütunlu salondan daha yeni çıkmıştı ki, ağır ağır hareket eden, dev kadar iri Marangoz Didya görüldü.

- Ustabaşı atölyede yapılacak bir iş verdi bana, dedi. Görevi verirken de size ücretlerin yarın sabah ödenmesi gerektiğini hatırlatmamı istedi.

Ücretlerin ödenmesi... Yirmi sekiz günde bir, şaşmadan! Mezar kâtibi ile iki ekip şefi beşer çuval sert buğday ile ikişer çuval arpa alırken, her zanaatkarın payına dört çuval sert buğday ve bir çuval arpa düşüyordu. Buna et, elbise ve sandalet de eklenirdi. Her gün yağ, merhem ve koku dağıtımım da denetlerdi mezar kâtibi, her köylü günde beş kilo ekmek ile çörek, üç yüz gram balık, birkaç çeşit meyve ve sebze, süt ve bira alırdı. Artanlar pazarda değiş tokuş etmeye yarardı.

- Bana görevimi hatırlatman gerekli mi, Didya?

- Zor dönemlerden geçiyoruz, çoğunluk her zamanki dağıtımın sürüp sürmeyeceğini merak ediyor.

- Eğer sürmeyecek olsa bunu size ilk bildiren ben olurum! Yarın, ücretler her zamanki gibi ödenecek, hem de bir avuç buğday bile eksik kalmayacak! Rahatlayan marangoz çıkıp gitti.

Kenhir ne de olsa aynı endişeleri duyduğunu itiraf edemezdi. Daha köyü hiç ziyaret etmemiş olan yeni firavun bazı baskılara boyun eğerse, dağıtımı kesmek gerekecekti. Loncanın sahip olduğu depolar, bir süre direnmelerini sağlardı tabii, ama bir süre sonra ne olacaktı?

Homurdanmaya onulmaz bir biçimde düşkün olan mezar kâtibi çalışma koşullarından yakınıyor, Teb'de sürebileceği parlak hayat aklına geliyor, ama köyü kendi hayatından da çok seviyordu. Herkesten, her şeyden yakınmaya ara vermeden, selefi ve babalığı gibi burada öleceğini ve iyi ve kötü yanlarıyla basit birer insan olan zanaatkarların her gün tanrıların hizmetinde olağanüstü bir eser yarattıkları Hakikat Meydanı'nın ona ait olduğunu biliyordu.

Sıkıntı verici olan, bu zanaatkarları söylenmelerine meydan vermeden bir arada tutmaktı; üstelik bu da Kenhir'in göreviydi!

- Temizlik bitti, dedi Güçlü Niyut. Yemeği hazırlayacağım.

- Salatalık istemez, hazmedemiyorum. Balığıma baharat koyma sakın.

Evini işgal eden bu beladan uzun süre önce kurtulması gerekirdi, ama öylesine kusursuz çalışıyor ve üstelik sert davranışını o kadar büyük bir tahammülle karşılıyordu ki...

- Sizinle konuşmak isteyen biri daha var, dedi hizmetçi.

- Anlaşılan kurtuluş yok! Söyle ona daha sonra gelsin.

- Acil ve önemliymiş...

- Anlaşıldı...

Sağ ekibin çizimcisi Pişkin Somun Pay'ın karısı mezar fâtihinin karşısına dikildi. Şaşırılmış görünüyordu.

"Çiftler arasında yeni bir tartışma" diye düşündü Kenhir. "Herif karısını boynuzladı, kadın şikâyetçi, Köy Mahkemesi' ni toplamak gerekecek."

- Kapı nöbetçisi güvenlik sorumlusundan bir haber ilettili... Korkunç bir şey!

- Sakin olun ve anlatın.

- Askerler, 1. Tabya'nın hemen önünde... Köyü işgal etmek istiyorlar!

Dördüncü bölüm

Büyük kapı açıldı, mezar kâtibi dışarı çıktı. Şef Sobek kâtibe doğru seğırtti.

- Ne oldu? diye sordu Kenhir Sobek'e

-Yanında askerle gelen bir vergi müfettişiyile başımız dertte. Sizi 1. Tabya'nın orada bekliyorlar.

Güneşin altında yürüyüş, yazıhanesinin serinliğini patikanın kumlarına bin kez tercih eden Kenhir'in sevdiği uğraşılardan olmamıştı hiç. Yine de cesaretle yola koyuldu, kısa bir süre sonra, bekletilmekten öfkelenmiş memurun yanına vardı.

- Mezar kâtibisiniz de ğil mi?

- Ne istiyorsunuz?

- Köy hiç hayvan vergisi ödememiş. Suçluları bulmak, ödeyecekleri cezaları belirlemek için içeri girmem gerek.

- Hangi hayvanlardan bahsediyorsunuz? diye sordu Kenhir.

- İneklerden, koyunlardan, bir de... Mezar kâtibi kahkahayı patlattı.

- Yasalarda gülünecek bir şey yok! diye azarladı onu vergi müfettişi.

- Yasalarda yok, ya sizde? Böylesi bir bilgisizlikle verilen görevleri yerine getirmeniz imkânsız. Vezire ayrıntılı bir mektup yazıp işinizden uzaklaştırılmanızı isteyeceğim.

Vergi memuru şaşırmişti.

- Anlamıyorum, ben...

- Dosyayı başından sonuna kadar ezberlemeden, tendi, de başvurulmaz! Köyün içinde sadece ev hayvanı var, kedi köpek, birkaç da küçük şebek. Öteki hayvanlar salgın hastalık korkusuyla yasaklandı. Eşekleri, öküzleri, inekleri, koyunları, domuzları görmek istiyorsanız, köyün dışına, zanaatkarlara ait topraklara bakmanız gerekecek. Kısacası, bir hiç yüzünden bunca yol teptirdiniz bana; bundan da hiç hoşlanmam.

Kenhir'in yüzündeki öfkeyi gören müfettiş, hızla geriye çekilmekten, yanışını olabildiğince çabuk unutturmaktan başka yapacak bir şeyi olmadığını anladı. Mezar kâtibi gibi önemli birinin şikâyetinde bulunması, meslek hayatının sonu olabilirdi.

- Böylesi asalaklardan ne zaman kurtulacağız? diye homurdandı Kenhir, vergi müfettişinin başını önüne eğip gidişini izlerken.

Kazanılan zafere rağmen, Şef Sobek pek sevinçli görünmüyordu.

- Başka bir şey daha mı var? diye sordu Kenhir.

- Size anlatmadığım ürkütücü bir şey oldu...

- İyi öyleyse, şimdi anlat!

- Suç aletleri yazıhanemde.

İki görevli Sobek'in yazıhanesine yürüdü ve polis şefi Kenhir'e üzerleri olağanüstü

resimlerle dolu kireçtaşlarını gösterdi.

Farenin birine çiçek götüren bir kedi, saçını şebeğe taratan etek giymiş bir dişi sıçan, flüt çalan bir tilki, dans eden bir keçi, kuyruğunun üzerine dikilmiş, mandolin çalan bir timsah, ip ve merdivenle bir ağacın yüksek dalına tünemiş suaygının yanına ulaşmaya çalışan bir kırlangıç, eli kalkanlı bir köstebek sürüsünden kaçmak için savaş arabasına binmiş, yayını geren bir fare, buğday yığınının tepesine oturmuş bir maymun.

İlgi çekici bir resimdi, ama Kenhir gülümsemedi bile, resimlerde lonca üyelerinden birkaçının belirgin çizgilerini tanımıştı! Daha da kötüsü, yayını geren fare, düşmanlarıyla savaştan firavundan başkası olamazdı. Maymuna gelince, hayvanın mezar kâtibini andıran hatları, Kenhir'in gözünden kaçmamıştı!

- Bu iğrenç şeyleri kim getirdi?

- Ben yokken buraya bırakmışlar.

- Hemen yok et.

- Ya suçlu yeniden yaparsa...

- Yapamayacak, inan bana. Kenhir suçluyu tanıyordu.

Üslup, resmin keskin hatları, saygısızlığı... hepsi Cesur Paneb'i işaret ediyordu.

Kuralları hiçe sayabilecek bir yapıda olduğunu bile bile genç adamın loncaya kabul edilmesi için elinden geleni yapmıştı. Hakikat Meydanı böylesi bir yeteneği arasına almamazlık edemezdi, ama Cesur Paneb bu kez fazla ileri gitmişti.

Nübyeli polisin gözünde bir panlü vardı.

- Bu tatsız şakanın gülünecek tarafı yok Sobek! Elindeki-ler, bu köyde uyulması gereken ciddiyete ve kurallara yapılmış birer hakaret.

- Sizinle aynı fikirdeyim, bunların önüne geçeceğinizden de erninirn. Ama bizi bekleyen daha önemli bir tehlike yok mu? Biraz önceki vergi müfettişini gönderen, daha önce beni rüşvete bulaştırmaya çalışan, beceremeyince de tayin ettirmeye kalkan Batı Yakası Başyöneticisi Abri.

- Hâlâ onun Hakikat Meydanı'na karşı bir şeyler hazırladığından kuşkulanıyorsun, değil mi?

- Her zamankinden de çok. Kenhir'in yüzü karardı.

- Haksız olmanı o kadar çok isterdim ki... Ama hakkında bilgi topladım, bu Abri her türlü entrikaya hazır, hırslı birine benziyor. Şimdiki koşullarda soruşturmayı derinleştirmek imkânsız. Yeni firavunun ona hazırladığı geleceği kim bilebilir... İlerleyecek mi, şimdiki görevini kayıp mı edecek? Yoksa olduğu yerde mi kalacak?

- Kurnazlığı işe yaramadı ama Abri'yi tanırım, kolay vazgeçeceklerden değildir, erninirn bundan! Köyün güvenliğini tehdit ettiği için, rütbesi ne olursa olsun müdahale etmek zorunda kaldım.

- Biraz sabırlı ol, Sobek! Merneptah'ın ilk kararları, bundan sonraki tutumumuzun ne

olacağı hakkında yeterli bilgiyi verecektir. Bu arada gözünü dört açmayı sürdür.

Köy halkını korkutmamak amacıyla düşüncelerini açık-lamasa da, mezar kâtibi de en azından Şef Sobek kadar endişeliydi. "Sarayda bir değişiklik olur, Abri benzeri entrikacılar daha da güçlenirse, Hakikat Meydanı'nın birkaç haftalık ömrü kaldı demektir" diye düşünüyordu.

Kenhir köyün büyük kapısına doğru yürürken, yardımcıları atölye ve evlerinden çıkü, öfkeyle mezar kâtibinin çevresini sardılar.

Demirci, kasap, kazancı, biracı, kunduracı, dokumacılar, balıkçılar, oduncular ve bahçıvanlar heyecan içindeydi. Sözü şefleri, Çömlekçi Beken aldı.

- Burada adımız "taşyanlar" olarak geçiyor ama, diye hatırlattı. Bizim de haklarımız var! Birinci hakkımız da başımızda bir şeylerin dönüp dönmediğini bilmek.

- Şimdilik değişen bir şey yok.

- Biraz önce askerlerin saldırısına uğramadık mı?

- Gülünç bir yönetim hatası. Her şey halloldu.

- Köy kapanacak mı?

- Endişeleriniz yersiz.

- Bunu bizi rahatlatmak için söylüyorsunuz!

- Yaptığınız işin karşılığını her zamanki gibi alacaksınız, hiçbir işe son verilmeyecek... Bunlardan daha iyi güvence olur mu?

Kenhir'in sözleri yardımcıları sakinleştirdi.

- İşimizin başına dönelim, dedi çömlekçi.

Demircinin belli belirsiz homurtuları kalabalığın mırıltıları arasında kayboldu, yardımcıları ayaklarını sürüyerek dağılırken mezar kâubi köye girdi ve Pişkin Somun Pay'in şaşkınlıktan ne yapacağını kestiremez görünen karısıyla karşılaştı.

- Küçük kedim kayboldu! Onu komşumun çaldığından ve evinde sakladığından eminim... Parlak tüyünden dolayı kedimi kısıkanıyordu, şimdi de çaldı işte! O kadının evini aramalı, sonra da onu cezalandırmaksınız!

- Yapacak çok daha önemli işlerim var. Onun...

- Yoksa, Köy Mahkemesi'ne başvururum! Kenhir içini çekti.

- Peki, gidelim bakalım.

Daha şimdiden iki ev kadını arasındaki korkunç kapişmayı duyar gibi oluyordu mezar kâtibi. Ne var ki böylesi sorunları çözümlenmek ve ailelerarası ahengi korumak da onun göreviydi. Talihi yaver gitti, kaçak kedi bir dam üstünden sahibesinin ayakları dibine atladı; Pişkin Somun Pay'm karısı hayvancağızı kucağına aldı, bir taraftan öpmeye, diğer taraftan da usul usul azarlamaya koyuldu.

Kadının kararsızlığı karşısında şaşkına dönen Kenhir, tek bir söz bile etmeden uzaklaştı.

Œu lanetli günde başına daha neler gelecekti kim bilir...

- Yemek hazır, dedi Güçlü Niyut, mezar kâtibi eve adım atar atmaz. Tatlı olarak içi hurma dolu bir kek yiyeceksiniz.

- Umarım hurmalar yumuşaktır?

- Yiyince görürsünüz.

Œu baş belası, nasıl böylesine saygısız olabiliyordu? "Buna son vermeliyim" diye düşündü Kenhir. Ne var ki kafasında çok daha ciddi, çok daha acil sorunlar vardı.

Ustabaşı Suskun, bildirilen kurallara uyarak Büyük Ramses'in ebedî istirahatgâhını zamanında tamamlayabilecek miydi? Adamın olağanüstü yetenekleri olduğu kesindi, buraya kadar tamam da, bu onun ilk büyük göreviydi, böylesi önemli bir işi tamamlamak için gerekli dehaya sahip miydi bilinemezdi. Suskun Nefer başarılı olamazsa, Hakikat Meydanı ölüm fermanım kendi elleriyle imzalamış olacaktı.

Beşinci bölüm

Cesur Paneb mutluluktan çıldırarak gibiydi.

Kara gözlü, yirmi altı yaşındaki dev bundan on yıl önce, çocukluk düşüni gerçekleştirmek, çizimci olmak üzere Hakikat Meydanı loncasına kabul edilmişti. Yol uzun ve çetindi, ama Paneb cesaretini hiç yitirmedi, içinde yanan ve kimsenin söndüremeyeceği ateş, onu hep yüreklendirmişti.

Şimdiyse cennetin adı, güneşin sıcaklığı altında eriyen "dışardakilerin girmesi yasak olan ıssız vadi, Krallar Vadisi'ydi. Burada piramit biçimindeki batı zirvesinin korumasında, yeni imparatorluğun ünlü firavunlarının mumyaları dinleniyor, ruhları her sabah ebedi istirahatgâhlannın sırrında yeniden canlanıyordu.

Hemen hemen tüm Mısırlılar için, Büyük Vadi'ye girebilmek imkânsız bir düştü. Oysa o, Paneb, sabrettiği, dayandığı sayısız engeli aşip sağ ekibin üyesi olmayı başardığı için vadiye girebiliyordu.

İri yapılı, ürkütücü vücutlu genç atleti görüp, o dev gibi ellerin olağanüstü ince ve belirgin çizgiler taşıyan resimler çizebileceği kimin aklına gelirdi ki? Güç ve zarafet Paneb'de toplanmış gibiydi, ama henüz çırağı öğrenmesi gereken çok şey vardı.

Bu düşünce, güç işler karşısında gerilememesiyle bilinen Paneb'i heyecanlandırıyordu. Büyük Ramses'in mezarını bitirme çalışmalarının başından beri, çizimci ve ressam meslektaşları ona boya taşıtmış, fırçaları ve öteki malzemeyi getirip götürmesini istemişlerdi. Duvarlarını yukarıdan aşağıya inen dev kayaların oluşturduğu, sadece dirençli taşların hayatta kalabildiği yasak vadinin içini görebildiği için taşıdıkları ona tüy gibi hafif geliyordu. Kusursuz mavi göğün altında kızıl yarılar açılıyor, güneş öğle saatinde, içinde ölüm ve yaşam sırlarının fokurdadığı kutsal kazanda tek bir gölgeye bile izin vermiyordu. İşte böyle kızgın yazlara, rüzgârın bozmadığı duru renklere tutkundu Cesur Paneb. Burada, bu sessiz ve sakin taş vadide kendini evindeymiş gibi hissediyordu.

- Uyuyor musun Paneb?

Ona böylesine seslenen sağ ekibin şefi, Lonca Ustabaşısı Suskun Nefer'den başkası değildi. Orta boylu, ince, kahverengi saçlı, gri yeşil gözlü, geniş alınlı, ciddi yüzlü, sakin konuşan, rahatlatıcı biriydi. Ustabaşılıkta hiç gözü olmamakla birlikte, zanaatkarların tartışmasız önderi olması için on yıl yetmişti.

Paneb ve Nefer Hakikat Meydanı'na kabul edilmeden önce tanışmışlar, biri diğerinin hayatını kurtarmış, o günden sonra da Nefer Paneb'in gösterdiği cesareti unutamamıştı. Yontucuların izinden giden Nefer hızla yükselmiş, Altın Evi' ne girmiş, orada da Büyük Eser'in maddeye aktarip canlandırmakla görevlendirildiği sırrını öğrenmişti.

- Küçükken, diye söze girişti Paneb. Kusursuz bir dünya düşlüyordum, ama insanlarla karşılaşmam uzun sürmedi. İnsanlarla karşılaştığında, nefes alacak zamanın kalmaz: her an boğuşman gerekir. En ufak bir güçsüzlük göster, tepene binip ezerler. Ama şimdi, şimdi böyle kusursuz bir dünyanın var olduğunu biliyorum: loncamızın firavunların ebedi istirahatgâhlannı yontup süslediği bu vadi. İnsanın burada yeri yok, bizler gelip geçiciyiz,

bence iyi olan da bu. Burada sadece ateşin sessizliği var, burayı tanımama fırsat verdiğin için teşekkür ediyorum.

- Bana teşekkür etmen gerekmez. Sen benim dostum-sun, ama ben de bu ekibin şefiyim, sana ayrıcalık tanıyamam. Senden gelip burada çalışmanı istememin sebebi yeteneğinden başka bir şey değil.

Şimdiye kadar taşıyıcı görevini üstlenmekle, içine girmesinin yasak olduğu Büyük Ramses'in mezarının önünde nöbetçilik yapmakla yetinmişti Paneb. Nefer'in sesinden, durumunun düzeleceği kanısına vardı.

- Gün uzun ve yorucu olacak, diye konuştu beriki. Zamanımız daralıyor, son süsleri de Ramses'in vasiyetine uygun yapmak zorundayız. Kurtarıcı Şed sana son derecede önemli yeni bir görev verecek.

Kurtarıcı Şed... Ekibin usta ressamı, çizimcilerin şefi, aşağılamanın, hor görmenin ta kendisi! Yıllar boyu Paneb'i görmezlikten gelmiş, onun gözünde Paneb diye biri yaşamıyormuş gibi davranmıştı. Ne var ki Cesur, Şed'in kral mezarlarını boyamak, süslemelerini yapmak için biçilmiş kaftan ve benzersiz bir yetenek olduğunu görerek gururunu gemledi.

- Çok endişeli görünüyorsun, Nefer.

- Bazılarına yetmiş günlük mumyalama süresi çok fazla geliyor, oysa bizim için çok kısa.

- Anlamıyorum... Ramses'in mezarı uzun zaman önce bitirilmemiş miydi?

- Özünde evet. Ama duvarları canlandıracak son işaretleri ve resimleri çizmek ve ışıktan vücudunun sonsuza dek oturacağı evi tamamlamak için kralın ölümü beklenir. Hiçbir hataya izin verilmez; ne acele edebilir ne de gecikebilir insan.

- Ustabaşı olarak ilk görevinde, talihin sana cömert davrandı! Sana Büyük Ramses'ten çok daha mütevazı bir firavun verebilirdi... Ama hepimiz sana güveniyoruz.

- Burada söz konusu olanın Hakikat Meydanı'nın geleceği olduğunun farkındayım. Yeni firavun babasının son evini beğenmezse, bizi yok etmeyi kararlaştıracaktır.

- Merneptah hakkında neler söyleniyor?

- Biz söylentilere kulak vermeden işimizi tamamlamaya çalışıyoruz. İşimizi doğru yaptıktan sonra neden endişelenelim ki?

Otuz altı yaşındaki Nefer olgun, sakin, karşı konulmaz biriydi. Sesini yükseltmeye gerek bile duymadan, sadece ortada görünmesiyle loncanın sorunsuz çalışmasını sağlıyor, zanaatkarları yeteneklerini en iyi biçimde göstermeye itiyordu. Yapılan işin kusursuzluğuna ve küçük toplumun ahengini pekiştirmeye yönelik buyruklarını tartışmak kimsenin aklına bile gelmezdi. Kural altında yaşamakta zorlanan Paneb bile dostunun yönetimini hayranlıkla izliyor, onu Nefer'in emrinde çalışmaya gönderdikleri için Hakikat Meydanı'na karşı şükran duyuyordu.

- Merneptah loncayı kaldırmaya karar verse ne hissederdin?

- Geri dönülemezcek bir yanlış yaptığını, hatta Mısır'ın refahını tehlikeye atmakta olduğunu anlattırdım ona.

- Ya seni dinlemezse?

- Eğer beni dinlemezse, firavun değil, zorba demektir. O takdirde uygarlığımızın geleceği uzun sürmez.

Üç çizimci, Kararlı Gau, Çakal Unes ve Pişkin Somun Pay, Paneb'in ayaklan dibine parlak renkli boya topları ile pişmiş toprak ve bakırdan yapılmış küçük kaplar bıraktı.

- Bunları ne yapacağım?

- Kurtarıcı Şed anlatır sana. Güneş insanın kellesini delip, geçiyor... Gölgede dursan daha iyi olmaz mı? dedi Krallar Vadisi'nin sıcağına bir türlü alışamayan Pişkin Somun Pay.

- Üşütmek niyetinde değilim! diye şaka yaptı.

Üç çizimci ağır adımlarla Büyük Ramses'in mezarının girişine yöneldi. Her zaman gülmeye, şaka yapmaya hazır Pişkin Somun Pay bile saygılı duruyordu. Arkadaşları gibi o da yapacağı ince işi düşünüyor olmalıydı.

- Ya sen, Paneb, sen ne hissederdin?

- Tatlı dil bir işe yaramazsa, silahımı alıp savaşırdım.

- Firavuna, ordusuna ve polisine karşı?

- Köyü yıkmak isteyen her kimse, ona karşı. Burası benim vatanım, ruhum oldu. Oysa hiç de iyi karşılanmamışım. On yıl kolay geçmedi.

Nefer gülümsedi.

- İnsanın karşısına çıkan hak ettiği ve aşabileceği engeller değil mi? Sonunda direnme gücünün benzersiz olduğuna inandıracaksın beni.

- Saygısızlık etmek istemem ama, bazen benimle alay ediyormuşsun gibi geliyor.

- Alay etmek, ustabaşılığın ayrıcalığı değil mi? Kurtarıcı Şed'in gelişi iki arkadaş arasındaki sürtüşmeyi kesti.

Saçları ve ince bıyığı özenle düzeltilmiş, zarif, açık gri gözlü, kalkık burunlu, ince dudaklı bir adamdı Şed. Paneb'i alaylı gözlerle süzüp, ustabaşına döndü.

- Çizimcilerim işe koyuldu mu?

- Mezara az önce girdiler.

- Zaman yetmeyecek, diye endişeleniyorum...

- Süreyi aşmaya hakkımız yok, Şed. Paneb'i emrine bunun için veriyorum ya. Ressam gözlerini göğe kaldırdı.

- Her şeyi öğretmem gerekecek bir çırak!

- İyi bir öğretmen ol, sonra da yanıma gel.

Nefer Büyük Ramses'in ebedî istirahatgâhına yönelirken, Kurtarıcı Şed de eline kırmızı tuğlaya benzeyen bir şey aldı.

- Bunun ne olduğunu biliyor musun, Paneb?

- Boya... Bu biçimiyle kullanılamayacak kadar sert bir boya. Ressam darbe yemiş gibiydi.
- Korktuğum başıma geldi... Gözlerin görmekten âciz.

Altıncı bölüm

Büyük bir çaba harcayarak sükûnetini korumayı başardı Cesur Paneb. Eğer Kurtarıcı Şed hakaret etmek istiyorsa, buyursun, etsindi bakalım!

- Boya, sadece bir malzeme değildir, dedi ressam iyun ya da "renk" sözcüğü, aynı zamanda "varlık", "deri" ve "saç"la eşanlamlıdır. Renk sayesinde bir sır çözülür ve görünürde hareketsiz madenden, sürekli hareket halinde bir yaratık olan insana kadar tüm doğa canlanır. Toprağın kızılına, palmiyenin parlak yeşiline, baharda tarlaların tatlı yeşiline, göğün mutlak mavisine, Nil'in baş döndürücü mavisine ya da güneşin altın rengine gerçekten baktın mı? O renkler, kimsenin farkına varmadığı sırları öğretir. Oysa Hakikat Meydanı'na renkleri sağlayan bizzat firavundur, çünkü çizerlerin çizdiği şekillerin renklerle nasıl canlandıklarını ondan başka kimse bilmez. Koruyucu ilahımız Şu'dur bizim, yaratılışa harikalarını gösterme izni veren "ışıltili hava". Mesleğim tarafsız olmamı önlüyor, ama renkten daha önemli bir şey olabilir mi?

Paneb ayaklarının dibindeki ressam malzemesine başka bir gözle bakmaya başladı. Kurtarıcı Şed daha önce onunla hiç böyle konuşmamıştı.

- Boyamadan önce, renkleri yaratman gerekir. Bunun için çok yetenekli olmalısın, oğlum! Başka zaman olsa, önümüzde aylar, hatta yıllar olurdu. Ne var ki Büyük Ramses, mezarından hayat fışkırmasını istedi, onun için inanılmaz miktarda canlı renge ihtiyacımız var. Nasıl yapılacağını göstereceğim sana, ben çalışırken durmaksızın renk yaratman gerekecek. Eğer beceremezsen, gecikmemizin, yani yıkılışımızın baş suçlusu olursun. Malzemeyi topla, sonra beni izle.

- Nereye gidiyoruz?

- Özel atölyeme.

Kurtarıcı Şed, kayanın içindeki büyük girintiden yararlanmış, levhalarını, desteklerini ve kocaman kazanını yerleştirmişti. Bakır keskinler ile kabaca yontulmuş iki çıkıntı araşma gerilmiş beyaz bezin ardındaki raflarda en azından yüz kap, çeşitli boyda taslar ve testiler vardı.

- Üç ayaklı iskemleye otur Paneb, kulaklarını da iyice aç. Boyalarımızı toz halini alana kadar öğütmemiz gereken minerallerden elde ederiz biz. Çıkan toza, içinde yüksek yapıştırıcı özellikleri olan tutkallı su ekleyeceksin. Boya yapımıcısının bütün hüneri burada. Ne sıcak ne de soğuk sudan etkilenmeyecek, kayarım üzerindeki delikleri doldurup düzeltecek yumurta akı, yani albümin kullanacaksın. Tutkal da değerli bir yapıştırıcıdır, tıpkı şu zamk gibi. Kurtarıcı Şed bir yandan anlatıyor, bir yandan da sözünü ettiği malzemeyi göstermek için raftaki kapların kapaklarını açıyordu. Sanki yaptığı yemeğin tadına bakmak için can atan bir aşçı gibi.

- Tutkallım kusursuz oldu! Kemik parçaları, kıkırdak, deri ve etin kaslı parçalarını kaynattım, karışımı kalıba döküp soğuttum, kalın bir merheme dönüştü. Kireç tozuyla karıştırdığım reçineyi hor görme sakın... Ama asıl buna bak!

Ressam dikdörtgen biçimindeki toprak kabın kapağını açtı.

- Tutkalların birbirine yapışmasını sağlamak ve boyalı yüzeyleri korumakta kullandığım balmumu. Acemi biri kırmızı boyayı doğrudan alçının üzerine sürer tabii, ama değerli bir yapıştırıcı, gerçek zanaatkarın imzasıdır, unutma. Şimdi de sana en güzelini, gözde mi göstereceğim: akasya zamkı.

Kurtarıcı Şed yavaş hareketlerle kaymaktaşıdan yapılmış bir kaba uzandı, acele etmeden kapağını açtı.

- Akasya zamkı, resmin uzun ömürlü olmasını sağlar... Zaman resmi etkileyemez, zamkı da bozamaz. Bu zamk sayesinde resim ilk günkü gibi kalır, hava koşullarıyla sanki alay eder gibidir. "Seped" ya da "akasya dikenini" sözcüğü, aynı zamanda da "akıllı, kararlı" anlamına gelir; bu bitki güneşin hayat vermek için yararlandığı ışıklı güçlerden sayılır. Belki bir gün, akasyaya rastlarsın.

Bir an için ressamın ruhu uzaklaştı, sanki çok eski anılara dalmış gibi kalakaldı Şed.

- Ne anlatıyordum... Ah, evet, yapıştırıcılar! Tamam, ışın özünü anladın... Şimdi renklere geçelim.

O kadar soğuk ve mesafeli duran birinin böylesine heyecanlı, böylesine tutkulu olabileceğini nasıl tahmin edebilirdi Paneb? Kurtarıcı Şed, gözleri pırıl pırıl, elleri kolları durmaksızın hareket halindeki genç devin sevinçle girebilmesi için dünyasının kapılarını açmaktan mutlu görünüyordu.

- Siyah renkten kolayı yok. Mutfaklarımızda kullanılan büyük kapların kenarındaki en ince kurum ile lambalara yapışmış is karasım toplarsın. Odunkömürü tozu da güzel bir siyah verir. Elimde biraz Sina manganezi de kaldı; bu rengi kullanırken dikkatli davran. Adı kem, "bitmiş, tamamlanmış, bütün" anlamına gelir, bu da siyahın bütün renklerin toplamı olduğunu anlatır. Osiris siyaha büründüğünde, tüm yeniden canlandırma güçlerini kendinde toplamış demektir.

- Kemet ya da "toplam", Mısır'a verilen ad değil mi?

- Evet, kara toprağı, varoluş, diriliş ve doğum imkânları veren siyah çamuru nedeniyle. Neşe, saflık ve sevinci simgeleyen beyazı bölgenin kirecini öğütürken elde edeceksin. Kireçtaşı ile odunkömürü ya da is karasını karıştırdığında gri olur. Kahverengi için, siyahın üzerine bir kat kırmızı geçersin; ya da doğal demir pasıyla alçıyı karıştırırsın. En güzel toprak rengine gelince, onu Dakle Vahası'nda da bulursun, ama burada yeterince var.

- Ya kırmızı? diye sordu Paneb.

- Ah, kırmızı! Korkutucu olduğu kadar çekici kırmızı... Çölün, şiddetin, hayati taşıyan kanın, gökteki ateşin, ruhları öte dünyaya götüren kayığın yelkeninin kırmızısı, yıkıcı iblislerin içeri girmesini önlemek için kapıların çevresine sürülen, Apofis'le savaştan

Seth'in gözünü aydınlatan kırmızı... En sevdiğin renk, öyle değil mi? Kırmızıyı elde etmek için, burada bolca bulunan doğal demir pasını temizleyecek ya da sarı toprağı kavuracaksın. Sözüünü ettiğim sarı toprak ya da kurumuş demir pası kolay bulunur. Ya çölün batısında ya da taş biçiminde, dağlarda. Bazen sarı zırnık da kullanırım, mineral halindeyken zehre dönüşmemiş doğal arsenik sülfatını. Küçük Asya'dan ya da Kızıldeniz'deki adacıklardan gelir, duvarları ilahların teni gibi altın panlılarıyla aydınlatan bu kırmızıdır.

Kurtarıcı Şed fırçasını Paneb'i şaşkın bırakan bir boyaya batırdı, sonra da bir kireç parçasına kusursuz bir kelebek çizdi.

- Pembe, diye açıkladı sonra. Kırmızı toprak ile alçıtaşı karışımından çıkar ve kadının zarafeti ile atın asaletini temsil eder. Tatmin oldun mu?

- Hayır, dedi Paneb. Neden maviden ve yeşilden söz etmiyorsun?

- Belki de sandığım kadar ahmak değilsin... Bazıları hâlâ göklerin gizemini ve hayatın gücünü anımsatan bu renkleri elde etmek için belirli minerallerin öğütülmesinin yeterli olacağına inanıyor. Ne var ki Hakikat Meydanı'na kabul edilmiş bir ressam, bu şekilde çalışamaz.

Kurtarıcı Şed kazanın altındaki çalı çırpıyı tutuşturdu.

- Doğa bize bütün maddeleri sunuyor, ressamın becerisi de bu maddeleri zamana yenilmeyecek renklere dönüştürmekten geçiyor. Mavi ve yeşile gelince, bu durumda işler çok daha güçleşir. Bütün hareketlerimi izle, belleğine kazı.

Şed bir kalıba biraz silisli kum, kireç tozu, bakırtaşı, bir tutam göktaşı, sodyum karbonat ve bitki külü döktü.

- Elimdeki kalıbı çok yüksek ısıda, 850 ile 1 100 derece arasında ısıtacağım. Ateşin sıcaklığını ayarlamak sana kalmış, ısıyla oynayarak turkuvaz ile lacivert arasındaki bütün mavileri elde edersin. Öğütme çok önemli, sakın unutma, parçalar ufaklıkça renk açılır. Tozlaşmış ve katılaşmış malzemeyi ikinci kez ısıtacak olursan, renk koyulaşır.

- Peki, ya yeşil?

- Mavi yapmak için kullandığın malzemenin aynısını kullanacaksın, ama oranlar değişik. Karbonatı çoğalt, bakırtaşı-nı azalt. Mavi sana hiçliği, yeşil de ruhun doğurganlığını hatırlatmalı. RenMendirilrniş toza gelince, topaklar halinde toplayacaksın, bazıları uzun, bazıları tabak gibi. Sonra da ben istedikçe vereceksin. Simyacılığımızın ilk adımlarını anlattım sana Paneb. Sanatımızı iyi anlarsan, öğrendiklerin doğruca loncamızın yüreğine götürür seni.

Ocağın üzerine eğilmiş Şed, sanki kalıbın kendisiymiş gibi, bütün değişiklikleri, bütün oluşumları hissediyordu. Bu arada ressam, çırağına koyu maviden neredeyse saydam yeşile nasıl geçileceğini de öğretti.

- Renk yapmaya hazır mısın Paneb?

- Başka seçeneğim var mı?

- Öğleden sonra kırmızıya, yarın sabah da maviye ihtiyacım olacak. Hammadde konusunda sıkıntı çekmeyeceğimizi umuyorum, ama yeni firavunun istediklerimizi sağlayacağı henüz kesin değil. Malzeme olmazsa, resim de olmaz...

- İmkânsız!

- Buna ne sen ne de ben karar veriyoruz oğlum. Bana kalırsa rüzgârın esmeye başladığı yön iyi değildi.

Paneb tutkal ve akasya zankı dolu kaplan merak ve ilgiyle ellemeye koyulmuştu.

- Davranışınız şaşırtıyor beni... Bugüne kadar yüzüme bile bakmadınız, oysa şimdi bana sanatınızın sırlarını açıyorsunuz! Bu ani değişikliğin nedeni nedir?

- Ustabaşı seni yetiştirme emri verdi, ben de itaat ediyorum. Ama başarılı olman imkânsız.

Yedinci bölüm

Kalın kızıl kuyruklu çöl tilkisi kayaların arasındaki deliğin dibine bitkince sığındı, peşindekilere izini kaybettirmeyi umuyordu.

Ne var ki, kararlı bir avcı grubunun başındaki Komutan Mehi, birkaç saatten beri çölde izini sürdüğü küçük canavardan çok daha acımasızdı.

Sinirleri kopacak kadar gergindi ve yeni firavunun niyetleri konusunda güvenilir bilgi alamamaktan duyduğu öfkeyle öldürmeye ihtiyacı vardı. Bildircin ve serçe öldürmek yetmiyordu artık. İşte bu nedenle, Teb'in batısına ilerleyerek daha büyük bir av bulmayı ummuştu.

Soluk soluğa kalmış tilki, saklandığı deliğin ağzına yaklaşan eli yaylı adamı gördü. Mağaranın duvarları tırmanamayacağı kadar dikti. Başını her yana çevirdiyse de, kaçacak bir yer bulamadı.

Mehi heyecanla yayını doğrulttu. Düşman topraklarda boşuna ter dökmemişti, en azından bir kez daha en güçlü olduğunu kanıtlamıştı.

Tilki saldırganın üzerine atılabilirdi atılmasına ama, kaderinin karşısına çıkmayı bilen yaratıkların cesaretiyle ölümün gözlerinin içine bakmayı yeğledi. Böylesi korkusuz gözler, çoğu avcıyı hayvanın soyluluğuna saygı göstermeye, oklarını indirmeye itebilirdi. Oysa Mehi öldürmeye tutkundu, oku çölün yakıcı havasını yarararak, zavallı kurbanının böğrüne saplandı.

- Bir içki! diye bağırdı Mehi, görkemli evinin eşiğinden girerken. Biri şu elimdekini alsın.

Bir hizmetkâr komutanın yere bırakığı kanlı tilki leşini alırken, bir diğeri de soğuk bira getirdi.

- Karım nerede?

- Havuzun yanında.

Serketa kameriyenin gölgesindeki yastıklara uzanmıştı. Saçları sarıya boyanmış, biraz tombul, iri göğüslü, gözleri soluk mavi bir kadındı; güneşten korunmak ve teninin köylü kızları gibi koyulaşmasını önlemek için, üzerine ince ketenden bir tül almıştı.

Mehi kadının memelerini avuçladı.

- Canımı acıyorsun, sevgilim!

Pek sözü edilecek bir sevgili olmamasına rağmen, başlıca özelliği sınırsız bir hırsı ve sahip olma tutkusu olan kocasının kabalığından hoşlanmasıydı. Hesap ve yöneticilik yeteneğini sonuna kadar kullanıyor, zenginliğini artırmaya do-yamıyordu Mehi. En az kocası kadar hırslı ve acımasız olan Serketa, kocasının onu ortadan kaldırmayı tasarlayabileceğim düşünmüş, hatta ondan önce davranarak Mehi'den kurtulmayı düşlemişti çoğu kez. Ne var ki ortak cinayetlerinin ve doymak bümez iktidar hırslarının birleştirdiği ayrılmaz suç ortakları olarak, bir arada yaşamak ikisi için de en doğrusuydu.

- Av iyi geçti mi, tatlı sevgilim?

- İyi eğlendim. Başkentten bir haber?

- Maalesef, hiç haber yok, ama yine de anlatacak ilginç bir şeyim var.

Mehi karısının yanma uzandı. Bir akrep kadar çekici, boynuzlu engerek kadar büyüleyiciydi kadın.

- Muhbirimiz, loncasına ihanet eden o eşsiz adam, sadık Tran-Bel aracılığıyla bir mektup ulaştırdı az önce.

Hakikat Meydanı haininin gizli gizli değerli mobilyalar satarak zenginleşmesine yardım eden, pınlıtısız ama saygılı bir dolandırıcıydı Tran-Bel. Küçük kaçakçılığım sürdürübüme için, Mehi'nin ve hiçbir isteğine karşı duramadığı Serketa'nın sadık hizmetkârı olmuştu şimdi.

- Beni fazla merakta bırakma Serketa, yoksa üzerine çökerim... Kocasının dizini öptü.

- Neden olmasın, sevgilim? Ama önce şunu bir dinle: Ustabaşı Nefer'in başı deneyimsizliği nedeniyle büyük dertte. Büyük Ramses'in mezarı hâlâ tamamlanamadı, verilen süre içinde tamamlanamayacağı da kesin gibi.

- Harika... Kısacası lonca beceriksiz damgası yiyecek ve başlarında bulunan da görevinden alınacak desene! Daha önce hiç görülmemiş bir skandal... Dostumuz Abri resmî bir şikâyet dilekçesi yazar ve Hakikat Meydanı'na malzeme gönderilmesi durdurulur. Belki de köyün ölümünün arifesindeyiz Serketa! Köyün sırlarını elimize sandığımızdan da kolay geçireceğiz. Zanaatkarlar Nefer'i ustabaşı seçerek büyük hata yaptı.

Mehi'nin karısı keten tülünü attı, yine de gölgede kalmaya dikkat etti. Gözleri kötü kötü parlamaya başlayan komutan, neler yapabileceğini gösterecekti ona. Durumun ne denli acele olduğunu göz önünde bulunduran zanaatkarlar artık köye dönmüyor, Büyük Ramses'in mezarının girişinde, yere attıkları hasırlatın üzerinde, yıldızların altında uyuyordu.

Nefer kayada zayıf bir yer bulduğunu sandı, yontucuları, yani Burun Fened'i, Halat Kasa'yı, Somurtkan Karo'yu ve Güçlü Naht'ı kayayı incelemekle görevlendirdi. Yontucular endişelenecek bir şey bulamadı. Bu yüzden dördü de işe devam etmiş, yitirilen zamanı kapamaya çalışmıştı.

Başheykeltıraş Aslan Userhat ve iki yardımcısı, Araştırmacı İpuy ile Neşeli Renupe, taş ve tahtadan yapılan kral heykelleri ile "karşılıycılarda, kralın mezarına yerleştirilecek öte dünya işçilerinin heykelciklerine son biçimlerini vermeye koyuldular.

Marangoz Cömert Didya, Âlim Tuti'nin altın yapraklarla kapladığı ölüm döşeklerinin iskeletini çatarken, üç çizimci, Kararlı Gau, Çakal Unes ve Pişkin Somun Pay yeniden dirilenin öte dünyanın eşiğinden geçmesi ve ölümsüzlüğün yollarında istediği gibi dolaşması için gerekli hiyeroglifleri çiziyordu. Kurtarıcı Şed sanki önünde aylar varmışçasma her zamanki yavaşlığıyla çalışıyordu. Dehası öylesine patlayıcıydı ki, Nefer tören gününün yaklaştığını söylemeye neredeyse utanıyordu.

Neyse ki Paneb umutları boşa çıkarmadı. Şed'in yaptığı ve en ufak ayrıntısına kadar ezberlediği açıklamaları karşısında genç devin gözleri kamaşmıştı, soluk almadan çalıştı.

Eli ustanm hareketlerini sadakatle taklit ediyordu, yine de bu yöntemin kabul edilebilir, ama yetersiz sonuçlar verdiğini görmekte gecikmedi. Kurtarıcı Şed'in öğrettiği temellere sadık kalarak, her aşamada yeni yöntemler geliştirmiş, malzemeleri ezerken farklı farklı havanlar kullanmış, arzu ettiği renkleri yakalamak için yapıştırıcı oranlarıyla oynamaktan çekinmemişti. Ressamın da dediği gibi, en iyi yapıştırıcı akasya zamkıydı.

İlk gün, kırmızı topraklarını gören Kurtarıcı Şed yüzünü buruşturmuştu, ama yine de Paneb'in getirdiği renkleri kullanmaktan çekinmemişti. Paneb sevinçten haykırmak istiyordu, ama hiçbir şey olmamışçasına aldırılmaz göründü. Sabır ve güçlkle geçen bunca yıldan sonra renklerle oynuyor, renk yaratmayı biliyor, Büyük Ramses'in ebedî istirahatgâhının duvarlarındaki ilahlara can vermeye çalışan zanaatkarı tatmin etmeyi başarıyordu!

Çocukluk düşlerini çoktan aşmıştı Cesur; sınırsız zenginlikler dünyasına girmiş, yarın kendi başına ressamlık yapmasına izin verecek dilin ilk kelimelerini öğrenmişti.

Mavi ve yeşil renklerde elde edeceği karışımın pişirilmesi sırasında yanıldığını anladı Paneb. Kurtarıcı Şed'in belirttiği malzemeyi ustanın söylediği oranlarda kanştırmış olmasma rağmen, hiçbir şeye benzemeyen piç renklerde elde etmişti. Isı değişikliklerini kontrol edene dek sürdürdü çabalarını. Burada da kendi bildiği gibi hareket etti, elinin kendi yöntemini bulmasına izin verdi. Elinin yöntemi Şed'in anlattıklarına pek benzemiyordu.

Sabaha karşı, açık mavi, mavi ve lacivert renkli topraklar yaptığında, yarattığı boyayı denemek istedi Paneb. Ne var ki evinin yıkanma odasından yeni çıkmışçasına zarif, tıraşlı ve kokulu beliriverdi Kurtarıcı Şed.

- İstedğim maviler hazır mı? Paneb renk toprakları gösterdi.

- Bana pişmiş topraktan bir tabak ile bir maşrapa su getir. Getirdi.

Ressam eline bir bıçak aldı, mavi topraktan kazıdığı parçaları tabağa döktü, damla damla su dökerek eritti. Sonra, son derecede ince bir fırça aldı, laciverde belli belirsiz daldırdı, bir kireçtaşının üzerine firavunun tanrısal boyutunu betimleyen tacını çiziverdi.

Paneb loncaya giriş sınavına katıldığı günkü gibi gergindi. Koşullar nedeniyle ressamın ona ikinci bir fırsat tanımayacağını biliyordu. Üstelik Nefer bile Kurtarıcı Şed'in kararını onaylamak zorunda kalacaktı.

Saniyeler bitmek tükenmek bilmeden geçti. Ressam tacın üzerine ışık yansıtıyor, çeşitli açılardan inceliyordu.

- Ciddi bir hata var, dedi sonunda. Yaptığın mavi toprak en azından yirmi beş santim uzunluğunda, oysa kullanabilmem için tam tamına on dokuz olmalı. Gerisiyle başa çıkabilirim sanıyorum.

Sekizinci bölüm

Dört kişiydiler, bir erkek, üç kadın, Cesur Paneb'in önüne gelip durdular. Erkek olanı orta boyu, bıyığı ve yan bakışıyla dikkat çekmeyecek biriydi. Adı İmuni'ydi, sol ekipte çalışıyordu. Edebiyata merak sardığından beri büyük bir yazar olarak gördüğü Kenhir'e dalkavukluk etmekten geri kalmıyordu. Panep, bir şeyler koparmaya çalışmasından nefret ettiği İmuni'yle birlikte olmaktan hiç hoşlanmıyordu.

Öte yandan üç kadının değişik nedenlerle büyük değeri vardı onun gözünde. Sarışın, narin, sessiz ama kararlı Uabet yasal karısıydı; karısı olmaya o karar vermiş, Paneb de yakında ona bir çocuk doğuracak olan bu ev kadınının inadı karşısında pes etmek zorunda kalmıştı. Karnı belli belirsiz yuvarlaklaşmaya başlamışü, mutlu ve rahat geçirdiği gebelik, güzelleştiriyordu Uabet'i. Kızıl saçlı, uzun boylu, etine dolgun Firuze, Paneb'in metresiydi. Onunla dizginlenmez aşk oyunlarına giriyor, aralarında yıllardır süren yakıcı tutku soğuyacak gibi görünmüyordu. Firuze evlenmemeye yemin etmişti, etkili bir korunma yöntemi uyguluyor, dedikodulara aldırmaksızın özgür bir hayat sürüyordu. Lekesiz Uabet anlayışla karşılıyordu bu ilişkiyi, ama tek şartla: hiçbir zaman Firuze'nin yanında gecelemecekti.

Güzel ve parıltılı üçüncü kadın Işık'tı, Suskun Neferle aynı dönemde Hakikat Meydanı'na kabul edilen eşi. İnce, zarif, mavi gözlü, yumuşak ve ahenkli sesiyle tüm köy halkının sevgisini kazanmış, sırlarının başlıcalarını öğreten esrarlı bilge kadının yardımcısı olmuştu.

Kısa peruklar takmış, askılı kırmızı elbiseler giymiş üç Hathor rahibesinin elinde, akasya ağacından yapılmış kutular vardı.

- Ustabaşı nerede? diye sordu İmuni her zamanki ballı sesiyle.

- Büyük Ramses'in ebedî istirahatgâhında.

- Git bul onu.

- Her şeyden önce oraya girmem imkânsız; üstelik senden emir alacak da değilim.

İmuni'nin soluk gözleri keyifle parladı.

- Yanlış Paneb! Kenhir beni kâtip yardımcılığına atadı. Bu nedenle onun emirlerini zanaatkarlara aktarıyorum, herkes gibi sen de bana itaat etmek zorundasın. Bu üç rahibe, kendi ellerimle Nefer'e teslim etmem gereken malzemeyi getirdiler. Şimdi git, bul onu.

- Sağır mısın? Sana mezara gürnemin yasak olduğunu söyledim. Bu durumda Nefer'in oradan çıkmasını bekleyeceksin. Tek hâkim o, başkası değil. İmuni tedirgin, bıyığını sıvazladı.

- Senin yaptığın iş ne, Paneb?

- Hayret, bunun seni ilgilendirebileceğini düşünmemiştim.

- Kâtip yardımcısı her şeyden haberdar olmak zorundadır!

- Kutuları bana ver, ustabaşına götürüyüm.

- Söz konusu bile olamaz!

İmuni meraklı bakışlarıyla Paneb'in tamamladığı boya topaklarını taradı.

- Bu topaklar için hangi malzemedен, ne kadar kullandın?

- Burada yapacak çok işimiz var. Bana kalırsa gidip sana verilen yazıhanede uyusan daha iyi olur.

İmuni'nin ince dudakları, pis bir sırıtmayla titredi.

- Bütün bu malzemenin gerektiği gibi kaydedildiğini sanmıyorum... Bakalım burada bir yolsuzluk var mı? Belki de bu değerli boyaları kendi çıkarın için kullanıyorsun?

Genç dev, İmuni'yi belinden yakalayıp kaldırdı.

- Tekrar et söylediğini, piç!

- Ben... ben her şeyi bütün ayrıntılarıyla kaydetmek zorundayım...

- Biraz daha ötersen, karşı kayaya çarparım seni!

- Bırak şunu, diye buyurdu, gürültüyü duyup Ramses'in mezarından çıkan Nefer. Paneb, emri veren ustabaşı olduğu için İmuni'yi bıraktı. Adam yerdeki tozlarda yuvarlandı. Kâtip yardımcısı düştüğü yerden öfkeyle kalktı.

- Paneb bana saldırdı!

Nefer bakışlarıyla üç Hathor rahibesini sorguladı. Hiçbiri saldırı iddiasını desteklemedi, zaten gülmemek için zor tutuyorlardı kendilerini.

- Bu konu kapandı, dedi ustabaşı. Demek bana fitil getirdin, İmuni? Aslında bu rahibelerin yaptığı bir şey, sen de eli boş, onların yanında dolaşıyorsun.

- Hiç de değil! Yanımda kâtip avadanlığım var, her zamanki gibi fitilleri sayacağım!

- Neden Kenhir burada değil?

- Gut ağrıları tutunca beni yardımcılığına seçti.

Işık, Lekesiz Uabet ve Firuze neredeyse dümdüz bir taşın üzerine bıraktılar kutuları. Değerli fitilleri yapan onlardı.

Her kutuda yirmi tane sargılı keten fitil vardı. İmuni fitilleri teker teker sayıp raporunu yazdı.

- Gidebilirsin, dedi Nefer kâtip yardımcısına.

- Ama... bu malzemenin nerede kullanılacağını bilmem gerek!

- Kâtip yardımcısı olarak sadece yönetim işleriyle görevlisin. Köye dön İmuni, Paneb'den yardım istemek zorunda bırakma beni.

Genç dev denileni yapmaya hazırды. İmuni ustabaşına nefretle baktı ve oradan ayrılmanın daha iyi olacağına karar verdi.

Rahibelerin üçü de üç ayrı malzemedен yapılmış özel yağ dolu birer kap getirmişti: kenevir ve susamyaglanndan elde edilen "sağlıklı", "kaymaklı" ve "ölümsüz".

- Ya ben? dedi Paneb, kalabilir miyim?

- Su dolu bir kaba ve bol miktarda tuza ihtiyacımız var, dedi Işık. CHRISTIAN J AC y Cesur istenenleri yerine getirmekte zorlanmadı. Ne de olsa laboratuvarında malzeme eksikliği çekmiyordu.

Kabın içindeki su tuza doyana kadar tuz döken Firuze'ydi. Rahibeler kaptaki bulamacın uygun kıvama geldiğine karar verdiklerinde, sırayla birer fitil alıp salamura batır-dılar, sonra güneşe, kurumaya bıraktılar.

Işık, kalan tuzlu suyu bir testiye boşalttı, Lekesiz Uabet de aynı ölçüde susamyağı ekledi. Firuze sıvıların iyice karışması için çalkaladı testiye. Biraz bekledikten sonra yağk karışımı süzdüler. Rahibeler ustabaşının karşısına oturdu.

İşin en güç yanı şimdi başkyordu. Fitillerin duman çıkarıp mezardaki resimlere zarar vermelerini kesinlikle önlemek için büyük bir beceri ve uzmanlıkla yağlanmaları gerekiyordu.

Paneb karısının böylesine önemli bir sırrı bildiğinden habersizdi, karışma hayranlığı biraz daha arttı, özellikle de oldukça deneyimli arkadaşlarının yanında son derecede becerikli olduğunu gösterince.

Nefer, mezardaki işlerin başarısı rahibelerin elindeki fitillere bağlıymışçasına, gözünü kırpmadan dikkatle izliyordu yapılanları.

- Ateşin sırrını biliyorlar, dedi Paneb'e. Görevlerimden biri de işlerini en ufak bir yanlış meydan vermeden yaptıklarından emin olmak. Hatalı tek bir fitil bile tüm yontucuların, çizimcilerin ve ressamların işini düzeltilemeyecek biçimde bozabilir. Genelde Hathor rahibeleri bu fitilleri köydeki atölyelerinde yapar, eğer karanlık bir yerde çalışıyorsak, mezar kâtibinin denetiminde bize verirler. Ne kadar acelemiz olduğunu düşününce, çalıştığımız yerin iyi aydınlatılabilmesi için, malzemeyi mümkün olduğunca çabuk hazırlamalarını istedim.

Paneb kadınların tek bir hareketini bile gözden kaçırmamaya çalışıyor, esrar perdelerinin birbiri ardına yırtıldığı bu mucizeler vadisinde önüne serilen yeni hazinelerin tadını çıkarıyordu.

- Kupa biçimindeki bir kandil için, üç fitil gerekir, diye açıkladı Nefer. Her fitil yaklaşık dört saat yanar.

- Bir mezarda kaç fitil kullanılır?

- Her şey mezarın hacmine, derinliğine ve yapılacak işin ayrıntılarına bağlı. Genelde, günde otuz fitil yeterlidir. Oysa şimdi, çok daha fazlasını istiyorum. Ramses'in ebedi istirahatgâhını dört yüz fitilli yüz elli kandil aydınlatacak.

"Yüz elli kandil!" diye düşündü Cesur. "Ne fener alay!" - O ışığı görmek ister misin? diye sordu ustabaşı.

Dokuzuncu bölüm

Paneb, sanki bitmesini istemediği bir düşünüyormuş gibi uzunca bir süre sessiz kaldı. Sonra uyandı, ustabaşının sorduğu soruyu yanlış anladığını sandı.

- Böyle bir kandilin nasıl yandığını görmek... Evet, isterim tabî.

- Yanlış anlattım galiba, diye düzeltti Nefer. Büyük Ram-ses'in ebedî istirahatgâhına girmeye hazır mısın?

- Bir düşün değildi demek...

Bir köylü çocuğu, sağ ekibin basit çırağı Cesur Paneb, Mısır'ın en gizli yerlerinden birine girecekti!

- Tereddüt ediyorsun?

- Ben mi? Tereddüt mü? O harikayı görme isteğimin merakla lekelenmediğine, hiçbir korku duymadığıma ama sanki bu olay hayatımı bir kez daha altüst edecekmiş gibi, değişik bir saygı, huşu gibi bir şey hissettiğime yemin edebilim.

- Haklısın Paneb, böylesi bir âlemden kimse etkilenmeden çıkamaz.

- Bana bu iyiliği neden yapıyorsun?

- Sana hiçbir ayrıcalık tanımadığımı tekrar ediyorum. Yaptığın iş ustanın hoşuna gitti, bu da bütün ekibin çalıştığı bu yerin kapılarının sana açılmasına neden oldu. Diğerleri gibi senin de yapılan işleri görmek hakkın.

Suskun Nefer Büyük Ramses'in mezarına yöneldi, Paneb de peşinden. Çizimci olmak istediği için, bu konuda hiçbir tavize yanaşmadığı için, renksiz ve heyecansız bir hayat öğütleyenleri dinlemeden çizdiği yoldan ayrılmadığı için Hakikat Meyda-nı'nın kapılarının açıldığına tanık olmuştu; şimdi de firavunun yeniden dirileceği yere girecekti.

Belden yukarısı çıplak, belden aşağısını baldırlarına kadar inen ve göbeğinin üzerinde düğümlenen bir peştemalla örtmüş, bilekleri sıra sıra bilezik dolu ustabaşı, kayaya oyulmuş büyük kapının boyutlarını gözden geçirmek istercesine mezarın eşliğinde durdu.

- İnsanların dünyasından ayrılıp, evreni hayatta tutan gizli ışığın dünyasma gireceksin, dedi Nefer Paneb'e. Hiçbir şeyi inceleyip anlamaya çalışma, sadece bütün benliğine bak, yüreğine gör ve ruhunla hisset.

Metinlerin "tanrısal ışığın ilk geçidi" olarak tanımladıkları eşikten geçer geçmez gözleri kamaştı.

Düzenli aralıklarla yerleştirilmiş yüz elli kandil, Ramses'in mezarını kıpır kıpır canlandıran yumuşak ve kesin bir ışık saçıyordu. Mezarın tümü hiyeroglifler ve kabartmalı şekillerle süslenmiş, her şey Paneb'i hayranlıktan dilsiz bırakan muhteşem bir dehayla boyanmıştı.

Kenhir'den aldığı eğitimin sayesinde, koridora yazılmış firavun ruhunun diriliş dönemleriyle uyuşan güneşin evreleriyle ilgili metinleri okuyabiliyordu. Ramses'in yüz yirmi metre uzunluğundaki ebedî istirahatgâhı, dümdüz bir çizgi halinde kayanın

yüreğine ilerliyor, o ana kadar hareketsiz olduğu sanılan mumyanın, yeniden hayata döndüğü geleneksel "ağız açma" töreninin son noktası olan Maat odasına varıyordu. Sonra yol dik açıyla dönüyor, firavunun ışıklı vücudunu bekleyen sekiz sütunlu lahit odasına açılıyordu.

Firavunu Osiris'e bir armağan sunarken gösteren altınla bezeli resimde son bir düzeltme yapan Kurtarıcı Şed'in dışında, sağ ekibin tüm zanaatkarları bağdaş kurmuş, bu odada oturuyordu.

- Aramıza hoş geldin, Paneb, dedi Pişkin Somun Pay geniş bir tebessümle. Şimdi artık gerçek bir ekip üyesi oldun.

Biraderler birbirlerine sarıldı, sonunda fırçasından ayrılmaya razı olan Şed de katıldı aralarına.

- Sana hiç güvenmiyordum, diye itiraf etti. Muhtemelen haksız da değildim, ama verdiğim görevi yapabileceğini göstererek şaşırttın beni. Anlaşılan bu lonca beni şaşırtmaya devam edecek... Yine de her şeyin bittiğini sanma sakın! Daha yolun basındasın, çizimcilerin göstereceği gayretin, bilgindeki boşlukları doldurabileceğini pek sanmıyorum.

Sonra ustabaşına döndü ressam.

- Benim işim bitti. Firavunun her isteği en küçük ayrıntısına kadar yerine getirildi, duvarlara çizili ilahların yanında sonsuza dek yaşayacak.

- Heykeltıraşlar ile yontucuların işi de bitti, dedi güçlü göğsüyle çölün kralını andıran Aslan Userhat.

Marangoz Didya ile Kuyumcu Tuti de bitirmişti işlerini.

- Gösterdiğiniz gayret için hepimize şükran borçluyum, dedi Nefer. Sizin sayenizde Hakikat Meydanı hiçbir suçlamayla karşılaşmayacak, Ramses de tasarladığı mezarda istirahat edecek.

- Hiçbir teşekkür kabul etmiyoruz, dedi Neşeli Renupe. Sen burayı düzene koyup bizlere iş vererek kendi görevini yaptın, senin talimatını yerine getirerek de biz kendi görevimizi.

Loncanın geleneğine uygun olarak sol kollarını vücutla-nyla dik açı oluşturacak biçimde öne çıkardılar, sağ kollarını göğüslerine dayadılar, duygularını gizlemekte güçlük çeken Nefer'in adım üç kez çağırdılar.

- Loncamız bir gemi gibidir, diye sürdürdü Nefer sözlerini. Bu sayede bizler de -içimizden her birinin yapması gereken kesin ve belirli bir görevi var-bütünün uyumlu olmasını sağlayabiliyoruz. Bundan sonra karşılaşacağımız güçlükler ne olursa olsun, yeminimize saygı duyduk, verdiğimiz sözü tuttuk.

- Bu mezar son eserimiz mi olacak? diye sordu Somurtkan Karo, kısa ve güçlü kollarını kavuşturarak.

Endişe kalın kaşlarını ve kırık burnunu daha da ürkütücü kılıyordu.

- Bilmiyorum. Bazıları bu mezarı zamanında bitiremeyeceğimizden emindi, bu nedenle tepkileri şiddetli olabilir.

- Yetkililer ne karar verirse versin birlikte olmalıyız, dedi Güçlü Naht. Gençleri yetiştirip sırlarımızı aktarmalıyız.

- Böylesi ciddi bir itaatsizlik olur, ağır biçimde cezalandırılır, dedi Kararlı Gau; Halat Kasa başıyla onayladı arkadaşını. Başımız firavun, onun kararına karşı gelen, asi olur.

- Boş tartışmalara girmeyelim, dedi ustabaşı. Mezar kâtibi, sol ekibin şefi ve ben, firavunun kararlarını öğrenir öğrenmez köy halkını toplayacağız. Mumyalama

döneminin bitmesine sadece üç gün kaldı, bu mezar Ramses'in mumyasına yoldaşlık edecek hazineleri kabule hazır. İşte size önemli olan tek gerçek. Yeni bir emre kadar hepiniz dinlenebilirsiniz.

Paneb gözlerini geniş mezar odasının çevresindeki oda-cıklardan alamıyordu. Cenaze töreni sırasında, firavunun ruhunun öte dünyaya geçmesini kolaylaştıracak değerli eşyalarla doldurulacaktı bu odacıkları.

Şimdilik boş mezarın ortasında kendini yaratılışın başına, ilahî düşüncenin yıldızları görünür kılmasından da önceki döneme tanıklık eder gibi hissetti Paneb. Yontucunun yeniden canlanma için en uygun biçime, Osiris'in mumyasına benzettiği olağanüstü güzellikteki lahitten alamıyordu gözlerini. Lahtin içine ve dışına, yeniden canlanmanın öte dünya görüntülerinden rahatça geçebilmesi için bilmesi gereken Kapûar Kitabı'ndan renkli hiyeroglif cümleler kazınmıştı. İlahların ölümsüz bedenini betimleyen, sarıya boyalı bir taş yatak üzerine yerleştirilmişti lahit. "Yasanın sesi" olarak tanınan firavun, böylelikle ilahların ölümsüzlüğüne kavuşacak, zaferlerin en yücesini tadacaktı. Zanaatkarların yarattığı eserin güzelliğine rağmen, Pa-neb'in içinde rahatsız edici bir duygu vardı.

- Sanki hiç işlenmemiş bir kaya parçası gibi, hareketsiz-miş etkisi yapıyor, dedi Nefer'e.

- Taş getirilsin, kandiller söndürülsün, diye buyurdu ustabaşı.

Güçlü Naht ile Somurtkan Karo lahtin başucuna dörköşe bir taş yerleştirirken, ekibin geri kalanı mezarı karanlığa gömdü.

- Işık maddenin içinde gizlidir, diye açıkladı Nefer. Kargaşayı yenmek için ışığa özgürlüğünü vermek de bizim işimiz. Sanatımız biraz da bütün biçimlerin fişkırdığı ilk anı yeniden yaratmak için zamanı ortadan kaldıran sihirbazlarınkine benzer. Işığın anısını saklamak eserin işidir, eseri yaratan insanın değil. Ustabaşı elini taşın üzerine koydu.

Birkaç dakika karanlık ve sessizlik hâkim oldu mezara. Sonra taşın her yanından parlak bir ışık yayılarak diriliş odasını aydınlattı, duvarlarını altın rengine boğdu. Işıklar lahtin üzerinde toplandı, kireçtaşının yüreğine gömülerek her bir parçacığı teker teker ışıldattı.

- Bu lahtin gizli adı, "hayatin efendisi"dir diye açıkladı ustabaşı. Ölümü sonsuza dek bu evin dışında tutacak yeni bir Işık Taşı oldu artık.

Ekip dörtgen taşın mineral aydınlığında mezardan çıktı, uzunca bir süre yıldızlı kubbenin altında durdu, sonra sessizce Krallar Vadisi'ni terk etti.

Onuncu bölüm

Nefer ve Paneb köyün içine henüz girmişlerdi ki, kara bir köpek önce ustabaşının, sonra da ressam çırağının boynuna atıldı. Uzun ve güçlü kafası, kısa ve parlak tüyleri, uzun ve dik kuyruğu, canlı kahverengi gözleriyle güzel bir hayvandı, Paneb'in yüzünü uzun uzun yaladı, uyanırken daldığı düştü uyardı onu.

Hiçbir şımarıklığa izin vermeyen Işık'ın bakıp doyurduğu Kapkara, köyün maskotu olmuş, üstünlüğünü tüm ev hayvanlarına kabul ettirmişti. Hakikat Meydanı'nın kedi ve maymunları bile, herkesin bölgesini koruduğunu bildiklerinden saygıyla izliyorlardı Kapkara'nın geçişini.

Paneb Kapkara'nın canlılığından, Kapkara da genç devin gücünden hoşlanıyordu; ara sıra şeytanca bir yarışmaya girişirler, köpek her seferinde kazanırdı. Üstelik Cesur, Kapkara'nın saatler boyu oynayabileceği, yorulmayacak tek arkadaşıydı.

- İyi gördüm mü? diye sordu Paneb ustabaşına.

- Nereden bileyim?

- Lahtin içine giren ışık, dörtgen taştan fıskırdı. Kuşkusuz sunağın tahta kapısını delip geçen, lonca salonunu aydınlatan ışık da aynı taştan gelmişti... Kimse bana bir şey anlatmaya cesaret edememişti ama, ışığı gözlerimle görmüştüm o zaman!

- Sana hiç aksini söyledim mi?

- "Suskun" adını sapma kadar hak ediyorsun doğrusu! Taşı bir daha ne zaman görebileceğim?

- Orada bulunman gerektiğinde.

- O taşı kendi ellerinle mi yonttun?

- Bana sahip olmadığım güçler yükleme! O taş Altın Evi'nin bilinmezliğinde. Ustabaşından ustabaşına aktarılan loncamızın temel hazinelerinden biri.

- Demek dilin mühürlü. Bana da o taşa giden yolu bulmak kalıyor.

- Kafan iyi çalışıyor demek.

Lekesiz Uabet kocasını karşılamaya koştu. Her zaman sakin ve ölçülüydü, ama bu kez şaşkın görünüyordu.

- İmuni biraz önce evimize geldi, mezar kâtibinin seninle derhal görüşmek istediğini söyledi.

- Neden görüşmek istiyormuş? diye sordu Paneb.

- İmuni açıklamak istemedi, ama çok ciddi olduğunu belli etti.

- Herhalde bir yanlış anlamadır... Hemen gidip halledeyim bari.

Paneb uzun adımlarla Kenhir'in evine yürüdü, Güçlü Niyut kapının önünü süpürüyordu.

- Mezar kâtibinin beni beklediğini söylediler.

- Efendim sık sık senden söz ediyor, dedi hizmetçi.

- Umarım iyi şeyler söylüyordur.

Niyut gülümsedi, kenara çekilip yol verdi.

Kenhir alçak bir koltuğa oturmuş, dizlerinin üzerine açtığı papirüsten büyük firavun III. Tutmosis'in Asya seferi maceralarını okuyordu. Tutmosis Mısır ordusunun çok az savaşa girdiğini, zamanının çoğunu daha önce görülmedik bitkiler toplamaya ayırdığını yazıyordu. Mısır laboratuvarları getirilen bitkileri büyük bir dikkatle incelemiş, daha sonra da tıpta kullanılacak maddeler elde etmişti. Bilge kadının önerdiği tedavi sonucunda oldukça azalan gut ağrılarına rağmen, edebiyat zevkini tatmin için uygun bir zaman bulduğuna inanıyordu mezar kâtibi.

Ustabaşı, Ramses'in mezarının verilen süre içinde tamamlanacağını söylediğinden beri, mezar kâtibi gecelerini daha sakin geçiriyor, gündelik sorunlara daha az sinirleniyordu.

- Beni görmek istiyormuşsunuz?

- Hah, sonunda geldin! Söyle bana Paneb, hangi çöl şeytanı elini böylesine şaşırtıyor?

- Beni neyle suçluyorsunuz? Kenhir kucağındaki papirüsü dürdü.

- Kralı ok atan bir sıçan gibi gösteren o utanç verici resimleri çizen sensin, değil mi? Lonca üyeleri ve benim hakkımda çizdiklerinden söz etmiyorum bile! Paneb heyecanlanmışa benzemiyordu.

- Evet, benim. O resimlere bakıp gülmediniz mi?

- Bu kez sınırı aştın oğlum!

- Nedenini hâlâ anlayamıyorum! Eğlenmeye hakkım yok mu benim?

- Böyle değil!

- O resimleri kimseye göstermedim... Siz kimden duydunuz?

- Sobek'ten, polis şefi. Biri resimleri yazıhanesine bırakmış. Paneb bir süre düşündü.

- Resimleri ressam atölyesinde bırakmıştım, çöpe gidecek kireç parçalarının arasında.

- Endişelenme, onlardan geriye hiçbir şey kalmadı! Ama asıl önemlisi şu, bir daha böyle bir şey yapma sakın.

- Size söz veremem. Benim oyalanmak, dinlenmek için bulduğum bir yol bu. Üstelik kimseye zarar vermiyorum!

- Böylesi saçmalıklan hoş görmem mümkün değil! Yaptıkların loncanın ciddiyetiyle bağdaşmıyor!

- Eğer kendimizle, kendi hatalarımızla alay edemeyeceksek, bize verilen görevlere nasıl layık olacağız? Bilgeler bile insanların güçsüzlükleriyle alay etmek için masallar yazdı!

- Belki, belki... Ama kusurlarını daha fazla örtbas edemem, sonunda seni Köy Mahkemesi'nin karşısına çıkarmak zorunda kalacağım.

- Beni resimlerim yüzünden mi yargılayacaksınız? Saçmalık bu!

- İçimizden biri resimlerini gördü, gördüklerinin saygısızlık olduğunu düşünüp hakkında

şikâyet dilekçesi vermeyi kararlaştırdı.

-Kim?

Kenhir rahatsızlığını ele verecek şekilde kıpırdandı.

- İmuni, yardımcım.

- O cüceye böylesi önemli bir görev vermek neden? Sol ekibin yeteneksiz çizimcilerinden biri olarak kalsaydı daha iyi olmaz mıydı?

- Birincisi işini iyi yapıyor, ikincisi bana istediğim gibi yardım ediyor. Sevimli olup olmamasının hiç önemi yok. Kaldı ki kararlarımı haklı göstermek zorunda değilim! Başının ciddi dertlere girmesine hazırlıklı ol!

Paneb yıkılmış gibiydi.

- Kusurlarının farkına varma zamanı geldi şimdi! Yargıçların karşısında pişman olduğunu belli edip hoşgörülerine sığınmaya bak.

Cesur, Kenhir'in evinden çıkarken başı önündeydi. Mezar kâtibi genç devin önüne çıkan ilk fırsatta öfkeli bir boğa gibi sağa sola saldırmadığını büyük bir memnunlukla gördü. Olgunlaştıkça destansı gücünü dizginlemeyi öğrenecekti. Paneb, karısının sabırsızlıkla beklediği evine döndü.

- Seni neyle suçluyorlar?

- Endişelenme, önemli bir şey değil.

- Oysa İmuni demişti ki...

- İmuni Batı Mahallesi'nde, sol ekibin başressarımın yanındaki küçük evde oturuyor, değil mi?

-Evet, ama...

- Bana güzel bir yemek hazırla; açlıktan ölüyorum, hemen dönerim. Lekesiz Uabet kocasının koluna yapıştı.

- Yalvarırım, bir çılgınlık yapma!

- Bir yanlışlığı düzeltmem gerek.

Paneb kapıyı bir omuzda açıp girdiğinde, İmuni şikâyet dilekçesini hazırlamakla meşguldü.

- Derhal evimi terk et! diye haykırdı kâtip yardımcısı. Paneb adamı omuzlarından kavradı ve İmuni'nin fare yüzü gözünün hizasına gelinceye kadar kaldırdı.

- Demek resimlerim yüzünden beni şikâyet etmek istiyorsun?

- Bu... bu benim görevim!

- Kim gösterdi sana o resimleri?

- Sana cevap vermek zorunda değilim.

- Sağ ekibin ressamlarının atölyesine girdin, çevreyi karıştırdın ve resimlerimi buldun.

Öyle oldu değil mi?

- İşimi doğru bildiğim şekilde yapıyorum.

- Seni hırsızlıkla suçluyorum, İmuni. Seni Köy Mahkemesi'ne şikâyet edeceğim; göreceksin, suçlu bulacaklar seni.

Kâtip yardımcısı bembeyaz oldu.

- Cüret edemezsin, sen... cesaret...

- Resimlerimi unut, İmuni. Yoksa adın lekelenir, köyden kovulursun.

Kâtip yardımcısının uzun süre düşünmesi gerekmedi. Gerçekten de Paneb başına ciddi işler açabilirdi.

- İyi, tamam... Konu kapandı. Paneb adamı kaba bir tavırla yere bıraktı.

- Eğer bir daha yaparsan, resimlerimi yüzüne çizerim.

On birinci bölüm

Yorgunluk ve hastalık nedir bilmeyen Cesur Paneb'in dışındaki zanaatkarlar, Büyük Ramses'in mezarının tamamlanması gibi yoğun bir iş döneminin sonunda, genellikle bilge kadını ve yardımcısı Işık'ı görmeye giderlerdi. Işık söğüt kabuklarından, dallarından ve yapraklarından elde edilen maddeler¹ sayesinde ağrı ve tutuklukları iyi ediyordu. Yine de emin olmak amacıyla, daha ayrıntılı bir muayene yapıyor, yürekte gelen çeşitli sesleri duymak, enerjinin vücuttaki kanallardan gerektiği biçimde akıp akmadığını anlamak için gelenlerin nabzını tutuyordu. Kuşkulandığı zaman da başlıca görevi yaşam güçlerini bir arada tutmak olan kanı inceliyordu.

Belinde bir cerahatlenme başlangıcından yakınan Burun Fened'e, acılarını hafifletmek için bakla kaynatıp suyunu içmesini önerdi. Ne var ki, uzun burnunun daha da çirkinleştirdiği, gereğinden şişman, iriyarı Kararlı Gau'nun durumu Işık'ı endişelendiriyordu. Ellerini hastanın ensesine, karnına ve bacaklarına koyduğunda, rahatsızlanmasının ürkütücü sonuçlar doğurduğu en temel organlardan karaciğerin ciddi biçimde zayıfladığını anlamıştı. Bu nedenle nilüfer yapraklarından, incirden hünnap ağacı tozundan, ardıç tohumlarından, tatlı biradan, süttten ve sakız reçinesinden bir ilaç hazırladı, süzdü, bir gece boyunca açıkta bırakarak çiyile kaplanmasına izin verdi. Yaptığı ilacı ve safrakesesinin çalışmasını düzeltmek için hindiba içecek olan Kararlı Gau'nun rahatsızlığı geçecekti.

İlaç daha ilk günden işe yaradı. Sağ ekibin bütün zanaatkarları tümüyle iyileşmiş, bazıları gerçek bir sihirbaz olduğuna yemin ettikleri Işık'ın adından başka bir şey anmaz olmuşlardı. Işık gün boyu başvurduğu tıbbî papirüsleri tahta bir kutuya yerleştirirken, bilge kadın, rulo edilip kurumuş çamurla mühürlenmiş yeni bir papirüs uzattı yardımcısına.

- Sana öğretecek başka şeyim kalmadı, dedi hayranlık uyandırıcı beyaz yeleli, yüzyıllık kadın. Ciddi rahatsızlıklarla savaşabilmek için piramitler zamanından kalma bu eski metin dışında bir şey yok. Hastalığın karanlık ve yıkıcı bir güç tarafından başlatıldığını, ilaçların hastalığı geçirmeye yetmeyeceğini unutma sakın. Önemli olan bu zararlı gücü vücuttan çıkarıp yok etmek; yoksa vücudun içinde yer değiştirir, hasta farkına varmadan kemirmeye girer. Senin görevin Işık, sadece belirtilere bakamazsın enerjideki çarpıklıkları onulmaz zararlar vermeden önce belirlemek. Eskiler der ki: zararlı bir güç, sol gözden girer, tedavi etkiliyse, göbek deliğinden çıkar. Bağımsız bir nesne olmayan, toprağa olduğu kadar göğe de bağlı yaşayan insan vücudu içinde her an birbirleriyle çatışan güçler vardır.

Bilge kadın mührü söktü, papirüsü açtı.

- Benden öncekinin öğretilerini aldım, kendi gözlemlerimi de, doğru olup olmadıklarını tekrar tekrar denetledikten sonra ekledim. Kuramlardan sakın, sadece tek bir kaygın olsun: iyileştirmek, bazen nasıl başardığını bilmesen de, iyileştirmek.

Papirüsün üzerindeki yazı zarif ve okunaklıydı.

- İnsan vücudu bir sır küpüdür, diye sürdürdü bilge kadın sözünü. O vücutta, uyumun

güçleri ile her an bozup yıkmaya yönelik karşıtları arasında her gün savaş olur. Zararlı güçler, bin bir çeşit yoldan bedene giren, vücudu hareketsiz kılıp ölüme götürmek isteyen soluklardır. Yıkıcıların çoğu yiyeceklerden kaynaklanır: bağırsaklarda çürürken, damarlara yayılmaya, cerahat oluşturmaya, böylelikle organların yaşlanmasma zemin hazırlamaya çalışırlar. Demek sağlığın ilk anahtarı boşaltım, içerdeki engellerin atılması ve sindirimin gerektiği gibi işlemesi. Bunun için oranlan çok belli bir kanşım hazırladım, ayrıntılarını papirüste bulacaksın. İkinci anahtar, kanın, lenfin ve öteki yaşam güçlerinin geçtiği kanal ve damarların korunması. Damarlardan bazılarını derinin altında görebilirsin; hepsi birlikte, hayat verilmiş bir kumaşın dokusuna benzer; önemli olan, damarların esnek kalmasıdır. Damarlar sertleşmeye başlayınca sıvılar gerektiği gibi akamaz. Üçüncü anahtara gelince, bu da "yürek" olarak adlandırdığımız, insanın güç merkezi, bütün damarların çıkış yeri olan organın iyi çalışmasıdır. Duyularını gün geçtikçe geliştirip yüreğin söylediklerini anlamalısın. Bilge kadın bitkin bir halde yerdeki hasıra uzandı.

- Yarın sabah, şafakta kalkacağız. İyi geceler Işık.

Gece ölür, yılanlar yuvalarına dönerken, bilge kadın ile Işık zirveye doğru tırmanmaya koyuldu. Yüzyıllık kadm bastonunu atmış, düzenli adımlarla ilerlemeye koyulmuştu.

Şafak, hafif bir yelle birlikte söktü ve kısa süre sonra milyon yıllık tapınaklar karanlıktan kurtuldu. Sonra, Nil'in mavisi ile tarlaların yeşili, dirilen güneşin ışınları altında panl-damaya koyuldu. Zirvenin ışıldadığı an, bilge kadın dua eder gibi ellerini kaldırdı.

- Sessizlik tanrıçası, sen ki bütün yaşamım boyunca rehberim oldun, sana doğru yükselen öğrencime yol göster. Gece olduğu kadar gündüz de senin elinde dinlensin, seni çağırdığında ona git, ona cömert davran, gücünün sonsuzluğunu göster.

Zirvede, piramidin içine oyulmuş, küçük bir mezar.

- Armağanı sun, dedi bilge kadın.

Işık saçına iliştirdiği nilüferi, gerdanlığını ve bileziklerini yere bıraktı.

- Son vuruşmaya hazırlan. Sırlan bilen tannça ölümü ve yaşamı denetler. Birden mağaradan Işık'ı şaşkırtacak kadar büyük, dişi bir kobra fırladı. Öfkeyle kabarmış boynu, saldıracağıının belirtisiydi.

- Raks et, Işık, bir tannça gibi raks et!

Suskun Nefer'in korkudan ölmek üzere olan kansı, yine de sürüngenin hareketlerini taklit etmeyi başardı. Önce soldan sağa, sonra sağdan sola, önden arkaya eğildi, kobrayla aynı hızda hareket ederek, hayvanı şaşkırttı.

- Saldırdığında, bana doğru eğil, ama gözlerini ondan ayırma sakın.

Işık korkunun da ötesindeydi artık. Tanrıçanın güzelliği karşısında hayran, yılanın niyetini tahmin etmeye başlamıştı. Kobra birden genç kadının boynuna saldırırdığında, Hat-hor rahibesi bilge kadının söylediklerini yaptı. Isırılmaktan kurtulmuştu, ama elbisesi kobranın tükürdüğü zehirle lekelenmişti. Avını kaçıran yılanın öfkesi on kat artmıştı şimdi.

- İki kez daha saldıracak, diye uyardı yaşlı kadın. Sürüngen durmaksızın dalgalanıyor, Işık da onu taklit

ediyordu. Hayvan iki kez atıldı, her ikisinde de dişlerini genç kadının boynuna geçirmeyi başaramadı.

- Şimdi, ustalığını kullan! Başından öp onu.

Sanki yorulmuşçasına, daha yavaş hareket ediyordu kobra. Işık yaklaşıncaya, belli belirsiz geriledi.

Yüreğine kadar saplanan korkuya rağmen, bakışlarını sürüngenin gözlerine dikti, dudaklarını kafasının tepesine değdirdi. Şaşkın yılan, gerileyemedi.

- Acımasızlığından ürküyoruz, ama yumuşaklığını istiyoruz, dedi bilge kadın. Sana saygı duyan, güvenine layık olur. Onun aklını aç, senin adına tedavi edeceği yaratıkları iyileştirmesine yardım et.

Yılan neredeyse hareketsizdi.

- Tanrıçanın gücünü topla, Işık. O güç yüreğine girsin. Suskun Nefer'in karısı, neredeyse ehlileşmiş görünen canavarı ikinci kez öptü.

- Birleşmeniz üçüncü ve son bir öpücükle mühürlensin. Kadın ve kobra son bir kez yakın oldular birbirlerine.

- Hemen geri çekil! diye bağırdı bilge kadın.

Işık dikkatli olmasa, yılanın ani saldırısı karşısında tuzağa düşecekti. Yine de kaçmayı başardı, üzerine son bir zehir damlası düştü.

- Gizli ateş sana aktarıldı, dedi bilge kadın. Dişi kobra usulca yuvasına aktı.

- Elbiseni çıkar ve zirvenin kayalanındaki çiyle ann.

Bilge kadın Işık'a, biraz önceki deneyden başarıyla çıka-adığı takdirde kefeni olacak beyaz bir elbise uzattı.

- Ben gidiyorum, yerimi sen alacaksın. Hayır, itiraz etme! zun bir hayat sürdürdüm, çok uzun, artık bitmesinin zamanı eldi. Bitkilerin gözyaşından ve tanrıların kanından doğduğunu, iyileştirme gücüne sahip olduklarını hatırla. Her şey anlı, ama bu dünya üzerinde bir dakika bile huzur olmaması için ellerinden geleni yapmaya hazır gezginci ruhlar ile ıcı şeytanlar da var. Onlara karşı bilginle savaşacaksın. annlar yüksek olan kadar alçak olanı da yarattı, sana ışıl-bir solukla gelecek. Ona inanman gerekmez, önemli olan onu tanımak, onu denemek.

- Neden daha fazla yaşamak istemiyorsun?

- Yüz onuncu yılım bitti. Aklım sapasağlam olsa da bedenim yıprandı. Kanalları sertleşti, enerji gerektiği gibi akamıyor artık, en iyi tedavi bile damarlarımın gençliğini geri getiremez. Gitmeden önce sana son sırrımı da vermeliyim. Vücut önlenemez bir biçimde yaşlanıp düşkünleşiyor, ama eğer yenilemeyi bilirsen akü canlı ve dinç kalabilir. Elini zirvenin taşından geçir, orada yıldızları doğuran çiyi hissedeceksin. Gök tanrıça her doğumdan önce güneşin yüzünü o çiyle yıkar; firavun, tapınağın sırrında Maat'a

armağanını sunarken her sabah o çiyi içer. Bitkinlik ruhunu sardığında zirveye tırman, sessizlik tanrıçasına saygını sun ve taştaki çiyi iç. İşte o zaman, düşüncelerin hiç yaşlanmayacak.

- Size sormak istediğim o kadar çok soru var ki!

- Artık senin için, cevap verme zamanı geldi. Her gün gelip sana soru soracaklar ve ağrılarını dindirmeni isteyecekler. Loncanın anası oluyorsun, köydeki herkes, çocuğun senin.

Genç kadın itiraz etmek, omuzlarına yüklenen ağır sorumluluktan kurtulmak istedi ama, sabahın güçlü ışığı gözlerini kamaştırdı. Bilge kadın ayağa kalktı.

- İnelim, dedi. Sen önden yürü.

Işık, hangi hızla inmesi gerektiğini düşünerek dar patikaya girdi. Her zamanki hızıyla mı yürüyecek, yoksa yaşlı kadını daha fazla yormamak için yavaş inmesi mi gerekecekti?

Karasızdı, ilk sarp dönemeçten sonra durdu. Bilge kadın kaybolmuştu.

Işık zirveye tırmandı, ona her şeyi vereni aradı, bulamadı. Herhalde baygınlık geçirmişti bilge kadın, bir mağaraya düşmüş, zirvenin sessizliğinde son soluğunu veriyordu.

Işık, bundan böyle yalnız yürüyeceği yolları açan insanla birlikte geçirdiği saatleri düşünerek başını eğdi. Sonra yavaş adımlarla köye indi, Hakikat Meydanı'nın yeni bilge kadını olmadan önceki son anların huzurunu yaşamaya çalıştı.

On ikinci bölüm

Zanaatkar doğu yakasına çıkmak için sala binmiş, her zamanki gibi kimseyle konuşmadan, belli belirsiz selam vermekle yetinmişti. Sabahın bu erken saatinde, kıyıda kurulan büyük pazara gidecek taze sebze dolu kasaların üzerlerine tünemiş köylüler hâlâ uyukluyordu. Konuşma ve değiş tokuş keyfini tadacakları için neşeli bir kalabalığın arasına kansan sağ ekip üyesi zanaatkar, Tran-Bel'in deposunun yolunu tuttu.

Loncaya ve ettiği yemine ihanet ediyordu kuşkusuz, ama bir sürü geçerli nedeni de yok muydu? Birincisi, Suskun Nefer'in yerine sol ekibin başına onun getirilmesi gerekiyordu; ikincisi, artık onun da zenginleşmesinin zamanı gelmişti; üçüncüsü ve en önemlisi, tuzağa düşmüş, işbirliği yapmayı kabul etmekten başka çıkar yolu kalmamıştı. Ne de olsa verdiği değerli bilgiler karşılığında para ödeyenlerle görüşmeleri sıklaştıkça, vicdanının sesi hafifliyordu. Hakikat Meydanı ona çok şey öğretmişti tabii, basit bir işçiye seçkin bir zanaatkar olmasına imkân vermişti; yine de geleceğinden başka bir şey düşünmemeye kararlıydı, ihaneti ortaya çıkmasın diye önlemlerini almayı da sürdürüyordu. Kurnazlık ve becerisinden emindi ve başarılı olacağından kuşku duymuyordu.

Simsiyah saçlarını yuvarlak kafasına yapıştırmış, oldukça bol bir gömlek giymiş ve peştemalına sarınmış Tran-Bel, zanaatkarı deponun dibindeki yazıhanesinde karşıladı.

- İyi haberlerim var, dedi. Değerli eşyalarımızın satışı umduğumuzdan da iyi gidiyor, senin payına da hatırı sayılır bir kazanç düştüğü için mutluyum doğrusu! Sakın yeni bir şeyler bulmayı unutma.

- Endişelenmeyin.

Birden, küçük dolandırıcının yüzü dondu.

- Ah... işte karşılaşmanı istediğim kişi. Yerimi ona bırakıyorum... İşiniz bittiğinde atölyeye, yanıma gel.

Alnım örten siyah peruğu ve özenle yapılmış makyajıyla, gerçekten tanınmaz olmuştu Serketa. Dudaklarında muzaffer bir tebessümle zanaatkara baktı.

- Yeni bir şey var mı?

- Büyük Ramses'in mezarı tören için hazır. Nefer'in yeteneklerini göz ardı etmişiz, anlaşılan ekibi şaşılacak bir beceriyle yönetti ve herkesin saygısını kazandı. Böyle devam ederse ünlü bir ustabaşı olacak.

- Sen ustabaşı olaydın, daha da ünlenirdin...

- Bu doğru, ama deneyim eksikliğini kısa zamanda kapatacaktır. İş zamanında tamamlayarak Hakikat Meydanı'nın sözünü tutmasını, firavunun gözünde gerekliliğini kanıtlamasını sağladı.

- İşleri yavaşlatmayı başaramadm!

- İmkânsızdı. Tüm ekip mezarın içindeydi, herkesin yapılacak belirli bir görevi vardı, Nefer de her zaman, her yerde işinin başındaydı.

- Merneptah'ın ona fazla değer vermeyeceğini ummaktan başka yapacak bir şey kalmadı

demek. Başka?

Zanaatkar tereddüt etti. Önemli bir karşılık almadan, loncanın bütün sırlarını açığa vurmak doğru olmazdı.

Karşımdakinin saldırıya geçmeye hazırlanan bir engerek gibi, önemli bir şeyler sakladığını hissetti Serketa.

- Benimle oyun oynama, sevgili müttefikim, kaderinin hâlâ avucumda olduğunu da unutma sakın. Ne öğrendin?

- Karşılığında ne öneriyorsunuz?

- Eğer gerçek bir işbirliği gösterirsen, varlıklı bir adam olur, büyük bir evde yaşarsın. Geniş toprakların, sütü bol ineklerin olur. Hizmetçiler hayatım kolaylaştırır ve her gün şarabın en iyisini içersin.

- Sadece vaat bunlar...

Serketa zanaatkara küçük bir papirüs gösterdi.

- Senin adma hazırlanmış bu tapunun da vaat olduğunu mu düşünüyorsun yoksa? Zanaatkar papirüse uzandı, ama Serketa elini çoktan çekmişti çoktan.

- Yavaş yavaş... Düşlediğin cennete sahip olmadan önce çok çalışman gerek. Seni dinliyorum.

Hain daha fazla düşünmedi.

- Nefer Işık Taşı'na hükmetmeyi biliyor.

- Ne demek bu? dedi Serketa. Gözleri parlıyordu.

- Bütün bildiğim, Işık Taşı'nın Altın Evi'nden geldiği, hem güçlü bir ışık yaydığı hem de dokunduğu her şeyi canlandırdığı. Ama sadece özel bir eğitim almış olan ustabaşılar kullanabilir Işık Taşı'nı.

Açıklamalar Serketa'yı heyecanlandırdı. Demek Mehi yanılmamıştı: Hakikat Meydanı'nda inanılmaz hazineler olduğu doğrudu.

- Bu taş nerede saklı?

- Bilmiyorum.

- Öğrenmeye çalış!

- Çok zor olacak, hemen hemen imkânsız.

- Öyleyse, cenneti unut!

- Bir topluluk oluşturduğumuzu, belirli bir hayat kuralına uyduğumuzu anlamanız gerek. Bu kuralı bozarsam, beni köyden kovarlar, siz de bilgi alacak birini bulamazsınız.

Bütün kızgınlığına rağmen, Serketa zanaatkarın haklı olduğunu kabul etmek zorunda kaldı.

- Bu sırrı ben de bilmek isterdim, dedi zanaatkar. Sim çözmem, öğrendiklerimden sizin de yararlanmanızı sağlamam için çok sabırlı, çok dikkatli olmam gerekecek. Işık köyün içine

girdiğinde, pırıl pırıl, bembeyaz kanatlı bir kelaynak, üzerinde daireler çizerek uçmaya başladı.

Küçük bir kız çocuğu zaman geçirmeden köy halkına haber verdi, Kenhir de gut ağnlarmı unutarak, becerebildiği kadar hızlı koştu ve ustabaşının karısının önünde dikildi.

- Bilge kadın dağda kayboldu, değil mi?

- Hayat süresinin bittiğine inanıyordu.

- Geleneğe uygun hareket etti... Belgelere göre ondan önceki de zirvede kaybolmayı tercih etmişti. Işık, sen bundan böyle köyün yeni anasıdır. Köyü korumanı, üzerine çökecek bütün kötülükleri iyileştirmeni dilerim. Kelaynağı ilk gören küçük kız, kucağında siyah-beyaz bir kediyle yaklaştı.

- Kedim hasta, dedi Işık'a. İyileştirebilir misin?

Işık elini can çekişen kedinin kafasına koydu. İçine tatlı bir sıcaklık doluşan hayvanın mırıltıları giderek güçlendi, sonra sinirlendi, pençelerini çıkardı. Küçük kız kucağından bıraktı kedisini.

- Buraya gel, yaramaz! diye bağırarak peşinden seğirtti.

- Bilge kadın güçlerini sana aktarmış, dedi Kenhir. Bizim için büyük talih! Evine taşınmak istiyor musun?

- Hayır, dedi Işık. O evi köyün en genç annesine bağışlayın. Laboratuvarımı ve muayenehanemi kendi evimde kuranım.

- Öyleyse yandaki evi de kullanabilirsin. Bütçemizde böyle bir giderin karşılığı var, hem daha geniş bir yere ihtiyaç duyacaksın. "Bilge kadınlık" bu ada sahip olanın en iyi koşullar altında yaşamasını haklı kılacak kadar önemli bir görev. Bu arada... gut hâlâ çok acı veriyor. Yarın sabah ilk saatlerde muayene edebilir misin beni?

- Cildinizin rengi iyi. Yarın görüşürüz.

Köy halkının hayranlık dolu, biraz da endişeli bakışları arasında evine gitti. Artık herkes yeni bilge kadının göreve başladığını biliyordu. Nefer eşikte karısını bekliyordu.

Büyük bir sevgiyle kollarına aldı Işık'ı; genç kadın başını kocasının omzuna yasladı.

- Son gücünü kullanarak bildiklerini bana aktardı, sonra da terk etti bizi...

- Hayır Işık, sonsuza dek Hakikat Meydanı'na hâkim zirvede olacak. Sen de onun düşüncesini ve ışığını yaşatacaksın.

- Ya beceremezsem?

- O seni seçti, artık bu durumu değiştiremezsin.

Birbirlerine sarıldılar, on yıl önce, içlerinde kabul edilmeme korkusuyla köye ilk geldikleri günü hatırladılar. Çıraklığın neredeyse tasasız günleri ne de çabuk geçmişti; ağır sorumlulukların başkalarının omuzlarında olduğunu, ilerlemek için onların buyruklarına itaat etmenin yeteceğini bilmek, ne rahattı! Ama bugün, Nefer ustabaşı, Işık da bilge kadındı... Zevklerinin, terciMerinin bir önemi yoktu artık, önemli olan tek gerçek,

loncanın refahı ve işin ahengiydi. İyileştirme yetisini kaybetmemesi için, Işık'ın çocuk doğurmaması gerektiğini de biliyorlardı üstelik. Yaşlan ne olursa olsun, seveceği çocukları köyün erkekleri ile kadınlarıydı. Korkunç bir fedakârlıktı bu, bu fedakârlığa dayanabilmek için aralarındaki sevgiden başka güvenilecekleri bir şey yoktu.

Köyün ana kapısında, alışılmadık bir kargaşa vardı. İnsanlar birbirine girip kenetleniyor, itişip bağınşıyorlardı.

Yeni bir saldırıdan çekinen Nefer yaklaştı. Ustabaşını gören köylüler açıldı, havasızlıktan boğulmak üzere olan Postacı Uputi yerdeydi. Nefer ayağa kaldırdı postacıyı. Zavallı adam hâlâ soluğunu düzeltmeye çalışıyordu.

- Haber... Haberlerim var... Firavunun mührünü taşıyan bir mektup. Ustabaşı mührü söktü, Per Ramessu'daki başkentten gelme kısa bir metin gördü. Tüm köy halkı Nefer'in çevresini almıştı.

- Kraliyet gemisiyle yanındakiler birkaç gün önce başkentten ayrılmış, dedi. Firavun Merneptah Büyük Ramses'in cenaze törenini yönetmek için Teb'e geliyor, varlığıyla Hakikat Meydanı'nı onurlandıracak.

On üçüncü bölüm

Köy daha önce hiç böyle bir hareketlilik yaşamamıştı. Yoğun bir temizlik gerçekleştirmek için erkekler ve kadınlar ellerine süpürgeler, fırçalar, bezler almış, Hakikat Meydanı'nın olabildiğince görkemli görünmesi için çabalıyordu. Yardımcılar da katılmıştı bu amansız çalışmaya, mezar kâtibi gündeliklerin yüksek olmasına rağmen temizlikçiler getirtmiş, başta yemek yapmak olmak üzere çeşitli işlerde görevlendirmişti. Hathor rahibeleriye, firavunu karşılamak için güzelleşmekle meşguldü.

Kapı muhafızı nereye yetişeceğini şaşırılmış, görünürdeki düzensizliğin kargaşasında umarsız kalmıştı. Çalışmaları yönetme işi Firuze'ye verilmişti, genç kadın gevezelere göz açtırmıyordu.

Sol ekipten iki zanaatkar, dirseklerindeki ağrının süpürge kullanmalarını engellediğinden yakınmış, ne var ki Işık'ın hazırladığı merhem acılarını dindirince toplu angaryaya katılmak zorunda kalmışlardı. Genellikle isteksiz görünen Kurtancı Şed bile toplumsal heyecandan payını almış gibiydi.

Firuze Paneb'in evinin kapısına dayandığında, eşiğin kirli olduğunu gördü. Lekesiz Uabet'in gebeliği ağır işlere katılmasını engelliyordu engellemesine, ama buna rağmen evdeki bütün odaları temizlemeye girişmiş, tek bir toz taneciği bile bırakmamıştı.

- Kocan nerede?

- Gördüğün gibi, üzerine düşeni tamamladı ve Nü kıyısına yüzmeye gitti.

- Bu mevsimde çok tehlikeli bir şey bu yaptığı! Uabet üzüntülüydü. -Vazgeçirmek için elimden geleni yaptım... Ama Paneb'in verdiği karan uygulamasını kim engelleyebilir ki?

- Firavun öğleden sonra burada olacak... Hazırlanıp bayramlıklarımızı giymenin zamanı geldi! Eğer Paneb zamanında dönmezse çok kötü olur!

- Onu uyardım ama dinlemedi bile.

- Ustabaşına haber vermemi ister misin?

- Galiba yapacak başka şey yok. Nehrin sulan yükselmeye başlıyordu.

Nü kıyısındaki ölçümleri inceledikten sonra, uzmanların görkemli, hatta benzersiz olacağını açıkladıkları bir yükselme yaşanacaktı. Mısır'ın kocası, eküebür topraklarının doğurganlığının güvencesiydi, yeni firavun için daha iyi bir kehanet olamazdı doğrusu.

Nehir kırmızıya dönüyordu, birkaç gün boyunca sulan içilmez olacaktı. Suların yüzeyinde güçlü akıntılar doğuyor, adacıkların çevresinde anaförler görülüyordu. Kabarmış sulara dalmak, karşı kıyıya yüzüp geri dönmek için Paneb'in en sevdiği mevsimdi bu. Çüğün akıntının kurduğu tuzaklardan daha oyalayıcı bir şey olabilir mi?

Paneb nehrin cüvelerinden korkmuyordu, çünkü o cüveleri tahmin edebiliyordu. Akıntı boyunca süzülme, tuzakların çevresinden dolaşmayı öğrenmişti. Ne var ki bu macera, hayatta kalma ihtimali olmayan bir acemiye önerileceklerden değildi. Kıyıya vardığında, iyi niyetli olmadıkları gözlerinden belli, yirmi yaşlarında üç genç seslendi Paneb'e

- Kendini güçlü sanıyorsun, dedi, kızü saçlı, iriyan olanı.

- Sizden bir şey istemedim, çocuklar. Siz de beni görmemiş gibi davranın.
- Senden daha iyi yüzerim... İddiaya girer misin?
- Zamanım yok.
- Tuhaf... Arkadaşlarımla iddiaya girmiştım oysa. Senin ödleğ olmadığını söylemişim onlara.
- Benle girişmek istediğin iddia neymiş bakalım?
- Karşıya kimin daha hızlı gidip döneceği. Eğer kaybedersen, bize üç çuval arpa borçlanırsın, eğer kazanırsan, dayak yemeden gitmene izin veririz.
- Adil bir iddiaya benziyor, dedi Paneb. Haydi öyleyse, acelem var.

Ressam çırağının kusursuz balıklaması karşısında şaşkına dönen kızıl saçlı, nehre atladı, aradaki mesafeyi kapamaya kararlı görünüyordu. Bundan önce onlarca kez akıntıya üstün gelmişti, bu nedenle yönteminin kusursuz olduğundan emindi. Rakibi mutlaka yorgun düşecek, geçmesine izin verecekti.

Yanıldığını çabuk anladı. Paneb bir saniye büe aksamayan bir düzenle çılgın kulaçlar² atarak ilerliyor, rakibini tehlikeye atılmaya zorluyordu. Kızıl saçlı, yavaşlarsa yansı kaybedeceğinin bilincindeydi.

Ciğerlerini patlatmak pahasına da olsa Paneb'in peşinden kopmamayı başardı. Paneb'in karşı kıyıya dokunduğunu gördüğünde, onun birkaç dakika dinleneceğini umdu, ama dev adam bir takla attı ve ters yönde yüzmeye devam etti. Vazgeçmek rezil olmak demektii.. Yorgunluğuna, kaslarındaki katılaşımaya rağmen devam etti kızıl saçlı; rakibinin nehrin tuzaklarına yenik düşeceğini umuyordu şimdi. Kulaçları seyrelti, soluğu sıklaştı, aradaki mesafe giderek açıldı. Gözünün ucuyla gördü ama, kanı dondu, dehşet içinde kaldı. Bir timsah üzerine doğru geliyordu!

Kızıl saçlı geri döndü ama anafordan kaçamadı, birkaç saniyede gözden kayboldu. Timsah derine daldı, bu kadar kolay bir avdan memnun olmalıydı. Paneb yorgunluk duymadan karşı kıyıya vardı, arkasına baktı.

- Arkadaşınız nerede? diye sordu, nefretten gözleri kararmış gençlere.
- Boğuldu, dedi büyük olanı.
- Zavallı... Gücünün sınırlarını bilmiyormuş.
- Senin yüzünden öldü!

Cesur, sükûnetini korumaya çalıştı.

- Nil'in, boğulanları doğruca Osiris'in krallığına gönderdiği söylenir... Arkadaşın için sevin, beni de rahat bırak.

İki genç yerden kocaman taşlar alıp Paneb'in üzerine yürüdü.

- Kemiklerini kırıp, nehre atacağız seni... Bakalım o zaman da hızlı yüzebilecek misin?
- Bana saldırırsanız kendimi korumak zorunda kalırım, o zaman da başınız belaya

girebilir.

- Kendini güçlü sanıyorsun, değil mi?

- Çekilin yolumdan!

Genç olanı elindeki taşı öylesine hızlı savurdu ki, neredeyse tuzağa düşecekti Paneb. İçgüdüyle son anda başını kenara çekti ama, taş şakağını sıyırdı. Elini şakağından sızan kana sürdü.

- Son uyarı, serseriler, hemen yolumdan çekilin!

Öteki de elindeki taşı fırlatmaya çalıştı, ama hareketleri çok yavaştı. Paneb delikanlının suratına şiddetli bir yumruk vurdu. Genç bayılıp yere yığıldı.

Arkadaşı Paneb'in üzerine atıldı ama önce göğsüne bir dirsek, ardından da çenesine bir sağ kroşe yedi. Burnu kırıldı dizlerinin üzerine çöküp kendinden geçti.

- Dünya aptal dolu, diye üzüldü Paneb.

Nehrin kenarından, toprak yoldan iki kişi geliyordu.

"Eğer bunların arkadaşlanıysa, sükûnet kısa ömürlü olacak" diye düşündü Cesur. Gelenler, yüzleri öfkeli, Güçlü Naht ile Somurtkan Karo'ydu. Paneb daha önce ilkiyle dövüşmüş, ikincisiyle tartışmıştı.

- Bizi ustabaşı gönderdi, dedi Naht. Seni köye götürmemizi söyledi.

- Geliyordum zaten, bu endişe neden?

- Firavun öğleden sonra gelecek, bütün ekiplerin eksiksiz hazır olması gerek. Karo, kolları bacakları kırılmış gibi yerde yatan çocukları gördü.

- Burada neler oldu?

- Bu iki serseri, arkadaşları boğulduğu için bana saldırdı. Kendimi savunmak zorunda kaldım.

- Başın derde girebilir.

- Ne yani, kalkıp ağzımı burnumu kırmalarına izin mi verecektim?

- Kendilerine geldiklerinde, seni şikâyet edeceklerdir.

- Benim lehime tanıklık eder misiniz?

- Kavga çıktığında burada değildik, diye itiraz etti Naht.

- Köye dönmemiz gerek, diye araya girdi Karo. Gerisini sonra düşünürüz.

Bir haksızlığa kurban gitmek, Cesur'u çılgına çeviriyordu. Ne var ki kurtulmak için hâlâ bir fırsatı vardı.

Gençlerden birini sağ omzuna, ötekini de sol omzuna yerleştirdi. Her ikisi de ağır olmasa ağırdı, ama genç dev yolun sonuna kadar ses çıkarmamaya kararlıydı.

- Gidelim, bakalım, dedi iki zanaatkara. Yanlış anlamadıysam, kaybedecek zamanımız yok.

On dördüncü bölüm

Paneb iki genci 1. Tabya'nın muhafızlarının önünde yere bıraktı. Biri inliyordu öteki hâlâ baygındı.

- Endişelenmeyin, dedi. Buralı değiller. Onlara göz kulak olun, birazdan gelirim.

Hakikat Meydanı tam anlamıyla tertemiz, zarif ve çiçekliydi. Beyaz evler tüm güçleriyle panldıyordu. Köylüler de en parlak renkli bayramlıklarını giymişti. Oynamak isteyen yumurcuklara aldırmaksızın, doğruca ustabaşının evine koştu Paneb. Orada onu karşılayan, özenle fırçalanmış tüyleri pırıl pırıl, Kapkara'ydı.

- Işık yardımına ihtiyacım var! Nefer görüdü.

- Giyiniyorduk da... Firavun birazdan gelir.

- Biliyorum. Ama önemli bir şey var. Eğer bilge kadın müdahale etmezse, başım derde girebilir.

- O önemli şey dediğin, yarına kadar beklese çok mu geç kalırsın?

- Gerçekten bekleyemez... Işık'ın gelmesi iyi olur, yanına malzeme de alsın. Tabî ben taşıyacağım. Tedavi edilmesi gereken, biraz örselenmiş iki kişi var da.

Birincisinin kaşının hizasında derin bir yarası vardı. Işık yarayı inceledi ve kemiğin zarar görmediğini belirledi. Bir taraftan kenarları birbirine bastırırken, yarayı dikti, üzerine iki yapışkan şerit koydu³ bal ve yağ karışımı bir pansuman yaptı. Yaranın cerahatlenmemesi için, kabuklar düşünceye kadar inek sütü ve arpa ununun karışımıyla yapılacak bir merhem sürülmesi gerektiğini söyledi.

İkincisinin burnu kırılmış, dahası, çok da kan kaybetmişti. Bilge kadın yumuşak bezler kullanarak yarayı temizledi, her bir burun deliğini bala buladığı keten parçalarıyla tıkadı, üzerlerine keten geçirilmiş mandallarla burnu sıkıştırdı. Kabuk bağlamanın hızlandırılması için, neler yenmesi gerektiğini anlattı. İyi tedavi görmüş olmaktan memnun gençler, daha fazla bir şey istemeden gitti. Sağlıklarına kavuştuklarına göre, taş gibi yumrukları olan genç devin yoluna çıkmaya hiç mi hiç niyetleri yoktu artık.

- Sağ ol, Işık. Sen olmasaydın...

- Bir ana bazen sorun çıkaran çocuklarıyla uğraşmak zorunda kalabilir Paneb. Sen kendini unutturmamayı iyi biliyorsun.

- Bütün uyanlarıma rağmen ikisi de aptallık etti. Başkalarının salaklıklarından sorumlu tutulamam, değil mi?

- Gidip hazırlanalım. Firavunun gelişini kaçırmak istemezsin, değil mi? Yüz kapılı Teb kaynıyordu. Kraliyet filosu birazdan iskeleye yanaşacaktı, seçkinler bu anı kaçırmamaya kararlıydı. Bütün kent halkı, onurlarına büyük bir şölen düzenlenen firavun ve eşini alkışlamak için kıyıya akın etmişti. Şöleninde sert biralar içilecek, sarayın sunduğu yemekler yenecekti. Büyük Ramses gibi bir hükümdarı kaybetmenin üzüntüsü, yerini Merneptah tarafından yönetilmenin sevincine bırakmıştı: Merneptah'ın Teb'e gelmesi bile, iktidarın sürekliliği ve geleneklerin devamının belirtisi değil miydi?

Amon başrahibi tarafından kabul edildikten sonra, firavun ve eşi güney başkentinin belediye başkanının saygı sunuşuna tanıklık edecekti. Daha sonra Nil'i geçip batı yakasına çıkacaklar ve yerel yöneticiler tarafından karşılanacaklardı. En sonunda da Krallar Vadisi'ndeki Hakikat Meydanı'na gidip Ramses'in cenaze törenini yöneteceklerdi.

Bu güzel program, tırnaklarını kemirme alışkanlığına kapılmış Komutan Mehi'yi mutlu etmiyordu.

- Merneptah korktuğumuz gibi tutucu çıktı, dedi hangi gerdanlığını takacağına bir türlü karar veremeyen karısına.

- Bu seni gerçekten şaşırtıyor mu, tatlı sevgilim? -Aslında, gerçekten de daha iyisini ummuştum...

Firavun kendisini Amon başrahibinin temsil etmesini isteyebilirdi ne de olsa. Ama bizzat kendi geliyor, üstelik kraliçe ve bütün saray erkânıyla birlikte! Kaldı ki bazı eski memurlarla görüşmekle de yetinmiyor... Bir de o lanet olası köye gidip zanaatkarları sakinleştirecek!

- Umutsuzluğa kapılma, şu buruşuk gömleğini de değiştir. Üzerindeki yeterince gösterişli değil.

- Her şeyi hafife alıyorsun Serketa!

- Sızlanmak neye yarar ki? Hiçbir firavunun Ramses'in şanına ulaşamayacağını herkes biliyor. Demek ki karşımızdaki rakip çok daha güçsüz, belki de avucumuza alabileceğimiz birisi.

- Aklından bir şeyler mi geçiyor yoksa? Serketa bir kedi gibi cilve yaptı.

- Olabilir...

- Anlat.

- Önce gömleğini değiştir. Erkeklerin hayran kaldığı, kadınların âşık olduğu zarif ve varlıklı bir yönetici gibi görünmeni istiyorum. Ama o kadınlardan biri yanına yaklaşmaya kalkarsa, gözlerini oyarım onun, bilmiş ol!

Komutan Mehi canını yakıncaya kadar bileklerini sıktı karısının. -Açıkla, dedim. Çabuk ol!

- Muhbirimizin sayesinde, Nefer'in loncanın tartışmasız önderi olduğunu öğrendik. Öyleyse neden adını lekelemeyelim? Eğer kralın eline zanaatkarların ustabaşısının görevine layık olmadığını kanıtlayan belgeler geçerse, firavun iyi bir şef bulamaz, bu da Hakikat Meydanı'nın sonu olur. Bakarsın Merneptah Hakikat Meydanı'nı dağıtmayıp yönetimini yetenekli ellere teslim eder.

- Örneğin, dostum Abri, batı yakasının başyöneticisi! Serketa'nin gözleri ışıldadı.

- Onun hizmetlerinden sonuna kadar yararlanmanın zamanı gelmedi mi?

- İyi ama inandırıcı bir dosya hazırlayacak zamanımız yok ki...

- Hazırlandı bile, tatlı sevgilim benim. Birçok yazıyı taklit ettim, Nefer'i beceriksizlikle,

sivil yetkililere itaatsizlikle, aşırı bağımsızlık eğilimiyle, özellikle de baskıcı iktidar hırsıyla suçlayan resmî görünüşlü belgeler hazırladım... Fırsatın üzerine atlayacak, ustabaşını alaşağı edecek bir iki zanaatkar çıkar elbet.

- İşte bu planı çok beğendim.

- Benimle gurur duymuyor musun, aşkım?

"Bir akrepten de daha tehlikeli" diye düşündü Mehi. "Onunla ittifak yapmakla haklıymışım."

Yanakları pörsük, saçları terden yapış yapış, gözleri dalgın Abri Teb komutanını ve başhazinedanı endişeli bir dikkatle dinlemişti.

- Bu plan tehlikeli olduğu kadar da güç, Sevgili Mehi... Bana kalırsa...

- Ne tehlikeli ne de güç! Firavun batı yakasına ayak basar basmaz, bu dosyayı eline tutuşturacaksın. Senden gelen bir belgenin ciddiyetinden kimse kuşkulanmaz. Memeptah Hakikat Meydanı'na gitmeden önce belgeleri inceleyecek zaman bulur, Nefer'in bu işe layık olmadığını görür. Seni loncanın yöneticiliğine atar, düzeni yeniden sağlamakla görevlendirir. Zamanında Ramses'i uyarıp bu zanaatkarların dayanılması güç ayrıcalıklardan yararlandığını söylediğini hatırlatırsan, işin daha da kolaylaşır.

- Beni ilk safta çarpışmaya zorluyorsunuz.

- Senin iyiliğin için Abri! Kral uyanıklığın için seni ödül-lendirecektir.

- Gölgede kalmayı, ortalıkta görünmemeyi tercih ederdim.

- Eğer bu dosya, kim tarafından verildiği bilinmeden firavunun eline geçer de Memeptah bilgelerin dün de kalmış öğütlerini dinleyip imzasız ihbarlara yüz vermemeyi kararlaştırırsa bütün çabamız boşa gider. Bu yüzden sadece senin gerçekleştirebileceğin resmî bir girişime gerek var.

- Yine de oldukça duyarlı bir konu...

- Kaybedecek hiçbir şeyin yok, ama dünyayı kazanabilirsin. Biraz cesaret Abri, ondan sonra Hakikat Meydanı ayaklarımızın önüne serilecek!

- Firavun Merneptah'ı tanımıyorum ki... Bakarsınız, beni dinlemeye bile yanaşmaz.

- Bölgenin en yüksek memuru, batı yakasının başyöneticisini dinlememek mi? Sayıklıyorsun! Tam tersine, bu değerli müdahalen için kutlayacaktır seni.

- Bence en doğrusu yeni hükümdarın tutumunu izlemek, uzun uzun düşünüp taşındıktan sonra harekete geçmek...

- Bu dosyayı Merneptah'a vereceksin Abri. Ben böyle karar verdim. Resmî karşılama törenine hazırlan, yanlış adım atmamaya bak. Yakında görüşürüz, sadık müttefik.

Abri dertsiz ve örnek bir yönetici olmayı istemez miydi sanki? Mehi'yle tanıştığında, tek basma kurtulamayacağı bir çalıktan çıkabilmesi için kaderin imdadına yetiştiğini düşünmüştü; en kötüsünü yapmaya hazır acımasız bir yırtıcının avucuna düştüğünü anladığında çok geçti.

Komutan Mehi başından beri korkutmuştu Abri yi. Onun karşısındayken bütün her şeyi unutuyor, itaatten başka çıkar yol bulamıyordu. Komutan gittikten sonra, gölgesi çevrede dolanıyordu sanki, bu nedenle Mehi'nin bıraktığı belgeleri incelemeye koyuldu.

İftira büyük bir beceriyle serpiştirilmişti belgelere. Zehirli ve kurnaz suçlamalar Nefer'i kesinlikle batıracaktı.

Batı yakasının başyöneticisi, yani Hakikat Meydanı'nın koruyucusu olarak, bir ustabaşının mesleğini böylesine yıkmaya hakkı var mıydı? Vicdanından yükselen soluk, sadece bir an sürdü. Görevini yapmazsa, Mehi'nin tepkisinin acımasız olacağından emindi.

Abri'nin kurtarması gereken meslek hayatı, kendisininkiydi. Dosyayı Merneptah'a sunmaya karar verdi.

On beşinci bölüm

Firavunun korteji köyün güvenliğini sağlamakla görevli polislerin dikkatli bakışları arasında "beş duvar"ı geçti. Kuşkusuz, firavunun güvenliğini özel muhafızları sağlıyordu ama, yine de Şef Sobek adamlarından olabildiğince titiz olmalarını istemişti.

Çalışmalarım sürdürdükleri alanda, tek bir yardımcı dahi eksik değildi. İlk sıradaki demirci ile çömlekçi, Büyük Ramses'in vârisi olmak gibi ağır bir yükü omuzlayan yeni hükümdarı yakından görme fırsatına erişti.

Oval yüzlü, büyük kulaklı, uzun burunlu, kalın dudaklı, zayıf ve dik duran hükümdarın başında, düşmanlarını yok etmekle görevli altın kobranın süslediği bir peruk vardı. Merneptah plili bir peştemala sarınmış, belini de tokasında panter kafası bulunan bir kemerle sıkmıştı. Bileklerinde altın bilezikler vardı. Altmış beş yaşındaki kralın yanında, hükümdarın annesi, Büyük Ramses'in ikinci karısıyla aynı adı taşıyan Güzel İšet. Firavuna verdiği iki erkek evlattan biri, daha önce sadece bir firavunun, Ramses'in babası I. Seti'nin almaya cesaret ettiği ürkütücü adı taşıyordu, "Tanrı Seth'in adamı."

Olağanüstü ince dokunmuş keten elbisesinin içinde son derecede zarif görünen altmış yaşındaki zinde kraliçe, sağ elinde hayatın simgesi olan gamalı bir haç taşıyordu. Kraliyet çiftinin ardından vezir, sivil ve dinî yönetimin ileri gelenleri yürüyordu. Köyün ana kapısının önünde duran tıraş olmuş, kokular sürünmüş muhafız, bir türlü mızrağını ve sopasını nasıl tutacağım bilemiyordu.

Vezir firavuna bir tapınak yapmak için kullanılacak ölçü ve oranları gösteren, altından yapılmış tuhaf bir önlük verdi. Luksor rahibelerinin başı da kraliçenin ağır altın gerdanlığının ucuna, Tanrıça Maat'ı temsil eden bir heykelcik taktı.

- Muhafız, dedi firavun. Karşında Hakikat Meydanı'nın efendisi ve ahenk yasasının yeryüzü temsilcisi var. Köyün kapısı açılsın.

Nöbetçi, anlaşılır ve kesin bir buyruk almaktan mutlu, denileni yaptı, kapıyı açtı, ama hemen sonra kapayarak, korteji dışarıda bıraktı.

Bir ucunda güneşten bir taç olan koç başlı ağır bir asa taşıyan Suskun Nefer, firavun ve eşini görmek için toplanmış köylülerin arasından çıktı. Nefer'in elindeki asa, Tanrı Amon'un bu küçük topluluğun arasında bulunduğunu belirtiyordu. Dualar ona yükselirdi, yakarışların önce ona yöneltilmesi gerekirdi.

Endişe yürekleri sıkıştırıyordu. Merneptah'ın ciddi, neredeyse düşmanca olan bakışları endişeyi daha da artırdı.

Seyircilerden neredeyse bir kafa daha uzun olan Paneb, yeni hükümdarın kolay kolay kandınlamayacak birisi olduğunu düşündü.

Nefer, kafasına güneş ışınları gibi dağılan, geniş bir kurdeleyle tutturulmuş bir peruk takmış, tören peştemalına sarınmış, omzuna da çaprazlama bir kırmızı eşarp bağlamıştı. Hem sol ekip önderi, hem de mezar kâtibi, karşılama konuşmasını Nefer'in yapmasını istemişlerdi.

- Haşmetmeap, Büyük Ramses'in ebedî istirahatgâhı onun ışıktan vücudunu kabule hazır,

ben de Hakikat Meydanı'nı ellerinize bırakıyorum.

Konuşma bitmişti. O anın ciddiyetine rağmen kendini gü-lümsemekten alamadı Paneb. "Suskun adım gerçekten hak ediyor" diye düşündü, "ama bu kez haksız, bir firavun daha fazla dalkavukluk bekler."

- Tanrılar göğü, toprağı, hayat soluğunu, ateşi, ilahlan, yaratılışın taçlanması değil de öğeleri olan insanlar ile hay-vanlar yarattı, dedi firavun. Heykeltıraş o, kendini örnek aldı, heykeli yapılmamış heykeltıraş, sonsuzlukta giden. En saf altın bile onun panltısıyla karşılaştırılmaz. Üzerinde yürünen her yer onun; firavun onun tapınaklarındaki taşları ölçer. Yere ipi geren, tapınakların olmaları gereken yere dikilmesini sağlayan da odur. Bu toprakların üzerinde yükselen duvarlardan hiçbiri onun gücünden anndırılmaz, çünkü sadece o gerçek gücü belirtir. İlahî mimar dünyaları yaratarak kendini gösterdi ve eserinin sırrını aktardı; burada, Hakikat Meydanı'nda, sadece Tann'ın yaptıklarının gerçekleşmesi öğretiliyor. Doğru mu, Ustabaşı, lonca da böyle yaşayıp, böyle mi düşünüyor?

- Firavunun adına, yemin ederim.

Kenhir ürperdi. Kralın söyledikleri, lonca konusundaki bilgisinin derinliğini gösteriyordu, ama aynı sözler Nefer'i tehlikeye atılmak zorunda bırakıyordu. Eğer hükümdarın yapacağı kesin bir suçlama varsa, ustabaşının yalan yemin ettiğini ileri sürebilir, onu idamla cezalandırabilirdi.

- Söz konusu ister bir ülke isterse bir lonca olsun, adil bir yönetim sadece armağan ve fedakârlıkla gerçekleşir, diye sürdürdü Merneptah sözünü. İnsan ne kadar varlıklıysa, o ölçüde cömert olmalıdır. Tanrıların verimli kılması için İki Ülke'yi verdikleri firavun, kullarından her birinin refahıyla ilgilenir. Sizlere, Hakikat Meydanı'nın zanaatkârları sizlere alet, yiyecek, giyecek ve köyünüzde mutlu yaşayıp Maat'ın eserini tamamlamanız için ne gerekiyorsa vereceğim. Taç giymemi kutlamak için, dokuz bin balık, dokuz bin ekmek, sayısız et, yirmi büyük küp yağ ve yüz büyük testi şarap verilecek.

Paneb neşeye bağırmaya hazırды, ama endişe herkesin çenesini kilitlemiş gibiydi. Köyün devam edeceğini gösteren harika haberlere rağmen, hâlâ üzerlerinde ağır bir tehdidin dolaştığını hissediyordu zanaatkarlar.

- Bu loncanın görevi, varlık nedeni, tanrıların tasarılarını maddede canlandırmaktır, diye hatırlattı Merneptah. Bunu başarmak için yönetme ve yönlendirmeye ehil ustabaşılar gerek. Mühürlü papirüsleri açarken, gerektiğinde sopa kullanmak da onların görevi. Gerçek bir önder, her şeyden önce esere ve loncasına hizmet etmeyi bilmeli, gemiyi yönetirken eli titremeden dümeni tutabilmeli, taze ve sağlıklı suyla dolu bir kuyu gibi, işinde büyüklüğünü kanıtlamalı. Layık olmadığı bir iş için bir cahili ya da aptal görevlendirenin, yönetmeye hakkı olamaz. Bir zorba gibi davranan ve kendine ayrıcalıklar tanıyan bir ustabaşı da aynı cezaya çarptırılır.

Gerginlik birden artmıştı.

Herkes firavunun dile getirdiği şikâyetlerin Suskun Ne-fer'e yönlendirilmiş suçlamalar olduğunu anlıyordu.

Firavun öfkesinin ateşiyle yok olmak tehlikesiyle karşı karşıya olan kocasına aşkını tüm

yoğunluğuyla aktarabilmek için, gözlerini Nefer'e dikmişti Işık.

- Batı yakasının başyöneticisi senin hakkında son derecede ciddi bir rapor verdi, Nefer. Raporu dikkatle okudum, kararım kesin: hataların nedeniyle istifa etmen gerekir.

- Haşmetmeaplarının iradesi buysa... Ama önce neyle suçlandığımı öğrenebilir miyim?

- Her şeyden önce loncanın varlığını kullanarak zenginleşmek. Kenhir birkaç adım atarak ortaya geldi.

- Haşmetmeap, mezar kâtibi ve Hakikat Meydanı'nın yönetiminden sorumlu kişi olarak, bu suçlamanın hiçbir temele dayanmadığını kanıtlamak isterim. Nefer tüm kurallara uygun olarak, vezirin onayıyla verilmiş evde oturuyor, o evin yanında da karısının, köyün bilge kadının çalışması için gerekli laboratuvar ve muayenehane var. Saygıdeğer Maat Kâtibi Ramose gibi, ustabaşı da yasadan yararlanabilir, tarlalar ve sürüler alabilirdi. Ne var ki o, tüm zamanını işine ayırdı.

- Tamam işte, Mezar Kâtibi. Bana verilen belgelere göre Nefer zanaatkarların ittifakıyla seçilmemiş, bir zorba gibi hareket edip, zorbalığını oturtmak için kuvvete başvurmaktan da çekinmemiş.

-Tümüyle yanlış, Haşmetmeap! diye haykırdı Paneb. Burada bulunan herkes, hepimiz, yüreğimizden seçtik Nefer'i. Bu karara üzülen tek bir kişi var, o da kendisidir!

- Bu sözler yeterli değil, dedi hükümdar. Herkes ustabaşının davranışı hakkında ne düşündüğünü özgürce söylesin.

İlk sözü Kurtarıcı Şed aldı, yalan söylemeye cesaret edecek olanları cezalandıracağına yemin eden Paneb'in ateşli açıklamalarına katıldı. Ne var ki dev adamın tehdidini gerçekleştirmedi, çünkü ne bir zanaatkar ne de bir Hathor rahibesi Suskun Nefer aleyhinde tek bir söz söyledi. Hain bile kendini belli etmekten, şimşekleri üzerine çekmekten korkmuş, us-tabaşının yüceliğini anlatmıştı. Son noktayı Kenhir koydu, loncanın doğru, yetenekli, adil bir ustabaşı seçerek, en sağlam kararı verdiğini açıkladı. Ne var ki kesin kararı verme hakkı, sadece firavuna aitti. Kendi buyruğundaki yüksek memurlardan birini yalancı ilan etmek görüldüğü kadar kolay olabilir miydi?

- Babam Büyük Ramses Hakikat Meydanı'nı karalamaya yönelik iftira ve saldırılara karşı uyarılmıştı beni, dedi firavun. Ustabaşının yok yere suçlanacağını, tüm loncanın lekeleneyeceğini ve böylece yok edilmesi gerektiğine karar verileceğini tahmin ediyordu. Bu nedenle ziyaretimden hemen önce bana sunulan bu iftira dosyasını alınca şaşırmadım, ama sizleri, hepinizi dinlemek, sizleri birbirinize yaklaştıran bağların sağlamlığından emin olmak istedim, şimdi rahatladım. Yaklaş Nefer.

Firavun altın önlüğü Suskun'un beline bağladı.

- Seni Hakikat Meydanı üzerindeki iktidarımı temsil etmekle görevlendiriyor ve öncelikli iki sorumluluk yüklüyo-rum: Krallar Vadisi'nde ebedî istirahatgâhımı yapmak, batı yakasında da milyon yıllık tapmağımı inşa etmek.

Firavun Merneptah Nefer'in boynuna kollarını doladığında, o saniyeye kadar tuttıkları solukları boşalttı zanaatkarlar ve yüreklerden gelen neşeli haykırışlar yükseldi.

On altıncı bölüm

Öteki yüksek görevlilerle birlikte köyün dışında bekleyen Batı Yakası Başyöneticisi Abri, alkışları duydu. İlk sesler firavunun adını çağırıyordu, sonrakiler de Nefer'in.

Başyöneticinin daha fazlasını duymaya ihtiyacı yoktu. Anlaşılan girişimi kesin bir başarısızlıkla sonuçlanmış, ustabaşı tüm iddiaları çürütmeyi bilmişti. Onu görevi başında bırakmakla, Merneptah Abri'yi inkâr ediyor, Hakikat Meyda-nı'nın gücüne güç katıyordu.

Başyönetici arabasına ulaşabilmek için bazılarının ayaklarına bastı.

- Rahatsız mısınız? diye sordu meslektaşlarından biri.

- Sıcaktan olacak... Biraz dinlenmeye ihtiyacım var.

- İsterseniz gölgeye uzanıp birkaç dakika dinlenin.

- Hayır, evime dönsen daha iyi olacak.

- Eğer yokluğunuzun farkına varırsa, firavun çok kızar. Abri cevap vermedi, arabasına bindi, dizginleri tutan askere hareket etmesini işaret etti. Yüksek memurların büyük bölümü olanları izleyip şaşkınlıklarını belli etti. Başyöneticinin böylesine tuhaf davranması için, çok önemli bir nedeni olması gerektiğini düşündüler.

Abri'nin evi boştu. Karısı, kraliçenin bölgenin bütün yüksek hanımlarını kabul edeceği Teb Sarayı'na davetliydi, çocuklar Nil kıyısında düzenlenen büyük kutlamalara katılıyordu, hizmetçilere de iki gün izin verilmişti.

Artık ayaklarının önünde derin bir uçurum vardı.

Mutlaka bir hayırsever çıkacak, Abri'nin bir zamanlar Hakikat Meydanı'nı ortadan kaldırmak istediğini, görevine devam etmesini de Ramses'in iyi niyetine ve cömertliğine borçlu olduğunu Merneptah'a hatırlatacaktı. Yeni firavun aynı hoşgörüyü göstermeyecekti kuşkusuz, hele Abri'nin verdiği belgelere dayanarak neredeyse büyük bir haksızlık yapmak üzere olduğunu düşününce.

Gözden düşme, halkın gözü önünde aşağılanma, en hafifinden sürgün, en kötüsünden de idam... Göreceği işkenceleri düşününce sıcağın etkisiyle uyuşmuş bütün vücudu ürperdi. Biraz serinlemek istedi, evden çıkıp mavi ve beyaz nilüferlerle kaplı küçük havuzun yanına, çiçekli kameriyenin gölgesine sığındı.

Kararım orada verdi: uçuruma düşerken yalnız olmayacaktı. Bu felaketi, entrika ve komplo ustası Komutan Me-hi'ye borçluydu. Bu durumdan zarar görmeden kurtulamayacağına göre, her şeyi anlatacaktı Abri. Böylelikle baş suçlunun da cezalandırılmasını sağlayacaktı. Çok doyurucu bir teselli değildi bu kuşkusuz, ama dürüstlüğünü göstereceği başka bir fırsat çıkmayacaktı karşısına.

- Abri... Yalnız mısınız?

Sanki bir böcek sokmuşçasına sıçradı başyönetici, sonra kadm sesinin geldiği defne ve gül ağaçlarına doğru döndü.

- Benim, Serteka... Birlikte görünmememiz gerek.

- Tabiî, tabiî... Endişelenmeyin, evde kimse yok. Serteka göründü, tanınmaz bir haldeydi. Peruk, makyaj ve elbise bambaşka bir kadm yapıvermişti onu.

- Meni size yardım etmem için gönderdi beni.

- Ya...

- Durum ciddi, ama her şeyi düzeltmenin yolunu buldu büe.

- İmkânsız!

- Bu kadar kötümser olmayın canım. Elimde firavunun öfkesini yatıştıracak bir belge var.

Abri kulaklarına inanamadı, yine de Serketa'nın uzattığı papirüsü okudu. Okuduklarından dolayı ağız açık kaldı. Batı yakasının başyöneticisi bir türlü denetim altına alamadığı bu kurumdan uzun zamandır nefret ettiği için Hakikat Meydanı'nı lekelemeye, ustabaşma da kara çalmaya niyetlendiğini itiraf ediyordu. Vicdan azabına dayanamamış, intihardan başka çıkar yolu olmadığına karar vermişti.

Hâlâ şaşkınlık içindeyken, birden başka bir gerçeği anladı. Serketa papirüsü rulo yapıyordu.

- Bu yazı... benim yazım olduğuna yemin edebilirdim!

- Yazınızı taklit etmekte hiç zorlanmadım, birazdan da bu üzüntü verici vasiyete mührünüzü basacağım.

- Ölmeye niyetim yok, intihan da hiç düşünmüyorum. Sizi, kocanı ve seni ihbar edeceğim!

- İşte ben de bundan korkuyordum, Sevgili Abri, onun için de zaman geçirmeden müdahale etmem gerektiğini düşündüm.

Serketa'nın gözüne soğuk bir öfke yerleşti, şiddetle başyöneticiyi itti, nilüferli havuza düşürdü.

Abri hiçbir zaman iyi bir yüzücü olamamıştı, tören giysileri hareketlerini daha da güçleştirdi, yuttuğu sular soluğunu tıkadı, hareketsiz kalana dek başını suyun altında tutan Serketa'ya direnemedi.

Kadın derin bir soluk aldı, sonra başyöneticinin elinden çıkma, hükümdarına karşı suç işledikten sonra kendi cezasını kendi eliyle vermektan başka çıkar yolu kalmadığını belirten belgeyi Abri'nin masasının üzerine bıraktı. Büyük Ramses'in cenaze malzemesini taşıyabilmek için yüz asker, yakınlardaki tapmaktardan gelme seksen bağış taşıyıcısı, kırk denizci, iki yüz yüksek memur gerekmişti, bir de Hakikat Meydam'nın iki ekibi ile Hathor rahibeleri. Tören için rahip olarak görevlendirilen zanaatkarlar yeni keten elbiselerini ve papirüsten yapılma sandaletlerini giymişti. Kurala uygun davranmışlar, cenaze töreninden bir gece önce eşleriyle cinsel ilişkiye girmemişler ve sadece belirli şeyler yemişlerdi.

İçlerinde en gururlusu, Araştırmacı İpuy'du kuşkusuz. Balık tutma ya da çamaşır yıkama olan gündelik faaliyetlerin büyük bölümünü bitirmiş, firavunun sağında yürüyecek yelpaze taşıyıcısı olarak seçilmişti. Yaldızk bir "diriliş rahibi" elbisesi giymişti; görevi mumyanın ağızını, gözlerini ve kulaklarını açmak, böylelikle ebedî istirahatgâhın sırrında,

diriliş e ulaşmasını sağlamaktı.

Yaldızlı tahtadan koca bir yatağı yüklenmiş olan Pa-neb'se, ölü firavunun öte dünyaya yolculuğunda yanma alacağı akıl almaz hazinelere hayranlık ve şaşkınlıkla bakıyordu: altından yapılmış tanrı heykelcikleri; değerli madenlerle, kokularla, merhemlerle, kumaşlarla ve mumyalanmış yiyeceklerle dolu sandıklar; asalar, taşlar, kayıklar, aynalar, sunak masaları, yaylar, aynalar, papirüs, parçalara ayrılmış savaş arabaları ve daha bir sürü sanat harikası! Ramses'in, kral ruhunun değişimine tanıklık edecek dünyası.

Bütün bu değerli eşya, yüz kadar kandilin aydınlattığı mezar girişine bırakıldı. Bırakılanları Ramses'in son evinin çeşitli mekânlarına yerleştirmek Hakikat Meydanı zanaatkârlarının göreviydi; Büyük Ramses'in ebedî istirahatgâhına sadece onlar girebiliyordu.

Merneptah ustabaşının, sol ekip şefinin ve taş yontucuların lahde yerleştirdikleri mumyanın diriltilmesi törenini başlattığında, mezarın içine derin bir sessizlik çöktü. Nefer Işğın Oğlu'nun ölümden sonraki kaderini mühürleyecek taş kapağı büyük bir dikkatle lahdin üstüne yerleştirdi. Merneptah, Nefer dışında bütün zanaatkarların mezardan çıkmasını buyurdu. Sonra kral lahdin öte tarafındaki sunağa yöneldi, her bir ayrıntısı büyük bir dikkatle uygulanmış olmasına rağmen, eserin el değmemiş kayada bittiğini gördü.

- İnsanların anlayabildiMerinin ötesinde bir bilinmez vardır, dedi firavun. İçinden çıktığımız, doğru bir hayat sürmüşsek içine döneceğimiz dölyatağı. Lahdi Işğ Taşıyla mı canlandırdın, Ustabaşı?

- "Hayatın efendisi", Ramses'in varlığını yüzlerce yüzyıl dokunulmamış olarak koruyacak bir Işğ Taşı'na dönüştürdü.

Merneptah Amen'i'yi, ölü firavunun sadık kâtibini düşündü. Çok yaşlanmış olan kâtip, Karnak'a çekilerek Ramses'in, ölü firavunun şanını daha da yayacak hayatını yazmaya koyulmuştu.

Firavun lahdin başucuna bir kandil bıraktı. Yumuşak bir aydınlık yayan kandil, ruh kuşunun gecenin deneylerine atılıp güneşe doğru kanat açmadan önce beslenebilmesi için gerekliydi.

Alev yükseldiğinde, lahdin başucunda bir hare göründü. Nefer öteki kandilleri söndürdükçe, "hayatın efendisf'nin taşı sönük kandillerin gücünü topluyor, böylelikle her geçen an giderek güçlenen bir kaynağa dönüşüyordu.

İki adam mezardan çıkarken lahit, karanlıkların düşman değil, doğurgan görünmeye başladığı odaya ışğın yayıyordu.

Ustabaşı, hiyeroglifler ile tören resimlerinin insan gözünden uzakta canlandıkları, kendilerine özgü bir yaşam sürüp Ramses'in görünmeden de olsa ülkesini yönetmesini, halkına yıldızların yolunu göstermesini sağlayacakları ebedî mezarın kapısını kapadı.

Nefer son olarak da, bağlanıp kelleleri uçurulmuş düşmanlar üzerinde dokuz çakallı mührü gömütün ana kapısına vurdu. Anubis sayesinde hiçbir kötülük yaklaşamayacaktı

mühürlü kapıya.

- Senden, dürüstlüğünden ve yeteneklerinden hiç kuşku duymadım, dedi hükümdar ustabaşına. Tüm lonca üyelerinin altın önlüğü taşımaya layık olduğuna inanmaları için zorlu bir deneyden geçirdim seni.

On yedinci bölüm

Şef Sobek öylesine öfkeliydi ki, söylemek istediklerini anlatacak kelime bulamıyordu.

- Kenhir, firavunun söylediklerini duydunuz değil mi? Ustabaşımızın adına leke sürüp batırmak isteyen Abri'ymiş, batı yakasının başyöneticisi! Bana kalırsa başka kanıta gerek kalmadı, öyle değil mi? Bunca yıldır bize zarar vermek isteyen alçak oymuş.

Mezar kâtibi yıkılmış görünüyordu.

- Böylesine önemli bir yüksek memur, nasıl olur da bu kadar aşağılık bir işe kalkar? Hem de Hakikat Meydanı'nı korumakla görevliyken, burayı yıkmaya çalışmak!

- Resmî bir şikâyet dilekçesi hazırlayın.

- Firavunun yeterince öfkeli olduğunu görmedin mi? Ab-ri yalancılıkla, resmî belgeler üzerinde değişiklik yapmakla ve herhalde firavunu kandırmaya çalışmakla suçlanacak. Görevinde kalabilmesi imkânsız artık, üstelik ağır bir cezaya da çarptırılacak.

- Bu durumdan yararlanıp, beynimi kemiren bir bilmeceyi de çözmek isterdim. Emrim altındaki polis memurunu o mu öldürdü yoksa bir suç ortağı mı vardı? Soruşturmada taraf olabilirsek ben de işe karışabilir, hatta suçunu itiraf ettirebilirdim, diye düşünüyorum.

- Bunu söyleyeceğini biliyordum... Dilekçe hazır.

- Bir de bana Hakikat Meydanı adına, köy dışında soruşturma yetkisi vermeniz gerekecek.

- Başvuru vezirin önüne kondu bile.

Sobek, geçimsizliğine rağmen Kenhir'in neden mezar kâtipliğine getirildiğini anladı. Ekip şefleri için olduğu kadar, Kenhir için de kutsal bir yerdî Hakikat Meydanı.

Firavunun orada bulunması nedeniyle, görev yerinden ayrılıp Abri'yi sorguya çekemiyordu, ama bu arzuyla yanıp tutuşuyordu doğrusu. Şu anda yaralıydı haydut, bu haliyle onu konuşurmak çocuk oyuncağı olacaktı.

- Umarım, Hakikat Meydanı'na zarar vermeye çalışan bir çetenin başında değildir, dedi Kenhir.

- Ben bundan eminim, diye itiraz etti polis şefi. Yine de üzerimizdeki tehditlerin sona erdiğine inanamıyorum.

Konuşma, heyecandan gergin görünen Postacı Uputi'nin görünmesiyle kesildi.

- Korkunç bir haber. Abri evinde, ailesi ve hizmetçiler dışarıdayken intihar etti !

- İntihar olduğu nereden belli? diye sordu Sobek.

- Abri bir mektup bırakarak intiharının nedenini açıklamış. Firavuna yalan söylediğini itiraf ediyor ve ağır bir ceza almaktan, muhtemelen de ölüme mahkûm edilmekten korktuğunu yazıyormuş. Gözden düşmeye dayanamamış, günahlarının bağışlanması dileğiyle ölümü seçmiş.

Firavun ve eşi, Hakikat Meydanı'nda Büyük Ramses için yapılmış küçük saraya yerleşmiş,

hemen yandaki tapınakta sabah ayinini kutluyordu. Aynı anda en küçüğünden en gösterişlisine kadar Mısır'ın bütün tapınaklarında firavunun resmi canlanıyor, aynı hareketler yapılıp, aynı sözler söyleniyordu. Ayinleri yönetenler, sadece firavunun, Maat'ın yeryüzündeki varlığını korumak için tanrılarca biçimlendirilmiş hükümdarın adına seslendiriyordu duaları. Merneptah ile Nefer, köyün ana tapmağının yanındaki yaşamevne gitti. Kenhir elinde "ışığın güçlerini", başka bir deyişle Bilim Tanrısı Tot ile Bilgelik Tanrısı Osia'nın eserlerinden ve tapınma yöntemlerinden oluşan lonca arşivini barındıran kutsal kütüphanenin anahtarlarıyla orada onları bekliyordu. "O eserler sayesinde" diye yazılmıştı. "Osiris dirilebiliyor, diriltme bilimi de insandan insana aktarılabilirdi."

Değerlilerin en değerlisi, loncanın kuruluş kararname-i ile lonca tapınağının yapım iznini içeren, biri dövülmüş altın, öteki gümüş kaplı iki kitaptı. Bunların yanında Bayramlar ve Ayinler Kitabı, Kutsal Kayığı Koruma Kitabı, Armağanlar ve Tören Malzemesi Envanteri, Yıldızlar Kitabı, Kem Gözü Etkisizleştirme Kitabı, Işığa Çıkma Kitabı, Işıldayan Büyü Kitabı gibi olmazsa olmaz eserler ve sunaklar ile mezarların süslemeleri hakkında elkitabları vardı. Ne var ki hükümdarın görmek istediği bambaşka bir belgeydi.

- Krallar Vadisi'nin ebedî istirahatgâhlannın planını göster bana, diye buyurdu Kenhir'e.

Şimdiye kadar selefi Ramose'nin miras bıraktığı bu paha biçilmez sırrın tek sahibi olan mezar kâtibi, firavuna ve ustabaşma söz konusu çizimleri gösterdi. Planların çizili olduğu papirüs, sahte isim altında eski arşivlerin arasına yerleştirilmişti.

Kâtip papirüsü alçak bir masanın üzerine yaydı. Krallar ve Kraliçeler vadilerindeki mezarların planları ile mezarların vadilerdeki yerleşimleri göründü. Bu planlar sayesinde ustabaşılar daha önce dokunulmamış bir yer bulabiliyor ve eski mezarlara zarar vermeden çalışabiliyordu.

- Benim milyon yıllık tapınağımı ekilmiş toprakların hemen kenarına, III. Amennofis'in mezarının kuzeybatısı ve Ramesseum'un güneyine yapacaksınız. Ebedî istirahatgâhım için nereyi öneriyorsunuz?

Nefer üzerinde birçok işaretin bulunduğu plana bakarak, uzun uzun düşündü.

- Hem kayaların sertliğine hem de bir ahenk oluşturmak için öteki firavun mezarlarının yönüne bakmak lazım... Bunun için size şurasını öneriyorum, babanız Büyük Ram-ses'in mezarının güneyini, ama çok daha yüksek bir yeri, dağın yamacını.

- Seçimin kusursuz, Ustabaşı. Büyük Eser'i dile getirmeye çalışacağını, başarısız olma hakkının bulunmadığını sakın unutma.

Müzik çalıp dinlemek Hakikat Meydanı halkının en sevdiği eğlenceydi. Hemen hemen hepsi, farklı beceri ve yetenekle de olsa flüt, taşınabilir arp, darbuka ya da kitara çalıyor, bir melodinin nağmelerini duymadan çalışmayı aklından bile geçirmiyordu. Hele bayram ve kutlamalarda, asla.

Gerek Merneptah'ın taç giymesini gerek Nefer'in görevini başarıyla sonuçlandırmasını görkemli bir biçimde kutlamak için orkestralar bütün hünerlerini gösteriyor, koca köy

giderek bir konser salonuna benzemeye başlıyordu. Erkeklerin kadınlara göre daha yeteneksiz oldukları açıkü; Hathor rahibeleri eğitimleri sırasında kutsal müzikle haşır neşir olmuşlardı ne de olsa. En iyi orkestra, üç kadından, çaldıkları nağmelerle hem büyüklerin hem de küçüklerin yerlerinde durmalarına izin vermeyen bir flütçüden, bir arpçıdan ve bir darbukacıdan oluşanıydı. Öfkeli Kenhir bile zaman zaman dansa kalkmayı istiyor, sonra memurluk ciddiyetini düşünerek vazgeçmek zorunda kalıyordu. Duygulu bir nağme dikkatini çekince, küçük orkestrayı dinlemeyi kesti Paneb. Omuzlarının üzerine dökölüp, yüzünün büyük bölümünü saklayan uzun siyah saçlar, siyah ve yeşil boyalı gözler, altın leopar başlarıyla birbirlerinden ayrılmış incilerden yapılmış bir kemer, ayak bileklerinde yırtıcı kuş pençesi biçiminde bilezikler, kısa ve şeffaf bir elbise; işte akşam yeli kadar tatlı ses çıkaran liri çalan kadın buydu.

Birbirinden farklı uzunlukta, köşeli iki kolun tuttuğu aletin bakır perçinlerle sabitlenmiş sekiz telini büyük bir beceriyle tıngırdatıyor, fazla çaba harcamadan pizzicatodan tremoloya geçiveriyor, pianissimoda da titreşimleri önlemek için lirini göğsüne bastırıyordu.

Paneb yaklaştıkça müzisyen kadın şarkı söylemeyi kesmeden geri geri gitti ve genç devi gölgeli bir köşeye çekti.

Sonunda durdu, Paneb dokunacak kadar yaklaştığında tanıyabildi onu.

- Firuze!

- Karma ne zaman sadık kalacaksın, Paneb?

- Ona hiçbir vaatte bulunmadım, o da benden hiçbir söz istemedi.

- Neden çaldığımı anlıyor musun? Tutkuyla kadının boynunu öptü.

- Beni tuzağa çekmek için. Basardın da!

- Tehlikeyi ve kötülüğü uzaklaştırmak için çalışıyorum. Firavunun müdahalesi tehlike ile kötülüğün köyden kovulmasına yetmeyecek. Sen Paneb, sen de tehlike ile kötülükten korkmayacak, hiçbir önlem almadan karşılarna çıkacak kadar çılgınsın. Ben de Hathor rahibelerinin zararlı dalgalan dağıtmak için öğrendikleri müziği çalıp büyümle seni kuşatmak istiyorum.

- Beni hep şaşırtırsın zaten!

- Her şeyimi bildiğini mi sanıyorsun?

- Tabî ki hayır! Yine de vücudunu bir lir gibi çalmayı biliyorum... Paneb kendinden beklenmeyecek bir nezaketle aleti yere bıraktı.

- Seninle ilgili emin olduğum tek bir şey var.

- Neymiş o?

- Üzerindeki elbisenin hiçbir işe yaramadığı.

Paneb onu soymaya başladığında, kollarına alıp evine taşıdığında ve tutkuları aynı ahenkle çalmaya koyulduğunda iruze hiç direnmedi.

On sekizinci bölüm

- Hanımım kimseyi kabul etmiyor, dedi Abri'nin ikametgâhının kapıcısı.
- Ben, Hakikat Meydanı'nın güvenliğinden sorumlu Şef Sobek'im, buraya da resmî bir görevle geldim.
- Bu durumda... Bekleyin haber vereyim.

Mezar kâtibinin iznini aldıktan, firavunun güvenliğinin de kusursuz biçimde sağlandığından emin olduktan sonra, Sobek dul kadınla konuşmanın daha fazla geciktirilmemesi gerektiğini düşünmüştü.

Uzun boylu esmer kadın Nübyeliyi bahçede, bir palmiyenin gölgesinde kabul etti. Bütün canlılığını yitirmiş, bunalımın eşiğinde görünüyordu.

- Polisler gelip ifademi aldılar bile, dedi kırık bir sesle. Felaket sırasında evde değildim, onun için size anlatabileceğim fazla bir şey yok. Tek bildiğim,

köyün içinden alkış sesleri yükseldiğinde kocamın meslektaşlarının onun resmî kortejden aceleyle ayrıldığını gördükleri. Neden... Abri neden intihar etti?

- Loncanın ustabaşısının görevden alınması için çalıştı, ama başarılı olamadı.
- Neden Hakikat Meydanı'na saldırmak istedi? Beni burada yalnız, yetişme çağında bir kız çocuğuyla yapayalnız bıraktı. Bir de utançla... Taşınması çok güç bir utançla... Böylesi bir cezayı hak edecek ne yaptım ben?

- Size çok açık bir soru sormama izin verin: kocanızı herkesten iyi tanıyorsunuz, sizce intihar edebilecek birine benziyor muydu?

Uzun boylu esmer kadın sarsılmış gibiydi.

- Bütün bu karışıklığın içinde bu soruyu sormayı hiç düşünmemiştim... Oysa bunu sormakta bin kere haklısınız! Hayır, Abri kendi hayatına son verecek biri değildi. Kendine âşikti, hem böyle bir cesaret gösteremezdi!

Birden gerçeğe döndü.

- Ama, öldü işte... Üstelik kararını açıklamak için bir mektup bırakarak. Sobek konuyu değiştirmeyi yeğledi.

- Son günlerde... kocanız.... kuşkulu olarak adlandırabileceğiniz kişilerle görüştü mü?
- Tabii ki hayır! Teb'in tüm soylulanyla görüşürdü, görevi de bunu gerektiriyordu zaten; belediye başkanı olsun, yüksek memurlar, kâtipler olsun... İçlerinden en nefret ettiğim de şu sonradan görme Komutan Mehi, ama onu da pek seyrek görüyordu. Aslında hepsinden nefret ediyorum, en fazla da Abri'den! Tembelliği ve baştan savmacılığı yüzünden terfi edemedi. Oysa Per Ramessu'ya tayin olup bizi saraya sokmalıydı. Ancak gözleri Teb'den başka yer görmedi bir türlü...

- Firavuna vermeyi tasarladığı dosyadan söz etmiş miydi?

- Abri hiç işinden bahsetmezdi ki. Ne büyük utanç, ama ne büyük bir utanç bu, böylesine ölmek...

Dul kadim hıçkırıklara boğulunca, Sobek çekilmek zorunda kaldı. Bu kısa görüşmeden rahatsız olmuştu. Eğer Abri'nin intiharı ustalıklı hazırlanmış bir cinayetse, onu böylesi şeytanî bir tuzağa düşüren becerikli katil kim olabilirdi? Ölen yönetici zayıf kişilikli, etki altında kalabilen, haddini aşmayacak biriydi. Başarısız olması durumunda çok şeyine mal olacak o dosyayı hazırlayan da Abri miydi?

Sobek'in elinde somut kanıt yoktu, gelecek günler karanlık olacaktı, Merneptah'ın desteği bile Hakikat Meydanı'nı felaketten kurtaramazdı. İyi ama, Abri'nin ölümüyle birden kesintiye uğrayan izleri nasıl sürecekti?

Boynuzlan ileride, hemcinsinin üzerine saldıran boğanın burnu kara, tüyleri de koyu renkti. Öteki yeterince çabuk dönememiş, karnından boynuzlanarak yere yıkılmıştı, kafasını ve arka ayaklarını sallıyor, umutsuzluk ve güçsüzlüğünü gösteriyordu.

Trajedinin yerini komedi aldı. Beyaz ya da gri başlı, sivri gagalı bir kaz sürüsü hep birlikte bir yöne uçarken, içlerindeki bir disiplinsiz birden döndü, bütün bakışları üzerinde topladı.

Zarafete gelince, mavimsi boynuzlu, kara gözlü, gri pembe vücutlu, neredeyse gerçekdışı incelikteki bilekleriyle bir ceylan gölgesinde buldu kendini. Paneb'in birinci sınıf üç büyük kireç parçası üzerine çizdiği ilk üç resim, böyleydi işte. Kurtarıcı Şed on beş dakikadan fazla bir süreden beri resimleri teker teker inceliyor, yine de çırağına düşüncesini belli edecek bir ifade sergilemiyordu.

Birden, usta atölyenin kapısını açtı.

Asaletle oturmuş, gururla bakan siyah-beyaz bir kedi meydan okur gibiydi.

- Bu hayvana iyi bak Paneb, şimdiye kadar bakmadığın kadar dikkatle bak. Bu hayvanı bir mezar duvarına çizdiğinde, basit bir kedi olmayacak artık. Çizdiğin kedinin yaşam nehrinin sularını kurutmak isteyen ejderha Apofis'i doğramak için ışınlarını hançer gibi kullanan aydınlığa dönüşmesi gerek.

- Bunun anlamı... benim resim çizemediğimi düşündüğünüz mü?

- Buradan çıkalım, göğe bak. Maviliklerin önünde kırlangıçlar uçuşuyordu.

- Kralların ruhu bu kuşta canlanabilir. Tapınağın damına tünemiş bir kırlangıç çizdiğin zaman, ışığın zaferini betimleyeceksin. Ancak karelere bölme yöntemini kullanmadan iyi bir şeyler çizmen imkânsız.

Paneb batı gömütündeki bir mezarda çalışan Kararlı Gau ile Pişkin Somun Pay'ın yanına doğru yürüyen Kurtarıcı Şed'i izledi.

- Duvarın kaplamasını nasıl buldun Paneb? diye sordu Şed.

Paneb duvara dokundu, önce çamur ve kırılmış samanla iyice tesviye edildiğini, sonra da deliklerin kapanması için ince bir kireç tabakasıyla kaplandığını gördü. İkişer milimetrelilik iki macun tabakası vardı, en üstteki tabaka boyayı taşıyacak kusursuzlukta görünüyordu.

- Bana göre uygun, dedi Paneb.

-Yanılıyorsun, dedi Şed. Gösterin ona, diye buyurdu Pay ile Gau'ya.

Pişkin Somun Pay bir merdivene tırmandı. Kırmızı mürekkebe bandırılmış ince ipin bir ucu onun, öteki ucu da Gau'nun elindeydi. İpi duvarın bir parmak ötesinde iyice gergin tuttular, sonra Gau kendi elindeki ucu birden bırak-ü, ip duvara kırbaç gibi vurarak çok düz bir çizgi bırak-ü. İki ressam bu yöntemi birkaç kez tekrarladı, böylece duvarın üzerinde karelerden meydana gelmiş bir kafes oluştu.

- Bu kafes resimden önce tamamlanmalı ki, her çizimde ahenkli bir orantı sağlanabilsin, diye açıkladı Şed. Ayakta duran biri için saçlardan boyuna kadar üç kare, boyundan dizlere kadar on, dizlerden ayak tabanlarına kadar da alü, toplam on dokuz kare. Oturan biri için, on beş kare.

Kararlı Gau Paneb'e çeşitli konular için kullanılacak değişik oranlar anlattı, anlatırken de temel ilkenin göz ardı edilmemesi gerektiğinde ısrar etti: küçük boylu çizimler için sık kafes, büyük boyutlular için daha seyrek.

- Duvara uy ama, hesaplarla kafanı karıştırma, dedi Şed. Sana oranları öğretecek olan elindir, çünkü sadece onun yaratıcı özgürlüğü vardır. Bir gün gerçek bir ressam olduğunda bu kafeslere ihtiyacın kalmayacak. Bu arada duvarı bozmadan bir kadın vücudu çizmeye çalış.

Değişik kalınlıklarda iki kat oluşturmak gerçekten de incelik isteyen bir şeydi, ama Paneb istediği kadar oyalandı, nazik bir deriyi temsil edecek kırmızı beyaz bir doku oluşturdu, hafif bir elbise çizmek için birinci katin üzerine neredeyse şeffaf bir beyaz sürdü. Sonra renklerin parlaklığını korumak için resminin üzerine akasya zamkıyla hazırlanmış ince bir cila çekti.

Pay ve Gau hayranlıktan dillerini yutmuştu, ama Kurtarıcı Şed pek etkilenmiş benzemiyordu.

- Sol üst köşeye uçmak üzere olan bir şahin çiz , diye buyurdu. Yapılacak iş gerçekten de güçlü; dev adamın ellerindeki fırçalar, çok hassas aletler gibiydi. Renk başına bir fırça kullanarak öylesine canlılık dolu bir yırtıcı yarattı ki, kuş alçak tavanlı küçük odaya sığmayacak gibi görünüyordu.

- Çizmen gereken, doğa değil, diye açıkladı Şed. Gerçeğin ötesini, gizli ve doğaüstü hayati göstermelisin. Mezar, köylülerin yorulmaksızın kusursuz hareketler yaptıkları, hiçbir şeyin bayatlayıp solmadığı, papirüsten yapılmış kırılğan kayıkların sakin kanallarda tehlikesizce dolaştığı, mutlu çiftin hiç yaşlanmadığı ebedî bir evdir... Canlandırmak zorunda olduğun, kişisel kaygılarının karartmayacağı bir ışık evreni. Yaptığın her resim, hayat sırrının bir yanını aydınlatsın. Yoksa, bir işe yaramaz.

Kurtarıcı Şed siyah mürekkep kullanarak, şahinin beğenmediği pençesini düzeltilti. Yüreği alevlenmeye başlayan Paneb de, hâlâ bir çırak olduğunu anlayıverdi birden. Ustanın gözü yırtıcı kuşun havalanmasını önleyen ayrıntıyı kaçırmamıştı.

- Bu mezarda yapılacak çok iş var, dedi Şed. Yine de gerekli becerilere sahip olduğundan kuşkuluyum.

Panab'in kanı kaynadı.

- Öğrenecek hangi yöntem varsa öğreneceğim!

- Sorun bu değil ki.

- Peki ne yapmalıyım?

- Bu soruya cevap vermelisin: yardımcım olmayı kabul ediyor musun?

On dokuzuncu bölüm

Firavun Teb'deki taç giyme törenleri sırasında, bundan önceki iktidar süresince ülkelerine seçkin hizmetler yapanların ödüllendirilmesi için vezirini görevlendirdi, bu fırsattan yararlanarak tayin ve terfileri de açıklayacaktı. Mehi, henüz Merneptah'ın maiyetindeki önemli insanlarla tanışmamış da olsa, geleceği konusunda fazla endişeli değildi. Vezirin adamlarının, komutana karşı sonsuz saygı gösteren yüksek rütbeli subaylar arasında kendi hakkında bir soruşturma yürüttüğünü öğrenmişti; bu soruşturmada sadece olumlu izlenimler edineceklerinden, duydukları övgülerin sonunda daha yüksek rütbeye terfi edileceğinden emindi. Teb'in başhaznedan olarak yürüttüğü çalışmada da en ufak bir şaibe yoktu. Onun sayesinde hem kent hem de bölge zenginleşmişti. Teb kuvveünün yaşlı başkomutanı kısa bir süre önce emekliye ayrılmıştı, Mehi orduyu yakından tanıyan bir kâtime verilmesi gereken bu göreve kendinin atanacağını umuyordu.

Yeni iktidarın gözüne girmekten başka bir düşünceleri olmayan memur dünyasının sadece iki kaygısı vardı: Teb belediye başkanının yerine başkası atanacak mıydı ve Abri'nin yerine batı yakası başyöneticiliğine kim getirilecekti? Vezir altın kolyelerden basit yüzüklere kadar sıralanan ödüllerin dağıtımıyla başladı işe. Sonra Komutan Mehi'yi çağırdı ve karşısında saygıyla eğilen adama seslendi.

- Mehi, Teb kuvvetlerinin başkomutanlığına atanmış bulunuyorsunuz. Askerlerinizin refah ve sağlığından, malzemenin korunmasından siz sorumlusunuz. Firavuna ayrıntılı raporlar sunmak için, düzenli olarak Per Ramessu'ya gelmeniz gerekecek.

Başkente gidip güç odaklarına yaklaşmak... Mutluluktan uçacak gibiydi. Üzerindeki sorumlulukları en iyi biçimde yerine getireceğine dair yemin etti, alaylı tebessümlerle ona bakan yüksek memurların arasındaki yerine döndü. Firavun orduların başkomutanı, vezir de onun sağ kolu olduğuna göre, görkemli "general" rütbesi, işin önemsizliğini gizliyor gibiydi. Mehi gücün kaynağından ayrılıyor, iyi ücret alan tembel memurlara katılıyordu.

Sonra Teb belediye başkanlığı dosyası açıldı, dalkavukların ağzı yürütmenin karan karşısında açık kaldı. Hem belediye başkam hem de tüm danışmanları yerlerinde bırakılıyor, üstelik yeni başhazinedarlığa da tutucu eğilimleriyle ünlenmiş Tebli bir kâtip getiriliyordu.

Mehi, Merneptah'ın siyasal becerisine hayran olmuştu. Herkesin korktuğu büyük değişiklikten kaçınmış, Teb bölgesinin sempatisini kazanarak bundan böyle karışıklık çıkması için hiçbir neden bırakmamıştı. Başka bir anlatımla, kuzeyin getirdiği sorunlarla öylesine meşguldü ki, güneyde yeni sorun yaratmayı göze alamamıştı.

Geriye görev sahibinin üzücü kaybından sonra doldurulması gereken batı yakası başyöneticiliği kalmıştı.

- General Mehi'yi çağırıyorum, dedi vezir sakin bir sesle. Kalabalık şaşkınlık uğultusuyla dalgalandı. Mehi de bir an tereddüt etti, kulaklarına güvenemedi. Ama üzerinde toplanan bakışlar onu vezirin önünde durmaya zorladı. Vezir gerçekten de Abri'nin görevini verince, yeni atanmış generalin kabul etmekten başka yapacak bir şeyi kalmadı. Vezir sarayın bahçesindeki zakkumların gölgesinde, baş başa görüşme fırsatını çok görmedi

Meniye.

- Generalliğe atanmayı bekliyordunuz, ama batı yakası başyöneticiliği görevini de alınca şaşırıdınız, öyle değil mi?

- Her ikisi de ağır görevler, onun için birbirlerinden ayrı olmaları gerektiğini düşünüyordum.

- Bugünkü olaylardan sonra, hem firavun hem ben tersini düşünüyoruz. Abri Hakikat Meydanı'nın yeminli düşmanıydı, iftiralar atıp, resmî belgelerde sahtekârlık yaparak hükümdarı kandırmaya kalkıştı. Bu davranış kişisel bir çılgınlığın belirtisi mi, yoksa nereye kadar uzandığını bilmediğimiz bir komplonun parçası mı? Bu soruya cevap vermek, en azından şimdilik imkânsız, ama en kötüsüne hazırlıklı olmamız, gerekli önlemleri almamız şart. Ramses iktidarının son yıllarında Teb birliklerini yeniden düzene koymayı başardınız, gerek subaylar gerekse de askerler bu nedenle size şükran duyuyor. Buradaki otoriteniz tartışılmayacak, Per Ramessu'dan gelecek talimat doğrultusunda bölgenin güvenliğini sağlayacaksınız.

- Merakımı bağışlayın, ama Teb'de yaşanabilecek karışıklıklardan mı çekiniyorsunuz?

- Teb'de değil, ama Libyalılar ve Asyalılar muhtemel saldırganlar olarak öne çıkıyor. Güneyin Nübyeli kabileleri de savaşçı içgüdülerinin uyandığının farkında. Bu nedenle Teb, Abri gibi karışıklık düşkürüerinin karşısında bir istikrar ve batış bölgesi olarak kalmalı. Batı yakasının zenginlikleri inanılmaz... Kral mezarlarında ve milyon yıllık tapınaklarda ne hazineler gizli! Eğer kötü niyetliler, rüşvetçi yöneticilerin yardımıyla bu hazineleri ele geçirmeye kalkar ve bunda başarılı olurlarsa Mısır'ın hali nice olur. Teb'in batı yakasındaki zenginlikler üzerine titremek size düşüyor Mehi, bunu başarmak için de emrinizde hem silahlı kuvvetler hem de yerel yönetim olacak. Bizim gözümüzde bu en temel görevlerden biri. Sizi büyük bir dikkatle izleyeceğimizi unutmayın.

- Güveninize layık olmaya çalışacağım.

- Çalışmak yetmez. Batı yakasının, nereden gelirse gelsin, tüm saldırılardan korunmasını istiyoruz. İyice anlatabildim mi?

- Bana güvenebilirsiniz.

- En ufak bir kuşkuda, en küçük bir tehlikede hemen başkenti uyarın. Abri olayı bir daha tekrarlanmamak.

Vezir uzaklaşırken, Mehi bir an kaderin cilvelerinin elinde olduğunu düşünüp, gülmemek için zor tuttu kendini. Hakikat Meydanı'nın en büyük düşmanıydı ve orayı korumakla görevlendirilmişti!

Bir yandan geniş yetkiler alarak uzun bir çalışmanın meyvelerini topluyor, diğer taraftan da ele geçirmeyi istediği kaleye açık açık saldıramayacağını anlayarak ellerinin ve ayaklarının bağlandığını hissediyordu. Yoksa büyük düşlerden vazgeçmek, hırs ve arzuları kısıtlı bir Teb yöneticisi olmakla yetinmek mi gerekecekti?

Suç ortağı Serketa bağışlamazdı böylesi bir tevazuyu, elindeki imkânlarla yerel sorumluluklardan fazlasını isteyebilirdi. Amaçlarına ulaşabilmek, Işık Taşı'na ve Hakikat

Meydanı'nın öteki surlarına sahip olabilmek için basit bir yöntem değişikliği yeterli olabilirdi. Yine de bu yöntem değişikliği dikkat edilmesi gereken konuların başında olacaktı.

Kader neredeyse bir mucize yaratmış, yüzüne gülmeye başlamıştı; yeni ortaya çıkan bazı engeller ilerlemesini yavaşlatacak gibi görünse de, önündeki yol açıktı.

- Bir eniriniz var mı, Generalim? diye sordu bir asker. Mehi onu nöbetçi kulübesinin önüne kadar getiren dalgınlıktan sıyrıldı.

- Hayır, hayır...

- Öyleyse Teb askerlerinin emrinizin altında hizmet etmekten ne denli gururlandıklarını söylememe izin verin.

- Teşekkür ederim, Asker. Sizler sayesinde iyi işler yapmaya devam edeceğiz. Aslında Mehi askerleri adam yerine bile koymuyordu, ama, iş hayatının başlangıcından beri onları pohpohlamayı ve bekledikleri ayrıcalıkları tanıyarak onlardan istediği gibi yararlanmayı öğrenmişti.

Bir sürü yüksek dereceli memur Mehi ile vezirin arasındaki görüşmenin bitmesini beklemiş, yeni komutanı kutlamak ve bağlılıklarını bildirmek için sıraya girmişti. General iltifatların zevkine varmak için oyalandı; dudakların yalancı olup olmaması önemli değildi, tadına doyumayacak güzel sözler çıkıyordu o dudaklardan.

Geniş ve görkemli villasına döndüğünde, böylesine güçlü bir efendiye hizmet etmekten mutlu hizmetçilerinin kutlamalarını kabul etti Mehi.

En güzel armağansa, yatak odasına gitmeleri için işaret eden Serketa'nın çapkın gözleriydi.

- Bütün bu protokolden sıkılmadın mı, tatlı sevgilim?

- Beni tahmin edemeyeceğin kadar eğlendiriyor! İnsanla-gerçek değerini anladıklarını görmek hoş bir şey.

Serketa minderlere uzandı, usulca göğsünü açtı.

- O Abri salağını ortadan kaldırmakta zorlandın mı, tatlım?

- Hiç zor olmadı, üstelik haklıymışım; bizi ele vermeye hazırlanıyordu. Müttefik seçiminde son derecede dikkatli olmamız gerekecek... Ne de olsa iki atama da büyük düşlerimizi ortadan kaldırmayacak, öyle değil mi?

- Tabii ki kaldırmayacak... Ama dikkatli olmamız gerektiğini söyledin. Gerçekten de atacağımız ilk yanlış adım sonumuz olur.

Serketa bir kedi gibi gerinerek, kendini sundu.

- Macera heyecanlı olmaya başladı... Elimizde de birçok silah var!

Mehi daha fazla dayanamadı, suç ortağına kabaca sarıldı. Oysa kafasında tek bir düşünce vardı; hiçbir şey karşısında gerilememek koşuluyla, yolun sonundaki başarıya ulaşmak güç değildi.

Yirminci bölüm

Işık, firavunun teşekküründen sonra lonca üyelerinin us-tabaşını kutlamak için getirdiği armağanlar karşısında hayranlık duymayacak da ne yapacaktı? Her şey büyük bir gizlilik içinde hazırlanmış, kurnaz ruhlu, şiş göbekli Neşeli Renupe de Halat Kasa, Güçlü Naht, Somurtkan Karo, Pişkin Somun Pay ve Cömert Didya'nın taşıdıklarını evin hanımına sunmakla görevlendirilmişti.

İşe, dik arkalıklı, ayaklan silindirler üzerine basan aslan pençesi biçiminde olan ve yüzyıllarca sağlam kalacağı kesin, hasır kaplamasındaki güneşi çevreleyen çemberlerin, dörtgenlerin, nilüferlerin ve narların mimarî düşüncenin sürekliliğini temsil ettiği görkemli bir ustabaşı iskemlesiyle başladı. Yanında da olmazsa olmaz bir başka parça vardı: uçlan ördek başı şeklinde, katlanabilir bir sandalye ile bu eseri tamamlayan fildişi ve abanoz kakmalı bir parça. Arkalığı sırt biçimine uydurulup hafifçe yatılmış bir başka iskemle de takoz ve yuvalarla tutturulmuş yirmi sekiz parça tahtadan yapılmıştı; ayaklan gücü ve ışığı betimlemek için aslan pençesi biçiminde yapılmış, oturak yeriye şarabın ditilen Osiris'in kanına benzetildiği üzüm ezme törenlerini anımsatmak amacıyla güzel salkımlarla süslenmişti.

Deri oturaklı birçok tabure, tabanda genişleyen tek bir ayağa oturtulmuş dikdörtgen sehpa, yuvarlak tepsi biçiminde başucu masalan, çamaşır, elbise ve alet yerleştirmek için sandıklar, ekmek, meyve ve çörek sepetleri, palmiye sapından ya da sazdan yapılmış, sağlamlıkları daha ilk bakışta belli, uzun, silindir şeklinde ya da yumurta biçiminde sepetler... Gerçek bir resmi geçitti Işık'ın karşısına dizilenler!

- Bu kadar fazla, çok fazla, ben...

- Daha bitmedi, dedi Neşeli Renupe, Halat Kasa Lübnan sedirinden küçük bir dolabı getirirken.

Küçük ayaklar üzerine yerleştirilmiş dolap, eski bir Yunan tapınağım andırıyordu.

- Buraya peruklarını koyarsın, dedi Renupe, kapağı açarken. Bak, içinde peruklarını koymak için raflar var. Kapatmak için dış tarafta bir kırlangıç kuyruğu, iç tarafta da küçük bir dil var. Kapağı çekmeye yarayan iki topuzun çevresine ucu mühürlü bir sırim sararsın, böylece hizmetçinin merakına yenik düşmesine engel olursun. Ah, bir de şu küçük şey var...

Pişkin Somun Pay masalardan birinin üzerine mermere benzetilip boyanmış mukavva bir mücevher kutusu bıraktı. Silindir biçiminde, konik kapaklı zarif kutu, çiçek açmış bir nilüferle süslenmişti.

- Çılgınlık bu, yapamam...

- Bu da son armağanımız.

Sırtında yepyeni bir yatak, dudaklarında geniş bir tebessümle Paneb girdi içeri.

- Işık, yatak odasına girmek için özel izin istiyorum. Yatak öylesine güzeldi ki, su içinde beş çuval buğday

ederdi. Somyanın ayakucundan uykunun koruyucusu Bes'in güleç yüzünün çizildiği başucuna kadar, bütün hünerlerini göstermişti zanaatkarlar.

- Burada neler oluyor? diye sordu kapının eşiğinde donup kalan Nefer.

- Lonca evimizi saraya çevirmeye karar vermiş, dedi Işık hayranlıkla. Bak... gırtlığımızı kadar armağana battık!

Karısı gibi ustabaşı da ne söyleyeceğini bilemedi.

- Böyle olacak işte, dedi Neşeli Renupe. Böyle olacak, başka türlü değil. Önemli olan, geleneklere saygı göstermek. Eğer iyi bir önderiniz varsa, onunla ilgilenmek zorundasınız, ki o da başkalarını düşünebilsin.

- Bir kadeh şaraba hayır demezsiniz umarım.

- İşte iyi bir seçim yaptığımızın bir başka kanıtı. Paneb şarabı dağıttı.

- Merneptah bütün sabah gezdiği Krallar Vadisi'nde mezarının yerini seçti, dedi Nefer Işık'a. Firavun ve karısı bu akşam seni görmek istiyor.

- Beni mi? Neden?

- Bilge kadma taç giydirmek için.

Işık böylesi bir tören için iyice hazırlanmayı tercih ederdi kuşkusuz, ama zamanı yoktu. Yeni eşyayla tıka basa dolu evde şaşırın hizmetçi, hanımına çok zaman kaybettirdi; sonra bronşit başlangıcından yakınan bir kız çocuğu, diş ağrısı geçmek bilmeyen bir yontucu ve saçlarının dökülmesinden yakman bir ev kadını geldi. Bilge kadın bilip iyileştirebileceği acıları dindirdi. Ne var ki saatler geçmiş, akşam olmuştu.

Işık ondan önce gelen, sessizlik tanrıçasıyla birleşip dağda kaybolmadan önce ona bunca şeyi öğreteni düşündü. Yanında olduğunu hissediyordu onun, yanında, dikkatli ve koruyucu.

Nefer yaşamevine gitmiş, bu akşam Merneptah'a sunmak istediği planın ayrıntılarını hazırlamak için kral mezarlarının konumlarını incelemiş, sonra da aceleyle eve dönmüştü. Çalışmaya öylesine dalmıştı ki, ancak batan güneşin ışıklan önündeki papirüsü parlattığında anlamıştı geç olduğunu.

- Bağışla beni, geciktim.

- Benim durumum daha da beter!

Yine de tören elbiselerini giymeden önce öpüşmek için bir fırsat bulabildiler. Kraliyet çifti bilge kadını Büyük Ramses'in fca'sının tapınağında kabul etti. Merneptah, iktidarı altmış yedi yıl süren babasına duyduğu saygıdan ötürü, uzun bir süre iktidarda kalmadan önce Hakikat Meydanı'nın göbeğinde benzer bir tapınak yaptırmak niyetinde değildi. Yaşı uzun süre tahtta kalmasına engel olduğundan, muhteşem firavunun ölümünden sonraki kaderiyle özdeşleşmek için hem mütevazı hem de görkemli olan bu yapıdan yararlanacaktı.

Hükümdarın solunda kralın büyük eşi Güzel İşet, sağında Ustabaşı Suskun Nefer, duvarlar boyunca giden taş sıralarda, uzun beyaz elbiseleriyle, Hathor rahibeleri vardı.

- Bilge kadını getirsinler, diye buyurdu Merneptah. Firuze, kraliyet çiftinin önünde eğildi, sütunlu salondan

çıkıp, iki rahibe tarafından arındırılan Işık'ın yanına geldi. Işık'a ayak bileklerine kadar inen pembe beyaz plili bir keten elbise giydirdi, altından yapılmış kalın bir gerdanlık ile zarif bilezikler takı, başına da üzeri nilüferli bir kurdeleyle tutturulmuş bir peruk geçirdi.

Sonra Firuze Işık'ı firavun ile kraliçenin bulunduğu kutsal odaya götürdü, ellerini göğsünün üzerine kavuşturup hükümdarın karşısında durmasını söyledi.

- Tanrıların annesine ve babasına, hayatın tüm biçimlerinin geldiği rahme "kadın" denir, diye açıkladı Güzel İset. O olmasa, ne Mısır ne de bu lonca olurdu. Tanrılar sadece başlangıçtaki kadın onu çekip durdurmayı başarırsa ete ve kemiğe bürünür. Benim devletin başında, senin de Hakikat Meydanı'ndaki görevimiz bu Işık. Hakikat Meydanı'nın başına bir şey gelirse, ülke tehlikeye düşer. Bu topluluğun damarlarında akan hayati sürdürmek ve yaratıcı ateşi söndürmemek sana düşüyor.

Güzel İset peruğun üzerine ince bir altın çember yerleştirmek için ayağa kalktı.

- Senin varlığın sayesinde Bilge Kadın, güneş doğuyor ve ölüm uzaklaşıyor. Kutlama törenlerinin yapılması, armağanların sunulması için kelime ve sesleri düğümlemeyi bil. Vücutlarının sarsılmaz bir bütün oluşturabilmesi için yaratıkları birbirlerine bağlamasını bil.

Ustabaşmdan aldığı altın kırlangıç kuyruğunu Işık'ın göğsüne takı.

- Loncanın anası ol, onu besle, onu iyileştir. Güçsüzlüklerimiz karşısında kolayca öfkelenen, bizlere hastalık ve kazalar gönderen tanrılar arasındaki barış ve ahengi koru. Görünmez olanın gönderdiği haberleri zamanında çözmeyi bil, hastalıkları başında belirle, ilaçlarını hazırla, zehirleri ehli-leştir, "bilen ve tanıyan" ol.

Kraliçe tahtına dönerken, Işık sendeledi. Üzerine düşenlerin sadece sayılması bile görevine şimdiye kadar düşü-nemediği bir genişlik veriyordu. Korktu, her şeyden vazgeçip kraliyet çiftine basit bir kadın olduğunu, böylesi bir sorumluluğu kaldıracak güçte olmadığını söyleyecek kadar korktu.

O sırada gözleri Nefer'inkilerle karşılaştı. Nefer sadece bir koca gibi değil, aynı zamanda Hakikat Meydanı'nın ustaba-şısı gibi bakıyordu. O bakışlarda öylesine büyük bir güven, öylesine sıcak bir aşk ve hayranlık gördü ki, ona layık olduğunu göstermek istedi.

- Firavunun büyük karısının önerisi ve bu tapmaktaki rahibelerin oybirliğiyle, dedi firavun. Seni Hakikat Meydanı'ndaki Hathor Tapınağı'nın başrahibeliğine getiriyoruz.

Yirmi birinci bölüm

Merneptah ve Güzel İset Hakikat Meydanı'ndaki küçük sarayda mutlu günler geçiriyordu. Kraliyet çifti, başkentten, dalkavuklardan, bir şeyler istemeye gelenlerden uzak törenlere katılıyor, atölye ziyaret ediyor, ustabaşını, bilge kadını, mezar kâtibini sol ekip şefini masasında ağırlıyor, yapılan çalışmalardan, lonca yaşamından söz ediyordu.

İş loncanın tarihine geldiğinde, dipsiz bir kuyu gibiydi Kenhir, zanaatkarlardan söz edip de söz yılın belirli bölümlerinde artan işe gelmeme oranlarına dayandığında, ilginç mazeretleri teker teker sayıp firavunu bile güldürmüştü. Hathor müzisyenleri firavun ile kraliçenin onuruna müzik çaldı, firavun uzmanların yöntemleriyle özel olarak ilgilendi, Merneptah'ın milyon yıllık tapınağının yapılacağı arsayı gezdiler, sonra Suskun Nefer, Güzel İset'i Kraliçeler Vadisi'ne götürdü, ebedî istirahatgâhının firavununkiyle büyümlü bir biçimde birleşecek mezarının yapılacağı bölgeyi gösterdi.

Loncayı korumuş firavunların anısına düzenlenen şölende eğlenirlerken, vezir düşünceli bir yüzle hükümdarın önünde durdu.

- Sizinle baş başa görüşebilir miyim, Haşmetmeap?

- Söyleyeceğin her neyse yemeğin sonunu bekleyemez mi?

- Talimatınızı başkente iletebilmek için görüşünüze hemen ihtiyacım var

Görüşme uzun sürdü. Merneptah döndüğünde yüzü düşünceliydi.

- Yarından tezi yok, Per Ramessu'ya dönüyorum, dedi.

- Mezarınız için hazırladığım ilk planı gösterme fırsatım olacak mı, Haşmetmeap?

Firavun, Nefer ve Kenhir yaşamevindeki belgeyi inceledi. Ustabaşı XIX. Sülale'nin, Seti ve Ramses hanedanının uygulamaya koyduğu kurallara sadık kalmıştı.

- Bu plan hoşuma gitti, hiçbir değişiklik istemiyorum, dedi hükümdar. Metin ve şekillerin seçimi, duvarlara yerleştirilmeleri konusuna gelince, bana çok ayrıntılı planlar göndereceksin. Bir şey daha var Ustabaşı; hata yok, sakın unutma! Her şey kusursuz olmalı.

Nefer bir kral mezarının başka hiçbir anıta benzemediğini, ateşiyle ölümsüzlüğü yaratacak bir simyager fırını gibi tasarlanması gerektiğini biliyordu. Suskun, seleflerinin örneklerinden esinlenip, kutsal bilimin tüm boyutlarından yararlandıktan sonra, hiçbir ahenksizliğe izin vermeyecek bir parça bestelemek zorundaydı.

Böylesi bir görevin inanılmaz güçlüklerini düşününce, Ne-fer'in başı döndü. Bu duygudan kurtulmak için, tanrıların sözlerinin saklandığı papirüsleri inceleyerek çalışmaya koyuldu.

İşi başından aşkın Mehi'nin tüm zamanı iki yazıhanesi arasında geçiyordu: orduların doğu yakasındaki karargâhı ile batı yakasındaki başyönetici yazıhanesi. Her iki yazıhanesinin de elden geçirilmesini, boyanıp son derecede görkemli mobilyalarla döşenmesini şart koşmuştu. İşlerin istediği kadar hızlı yürümediğini görünce daha fazla adam çalıştırılmasını buyurmuştu. Bir kıydan ötekine geçmek, görüşmeler, dosya incelemeleri, karar verme zorunluluğu gibi güçlüklerden oluşan bu yeni hayat, gücünü

hiçbir an kaybetmeyecek gibi çalışan Mehi için biçilmiş kaftandı. İşi ne kadar bölgesel görünürse görünsün, sorumlulukları varlıklı olduğu kadar da ünlü bir çevreyi kapsıyor, özellikle de Per Ramessu Sarayı'na kabul edileceği düşünüldüğünde, ülkenin en önemli yöneticilerinden biri olabilmesinin yolunu açıyordu. Gerçek bir devlet adamı kimliğine kavuşabilmek için başarılı olmaktan başka yol bulunmadığını biliyordu. Bunun için de yaptıkları işlerden, kazandıkları paradan memnun o bilindik yüksek görevliler gibi görünecekti. Hem yüreğindeki gerçek amacı kim bilebilirdi ki? Yüksek rütbeli bir subay gelip selam durdu.

- General, acilen iskeleye gitmeniz gerekiyor.

- Bir olay mı var?

- Firavunun Teb'den ayrılmaya hazırlandığı söyleniyor. Tüm güvenlik güçlerinin görevlendirilmesi gerekiyormuş.

- Şimdi hallederim.

Kraliyet filosu gerçekten de demir almak üzereydi. Mehi işsiz güçsüzleri çevreden uzak tutmak için gereken önlemleri aldı.

Asık suratla tekneye binen firavunun önünde eğildi. Vezir güvertede bekliyordu, kralla birlikte hemen bir kamaraya çekildiler.

Mehi olan biteni anlamak için Tebli memurlarla konuştu, ne var ki kimse bir şey bilmiyor, böylesine acele alınmış bir gidiş karan karşısında endişesini saklamıyordu. Bastonuna dayanmış konuşulanları dinleyen ihtiyann söyledikleri mantıklı görünüyordu.

- Ya Merneptah'a muhalif bir grup başkentte iktidarı ele geçirmeye çalışıyor ya da bir saldırı hazırlığı var. Gerçek ne olursa olsun Mısır'ın üzerindeki gök kararıyor.

Panab Kararlı Gau'nun anlattıklarını ezberlemiş, küçük karelerden yararlanma konusunda yanlış yapmamaya başlamıştı, ama kati geometri kurallarının elini kurutmasına da izin vermiyordu.

Pişkin Somun Pay, Panab'in Kurtarıcı Şed'in yardımcılığına getirilmesine, ustanın çırağının gelişmesini adım adım izleyip hiçbir kusuru kabul etmemesine ses çıkarmasa da, Çakal Unes için aynı şeyi söylemek mümkün değildi. Şed'in üstünlüğünü kabul etmekte, çalışması için zemin hazırlayan çizimcilere ne denli üstün olduğunu görmekte bir sorunu yoktu Unes'in; ne kadar yetenekli olursa olsun, genç Panab'in buyruğuna girmeyecekti, hepsi bu.

Panab'i Krallar Vadisi'ne götürüp Merneptah'ın mezarının süslenmesinde görevlendirmeden önce, Kurtarıcı Şed yardımcısının çok önemli bir aşamadan geçmesini istedi. Bu aşamada başarısız olursa, hiçbir zaman gerçek bir ressam olamayacaktı. Bu nedenle de üç yardımcısından Kenhir'in yatırılacağı geniş mezarın duvarında bir köşe hazırlamalarını istemişti. Panab'in görevi bu duvar köşesinde Tanrı Ptah'a tütsülü bir armağan sunan beyaz rahip elbisesi giymiş bir zanaatkar çizmekti. Panab elinde fırçalan ve bovalarıyla geldiğinde, duvarın hazır olmadığını gördü. Unes duvara dayanmış, elindeki soğanı ısırıyordu. Yüzü adını aldığı çakalı her zamankinden daha çok andırıyordu.

- Ötekiler nerede?

- Kararlı Gau midelerini üşütmüş, Pişkin Somun Pay da nezleye yakalanmış. Ben de yemek pişirirken salak gibi parmağımı yakım. Bazı günler böyledir işte, her şey ters gider. Senin için de öyle, Şed birazdan gelip yaptığın resmi görmek isteyecek, oysa sen başlamadın bile.

- Eve dönmen gerekirken burada bekleyip beni uyardığın için teşekkür ederim.

- Haklısın, yaram cerahatlenebilir. Gidip elime baktırayım.

Paneb kaderine razı olup yenilgiyi kabul etmek yerine, savaşmayı yeğledi. Macunu kontrol ettikten sonra kareleri çizmeye koyuldu, boyalarını hazırladı, sonra kurallara açıkça karşı gelerek, hiçbir eskiz yapmadan çizmeye başladı. Artık zamanın önemi de yoktu, Şed gelip öğrencisinin başarısızlığını görse bile, hiç olmazsa gücü tükenene dek direnmiş olacaktı.

Öğlen oldu, sonra akşamüstü; Şed hâlâ görünmemişti! Paneb eserini tamamlayacak, küçük düzeltmeler yapacak ve genel dengeyi kontrol edecek zamanı buldu. Birden binlerce yanlışlık çarptı gözüne.

- Kendinden memnun musun? diye sordu Şed kollarını kavuşturarak.

- Hayır, bu sadece bir deneme.

- Resim yaparken, kendini hem karşıdan hem yandan hem de dörtte üç açıdan görmelisin; yaşam gücünü silen yanıltıcı perspektiflerden vazgeç, aydınlık karanlıkları kaldır, temel çizgiler üzerinde durarak çeşitli bakış açılarını birbirine bağla: yüzü yandan, gözü karşıdan, göğsü tüm genişliğiyle karşıdan, karın ve kalçalar göbük deliğini göstererek dörtte üçten, kollar ile bacaklar yandan... Olmayan bir boyutu dirilt, bize gizli gerçeği göster. Bir şahin çizdiğinde, uçuşunun değişik anlarını tek bir resimde topla; konu bir insansa, kişiliğinin tümü ortaya serilsin. Eserimizin zamana bağlı olmadığını hiç unutma; bizim hayat verdiğimiz ölümsüz anlardır. Biz hiçbir günün özel bir saatini çizmeyiz, önemli olan gündür çünkü, ışığın meyvesi olan gün. Bu hareketsiz hareketi yaşamak senin elinde, bu hareket elinin eksenini olsun. İnsanlar arasındaki üstünlüğe saygılı ol. Firavun insanlardan daha büyük olacak; o, halkını barındıran büyük tapınaktır çünkü. Bir toprak sahibi yanındaki köylülerden daha büyüktür, çünkü hem daha çok sorumluluğu vardır hem de köylülerinin refahını düşünmek zorundadır. Bu duvardaki gibi rahiplere gelince, bakışlarını hafifçe göğe kaldırmış olmalıydı. Paneb Kurtarıcı Şed'in sözlerini içer gibi dinliyordu.

- Bu kadar kısa zamanda çizilmiş bu resme gelince, çok daha kötülerini gördüm... Şimdi artık düzeltme yeteneğini göstermelisin. Aksi takdirde Kenhir'in yüzünün alacağı şekli düşün!

Paneb'in yüreğinde, ta çocukluğundan beri kaynayan ne varsa özgür olacaktı artık, öyle ya ressam, Paneb'in gözlerini bambaşka bir gerçeğe açmıştı, daha yoğun, daha güzel, görünürdeki dünyadan daha yaşayan bir gerçeğe. Pişkin Somun Pay mezarın kapısında görüldü.

- Çabuk gel Paneb... Karının sancılan tuttu!

Yirmi ikinci bölüm

Bilge kadın Lekesiz Uabet'in çocuğunu evde doğurmasına yardım etmeleri için altı Hathor rahibesi çağırmişti. Hepsinin yüzü ciddiydi, hepsi de bir çocuğun dünyaya gelmesinin zor bir geçitten geçmek olduğunu biliyordu. Hiçbir zarara uğramasına izin vermeden, o küçücük vücudu anneninkinden ayırmak gerekiyor, yaratıcı güçlerin doğum sırasında çocuğun ruhundan ayrılmayacaklarını ummaktan başka bir şey gelmiyordu insanların ellerinden.

Işık ateşe tütsü atmış, sonra da Tot'un yeni doğacak bebeğin kaderini ve hayat süresini belirleyeceği büyülü metinlerle kaplı iki taş yerleştirmişti. Yardımcılarınca hamile kadının sancısını azaltmış, bunun için kadının vajinasının içine süt, rezene, sakız reçinesi, soğan ve taze tuzdan yapılmış bir merhem sürmüştü.

Son günlerde karnı gözle görülür biçimde şişen narin Uabet, endişesini saklayamıyordu.

- Her şey yolunda mı?

- Rahatla, dedi Işık. Doğum çok yaklaştı, sancılanın hafifletmek için ilaç alman da gerekmeyecek. Çocuk doğru geliyor.

- Bebek dev gibiymiş gibi hissediyorum... İçimi parçalamaz, değil mi?

- Hayır, hayır hiç korkma. İnce beline rağmen, leğen kemiğin çocuk doğurmaya uygun.

Kasılmalar sıklaştı. Rahibeler Uabet'i soydu, sırtını düz tutup çömelmesine yardım ettiler.

Işık'ın tahmin ettiği gibi, hiçbir güçlük çıkarmadan dünyaya geldi bebek. İlk çığlığı öylesine güçlüydü ki, sanki köye kendi haber vermek istiyor gibiydi.

- Girmeme neden izin vermiyorlar? diye diklendi Paneb.

- Çünkü doğum kadınlara ait bir törendir de ondan, dedi Pişkin Somun Pay. Senin içeride bulunman hem bir işe yaramaz hem de tehlikeli olur.

- Doğacak olan benim çocuğum!

- Bırak da bilge kadın ile yardımcıları işlerini yapsın.

- Bir çocuk nasıl yetiştirilir Pay?

- Erkek ya da kız fark etmez, bir çocuk iki büyük kusuru olan eğri büğrü bir sopaya benzer: sağırlık ve nankörlük. Yapılması gereken, mümkün olduğunca çabuk, sırtındaki kulağı⁴ açmak, ödevlerini anlatmak, anne ve babasına neler borçlu olduğunu, başkalarına saygı göstermesi gerektiğini öğretmektir. İşte o zaman, elindeki sopa doğrulup büyümeye başlar.

- Eğer çocuğum bana benzeyecekse, işim iş demektir. Kapı açıldı, Işık'ın gözleri ıslı ısıldı.

- Bir oğlan... en az altı kiloluk harika bir oğlan!

Paneb karısının rahat bir yatakta, kucağında dev gibi bebeğiyle dinlendiği yasemin kokulu odaya rüzgâr gibi daldı. Çocuğun simsiyah saçlarına hayranlıkla baktı, iki ön dişine parmağını sürüp şaşırdı.

- Daha önce hiç böyle bir şey görmedim, dedi ebelerden biri. Göbek bağı öylesine kalındı ki zor kestik.

Paneb keyiften uçacak gibiydi. Görüldüğü kadarıyla dev yavrusuna benzeyen oğlu hastalıklı cücelerin sınıfından olmayacaktı.

- Benden memnun musun? diye sordu Uabet, yorgunluktan güç duyulur bir sesle. Karısının alnını öptü.

- Elime alabilir miyim?

- Dikkat et!

- Kavgacı olacak, eminim bundan!

Anne çocuğun etini verir babaysa kemiklerini, çocuğun dölü de kemiklerinde yuvalanır. Yeni doğmuş bebeğin ağırlığına bakınca, oğlunun erkekliğinden emin olabileceğini anladı Paneb.

Işık loğusaya biraz bal ile bir dilim doğum pastası ya da "Horus'un tatlı gözü" denilen pastadan sundu. Rahibelerden biri papirüs dallarını döverek elde ettiği ince toza annenin sütünden kattı, küçük bebek göğsü cömert bir sütannenin memesini emmeden önce bu karışımı içecekti.

- Bütün her şey hazır mı? diye sordu Paneb.

Işık bebeğin boynuna ketenden yapılmış, yedi düğümlü ince bir kolye bağladı. Düğümlere karanlık ruhlarla savaşmayı öğreten minik bir papirüs, bir diş sarımsak ve bir soğan asılacaktı.

- Bir hırsız gibi gezen ölümden sadece ışık koruyacak bu çocuğu, dedi. Hiçbir iblis karanlıklardan çıkıp bu bebeği alamayacak, gece boyunca onu korumak için kandil yakacak, güzumüzü ondan ayırmayacağız.

Paneb rahatladı, sonra aklına önemli bir konu geldi.

- Ne ad vereceğiz, Uabet?

Ad seçmek annenin hakkıydı. Anne çocuğun hayatının ilk yıllarında kullanılacak bir ad seçip, asıl adını gizli tutabilirdi; gizli ad ancak çocuk taşıdığı yetenekleri ortaya döktüğünde açıklanırdı.

- Tek bir ad yeterli olur, dedi Lekesiz Uabet: oğlumuzun adı Aperti⁵ olacak, "büyük güç sahibi".

Patırtı gecenin ortasında başladı. Önce sarhoş bir erkek sesi duyuldu, sonra daha sarsak bir ikincisi yükseldi, bir üçüncüsü katılmaya davrandı ve arkadaşlarının zaten bet sesle söyledikleri türkünün içine etti. Üç sarhoş şaraba, kadınlara ve özgürlüğe olan aşklarını öylesine güçlü bağırıldılar ki, tüm köy halkı uyandı. Çocuklar ağlamaya, köpekler havlamaya başladı.

Pişkin Somun Pay'ın karısının sabrı taşı, bütün bu gürültüyü çıkaranların kim olduğunu öğrenmek, derslerini vermek için dışarı çıktı.

Kadın Paneb'in koluna girmiş sendeleyerek yürüyen kocasını, Paneb'in öbür kolunda da Neşeli Renupe denen o yontucuyu ayaklarının üzerinde durmakta zorlanır halde görünce, ne şaşırды ama.

Karısını görüp korkudan ne yapacağını bilemeyen Pay yere yığıldı.

- Açıklayabilirim... Paneb'in oğlunun doğumunu kutluyorduk, ben de...

- Hemen eve gir, çabuk!

- Bizler özgür insanlarız, dedi Neşeli Renupe gururla. Hem kutlamamız daha bitmedi!

Kadın yontucuyu tokatladı, Renupe'nin karşılık veremeyeceğinden emin halde kocasının ensesinden yakaladı, sürükleyerek eve götürmeye başladı. Öylesine sert yapışmıştı ki adamın ensesine, Pay çığlık atmaktan alamadı kendini. Paneb bir kahkaha patlatı, bir türkü tutturup yeni bir testi şarabı kafasına dikti, Firuze'nin evinin önüne gelince çivilenmiş gibi durdu.

Aklına eğlenceli bir fikir gelmişti. Becerisini göstererek köyün hayranlığını kazanacaktı.

Güzel Firuze sabahın erken saatinde kapısını açtığında Paneb'in sokağın ortasında uyuyakalmadan önce çizdiği portresine hayran hayran bakan köy halkıyla burun buruna geldi. Firuze'yi çırılçıplak, lavta çalarken çizmişti. Üzerindeki tek giysi, genç kadının hatlarının kusursuzluğunu daha da ortaya çıkarmaktan başka bir şeye yaramayan inci kemerdi.

Her kafadan bir yorum çıktı, hiçbiri de övgü dolu değildi. Güçlü Naht utanç verici eserin bir bölümünü silmeye başlamıştı bile; Paneb'in fazla gözü pek bir yüreği, alev dolu bir ağzı olduğu söyleniyordu.

- Böylesi bir duruma düşmek için nasıl bir günaha cüret etti, haberiniz var mı? diye bağırdı bir rahibe. Ölülere ayrılmış armağan masalarından şarap çaldı!

- Saçma yalanlardan vazgeçin, diye araya girdi Firuze. Paneb'in içtiği şarapların hepsi benim mahzenimden çıktı.

Yaptığı resimden dolayı kızması gereken tek kişi varsa o da benim. Ben de kızmadım. Çocuğunun doğumunu kutlamak suç mu sayılıyor artık?

- Böyle kutlamak, evet, sayılıyor, diye bağırdı Pişkin Somun Pay'ın karısı. Bugüne kadar huzur içinde yaşadı bu köy, bundan sonra bu Paneb gürültücüsüne izin vermeyeceğiz!

- Sen hiç genç olmadın mı? diye sordu Firuze.

- Oldum ama hiç aklımı kaçıracak kadar sarhoş olmadım, bununla da övünüyorum! Bu serseriye hoşgörülü davranmamak gerek.

Kurtarıcı Şed görüldü. Her zamanki gibi sinekkaydı tıraş olmuş, kokular sürünmüştü.

- Yardımcım olduğunu, onu çok işlerin beklediğini unutmayın. Bana kalırsa en doğrusu bu olayı unutmak olacak.

Köylüler arasında ateşli bir tartışma çıktı. Karar kendiliğinden çıktı; kararı gür sesiyle Halat Kasa açıkladı:

- Ustabaşını çağıralım. Bu sorunu o halletsin. Sabahın erken saatlerine kadar Merneptah'ın mezarının planı üzerinde çalışan Suskun Nefer uyanmış, gürültüyü duyarak yaklaşmıştı zaten.

Çelişkili anlatılarla karşılanan ustabaşı, karar vermekte zorlandı. Firuze'nin kısa ve ayrıntılı açıklaması olanları anlamasına yardımcı oldu.

- Dağılm, dedi çevresindekilere. Beni Paneb'le yalnız bırakın.

Pişkin Somun Pay'ın karısı Suskun'un yüzündeki öfkeyi görünce, gürültücünün başının belaya gireceğini anladı.

Ustabaşı pişmiş topraktan tası testiye daldırıp doldurdu, çevresindeki gürültüye rağmen horlamayı kesmeyen Paneb'in yüzünü yıkadı.

Cesur hemen toparlandı, ayağa fırlayıp kendini korumaya hazırlandı.

- Kim buna cüret etti?

- Ustabaşın Paneb. İtaat ve saygı göstermen gereken adam.

Yirmi üçüncü bölüm

Paneb'in başı çatlayacak derecede ağnyordu, sırtını Firuze'nin evinin duvarına yasladı.

- Neden resmini sildiler? diye söylendi.

- Evlerimizin cephesi beyaz kalmalı da ondan. Hatırlamaya çalış: evlerin cephelerini sen boyamıştın. Duvar yazılarıyla kirlenmelerine izin vermezsin değil mi?

Paneb fırçasını havaya fırlattı.

- Göğü, yıldızlan, tüm dünyayı fethetmek, resmime sığdırmak istiyorum. En gizli gerçeği göstermek, seven bir kadının vücudu gibi sıcak titreşimlerle dolu resimler çizmek istiyorum! Üstelik istediğim yere çizerim ben, evlerin duvarlarına bile!

- Hayır Paneb.

Genç devin titrek bakışları Suskun'un sert gözlerine dikildi.

- Ne demek hayır? Bana nasıl davranacağımı sen mi söyleyeceksin?

- Ben senin ustabaşınım ve bu kabahatin nedeniyle seni loncadan bile atabilirim. Ustabaşına itaatsizlik çok ciddi bir suçtur.

Tehdit, Cesur'u ayıltmaya yetti.

- Ciddi olamazsın...

- Son derecede ciddiğim. Mutlu ya da mutsuz, başımızdan ne geçerse geçsin ahlaksızlar gibi davranmamak ve loncaya layık olduğumuzu kanıtlamak zorundayız, işte bu yüzden yaptıklarını kabul etmek mümkün değil.

- Kısacası, artık dostum değilsin...

- Kovan arıdan daha önemlidir Paneb. Dostça ilişkilerden, kişisel tercihlerden de önemlidir. Beni ustabaşı gibi önlem almaya iten sensin; ne kadar güç olursa olsun bu önlemleri almakta tereddüt edemem.

Paneb yumruklarını sıkü.

- Çıplak çalgıcı resmi silindi, evin duvarı yeniden beyaza boyanacak. Benden daha ne istiyorsun?

- Sarhoşluk, gürültü çıkarmak, kendine hâkim olamamak. Büyük Eser için çalıştığını ne zaman anlayacaksın?

- Bırak da buna ben karar vereyim! Ben sadece Kurtarıcı Şed'in yardımcısıyım.

- Yanılıyorsun Paneb. Bu köy halkından her biri, değişik derecede de olsa aynı macerayı yaşıyor. Yeteneğin ne olursa olsun, o yeteneği kendi başına kullanmana izin vermeyeceğim.

Suskun'un şaka yapmadığını anladı.

- Hiç olmazsa içimde nelerin kaynadığını bir bilsen! Ebedî istirahatgâhlar, gık demeden onlarcasını boyarım!

- Umarım. Bu arada, ya verilen cezayı kabul edeceksin ya da Hakikat Meydanı'ndan ayrılacaksın.

Paneb yargıcına sırtını döndü.

- Küçültücü bir ceza mı olacak?

- Beni yanlış tanımışsın, Ressam Yardımcısı. Cezanın bile loncaya yararlı olması gerekir.

Mehi çabuk ve iyi çalışıyordu. Ordu ve yönetim bilgisinin derinliği sayesinde mümkün olduğunca çok özel bilgi edinebilmek için etkili bir haberalma ağı kurmuş, gelişimleri takip edebilmek için dikkatli bir şekilde güç odaklarını da izlemeye başlamıştı.

General bir yandan çok sıkı bir disiplin istiyor, öte yandan da çevresine topladığı duygusuz yardımcılara, başarılı olmaları halinde büyük ödüller vaat ediyordu. Söz vermek, sözünü tutmamak, sözün neden tutulmadığını anlatıp yeniden söz vermek. İşte Meninin büyük ustalıklarla uyguladığı, günden güne artan küçük iftiralarla desteklediği amansız yöntem buydu. Bu yöntemle yardımcılarını birbirine düşürüyor, başarısızlığın ya da yanlış manevranın yükünü birinin omuzlarına yüklemek gerektiğinde çok işe yarayacak bir güvensizlik ortamı doğuruyordu. General, karşısındakileri büyük bir güven ve inandırıcılık gücüyle yönetiyordu; yüksek yöneticilerin büyük çoğunluğunun tersine, çok çalıştığından önüne gelen dosyaları gerçekten çok iyi biliyor, eleştirilerden ürkmüyordu. Bazı yüksek rütbeli subaylar hâlâ tehlikeli olabilecek bir namusluluk, hatta uyanıklık gösterebiliyordu, zaman zaman da olsa. Mehi böylelerini gözden kaçırmıyor, bazen eve, akşam yemeğine çağırarak sevgili ve akıllı karısının, Serketa'nın görüşünü almak istiyordu. Öldürmekten öylesine büyük bir keyif almıştı ki, gerektiğinde yeniden öldürmek konusunda hiçbir tereddüt göstermeyecekti Serketa. Böylesine yetenekli bir müttefikle, sorunlar daha doğmaya fırsat bulamadan hallediliyordu.

Kraliyet kortejine refakat eden birliğin komutam başkentten dönüp Mehi'nin huzuruna çıktı.

- Yolculuk iyi geçti mi?

- Kusursuz geçti General. Bildirilmesi gereken hiçbir şey olmadı. Ülke sakin, firavunun filosu nehir boyunca alkışlarla karşılandı, Merneptah da Per Ramessu'ya sağ salim vardı.

- Kuzey'in büyük kentini nasıl buldun?

- Samimi olmam gerekirse General, Teb kadar görkemli değil. Doğru, tapmaklar ile saraylar etkileyici görünüyor, ama Teb gibi olmaları için zamana ihtiyaçları var sanki. Üstelik Karnak'ın eşi benzeri yok.

- Siyasal durum hakkında bilgi toplamayı basardın mı?

- Oldukça karışık görünüyor. Kimse Merneptah'ın yönetici yeteneklerinden kuşkulandırmıyor, ama bazı hırslı insanlar kralın yaşma bakıp da çoktan ondan sonrasının telaşına kapılmış bile.

- Büyük Ramses'in oğlu olduğunu, onun kadar uzun yaşayabileceğini göz ardı mı ediyorlar yoksa?

- Ediyorlar gerçekten. İki ciddi rakip birbirlerine darbe vurmaya başlamış bile: Merneptah'ın oğlu Seti ile babasının bile söz geçiremediği Amenmes, Seti'nin hareketli oğlu.

- Her ikisi hakkında da olabildiğince çok bilgiye ihtiyacım olacak, dedi Mehi

- Per Ramessu'da çok güvenilir dostlarımız var, Teb'den gitme subaylar...

- Firavunun acele dönüşünün ardında bir darbe girişimi mi vardı?

- Per Ramessu'da asılsız bir söylenü yayılmış. Merneptah'ın Teb'de öldüğü söylenmiş. Amenmes hemen ortaya çıkmış, babasının tahta çıkamayacak kadar hasta ve korkak olduğunu iddia etmiş. Resmî haberciler yalanlama üzerine yalanlama getirmiş, ama söylenti yayılmaya devam etmiş ve sonunda firavunun aceleyle dönüp hayatta olduğunu herkese göstermesi gerekmiş. Her şey eski düzenine dönmüş görünüyor, ama Merneptah'ın entrikaları boşa çıkarması, iktidarını perçinlemesi pek o kadar kolay görünmüyor.

"İşte Teb bölgesinin sükûnetine neden bu kadar önem verdiğinin cevabı" diye düşündü Mehi. "Teb ayaklansa, düzeni sağlayacak gücü olacak mıydı?"

- Bir ayrıntı daha var General; batı ve kuzeydoğu sınırındaki bütün garnizonlar alarmda.

Mehi oturduğu koltuktan sıçradı.

- Bu çok önemli bir haber! Neden daha önce söylemedin?

- Çünkü sonradan öğrendiğim kadarıyla sadece bir eğitim harekâtıymış. Merneptah emirlerinin doğru iletilip uygulanacağından emin olmak istemiş. Emir komuta zincirinde hiç aksaklık yok anlaşılan.

- Yine de... böyle bir manevra bir istila tehdidini saklamıyor mu sence?

- Hayır, çünkü her şey sakin, ufukta en ufak bir çatışma bile yok. Bu arada bazı yüksek rütbeliler, malzemenin eskidiğini, asker sayısının azaltıldığını, yıllar süren barışın Mısır ordusuna savaşmayı unutturduğunu iddia ediyor.

- İşte ben de bu yüzden Teb ordularında bir dizi reform yapım ya!

- Saldırı sırasında ülkeyi korumakla görevli seçkin birlikler Per Ramessu'da bulunmalarına rağmen, yeterince eğitil-medikleri söyleniyor. Yine de Mısır'ın karşısında gerçek bir tehlike yok, Büyük Ramses'in başlattığı banş sürecek gibi görünüyor.

Mehi öyle düşünmüyordu. Ramses ölmüştü, onunla birlikte adının çevresindeki büyü de. Kısa süre sonra Libyalıların, Suriyelilerin ve Asyalıların saldırı dürtüsü dirilecekti. Ramses'in boyunduruğu altında kalan bu savaşa susamış intikam duygusuyla dolu kavimleri durdurmak, yaşlı Merneptah'ın harcı değildi kuşkusuz.

Kısacası barışın son demlerinden yararlanıp, Teb ordusunu olabildiğince güçlendirmek Mehi'ye düşüyordu; son çare Teb ordusu, o da ülkenin kurtarıcısı olabilirdi.

- Kraliçe hakkında neler anlatılıyor? diye sordu general.

- Kocasına sadık olduğu, onunla fikir ayrılığına düşmek için hiçbir nedeni olmadığı. Çok

sağlam bir evlilikleri var, Merneptah sarayında gezen genç güzellere dönüp bakmamış bile. Her zamanki sadeliğiyle işine yönelmiş, onuruna verilen şöenlere bile çok ender katılıyor. Şimdi artık firavun olup sorumlulukları da arttığına göre, kanallarda bir kayık sefasına bile ayıracak zaman bulamayacağını tahmin edebiliriz.

"Yazık" diye düşündü Mehi; kişiliksiz ve kötü niyetli bir kraliçe ne de yarardı işine.

- Ya kraliçenin evi?

- Güzel İşet hizmetkârlarını demir yumrukla yönetiyor. Aslında bu evi yıllardan beri o yönetiyordu, Ramses'in onayıyla tabii; kısacası, uzun zamandan beri hiç kötü koku yükselme-di oradan. Merneptah'ın karısı kusursuz, kimsenin kandırmaya cesaret edemeyeceği bir yönetici olarak tanınıyor.

Subayın raporu Mehi'nin gözünde birçok olumlu nokta içeriyordu, olayların gelişimine bakarak bu noktalardan yararlanmak gerekecekti, ama beklemek hiç de onun yeğlediği çözümlerden olmamıştı. Yeni çatlaklar bulmak ya da eldeki çatlakları daha da genişletmek ona düşüyordu, ama asıl önemlisi duyarlı bir soruya doğru cevap vermektir. Hakikat Meydanı'na karşı nasıl bir tutum benimsemeli?

Yirmi dördüncü bölüm

Şef Sobek işini seviyordu. İyi bir polisti. Her iyi polis gibi tehlikeyi hisseden gelişmiş ve keskin sezgileri vardı. Bu kez çok yakınında, Hakikat Meydanı'nın ta içinde duyuyordu tehlikeyi. On yıllık inatçı bir soruşturmadan sonra bile, Nüb-yeli polisi öldüren, cinayeti Suskun Nefer'in sırtına sarmak isteyen kişiyi bulamamıştı. Aynı düşünce, bir tutku gibi geri geliyordu aklına. Bu canavar köyde yaşıyordu hem de Nefer'in şefliğini yaptığı ekibin üyesiydi. Ramses'in ölümünden ve Suskun'un ustabaşı seçilmesinden sonra sonsuza dek sessiz kalmaya karar vermiş olabilir miydi o katil? İşte buna inanamıyordu Sobek. Sabırlı ve kararlı biriydi katil, kuşkusuz amacına giden yolda yürümeye devam edecekti.

Nefer her zamankinden daha çok tehlikedeydi.

Hainin dışarıda da suç ortakları vardı mutlaka, tıpkı şu intihar ettiği sanılan, ama konuşmaması için öldürüldüğü kesin Abri gibi suç ortakları. Abri, batı yakasının başyöneticisi, Hakikat Meydanı'nın koruyucusu! Kötülüğün ne denli ciddi olduğunu anlatmak için, bundan daha etkili bir cümle olabilir mi? Ölümü önemli bir izi ortadan kaldırıyordu, ama yeminine ihanet eden zanaatkarı bularak izi sürmeye kaldığı yerden devam edebileceğini umuyordu.

Bu nedenle hiç kimseye açıklamayacağı bir karar almıştı Nübyeli; elindeki tüm olanakları kullanacak, sağ ekibin tüm zanaatkarlarını teker teker izleyecekti. Eğer ekibin koynunda beslenen bir yılan varsa, mutlaka kendini belli edecekti.

Başarılı olmak için son fırsattı bu Sobek'in, bu fırsatı kaçırmamaya kararlıydı.

- Şef, diye uyardı adamlardan biri. Eşek geldi.

- Eşek mi? Ne eşeği?

- Şeyy... eşek istemişsiniz ya...

- Ah, tabii, tabii, hatırladım! Satıcıya parasını hafta içinde ödeyeceğimi söyle.

Sobek dikkat çekecek hiçbir şey görmediklerini söyleyen Nübyeli polislerin raporlarını dinledi. Krallar Vadisi iyi korunuyordu, hiçbir şüpheli vadiye yaklaşmaya çalışmamıştı. Durum sakın de olsa, yine de doldurmak zorunda oldukları nöbet saatlerinden yakınıyordu polisler. Hem fazla mesai ücretleri de gülünç denecek kadar azdı. Şef Sobek büyük bir öfkeye kapıldı.

- Kendinizi nerede sanıyorsunuz, aptallar sürüsü! Bir buğday deposunun değil, Hakikat Meydanı'nın güvenliğinden sorumlusunuz siz! Burada hizmet görmek bir onur, bu onurun değerini anlamayan varsa hiç düşünmeden versin istifasını. Homurtu kesildi, herkes nöbet yerine gitmek için uzaklaşırken, Sobek yeni eşeğini incelemeye koyuldu.

- Ne kadar istedi satıcı?

- Bir kumaş, bir çift sandalet, bir çuval çavdar, bir çuval da un, diye cevap verdi polis memuru.

- Benimle alay ediyor galiba! Bu zavallı hayvan hem hasta hem de yaşlı, dağdaki patikalara tırmanamaz. Bunu alıp palmiyelerin araştırma bıraksınlar da son günlerini huzur içinde

geçirsin garip.

Eşek satıcısı, Mehi'nin karşısında eğildi.

- Eınirlerinizi yerine getirdim.

- Şef Sobek'e yaşlı bir hayvan gönderdin mi?

- Yürüyemeyecek kadar yaşlı bir eşek.

- Yüksek bir fiyat da istedin mi?

- Sağlıklı bir eşek fiyatı.

- Teslim belgesi imzalandı mı?

- Evet belgede sağlıklı bir hayvan olduğu yazılı ve teslim edilen hayvanın sağlıklı olduğunu gören birçok tanığım var.

- Mükemmel... Demek Sobek ücreti ödemek zorunda kalacak. Salon gidip basma ekşime, bırak biraz zaman geçsin. Sana verecek iyi bir haberim var Satıcı, yönetim sana yüz eşek siparişi veriyor. Hayvanların hem dayanıklı hem de fiyatları makul. Bildiğın gibi en büyük kaygım, kamu giderlerini düşürmek. Paneb, ustabaşmm ceza olarak verdiği angaryadan mümkün olduğunca çabuk kurtulabilmek için gece gündüz çalışmıştı. Sonunda yepyeni bir yöntem öğrendi, daha önce hiç yapmadığı stel yontuculuğu ile yeni bir resim biçimi. Firuze'nin şarabının en iyi cinsten olması, dev adamın baş ağrılarının çabuk geçmesini sağlamıştı. Aperti ile anasının da sağlığı yerinde olduğundan, bütün köyce kınandığına bir an bile üzülmedi Paneb. Atölyesine sığınmış, böylelikle dedikoduları dinlemek zorunda kalmaktan kurtulmuştu.

Suskun Nefer görüldüğünde, ressam yardımcısı Osiris'in kulağında yeşil renkle son bir düzeltme yapıyordu.

Yüzden fazla kulak yapmıştı: Hakikat Meydanı'nın kadın loncasının kurucusu, ünlü Kraliçe Ahmes-Nefertari'ninkiler gibi siyah kulaklar; inşaatçıların sevgilisi, kral oğlu I. Amenofis'inkiler gibi san kulaklar; yedi santim uzunluğunda, dört santim eninde, iki santim kalınlığında kireç kulaklar; tapmalara konacak sütun üstlerine ya da mezar taşlarına kazınmış kulaklar...

- Senden sadece tapınak için on çift kulak istemiştım, dedi ustabaşı.

- Hoşuma gitti... Bütün bu kulaklarla umarım tüm köyün dualarını duyar tanrılar.

- Büyü iki yönde de etkili olmalıdır Paneb; bizim de onları duymamız önemli, en başta da senin. Hakikat Meydanı hizmetkârlarından birinin "çağrıyı duyan" olduğunu unuttun mu? Sadece kendini dinlemeyi sürdürürsen, köy ruhunun sesi karşısında sağır kalırsın.

- "Dinlemek her şeyden iyi." Ama on yıldan beri başka bir şey yapmıyorum ki!

- Her şeyden önce, abartıyorsun, ikincisi bir zanaatkârın bir gün dinlemekten vazgeçeceğine mi inanıyorsun?

- Bana ahlak dersi vermektен vazgeç! Bu kulakları ben kendim mi dağıtacağım?

- Kuşkun mu vardı?

Güçlü Naht araya girerek konuşmalarını böldü.

- Korkunç bir şey, dedi büyük bir güçle. Çok korkunç bir şey.... Çocuk... çocuk yaşamadı!

Paneb bir ok gibi fırlayıp eve doğru koştu.

Neden böylesine acımasız bir darbe vuruyordu kader? Sarhoş olmak, tanrıların gözünde ciddi bir günah sayılmazdı ki! Evet yeteneğiyle gururlanıyordu, kafası da son günlerde iyice şişmeye başlamıştı, ama bütün bunların sorumlusu o zavallı yumurcak değildi ki.

Lekesiz Uabet ilk odada dinleniyordu.

- Paneb, şaşkın görünüyorsun!

- Nasıl oldu?

- Neden söz ediyorsun? Karısının omuzlarını sarstı.

- Anlat bana Uabet, öğrenmek istiyorum!

- İyi ama neyi öğrenmek istiyorsun?

- Oğlum... nasıl öldü?

- Ne söylüyorsun sen? Sütannesinin memesini emiyor! Paneb odaya daldı. Aperti büyük bir ağgözlülükle emiyor, soluk almak için bile ara vermiyordu.

- Daha şimdiden şişmanladı, dedi sütanne. Gerçekten güzel bir oğlunuz var. Lekesiz Uabet kocasına çıkıştı.

- Ölü bir çocuktan söz ediyordun...

- Naht gelip anlatmıştı.

Şaşkınlık içindeki köylüler olay yerinde toplanmıştı. Kendi yaşındaki kız arkadaşının beğenisini kazanmak için balkon tırabzanında cambazlık yapmak isteyen küçük çocuk dengesini yitirmiş, kafaüstü sokağa çakılmıştı. Kader, başını taş basamaklara çarpmasını istemiş olmalıydı. Aceleyle çağrılan bilge kadın ne yazık ki çocuğun öldüğünü belirtmekten başka bir işe yaramadı. Kimse cesede dokunmaya cesaret edemedi. Hareketsiz vücudu yerden kaldıran, sanki uyandırmaktan korkuyormuşçasına göğsüne bastıran Paneb oldu. Kalabalığın arasından bir adam çıktı, yüzü acıdan çizik çizik bir adam.

- Bu benim oğlum, dedi Kuyumcu Tuti. Daha beş yaşındaydı.

- Almak mı istiyorsun?

- Hayır Paneb, buna cesaret edemem... Yardımın için teşekkür ederim, tüm yüreğimle teşekkür ederim.

Çocuğun annesi bayılmış, bilge kadın yanına gelip kendine gelmesi için uğraşmaya başlamıştı. Ustabaşı diriliş rahiplerine özgü yıldızlı elbisesini kuşandı, zanaatkarların büyük bir bölümüne cenaze törenine katılmak üzere yıkanıp arınma buyruğu verdi.

Hepsi de birbirinden üzgün köylüler doğu mezarlığına, küçük yaşta ölen çocuklara

ayrılmış özel bölüme yollandı. Cenin ve ölü doğmuşlar amforalarda saklanıyordu, yuvarlak ya da uzunca sepetler de alınan önlemlerle alay eder gibi yaklaşan ölümün aldığı süt çocuklarını.

Cömert Didya, kuyumcunun oğlu için atölyesinde sakladığı, firavunincirinden yapılmış düz kapaklı dört köşe bir sandık getirdi.

Suskun Nefer küçük çocuğun gökteki annesinin dev vücuduna döndüğünü bildirir kısa bir cenaze duası okurken, Paneb cesedi keten bir örtüye sarmış, öte dünyaya yapacağı yolculuğunda yemesi için Firuze'nin ekmeğe, üzüm ve hurma koyduğu iki kap yerleştirdiği sandığa yatırmıştı.

Küçük tabut çukura indirildi, toprak tanrısı onu orada kollarına aldı. Artık tabutu bir kayığa çevirecek ve evrenin sularında dolaşmaya gönderecekti. Kurallara uygun olarak, Hakikat Meydanı'nın zanaatkarları rahiplik yapmıştı; dinî törenler için dışarıdan yardım almaya ihtiyaçları da yoktu. Tüm köy yas tutacaktı ve hiçbiri cesetten ayrıldığı ana kadar sıcaklık ve enerjisiyle onu yeniden dirilteceğini uman Paneb'in gözyaşlarını unutmuyacaktı.

Yirmi beşinci bölüm

- Bu kez, Mehi, sabrım taşı. Beni burada daha fazla bekletmek için hiçbir nedeniniz olamaz!

Generale böylesine çıkışmaya cüret eden kısa boylu tombulca adamın adı Dakter'di, bir Yunan matematikçisi ile İranlı bir kimyagerin oğlu. Siyah ve saldırgan gözleri, kızıl kılları ve gereğinden kısa bacaklarıyla bir şeye benzemiyor, insanların aklını çecekmış gibi görünmüyordu. Batı yakasında, Hakikat Meydanının hemen yakınında kurulu Teb Merkez Laboratuvarı'nın başındaki Dakter'in kafasında çok büyük bir proje vardı: yaşlı Mısır'ı bilim ve gelişme dünyasına sokmak, ayak bağı olan gelenek ve batıl inançlardan kurtararak ülkenin muazzam imkânlarını kullanmak. Ünlü ve sözü dinlenir bir bilim adamı olmak için başkalarının düşüncelerini amansızca eleştiren Dakter, görüşlerini kabul ettirmek ve doğayı insanlığın hizmetine sunmak arzusundaydı.

Başanlı olmak için, hâlâ iki temel malzemeye ihtiyacı vardı: birinci sınıf bir siyasetçinin desteği ve Hakikat Meydanı'nın sırları. Ona her türlü desteği verecek, istediğini sağlayabilecek tek Mısırlı Mehi'ydi. Mehi, göz kamaştırıcı bir yükselişten sonra, gördüğünü söylediği ve bir efsane olmadığını bildiği lonca hazinelerine el koymak istiyordu.

Ne var ki bütün gücüne rağmen, adının görkemini yalanlayacak kadar önemsiz bir görevde pineklemesini istiyordu müttefiki.

Mehi Dakter'e gülümseyerek baktı.

- Kendini unutulmuş hissediyorsun, öyle değil mi?

- Doğru!

- Yanıldın. Sadece başka önceliklerim vardı.

- Ama bilim...

- Bilim iktidardan bağımsız değildir, hiçbir zaman da olmayacaktır! Bak, Ramses'in ölümü ile bu ölümün sonuçları senin isteklerinden çok daha önemli benim için.

- Bunu ben de biliyorum, ama artık batı yakasının başyöneticisi oldunuz... Sizi harekete geçmekten ne alıkoyabilir ki?

- Bir çeşit dâhisin Dakter, seninle birlikte çok önemli işler başaracağız. Ne var ki Mısır'ı hiç tanımıyorsun. Evet, ben sadece varlıklı ve güçlü Teb bölgesinin efendisi değil, aynı zamanda Hakikat Meydanı'nın güvenliğinden sorumlu yöneticiyim. Benden sadece firavun hesap sorabilir.

- Bunun anlamı... ellerimizin ve ayaklarımızın bağlı olduğu mu?

- Tam tersine, sevgili Dakter! Ne var ki sırtlanlar kadar kurnaz ve dikkatli olmamız gerek.

Kızgın bilim adamı atılmaya hazırlanan bir hayvan gibi büzüldü.

- Demek o lanet olası loncanın sırları menzilimizin dışında kalıyor.

- Sabırlı olduğunuzu kanıtlamış biri için çok çabuk umutsuzluğa kapılıyorsunuz!

- Gözlerim açık... Rütbeleriniz ve görevleriniz bizi hareketsizliğe mahkûm ediyor!
- Benim hiç vazgeçmediğimi, koşullardan yararlanmak bakımından herkesten ötede olduğumu aklından hiç çıkarma. Elimdeki güçler ayak bağı değil, tam tersine büyük bir ayrıcalık.
- İyi ama... ne yapmayı düşünüyorsunuz? -Birincisi, rüşvet yemeyi kabul ettiremediğim rahatsız edici birinden, Şef Sobek'ten kurtulmak. Yasal bir süreç sonunda görevden alınacak, bu da Hakikat Meydanı'nı o geçilmez güvenlik çemberinden yoksun bırakacak. İkincisi, mezar kâtibi ile ustabaşını taahhütlerini yerine getirmeye zorlamak. Düzenli aralıklarla yinelenmesi gereken çok özel bir araştırmadan söz etmemiş miydin bana?
- Evet. Yine de lonca zanaatkârlarının bu işle ne ilgisi olduğunu anlayamıyorum.
- Ramses iktidarının sonu ile Merneptah iktidarının başlangıcı bir sürü geleneği altüst etti, ama geleneklerin yeniden yaşatılması benim işim olacak. Merkez laboratuvar yöneticisi olarak, galenit ve bitüm sıkıntısı çekiyorsun, öyle değil mi?

Dakter'in asık yüzü aydınlandı.

- Yarın sabah masanızda ayrıntılı bir rapor ile acil istek listesi bulacaksınız!
- Seyahatlerden hoşlanır mısın, dostum?
- Seyahat beni korkutmaz.
- O zaman bu araştırmanın önderi sen olacaksın, Dakter. Böylece onları denetler, hareketlerini izlersin.

Hakikat Meydanı zanaatkarları iki sınıfa ayrılırdı: "Tanrıların huzuruna gitmiş" olmamakla birlikte sonuna dek geliştirilmiş bir yöntem uygulayanlar ile Altın Evi'nin sırlarına tanık olup, Karnak'ın büyük rahipleri gibi ayin yönetebilen Suskun Nefer gibileri.

Hem zanaatkar hem de törenci olan ustabaşı her gün tapınağa giderek en temel görevini yerine getiriyor, ahşabı, taşı ve öteki malzemeyi canlandıran tanrısal ışığın sırrını çözmeye çalışıyordu.

Tapmağa girmeden önce yıkanıp arınırken, bir bilgede aranan özellikleri düşündü Nefer: doğru ve haklı olanı yapmak, tutarlı, sakin ve sessiz olmak, mutluluğa olduğu kadar felakete de direnebilecek sağlam bir kişiliği olmak, karar vermek için uyanık bir yürek ile yetenekli bir dile sahip olmak. Bütün bu erdemlere sahip olmaktan uzak görünüyordu; oysa bu nitelikler görevlerini sendelemen yerine getirebilmesi bakımından vazgeçilmezdi.

Günden güne ilerlemek için, kendinden fazla loncayla ilgilenmek dışı başka çıkar yolu yoktu Nefer'in. Sabah törenleri ona güç katıyordu; hem de tam zamanında, bütün karmaşık işlerle nasıl başa çıkacağım merak ettiği sırada gerçekleşiyordu bu.

Nefer, firavunun verdiği altın önlükle Hakikat Meydanı'nın evrenin sonsuz kuralı Maat ile yaratıcı tutku Hathor'a adanmış ana tapınağa girdi. Sonunda birleşen iki yol, aynı tanrısal gücün iki değişik yüzü.

Olanaklar okyanusundan ilk yükselen adacık, tapınak, tanrıların dünyaya bakan gözüydü.

Sürekli gelişim içinde olan canlı bir yaratıktı; kendinden, taşlara gizlenmiş ışıktan besleniyordu.

Burada her şey yankı, tanrısal müzik, ahenkli sayı ve orandı. Burada, hiçbir kusurun lekeleyemediği yüceltilmiş yaşamda, rastlantı ve kadere yer yoktu. Her bölümüyle göğe benzeyen tapınak, adı Maat, Hathor ya da sessizlik tanrıçası olsun, inşaatçıların anasının eviydi ve çocuklarını burada doğuruyordu. Nefer, Maat'ın armağanını sunduktan sonra Per Ramessu'daki büyük tapınakta töreni yöneten firavunla aynı anda, bu bölgede kendine özgü bir önemi olan kayık odasına gitti. Hem Hakikat Meydanı da iki ekibin çalıştığı büyük bir gemiye benzetilmiyor muydu?

Macera arkadaşı Kuyumcu Tuti'nin yaşlı gününde, oğlunu loncanın büyük macerasıyla birleştirmek istemişti Nefer. Bu nedenle ölümsüz yıldızların kürekçiliğini yaptıkları kutsal kayığın burnuna, üzerine güneş resmi çizdiği yeni bir kupa koydu. Yıldızlar çocuğun ruhunu yanlarında götürecekti. Ustabaşı tapınaktan çıkışında, sabah güneşi bütün cömertliğiyle parlıyordu. Hathor rahibeleri ataların mezarlarını çiçeklerle süslüyor, ev kadınları su almaya gidiyor ve küçük çocukların felaketleri engelleyip, geleceğe yön veren şen kahkahaları duyuluyordu.

Duvarın içine oyulmuş kapının iki yanında, Paneb'in yerleştirdiği iki stel vardı. Onları görünce tebessüm etti Nefer, sonra yontu atölyesine yollandı. Kapının kapalı olduğunu görünce çok şaşırıldı. Neşeli Renupe koşarak geldi.

- Sakın endişelenme! Her şey yolunda.

- Bu atölye neden açılmadı?

- Basit bir aksilik.

- Aslan Userhat hasta mı yoksa?

- O mu, hasta? Hayır, sanmıyorum.

- Sana anahtarı vermesi gerekmez miydi?

- Gerekirdi kuşkusuz ama... anahtarı kaybetmiş! Anahtarı arıyor, gecikmesinin nedeni de bu. Anahtarı bulur bulmaz kapıyı açacak, biz de çalışmaya başlayacağız.

- Kötü bir yalancısın Renupe. Neden bana gerçeği anlatmıyorsun? Yontucu her zamanki doğal neşesini göstermeye çalıştı.

- İnan bana, gerçekten de ciddi bir şey yok... Kısa zamanda hallolacağına inandığım basit bir yanlış anlama, hepsi bu.

- Neden daha açık konuşmuyorsun?

- Userhat'ı tanırırsın, idare edilmesi kolay değildir... Zaman zaman etkileyici öfke nöbetlerine kapılır.

- Öfkesinin nedeni ne?

- Şey... Meslektaşımız Araştırmacı İpuy'la küçük bir anlaşmazlık, diyelim. Ama önemli bir şey değil, inan bana.

- Bu anlaşmazlık neden Userhat'ın atölyeyi açmasını engellesin ki? Renupe ustabaşının gözlerine bakmaya cesaret edemedi.
- Şey... Userhat işe başlamayı reddediyor.

Yirmi altıncı bölüm

Aslan Userhat geniş ve rahat evinin girişindeki sunak masasının üzerine çiçekler yerleştirerek atalara saygısını sunmuş, elindeki firavuninciri ağacından, iki kızının saatler boyu oynayacağı kanatlan hareketli bir ördek yapmaya çalışıyordu.

- Ziyaretini bekliyordum, dedi ustabaşına.

- Ben de açıklama yapmanı bekliyorum.

Userhat elindeki yontma kalemi ile yarım kalmış ördeği bıraktı, Suskun Nefer'e döndü. Zanaatkarın güçlü göğsü öfkeyle titriyordu.

- Sağ ekibin başheykeltıraşım ama, sol ekipteki meslektaşlarım bile beni ustaları olarak görüyor. Doğru değil mi?

- Doğru.

- Öyleyse Araştırmacı İpuy'un bana karşı takındığı hakaret dolu davranışı kabul edemem! O kendini beğenmiş, firavuna gölge yapması için yelpaze tuttuğu günden beri her şeye hakkı olduğunu sanıyor. Kararımı verdim, İpuy loncadan atılmadığı sürece işe başlamayacağım, atölye de açılmayacak.

Ustabaşı da öfkelenebilir, Userhat'a davranışının loncaya yakışmadığını, aslında Paneb'in yaptıklarından pek bir farkı olmadığını hatırlatabilirdi. Ne var ki, tam da önemli işlere başlayacağı ve uyumlu bir ekibe ihtiyacı olduğu bugünlerde, böylesi bir öfke ateşin üzerine körükle gitmek olurdu.

Bu nedenle, alçak iskemleye oturup cerahati temizlemeye çalışmayı tercih etti Nefer.

- İpuy'u neyle suçluyorsun? Başheykeltıraş da oturdu.

- İyi bir domuzun fiyatını biliyor musun?

- Yaklaşık iki büyük sepet, dedi ustabaşı.

- Üç tane almak istiyordum, reddedilmeyecek bir fiyat önerdim: bir lüks sepet! İşi tam bağlamak üzereyken satıcı daha iyi bir alıcı çıktığını söyledi, üstelik bu alıcı ne öneriyormuş biliyor musun? Bir yatak! Basit bir yatak ama, yatak işte... Üç domuza oranla dudak uçuklatacak bir fiyat! Bu duruma neden olan namussuz kim, biliyor musun? Meslektaşım, Araştırmacı İpuy! O domuzları benim alacağımı biliyordu, beni küçük düşürmek için üçe beşe bakmayıp kendi aldı!

- Öyle olduğunu kabul edelim... Peki ama aranızdaki çekişmenin nedeni ne?

- Çünkü Karnak depolarının yöneticisine teslim edeceğimiz bir kireç heykelin fiyatında anlaşamıyoruz. Benim görüşüme göre İpuy fahiş bir ücret isüyor, söylediklerimi dinlemiyor bile. Eğer ben onun üstüysem, bana itaat etmek zorunda! Aksi takdirde heykel falan yok.

- Haklısın.

Userhat'm yüzü aydınlandı.

- Seni hep destekledim Nefer, desteklediğim için de hiç pişmanlık duymadım! İpuy'un

loncadan atılması için mahkemeyi ne zaman toplayacaksınız?

- Yapacak daha önemli bir işimiz var.

- Ya... Öyle mi? Neymiş?

- Domuz satıcısını uyarıp bu şekilde saüş yapamayacağını söylemek. Eğer ısrar ederse, kimse onun sattıklarını almayacak, eğer sadece İpuy ısrar ederse, iflasa sürüklenecek.

- Tamam, tamam... Ya heykelin fiyatı?

- Daha önce de söyledim, haklısın; heykel meykelyok. Sipariş iade edilecek, depo yöneticisine heykel falan teslim etmeyeceksiniz. İpuy her şeyini kaybedecek, senin de onurun zedelenmeyecek.

- Haklısın da, heykelden elde edeceğim kazanç ne olacak? Belki de bir anlaşma yolu bulabilirdik.

- Sen mi? İpuy'la anlaşma yolu mu bulacaksın?

- Hayır, ben değil tabii, ama... Arada sen varken... Belki onunla konuşup haksız olduğunu anlattırın, biz de heykeli bitirir ve senin belirleyeceğin fiyattan satarız.

- Bu koşullarda İpuy'la barışmayı kabul ediyor musun? Aslan Userhat ustabaşına bir kupa dolusu soğuk su sundu.

-Aslında, pek de kötü biri sayılmaz... Ama başheykeltıraş benim.

- Gidip atölyeyi açsak? Userhat göğsünü şişirdi.

- Atölyeyi açmak benim görevim. Görevimi yerine getirmekten gurur duyarım... Bana bak Nefer, yoksa beni İpuy'dan biraz daha kendini beğenmiş, biraz daha salak mı buluyorsun?

- Benim için önemli olan, tamamlamak zorunda olduğumuz eser. Ne seni ne de ötekini yargılama meraklısıyım.

Neşeli Renupe, Suskun Nefer'in dikkatli bakışları altında tahtayı biçerken, Araştırmacı İpuy da elinde keser, bir "destek" direğini düzeltiyordu. Atölyenin bir köşesinde de bir ölüm maskı ile bir lahit vardı.

Aslan Userhat yere diz çökmüş, avuçlarını bacaklarına dayayıp gözünü göklere çevirmiş yüksek rütbeli bir memuru temsil eden heykelin iskeletini çatmıştı. İlk cilayı uygulamak için, kuvars tozundan hazırladığı macunu dikkatle sürüyordu.

Onu çalışırken izlemek hayranlık uyandırıcı bir duyguydu. Heykeli okşar, canlanabilmesi için neler yapması gerektiğini sır veriyormuşçasına kulağma fısıldardı, hareketleri öylesine şaşmaz bir düzeni izlerdi ki, soluğuna ve eline mutlak hâkim olması gerekirdi. Userhat İpuy'a bir testere uzattı.

- Sıra sende.

Bakışları çakıştı. Userhat'm gözlerinde düşmanlıktan arınmış bir katılık, İpuy'unkilerdeyse saygı ve dostluk vardı.

Araştırmacı, Userhat'm heykelin boyutlarını belirlemek için kireç üzerinde çizdiği kırmızı çizgileri buldu. İnanılmaz bir kesinlik ve güvenle gereksiz taş parçalarını yok ederek,

başheykeltıraşın arzuladığı biçimi ortaya çıkardı.

Dua eden adam şekli oluşmaya başladı. Neşeli Renupe ikinci kat cilayı heyecanla sürdü, meslektaşlarının barışmasından mutlu görünüyordu.

- Bitirdiğin zaman, bir keski alıp çakmaktaşıdan kulakları, elleri ve gözleri yontacağım, dedi Userhat. İpuy da ellerinde çevireceği içi boş bakır bir boruyla bacakları birbirinden ayıracak, sonra ben son cilayı atacağım, yüzün ve vücudun biçimini belirleyeceğinden, en önemli olanı bu cila. Güzel bir heykel olacak inanın bana!

- Çabuk bitirin, dedi ustabaşı. Çünkü önümüzdeki aylarda hiç iş sıkıntısı çekmeyeceksiniz. Kurucumuz I. Amenofls şöleni için yeni ahşap heykellere, Firavun Merneptah için de yontulmuş taşlara ihtiyacımız olacak.

Üç yontucu da böyle bir kararı bekliyor olmalıydı, ama bunu ustabaşının ağzından duymak işe bambaşka bir boyut kazandırıyordu. Birden gerçekleştirilecek eserin boyutu ve güçlüğü karşısında afalladılar.

- Bize çok miktarda yüksek nitelikli taş gerekecek, dedi Aslan Userhat.

- Bugünden tezi yok, en önemli taşocaklarına haber göndereceğim, dedi Nefer. Aynı zamanda da yeni aletleriniz olacak, ne malzeme gerekiyorsa alacaksınız.

- Tatil günlerimizden de mi kemireceğiz?

- Dürüst olmak gerekirse, kemirmek zorunda kalacağımızı sanıyorum. Hakikat Meydanı'nın şanına layık olmalıyız, bana kalırsa zaman kaybetmekten kaçınmamız lazım.

- Anlaşılan sıkılacak zamanımız olmayacak, dedi Neşeli, kafasını kaşıyarak. Kralın resmî portresi ne zaman gelir?

- Geldi bile, dedi ustabaşı. Alçıdan yapılmış portre, yüz çizgileri en az Büyük Ramses kadar soylu olan ciddi bir Merneptah tasvir ediyordu.

- Elin hassasiyetini hâlâ kaybetmedi demek, dedi Userhat. Gerçek heykeltıraş sensin.

- Bana her şeyi sen öğrettin... Dev heykeller, ayakta duran Osiris heykelleri, oturan heykeller ve armağan sunan heykeller için sizlere güveniyorum. Kurtarıcı Şed atölyeye girdi ve yapılmakta olan çalışmalarını ilgiyle izledi.

- İşini bilen meslektaşlara sahip olmak güzel bir şey, dedi, biraz aşağılama kokan bir sesle. Ustabaşını birkaç dakikalığına sizden kaçırabilir miyim?

Bu, başressamın dilinde acil bir durum anlamına geliyordu. Ne var ki Kenhir'in mezarına tırmanırken hiç acele etmiyordu Şed.

- Cesur Paneb'in son eserini bir an önce sana göstermem gerektiğini düşündüm de...

Eldekiler yetmezmiş gibi, yeni bir kaygı konusu daha... O yorucu günün daha nelere gebe olabileceğini düşündü ustabaşı.

Kurtarıcı Şed, Paneb'in Tanrı Ptah'a armağan sunan bir rahip çizdiği duvarın önünde durdu. Tüm resim, çizgilerin inceliğini, renklerin güzelliğini ortaya çıkaran tatlı bir ışıkla aydınlanmıştı.

- Ama... Bu bir harika! dedi Nefer.

- Değil mi? Büyük bir ressam doğdu.

Yirmi yedinci bölüm

Güçlü Niyut'un süpürgesi, şiddetinden hiçbir şey yitir-miyordu. Birçok kez Kenhir'in çalışma odasını ele geçirmeye çalışmış, yaşlı kâtip bölgesini korumakta giderek daha fazla güçlük çeker olmuştu. Küçük bela her geçen gün kendine daha fazla güveniyor, emirleri tartışıp kafasına göre işler yapıyordu.

Ne var ki yemekleri hâlâ harikaydı, bu nedenle onsuz yapamayacağını düşünüyordu mezar kâtibi.

- Postacı bu mektubu size getirdi, dedi Niyut, Batı Yakası Başyöneticisi Mehi'nin mührünü taşıyan bir papirüs uzatırken.

Kenhir hemen açıp okudu.

Nazik bir üslupla ertesi gün görüşmeye gelmesini bildiriyordu papirüs.

- Evden çıkmak zorundayım, dedi kâtip hizmetçisine.

- Yemek neredeyse hazır olur.

- Çok sürmez.

Kenhir ustabaşını yontu atölyesinde, Aslan Userhafın önerdiği heykel örnekleri arasında seçim yaparken buldu.

- Mehi tarafından çağırıldım, diye anlattı.

- Bu görülmedik bir şey midir? diye sordu Nefer.

- Değil. Aslında görevinin gereklerine uyuyor. Benimle görüş alışverişinde bulunmasında yasadışı bir şey yok, ama çağrısına cevap vermek zorunda değilim.

- Mehi'nin davetine uymamanız, gereksiz bir gerilim yaratma tehlikesi doğuramaz mı?

- Bundan endişeleniyorum. Öğrendiğim kadarıyla işini büyük bir ciddiyet ve bilgiyle yapıyormuş. Üstelik yönetimden gelecek baskılara karşı bizi koruyacak olan da o, bu nedenle onunla iyi geçinmek yerinde olur diye düşünüyorum.

- Yine de onunla görüşmeye can atıyor gibi durmuyorsunuz.

- Haklısın, dedi Kenhir. Haklısın, ondan gelebilecek taleplerden ürküyorum. Yüksek görevlilerden çoğu gibi, loncamızın neye yaradığını anlayamıyor, bu nedenle kuşkusuz ayrıcalık olarak gördüğü hakları kısıtlamak isteyecektir. Böyle bir şey olursa, konuşmamız kötü bir şekilde noktalanacak demektir. Bu Meni üzerimizde hiçbir gücü olmadığını, bizden en ufak bir taviz bile koparamayacağını kabul edeceklerden değil.

Mehi'nin görkemli villasının kapıcısı mezar kâtibi karşısında saygıyla eğildi, sonra da kâhyaya acele gelmesi gerektiğini bildirdi.

- Efendim sizi bekliyor, dedi kâhya eğilerek. Beni izlemek zahmetine katlanırsanız...

Kâhya hizmetkârlar girişini sağında bırakarak, iki yanı keçiboynuzu kaplı taş döşeli bir yola girdi. Yol biraz ilerde genişliyor, ortasında bir havuzun bulunduğu büyük bir bahçeye açılıyordu.

Kenhir görkemli binaya girer girmez iki hizmetkâr tarafından karşılanarak, alçak bir sedire oturtuldu. Hizmetkârlar mezar kâtibinin ellerini ve ayaklarını yıkadı, kokulu havlularla kurulayıp, yepyeni bir çift sandalet giydirdiler. Sonra kâhya mezar kâtibini bitki ve çiçek resimleriyle süslü tavam iki somaki sütun tarafından taşınan geniş bir bekleme salonundan geçirdi, duvarları av ve balıkçılık tasvirleriyle süslü, dört sütunlu büyük bir odaya soktu.

- Efendim, konuğunuz.

Son moda plili bir gömlek giymiş, deri bir kemerle tutturulmuş uzun bir peştamala sarınmış olan Mehi, kaz tüyünden kalemini bırakarak, konuğunu karşılamak için yaklaştı.

- Sevgili Kenhir, sizi yeniden görmek ne güzel! Yazıhanemin pek de elverişli olmayan ortamı yerine burada, evimde görüşebileceğimizi düşündüm ve size küçük bir sürpriz hazırladım...

Alçak bir masanın üzerindeki kırmızı testinin kulpuna bağlanmış papirüsü okudu:

"Harge Vahası üzümlerinden beyaz şarap. Ramses, 5. yıl."

Uşak iki kupa doldurup çekildi.

- Büyük Ramses'in Kadeş'te Hititleri yendiği yıldan kalma kusursuz bir hasat! Laf aramızda elimde topu topu üç testi kaldı... Tadına bakalım mı, ne dersiniz? Kenhir, tüm eşyalar gibi son derecede zevkle yapılmış aslan ayaklı bir koltuğa oturdu. Yeni general zenginlikten hoşlanıyor, zenginliğini gözler önüne sermekten çekinmiyordu. Sıcak ve nazik davranarak, konuklarını rahat ettirmeyi de biliyordu doğrusu. Ne var ki, beyaz şarabın olağanüstü tadının keyfini çıkaran Öfkeli Kenhir'i etkileyemezdi böylesi davranışlar.

- Meyve ya da çörek ister misiniz?

- Bu şarapla baş başa kalmayı tercih ederim. Gerçekten de olağanüstü bir içimi var.

- Bir dostu memnun etmek hayatta tadılacak en büyük keyiftir! Talihimiz var ki böylesi şaraplar üretilen bir ülkede yaşıyoruz. Bu arada, izin verin sağlığınıza sorayım.

- Artık genç bir adam sayılmam, ama vücut sağlam çıktı, ciddi bir rahatsızlığım yok.

- Uzun yaşama arzumuzu içelim!

İkinci kupa da en az birincisi kadar lezzetliydi.

"Eğer beni sarhoş etmek niyetindeyse" diye düşündü Kenhir, "umudu kırılacak ne yazık. Ya da mahzeninin yansım gözden çıkarması gerekecek. Gut korkusu da beni içmekten alıkoyamayacak."

- Herhalde firavunun bana iki ayn görev verdiğini biliyorsunuz. Biri, Teb ordularının generalliği, öteki de batı yakası başyöneticiliği. Bir bakıma birbirlerine sıkı sıkıya bağlı da görünebilir bu iki görev, çünkü sayısız hazinelere sahip bu bölgenin güvenliğinden sorumluyum; bu görevi de eksiksiz yerine getirmeye kararlıyım. Görevim bir açıdan sizi de ilgilendiriyor, çünkü Hakikat Meydanı da emrim altındaki yönetim birimlerinden biri.

- Evet, batı yakasında bulunuyor, diye düzeltti Kenhir sert bir sesle. Ama sadece firavuna

bağlı.

- Haklısınız, sevgili dostum, kurulduğu günden beri geçerli olan kural bu! Benim görevim Hakikat Meydanı'nı her türlü saldırıya ya da kötü niyetten korumakla sınırlı; bunun için de becerimi Sobek'le, köyün güvenliğinden sorumlu şefin imkânlarıyla birleştiriyorum. Bilin ki selefleri gibi kral Merneptah da Hakikat Meydanı'ndan büyük bir övgüyle söz ediyor, huzur ve dinginlik içinde çalışmalarına çok önem veriyor.

- Mısır Mısır olduğu sürece, dedi Kenhir. Hep böyle olacak. Mehi Harge Vahası üzümlerinden yapılmış beyaz şaraba olağanüstü bir direnç gösteren yaşlı kâtibî fikrinden caydı-ramıyordu bir türlü. Anlaşılan beklediğinden de çetin bir rakip olacaktı.

- Size çok özel bir soru sormak zorundayım, sevgili dost.

- Hakikat Meydanı çalışmalarıyla ilgili her konuda, kesin olarak susmak durumundayım.

- Tabii ki böyle bir soru sormak niyetinde değilim; benim soracağım Abri'yle ilgili. İtiraf etmeliyim ki o korkunç ölümü beni çok rahatsız ediyor. Loncanın sükûnetini sağlamakla görevliyken, yıkmaktan başka bir şey düşünmedi ve firavunu kandırmak için yalancı bir rapor yazmaya kadar götürdü işi! Böylesi bir suçtan sonra, kendi hayatına son vermekten başka yol kalmamıştı belki, ama bu felaketten önemli bir ders çıkarıyorum ben: belki de çevremizde sizlere zarar vermek isteyen bir grup yüksek yönetici var.

Mehi'nin iddiası mezar kâtibini pek heyecanlandırmadı.

- Bu dediğiniz yeni bir şey değil, dedi. Bana kalırsa, mutlaka söylediğiniz gibidir. Hakikat Meydanı'nın sırları ta başlangıçtan beri çok iyi korunup saklandığından, düşler kuruluyor, bu düşlere dayanılarak hırslar gelişiyor, insanlar harekete geçmek istiyor.

- Ama bu büyük bir tehlike olur!

- Böylesi bir tehlikeyi küçümsemediğinizi görmek memnurluk verici Mehi. Sayenizde rahat uyuyabileceğiz.

- Doğru, gerçekten de bana güvenebilirsiniz; ben de sizin yardımınıza güvenmek isterim.

- Bir kez daha tekrarlayayım, yönetimim hakkında sadece firavuna ve onun temsilcisi olan vezire hesap veririm.

- Anlıyorum bunu, ben sadece loncayı yok etmeye yönelik tehditlere karşı yapabileceğimiz işbirliğinden söz ediyorum. İşte sorularımı da bu nedenle soruyorum. Abri'yle sık görüşür müydünüz, ondan kuşkulandınız mı?

- Onunla pek seyrek görüşürdük, ama son görüşmemizde bana rüşvet önermeye kalktı.

- Zavallı... Ne istiyordu peki?

- Abri güçsüz ve çıkarıcıydı, sürekli vergileri yükseltmenin ve baskıcı yönetimin erdemlerine inanıyordu. Özgürlük onun için yabancı bir kavramdı, Hakikat Meydanı'nı ele geçirememeyi kabul edemiyordu bir türlü. Gerisi hakkında bir şey söyleyemeyeceğim. Öte yandan Şef Sobek bir komplonun varlığına inanıyor, daha dikkatli olmamız gerektiğini söylüyor. Ben de aynı görüşteyim.

- Çok daha rahatlatıcı sözler duyacağımı ummuştum... Firavunun yüzünde gördüğüm

endişenin nereden kaynaklandığım şimdi çok daha iyi anlıyorum. Yine de talihliyiz, son gelişmeler önemli bir değişikliğe neden oldu. Abri öldü, yerine ben geldim. Loncaya saldırmak isteyen kim olursa olsun, karşısında önce beni bulacak. Siz ve Şef Sobek'le birlikte, yıkılmaz bir duvar oluruz.

- Tanrılar sizi duysun, Mehi.

- Ne kralın ne de Mısır'ın umudunu boşa çıkaramayız. En ufak bir tehlikede, en küçük bir kuşkuda bana haber vermekten çekinmeyin, hemen müdahale ederim. Kenhir bu söylenenleri Abri'nin konuşmasına tercih ederdi kuşkusuz. Görüldüğü kadarıyla, yeni general işlerini ciddiye alıyordu, Hakikat Meydanı bu yönetici değişikliğinden kârlı çıkmış gibiydi.

- Sizden bir şey isteyeceğim, Kenhir. Mezar kâtibi kasılıp kaldı.

- Yok canım, rahat olun, kendim için bir şey isteyecek değilim. En iyi biçimde üstesinden gelmek istediğim bir yönetim sorunu var da.

- Sizi dinliyorum.

- Beni loncanın ustabaşısıyla tanıştıracak mısınız?

Yirmi sekizinci bölüm

Mezar kâtibinin gözleri düşmanca bakıyordu.

- Bu dediğiniz kesinlikle imkânsız, ustabaşının kimliği gizli kalmalıdır. Mehi uşağı çağırdı, aynı hasattan ikinci bir testi Harge şarabı getirilmesini buyurdu.

- Bu söylediğiniz, en azından kural olarak doğru. Ama firavunun Hakikat Meydanı'na yaptığı resmî ziyaret sırasında köyün dışında bekleyen herkes alkışları, tezahüratı, Merneptah ve... Nefer adlarını duydu. Nefer'in kraliyet çifti tarafından ustabaşılığa layık görüldüğünü, yönetimiyle

görevlendirildiğiniz loncanın gerçek önderi olduğunu herkes biliyor. Sizi hemen rahatlatayım; köyün duvarlarını aşmayı başaran bu iki küçük sırdan başka hiçbir bilgi sızmadı dışarıya.

- Ustabaşıyla tanışmayı neden istiyorsunuz?

- Bir yönetim sorununu çözmeye yardımcı olabileceğini düşünüyorum.

- Ben bu konu için daha uygun değil miyim?

- Korkarım hayır, sevgili Kenhir, çünkü bu ciddi sorunun bir de teknik yanı var, uygun karan sadece Hakikat Meyda-nı'nın ustabaşısı verebilir, diye düşünüyorum. Ne yazık ki, çok gizli bir dosyadan söz ettiğim için size daha fazlasını söyleyemiyorum. Belki Nefer size dosyadan bahsetmek ister, bu onun bileceği bir şey.

- Biliyorsunuz, davetinizi kabul etmeyebilir.

- Biliyorum tabî, bu nedenle beni desteklemenizi rica ediyorum. Eğer onun düşüncesini öğrenemezsem, çok güç durumda kalacağımdan korkuyorum. Önerilecek çözümler konusunda en küçük bir fikrim yok, oysa onun her şeyi bildiğini düşünüyorum. Benim adıma ricacı olmayı kabul ediyor musunuz?

- Kabul ediyorum, ama size söz veremem. Karar onun,

- Size minnettarım Kenhir.

- Bu ikinci testinin birincisinden de güzel olduğunu sanıyorum.

- İyi ya işte, loncanın şanının yayılması onuruna bitirelim testi! Mezar kâtibi gidince Serketa gelip kocasının dizleri dibine oturdu.

- İlginç sohbetinizin tek kelimesini bile kaçırmadım.

- Kenhir hakkında ne düşünüyorsun, tatlı sevgilim?

- İnatçı, kuşkucu, rüşvete alıştınlması güç yaşlı bir iş karıştırıcı. O salak Abri onunla başa çıkamazmış zaten.

- Sence onu inandırabildim mi?

- İnanırdın ve endişelendirdin. Bu kadar beğendiği şaraptan son testi armağan etmeyi önermemekle de akıllılık ettin. Ona rüşvet teklif edip etmeyeceğini anlamak için sana küçük bir tuzak kurdu. Kenhir'in büyük sırlara ortak olduğunu sanmam, ama lonca

tırnaklarıyla savunacağımdan eminim.

- Endişelendirdim mi?

- Hakikat Meydanı üzerinde resmen hiçbir yetkin olmasa da, senin Abri kadar güçsüz olmadığını gördü. Ama gösterdiğin kararlılık sanırım onu rahatlattı. Senin gibi bir koruyucuyu kim istemez?

- Samimi ol, tatlı sevgilim. Bu yaşlı kâtipten kurtulmamız gerektiğini düşünüyor musun?

- Sakın ha! Onu iyice tanımamız gerek, bu yüzden de mümkün olduğunca uzun süre o görevde kalması için elinden geleni yapmanı öneririm. Eğer onu ortadan kaldırırsam, ki hiç kolay olmaz bu, yerine hemen biri atanır biz de anlaşması çok daha zor olan biriyle karşı karşıya kalabiliriz. Kenhir'in zayıf noktaları olduğuna, bu noktalardan yararlanabileceğimize eminim. Mehi karısının saçlarını kavradı.

- Beni ikna ettin. Farkına varmasa da, mezar kâtibi müttetikimiz olacak.

Halat Kasa hastalanan öküzünü görmeye gitmişti, Burun Fened kayınpederi için bir tabure, Somurtkan Karo ninesi için bir çamaşır sandığı, Cömert Didya yeğenine küçük bir masa yapıyor, sağ ekibin diğer zanaatkarları da dışarıya için çeşitli işlerle uğraşıyordu.

Ustabaşınm mezarın hemen kıyısında, kuzey tepesinin yamacındaki lonca salonunda topladığı zanaatkarların tümü, taş sıralara oturmadan önce yıkanıp arınmıştı. Doğuda, kendinden önceki sağ ekip şeflerinin kullandıkları sandalyeye oturdu Nefer. Bakışları, zanaatkarların yürekleri ile ellerine hayat veren yaratıcı güç kadya ayrıldığı için sonsuza dek insanlara yasaklanmış koltukta bir an durakladı.

- Size bir önerim var, dedi ustabaşı. Hoşunuza gitmeyebilir ama iki şeyi, Krallar Vadisi'nde Firavun Merneptah'ın ebedî istirahatgâhının yapımı ile milyon yıllık tapınağının önemini hatırlatmak istiyorum. Tüm güçlerimizi bu iki önemli işte yoğunlaştıracığımızı düşünürsek, dışarıya iş yapmaya bir süre ara vermenizi isteyeceğim.

Bu açıklamayı yoğun bir sessizlik izledi. Sessizliği ilk Somurtkan Karo bozdu.

- Dışarıya iş yapmak, daha önce hiç tartışılmamış eski bir gelenektir... Bu işlerle ücretimizi artırıyor, ailelerimizin refahını sağlıyoruz.

- Bunun bilincindeyim, ama gücümüzü daha fazla dağıtamayacağımızı kabul etmek zorundasınız.

- Böylesine bir katılığın anlamı ne? diye sordu Halat Kasa. Ek işlerimizi sürdürürken, öteki görevlerimizi de yavaş yavaş yerine getiririz.

- Bu dediklerin iki nedenle imkânsız, diye itiraz etti ustabaşı. Her şeyden önce, daha fazla zaman kaybetmemeliyiz.

- Firavunun yaşı nedeniyle mi? diye sordu Güçlü Naht.

- Evet, o da var. Size doğruyu söylemenin bir sakıncası yok: Merneptah'tan sonrasının kolay olmayacağı anlaşılı-yor, karışıklıklar çıkabilir, çok az zamanımız kalmış gibi hareket etmeliyiz.

- Per Ramessu'da bulunan saraydaki gelişmeler hakkında kesin bilgiler var mı elinde?

diye sordu Kararlı Gau.

- Maalesef yok, yine de sizden söylediklerime güvenmenizi istiyorum. Genelde acele etmekten hoşlanmam, mezan ve tapmağı tasarlayıp yaparken acele etmek zorunda kalmamayı ben de isterdim, ama böyle bir imkânımız olacağımdan kuşkuluyum. İkinci nedenime gelince, bu söyleyeceklerim görevimizin doğasıyla ilgili; bizler Büyük Ramses'in mezarın da da çalıştık ama bu mezarın bütün önemli işleri daha önce yapılmıştı. Memeptah'ın mezarı, bundan önceki anıtlar gibi sonsuza kadar yaşayacak ve bu hep birlikte yaratacağımız ilk kral mezarı olacak. Tapmağa gelince, kralın ka'sıru koruyacağından, kusursuz bir çalışma gerektirecek. Üstlendiğimiz görev heyecan verici, ama hiç kolay olmayacak; işte bu yüzden hepinizden olağanüstü bir gayret bekliyorum. Hakikat Meydanı'nın gerekliliğini bir kez daha kanıtlamak için, bizlere yeteneklerimizi aşan işler çıkarmak düşünüyor.

- Söylentiye göre, izin sürelerimizin kısaltılması düşünülüyormuş, diye araya girdi Pişkin Somun Pay. Eğer bu doğruysa kanlarımız çok sıkılacak.

- İhtiyaç kural doğurur, dedi ustabaşı.

- Dışardan gelen işleri kabul etmemenin üstüne bir de izin günlerinden de fedakârlık edeceksek, hayat çekilmez olur, diye sızlandı Çakal Unes.

- Mezar kâtibi önerimi kabul ederek, fazla mesai ücreti almanızı onayladı.

- Daha az boş zaman, daha az eğlence, aileyle daha az ilgilenmek, dışarıya daha az çıkmak demektir, diye yakınmayı sürdürdü Uneş.

Öteki iki çizimci ile Neşeli Renupe ve Somurtkan Karo da onayladılar Uneş'i.

- Acınacak bir durum! diye patladı Paneb. Ustabaşı sizleri heyecan verici bir maceraya, Mısır toprağında gerçekleştirilecek en mükemmel esere katılmaya davet ediyor, sizlerse tembellikten başka bir şey düşünmeden, kaybedeceğiniz parayı ileri sürüp sızlanıyorsunuz! Ne güzel bir ekip bu böyle... Gerçekten denize mi açılmak istiyorsunuz, yoksa ılık rüzgârın altında sonsuza dek limanda pineklemekten mi yanaşınız? Eğer gemi gerçekten böylesine eski, böylesine yıpran-rnış ve ruhsuzsa, bırakın batsm. Daha iyi olur! Sağ ekip üyelerinden çoğu bembeyaz olmuştu; yüzleri kıpkırmızı olan Pişkin Somun Pay ile Neşeli Renupe dışında.

- Bizimle böyle konuşmaya haklan yok, dedi Aslan Userhat.

- Sizin de çalışmaktan çok saatleri sayan, hayattaki tek amaçlan öğleden sonra şekerlemesini uzatmak olan devlet işçisi gibi davranmaya hakkınız yok! Eğer böyle devam ederseniz, Hakikat Meydanı yakında yok olur.

Kurtarıcı Şed söz istedi.

- Yardımcım diplomasi kurallarından habersiz, kendini ifade biçimi de zenginlikten yoksun ama, aslına bakıldığında haksız değil. Büyük Ramses'in uzun ve mutlu iktidan sırasında, kolaya kaçma isteğimizin de etkisiyle, yöntemlerimiz ve bilgimizle yetinerek yaşadık. Bugün artık gündelik çalışmalara saplanıp kaldığımız için, kral mezanyla milyon yıllık tapmak yapımı tehlikeli ve korkutucu görevler gibi geliyor bizlere. Oysa hep birlikte

Büyük Eser'i gerçekleştirme fırsatıyla karşı karşıyayız. Böylesi bir fırsat karşısında, bizi izleyen atalarımıza ve loncaya layık olmayan davranışlarda mı bulunacağız? Ustabaşı karar versin, biz uyarız.

Ekip, ressamın önerisini oybirliğiyle kabul etti.

Yirmi dokuzuncu bölüm

Işık ve Nefer daha ilk günden, gün geçtikçe daha da gü-zelleşen, işbirliği ve yumuşaklıkla daha da renklenen aynı tutkuyla sevmişlerdi birbirlerini. Zaman onların ilişkilerini hiçbir şekilde yıpratmamıştı, beraberlikleri ebedî bir hal alıp, sağlamlaşmıştı.

Işık çıplaktı ve bu durumda bile tüm köy halkının sevgisini kazanmasına neden olan o soyluluktan hiçbir şey kaybetmemişti. Ustabaşı bilge kadını, kocası karısını hayran hayran seyrediyordu.

- Endişelisin değil mi?
- Ekip önerimi kabul etti, ama diller samimi miydi acaba?
- Kusursuzluk insanlarda değil, eserlerdedir Nefer. Onlara bir amaç verip, o amaca ulaşmalarını sağlarsan, kendi güçsüzlüklerini yenerler.
- Ya ben? Kendi güçsüzlüklerimi yenebilecek miyim? Bu kadar sorumluluğa layık değilim ben, Işık... Yontmak bana yetiyordu... Ekip şefinin talimatını uygulamaktan başka yapacak şeyi olmamak ne güzelmiş meğer!
- Seni kimin seçtiğini unuttun mu? Öfkeli bir at gibi şahlanmak bir işe yaramaz, kendimizi sorgulamak da öyle. Ne senin ne de benim omuzlarımıza yüklenen sorumluluklara layık olmadığımızı en iyi bilen benim; oysa bu sorumlulukları yerine getirmek, her gün yeniden başlamak, tepeye tırmanmak zorundayız.
- Bunca sıkıntı, bunca irili ufaklı dert, şundan bundan kaynaklanan, incir çekirdeğini doldurmayacak sorunlar... İşte beni eserin büyüklüğünden çok, bunlar yıpratıyor!
- Benim durumum daha mı iyi sanıyorsun? Sonsuza dek ışıdamaya hazır taş ve tahta olduğu gibi, insanlar da var; yalan söylemeye, tembellik yapmaya, bencillik ve kendini beğenmişlikte birbirleriyle yarışmaya her an hazır olan insanlar da... Böyleydi ve bu hiçbir zaman değişmeyecek, ama Hakikat Meydanı bu insanların hepsini bir araya getiren ve tek başlarına kesinlikle varamayacakları hedeflere yönelten bir yer olacak.

Nefer karısını tutkuyla öptü.

- Bütün benliğimle emrindeyim, ama bir konuğumuz olduğunu sakın unutma, dedi bilge kadın.

Kenhir beyaz şarapta pişirilmiş nefis böbrekleri, yanındaki sarmısaklı mercimek ile patlıcan çekirdeklerini büyük bir iştahla yutuyordu.

- Oldukça basit bir yemek, dedi Işık. Ev işlerinde bana yardım eden genç kız izne çıktı, bu yüzden güzel yemekler pişirecek zaman bulamıyorum.
- Her işte yeteneklisin Işık... Sayende gutum neredeyse tümüyle kayboldu.
- Belki şarabı azaltıp, yerine su içmek daha mantıklı olur, dedi bilge kadın.
- Benim yaşımdaki bir insan için, alışkanlıklarını değiştirmek kötü sonuçlar doğurabilir.
- Güçlü Niyut'tan memnun musunuz?
- Terbiyesiz, saygısız, inatçı, tam bir bela ama çok da iyi çalışıyor. Tozların peşini

bırakmıyor, eşyalarımı fazla karıştırmıyor, eli de lezzetli. Aylığını artırmak zorunda kalacağım... Beni en çok endişelendiren, onu kütüphanemde görmek! Ne zaman evden uzaklaşsam, fırsatı değerlendirip kütüphanemi temizlemeye başlıyor. Neyse, fırçalan yerine koyduğu ve papirüslerime dokunmadığı sürece...

- Mehi'yle yaptığınız görüşme nasıl geçti? diye sordu Nefer.

- Beklediğimden iyi. Hareketli bir adam, üstüne aldığı görevi tamamlamaya kararlı, çok da hırslı. Belki de bu nedenle Hakikat Meydanı için kusursuz bir koruyucu olacak. Firavunun ona verdiği görev bu, onun da başarısız olmaya niyeti yok. Kaldı ki bana rüşvet vermeye de kalkmadı, en azından böyle bir imada bile bulunmadı... Ne var ki ilginç bir istekte bulundu.

- Nasıl bir istek?

- Seni görmek istiyor Nefer.

- Ne amaçla?

- Mehi'ye bakılırsa, önündeki acil sorunu sadece ustabaşı çözebilirmiş.

- Bu sizin işiniz değil mi Kenhir?

- Bu durumda değil, çünkü bu sorunun senin çözeceğin teknik bir yam varmış. Sırdan bahsettim bahsetmesine tabi-î, ama kraliyet ailesi tarafından resmen tanınman, adının yayılmasına neden olmuş. Mehi'nin sıfatını bilmesinin hiçbir önemi yok, isteğini kabul etmek zorunda da değilsin.

- Bizim için olumlu düşündüğüne göre, onu neden reddedeyim?

- Ayn ı fikirdeyim.

- Onu 1. Tabya'da karşılayacağım. Eğer ona gerçekten yardımım dokunabilecekse elimden geleni yaparım.

Sağ ekibe ihanet eden zanaatkar, Tran-Bel'in deposuna gitmeden önce bir sürü önlem aldı. Talihi yaver gidiyordu, meslektaşlarından çoğu ustabaşının büyük işler öncesi verdiği bir haftalık olağanüstü izinden yararlanmış, çeşitli işlerle ilgilenir olmuşlardı. Bazıları tarlalarıyla, bazıları da sürü-leriyle meşgul oluyor, kimileri şu ya da öteki kıyadaki akrabalarını ziyaret ediyor, berikiler de çarşı pazar dolaşıyordu.

Sobek'in ısrarlı bakışı karşısında, polis şefinin giderek kuşkulananmaya başladığını düşündü hain. Sonra Nübyelinin elinde somut kanıt olsa, onu sorguya çekmekte bir an bile tereddüt etmeyeceğini düşündü. Ne var ki polis şefinin davranışı değişmişti, sanki içerideki birinden kuşkulanıyordu.

Önlemlerini daha da keskinleştirmek zorundaydı, hele bir de Sobek her çıkanın izlenmesine karar verdiyse. Böyle bir durumda, peşindekini depoya sürükleyecek ve her şeyin ortaya çıkmasına neden olacaktı. En doğrusu köyde kalıp hiçbir tehlikeye atılmamak olacaktı, ama onu varlıklı bir insan yapacak kadınla acilen görüşmesi gerekiyordu.

Bu nedenle içinde Sobek için çalışan bir polisin de bulunduğu her zamanki sala binmedi,

karşıya geçmek için bir balıkçının kayığından yararlandı, ücret olarak yuvarlak bir somun ödedi. Dönüşte başka bir kayık bulacaktı. Hiçbir kayık izlememişti onları.

İskelenin uzağında, ıssız bir yere yanaştılar. Zanaatkar hemen hemen bir saat boyunca çömeli bekledi.

Kimse yaklaşmadı bulunduğu yere.

Rahatladı, doğrulup yola tırmandı, sık sık arkasına dönerek kente yöneldi. İzleyicisini şaşırtmak için iki defa çıkmaz sokaklara sapıp geri döndü, peşinde kimseyi göremedi. Onu izleyen biri varsa bile atlatmış olmalıydı.

Uzun adımlarla depoya girdi, arka taraftaki yazıhanede hesaplan denetleyen Tran-Bel'i buldu.

- Hah, sen misin. Seni gördüğüme memnun oldum. İşlerimiz harika gidiyor.

- Burada olduğumu bildir.

- Hemen, hemen... Yeni iskemle modelleri geliştirdin mi?

- Evet ama biraz sabırlı olman gerekecek.

- Yazık, çok yazık... Müşteriler nasıl sabırsızlanıyor bir bilsen!

- Güvenliğim her şeyden önce gelir. Kadına haber ver, çabuk ol!

- Gidiyorum, gidiyorum...

Tran-Bel daha şimdiden taklit iskemleler yapmayı düşünüyordu, ama taklitlerin kusurlu olmalarından korkuyordu. Demek bir süre daha sonradan görmelerle yetinmesi gerekecekti.

- Bir ilerleme var mı? dedi tanınmayacak durumdaki Serketa muhbirine.

- Ustabaşı kralın mezarını kazmak ve milyon yıllık tapınağını yapmak için bütün güçleri bir araya toplamaya karar verdi.

- Bu bilgi hiçbir işe yaramaz. Işık Taşı'nın nereye saklandığını öğrendin mi?

- Şimdilik bu imkânsız.

- Beni düş kırıklığına uğratıyorsun.

- Elimde ciddi hiçbir bilgi yok, her yere burnumu sokup yakalanma tehlikesine girmek istemiyorum.

- Köyün içinde istediğin yere girip çıkmakta özgür değil misin?

- Bazı yerlerin kapısı kilitli, anahtarlar da sadece mezar kâtibi ile ustabaşında var. İçeriye girmek için yapılacak her girişim başarısız olur.

- Yine de bir çözüm yolu bulmak zorundasın!

- İçinde bulunduğun ekip yoğun bir çalışma dönemine girecek, uzunca bir süre dışarıyla ilişki kuramayacağım.

Serketa'nın bakışları acımasızlaştı.

- Sakın o lanet olası köyüne kaçıp saklanmak istiyor olmayasın?

- Hiç anlamıyorsunuz! Başlayacak olan şantiyeler loncanın geleceğini etkileyecek, ustabaşı bu konuda kimseye hoşgörülü davranmaz. Bunun için fazla mesai ve teknik güçlüklerle karşılaştığımızda da tatil günlerimizden fedakârlık etmek zorunda kalacağız. Bu kadar da değil; Şef Sobek'in kuşkulan giderek artıyor.

- Ne konuda?

- Hakikat Meydanı'na karşı olanların içeride de adamları olduğunu düşündüğünden eminim, belki o polisi öldürenin de bizden biri olduğunu sanıyor. Korkulacak biridir, insanın peşine adam takıp bir hata yapmasını kollayacaklardandır o. Buraya gelirken aklıma gelen her önlemi aldım.

- Akıllıca davranmışsın ama gereğinden fazla kuşkulanmıyor musun?

- Sanmıyorum.

Serketa usulca zanaatkarın çevresinde döndü.

- Bana kötü haberler getiriyorsun. Ne yazık... Oysa benim haberlerim mükemmeldi! Sen loncanda sürünürken, toprakların genişliyor. Yeni bir inek, Nü kenarında bir arsa, bir tarla... Emekliye ayrıldığında varlıklı bir adam olacaksın. Ama önce iyi bir muhbir olman gerekecek.

Zanaatkar kendini güzel bir evin serin salonunda, yumusak minderlere uzanmış halde varlığını tekrar tekrar sayarken düşlüyordu.

Oysa düş ile gerçeğin arasında çok yol vardı... İhanetinin karşılığını alıp hayatının geri kalan bölümünü refah içinde geçireceğinden emin olmadan, öğrendiği sırları açıklamamaya da kararlıydı.

- Fikrimi değiştirmedim, diye açıkladı. Ama şantiyelerdeki işler yeterince ilerleyene kadar, sessiz kalmak zorundayım.

- İşbirliğimizin bozulamayacağını unutma! diye uyardı Serketa. Bir dahaki görüşmemizde bana anlatacak çok şeyin olacağından eminim.

Otuzuncu bölüm

Işık, aceleyle Aslan Userhaf in göğsündeki şiddetli ağrılardan yakınan karısının yanına gitmişti. Tepeden tırnağa muayeneden geçidikten sonra, kalp krizi ihtimali olmadığına karar verdi. Bir tedavi önerdi, ama rahatsızlığın nedeninin hastanın sırtındaki çarpıklık olabileceğini düşünerek bel kemiğine masaj yapıp omurgaları yerlerine oturtmaya çalıştı.

Öğlene doğru eve döndüğünde, endişeyle kapının önünde bekleyen Paneb'le karşılaştı.

- Neferle resim atölyesinin malzeme ihtiyacını konuşmak istiyordum, ama kimse nerede olduğunu bilmiyor. Sabah töreninden sonra tapınaktan çıkmış, daha sonra nereye gittiğini kimse bilmiyor.

- Yontucuların yanına gidecekti.

- Oradan geliyorum, hiç uğramamış bile.

- Belki de Kurtarıcı Şed'le konuşuyordur?

- Hayır, oraya da baktım.

Işık ve Paneb komşulara sordu, ama bir sonuç alamadılar. Çocuklar çelişkili bilgiler verdi, bazıları bunun hayal gücünün sınırlarını ölçen yepyeni bir oyun olduğunu sanmıştı.

Kısa zamanda herkes haberdar oldu, gerçeği kabullenmek zorunda kaldılar: ustabaşı kaybolmuştu.

Bir panik rüzgârının esmek üzere olduğunu anlayıp, daha fazla bir şey duymamak için yüreğindeki sesi dinledi Işık.

Ruhunu Suskun Nefer'in görüntüsü kapladı, sanki elle tu-tulacakmış gibi yakınındaydı kocası.

- Endişelenmeyin, dedi sakinleştirici bir sesle. Nereye gittiğini biliyorum. Palmiye ve hurma ağaçlarının çoğu başlan güneşte, ayakları suda yaşamak istiyordu. Rüzgârlara karşı bitkiden duvarlar oluşturuyor, yüz yaşma kadar yaşayıp güz aylarında bal tadmda meyve veriyorlardı. Bazıları zeytinliklerin ya da bağların ortasında toplanıyor, kimileri yollardan uzak korular oluşturuyordu, ama her biri bir cömertlik abidesiydi hâlâ; ağacın her bir yanı işe yarıyordu çünkü. İnşaat ve mobilya yapımı için tahtasını, sandalet ve sepet üretimi için liflerini, sokakları gölgelendirmek için yapraklarını vermiyor muydu bu ağaçlar...

İşte düşünceye dalmak için yalnız bir palmiyenin gölgesini, çölün kıyısını seçmişti Nefer. Efsaneye göre, Bilgi Tanrısı Tot bilgece sözlerini burada yazmış, loncanın kurucusu I. Amenofis de bilgece sözleri gelip buradan almışü. Hem ağaç da hayat suyunu dünyayı yıkayan, dünyanın "ilk gün" bir adacık olarak görüldüğü enerji okyanusundan almıyor muydu?

İçini kemiren ateşi soğutmak için tanrılardan yardım istemişti ustabaşı. Cesur Paneb alevlerle başa çıkabilse de, Nefer böylesi bir beceri gösterememekten korkuyordu. O acı verici kor, asitten de daha yakıcı bir soruya dönüşmüştü: loncaı başarıya götürebilecek miydi?

Büyük Eser'i tamamlamak şimdilik erişilmeyecek bir amaç gibi görünüyordu, onu rehber

seçenlere yalan söylemek hakkına da sahip değildi üstelik. "Gerçek suskun, bakımlı bir bahçede günlerini tamamlayan, sık yapraklı ve tatlı meyveli bir ağaca benzer." Bilgeler böyle diyordu. Oysa Nefer'in yüreği endişe ve tasanın ayn-kotlanna dönüştüğü kıraç bir toprak gibiydi. İşte bu yüzden gelip Tot'a yalvarmış, gereksiz sözlerden kurtarmasını, gevezelere kapalı duran kuyusundan su vermesini istemişti. Yakarışı cevapsız kalırsa, susuzluktan ölecek, lonca da kendine yeni bir ustabaşı seçmek zorunda kalacaktı.

- Kaynağı bulabildin mi? diye sordu, yumuşak bir kadın sesi.

- Işık! Burayı biliyor muydun?

- Burayı biliyordum, seni palmiyenin önünde dua ederken görmüştüm.

- Tanrılar susuyor ve ben göreve devam edecek gücü bulamıyorum.

- Daha iyi dinle Nefer, sende eksik olanı yarat.

Bilge kadın diz çöktü, elleriyle kumu kazdı. Yuvarlak ve küçük bir kuyunun ağzı görüldü. Kocası yardım etti ve ıslak toprağa ulaştılar.

- Bir Tot palmiyesinin dibinde mutlaka gizli bir kaynak vardır, dedi bilge kadın. Bu kuyunun üzerini aç, yıldızlardan gelme suyunu iç. Su içini yakan ateşi söndürecek, içinde yaşayan enerjiyi canlandıracak. Seni görevinden hiçbir şey alıkoyamaz Ustabaşı, çünkü yolun tanrılar tarafından çizildi.

Birbirlerine sarıldılar, kendilerini palmiyenin gölgesinde sessizlik ve düşünmeyle geçen bir öğleden sonranın duyulmamış keyfine bıraktılar. Ve ustabaşı, bilge kadın olmasa zanaatkar loncasının Büyük Eser'i gerçekleştirmekten âciz, verimsiz bir insan kalabalığı olarak kalacağını anladı. Güçlü bir rüzgâr nöbet yerini süpürüyor, kaldırdığı tozları Nübyeli polislerin gözlerine döktürüyordu. Yine de hızla yaklaşan savaş arabasını gördüler, şefleri yayını gererken, polisler mızraklarını doğrulttu.

Savaş arabası birden durdu, atlar kişneyerek şahlandı. Arabadan geniş göğüslü, güçlü bir adam indi. Kendinden emin, sanki ellerindeki silahlara aldırılmıyormuş gibi nöbetçilere doğru yürüdü.

- Ben General Mehi'yim, batı yakasının başyöneticisi. Us-tabaşma haber verip, buluşma yerine geldiğimi bildirin.

Nübyelülerden biri 5. Tabya'ya kadar koştu ve Sobek'i uyardı.

Polis şefi nöbetçiyi Nefer'e gönderdi, Nefer de Merneptah'ın mezarının planını elinden bırakarak bu önemli konuğu karşılamaya gitti.

Ustabaşı, bu beklenmedik gezintiden memnun Kapkara'yla, hiçbir hazırlık yapmadan görüşme yerine doğru yürüyordu. Baş ve ayakları çıplak, üzerindeki sade peştamalla herhangi bir işçiye benziyor, bu haliyle de zarafetini göstermeye tutkun Mehi karşısında bir tezat oluşturuyordu.

- Benimle görüşmeyi kabul ettiğiniz için teşekkür ederim. Nefer.

- Benden ne istiyorsunuz?

- Meraklı kulaklardan uzak konuşabileceğimiz güvenli bir yer var mı?

- Beni izleyin.

Ustabaşı nöbet yerinden uzaklaştı, vadideki kurumuş dere yatağında yüz metre kadar yürüdüler. Oldum olası çölden nefret eden Mehi, güzel deri sandaletlerini eskitmek için çok gayret gösterdi. Her zaman oyunlar oynayan kara köpeğe gelince, endişeyle izlediği generalin uzağında kalmaya çalışıyordu.

- Burada, olabildiğince rahatız, dedi Nefer ama bu taştan başka size önerebileceğim bir sandalye yok.

- Onunla da yetinirim... Sizinle karşılaşmak öylesine büyük bir ayrıcalık ki, koşulların hiçbir önemi kalmıyor.

- Zamanınızın en az benimki kadar değerli olduğunu biliyorum Mehi. Artık konuya gelseniz.

- Söz konusu olan, sizin yardımınız olmazsa çözemeyeceğim gizli ve duyarlı bir dosya... Merkez laboratuvarının yöneticisi Dakter, ihtiyaç duyduğu malzemeyi bir liste halinde gönderdi. İçlerinden çoğunun bulunmasında bir güçlük yok. Ama stoklan eridiğinden acilen istediği galen ve bitüm için aynı şeyi söylemek imkânsız. Ona kalırsa bu eksiklik, Büyük Ramses aramızdan aynlmasaydı gerçekleştirilecek bir gezi sırasında tarnarnlanacakmış.

- Böylesi bir malzemeye sahip olduğumuzu kabul etsek bile, bunların sadece Hakikat Meydanı için kullanılabileceğini belirtmem gerek.

- Bu konuda sizinle aynı görüşü paylaşıyorum.

- Öyleyse konuşmamız sona ermiştir.

- Bu kadar aceleci olmayın! Herhalde bu gezilerde, madencilerin bulduğu malzemenin niteliğinin belirlenmesi ve loncanın payının aynlanması için Hakikat Meydanı'ndan bir zanaatkânn da bulunduğunu biliyorsunuz kuşkusuz.

- Her şeyi öğrenmişsiniz.

- Ben sadece resmî raporları okudum, şimdi de sorunun en can alıcı yerine geldik. Dakter bu malzemelerin çıkarıldığı yerlere askerler ve madencilerden oluşacak bir ekip götürmek için izin istiyor, böyle bir izni reddetmek için bir nedenim yok. Ama böyle bir aramanın başarılı olabilmesi için sizin belirleyeceğiniz bir zanaatkarın araştırmaya katılması şart.

Ustabaşı cevap vermeden önce düşünmeye çalışırken Mehi de onu izliyor, nasıl biri olduğunu tartıp değerlendirmeye çalışıyordu. Hiç kuşkusuz karşısındaki adam asillerin soyun-dandı. Yüzünün ciddiyeti, bakışlarındaki derinlik, güçlü kişiliği, kararlılığı, kelime seçimindeki titizliği... Lonca gerçekten de onun için ürkütücü bir düşman seçmişti.

İşte Mehi sürdüreceği savaşın bilincine o sırada, o düşman çölün ortasında, ilk kez karşılaştığı ustabaşının yanında vardı. Kendine layık bir düşman karşısında zafere ulaşmak, onu aralarına kabul etmemeye cüret eden loncaı, güç de olsa sonunda dize getirmek umudu, generalin damarlarındaki gücü on kat artırıyor sanki.

- Arama gezisini geciktirmek mümkün olamaz mı? diye sordu Nefer.

- Dakter'e göre bu imkânsız. Ama ben yine de sizin kararınıza uyacağım.

Ustabaşı Teb bölgesini bu malzemelerden mahrum bırakamayacağını bilincindeydi. Kaldı ki yakında çok özel nedenlerle, kendisi de ihtiyaç duyacaktı bu maddelere.

- Bir zanaatkar belirleyeceğim, dedi sonunda. Ötekiler beş gün sonra harekete hazır olsun. Bir de çok sayıda güçlü eşeğe ihtiyaç olacağını akıllarından çıkarmasınlar.

- Ayağımdaki dikenini çıkardınız!

- Maden alanlarındaki çalışmaların olabildiğince kısa sürmesini, göndereceğim zanaatkarın mümkün olduğunca çabuk dönmesini istiyorum.

- Bu yönde emirler vereceğim. Size müteşekkirim... Bir akşam yemeği davetimi kabul ederek beni onurlandırır iriliniz?

- Özür dilerim, ama uzun süre önce hayatımdan silip attım böylesi davetleri.

Bir dağkeçisi kadar çevik, taştan taşa sıçrayıp sekerek köye döndü Kapkara. Peşinde de Nefer.

Elinde bir yay bulursa ve ne yaparsa yapsın cezasız kalacağını bilse, kuşkusuz tek bir okla sırtından vurup öldürürdü Nefer'i. Ona göre, böylesi bir savaşçının karşısına çıkmaktansa öldürmek daha hayırlı olurdu.

Otuz birinci bölüm

Öğleden sonra saat dörtte, sabahtan beri kapıda bekleyen nöbetçi, yerini arkadaşına devretti. Yeni nöbetçi Hakikat Meydanı'nın ana kapısının yanındaki kulübeye yerleşti.

Görevleri pek güç değildi, aldıkları maaşa odun yardımı da ekleniyordu. Bir de zanaatkârlararası işlemlerde şahitlik yaptıklarında ya da önemli bir işin bitiminde küçük bir bahşış de alıyorlardı. Kısa boylu bir adam yaklaştı.

- Ben eşek satıcısıyım.
 - Senin için sevindim dostum.
 - Yardımcılar icra memurluğu yapabileceğini, ödenmemiş senetlerin karşılığını talep edebileceğini söyledi.
 - Hangi zanaatkardan şikâyetçisin?
 - Zanaatkar değil.
 - Öyleyse başka kapıya.
 - Yine de bana yardım etmek zorundasın... Şef Sobek'ten şikâyetçiyim.
 - Şef Sobek'ten mi? Neden?
 - Bana borcunu ödemedi de ondan.
 - Söylediklerinden eminsin değil mi?
 - Elimde gerekli kanıtlar var, şikâyetimi köy mahkemesine iletmeni istiyorum.
 - İyi ama Sobek bu köyün polis şefi!
 - Birinin polis olduğunu nereden anlarsın biliyor musun? Bir testi yağ ya da bir eşek olsun, borcunu hiç ödememesinden. Hakikat Meydanı'nın sembolik adı "Gönye ve Dikaç⁶ Meclisi" olan mahkemesi, durum ciddiye bayram günleri de dahil her an toplanabilirdi. Genellikle sekiz üyeden, sırayla bir ekip şefi, mezar kâtibi, güvenlik sorumlusu, bir nöbetçi, iki deneyimli zanaatkar ve iki kadından oluşurdu. Bu mahkeme, hem özel hem de kamu davalarına bakar, miras kayıtlarıyla alım satım kararlarını tutardı. Kesinlikle bağımsızdı, soruşturmanın derinleştirilmesine karar verebilir, işlenen suç ne olursa olsun cezalandırabilirdi. Önüne gelen davanın altından kalkamayacağı kadar karmaşık olduğuna karar verdiğindeyse, dosyayı ülkenin en yüksek mahkemesine, vezirin mahkemesine iletibilirdi.
- Kenhir eşek satıcısının şikâyetini göz ardı edemedi, satıcıyı köyün dışında karşıladı ve yardımcılarının bulunduğu bölümde yaptırdığı küçük yazıhaneye götürdü.
- Güvenlik sorumlusunu suçlamak çok ciddi bir şey, dedi satıcıya. Şef Sobek namusu ve dürüstlüğüyle ünlüdür.
 - Ün başka bir şey, gerçeklerse bambaşka. Benim elimde Sobek'in hırsızlığının kanıtları var, bu nedenle cezalandırılmasını istiyorum.
 - Umarım atıldığın tehlikenin bilincindedir... Eğer kanıtların yetersizse, çok ağır bir

cezaya çarptırılırsın.

- insan haklı olduğuna inanıyorsa yasalardan korkmaz.

- Yani, şikâyetinde ısrar ediyorsun? Saüci evet dercesine başını salladı. Mezar kâtibinin başkanlığında, ustabaşından, şikâyeti ilk duyan nöbetçiden, bilge kadından, Lekesiz Uabet'ten, Alim Tuti ile Aslan Userhat'tan oluşan mahkeme bir seferliğine büyük kapının önünde toplandı. Genelde Hakikat Meydanı'nın ana tapınağının avlusunda toplanılır, her ikisi de zanaatkar olan şikâyetçi ile sanığı orada dinlenirdi.

Oysa şimdiki davanın her iki tarafı da dışarıdandı, her ikisinin de hangi sebeple olursa olsun köyün içine girmesi yasaktı. Güvenlik birimi mezar kâtibinin emrinin altında olduğundan, Şef Sobek'in yerel mahkeme karşısına çıkması gerekiyordu.

Mahkeme üyeleri duruşmaya çıkmak için görünüşlerini değiştiren süslü ve geniş elbiseler giymiş, kafalarına da kocaman peruklar takmıştı. Eğer şikâyetçi, bir zanaatkar göreceğini sanmışsa yanıldığını çabuk anlayacaktı. Yasalar uyarınca, şikâyetçi ve zanlı kendi görüşlerini anlatırdı ve süre sınırlaması yoktu. Her biri birer iskemleye oturtulan polis şefi ile eşek saücüsü göz göze gelmemeye çabalıyordu. Her ikisi de güvenle bakıyordu çevresine.

- Taraf tutmak, tanrıların nefretini doğurur, diye söze girişti Kenhir. Mahkeme ilk kez gördüğüne de yakından tanıdığına yaklaştığı gibi yaklaşacaktır. Doğruyu yalandan ayırt ederken, güçlüye yaranmak için güçsüzün hakkını yemeyecektir. Güç durumdaki zavallıya yardım eden gizli tanrılara yalvaralım; yalvarahm ki mahkemeyi aydınlatıp, doğru kararı almamızı sağlasın.

Mezar kâtibi bakışlarını önce şikâyetçiye, sonra da zanlıya dikti.

- Her ikinizden de, herkesçe açıkça anlaşılır, karmaşık açıklamalardan arınmış bir şekilde konuşmanızı istiyorum. Şikâyetini anlat, Satıcı.

- Şef Sobek benden bir eşek istedi. Fiyatta anlaştık, eşek teslim edildi. Oysa o üzerinde anlaştığımız ücreti, yani bir kumaş, bir çift sandalet, bir çuval çavdar ve bir çuval un ödememekte ısrar ediyor. Teslim belgesi kayda girdi, reddedilmesi mümkün değil.

- Ne cevap vereceksin Sobek? dedi Kenhir.

- Bu satıcı hem yalancı hem de hırsız. Doğru, bana bir eşek teslim etti, ama teslim ettiği yaşlı ve hasta bir hayvandı! Kısacası ona bir şey ödemem gerekmiyor, aslında şikâyetçi olması gereken benim.

- Yalan söylüyor, dedi satıcı. Teslim ettiğim eşek, hem genç hem sağlıklı hem de güçlü bir hayvandı. Teslim belgesini hazırladığım sırada yanımda olan tanıkların imzaladığı belgeler de burada.

Saüci mahkeme başkanına hayvanın nitelikleri ile fiyatının okunaklı bir yazıyla belirtildiği bir levha uzattı. Levhanın altında, yukarıdaki bilgilerin doğruluğunu onaylayan üç tanığın imzası vardı.

- Benim de tanığım var, diye itiraz etti Sobek. O ihtiyar hayvanı gören, emrim uyarınca eşeği hayatının son demlerini huzur içinde geçirmesi için palmiye bahçesine salan polis

memuru.

- Yazılı bir belgen var mı?

- Tabii ki yok! Neden böyle bir önlem alayım ki?

- Aslan Userhat, tanıklık etmesi için polis memurunu getirsin, dedi mezar kâtibi.

Sobek'in yardımcısı mahkeme karşısına çıktı. Çok etkilenmişti, kelimeleri bulmakta zorlandı.

- Şef Sobek'e verilmek üzere teslim edilen, sonra da aldığı emre göre bir şeyler yaptığın eşeği hatırlıyor musun?

-Tabii, tabii, evet... Dişi bir eşektir.

- Genç mi, yaşlı mı?

- Çok yaşlı... Güçlkle yürüyordu.

- Şef Sobek ne yapmanı istedi?

- Hiç memnun görünmüyordu, genç ve güçlü bir hayvan sipariş ettiğini söyledi. Bu eşeği palmye bahçesine bırakmamı söyledi ve emrini yerine getirdim.

Mahkeme başkanı müdahale etmesini beklediği bilge kadına döndü, ama genç kadın sessiz kalmayı sürdürdü. Kenhir devam etti.

- Gerçeği kanıtlamak güç olmayacak. Gidip hemen eşeği bulup buraya getir.

Şemsiyeler ve soğuk içecekler sayesinde, beklemek fazla zahmetli olmadı. Eşek satıcısı, sonuçtan hiç endişelenmi-yormuşçasma iyimser gözlerle bakıyordu çevresine. Onun kendine bu kadar güvenmesi Sobek'i endişelendirmeye başladı, oysa biraz önce aklanacağından, iftiracının da ağır cezaya çarptırılacağından emindi. Mahkemeye böylesine oyun oynayabilmesi için deli olması gerekirdi! Polis memuru soluk soluğa gelerek, Kenhir'in karşısına dikildi.

- Eşek nerede?

- Ben... ben eşeği aradım ama bulamadım.

- Sakın yanlış bahçeye gitmiş olmayasın?

- Hayır, çünkü en yakındakini seçmiştim! Ama hayvanı bıraktığım yerde bulamadım! Satıcının gözleri parlıyordu.

- Şef Sobek ile yardımcısının sağlıklı bir eşeğin ücretini ödememek için bu hikâyeyi uydurdukları, eşeği de sakladık-ılan açık. Şef Sobek benim gibi basit bir tüccarın onu yasa önünde şikâyet etmeye cesaret edemeyeceğimi, ceza almadan beni soyabileceğini düşünüyordu. Ama gerçek ortaya çıktı, ben de hem zararımın karşılanmasını hem de bu namussuz polisin cezalandırılıp görevinden alınmasını istiyorum.

- Kendini savunmak için ne söyleyeceksin? dedi Kenhir Nübyeliye.

- Bu satıcı yalan söylüyor!

- Suçlamalarıma mahkeme üyeleri huzurunda hakareti de ekliyorum, dedi eşek satıcısı.

- Ekleyeceğiniz bir Şey var mı?
- Adalet yerini bulsun! diye bağırdı satıcı.
- Suçsuzum, bir komploya kurban ediliyorum! diye öfkeyle itiraz etti Sobek. Bırakın bu haydudu sorguya çekeyim ve gerçeği söyleyip söylemeyeceğini hep beraber görelim görürsünüz!
- Bu kadar yeter Şef Sobek! Polisler sizi kararımızı beklemek üzere tabyalardan birine götürcek.

Otuz ikinci bölüm

Kendi yazıhanesine hapsedilmiş Sobek yıkılmış gibiydi. Şeytanca olduğu kadar basit bir tuzağa düşmüş, nasıl kurtulacağını bilemiyordu. Yalan ve hırsızlıktan suçlu bulunursa, birkaç ay hapse çarptırılacak, en kötüsü de işinden olacaktı. Daha önce yaptığı görevleri göz önünde bulunduracak mahkeme, sert bir ceza verecekti kuşkusuz; bir güvenlik sorumlusunun her türlü kuşkudan uzak olması gerekmez miydi?

Oysa durumu hiç de parlak değildi, boynunun çevresine takılan halka giderek daralıyor, soluğunu kesmeye başlıyordu! Öfkesi durumu açık gözle incelemesini önleyememişti: Hakikat Meydanı'nın sonunu isteyenler ile eşek satıcısı bu tuzağı hazırlamış, böylece Sobek ve Nübyelilerinden kesinlikle kurtulmak istemişlerdi. Daha sonra yeni bir güvenlik sorumlusu ile yeni bir polis gücü seçecekler, köy de farkında olmadan savunmasız kalacaktı.

Cinayet işleyemezlerdi çünkü Sobek'in ani ölümü bir soruşturma başlatacak, bu cinayetin ardında bir komplo olduğu söylentilerinin yayılmasına neden olacaktı. Böyle bir durumda mezar kâtibi takviye isteyecek ve kutsal alanı dış dünyaya tamamen kapayacaktı. En iyisi onu, namuslu ve işlerini güçleştiren polis şefini karalayıp gözden düşürmekti.

- Mahkeme kararını açıklayacak, dedi adamlarından biri üzüntüyle.

Akşam tatlı bir sükûnet içinde sona eriyordu. Görünürde sade olmasına rağmen, bu kadar çok sevdiği yerdeki son dakikalarının tadını çıkarabilmek için birkaç adım attı. Hakikat Meydanı vatani olmuştu onun, her an tetikte durarak korumayı başardığı bir ahenk yuvası. Oysa şimdi, yaşlı bir eşek yüzünden başarısızlığa uğramak üzereydi...

Satıcı iskemlesine oturmuştu bile, dudaklarında bir tebessüm vardı. Sobek bilge kadının yerinde olmadığını gördü.

- Hükmü ayakta dinlemeyi tercih ederim.

- Öyleyse dinle, dedi Kenhir. Nübyeli gözlerini kapadı.

Uzun süren sessizlik yere çarpan toynakların gürültüsüyle bozuldu, sanki bir eşek usulca mahkemeye doğru yaklaşıyordu.

Sobek gözlerini açtı, döndü, yaşlı ve tüyleri dökük bir eşeği başını okşayarak güden bilge kadını gördü.

- İşte... işte buydu! diye bağırdı Sobek. Yardımcıma sorun, o da eşeği tanıyacaktır!

- Sorduk bile, dedi Işık.

- Nasıl buldunuz eşeği?

- Palmiye bahçesine gidip oradaki köylüleri sorguya çektim. Aslında fazla umudum yoktu, çünkü bu yaşlı eşeğin ortadan kaldırılmış olmasından korkuyordum. Talihin varmış ki para kokusu her şeyden güçlü çıktı. Satıcının suç ortağı, yeni bir alıcıya tuzak kurabilmek için hayvanı saklamış.

Mezar kâtibi şikâyetçiye öfkeyle baktı.

- Verecek cevabın var mı?

- Bu yaşlı eşegin Şef Sobek'e teslim edilen hayvan olduğu nereden belli? Bu eşiği herhangi bir yerden getirmiş olamaz mısınız?

- Hiç de değil, diye cevap verdi bilge kadın. Sana bunu açıklayabilirdim, ama bu bilgiyi gizli tutmayı yeğlerim.

Satıcının sesindeki güven kaybolmaya başladı.

- Ne demek istiyorsunuz?

- Şef Sobek'e sattığınız eşiği tam olarak ne gün teslim ettiniz?

- Tamı tamına on sekiz gün önce.

- Eşek vazgeçilemeyecek bir hayvandır, diye açıkladı bilge kadın. Eşek olmasa, Mısır varlıklı bir ülke olamazdı. Ama eşek bazen Seth'in heyecanını yüreğinde duyar; bu nedenle Hakikat Meydanı topraklarına ayak basan her dişi eşek, büyüyle sakinleştirilmek zorundadır. Her zaman âdet olduğu gibi, polis memuru bir Hathor rahibesinden yardım istedi, sol ön kalçasının içine bir hiyeroglif çizerek sakinleştirmesini rica etti. Ancak bu geleneğin yerine getirilmesinden sonra götürdü eşiği palmiye bahçesine. Hiyeroglif de mevsimlere ve bayramlara göre değişir. On sekiz gün önce, tüm loncanın da tanıklık edeceği gibi, hiyeroglif bir saç tutamıydı. Mahkeme eşiğin bacağındaki işareti inceleyebilir.

Aslan Userhat yaşlı eşiğin ayağını dikkatle kaldırdı, sonra da kırmızı mürekkeple çizilmiş işareti satıcıya gösterdi.

- Seni uyarmıştım, dedi Kenhir. Köyün güvenlik sorumlusu hakkında çok ciddi bir suçlamada bulundun, onu mahkûm ettirmek için yalan üzerine yalan söyledin. Bütün bunları kabul ediyor musun?

- Hayır, hayır... Bunların sorumlusu ben değilim...

- Hâlâ inkâr mı ediyorsun? Eşek saücüsü başını önüne eğdi.

- Hayır, beni bağışlayın. Ben sadece kolay yoldan para kazanmak istiyordum.

- İlk olarak, mahkeme Şef Sobek'e beş eşek vermeni istiyor.

- Beş mi? Ama bu korkunç... Ben...

- Daha bitmedi. Beş yıl boyunca ona haftada iki gün iş yapacaksın; eğer kaytaracak olursan cezanı ikiye katlanacak. Vezirin mahkemesine başvurmak istiyor musun?

- Hayır, hayır...

- Öyleyse, bu karara saygı duyacağına yemin et. Suçlu, neredeyse duyulamayacak bir sesle yemin etti.

- Şimdi buradan git, yarından tezi yok beş eşiği getir. Eşek satıcısı yıkılmış bir halde uzaklaştı.

- Onu tutuklamamız gerekirdi, dedi Sobek.

- Eğer suçlamak için yeterince nedenin varsa, hakkında yeni bir dava açarız.
 - Loncanın düşmanlarının beni buradan uzaklaştırmak için komplo kurduklarını hâlâ anlayamadınız mı?
 - Söylediklerinin ve bunların sonucunun öneminin farkında mısın sen?
 - Gözünüzü açın! Beni buradan uzaklaştırdıktan sonra, güvenliğinizi sağlamak için yerime kimi getireceklerdi?
 - Sakin ol Sobek. Güvenlik sorumlusunun vezir tarafından atandığını unuttun mu yoksa?
 - Onu da kandıramazlar mı?
 - Bu duruşma seni çok yordu, ne söylediğini bilmiyorsun. Şimdi git dinlen, durumu daha sonra gözden geçiririz.
- Üzgün Nübyeli uzaklaşırken, daha fazla dayanamadı Kenhir, dudaklarını kavuran soruyu bilge kadma sordu.
- Bu büyüğü gelenekten söz edildiğini duymamıştım hiç...
 - İsterseniz gidip Lekesiz Uabet'e sorun, dedi Işık gülümseyerek. Bu onun fikri. Önemli olan eşeği bulmak ve satıcının doğruyu söylemesini sağlamak değil iniydi?
 - İyi düşünmüşsünüz... Sobek'in korkuları size inanılır geliyor mu? Bilge kadın ustabaşının elini tuttu.
 - Gök kapkara bulutlarla kaplanacak, yıldırım belki de bizi vuracak... İyi ama Hakikat Meydanı'nın rahibeleri böyle kötü yazgıları alt edecek güçte değiller mi?
- Eşek saücısı bir türlü uyuyamıyordu. Hiçbir güçle karşılaşmadan zafere ulaşmayı beklerken, hayatının en aşağılayıcı gününü yaşamıştı.
- Hâlâ Mehi'nin adamının gelip ücretini ödemesini bekliyordu, ama alacağı, bugün kaybettiklerine, başına sarılan dertlere bakınca devede kulak kalacakü. Mahkemenin ağır kararı yüzünden sadece iflas etmekle kalmayacak, kuşkusuz ünü de lekelenenecekti.
- Mehi satıcının zararını kaşılamaqla kalmayacak, onu Sobek'in başlatacağı soruşturma karşısında da koruması gerekecekti kuşkusuz. Polis şefi öfkelenmişti bir kez, satıcının peşini bırakmayacak, punduna getirip tutuklamayı başarırssa acımadan sorguya çekecek, gerçeği itiraf ettirmeden de salmayacaktı. Tüm bunları düşününce, vakit kaybetmeden generalin yanına gidip koruması altına girmenin tek çıkar yol olduğuna karar verdi.
- Ahırın hemen yanındaki kulübesinden çıkarken, bir köylü kadınıyla çarpıştı.
- Burada ne arıyorsun?
 - Ben Mehi'nin karısıyım.
 - Ama... ama bir dilenci gibi giyinmişsiniz!
 - Tanınmak istemiyorum.
 - Mehi'nin habercisi siz misiniz?
 - Bizim için çalıştın, anlaştığımız ödülü de alacaksın.

- Mahkeme Sobek'i cezalandırmadı! Yaşlı eşek bulundu, yargıçlar komployu anladı... Beni korumanız gerek.

- Mehi'den söz ettin mi?

- Hayır, bunun sadece benim işim olduğuna inanıyorlar. .. Ama eğer Sobek beni tutuklarsa, postumu kurtarmak için her şeyi anlatırım!

- İşler oraya varmadı daha, diye rahatlattı Serketa satıcıyı. Bu başarısızlık üzüntü veriyor tabii, ama her çalışmanın bir karşılığı olmalı. Onun için de vaat ettiğimizi getirdim.

- Sonra... sonra beni koruyacak mısınız?

- Gideceğin yerde Şef Sobek'ten çekinmen gerekmeyecek. Eşek satıcısı sakinleşti, Serketa'nın çamaşır sandığının

üzerine bıraktığı iki gümüş külçeye baktı. Gerçek bir servet. Bütün tatsızlıklara rağmen generalin işbirliği önerisini kabul etmekle doğru yapmıştı. Eşek satıcısı gözlerine gümüş ziyafeti çekerken, Serketa'nın usulca arkasına dolandığını fark etmedi.

Kaba elbisesinin altından ince ve uzun bir iğne çıkardı ve hızla adamın ensesine, iki omurun arasına sapladı. Serketa daha önce hayvanların ve bir insan kellesi maketinin üzerinde denemişti bu yöntemi, ilk gerçek gmşirinde de başarılı oldu.

Eşek satıcısı dilini çıkardı, gırtlığından boğuk bir hırıltı yükseldi, ellerini boşluğa tutunmak istiyormuşçasına uzattı, yere düştüğünde ölmüştü. Serketa iğneyi çekti, yaradan bir damla kan çıktı. Yarayı özenle sildi, cinayetten geriye hiçbir iz bırakmak istemiyordu. Kurbanı birinci sınıf bir mumyalama işleminden geçmeyeceği için ensesindeki minik delik kimsenin gözüne çarpmayacaktı .

Sonra eşekleri çözdü, iplerden birini alıp satıcıyı ahırın direklerinden birine astı. Herifin ölüsü dirisinden daha ağır değildi.

Gecenin karanlığında kaybolmadan önce, iki gümüş külçeyi almayı da unutmadı.

Otuz üçüncü bölüm

Mezar kâtibi loncanın salonlarından birinde toplanmış sağ ekibe, zanaatkarların galen ve bitüm gibi güç bulunur malzemeye ihtiyacı olduğunu söyledi. Ustabaşı da en azından bir zanaatkarın aramaya katılması gerektiğini belirtti. Aldığı kesin talimatları uygulayacak olan zanaatkar, Hakikat Meydanı'na gizli bir iş için gerekli miktarda malzemeyle dönecekti.

Genellikle Alim Tuti katılırdı böylesi angaryalara, ama hâlâ yaşlı olması nedeniyle, bu görevi dayatamayacağını düşündü ustabaşı. Bu nedenle hemen ertesi gün yola çıkmaya hazır bir gönüllü istedi.

Yazıhanesine geri dönen Kenhir korktuğunun başına geldiğini, Güçlü Niyut'un çalışma odasını da süpürdüğünü gördü. Araya girip engel olamadı, güvenlik sorumlusundan gelen haber Sobek'in onu acilen 5. Tabya'da beklediğini belirtiyordu. Böylesine itilip kakılmaktan nefret ederdi, ama yine de sevgili papirüslerini terk etmek zorunda kaldı.

Polis şefinin yüzü gerginliğini belli edecek ölçüde sararmıştı.

- Haberleri duydunuz mu Kenhir?
- Duymak için buradayım ya...
- Eşek satıcısı...
- Yoksa mahkemenin kararını hiçe sayıp, eşekleri getirmemeye mi cüret etti?
- Biraz önce, kulübesinde ölü bulundu. Kendini asmış.
- Zavallı yalancı, iflas etmeye dayanamadı demek.
- Abri'ninkinden sonra ikinci intihar! diye haykırdı Nüb-yeli.
- Batı yakası başyöneticisi ile sefil bir eşek satıcısını nasıl kıyaslarsın? Satıcı senden, senin öç almak isteyeceğinden korktu.
- Bense konuşmaması için öldürüldüğünden eminim. Tıpkı Abri gibi.
- Elinde kanıtın var mı? diye sordu Kenhir kızgınlıkla.
- Ne yazık ki yok.
- Ne tarafa baksan komplo görmen o kadar kötü değil So-bek, çünkü bu meslekî bozulma her an tetikte olmanı sağlıyor. Ama komplo saplantısının mantığını etkilemesine izin verme! Şimdi söyle bakayım, eşeklere el koyabilecek misin?
- Biri çözmüş eşekleri, hayvanlar dağılıp kaçmış.
- Kendini öldürmeden önce eşeklerini özgür bırakmak istemiş olamaz mı?
- Doğru, bu kadar basit de olabilir.
- Bu kadar basit Sobek! Hâlâ izin hakkını kullanmadın, değil mi?
- Kullanmayacağımı bildirdim.
- Yanlış yapmışsın. Biraz dinlenmek çok iyi gelirdi.

- Benim için köyün güvenliği her şeyin önünde gelir. Beni kendilerine hedef seçenler başaramadıklarına pişman olacak.

Mezar Kâtibi Kenhir'in yazacağı sayfa, olağandışı olduğu kadar uzundu da. Halat Kasa, gözlerindeki bir rahatsızlık yüzünden gönüllü yazılamayacaktı; Burun Fened de annesi ile babasının mezarlarına armağan götüreceği için; Somurtkan Karo evinin kapısını onanyordu; Güçlü Naht gelecek bayram için bira mayalayacaktı; Aslan Userhat'ı küçük bir akrep sokmuştu; kalanların da köyden ayrılıp maceraya atılmasını engelleyecek geçerli nedenleri vardı. Hepsinin. Paneb dışında, hepsinin.

- Daha çocuğun yeni doğdu, diye hatırlattı Kenhir.

- Gözle görülürcesine büyüyor, Uabet de iyi bakıyor ona. iyi de... tek gönüllü ben değilim ya?

- Ne yazık ki öyle. Gidip ustabaşını görelim. Suskun Nefer rahatsızlığımı gizleyemedi.

- Fedakârlığın için teşekkürler Paneb, ama ben seni düşünmemiştim. .. Ne gidilecek yerleri ne de getirilecek malzemeyi tanıyorsun.

- Kim tanıyor?

- En iyi tanıyan Kuyumcu Tuti ama hâlâ yasta...

- Bu loncanın üyesi mi, yoksa değil mi? Bize görev verildiğinde, sevinç ve üzüntülerimizi unutmak zorundayız. Onun üzüntüsünü hafifletmeye çalıştım, bugün ona ihtiyacımız var. Anladığım kadarıyla, çölde bir gezinti yapmaktan söz etmiyoruz... Getirilecek malzeme son derecede önemli, öyle değil mi?

- Laboratuvar ile batı yakası yönetimi aramaya çıkmayı istememiş olsalardı bile, biz tek başımıza gitmek zorunda kalacaktık. Altın Evi'nde, sana açıklayamayacağım önemli işler için galen ve bitüm kullanılıyor.

- Gidip Tuti'yi ikna edeceğim. Birlikte olursak yolculuk daha kolay geçer. Dakter artık yerinde duramıyordu. Sürekli sakalının kıllarını çekiştiriyor, iki yüz eşekle yola çıkmaya hazır yüz madenciyi, değerli taş ve mineral araştırmasında bilgili otuz rehberi tekrar tekrar sayıyordu. Tehlikeye ve güçlülere alışkındı bu adamlar, kendi haritalarını çizmişler, "kum farelerinin", acımasız ve soyguncu göçerlerin muhtemel saldırılarına karşı hazırlık yapmışlardı. Dakter yüksek güvenlik istemişti, bu yüzden de kafiyele yirmi asker katılmıştı.

Yol boyunca kuyular vardı ama, yiyecek ve su ihtiyacı sıkı sıkıya hesaplanmıştı. Her bir eşeğin sağlığı dikkatle gözden geçirilmiş, semer ve kolanlar yenilenmişti.

Bir tek Hakikat Meydanı'ndan gelecek zanaatkar eksikti.

- Bize daha ne kadar zaman kaybettirecek? diye homurdandı Dakter. Bütün günü onu bekleyerek tüketenleyiz ya!

- Köye gitmemi ister misiniz? diye sordu rehberlerden biri.

Gözler kıyıya yanaşmaya çalışan küçük bir tekneye çevrildi. Dümendeki kararsız davranıyordu, tekne iki başarısız girişimden sonra aborda olabildi.

Kayıktan birbirine benzemeyen iki adam indi; genç bir dev ile yaşı belirsiz, neredeyse kınılıverecek gibi sıska biri.

- Siz de kimsiniz? diye sordu Dakter, adamların üzerine atılmaya hazırlanıyormuşçasına.
- Belli olmuyor mu? dedi genç dev. Tekne kullanmayı öğrenmeye çalışan acemi bir gemici... İlk yolculuğum olduğuna bakılırsa pek de kötü sayılmam, öyle değil mi?
- Geldiğin yere dön evlat. Burası askeri bölge.
- Arama çalışmalarının başlangıç yeri değil mi? Dakter şaşırıldı.
- İyi bildin... Kim söyledi sana bunu?
- Hakikat Meydanı'nın ustabaşısı.
- Bir zanaatkar bekliyordum, iki değil!
- Benim adım Paneb, yoldaşımınki de Tuti.
- Rütbelerinizi ve uzmanlığınızı da bilmem gerek.
- Bu kadarıyla yetinmek zorundasınız.
- Kiminle konuştuğunu biliyor musun? Ben Dakter'im, Teb Merkez Laboratuvar'nın yöneticisi, bu aramanın da önderi! Bana itaat etmek zorundasın, onun için sorduğuma cevap ver.

Arkadaşının askerleri teker teker süzdüğünü görüp, aralarına dalmaya hazırlandığını anlayan Tuti, Paneb'in böyle bir kavgadan yenik çıkmayacağını bilmekle beraber, araya girmenin zamanı geldiğini düşündü.

- Paneb, hayır... diye mırıldandı. Bir görevimiz olduğunu unutma.
- Haklısın, kendime hâkim olmam gerek. Peki... Öyleyse dönmekten başka çaremiz kalmadı.

Genç dev topukları üzerinde döndü, küçük tekneye doğru yürümeye başladı. Dakter arkasından koşup Paneb'in bileğini tuttu.

- Nereye gidiyorsun?
- Hemen elimi bırak, yoksa olacakların sorumluluğunu kabul etmem.

Dakter Paneb'in tehdit dolu bakışları altında bileğini bırakmak zorunda kaldı.

- Tuti ve ben köye dönüyoruz.
- Ama... benimle gelmeniz gerekmiyor muydu?
- Evet seninle, ama emrinde değil. Bizler özgür insanlarız, ne yapmamız

Dakter sıkıntı içinde yumruklarını açıp kapatıyordu.

- Sana bu araştırmanın komutam olduğumu, disiplin olmadan da başarıya ulaşmamızın mümkün olmadığını hatırlatırım.
- O disiplini kendi emrindekilere uygula; bizler sadece Hakikat Meydanı'nın emrindeyiz. Eğer bunu anlayamıyor-san, başarısızlığın sorumlusu sensin demektir.

- Hiç olmazsa nereye gideceğimizi de mi söylemeyeceksin? -Yakında öğrenirsin. Demek anlaştık. Tuti öne düşüp yolu gösterecek.

- Otoritemi çiğniyorsun Paneb!

- Bunu da nereden çıkardın? Otoriten beni ilgilendirmiyor.

- Benimle böyle konuşulmasına alışık değilim. Sen istesen de istemesen de, bu araştırma benim sorumluluğumda, senin böyle davranmanı da hoş göremem.

- Öyleyse, bensiz git.

Dakter Tuti'ye döndü.

- Umarım, sen daha mantıklısındır.

- Ustabaşımızın karan uyarınca, bu insanları madenlere kadar götüreceğim ama, bir koşulla. Aldığım talimatı uygulayarak, dedi kuyumcu derin bir sükûnetle. Senin rütbelerin ve sorumlulukların önemli değil, ya buna razı olursun ya da Teb'de kalırsın.

Dakter yıkılacak gibiydi, bu loncayla mücadele etmenin neden bu denli güç olduğunu şimdi anlıyordu.

- Boş tartışmalardan vazgeçelim de yola çıkalım artık, dedi Paneb.

Otuz dördüncü bölüm

Kafile Teb'den Koptos'a kadar Nü üzerinde gitti, sonra insanlar ile hayvanlar teknelerden inerek Kızıldeniz ve Sina Yarımadası yolunu tuttu, eski imparatorluk döneminden beri işletilen turkuvaz ve bakır madenlerine doğru ilerlediler. Yöreyi avucunun içi gibi tanıyan Tuti'nin şefliğinde, bir granit ocağına giden yoldan ayrılarak Cebel el-Zeyt'e doğru döndüler.

Bölgeye hemen hemen hiç yağmur düşmemesine rağmen, Kızıldeniz'den gelen bir nem vardı havada; şurada burada, özellikle de zirvesi bin metreyi aşkın görkemli sıradağların eteklerinde yeşillikler adacıklar gibi serpilmişti. Mısırlıların büyük bir çoğunluğu, bilmedikleri tehlikeli yaratıklarla dolu çölden korkar, ama herkes çölün cesetleri sonsuza dek sakladığını, bağrında akıl almaz hazineler, altın, gümüş ve "dağların karnından doğma saf taşlar" bulundurduğunu bilir. İnsan çölü bir uçtan diğerine geçebilir, ama çölde yaşayamazdı, çöl dünyadaki öte dünyaydı çünkü. Çölün kurduğu amansız tuzaklardan kaçmak için de deneyimli rehberler gerekirdi.

Panab, sıskalığına rağmen grubu hızla yürüten Tuti'nin yanında gidiyordu.

- Bu yolculuk hoşuna gidiyormuş gibi görünüyorsun.

- Daha da ötesi! diye haykırdı Cesur. Ne doyumsuz manzaralar... Kum ateşi andırıyor, ayaklarımın altında yumuşacık. Talihimiz varmış da çölün kenarına kurmuşlar köyümüzü; insanları sarsıp uyusukluklarını atmalarını sağlamak için çölün gücü gerek.

- Şu Dakter hakkında ne düşünüyorsun?

- Benim için öyle biri yok. Ayrıcalıklarının sarhoş ettiği, kendini beğenmiş, fazla şişman bir küçük memur işte.

- Sen yine de dikkatli ol. Karnak'ta çalışırken, bunun benzerleriyle tanıştım ben. Çok daha tehlikesizdi onlar. Bizi sevmemesinin şaşırtıcı bir yanı yok, ama içimden bir ses durumun çok daha ciddi olduğunu fısıldıyor.

Panab Tuti'ye inanamıyormuşçasına baktı.

- Amon'un topraklarında mı yaşadın?

- Değerli tahtalarla, altın ve elektrumla çalışmayı öğrendim, süsleme yapmayı, kapıları, heykelleri ve kayıkları altın kaplamayı da. Kenhir beni çağırmış olmasaydı çok yükselecektim. Hakikat Meydanı'nda bir kuyumcuya ihtiyaçları vardı: ben listede üçüncüydim, ama Kabul Heyeti benden önceki iki kişiyi eledi.

- Neden Karnak'ta kalmadın?

- Loncanın kapısını çalmayı aklımdan bile geçiremezdim, ama başka hiçbir yerde açıklanmayacak meslek sırlarına sahip olduklarından da haberliydim. O sırlara ulaşmak imkânsız görünüyordu gözüme. Fırsat geldiğinde de talihimi denemeye karar verdim.

- Çağrıyı duymuş olmayasın?

- Ama altını parrnaklarının araştırma aldığım ilk anda... bunun çağrı olduğunu, beni diğer tüm kuyumculardan farklı kıldığını bilmiyordum. Lonca benim deneyimli bir kuyumcu

olduğuma karar verip sağ ekibe aldı. Ne inanılmaz bir gündü... Şimdi de bu acıya dayanmak gerekiyor.

- Yeniden çocuğun olabilir.

- Hayır, oğlumun anısına dokunmak istemiyorum, güler yüzlü neşeli çocukluğunu, gözlerini, korumayı beceremediğim o mutluluğu... Beni o yastan kurtardığın, bu araştırmaya katılmaya zorladığın için minnettarım. Tek başıma gelseydim ne yapacağımı bilemezdim; seninle birlikte bu güç görevin üstesinden gelebileceğimizi düşünüyorum.

- Dakter'den neden ürküyorsun?

- Çünkü, kullanımı katı kurallara bağlı, tehlikeli bir madde aramaya gidiyoruz. Merkez laboratuvarı yöneticisi o kuralları çiğneme eğiliminde olabilir.

- O kuralların uygulanmasından sorumlu değil miyiz?

- İşte o yüzden rahatsız ediyoruz ya onları. Başlangıçta bu maceranın tehlikeli bir yanı yoktu. Dakter'i gördüğüm andan beri, eskisi kadar emin değilim.

Paneb kahkahayla güldü.

- Keşke bizimle uğraşmaya karar verse!

- Biz sadece iki kişiyiz Paneb.

- Gördüklerimden çıkarabildiğim kadarıyla, madenciler ile rehberler arasında epey dostun var.

- Aynı insanlarla birkaç kez yolculuk yapmanın ilişkiler yarattığı doğru. İçlerinden çoğu bize cephe almayacaktır.

- Endişelenme, Dakter'in başarılı olması imkânsız.

Dakter gürbüz bir eşeğin sırtında yolculuk yapan tek kişiydi, bu ayrıcalığına rağmen yayalardan çok daha fazla su içiyordu. Yolculuğun bir gezi olmayacağını tahmin etmişti, ama bu ıssız genişlikten bu denli nefret edeceğini hiç düşünmemişti.

Keyfi gerçekten kaçmıştı, genç devden kurtulmak için plan üzerine plan hazırlamaya çalışıyordu. O adamın, yırtıcı bir hayvandan daha dikkatli ve çok daha tehlikeli olduğundan emindi. Kuyumcunun kuşkulanmasına meydan vermeden, nasıl kaldıracaktı genç devi ortadan? Eğer Pa-neb'i ortadan kaldıramazsa, Dakter loncanın en önemli sırlarından birini avucundan kaçırmış olacaktı. Demek ürünün toplanmasını beklemek, daha akıllıca olacaktı. Sonra, sonrasını zamanı geldiğinde düşünecekti. Önündeki madenciler yavaşladı.

- Durmak için emir vermedim!

- Yürümüyorlar ki.

Dakter öfkeleni, kervanın başına doğru ilerledi.

En önde, sırtını güneşe dönmüş, bir kayanın üzerine oturmuştu Tuti. İnsanlar ile hayvanlar, küçük yudumlarla su içiyordu.

- Neler oluyor?

- Önceden hesaplanmamış bir mola, dedi kuyumcu. Fazla uzun sürmez, biraz dinlenmek adamlara iyi gelir.

- Arkadaşın nerede?

- İki madenciyle birlikte, şuradaki tepeciğe gitti.

- Ne?.. Araştırmanın amacı bu değil ki!

- Git biraz uyu.

- Onları derhal geri çağır.

- Burada mola yerimize dönmelerini bekleyelim. Ne kadar çok kızarsan, susuzluğun o kadar artar.

Dakter Tuti'nin uzattığı inciri almadan, kervanın arkasına döndü. Madencilerden hiçbiri dostça davranmıyordu ona, kuyumcuyla ise eski maceralardan söz edip gülüşüyorlardı.

- Harika! diye haykırdı Paneb, tepecikten dönerken. Rehberlerin bulduklarına bir bak.

Tuti'nin gözlerinin önüne, akikler, kantaşları ve süleymantaşları serdi. Süleymantaşlardan bazıları küçük tespah taneleri gibi sıralanmıştı bile.

- Seninle alay etmemişler, dedi kuyumcu.

- Dostlarımız bu taşları Dakter'e göstermeye ve bir kâtime kaydettirmeye gerek olmadığını söylüyor. Ne de olsa çakıl taşlarından farksız.

- Acemi gözüyle bakarsan doğru. Ama doldurulması gereken o kadar çok papirüs var ki...

- Artık gitsek? Dakter sabırsızlanmaya başlamıştır. Askerlerden biri, koşarak iki zanaatkara yaklaştı.

- Tepede iki çöl faresi gördük... Bizi izliyorlardı. Kuş kusuz

öncü olarak gelmişlerdi.

- Bir saldırıya hazırlıklı olmamız mı gerekiyor? diye sordu Paneb.

- Şart değil... Bu haydutlar çok korkaktır, genellikle korumasız kervanlara saldırırlar. Yine de gerekli önlemleri alacağız. Yanlara okçular çıkaracağız, gece de sırayla nöbet tutulacak.

Kervan ağır adımlarla yola koyuldu; insanlar endişeyle çevreyi gözlüyor, her an tepelerin ardından silahlı bir kalabalığın çıkmasını bekliyordu.

Saatler geçtikçe korkular azaldı, üstelik yol kenarındaki kuyulardan hiçbirinin ağzı kapanmamış, suyu kirletil-memişti.

Erzak yeterli, kafiyelekilerin keyfi yerindeydi. Başına güneş geçmiş genç bir madenciye sırtında taşıyan Paneb herkesin sevgisini kazandı, hızlı yürünmesini istediği için Tuti'ye kimse kızmadı. Rehberler haritalarını gözden geçirdi ve kırbalara maden örnekleri koyup üzerlerini özenle işaretlediler.

- Maden bölgesine yarın öğlene doğru varacağız, dedi Tuti. Bu madene varmadan önceki son molamız. Bu akşam şölen var, herkese kurutulmuş sığır eti ve kırmızı şarap verilecek.

Madenciler firavunun ve değerli madenlerin koruyucusu Tannça Hathor'un onuruna

türküler söylerken, Dakter iki zanaatkarın yanına yaklaştı.

- Yolculuk boyunca tek bir kelime bile etmedik... Belki de banş yapmanın zamanı gelmiştir, dedi bilgin.

- Neden olmasın? diye cevap verdi Tuti. Otur da bir şeyler iç.

- İçki içmem, teşekkürler.

- İçki seni biraz yumuşatırdı oysa, dedi Paneb.

- Anlaşılan yarından tezi yok işe koyuluyoruz.

- Doğru, dedi kuyumcu.

- Nasıl yapacağınızı söylemenin zamanı gelmedi mi? Buraya size yardım etmek, bilgimden yararlanmanız için geldim.

- Bundan kuşkumuz yok Dakter, ama bizim güvenliğimizle yetinsen daha iyi olur.

- Bu söylediğin askerlerin işi! Beni ilgilendiren Teb'e götüreceğimiz malzemenin nitelikleri ile miktan.

- Uyku vakti geldi, dedi Tuti.

Otuz beşinci bölüm

Cebel el-Zeyt kervan yollarından uzak, küçük bir dağ topluluğuydu. Teb'in üç yüz kilometre uzağında, Süveyş Körfezi'nin girişine hakim, çok ıssız olan bu bölge, sadece galen ihtiyacı duyulduğunda hatırlanırdı. Dakter bazı madencilerin bölgedeki galenin en az altın kadar değerli olduğunu söylediklerini duymuş, ağzı sulanmıştı. Kuyumcu Tuti'nin birçok kez tanrıların unuttuğu bu bölgeye gelmesinin nedenini daha iyi anlıyordu, ama loncanın bu güç bulunur malzemeyi hangi amaçla kullandığını kestiremiyordu.

- Önce Tanrıça Hathor'a şükranlarımızı sunup, bizi koruması için dua edelim, dedi Tuti.

Dakter yine zaman kaybedeceklerini düşünüp homurdandı, ne var ki yerleşmiş gelenekleri söküp atmanın o kadar kolay olmayacağını biliyordu. Kervan üyeleri, madencilerin Cebel el-Zeyt'te kaldıklarında barındıkları kulübelerin arasındaki küçük sunakların önüne dikilmiş sade sütunların önünde diz çöktüler. Herkes tanrıçaya bir armağan sundu, biri bir muska, öteki pişmiş topraktan yapılmış bir böcek, beriki bir kadın heykelciği, bir diğeri bir parça keten... Çöl araştırmacılarının koruyucu tanrısı Min ile zanaatkarların ilahı Ptah'a da şükranlarını sundu.

Tören bitince görevleri dağıttı Tuti. Rehberlerden beşini ceylan avlamaya gönderdi, beş kişiyi balık tutup kabuk toplamakla görevlendirdi, iki kişiden temizlik ekipleri oluşturmalarını istedi. Öte yanda eşeklerin yükleri indiriliyor, askerler de maden bölgesini korumak için gerekli önlemleri alıyordu.

Panab'in görevi taşta kullanılacak aletleri, çoğu bazaltdan yapılmış kazma ve murçları dağıtmak, yolculuğun fazla yormadığı yirmi kadar madenciyle sunak ve kulübelere üç kilometre kadar uzaktaki madene gitmekti.

Zanaatkarların çalışması karşısında hayretten hayrete düşen Dakter'se, hiçbir hareketlerini kaçırmamak için ne yapması gerektiğini bilemiyordu. Bir an gelecek görevlerini açıklamak zorunda kalacaklar, böylece düşlerine giren sırrın anahtarını vereceklerdi Dakter'e.

- Haydi gidelim, dedi Tuti. Dönüşümüzde yemek hazır olsun.

Dakter madenin yolunu tutan gruba katıldı. Ne Panab ne de Tuti bunun farkında değil gibiydi.

Hedefe yaklaştıkça çevredeki ilginç minerallerin giderek arttığını gördü bilgin; bazıları mavimsi gri, bazıları çok daha koyu. Böylesini hiç görmemişti, ama bir bölümü yerin altında, bir kısmı da açık madeni görünce daha da şaşırdı. Kuzey-güney doğrultusunda uzanan galen damarları toprağın üzerinde belirlenmiş, daha sonra otuz metreye kadar inen tüneller kazılmıştı. En zengin damarlardan birinin kazı noktası yerin yüz metre altında, zayıf bir madencinin sürünerek girebileceği bir galerinin uçundaydı.

Dakter büyük bir buluşun eşiğindeymiş gibi heyecanlıydı.

- Bu kayalar... galen mi?

- Galen, mavi-gri karışımı renkte bir kurşun sülfürüdür, diye açıkladı Tuti. Renkleri koyu gri ile siyah arasında değişen kayalar da bitüm. Tünele girmek ister misin?

-Tabii isterim!

- Üstün kirlenecek ama... Şişmanlığına bakınca yeterince geniş bir tünel bulmakta zorlanacağımızı anlıyorum.

Gözleri meraktan ışıltılı parlayan Dakter zanaatkarın peşinden dünyanın öteki ucuna bile gitmeye hazırdı, ama galeriye iniş kolay olmadı, hatta bir seferinde tehlikeli bir biçimde kayıp düşmemesi için, Paneb onu yakasından tutmak zorunda kaldı.

Bir öncekiler iyi çalışmış, insanın ayakta durabileceği yükseklikte tüneller kazmıştı. Sürekli taze hava girmesini sağla-mak için tünel boyunca otuz santimetre çapında havalandırma bacaları açılmıştı. Madencilerden biri kazmasının ucuyla kayadan bir parça kopardı, ufalayarak cürufu parçaladı, çamurun içindeki galen külçeleri göründü.

- İşte Teb'e götüreceğimiz bu, diye açıkladı Tuti.

- Ne işe yarar?

- Bitüm siloların geçinnezUğinin sağlanmasında, bazı teknelerin

kalafatlanmasında kullanılır. Testi kapaklarının çevresinden sızdırmamaları için de bitümden yararlanır. Bir de aletlerin sapında. Lapanın içine katıldığında öksürüğe iyi gelir. Galene gelince, hepsinden de önemli bir ürün elde etmemize yarar: laymetlüerimizin gözlerini boyamakta kullandıkları malzeme. Kanlarımız bu boyadan çok hoşlanır, sırf bu a-maç için buraya gelmeye değer. Bu denli saçma bir neden için bu kadar gizlilik... Dakter büyük bir düş kırıklığına kapılmıştı. Yine de gerçeğe en yakın olasılığı düşünmekten alamadı kendini; iki zanaatkar onunla alay ediyor ve utanmadan yalan söylüyordu. Kuşkusunu gizlemeye çalışarak, madencilerin çalışmasını izledi, girebileceği tüm tünellerde istediği gibi dolaştı. Olağandışı bir şey varsa yakalamak için yeni kazılmış bir tünele bile girdi.

İğrenç galen külçelerine bir kez bile bakmadan kuyumcu ile yoldaşının hareketlerini izlemeye koyuldu, ama iki zanaatkar görevleri paylaşıyor, sabah erkenden birbirlerinden ayrılıp, akşamın geç saatlerinde yeniden bir araya geliyor, yemekten hemen sonra da sağlam yol hasırlarının üzerine devrilip uyuyorlardı. Dakter Tuti'yi gözetlerken, Paneb'in ne yaptığını kim bilecek? Bilgin madencilerden ikisini kendi tarafına çekmeyi başarmıştı, ama onlardan aldığı bilginin önemi yoktu.

Tuti'nin yönetimi altında galen çıkarılıyordu; Paneb'in yanında çalışanlar külçeleri sayıyor, dönüş yolculuğuna hazırlık yapıp sepetlere yerleştiriyor, aletleri temizleyip onarıyorlardı.

Hakikat Meydanı hizmetkârları her an, şantiye deneyimlerinden yararlanıyordu. Günün koşullarına göre işbölümü yapıyor, bunu yaparken de işçilerin gücünü mümkün olduğunca az kullanmaya çalışıyor, böylelikle onların sevgi ve güvenini kazanıyorlardı.

Sır güzellik ürünü ve kullanım alanı kısıtlı bir yapıştırıcıdan ibaretse eğer, bu kadar çaba harcanması gülünçtü Dakter yanıldığını kabule yanaşmıyordu bir türlü. Hakikat Meydanı böylesi gündelik işlerle uğraşamayacak kadar önemli bir yerdı. İki zanaatkarın bu araştırmaya ustabaşlanndan aldıkları sıkı talimatlarla katılıyor olmaları, bundan böyle

yüzlerinin tanınacağını bile bile köyden ayrılmaları, yaptıkları işi çok ciddiye aldıklarını göstermiyor muydu? Bu nedenle yöntemini değiştirmeye karar verdi Dakter. Gün boyunca uzun uzun dinlendi ve gece olunca zanaatkarların kulübesini gözetlemek amacıyla uyumadı. İki zanaatkarın kendilerini ele vereceğinden emindi.

Bitmek tükenmek bilmez üç gece nöbetinden sonra, sabrının karşılığını gördü. Bütün kamp horultuyla uyurken, Paneb ve Tuti kulübelerinden çıktı ve madenin yolunu tuttu. Dakter de peşlerinden.

Nöbetçi kulübesinin çevresinden dolaşıp maden bölgesinin dışında bir tepeciğe doğru yürüdüler.

Dakter durakladı. Ayağı takılabilir, kendini ele verebilirdi. Genç devin karşısında direnemeyecek, kolay bir av olacaktı. Yine de zanaatkarların neler çevirdiğini anlamak için başka bir fırsat bulamayacağını düşündü. Talihliydi. Paneb ile Tuti ne yöne gideceklerini bilemiyormuş gibi yavaşça ilerliyordu. Böyle davranmalarının amacı devriyeleri atlatmaktı. İkisi de varlıklarından habersiz son devriyenin arkasından sürünerek geçti, tepeye tırmanmaya başladı. Dakter de peşlerinden.

Birden görünmez bir düşmanla karşılaşmış gibi durup hareketsiz kaldılar. Paneb kenara çekildi, yerden bir taş aldı. Kolunu kaldırdığında Dakter genç devin yoldaşını öldüreceğini sandı. Hazineye tek başına sahip olmak için arkadaşından kurtulmaya mı karar vermişti yoksa?

Paneb elindeki taşı şiddetle yere vurdu ve iki adam yürümeye devam etti. Bilgin taşın vurulduğu yere geldiğinde kafası parçalanmış bir kobra leşi gördü. Korkudan boğuluyor gibi oldu. Aslında kimse geceleri çölde dolaşmaz, burayı sürüngenler ve akreplerle paylaşmazdı.

Buna rağmen ayakları ileri gitti. Zanaatkarları izlemesinin bir nedeni de tek başına kampı bulamamak korkusuydu. Artık çevresine bakmaya cesaret edemiyor, her an ölümcül bir ıslık duymayı bekleyerek gözlerini zanaatkarların sırtından ayırmıyordu.

Tepeye tırmanmak güç oldu. İki kez ıslak kayalarda kayıp düşme tehlikesi atlattı Dakter.

İki adam tepeye varınca gözden kayboldu.

"Madenin girişi" diye düşündü bilgin. "Loncaya götürmek için sakladıkları hazinenin bulunduğu galeriye girmiş olmalılar."

Yılanları, kaygan taşları, düşman çölü unuttu ve sürünerek tepeye tırmandı. Kannüstü yaüp bakarken, gördü onları.

Çevrede maden girişi falan yoktu, iki adamın durup gözlerini diktiği krater ağzından başka hiçbir şey yoktu ortada. İyi de orada böyle bakılacak ne vardı? Dakter gözlerini karanlığa dikti, ama boşuna. Yoksa bu ikisi yollarını mı kaybetmişti?

Bilginin kanını donduran yılan ışığı değildi, duyduğu, kanlı bir iz bırakıp şakağını yalayan okun ışığıydı.

Arkasını henüz dönmüştü ki, ellerinde hançerleriyle ahları üç adam gördü.

- İmdat! diye bağırdı.

Otuz altıncı bölüm

Paneb sıçradı.

Kraterin kenarına gelince ay ışığının da yardımıyla saldırganları gördü. Saçları sakalları birbirine karışmış üç çöl faresi, soluk almadan bağırarak Dakter'i yere yapıştırmıştı.

- Gücünüz yetiyorsa benimle uğraşın, alçaklar sürüsü! Haydutlar ilk kurbanlarını bırakarak Paneb'in üzerine atıldı.

Yelpaze gibi yayılacaklarına, onlara meydan okuyan çılgının üzerine hep birlikte atılma gafletini gösterdiler, ilk saldırıda hançerlerini o çılgının göğsüne saplayacaklarından hiç kuşkuları yoktu.

Paneb son anda çöktü, ortadakini karın boşluğuna bir kafa darbesi vurarak karşıladı, öteki ikisini de taşaklardan kavrayarak havalandırdı. Rakiplerine ayağa kalkma ve soluk alma fırsatı tanımadan, çılgınca işe koyuldu. Bir taş alarak adamlardan birinin kafatasını parçaladı, ikincinin boynunu kırdı, sonuncunun kellesini kendi hançeriyle uçurdu.

- Bana kötülük yapma! diye yalvardı Dakter doğrulmaya çalışırken.

- Burada ne arıyorsun?

- Ben onlarla birlikte gelmedim... Ben... ben yolumu kaybettim.

- Bizi izlediğini itiraf et.

Bilgin elini şakağına götürdü.

- Kan!.. Kan akıyor, yaralandım... Tehlikeli bir yara.

- Bize doğruyu söyle, yarana bakalım.

- Bana böyle davranmaya hakkınız yok! Eğer yaram hemen sanılmazsa ölürüm.

- Bunu kampa götürelim, dedi Tuti Paneb'e. Eğer Dakter şikâyet etmeye kalkarsa, başın büyük derde girebilir.

İstemedi de olsa Dakter'i belinden kavrayıp bir mısır çuvalı gibi omzunda taşımak zorunda kaldı genç dev.

Bilgin çadırının gölgesinde dinleniyordu. Korkunç görünüyor olsa da yarası yüzeyseldi, Dakter'in hayatı tehlikede değildi. Paneb tarafından öldürülen üç herife gelince, hepsinin de tehlikeli haydutlar olduğu anlaşıldı; askerlerden biri bir sürü cinayetten arandıklarını söyledi. Gecenin karanlığında kamplara saldırıyor, öldürüyor, ırza geçip yağmalıyorlardı. Cesetleri çakallara bırakıldı.

Olay insanların neşesini kaçırdı, madenciler Mısır'a dönmeye can aüyordu. Tuti topu topu iki günlük çalışma kaldığını açıkladığında herkes rahat bir nefes aldı.

- Kurnazlığın işe yaradı, dedi Paneb Tuti'ye. Dakter hazineye gideceğimizi sanıp peşimize düştü. Artık bu böcekten kurtulduğumuza göre, samimi ol da söyle, gerçekten de hazine var mı?

- Galen ve bitüm gerçekten de çok gerekli, sadece Dak-ter'e söylediğim nedenlerden dolayı değil. Ustabaşına belirli bir miktar götürmek zorundayım.

- Işık Taşı'yla mı ilgili?

- Olabilir... Daha fazlasını da ben bilmiyorum.

Ya yalan söylüyordu Tuti ya da sırra duyduğu saygı dudaklarını mühürlemişti.

- Dakter'i götürdüğümüz krater bir aldatmacaydı, diye devam etti kuyumcu sözüne. İsterse yüz kez gitsin, bir şey bulamayacak orada; ama sana göstermek istediğim bir yer daha var.

İki zanaatkar kampın dışına çıktı, bu kez izlenmediklerinden emin olmak istiyorlardı. Paneb kayaların giderek daha da siyahlaştığını gördü.

- Dikkatli yürü, dedi Tuti. Yer çok kaygana benziyor.

- Bu taşın yağlı olduğuna yemin edebilirim!

- Yağlı zaten. Taşyağı Dağı'nın aralıklarından sızan petrolün üzerindeyiz. Bu kaynağa yakından bir bak.

Paneb suyun yüzeyinde, suyla karışmadan kalan bir tabaka gördü.

- Bu tuhaf şey ne işe yarıyor?

- Öylesine tehlikeli bir gücü var ki, eskiler kullanmamızı yasakladı. Bu petrol kolayca tutuşuyor, ama bir kusuru var, etrafı kirletip kokutuyor. Mezarlarda, duvarları ve tavanları karartıyor. İçinde taşıdığı yıkıcı güç nedeniyle sadece bazı mumyalama işlerinde törensel merhem olarak kullanılabilir. Bir de tüm tehlikelerinden arındırılacak şekilde işlendikten sonra, Hakikat Meydanı'nın gizemli taşının hazırlanmasında. Eğer Dakter gibi hırslı insanlar petrolü kullanmayı öğrenip yaygınlaştırsa, ülkemizin başı felaketten kurtulmaz. İnsanlar çıldırabilir, hatta çöl fareleri bile Mısır'ın ve çevresindeki ülkelerin üzerine saldırıp iktidarı ele geçirmeye, zenginliklerini yağmalamaya ve insanların esir etmeye çalışabilir. Firavun bilgece bir karar verdi, ürkütücü bir zehir olan bu malzemenin "dışardakiler" tarafından kullanılmasını yasakladı. Şimdi sen de bilenler kervanına katıldın Paneb.

Kafatasının ağrıdığından yakınan Dakter, dört askerin taşıdığı bir sedyeye gidiyordu. Kafale dönüş yolunda olabildiğince az mola vermek istiyor, arkadaşlarının öcünü almaya kararlı silahlı çöl fareleriyle her an burun buruna gelecekleri tehlikeli bölgelerden kurtulmayı, Nil'i ve çevresindeki yeşillikleri düşünüyordu.

Bu ıssız düşman topraklarında, gücünün daha da arttığını hissediyordu Paneb. Güneşin kavurduğu kumlar ile taşlarda yaşayan ruhlar tüm yorgunluğunu alıp götürüyor, gücünü kat kat artırıyor. Çöle girmeye cesaret edip taşların ateşini ehliştiren ilk insanları düşündü. Simsiyah, verimli ve cömert toprağın çölün gücüyle yaptığı evliliği kutlayan Mısır, her gün yenilenen bir mucize değil miydi?

- Dakter bizimle konuşmak istiyor, dedi Tuti. İki zanaatkar sedyenin yanına vardı.

- Hayatımı kurtardınız... Sizlere teşekkür etmek istiyordum. Paneb olmasaydı o haydutlar

beni öldürürdü.

- Bizi niye izliyordun? diye sordu Tuti.

- O madende bir hazine saklandığından, sizin de hazineyi köye götürmekle görevlendirildiğinizden emindim. Niyetim o defineye el koymak değildi tabii, sadece merak ediyordum.

-Vardığımızda, Hakikat Meydanı'na gidecek sepetleri aramalarını söyle adamlarına; içlerinde bitümden başka bir şey bulamayacaksın. İşte hazine dediğin de bu: işlenmesi güç, kolay bulunmayan bir madde. Teknisyenlerin, kötü mevsimleri hesaba katarak biriktirilen hububatın saklanacağı silolarda kullandıkları malzeme. Daha önce de söylemiştim, bazı aletlerin saplarında kullanılır, onların daha kolay tutulmasına yarar. Bir de tabii firavunun kanlarımıza ve kızlarımıza cömertçe verdiği boyanın yapımı için yeterli miktarda galen alacağız.

- Ama... Böylesi önemsiz bir aramaya katılmanız...

- Bir kraliyet kararnamesi zorluyor bizi.

- Hiçbir şey anlayamıyorum. Tuti gülümsedi.

- Aslında çok basit. Senin temsil ettiğin yönetime çok kısıtlı bir güven duyuyoruz. Bu yüzden hakkımız olan galen miktarını içimizden birinin denetlemesini istiyoruz. Bir de - sen de gördün-bir şantiye nasıl yönetilir, nasıl çalıştırılır iyi biliyoruz.

Bilgin ne diyeceğini bilemiyordu.

Tuti'nin öne sürdükleri tutarlı ve mantıklıydı, açıklanmadık bir yer bırakmıyordu. Yine de içten içe kandırıldığı kanısındaydı Dakter.

- Davranışımı bağışlayacak mısınız?

- Tabii, dedi kuyumcu. Bizim köy hakkında o kadar saçma şeyler anlatılıyor ki... Bütün işittiklerine inansan, yaratılışın sırrına sahip olduğumuza kalıbını basardın! Oysa gerçek oldukça basit: bizler firavunun hizmetindeki bir loncanın üyeleriyiz, o lonca hem bizim gururumuz hem de yaşama nedenimiz.

Dakter daha fazlasını duymak istemedi, bir yudum su içip uykuya daldı. Tehlikeli bölgedeki son kampın ateşleri söndürüldü ve Koptos yönündeki geniş yola girme hazırlıkları yapıldı. Birkaç günden beri biraz daha iştahlanmıştı Tuti; yüzü, yolculuğun yorgunluğuna rağmen pek de eskisi gibi zayıf görünmüyordu.

- Bu yolculuktan çok yararlandım, dedi Paneb'e. Acı hiç kaybolmayacak ama, o acıyı daha büyük bir güçle taşıyacağım. Bunu da sana borçluyum, sanki gücünden bir bölümünü bana vermişsin gibi. Sana canı gönülden teşekkür ediyorum.

- Kardeşler arasında teşekkürü gerek yoktur. Mürettebattan birinin başı derde girdiğinde, gemi tehlikeye düşmesin diye ötekiler yardıma koşmuyorlar mı? Ustabaşı sürekli olarak bunu yineliyor, bana kalırsa bu sır da en az yaşamevi kadar önemli.

Bir asker alarm borusunu çaldı.

- Çöl fareleri! diye bağırdı dehşet içinde bir madenci.

- Sakin olun! dedi Paneb güçlü sesiyle. Askerler ile rehberler sizi korumak için bir çember oluşturacak. Silahımız var, kendimizi korumak için ne gerekiyorsa yapacağız.

Cesur'un kendine güveni endişeleri dağıttı, hiç şaşırmadan savunma önlemlerini aldılar. Paneb düşmanı görmek için savunma çemberinin dışına çıktı. Yüz kişi kadar vardı düşman, elleri yaylı ve hançerli yüz kişi. Reisleri kara bir katıra binmişti. Saçlı, sakallı, rengârenk elbiseli, boğuşmaya hazır yüz haydut.

Her iki taraftan da çok kişi ölecekti, çatışmanın sonu Mısırlılar için daha karanlık görünüyordu.

Paneb, her elinde birer taş, ilerledi.

Okçulardan biri yayını gerdi. Cesur, okun yaklaşmasını bekledi, sonra da elindeki taşı fırlatıp havada ikiye böldü. İkinci taşı da katırın üstündekine fırlattı.

Reisin bu kadar uzaktan vurulması imkânsızdı, bütün adamlarıyla birlikte Mısırlıya bakıp kahkahalarla güldü.

Taş hızını kesmeden gökte yükseldi, çöl farelerinin reisinin kafasına düşüp yere yıktı. Adamın yerden kalkmadığını görenlerden biri silahlarını alıp tabanları yağladı ve arkadaşları onu izlemekte tereddüt etmedi. Paneb'in başarısı alkışlarla kutlandı.

Otuz yedinci bölüm

Dakter vücudunu çok yumuşak elli, genç bir Suriyeli kıza ovduruyordu ki, Mehi kapıda belirdi.

- Ne zaman döndün?

- Dün akşam... kötü durumda.

General masajcıya çekilmesini işaret etti. Bilgin inleyerek döndü, güçlkle doğrulup oturdu.

- O korkunç yolculukta çöl fareleri neredeyse öldüreceklerdi beni. Sıcaklık, çöl, çevrede cirit atan haydutlar... Bundan böyle bu gibi araştırmalar için bana güvenmeyin! Bir dahaki sefere yardımcılarımın birini göndereceğim.

Dakter'in sağ şakağını kaplayan sargı, söylediklerini kanıtlıyordu.

- Hâlâ hayattasın, yaşadıklarını da çabucak unutursun... Şimdi asıl konumuza gelelim, ne öğrendin?

- Hiç.

- Ne demek hiç? Benimle alay edilmesinden nefret ederim.

- Sizinle alay etmek benim için düşünülemez bir şey. Bana kalırsa, öğrenecek bir şey de yok. Cebel el-Zeyt, bitüm ve galen çıkarılan bir maden sahasından başka bir şey değil, çıkarılanların da nerelerde kullanıldığını öğrendim. Benden öncekilerle aynı miktarları getirdim, sürme yapıcılarından iyi para kazanacağız. Orada ne hazine var ne de bir sır, inan bana!

- Öyleyse, Hakikat Meydanı neden her sefere bir adam gönderiyor?

- Daha önce hiç düşünemediğimiz bir nedenden; alet saplarında kullanılacak bir yapışkan elde etmek için. Bu adamlar bizim sandığımız gibi değil, hepsi basit insanlar. Onların yanında bunca gün geçirdikten sonra tek kaygılarının şantiyeyi iyi çalıştırmak ve işçilerine iyi bakmak olduğuna yemin edebilirim.

Mehi bütün gücüyle tokatladı Dakter'i. Yarı yarıya baygın bilginin kendine gelmesi uzun sürdü. Sol yanağı alevler içindeydi, kafatası da zonkluyordu.

- Ne oluyor size General?

- Bir salak gibi düşünüp, bildiklerini de unutuyorsun! Seni kandırdılar, zavallı dostum, seni uyuttular; ben de uyandırıyorum seni! Öğrenmek zorunda olduğumuz sırlar Hakikat Meydanı'nda, başka hiçbir yerde değil. Karşımızdakiler ne aptal ne de senin sandığın gibi basit insanlar. Hepsi de kendilerini nasıl koruyacaklarını iyi bilen, kurnaz adamlar. Seni kandıranlar, ustabaşının emirlerine uydular, inan bana. O adam hiçbir şeyi rastlantıya bırakmaz. Eşekler Hakikat Meydanı'nın ana kapısının önünde durdu. Tuti Paneb'in birkaç yardımcısıyla birlikte sepetlerdeki galen külçelerini teker teker saydı, mezar kâtibine vereceği rapora kesin sayıyı yazması gerekiyordu. Sonra değerli yük, yolcuları uzun uzun kutlayan Güçlü Naht ve Somurtkan Karo'nun sırtında köye taşındı.

- Kuyumcumuza göz kulak olacağını bildiğimiz için pek endişelenmedik, dedi Karo Paneb'e. Yine de döndüğünüzü görmek sevindirici.

- Köyde bir sorun yok ya?

- Emin ol sıkılacak zaman bulamadık! Ustabaşı alet temizliği yaptırdı ve yontucular işe başladı bile.

Suskun Nefer zanaatkarları karşılamaya geldi, ikisiyle de kucaklaştı.

- Her şey yolunda mıydı?

- Az çok, dedi Tuti. Çöl fareleri iki kez saldırdı, ama Pa-neb tehlikeyi her seferinde savuşturdu. Bir de Dakter araştırmanın amacım öğrenmeye kalktı... başaramadı.

- Emin misin?

- Kendine güvenmek, kusurdur kuşkusuz... O herif bizden hoşlanmıyor, üstelik gereğinden kurnaz görünüyor bana. Ondan çekinmemiz gerekecek.

- Gerekli olanı getirdin mi?

- Mükemmel bir ürün... Hem de fazlasıyla.

- Paneb'in haberi var mı?

- Petrolü gösterdim, tehlikelerini anlattım. Yanımızday-ken davranışının her bakımdan övgüye değer olduğunu söylemek istiyorum.

Tuti karısının yanına gitti.

- Eğer yanlış anlamadıysam, çölle hâlâ müttefiksin, dedi Nefer Paneb'e.

- Çöl ile ben birbirimize benziyor, birbirimizi anlıyoruz; çöl olmasa köyümüz de olmazdı. Büyük şantiyelere ne zaman başlıyoruz?

- Yarından sonra.

- Daha iyi! Başlangıç ekibinde miyim?

- Pek istemiyordum, ama Tuti kararımı değiştirdi. Paneb sevinçle zıpladı.

- Gidip karım ile çocuğuma sarılayım.

Genç dev koşmaya başladı, ama fazla uzaklaşamadı. Kısa kırmızı elbisesi içindeki büyüleyici Firuze boynuna zarif bir inci kolye takmış, evinin eşiğinde uzun saçlarını tarıyordu.

- Evini iyi yöneten bir kadın, bulunmaz bir hazinedir, diye fısıldadı. Sana karma hayranlığımı anlatmak, yorulmadan üstesinden geldiği işler için onu kutlamak düşer. Neden evimin önünde duruyorsun?

- Girmeme izin vermeyecek misin?

- Tehlikenin farkında değil misin?

- Kavurucu çölün ortasında, kadınsız kalmış bir zavallıya hiç acımıyor musun? Firuze kenara çekildi. Paneb usulca kadının beline sarılıp havaya kaldırdı, evin girişindeki aşk

yatağının üzerine bırakıverdi. Çekiciliğine ve güzelliğine direnemeyecekti, üstelik direnmeye de hiç niyeti yoktu.

Kadın soyununca deri keselerden birinin bağcığını çözdü, Kuyumcu Tuti'nin kestiği akikleri çıkardı ve sevgilisinin göbeğinin üzerine dizdi.

- Harika görünüyorlar, öyle değil mi?

- Sakın nazikleşiyor olmayasın Paneb?

- Hiç endişelenme!

Firuze'ye harikaları seyretme fırsatı vermedi, uzun zamandır aşka susamış genç erkek susuzluğuyla öptü kadını. Firuze'nin de direnmeye niyeti yoktu, sevgilisine duygulan çölün değerli taşlarından daha fazla uyandıracak harikalar sundu.

Lekesiz Uabet minderli bir iskemleye oturmuş dinleniyordu. Hizmetçilerden biri ayaklarını ovarken, köyü mesken seçmiş maymunlardan biri de mutfakta, bir incirin tadına bakıyordu. Evden eve geziyordu hayvan, birkaç gün eğleniyor, onu tüm oyuncaklarından çok seven çocukları neşelendirdiği için gittiği hiçbir yerden kovulmuyordu.

Genç kadının karşısındaki sütannenin memesine yapışmış iriyan bebek, durmak yorulmak bilmeksizin emiyordu.

- Böylesini hiç görmedim, dedi sütanne. Yakında damının altında iki dev beslemek zorunda kalacaksın!

Sütanne keçiboynuzu kokulu sütünü çoğaltmak için durmadan incir suyu içip taze balık yiyordu. Daha şimdiden katı yiyeceklerle beslenmeye başlayan Aperti'nin iştahı bir türlü kesilmiyordu.

Bazen rahibelik görevlerini yerine getirmeye, evini çekip çevirmeye ve çocuk yetiştirmeye yeterli gücü olup olmayacağını merak ediyordu Uabet; sonra yumurcağın zamanının çoğunu dışarda geçireceğini, babanın da oğlunu güreşe ve benzeri eğlencelere götüreceğini düşünüp rahatlıyordu.

- Komşum Paneb'i ana kapının yanında gördüğünü iddia ediyor, dedi Uabet. Gerçekten dönüp dönmediğini biliyor musun, Sütanne?

Sütanne rahatsız oldu, Uabet'in gözlerine bakmaktan kaçındı.

- Bu sabah oradan geçmedim, dedi.

- Demek Firuze'yi görmeye gitti, dedi Uabet. Hem böylesi daha iyi. Akşam buraya geldiğinde, içini kavuran yangın sönmüş olur.

Maymun mutfaktan dışarı fırlayarak evin kapısından girmekte olan Paneb'in omzuna sıçradı.

Hayvan, dev adamın omzunda minicik görünüyordu.

- Umanm herkes iyidir... Gel beni selamla, oğlum! Sütanne Aperti'yi babasına uzattı; Paneb oğlunu usulca

kollarında sallarken, beriki çekingen bir parmakla dev adamın saçlarını yokluyordu.

- Ne güzel çocuk! diye haykırdı Paneb. Bütün marifet sende Uabet. Dur bakayım... bakışında bir tuhafılık var senin.

- Doğru, çok yorgunum.

Genç dev oğlunu sütannenin kollarına bıraktı, sonra ka-nsının kucağına deri bir kese koydu.

- Nedir bu?

- Hele bir aç.

Uabet bağcığı çözüp, kesenin içine baktı.

- Süleymantaşı, kırmızı akikler!

- Kadınlardan çoğunu kıskançlıktan solduracak gerdanlıklar yapacağına inanıyorum.

- Senden daha masraflı bir şey istiyorum, sütanne için taze balık gerekiyor. Oğlunun pisboğazlığı yüzünden daha fazla beslenmesi gerekiyor, payına düşen de yetersiz.

- Şimdi hallederim.

Paneb kansının alnını öperken, aralık kapıdan Kâtip Yardımcısı İmuni görüldü.

- Aile toplantınızı böldüğüm için üzgünüm... Mezar kâtibi acilen Paneb'le görüşmek istiyor.

Otuz sekizinci bölüm

Paneb karşısındaki herifi seve seve Doğabilirdi, ama Ken-hir'in emirlerini dinlemezlik edemezdi, hele görüşmeyi düşünüp meraklandığında hiç. O yüzden, onu ailesinden uzaklaştırdığı için üzülür görünmesinden nefret ettiği İmuni'nin peşine düştü.

- Seni uyarıyorum, Paneb, mezar kâtibi son derecede gergin.

- Demek bir değişiklik yok.

- Eğer senin yüzündense, yerinde olmak istemezdim.

- Endişelenme İmuni.

Büyük adımlarla yürüyerek kâtip yardımcısını koşmak zorunda bıraktı. Güçlü Niyut Kenhir'in güzel evini süpürüyordu.

- Seni bekliyor, dedi Paneb'e.

İmuni de içeri girmeye yeltendi, ama Niyut süpürgesiyle engelledi onu.

- Hayır, "Sadece Paneb, başkası yok" dedi mezar kâtibi. Öfkelenen İmuni dönüp giderken, Cesur, ustabaşı ile bilge kadının bulunduğu çalışma odasına girdi. Mezar kâtibi, bu kez gerçekten çok düşünceli görünüyordu.

- Size büyük bir felaketten bahsetmeden önce, açıklayacaklarımı kimseye tekrarlamayacağınıza dair söz vermenizi istiyorum.

Nefer, Işık ve Paneb söz verdi.

- En değerli aletlerimiz, bir anahtarının bende, birinin de ustabaşında bulunduğu güvenli bir odada saklanıyor, diye anlattı Kenhir. Hırsızlıkları önlemek için, III. Amenofis döneminde bir marangozun geliştirdiği kilit sistemini kullandık.

- Hırsızlıklar mı? diye şaşırdı Paneb. Burada, köyde, hırsızlık?

- İnsan her yerde insandır, bunun kanıtını biraz önce gördüm; birisi aletleri sakladığımız odaya girmeye çalışmış.

- İnanılır gibi değil...

- Maalesef! Çalışmış. Hırsız mezar mührünü bastığım kil parçasını kırmış, sonra da ilk ahşap direği kesmeye çalışmış. O sırada ikinci kilidi harekete geçirdiğini anlayıp, üçüncüsünün de olabileceğini düşünmüş. Yakalanmaktan korkarak vazgeçmiş. Ama bıraktığı izler çok belirgin.

- Bunları söyleyen mezar kâtibi olmasa, duyduklarımın tek kelimesine inanmazdım, dedi ustabaşı. Artık gerçekle yüz yüzeyiz; aramızda namussuz bir zanaatkar var. Ya da en azından loncanın ortak malını çalacak kadar hırslı biri.

- Bu çok ağır bir suç, dedi Kenhir. Şef Sobek'e haber vermemiz gerekmez mi?

- Bu iş sadece bizi ilgilendiriyor! diye itiraz etti Paneb. Bir dış müdahale olmadan, kendi aramızda halledelim.

-Yalnız üçünüze güveniyorum, dedi mezar kâtibi. Ustabaşı ile bilge kadm loncanın annesi

ile babasıdır; sana gelince Paneb, hırsızlık girişimi sırasında köyde bile değildin. -Tuti de yoktu...

- Doğru ama hırsızın suç ortağı olabilir.

- Ya ben?

- Bir hırsıza asla yardım etmezdin.

- Belki de bu konuyu fazla büyütmemek gerekir, dedi Nefer. Bir suç girişiminde bulunulduğu kuşku götürmez, ama suçlunun buna bir daha cesaret edemeyeceğine inanıyorum.

- Fazla iyimser değil misin? diye sordu Kenhir.

- Yarın, sol ekibin şefiyle görüştüğten sonra, tüm sağ ekibi toplayıp iki büyük şantiyedeki işleri dağıtacağım. Üzerimize aldığımız eserin büyüklüğünün herkesin ruhunu yücelteceğine inanmak istiyorum.

"Göge dokunabilmek için, Nefer gibi insanlar gerek" diye düşündü Kenhir. "Ayakların yere basması için de, benim gibiler."

- Bilge kadın ne düşünüyor? diye sordu.

- Büyük Eser'e güvenmek ve insanlara karşı gözü açık durmak.

Paneb önce bir gölette oluşturulan, balıkçıların lonca için tatlı su levreği, kefal, alabalık ve rırmır yetiştirdiği livara gitti. Zanaatkarlar bu yöntemle istedikleri kadar taze balık yiyebileceklerinden kuşku duymuyorlardı. Her mevsim tazeliklerini koruyan söğütler ile firavuncirlerinin çevrelediği Hakikat Meydanı livan, batı yakası yöneticiliğince ciddiyetle denetleniyordu. Göletin hemen yanında balıkçıların tuz deposu vardı. Güzel balıkları boydan boya yarıyorlar, içlerini boşaltıp güneşte kuruttuktan sonra tuzluyorlardı. Tavalık ve küçük balıklar sepetlere yerleştirilirken, büyükleri iki hamal tarafından taşınan sııklara asılıyordu.

Paneb, keskin bıçağıyla dev gibi bir tatlı su levreğine girişmeye hazırlanan balıkçıya yöneldi. Balıkçının arkadaşı da yumurta ve tuzlu ketalden nefis bir yemek hazırlıyordu.

- Selam dostum. Ben Lekesiz Uabet'in kocası Paneb'im. Oğlumun sütanesi için bana bir sepet taze balık ile bir testi dolusu salamura gerek.

- Kim olursan ol sana balık yok. Bize verilen emir kesin. Balık köy livarına teslim edilecek ve her gelen balık kâtip yardımcısına bildirilecek. Zanaatkara doğrudan balık vermek yasak.

- Sütanne için de mi yasak?

- Herkese yasak.

Paneb balıkçı ile yardımcılarını korkutup kaçırabileceğini düşündü, ama köy için elinden geleni yapan bu sakin topluluğu kanştırmamayı tercih etti.

- Nehre kadar git, diye konuştu balıkçı. Oradaki balıkçılar daha anlayışlı çıkabilir.

Firavuncirinin gölgesindeki ihtiyar balıkçı ağlarını onarıırken, arkadaşları da tatlan nefis

balıkların yakalamak için

çeşitli yöntemler deniyordu. Bazıları ağı birbirine bağlanmış iki çapraz direk ile açılan torba ağı kullanıyordu; aletin kullanılması oldukça basitti, ama balıkla dolduğunda sudan çıkarılması için çok güçlü kollar gerektiriyordu.

- Baksana Dede, burada balık satılıyor mu?
- Hayır, adamlarım Büyük Ramses Tapınağı'nın rahipleri için çalışıyor.
- Hakikat Meydanı için çalışanları nerede bulabilirim?
- Kanalda, kuzeye doğru yüz metre sonra.

Biri kıyıda, biri kayıkta iki ekibe ayrılmış altı adam, balık dolu kanalın ortasına bir ağı germiş ve iki ucundan tutmuştu.

- Sıkı tutun, tembeller! diye bağırdı sakallı ve göbekli olan patronları.
- Eğlendiğimizi mi sanıyorsun? dedi ondan da çirkin olanı.
- Haydi, topluyoruz.

Kefaller, levrekler; güzel bir voliydi.

- Ağı boşaltın, hâlâ oynayan balıkları öldürün, sonra da söğüdün gölgesine bıraktığım sepetlere doldurun. Oyalanmayın!

Genç dev yaklaştı.

- Adım Paneb, taze balık almak istiyordum. Patron uzun uzun süzdü Paneb'i.
- Benim adım da Nia... Ne ödemeyi düşünüyorsun?
- Her zamankini: bir sepet dolusu tatlı su levreğine bir nazarlık.
- Tamam... Nazarlık yanında mı?
- İşte.

Paneb'in çölden getirdiği bir akik parçasına, bolluk işareti olarak tanınan açmış bir papirüs sapı kazınmıştı. Nia avucundaki nazarlığı tarttı, sonra elini kapadı.

- Harika, gerçekten harika... Verdiğin nazarlık bir sepet tatlı su levreği eder.
- İyi ya, sen de ver.

- İsterdim ama mümkün değil. Sen de böyle kabul et işte evlat... Balıklarımı her önüne gelene satamam ki. Ama verilen verilmiş demektir. Yanımda çalışanların hepsi de tanık; bana nazarlık falan vermedin. Onun için tabanları yağlasan daha iyi olur.

Beş balıkçı patronlarının arkasında toplandı.

- Hakikat Meydanı zanaatkarına böyle davranıyorsunuz demek. Nia bir kahkaha patlattı.
- Yallah dedim sana... Yoksa bir daha balık sözü bile etmek istemeyeceksin. Paneb'in yumruğu Nia'nın göbeğine öyle hızlı gömüldü ki, şişko arkaya savruldu, adamlarının üzerine düşüp onlarla birlikte devrildi. Ayağa kalkmayı başaran ilk ikisi genç devin yumruklarını yiyip oldukları yere çöktü, geriye kalanlar kaçmayı yeğledi.

Paneb balıkçı patronun başına boş bir balık sepeti geçirip kışını tekmeledi.

- Taze balıklarımı alıp, nazarlığı bırakıyorum Nia. Dilerim o nazarlık sana daha namuslu davranmayı öğretir.

Otuz dokuzuncu bölüm

Sağ ekip zanaatkarları, Paneb ve Tuti'nin yolculukları sırasında lokali elden geçirip yenilemişti. Genç dev geleneksel arınma töreninden sonra binaya girdiğinde, yere yarı yarıya gömülü iki amforayı, duvarlar ile ve tavanın yeni serpmesini gördü ve hafif tütsü kokusunu içine çekti. Ustabaşı ataları andı, her zamanki koltuğuna oturdu ve kardeşlerinin de oturmalarını istedi.

- Paneb ve Tuti Cebel el-Zeyt'ten tanrısal taşın yapılması için vazgeçilmez malzemeleri getirdi, diye açıkladı. Kısacası dün Evi'nin gizli eseri sürdürülüp tamamlanabilecek, ışığı olumuzu aydınlatmaya devam edecek. Firavun Merneptah'ın ebedî istirahatgâhının kazılması ve milyon yıllık tapınağının yapımına başlanmasının zamanı geldi. Sol ekip şefinin de onayıyla onlar ellerindeki işleri bitirirken, ben ilk işleri sizlere vermeyi kararlaştırdım.

Her zanaatkar birkaç saniye boyunca soluğunu tutmuştu. İşte büyük an nihayet gelip çatmıştı!

- Mezarın kesin yeri belirlendi mi? diye sordu Çakal Unes.

- Firavun önerimizi kabul etti.

- Olağanüstü işlerde olağanüstü aletler kullanılmalı, diye bağırdı Kararlı Gau çatlak sesiyle. Gerçekten ihtiyacımız olan her malzemeye kavuşacak mıyız?

- Mezar kâtibisi söz verdi, dedi ustabaşı.

- Şantiyede aüelerinizden uzak günler geçirmeye mi hazırlanalım?

- Evet, gücümüzü idareli kullanarak en kısa zamanda işbaşı yapabilmemiz için dağdaki geçitte kalmamız gerekecek.

- Orası köy kadar sevimli bir yer değil.

- Yapacak bir şeyim yok Pay, eserimiz her şeyden önce gelir.

- Bana kalırsa, daha şantiyenin ilk gününden itibaren orada olmam gerekmeyecek, dedi Kurtarıcı Şed, biraz küçümsemeyle.

- İlk günden itibaren bütün sağ ekip şantiyede toplanacak, böylelikle yeteneklerimiz birleşip büyülü bir güce dönüşecek. Başarılı olmak için böylesi bir güce ihtiyacımız var.

- Krallar Vadisi'ndeki şantiye ne kadar sürecektir? diye sordu Neşeli Renupe.

- Bilmiyorum. Söz konusu olan büyük bir mezar, Büyük Ramses'ininki kadar büyük bir mezar.

- Gözlerimin önünde yıllar boyu sürecektir bir çalışma uzanıyor, diye homurdandı Somurtkan Karo. En ufak bir kusur bile kabul edilmeyecek, öyle değil mi? Nefer gülümsedi.

- Bana güvenebilirsin.

- Başkentten haber var mı? diye meraklandı Cömert Didya.

- Yeni bir şey yok, dedi ustabaşı. Yine de Merneptah bir kararname yayımlayıp Hakikat Meydanı'nın görevleri ile sorumluluklarını teyit etti.

- Demek önümüzde sonsuzluk var, diye özetledi Aslan Userhat.

- Sanki önümüzde sonsuzluk varmış gibi çalışacağız, ama her anımızın son dakikamız olduğunu da aklımızdan çıkarmayacağız. Her birimizin içinde olan en mükemmel yetenekler bile yeterli olmayacaktır: bu anıtı yaparken gizeme ihanet etmeden sun açıklamamız gerekecek.

Paneb, Firuze'nin evinden çıkarken, Kurtarıcı Şed'le burun buruna geldi.

- Yoksa hâlâ âşık mısın?

- Firuze köyün en güzel kadını değil mi?

- O güzelliğin sana ilham kaynağı olmasını dilerim... Ama bunun Krallar Vadisi'nde geçireceğin günler için iyi bir hazırlık yöntemi olduğuna emin misin?

- Dürüst olmak gerekirse bunu hiç düşünmemiştim Şed!

- İşte bu yüzden hâlâ tehlikeden habersiz bir acemi çaylaksın ya!

- Ustam olduğunza göre, ne öneriyorsunuz?

- Benimle atölyeye gel.

İki adam yavaş adımlarla köyün anacaddesine girdi. Kurtarıcı Şed her zamankinden çok daha ciddi, çok daha az alaycı görünüyor, sanki hayatının önemli bir dönemecine hazırlanıyordu.

- Nil'in yakınında küçük bir kulübeye, bir tarlacığa, yağ testilerini istiflemek için bir sundurmaya, bir hububat deposuna ve bir ağıl birkaç hayvana sahip olduğumu belki biliyorsun. Büyük bir servet değil belki, ama rahatça yaşayacak, kendi boyalarımı alacak kadar bir gelir sağlıyor işte. Eğer kabul edersen her şeyimi sana bırakmak istiyorum.

- Söz konusu bile olamaz.

- Düşünmeden reddetmenin nedeni ne?

- Öğrettikleriniz yeter bana. Gerisini kendim kazanmak isterim.

- Önerim sana zaman kazandırabilirdi.

- Zaman ürkütmüyor beni... Yıpranmaktan çok, güçleni-orum zamanla. Üstelik armağanlardan nefret ederim.

- Herhalde sana rüşvet vermeye çalıştığımı düşünmüyor-un, değil mi?

- Cevabım hayır, hepsi bu. Servetinizi ailenize bırakın, bu onuyu da kapatalım. Şed atölyenin kapısını itti.

Fırçalar öylesine özenle temizlenmişti ki, sanki yepyeni gi-i görünüyor, daha önce hiç görülmemiş bir aydınlık çıkarı-orldı. İp gibi dizilmiş taslaklar duvarlara dayanmıştı.

- Kusursuz bir yöntem edin Paneb, ama yöntemin bilgiye şit olacağını sanma sakın. Hayatta bilgi sahibi bir insan olmaktan daha önemli ne var? Bilgi sana biçim ve renklerin

büyüsünün kapılarını açar, mesleğin kutsal yanını gösterir, tek gerçek sevinç kaynağın olur ve doğru olmayı öğretir. Maat'ı yaşamak, cehaletten bilginliğe geçmek, en önemlisi de yüreği yürekten tanımaktır. Şed bir kırmızı boya topağını eritti, fırçasını boyaya daldırdı, yumuşak bir hareketle bir şahin gözü çizdi.

- Ne görüyorsun Paneb?

- Bir yırtıcının gözü.

- Gerçekten görmeyi beceriyor musun, Ressam Yardımcısı? Sanatımızın kısır taklitçilere değil, görmeyi bilenlere de ihtiyaç duyduğunu ne zaman öğreneceksin? Göz her yerde, tapınakların duvarlarında, lahitlerde, sütunlarda, kayıklarda... Öte tarafın gözü bizi izlemekten bir saniye bile vazgeçmiyor, senin de ressam olarak görevin, bu bakışı paylaşmak. Ama isteyerek. İstiyor musun?

- Deneyin beni.

- Öğreneceklerin yüreğini gururla doldurmayın, bir ulunun olduğu kadar bir hizmetçinin de ögüdünü dinle, çünkü kimse sanatın sınırlarına varamaz. Küçük bir çiy damlasının bile tarlaları zenginleştirdiğini unutma. Gerçekten de öğrenmek istiyor musun Paneb; bir dizi yepyeni dünya tanıyacağını, hiçbir şeyin bir daha eskisi gibi olmayacağını bile bile, öğrenmek istiyor musun?

- Kimse beni korkaklıkla suçlayamayacak.

- Öyleyse bunu al ve bir daha yanından ayırma.

Kurtarıcı Şed boynundaki muskayı çıkarıp Paneb'in boynuna taktı. Sembolik olarak dünyanın tüm ölçülerinin gösterildiği, setatitten yapılmış bir göz.

- Gözbebeği, mercek, gözyaşı kanalı, kornea... Bu gözün her bölümü, birimin bölümlerine eşittir. Bütün bölümleri toplarsan 63/64 elde edersin. Geriye kalan 1/64 de, eğer bugün gerçek bir görebilen olursan, ressam elinin sana göstereceğidir. Çünkü görmek yaratmaktır.

Paneb hayranlık içinde elindeki muskaya bakıyor, bundan böyle onu koruyacak olan minicik şeyden gözlerini ayıramıyordu.

- Ben...

- Hiçbir şey söyleme ve hazırlan.

Kurtarıcı Şed atölyeden çıktı. Öğrencisine gözlerinin görmemeye başladığını nasıl söyleyebilirdi ki?

Ustabaşı, peşinde sağ ekibin zanaatkarları, altın önlüğünü kuşanmış, başına tören peruğunu geçirmiş ve elinde ağır bir tahta anahtar tutan mezar kâtibinin karşısına gelip durmuştu.

- Odanın kapısını açmayı ve firavunun aletlerini bize emanet etmeyi kabul ediyor musun?

- Önce parolayı söyle.

- Eserin aşkı.

Kenhir anahtarla birinci kilit düzeneğini açtı ve anahtarı tersine çevirerek ikincisini etkisizleştirdi. Sonra kapıyı ardına kadar açıp içerideki aletleri gösterdi; alışılmış boyutta, bakırdan yapılmış beş yüz kalem, otuz büyük yontucu kalemi, yine bakırdan Sina'dan gelme otuz çapa ile yirmi beş keser. Nefer mezar kâtibine törensel soruyu sormadan önce, teker teker inceledi aletleri.

- Bu hazinenin içinde tanrısal maden de var mı?

- Ustabaşı sonsuzluk eserini yaratacak aletleri seçsin. Nefer tanrısal madenden yapılmış bir gönye ile bir düzeç aldı ve zanaatkarların görmeleri için havaya kaldırdı.

Kenhir'in gözleri önünde alet dağıtımına başlandı, herkes uzatılan aleti heyecan ve saygıyla alıyordu.

Birden, Çakal Unes elindeki kalemi yere attı.

- Bu alet kullanılamaz... Bakın, boydan boya yarılmış!

- Benimki de öyle, dedi Marangoz Didya dehşetle.

- Nazara geldik! diye haykırdı Pişkin Somun Pay. Mezarı yapmaya başlamak yararsız, korkunç bir başansızlığa neden olur çünkü!

Ne ustabaşının ne de mezar kâtibinin verebileceği hiçbir cevap yoktu. Böylesine sıkı korunan bir odadaki aletleri bozup hırpalamak, ancak kem gözün harcıydı.

- Gidip bilge kadını çağırın, dedi Kenhir sonunda. Bu felaketi sadece o kovabilir.

Kırkncı bölüm

Askılı ve dar kırmızı elbiselerini giymiş Hathor rahibeleri köyün ana tapınağının önünde toplanmıştı. İçlerinden bazıları tannçaya üahiler okurken, bazıları güneşe benzer bir darbuka çalıyor, yedisinin oluşturduğu çemberin ortasında da Işık, bilge kadın duruyordu.

Sonra, rahibelerin teker teker uzaklaşması sırasında, uzun ve yoğun bir sessizlik oldu, lonca üyelerinin kanlarından en yaşlısı tapınağın eşğinde gözüktü.

- Işık hayatı yarattığında, diye girişti söze. Gözleri nilüferin içinde açılan güneşe dönüştü. Gözün suyu toprağa düştüğünde, değişip çok güzel bir kadın oldu ve "Tanrıların Altını" adını aldı. O, kadın güneş, dünyayı aydınlatıyor; sen bilge kadın, onun kızıydın. Şimdi soruyorum, bir erkeğin işini yaparak zanaatkarların ustabaşı, loncanın en saygıdeğeri olacak ve kem gözü yenmek için hayatını tehlikeye atacak cesaretin var mı?

- Hakikat Meydanı bana hayat verdi, hayatımı Hakikat Meydanı'na veriyorum.

- Sen ki mezar kentinin yaşayanısın, bu tapınağa girip kaderinin yüzüne bak. Tören peruğuna takılmış bir nilüferle tereddüt etmeden yürüdü Işık. Granitten bir kaidenin üzerinde, Tann Tot'u temsil eden bir maymun heykeli vardı; sol elinde de içinde bir papirüs olan bir mahfaza. Kırmızı gözlerini diktiği genç kadın bakışlarını kaçır-madı ve tanrıların iletmek istediği bilgileri almaya çalıştı. Taştan el belgeyi Işık'a vermek ister gibi hareket etti sanki, bilge kadın yere kapandıktan sonra uzandı, papirüsü aldı.

- Benimle gel, dedi ürkütecek kadar sakın bir kadın sesi. Eşğimden geç. Tot'un maymununun ötesinde, ikinci bir taş kaide vardı. Başmda aynı madenden yapılmış bir güneş taşıyan altın şahin heykelini, ayağının altında da boynu firavunların alnını süsleyen madalyon gibi şişik kobrayı seçebilmesi için, Işık'ın gözlerinin loşluğa alışması gerekti.

Işık, kobranın bakışından atılmaya hazırlandığını anladı, yine de çekilmedi. Tepedeki deneyimini hatırladı, gözlerini sürüngeninkilerden ayırmadı, sallanışlarını taklit edecekti. Ama canavar hareketsizdi. Merakla yaklaştı.

Kobra taş a öylesi bir yetenekle oyulmuştu ki, canlıya benziyordu. Yine de büyük bir dikkatle başına dokundu Işık.

- Altın madalyonu al, dedi aynı sakın ses. Al ve göğsünün üzerine koy. Onunla karanlıktakileri göreceksin.

Işık tatlı bir sıcaklık çıkaran madalyonu aldı. Karanlık oda aydınlandı, karşısında korkunç maskeler takmış yedi bıçak aticisi gördü. Maskelere takılmış papirüsler her birinin adını belirtiyordu: Ters Yüz, Yakıcı, İftiracı, Havlayıcı, Keskin Surat, Naracı ve Solucan Yutucu.

Hep birlikte uygun adım ilerliyorlar, bilge kadının çevresini sarıyorlardı. Onlara elindeki silahlarla karşı koydu: güneş ve papirüsle. Yedi iblis gerileyip kayboldu ve yerlerini yüzünde Anubis'in maskesini taşıyan bir törenciye bıraktılar.

- Benimle tanrısal suyun üzerinde yürü, diye önerdi maskeli.

Işık adamın peşine takıldı, hayatın ilk biçürüerinin görülmeye başlandığı geniş suları andıran gümüş bir zemin üzerinde ilerledi.

Anubis bilge kadının ayaklarını yıkadı, sonra ona dirilişin beyaz elbisesini giydirdi; elbise öylesine sıkıydı ki, Işık güçlkle hareket edebiliyordu. Bilge kadını karanlık bir kapının eşiğine götürdü.

- Bu yerde yaşayanların arasında görülen ruhun değişimi gerçekleşir. Şimdi sana soruyorum; kem gözü kovmakta kullanacağın enerjiye dayanabilecek misin?

- Sınavı kabul ediyorum.

- Seni uyarıyorum; o enerji seni yok edebilir. Eskiler o enerjiyi yakalayıp tapınaklarda tutmayı başardı, ama öylesine bir gücü hapsedebilecek çok az ölümlü bedeni vardır. Dayanıp dayanamayacağını bilemeyiz.

- Loncaya yardım edecek gücü ondan alacağıma göre, izin ver karşısına çıkayım.

- O odaya gir, Bilge Kadın. Tanrıça yardımcın olsun. Güçlkle ilerleyen Işık yedi sözcüğüyle dünyayı yaratan Neith'in heykelinin karşısına geldi. Ustabaşının karısıyla aynı boydaydı, ama gözleri canlıydı sanki. Yıldız gibi panldaya-rak bir metre kadar önünde duran yabancıya dikilmiş gibiydiler. Heykelin elleri avuçları göğe dönük bir şekilde bilge kadına uzanmıştı.

Birden, ellerden fışkıran, yüreğine yönelen iki ışık demeti gördü Işık. Genç kadını sendeleten, dalgalanan iki ışık demeti. Enerji benliğini oluşturan kanallarda dolaşmaya başladı, ama öylesine yoğun ve yakıcıydı ki, daha fazla dayanamayacaktı.

Ne var ki sınavı durdurmak tanrıçanın işiydi ve bilge kadın bu sınavdan kaçamazdı. Sonuçta kem gözü uzaklaştırabilmek için onun gücünü kuşanmak gerekmeyecek miydi?

Kenhir Suskun Nefer'den hiçbir şey gizlememişti.

Er ya da geç, yaşam gücünün tanrıçanınkiyle aynı türden olup olmadığını anlamak için Neith'in karşısına çıkacaktı bilge kadın. Ne var ki genelde, uzun tefekkür dönemleriyle bu karşılaşmaya hazırlanılır, aceleyle heykelin karşısına çıkarılmazdı.

- Biri alet odasına girmeye çalıştı, dedi Kenhir Nefer'e. Çalıştı ama başaramadı. Aletlerin bozulmasında kabahatli olan gerçekten de kem gözdü. Eğer etkisi dağılmazsa firavunun mezarını kazamazsın.

- Neden saraydan bir büyücüye başvurmuyoruz?

- Kim başarıya bilge kadından daha yakın olabilir ki? Loncanın anası olarak, loncayı kurtarmak için gücünün son damlasına kadar boğuşacaktır o.

- Bundan kimsenin kuşkusu yok Kenhir, ama unutma, bana danışmadan ateşin ortasına gönderdiğiniz kadın benim karım, hayatımın en değerli varlığı.

- Bunu kabul ediyorum, ama görevimdi. Koşullar gerektirdiğinde, mezar kâtibi bireyleri unutup sadece loncayı düşünür. Bizim, hepimizin tek kaygısı firavunun ebedî istirahatgâhını inşa etmek; kem göz zanaatkarların elini bağladığı sürece Hakikat Meydanı kısır kalacak.

Mezar kâtibi Nefer'in gözünde gerçek anlamını kazandı. O basit bir köy yöneticisi değildi artık, iki ekibin şefi, temel taahhütlerinin bekçisiydi.

- Kararınız beni endişelendirmiş olsaydı da, sizi engellemek aklımın ucundan bile geçmezdi.

- Bunda da haklı olurdun, Ustabaşı. Aksini yapsaydın, Işık da onaylamazdı seni, biliyorsun.

Nefer karısının çok az insanın kaldırabileceği bir güce maruz kaldığı tapınağın kapısına baktı. Onu, gülüşü tatlı, bakışı rahatlatıcı, sevgisi sonsuz o kadını yeniden görebilecek miydi?

Firuze ve Lekesiz Uabet beline kırmızı kuşak bağlanmış beyaz elbisesini daha bol bir elbiseyle değiştirmiş Işık'ı kollarından tutarak tapmaktan çıktı. Gözleri yarı kapalıydı, iki rahibenin yardımını olmasa ayakta duramayacak gibiydi. Nefer karısının yanına koşmak istedi, Kenhir ustabaşını durdurdu.

- Biraz bekle... Işığın sindirmesi gerek.

Bilge kadın, yeni bir gerçeğe doğan bir canlı gibi gözlerini açtı. Birkaç saniye güneşe baktı, dengesini buldu, iki rahibe kollarını bırakıp açıldı, Işık Nefer'i gördü, ustabaşı bu kez daha fazla dayanamadı, koşup karısını kollarının arasına aldı.

- Öleceğim sandım, dedi kadın. Tanrıçanın gücü öyle yoğundu ki. Yine de beni karanlıklardan kurtardı.

- Gel dinlen.

- Daha sonra... Alet odasına gidelim.

- Bitkinsin!

- Bana verileni gecikmeden iade etmeliyim. Zanaatkarlar önlerinden geçen bilge kadına umut dolu

gözlerle bakıyor, sakın olduğunu görünce, az da olsa rahatlıyorlardı.

Aletler odanın önünde yere saçılmıştı. Kem gözün yıkıcı öfkesini davet edip daha fazla yıpranmalarına meydan vermemek için kimse dokunmaya cesaret edememişti onlara.

Işık, odayı arındırıp tüm yıkıcı güçleri uzaklaştırmak için kapıyı kapatıp tütsü yaktırdı, sonra aletleri teker teker eline aldı, en küçük kusuru olanları bile elinde uzun uzun tuttu. Çatlaklar kapandı, bakır yepyeniymişçesine parlamaya başladı.

- Kem göz söndü, dedi sonunda. Bundan böyle loncanın çalışmasını engelleyemeyecek.

Zanaatkarların alkışlı bağırışları karşısında, hayranlık ile aşkın hangisinin daha üstün olduğuna karar veremeyen ustabaşının kollarına sığındı.

Kırk birinci bölüm

- İşte suçlu, dedi Kenhir Suskun Nefer'e.

Ustabaşı küçük dikdörtgen bakır parçasını inceledi, levhayı kaplayan küf, madene kazılmış işaretleri örtmüştü.

- Bu metinleri iyi biliyorum, dedi mezar kâtibi küfü tırnağıyla kazıyarak. Karabüyü kitabından alınmış, hırslı birinin ele geçiremediğini yok etmeye yarar.

- Nerede buldun bu lanetli levhayı?

- Duvarın arasına sıkıştırılmış. Oysa her köşeyi sıkı sıkıya gözden geçirmiştım. Bilge kadının yaydığı güç levhayı görünür hale getirince, büyüün hiçbir etkisi kalmadı.

- Demek içimizden birinin ruhu böylesi bir günah işleyebilecek kadar lekeli... Ya tekrar denemeye kalkarsa?

- Bence bunu düşünüyordur, ama artık pek kolay olmayacak. Bilge kadm ve Hathor rahibeleri Hakikat Meydanı'nın tüm yapılarını kapsayacak bir güvenlik ağı kuracak, adamımızın bu ağı aşabileceğini sanmıyorum.

- Ben de öyle... Böylesi bir saldırı ancak dışarıdan gelebilir.

- Öyle olduğunu umalım Nefer, ama bana kalırsa gerçek çok daha acı. Firavunun mezarını yapmanın tehlikeli bir macera olacağını bilincinde misin?

- Yoksa eşimden daha az cesaretli olduğumu mu düşünüyorsunuz?

- Mezar kâtibi ustabaşının güvenliğinden sorumludur ve gereken önlemlerin alınmasını ister.

- Paneb'in varlığı, sizin için yeterli mi?

- En azından... Daha fazlasını tercih ederdim.

- Düşünmem gereken yapmak, kendimi korumak değil.

Eğer hakkında en küçük bir kuşku olsaydı, Kenhir ve So-bek çoktan harekete geçmişti. Bu nedenle hain hiç tasalanmadı; ustabaşının emirlerine harfiyen uyacak, arkadaşlarıyla arasındaki dostluk bağlarını pekiştirecek ve ekipte çalışmaya devam edecekti.

Oysa zanaatkarların içine korku yaymak ve şantiyenin açılmasını geciktirmek için o bakır levhayı alet odasının duvarının iki taşı arasına sıkıştırırken büyük sıkıntı çekmişti. Suçüstü yakalanmaktan çekinmiş, bu yüzden de "kem göze" gereken özeni gösterememişti, başarısızlığının nedeni de buydu zaten. Saldırıyı uzaklaştırmak için mezar kâtibi ile bilge kadın güçlerini birleştirmişti; hain maskesinin düşeceğinden korkarak bir daha böylesi bir tehlikeye atılmamayı düşündü.

Krallar Vadisi'nde bir ebedî istirahatgâh yapımı sadece sırtına fazla iş yüklemekle kalmayacak, aynı zamanda köyün dışında onu bekleyen serveti de geciktirecekti. Bir de, mezarın başarıyla tamamlanması durumunda Nefer'in kazanacağı ün vardı.

Başlangıçta sadece kendini ve zenginliğini düşünüyordu hain, bu arada loncayla mücadele etmek zorunda kalmayacağını umuyordu. İhaneti geliştikçe, çatışmanın kaçınılmaz

olduğunu gördü. Hakikat Meydanı'nın onu suçlayarak karşısına dikilmesine izin veremezdi, bu nedenle loncayı yıkmak isteyenlere şu ya da bu şekilde yardım etmek zorunda kalacaktı.

Sağ ekibin zanaatkarları, kanları ile çocuklarını öpüp vedalaştıktan sonra, bellerine geniş kumaş kuşaklar sardı ve üzerine de peştemalları geçirdiler. Geçidi aşarak Krallar Vadisi'ne gidecekler, köye dönmeden önce de dokuz gece o geçitte kalacaklardı.

Başta Suskun Nefer ve ustabaşı, Sin-Necem'in⁷ mezan önünde saygıyla eğildiler, sonra gömütlüğü bir uçtan diğerine geçip batı tepesinin zirvesine çıkan dar ve taşlı patikaya sardılar. Dik bir uçurumun kenarından geçmeleri, adımlarını atarken son derecede dikkatli davranmalarını gerektiriyordu. Kenhir için oldukça güç bir işti bu, ama elinde ne de olsa sağlam bir asa vardı, dağa bakıp homurdanmakla birlikte, adım atmaya sürdürüyordu.

Sollarında kalan batıdaki, piramit biçimindeki zirve, tüm haşmetiyle hakimdi manzaraya; sağlarında, yani doğuda da soylu mezarları, milyon yıllık tapınakları ve Nil'e kadar yayılan tarlalarıyla görkemli bir manzara vardı.

Nefer Merneptah'ın mezarıyla daha da güzelleştirmeyi umduğu tanrısal manzarayı uzun uzun içine çekti. Paneb'in de gözleri kamaşmıştı; ona bunca harikayla dolu büyüleyici yaşamı bağışlayan tanrılara şükranlarını yeterince belirtebilecek miydi?

Ustabaşı patikada yürümeye koyulduğunda Güçlü Naht uzanıp koluna yapıştı.

- Dikkatli ol, yoksa bayır aşağı yuvarlanırsın! Burası oldukça tehlikeli, daha önce de çok kaza oldu. Bırak da önden gideyim.

- Endişelenme, dikkatli olurum.

Naht üzgün göründü, ama yine de sıradaki yerini aldı. Kafile dinlenme yeri olarak kullanılan, köy ile Krallar Vadisi arasındaki geçide doğru ilerledi. Orada, harçla tutturulmuş kireç bloklardan yapılmış yetmiş sekiz kulübe ile yara yaslanmış elliye yakın küçük dua odası vardı.

Mezar kâtibi zanaatkarları "talih doğuran Amorfa adanmış sunağın önüne getirdi ve çalışmaların başarıyla sonuçlanması için sessiz yakarışlar yapıldı. Hakikat Meydanı zanaatkârlarının tanrılara saygılarını sundukları dikitlerle dolu bu tuhaf yere şaşkınlık ve hayranlıkla bakıyordu Paneb. Anlaşıldığı kadarıyla sadece dinlenmek için gelinen bir yer değildi geçit, daha çok tefekkür ve buraya hâkim olan görünmez güçlerle ilişki kurmak için yararlanılıyordu bu geçitten.

- Rüzgâr daha güçlü esiyor, Amon'un sesi de daha anlaşılır çıkıyor, dedi Kenhir Paneb'e. Eğer onunla karşılaşmamıza izin vermeseydi yolumuzu bulamazdık. Artık yerleşelim.

Damı yassı taşlardan ve ağaç dallarından yapılmış her kulübe iki odadan oluşuyordu. Birinci odada, içine U biçiminde, bazen sahibinin adını taşıyan bir iskemlenin oyul-duğu taş bir sıra; penceresiz olan ikincide ise gelenin hasırını sereceği taş bir kerevet vardı. Mezar kâtibi en geniş ve en rahat kulübede kalıyordu; fazla odayı yazıhane olarak kullanacaktı. Köyün doğusundaki kulübe, hem güneşten hem de rüzgârdan iyi

korunuyordu.

- Biri kulübemi süpürme iyiliğini gösterir mi? diye sordu Kenhir.

- Emrinizdeyim, diye cevap verdi Paneb.

Pişkin Somun Pay, Güçlü Naht, Halat Kasa ve Çakal Unes getirdikleri iki günlük erzaklarını kulübelerine yerleştirdiler. Yarından tezi yok, polisin gözetimi altındaki yardımcılar geri kalanım getirecekler, çalışma sürelerinin sonuna kadar da her gün getirmeyi sürdürecektlerdi.

Somurtkan Karo ile Kararlı Gau su testilerini dağıtırken, Cömert Didya ve Âlim Tuti ekmekleri, soğanları, kuru balık ile inciri ortak masa olarak kullanılacak büyük ve yassı taşın üzerine yayıyordu. Geçitte ateş yakmak, yemek pişirmek yasaktı. Köydekilerden çok daha katı olan yaşam koşulları bir evin rahatını, bir ocağın sıcaklığını özletmek, değerini öğretmek ister gibiydi sanki. Hiçbir iş yapmayan Kurtarıcı Şed'di sadece. Kulübesinin eşliğine çökmüş, üzeri yiyeceklerle dolu bir sunak masası çiziktiriyordu. Ustabaşı yaklaştı.

- Ne düşündüğünü biliyorum, dedi ressam. Ama yanıyorsun. İkimizden birinin bu küçültücü işleri bir kenara bırakıp aklım özgür bırakmasının zamanı çoktan geldi de geçiyor bile.

- Söylediklerini kabul ettiğimi varsayarsak, o adamı benim seçmem daha doğru olmaz mıydı?

- Ekibin en iyi gözlemcisi ben değil miyim? Resim yaparken gözetliyorum.

- Bir tehlikenin bizi tehdit ettiğini mi düşünüyorsun?

- Bu dağ, insanın varlığından hiç hoşlanmıyor... Onun için tetikte olmak en iyisi.

Paneb mezar kâtibinin kulübesini süpürmüş, kendine ayrılan kulübeyi temizlemeye girişmişti.

- Burada insan çok iyi uyur herhalde! dedi ustabaşına.

- sa ben ilk gecemi göğe bakarak geçireceğim. Ne inanılmaz bir yer... Burada bizden öncekilerin varlığını duyuyorsun, eserlerini yaratmadan önce buralarda tefekküre daldılar ve aü zirvesinin sessizliği ve görkemiyle beslendiler. Bu köyden hiç ayrılmamak isterdim.

- Bu bir ara dünya Paneb, kimse burada sonsuza dek yaşayamaz.

- Sofraya buyurun! diye bağırdı Pişkin Somun Pay. Zanaatkarlar masanın çevresini alıp yemeye koyuldu, ama Paneb dışında hiçbirinin iştahı yok gibiydi. Herkes kendisini bekleyen ağır işin bilincindeydi; Krallar Vadisi'nde çalışmak başka hiçbir işe benzemezdi çünkü. Burada insanlara yer yoktu, vadiye girebilmek, daha da ötesi öte dünyanın güçlerinin öfkesini uyandırmadan kayayı delebilmek için Hakikat Meydanı'nda öğrenilmiş bütün büyülere ihtiyaç vardı. Her zanaatkâr başarısızlığın kendi meslek hayatının sonu olacağı, köyün varlığını da tehlikeye atacağına bilincindeydi.

- Neden böyle cenazeye gelmiş gibi oturuyorsunuz? diye di Paneb. Size layık olmayan bir ölümle ölmeyi bekler gibisiniz!

- Sen girişeceğimiz sınavları biliyora benzemiyorsun, diye evap verdi Kararlı Gau.

- Ne sınavı? Hep birlikteyiz, yüreklerimiz aynı vuruyor, armağımızın ucuyla sonsuzluğa dokunabileceğimiz bir macera yaşamaya hazırlanıyoruz! Daha başka ne ister insan?
- Yardımcım gülme fırsatını hiç kaçırmaz, dedi Kurtarıcı ed. Endişelerinizin boş olduğunu söylerken pek de haksız değil.
- Oysa sen, sen hiçbir şeyden korkmazsın! diye diklendi alat Kasa.
- Belki içinizde en endişelisi benim, ama bunu göstermek neye yarar?
- Sizi hâlâ anlayamıyorum, diye sürdürdü Paneb sözlerini. Korku, tasa, endişe... Böylesi duygulara nasıl izin verirsiniz? Bilinmez, en az aşk kadar güçlüdür, onun için insanın tüm gücüyle uğraşması gerekir.
- Boş boş gevezelik edeceğinize, gidip biraz dinlenin, diye aya girdi Kenhir. Dört saat sonra, Krallar Vadisi'ne hareket edeceğiz.

Kırk ikinci bölüm

Geçide tırmanmak ne denli güç olduysa, Krallar Vadisi'ne iniş de o kadar kolay oldu. Ustabaşı önde yürüyordu, peşinden de "hata yapanların giremeyeceği büyük otlak" görmek sevincinden çıldırmak üzere olan Paneb. Suskun Nefer'in endişelerinden biri de buydu zaten: eğer hain ekibin içindeyse kutsal otlak'a bir günahkâr sokuyor olacakü. Oysa ne bir kanıt vardı elinde ne de suçluyu ortaya çıkarmak için güvenilir bir yöntem, omzundaki bu yükü yürümek zorundaydı.

- Işığın şiddetiyle taşlardan alev fişkırıyor... Bunu bir tek ben mi görüyorum? diye sordu Paneb ustabaşına.

- Hepimiz duyuyoruz bunu, değişik ölçülerde duyuyoruz; yaratılacak esere layık olamazsak, bu ateşin bizi yok edeceğini de biliyoruz. Bati zirvesi bizi korusun.

- Yoksa sen de mi diğerleri gibi endişeleniyorsun?

- Sakin ol Paneb, yapacak çok işim var.

- Seni korkutan yapılacak işin çokluğu değil, öyle değil mi?

-Tam tersine, işin çokluğu beni mutlu ediyor... Ama aramızda bir hain saklanıyor, üstelik tek amacı da bizim başarısız olmamız.

- Buna gerçekten inanıyor musun?

- Bu olasılığı hiçbir zaman göz ardı edemem.

- Eğer öyle bir canavar varsa, basit ama etkili bir yol kullanacaktır; seni hedef seçecektir. Ekip kaptan olmadan başı kesik tavuklara benzer. Ama beni unuttu o yılan. Ben hayattayken kimse senin kılına dokunamaz.

- Oysa ben demek istiyordum ki...

- Sana Suskun dediklerini unutma.

Krallar Vadisi'nin girişi kayalara oyulmuş dar bir yarıktan ibaretti ve ekibi karşılamak için önceden gelen Sobek ile adamları tarafından korunuyordu. Nübyeli mezar kâtibi ile ustabaşını selamladı, zanaatkarlara teker teker baktı.

- Dikkati çekecek bir şey var mı? diye sordu Kenhir.

- Hiçbir şey yok. Adarnlarımın tümü görevlerinin başında, hiçbir yabancı buraya yaklaşamaz.

- Atölye ve şantiyeyi korumak için adamlarından en iyi ikisine ihtiyacım var.

- Penbu ve Tuşa. Geçmişleri pırl pırl, şaibesiz; kimse onları gafil avlayamaz.

İki Nübyeli gelip mezar kâtibinin önünde durdu; dürüst bakışları, sağlıklı bir görünüşleri vardı.

- Haydi artık, dedi ustabaşı.

Zanaatkarlar bir bir "büyük otlak"ı dünyanın geri kalanından ayıran geçide girdi. Burada ışığın ve taşların hâkimiyeti mutlaktı, burada geçici olan yerini sonsuza bırakıyordu.

Dimdik inen yarlar, masmavi göğün beslediği bir öte taraf sessizliği yaratıyordu.

- Sen, Penbu, dedi mezar kâtibi Malzeme deposunu bekleyeceksin. Anahtarı sadece bende ve ustabaşında, alet dağıtımını da bizler yapacağız. Aletlerden tek bir tanesi bile ek-silirse, sorumlusu sensin.

Kenhir deponun kapısını açtı, kazmaların, yontucu kalenderinin, boya topaklarının ve kandil fitillerinin sayısını kontrol etti. Vadideki son gününde depoda bıraktıklarıyla fark yoktu. Her zamanki özeniyle, bir kez daha saydı, kazmalar ile kalemlerin iyi durumda olup olmadığını denetledi. Sağ ekibin getirdikleri de eklenince eldeki malzeme işe başlamak için yeterli olacaktı. Aletler sessizlik içinde dağıtıldı, Kenhir tahta bir levhanın üzerine hangi zanaatkânn akşam iade etmek üzere hangi aleti aldığını yazdı. Hırsızlık mümkün değildi, bozulan aletler onarılmak üzere köye götürülecekti.

- Sen, Tuşa, dedi mezar kâtibi Nübyeliye. Ayrıldığımız andan dönüşümüze kadar şantiyeyi koruyacaksın. Eğer biri imkânsız başarıp tüm engellerden geçer ve Şef Sobek tarafından alınan güvenlik önlemlerini atlatırsa, kim olursa olsun, uyarmaya bile gerek görmeden kafasına vur onun. Söylediğimi tekrar ediyorum; kim olursa olsun.

Malzeme deposunun yanına, polislerin en cılız sesi bile duymalarını sağlayacak yedi kulakla süslenmiş bir sütun dikmişti Başheykeltıraş Aslan Userhat. Sağ ekip, Suskun Nefer'in şefliğinde, Büyük Ramses'in mezarının batısına, Firavun Merneptah'ın ebedî istirahatgâhının kazılacağı yere yöneldi. Burun Fened ile Araştırmacı İpuy, kayaya uzun uzun baktı.

- Kolay olmayacak, dedi İpuy sonunda. Biraz daha uzakta delemeyebilir miyiz?

- Firavunun ve benim kararım kesin, dedi Nefer.

- Öyleyse elimizden geleni yapacağız... Yine de kararlılık kadar güce de ihtiyacımız olacak. Burada kaya oldukça cilveli, bize tuzaklar kuracaktır. Burun Fened elini kayanın üzerindeki bir çıkıntıya koydu.

- İlk kazma buraya vurulacak ve oluşan titreşim kayanın direncini azaltacak; böylece kırılma çizgilerini daha kolay izleriz.

Mezar kâtibi ustabaşına Krallar Vadisi'nin kuruluşundan bu yana törenin başlangıcını betimleyen altın ve gümüş kazmayı uzattı. Nefer kazmayı kaldırdı, Burun Fened'in belirttiği noktanın birkaç milim ötesine sapladı. Sonra gümüş bir murç kullanarak yarığı genişletti.

Kayadan değişik bir ses, hem acıklı hem de umut dolu bir ürkü yükseldi sanki. Fened gülümsedi. Burnu bu kez de yanıltmamıştı onu. Güçlü Naht, sert taş kazmasıyla gerçek saldırıyı başlattı, meslektaşları arasında sadece Paneb onun gücüyle boy ölçülebiliyordu. Naht öfkelenmiş, kazmayı daha güçlü indirdi, Cesur onu taklitte zorlanmadı. Yarışma oldukça uzun sürdü, ilk yorulan Naht'tı.

- Siz ikiniz, dinlenin, diye buyurdu ustabaşı. Ötekiler küçük kazmaları alsın. Ağırlıkları bir ile üç kilo arasında değişen bu aletler, darbenin şiddetini emerek metalin kırılmasını önleyen, bakırla kaplı bronzdan yapılmıştı.

Çalışma günleri birbirini takip etti; yontucular kayadan küçük parçalar koparmak için uzun saplı ağır fırçalar kullanıyordu. Yavaş yavaş, daha koyu çakmaktaşı tabakalarını birbirinden ayıran beyaz kireç katmanları görünmeye başladı, gördükleri Nefer'in hoşuna gitti: kayanın niteliklerinden, yontu ve resim için kusursuz bir malzeme olduğu anlaşılıyordu.

Kenhir, mezarın girişinin hemen soluna bir girinti kazdırıp, üzerine de kolayca okunabilecek bir levha astırmıştı: "Kâtip Kenhir'in koltuğu." Buradaki gölgede oturacak, böylece işlerin gelişmesini izleyebilecekti.

- Kurtarıcı Şed'in dışımda tüm ekip üyeleri gerçek bir çalışma aşkı gösteriyor. Anıtsal giriş şekillendi, bence yakında inişle ilgilenmeye başlayacaksınız.

- Kayayı zedelememek için her türlü aceleyi yasakladım, dedi Nefer. Belki zaman kaybedeceğiz, ama böylece düzeltilemeyecek kusurları önlemiş oluruz. Şed de hareketsiz değil; mezarın müstakbel süslemesini hazırlıyor, bunun için bir sürü deneme yaptı bile.

- O zaten hep böyle yapmıştır... Duvarın karşısına geçtiği anda en ufak bir tereddüt bile göstermez. Yine de çok ilginç bir adam!

- Şed görevini eksiksiz yerine getirmiyor mu?

-Tabii, tabii... Yine de kendine özgü biri, davranışını onayladığımı söyleyemem.

- Onu suçlayabilmek için somut bir şey var mı elinizde?

- Daha çok belli belirsiz bir izlenim, diyelim... Belki de sana bundan söz etmemem gerekirdi.

- Tam tersine, benden hiçbir şey saklamayın. Öğreneceklerim yüreğimi dağılayacak da olsa bilmemekten daha iyidir.

- Anlaştık Nefer... Ama çok acı verecek düş kırıklıklarına uğramaya hazır ol. İnsanlar, hatta Hakikat Meydanı'nda yaşayanlar bile, her zaman kusursuz değildir.

- Eğer eseri tamamlarsak, bunun nasıl bir önemi olabilir ki?

- Ya tamamlanamazsa?

- Demek başaramayacağımı düşünüyorsunuz.

- Dürüst olmak gerekirse, bilmiyorum... Ne var ki kötü düşler gördüm, onlardan da bu şantiyede çarpıcı bir şeyler olacağını çıkarıyorum, senin yeteneklerin ne olursa olsun çarpıcı olaylar. Kem göz saldırısı da endişelerimi haklı çıkardı.

- Bilge kadın kem gözü yok edemedi mi?

- Buna inanmak isterdim doğrusu.

- Kuşkucu, dikkatli ve kötümser olmaya devam edin Kenhir. Böyle davranırsanız, sizden daha iyi bir müttefik bulamam.

Mezar kâtibi taş koltuğuna yerleşmeye çalışırken anlaşılmaz bir şeyler homurdandı. Gözlerini dört açtığı için hiçbir alet kaybolmamış ve hiçbir şey için gereğinden fazla zaman harcanmamıştı.

Tek umudu Suskun Nefer'di. Gerçek bir önderin pençesiyle birleşen sabrına ve kararlılığına hayran olmamak elde miydi?

Kayanın delinmesi, Nefer'in belirlediği hızla ilerliyordu, sanki bütün hayati ona bağlıymış gibi yarığın her yeni aşamasını dikkatle inceliyordu ustabaşı. Zanaatkarlar Nefer'in sükûnetini iyi değerlendiriyor, hiçbir kusura göz yummayacağını bildiklerinden ellerinden gelenin en iyisini yapmaya çalışıyordu. Bir kelimeyle, bir el hareketiyle bir güçlüğü aşıyor ya da bir çekişmeyi engelliyordu Nefer. Yontucular ustabaşının bu cilveli kayanın huyunu öğrendiğini, soluklarını dinleyip, hiç aşağılamadan emirlerini dinlettiğine inanıyordu.

Beş metreden fazla kazılmıştı. Somurtkan Karo ile Güçlü Naht kazma sallama sırasına girerken, Paneb ile Çakal Unes ufalanan parçaları toplamaya, deri çuvallara doldurmaya girişti. Sonra çuvalları sırtlanacaklar ya da iplerle çekecekleri kütükler üzerinde ilerleyen kızaklara yükleyeceklerdi. Naht heyecanına öylesine kapıldı ki, kazmasının ucu Somurtkan'ın şakağını sıyırdı.

- Beni öldürebilirdin, salak!

Somurtkan öfkeyle kazmasını kaldırdı, Naht'a vurmaya hazırlanıyordu. Onarılamayanı yapmaması için bacaklarına daldı Paneb, Nefer de Naht'ı kayaya yapıştırmıştı.

Kırk üçüncü bölüm

Görünüşü her zamankinden iyi koyu renk saçları, çekici ve dolgun göğüsleri, tüm hatlarını meydana çıkararak incecik keten salıyla eve yeni dönen kocasını baştan çıkarmaya çalışıyordu Serketa.

- Beni bu akşam nasıl buluyorsun?

Mehi muhasebe papirüslerini bir kenara fırlattı.

- Gerçek bir dışisin sen, dedi karısının memelerini yoğururken.

- Günün iyi geçti mi, tatlı sevgilim?

- Harika!

- Güç sana öyle yakışıyor ki...

Her zamanki gibi keten şalı yırttı, azgın bir teke gibi davrandı. Böyle seviyordu kocasını, böyle kaba ve doymak bilmez. Hayat şiddetten ibaretti onun için, her zaman en güçlü olması gerekliydi; kurdukları sıkı ittifak sayesinde kimseden çekinmeyebilirdi.

- Hakikat Meydanı hakkında ciddi ve güvenilir bilgilere sahip değiliz, diye yakındı Serketa.

- Sadece Krallar Vadisi'nde Merneptah'ın mezarını kazmaya başladıklarını biliyoruz.

- Ne işimize yarar ki? Sırlarından hiçbirini elimize geçiremedikten sonra.

- Sabırlı ol, dişi aslanım benim... Resmî görevimin hiçbir yanlış manevrayı kaldıramayacağım sen de biliyorsun. Konuşacaklarından hâlâ eminim, ama mezar kâtibi ile ustabaşının konuşması için kesinlikle bana güvenmeleri şart.

- Aklında bir şeyler var, değil mi?

- Çok kurnaz bir şeyler, göreceksin.

Paneb, kucağında oğlu, omzunda maymunla hareketlerini zarafet ve ahenk kaynağı Firuze'ye göre ayarlayan Hathor rahibelerinin dansını izliyordu. İyi bir ruh olarak görülen, istediği eve girip çıkmasına izin verilen, her istediği yiyeceğin önüne konduğu maymun, en çok çocuklarla oynamaktan hoşlanıyordu. Bebeği yakından görebilmek, kötü niyetli bir parmakla kafasına dokunabilmek için bu tüneği seçen de oydu. Aperti gülümseyerek ve neşeli çığlıklar atarak karşılık verince oyun arkadaşı dokunuşlarını tekrarlıyor, ancak babanın müdahalesine neden olmamak için sınır aşmamaya özen gösteriyordu. Boynunda Kurtarıcı Şed'in verdiği muskayla, aynı anda birçok değişik açıdan bakıyormuşçasına, gerçeği çok daha ayrıntılı, çok daha geniş görüyormuş gibi geliyordu Paneb'e. Bu yüzden de yedi rahibenin köyü ve zanaatkarların çalışmalarını korumak için yaptıkları büyümlü dansı izlerken, çok daha fazla keyifleniyordu.

"İçerdeki kadınların sırları'nı lonca üyelerinden başka kimseye açık etmeyen yedi dansöz, önden yırtmaçlı kısa peş-temallar giymiş, peruklarının iki uzun örgüsünün ucuna da güneşi temsil eden birer seramik küre asmıştı. Ucunda ayna bulunan el şeklindeki bir sopayı sallayan Firuze aniden döndü, dansözlerle yüz yüze geldi. İçlerinden biri sol bacağını uzattı ve başka bir rahibenin iki eliyle tuttuğu aynada kendini seyretti. Firuze

güneşin ışınlarını toplayarak çevreye saçması için kendi elindeki aynayı göğe çevirdi.

- Kendimizi seyretmeyelim, diye bağırdı güzel rahibe. Aynalarımızı ışığa çevirelim. Böylece kötülüklerden korunuruz.

Işık küçük Aperti'yi uzun uzun inceledikten sonra bebeği babasına uzattı.

- Oğlunun sağlığı kusursuz Paneb.

- Emin misin?

- En ufak bir hastalık belirtisi yok ve en az senin kadar güçlü. Köydeki çocuklar arasında ona benzeyeni yok.

- İyi işte! Ayakta durmaya başlar başlamaz dövüşün temel kurallarını öğreteceğim ona.

Işık bu eğitim yöntemi konusundaki düşüncelerini açıklama fırsatı bulamadı, çünkü endişeli yüzüyle Çakal Unes girmişti muayenehaneye.

- Sırtımın üst yanı ağrıyor, diye anlattı. Kazma kaldıra kaldıra, galiba adalemi incittim.

Bilge kadın sağ elini acı veren bölgeye koydu.

- Omurlarından biri belkemiğinle uyumlu değil, dedi. Seni biraz çekiştireceğim. Bilge kadının söylediklerini dinleyen Unes, ellerini ensesinde kenetledi. Işık kollarını hastasının kollarının altından geçirdi, hem kendine doğru çekip hem de kaldıraç gibi kaldırarak onu rahatlatıcak sesi çıkardı.

- Boynumda bir sıcaklık hissediyorum, dedi Unes.

- Harika.

- Bu yöntem ilgimi çekti, dedi Paneb. Bana da öğretir misin?

- Doğrusunu söylemek gerekirse bir yardımcı bulmayı düşünüyordum, çünkü meslektaşların bana göre çok iri! Benden önceki bilge kadın bana bütün doğru hareketleri öğretti, ama onları uygulayacak gücüm yok. Eğer sırt ağrılarını iyileştiren tedavi yöntemlerini öğrenmek istiyorsan bize bir kobay gerekecek. Unes kaçmaya davrandı, ama Paneb omzundan yakaladı onu.

- Başka yerlerinin de ağrıdığından, gönüllü olmak istediğinden eminim.

- Hayır, hayır, çok iyiyim!

- Bir insan toplumun iyiliği için kendini feda etmeli. Yoksa bana güvenmiyor musun?

- Ne söyleyeyim...

- İşbirliğin için teşekkürler Unes, dedi Işık, reddedilemeyecek kadar yumuşak bir ses ve güzel bir tebessümle.

Bilge kadın yanlış hareketler sonucu oluşan belkemiği rahatsızlıklarının nasıl tedavi edileceğini, boyunda, sırtta ya da belde olsun, ağrıların nasıl geçirileceğini gösterdi Paneb'e.

Bel fitiği ya da boyun tutulmasını geçirecek etkili hareketleri öğretti, her bir omurun bir organa benzediğini, bu nedenle kalp düzensizliğinden mide ekşimesine kadar birçok

derde yol açabileceğini anlattı.

Olağanüstü bir yetenek sergileyen Paneb, Işık'ın anlattıklarını kolaylıkla öğrendi, hatta uzun zamandan beri kalça ağrıları çeken Unes'i tedavi etmeyi bile başardı.

- Tanrılar aşkına! diye haykırdı ilk hastası. Bana gençliğimi geri verdin! Şantiyedeyken çok işimize yarayacaksın. Tamam, artık eve dönüyorum.

Her zamankinden daha neşeli olan Unes'in gidişinden sonra, Paneb'e başka meslek sırlarını da açıkladı Işık.

- Kusursuz olman için birkaç kez daha denemen gerekecek. İzin günlerinde, hastaları tedavi ettireceğim böylece ben olmadığımda öğrendiklerini uygulamana izin veririm.

- Sana yardım edebildiğim için öylesine mutluyum ki!

- Gücün göklerin bir lütfü Paneb, ama gücünü uygulamaya kalkma. Yoksa insanlar güçlerini sana karşı kullanır.

Işık muayenehanesini kapamak üzereydi ki Kurtarıcı Şed gölgelerin arasından çıktı.

- Bana birkaç dakikam ayırabilir misin?

- Tabii.

Ressam, sanki görünmekten korkuyormuşçasına hızla muayenehaneye süzülüverdi.

- Neyin var Şed?

- Önemli değil... Gözlerimden şikâyetçiyim biraz, gözka-paklanm da sancıyor. Muayeneden sonra ressama ezilmiş akasya yapraklarından, talaştan, galenden ve kaz yağından yapılmış bir merhem verdi bilge kadın.

- Akşam olunca bu merhemi gözkapaklarına sürer, üzerine de bir sargı bezi yerleştirirsin, dedi. Öte yandan iki gözüne de içi boşaltılmış bir akbaba tüyüyle her gün, günde üç kere, üçer damla sarısabır ve bakır sülfat karışımı damlatacaksın. Gözündeki kaşıntıyı alacak, ama başka bir mucize bekleme... Çünkü bana her şeyi anlatmadın.

Şed Işık'a sanki onu ilk kez görüyormuş gibi bakıyordu. Bir kraliçe havası vardı onda.

- Bilge kadın bana yalan söyleme imkânı veriyor mu?

- Sorunun cevabım bilmiyor musun?

- Kandillerin söndürülmüş olmasını isterdim. Işık muayenehaneyi karanlığa gömdü.

- İşte bütün hayat da böyle, dedi Şed bezgin bir sesle. Görülmeyenden doğuyor, ışıkla besleniyor, granitlerden en sertti ya da duyguların en yumuşağı olan ve bütün biçimlerin eridiği karanlıklara dönüyor. Yardımcım Paneb henüz bunun farkında değil. O hâlâ gücünün sonsuz olduğunu, hangi kavgaya girerse girsin galip geleceğini sanıyor. Yanılıyor tabii, ama bilmek ne işine yarardı ki? En iyisi iradesi ile yumruklarının, bir işe yaramayacağı güne kadar önüne çıkan engelleri birer birer yıkması. İşte o zaman, bir şey yapmadan hareket ettiğini, ölümün sevgililerin en sıcak olduğunu öğrenecek. O güne kadar yeni yollar açmalı, hiç kimsenin çizmediği gibi çizmeli ve insanın yaratıcı olduğuna inanmalı! Ona yardım etmek gerek Işık, iblislerin ona hükmetmesine izin vermemek

gerek, çünkü Hakikat Meydanının Paneb'e ihtiyacı olacak!

- Eskisi gibi göremiyorsun, değil mi?

- Sen anamız oldun, içimizden biri umudunu yitirse de her birimizi sevmek zorundasın. Ya da bana yeni bir umut verebilirsin...

- Sana yalan söylemeye hakkım yok; bu bildiğim, ama tedavi edemediğim bir hastalık. Gelişimi yavaş olacak, daha da yavaşlatmayı başarabilirim belki, ama daha fazlasını yapamam.

- Hangi tanrı bir ressama böylesi bir ceza verecek kadar acımasız olabilir? Anlaşılan, batı zirvesine gereken saygıyı göstermedim, ama artık pişman olmak için çok geç. Sakın kimsenin bundan haberi olmasın. Benim adım Kurtarıcı Şed, kurtarılmak istemiyorum.

- Teb ve Memfis'teki göz uzmanlarına başvurmalısın.

- Neye yarar... Onlarda senin büyüün yok ki. Beni sakat bırakmadığı sürece kaderime razı olacağım, beni büyük bir gizlilik içinde kabul ettiğin sürece tedavini uygulayacağım. Kimse bir şey bilmemeli.

- Hiçbir şey saklayamayacağım tek bir kişi var.

- Kocan, ustabaşımız... Suskun... ona güveniyorum.

- Şu anda, seni nasıl kurtaracağımı bilmiyorum, Şed. Ama henüz yenilgiyi kabul etmedim.

Kırk dördüncü bölüm

Güçlü Niyut'un yemek pişirme becerisi, özellikle de tavuk kızartması, yepyeni bir canlılık veriyordu Kenhir'e. Güçlü Niyut evin işleriyle ilgilenmeye başlayalı beri, mezar defterini tutacak, Krallar Vadisindeki çalışmaları izleyecek ve edebiyat çalışmalarını sürdürecektü gücü buluyordu kendinde. Büyük Ramses'in doğaüstü gücünü işlediği Kadeş Savaşı'ndan sonra batı yakasında tapınak yaptırmış kralların listesini çıkarmaya, bir yandan da XVIII. Sülale'nin tarihçesinde son düzeltmeleri yapmaya koyulmuştu. Şiiri, bilgiyi ve sembolleri birbirlerine karıştırarak, oğlu olmak bahtına eriştiği olağanüstü uygarlığın çeşitli boyutlarını canlandırmaya çalışıyordu.

- Bir ziyaretçiniz var, dedi genç hizmetçi.
- Yok, hayır, şimdi değil! Yazı yazdığımı görmüyor mu-un?
- Yani Suskun Nefer'i geri mi çevireyim?
- Tabii ki hayır. Gelsin.

Her zaman sakinliğiyle tanınan ustabaşı gergin görünüyordu.

- Yontucu kalemi yapmamız için gerekli bakır getiren eşek kervanı geldi, dedi.
- Harika bir haber! Yarın bekliyorduk oysa.
- Eşekler geldi, ama bakır yok.
- İmkânsız!
- Gelin de kendi gözlerinizle görün.

Mezar kâtibi çalışmasını yarıda bıraktı ve Suskun Nefer'le birlikte köyün ana kapısına gittiler.

Yolculuk hasırının üzerine oturmuş olan eşekçibaşı, yapacak hiçbir şeyi olmayan Obed'le konuşuyordu.

- Bize getirmen gereken bakır ne yaptın? diye sordu Kenhir.
- Koptos polisi kervanı denetledi, yükünün uygun olmadığına karar verdi. Buraya gelme emri aldığımdan, geldim işte. Başımın derde girmesini istemiyorum... Görev belgemi imzalayın da Teb'e geri döneyim.
- Uygun değilmiş... Peki ama neden uygun değilmiş?
- Ben hiçbir şey bilmiyorum! İmzalayacak mısınız? Kenhir istenen imzayı attı, kervan sala yetişmek için yardımcılarının bölgesinden ayrıldı.
- Ya ben, ben ne yapacağım? diye sordu ellerini beline dayamış demirci. Elimde malzeme olmazsa, parmaklarımı çeviririm, daha iyi!
- Bileyeceğin kazmalar ile murçlar var, dedi Nefer. Yontucular malzemeyi getirir.

Mezar kâtibi ile ustabaşı uzaklaştı.

- Eğer gerekli bakır iki aydan daha kısa sürede burada olmazsa, yeterli sayıda hassas aletimiz kalmayacağı için inşaatı ara vermek zorunda kalırız, dedi Suskun.

- Böylesi bir şey başımıza ilk kez gelmiyor, diye hatırlattı Kenhir. Ama bu kez en olmayacak zamanı buldu. Tek bir çözüm yolu görebiliyorum: Mehi'ye haber vermek.

Batı yakası yönetim binası gerçek bir karınca yuvasına benziyordu. Elllerinde acil haberlerle kâtipler giriyor, diğerleri yönetimin talimatını memurlara iletmek için koşarak çıkıyor, kimileri şikâyetçi vergi mükelleflerini ya da kadastroya itiraz eden köylüleri kabul ediyor veya taşınan mallardan alınan örnekleri inceliyordu.

Eli sopalı bir polis Kenhir'e seslendi.

- Sen kimsin?

- Mezar kâtibi. Hemen başyöneüciyle görüşmem gerek. Böylesi bir ayrıcalık isteyen kendini bilmezler yok değildi

hani, polis de böylelerini onları kabul etmeden önce epey bekleten bir kâtibe gönderiyordu. Ama bu kez karşısındaki her türlü saygıyı hak ediyor gibiydi.

- Beni izleyin, lütfen.

Polis Kenhir'i başyöneticinin seçkin konuklarını kabul ettiği merkez binaya götürdü. Özel sekreter mezar kâtibinin geldiği konusunda uyarıldı, zaman geçirmeden amirine haber verdi, başyönetici konuğunu karşılamaya çıktı.

- Sevgili Kenhir, sizi yeniden gördüğüm için çok mutluyum! Yoksa hizmetime ihtiyacınız mı var?

- Galiba.

- Öyleyse rica ederim içeri girin.

Değerli ağaçlardan yapılmış eşyalar, bir sürü kandil, papirüs ve ahşap levhalar için raflar, su ve bira testileri... Mehi'nin yazıhanesi rahat olduğu kadar görkemliydi de.

- Lütfen oturun.

- Acelem var, o yüzden doğruca konuya girmek istiyorum.

- Önemli bir sorun mu?

- Hakikat Meydanına getirilmesi gereken bir parti bakıra, Koptos'ta el konmuş.

- Hangi sebeple? diye sordu Mehi şaşkınlıkla.

- Uygunsuzluk.

- Başka ayrıntı bilmiyor musunuz?

- Maalesef hayır. O bakır bazı aletlerin yapımında kullanılıp işlerin devamına yarayacağı için, lonca açısından son derecede önemli.

- Anlıyorum, anlıyorum... Ama bu olaydan haberdar edilmem gerekirdi!

- Haberiniz yok mu yani?

- Eğer haberim olsaydı, Sevgili Kenhir, zaman geçirmeden bu hatayı engellerdim! Yardımcılarımdan birinin ağır bir hata işlediğini sanıyorum. Bana birkaç dakika verebilir misiniz? Bu işi aydınlatmak istiyorum.

Mehi'nin gözlerindeki öfkeden, başyöneticinin habersiz yakalanmaktan hiç hoşlanmadığını anlamıştı Kenhir.

Mehi elinde bir papirüsle paldır küldür döndüğünde, avludaki gölgeler uzamaya başlamıştı.

- Bakır partisiyle ilgili bir anlaşmazlıktan söz eden bir belge yollanmış bana, ama Koptos bölgesi sorumlusu, acil olmayanların arasına koymuş. O memurun işine son verildiğini söylememe gerek yok sanırım. Bir taşra dairesine gidip mesleğini yeniden öğrenecek, birkaç yıl boyunca terfi etmemesi için gözümü üzerinden ayırmayacağım. Size özürlerimi sunuyorum Kenhir, yanımda çalışanlar ne kadar kusurlu olursa olsun, bütün sorumluluğun bende olduğunu kabul ediyorum.

- O partinin neden uygunsuz bulunduğunu öğrendiniz mi?

- Aptalca bir yönetim hatası... Maden işletmesinin patronu nakliye bildirgesini yanlış doldurmuş, Koptos polisi de bir kaçakçılıkla karşı karşıya olduğunu sanıp, aylarca sürebilecek bir soruşturma açmış.

- Aylarca mı! Felaket olur bu... Ne yapabilirsiniz?

- İyi seçilmiş kelimelerle ağır bir şikâyet mektubu yazıp Koptos polisinden bakırı hemen Teb'e göndermelerini istemek.

- Böyle bir girişim sonuç verir mi? Mehi'nin yüzü asıldı.

- Belki, ama emin değilim... En önemlisi, bu, soruşturmanın devam etmesini önlemeyecektir.

- Başka bir parti bakır bulunamaz mı?

- İmkânsız. Size ayrılan bu partiydi, başka bir mal değil. Kotalar oldukça katı bir biçimde belirleniyor, bu durumu değiştiremem.

- Burada söz konusu olan Hakikat Meydanı, diye hatırlattı Kenhir. Özel bir izin alınamaz mı?

- İş bende bitseydi çoktan yapmıştık bunu! Ama karar, karmaşıklığını iyi bildiğiniz yönetime bağlı.

- Demek kötü haberi ustabaşına vermekten başka yapacağım bir şey kalmadı, dedi Kenhir.

- Belki bir çözüm yolu daha vardır, dedi Mehi.

- Hangisi?

- Benim bizzat Koptos'a gitmem. Orada yöneticileri bulur, görüşümüzü açıklarım. Başarı kesin değil, ama inanın bana onlara anlatmak için elimden geleni yaparım. Mehi çelişki nedeninin yazılı olduğu papirüsü yeniden yuvarladı, askerî adımlarla kapıya yöneldi.

- Hemen yola çıkıyorum, dedi. Umarım, elim boş dönmem.

- Ne sonuç alırsanız alın Mehi, lonca size müteşekkir kalacaktır.

- Görevim onları korumak değil mi? Sohbetimizi kısa kestiğim için bağışlayın beni, ama kaybedecek bir dakikam bile yok.

Koşar adım avluya inen Mehi, savaş arabasının sürücüsüne seslendi, dizginleri eline aldı, özenle hazırladığı planının böyle başarılı gelişmesinden mutlu, yola koyuldu. Neden olduğu sorunu çözmekte hiçbir güçlük çekmeyecek, üstelik zanaatkarların da kurtarıcısı olarak görülecekti.

Anlaşılan Kenhir hiçbir şeyden kuşkulanmamıştı. Mehi inanılmaz bir ustalıkla oynamıştı rolünü ve mezar kâtibini tuzağa düşürmüştü. Ustabaşına da generali Hakikat Meydanı'nın en iyi koruyucusu olarak anlatacak, loncanın imdadına koşmak için yazıhanesinden ayrılmakta tereddüt etmediğini söyleyecekti. Vazgeçilmez bakırı taşıyan kervanın başında Teb'e döndüğünde de, bir kahraman gibi karşılanacaktı Mehi.

Kırk beşinci bölüm

Ustabaşı ellerindeki aletleri kullanarak Merneptah'ın mezarını kazmaya devam etmeye kararlıydı. Durumu ekipteki arkadaşlarına da anlatmıştı ama, Paneb'in girişimi olmasa Kararlı Gau ile Burun Fened'in umutsuzluğu çalışmaları önemli ölçüde yavaşlatacağı kuşkusuz. Neyse ki eski hızıyla devam etti kazı çalışması. Yedi hafta sonra umutlar tükenmişti. İki gün dinlenmek üzere geçitten köye doğru inerlerken, ekipteki herkes Krallar Vadisi'ni bir daha görüp görmeyeceğini düşünüyordu.

- Eskimiş aletlerle iyi iş çıkarmak mümkün değil, diye sızlandı Somurtkan Karo.
- Endişelenme, ustabaşı buna izin vermeyecek, dedi Güçlü Naht. Başka bir deyişle çalışmalara ara verilecek.
- Bu hoşuma gitmiyor, dedi Burun Fened. Er ya da geç işe yeniden başlarız, ama şimdiki hızımıza erişmemiz güç görünüyor. Böylesi bir olay iyiye alamet değil... Havada olumsuz bir büyü var.
- Eğer bakır elimize geçmezse, bunun ardında daha ciddi bir neden olmalı, dedi Kararlı Gau usulca. Bakır yoksa alet yok, alet yoksa iş de yok... Ya yöneticiler köyü kapatmaya karar verdilerse?
- Endişelenmeyin, dedi Paneb. Her şey yoluna girecek.
- Nasıl böyle emin olabiliyorsun? diye sordu Pişkin Somun Pay.
- Başka türlü imkânsız da ondan. Firavun köye geldi, sadece tek bir söz söyledi.
- Çok safsın, dedi Halat Kasa. Eğer sarayında karışıklık çıkarsa, Merneptah sadece iktidarını korumayı düşünür, bizleri unuttur.
- Sen de firavunun kendine ebedî bir ev ismarladığını unutuyorsun. Tartışma yol boyunca sürdü.

Köye yaklaşırken, onları ilk Paneb gördü.

- Bakın, eşekler!
- Kendini kandırma, diye araya girdi Cömert Didya. Belki de sadece basit bir yiyecek kervanıdır.
- Akşamın bu saatinde şaşardım doğrusu! Genç dev yokuşu koşarak indi, sırtında ağır bir sandık taşıyan Demirci Obed'i deviriyordu neredeyse.

- Bakır mı?

- Yüzlerce kalem yapacak kadar var, inan bana! Vakit geçirmeden başlıyorum işe. General Mehi tevazuyla arkada, demirci yardımcılarının yükünü indirdiği son eşeğin de gerisinde duruyordu. Mezar kâtibi ile ustabaşı yanına geldi.
- Değerli yardımlarınız için teşekkürler, dedi Kenhir. Bakır tam zamanında geldi.
- Size güzel bir haberim var: bu bakır beklediğinizden çok daha fazla. Önünüzde büyük şantiyeler olduğunu, Hakikat Meydanı'nın hiçbir zaman malzeme sıkınüsü çekmemesi gerektiğini belirttim. Koptos'taki yetkililer ağırdan almaya çalıştılar, ama Per Ramessu'ya

kadar uzanıp davranışları konusunda ayrıntılı bir rapor hazırlamakla korkuttum onları. Karşımdakiler şaka yapmadığımı anladı, sonra da çok daha anlayışlı davranmaya başladılar. Verilen zararın tazmin edilmesi gerektiğini belirttim, işte sonucu. Teşekkürleriniz beni duygulandırıyor, ama hepsi gereksiz. Ben sadece görevimi yaptım.

- Vezire mektup yazıp bizim için yaptığınız girişimlerden söz edeceğim, dedi Kenhir. Firavun da öğrenecektir yaptıklarınızı. Kral mezarının tamamlanması için son derecede değerli bir katkı yaptığınızı bilin yeter.

- Bu bana verilen onurların en parlağı olacak, dedi Mehi.

Bununla övünecek kadar güçsüz olacağım kuşkusuz. Teslim belgesini incelemek ister misiniz?

- İyi olur.

Mehi belgeyi Kenhir'e uzatırken, tek bir kelime etmeden uzaklaştı Suskun Nefer. "Kötüye işaret" diye düşündü general. "Bu ustabaşı kâtipten de kuşkulu anlaşılan, ne düşündüğünü anlamak da çok güç. Onu kayıtsız şartsız bir müttefik olduğuma inandırmak için çok çalışmam gerekecek."

- Postacı Uputi kralın mührünü taşıyan bir haber getirdi, dedi Güçlü Niyut Kenhir'e.

- Daha önce de söyleyebilirdin bunu!

- Daha yeni geldiniz, dedi genç kız. Mezar kâtibinden et-kilenmiyora benziyordu. Kenhir mührü sökerken homurdanıyordu. Belgeyi okudukça, hayret ile şaşkınlık arasında gidip geliyordu.

- Nefer'e gidiyorum, dedi

- Yemek hazırda oysa, diye yakındı Niyut.

- Dönüşüme kadar yemekleri sıcak tut. Hizmetçinin omuz silkmesini görmezden geldi Kenhir.

Yorgunluğuna rağmen adımlarını açtı, esasını da aynı hızla kullandı.

Nefer'in evine geldiğinde, berikinin banyodan çıktığını gördü. Uzun bir muayene sırasından bitkin düşen Işık da birinci odadaki yatağa serilip kalmıştı.

- Rahatsız ettiğim için özür dilerim, ama acil bir şey vardı: kraldan bir mesaj!

- Oturun, dedi Nefer. Size içecek bir şeyler vereyim.

- Haklısın, gırtlığım kupkuru... Ama böyle bir emri kim tahmin edebilirdi ki? Merneptah mezanndaki çalışmalar ne denli ilerlemiş olursa olsun, milyon yıllık tapınağının yapımına hemen başlanmasını buyuruyor, ama ne o ne de eşi işin başlangıcını kutsamak için başkentten aynlamayacaklarmış.

- Öyleyse bu buyruğu nasıl yerine getireceğiz? diye sordu bilge kadın.

- Dinî bir görev üstlendiğine göre, ustabaşı firavunu temsil edecek. Hathor rahibelerinin başı bilge kadın da kraliçenin adına hareket edecek.

- İyi okudunuz mu? diye sordu Nefer.
- Metinde anlaşılmayacak bir yer yok.
- Gerekli tören malzemesi var mı elimizde?
- En eski belgemiz. Kralın acelesi, tapınağın açıldıktan sonra üreteceği güce ihtiyacı olduğunu gösteriyor. Anlaşılan Ramses'in mirasını korumak için acımasız bir savaş vermesi gerekiyor.
- Zaman kaybetmeden sol ekibin önderine haber verelim, dedi Nefer. Sonra da gerekli önlemleri alalım.

Paneb yeni çıkan dişinin uyutmadığı oğlunu sallıyordu. Sütanne daha önce hiç böylesine hızlı bir gelişme, böylesine kararlı bir kişilik görmemişti; Aperti'yi sakinleştirmeyi sadece babası başanyordu.

- Garip bir şeyler oluyor, dedi Lekesiz Uabet, Hathor Tapınağından döndüğünde. Bilge kadın hepimizi topladı, senin arkadaşların da küçük gruplar halinde tartışıyor.
- Aperti sakinleşir sakinleşmez gidip bir bakarım. Kocasını Firuze'yle paylaşmak zorunda olsa da mutluydu

Uabet. Paneb burada, evinde buluyordu rahatı. Firuze ona sırrını sadece kendinin bildiği bir duygu esrikliği veriyordu ve Uabet bununla mücadele etmekten çok önceleri vazgeçmişti. Paneb nerede sürterse sürtsün, sonunda Uabet'in her zaman zarif ve huzurlu tutmayı başardığı bu sıcak yuvaya dönecekti. Böylesi bir fedakârlığa hazır çok az kadın vardır kuşkusuz, ama Aperti gibi olağanüstü bir çocuk doğurtan o adamı seviyordu Uabet. Paneb'in yaşı ilerledikçe daha sakin ve daha mantıklı olmasını da beklemiyordu; gürültüsüz ve sakin sevgisiyle Paneb'in içindeki ateşin kocasını yakmasını engellemek Uabet'in görevi değil miydi?

- Çok tuhaf bakışların var, dedi kocası.
- Size bakıyordum, sana ve oğluna...
- Güzel bir çocuk doğurdun Uabet, ama kolay kolay uyumuyor!
- Yoksa senden güçlüsüne mi çattın?
- Bunu daha sonra göreceğiz. Ah... sonunda başardım galiba.

Yumurcak uyumuştı. Paneb, evden çıkmadan önce usulca anasının kollarına bıraktı çocuğu.

Yolda giderken, Pişkin Somun Pay seslendi.

- Şekerlememden uyandırdılar, dedi. Anlaşılan başımız dertteymiş, öyle mi?
- Hiçbir fikrim yok.
- Şu bakır konusu da kapandıktan sonra rahatlayacağımızı umuyordum.

Sağ ekip zanaatkârlarının çoğu Nefer'in evinin önünde toplanmıştı; Güçlü Naht mutsuzluğunu gizlemeye gerek bile duymuyordu.

- Söylenenler doğruysa, bir sürü soylu mezan kazmamız gerekecekmiş! Tatilimizi ne zaman yapacağız? Kral mezarı zaten yetiyor. Neden sol ekibi de çağırılmazlar ki?
 - Sana bunları kim söyledi? diye sordu Halat Kasa. Naht düşündü.
 - Şey... Bilmiyorum... bir söylenti.
 - Bense bambaşka bir söylenti duydum, dedi Çakal Unes. Firavun yeni bir Amon tapınağı yaptırmak için içimizden bazılarını başkente çağınıyormuş.
 - İşte bu imkânsız! diye kestirip attı Aslan Userhat. Ben Teb'de doğdum, Teb'de öleceğim.
 - Ben de senin gibi düşünüyorum, diye onayladı Cömert Didya. Kimse beni köyden ayrılmaya zorlayamaz.
 - Ustabaşmın söyleyeceklerini beklesek... diye önerdi Paneb. Sözlerinin haklılığı zanaatkarları şaşırttı.
 - Nerede olduğunu bilen yok, diye açıkladı Neşeli Renu-pe. Bu da işlerin yolunda olmadığını göstermiyor mu?
 - Sol ekip şefinin evindeymiş, dedi Somurtkan Karo. Bize kötü haberi vermeden önce ne söyleyeceklerini kararlaştırıyorlar.
 - İyi öyleyse, biz de oraya gideriz! dedi Paneb.
- Küçük topluluğun fazla uzağı gitmesi gerekmedi, yarı yolda Suskun Neferle karşılaştılar çünkü.
- Her şeyi bilmek istiyoruz, dedi Halat Kasa, sinirli sinirli. Krallar Vadisi'ndeki inşaata ara verip bizleri başka yerlere mi göndermek istiyorlar?
 - Bilgeler söylentilere kulak verilmemesi gerektiğini öğütlemes mi?
 - Öyleyse, gerçek ne?
 - Firavun zaman kaybetmeden milyon yıllık tapmağına başlamamızı buyuruyor. Bu nedenle de iki ekip inşaat sahasında bir araya gelip şantiyenin başlangıcını kutlayacak. Sonra da mezardaki işimize döneceğiz.
 - Bu acele neden? diye sordu Tuti. Yoksa sarayda karışıklık mı var?
 - Her firavun gibi, Merneptah'ın da bu tapınağın yaratacağı enerjiye ihtiyacı var, tapınağı yapmak da bize düşer.
 - Firavun Teb'e gelecek mi?
 - Ben ve bilge kadın kraliyet çiftini temsille görevlendirildik.

Kırk altıncı bölüm

Loncaya ihanet eden zanaatkarın emin olduğu bir şey vardı. Milyon yıllık tapmak kadar önemli bir şantiyenin açılışında, Işık Taşı'nı kullanmak gerekirdi. Ustabaşı Işık Ta-şı'nı sakladığı yerden çıkarmak zorunda kalacaktı, işte o zaman bu fırsattan yararlanması gerekecek nerede korunduğunu öğrenmeye çalışacaktı.

Düşünce ne kadar çekici görünürse görünsün uygulaması çok güç olacaktı. Işık Taşı büyük olasılıkla gece çıkarılacak, muhtemelen güneşin doğmasından, zanaatkarların uyanmasından önce yapılacaktı bu iş. Hainin karısına belli etmeden, asıl önemlisi de Suskun Nefer'e yakalanmadan evden çıkması gerekecekti. Birinci sorunu halletmek için, karısının akşam yemeklerinde içtiği sıcak sütün içine kılıçotu esaslı güçlü bir uyku ilacı katmayı düşünmüştü hain ama ne kadar koyması gerektiğini bilmediğinden başarısız olmaktan korktu. Her şeyi tartıp hesapladıktan sonra niyetini karısına da açmaya karar verdi.

- Bana güveniyor musun?

- Bu da nereden çıktı?

- Çünkü zengin olmaya karar verdim.

- iyi ya... Peki nasıl?

- Meslektaşlarım gibi değil, onlar çok azla yetiniyor. Sana daha fazlasını anlatamam, sen de yaptıklarımla ilgili tek bir soru bile sorma bana. Günlerimizi yeteneklerimi kabule yanaşmayan bu köyde tüketmeyeceğiz. Sabrın sonu selamet olmadığına göre, ben de başka yollardan gitmeye karar verdim.

- Gereğinden fazla tehlikeye atılmıyor musun?

- Ne kadar dikkatli olduğumu bilirsin. Bir gün, çok güzel bir evde oturmaya başlayacağız. Hizmetkârlarımız, topraklarımız, sürülerimiz olacak, yemek pişirip evi temizlemen gerekmeyecek.

- Oysa ben zenginlikle ilgilenmediğini, gözünün mesleğinden başka bir şey görmediğini sanırdım.

- Bütün köyün de böyle düşünmeye devam etmesi gerekiyor. Kadın uzun uzun düşündü.

Hain gözlerini karısından ayırmıyordu. Karısı en küçük bir çekingenlik bile gösterse, o anda ciddi ve kabul edilemez bir tehlike yaratmış olacaktı.

- Senin böyle davranacağını düşümde görsem inanmazdım, dedi kadın sonunda. Ama anlıyorum seni. Dahası destekliyorum da. Ben de zengin olmak istiyorum. Karısı ne çok güzel ne de çok akıllıydı, ama üpkı kendisi gibi uzun süre bastırılmış bir dürtüye, zenginliğin ışılsına yenilmişti o da. Hain sadece gelecek hakkındaki düşlerinden, şimdiye kadar kazandıklarından bahsetmiş, kimin adına çalıştığını atlamıştı. Karısı ne kadar az şey bilirse o kadar iyiydi; şimdilik susacağından, onu rahat bırakacağından da emindi.

Talihi yardım ediyordu sanki, gece çok karanlıktı. Kocaman bir su küpünün ardına saklanan hain, gözlerini ustabaşının evinin kapısına dikmiş, bekliyordu. Eğer

düşündükleri doğruysa, Nefer Işık Taşı'nı almaya yalnız gidecek, sonra taşı köyün ana kapısı önüne getirip zanaatkarları uyandıracaktı.

Eğer çok dikkatli olmasaydı, hiçbir ses çıkarmadan evden süzülen ustabaşınm çıkışını kaçırabilirdi.

Duvarları sıyrıncasına giden ustabaşı, lonca merkezine doğru yürüyordu. İki kez durup arkasını kolaçan etti ve hain bunların birinde yakalanma tehlikesi atlattı.

Nefer yoluna devam etti.

Toplantı odası... burayı çok düşünmüştü hain; zanaatkarlar toplandığında, taşın salonun ortasında bulunması gerekiyordu. Bazen hafif bir ışık saçtığını da görmüştü taşın. Ne var ki Işık Taşı'nın uluorta bir yerde saklanacağı olasılığını elinin tersiyle itmişti; demek yanılmıştı.

Nefer elindeki tahta anahtarla merkezin kapısını açtı, içeride de uzunca bir süre kaldı. Çıktığında koltuğunun altında, kalın bir bezle örtülü ağır bir şey vardı.

Derin bir tatmin duygusu sardı hainin içini. Artık biliyordu.

Çılgın bir düşünce yerleşti beynine: şimdi ustabaşını öldürse, taşı alıp bu paha biçilmez hazineyle kaçsa?

Yazık, elinde ne silah ne de bir alet vardı; üstelik doğu da aydınlanmaya başlamıştı, gece hızla gerileyecekti şimdi. Nefer'i tek bir yumrukta bayıltıp boğamazsa, ustabaşınm yardım çağıracağı kesindi. Çok tehlikeli.

Taşı ne yapacağını görmek için ustabaşını izlemeyi sürdürdü hain. Belki de zanaatkarları toplamadan önce taşı toplantı odasından daha az sapa bir yere gizleyecekti. Oysa Nefer uzun adımlarla ana kapıya doğru yürümeye koyulmuştu bile.

Kapıda mezar kâtibi ile bilge kadın onu bekliyordu. Ayaklarının dibinde de satıldığı toprak rengi beze rağmen ışıldayan, dikdörtgen bir şey. Taş... Taşı Kenhir getirmişti demek!

Ustabaşı taşıdığı yükü indirdi: tahta bir sandık. Sandıktan çıkardığı madenî levhaları uzun uzun inceledi, sonra yerlerine yerleştirdi.

Yanlış izi sürmüştü hain, ama başka fırsatlar bulacağından emindi.

- Seni izleyen oldu mu? diye sordu Kenhir Nefer'e.

- Olabilir. Emin değilim.

- Bense alet odasına kem gözü bırakanın, Işık Taşı'nın saklandığı yeri bulmaya çalışacağından eminim.

- Diyelim ki başardı, ne işine yarayacak bu bilgi? Taşla birlikte kaçamaz ki.

- Çalışacaktır, diye homurdandı Kenhir. Önlemleri artırmamız doğru olur. Eğer seni izlediyse yanlış adamın peşine takıldığını anlamıştır; çok kuşkulanmaya başladığımızı, önlemleri artırdığımızı görmüştür mutlaka.

- İşte dikkatli davranması, kim olduğunu belirlememize fırsat yaratmaması için bir neden daha. Bu köyde bir "gölge yutucusu"nun, bir katilin saklandığını kabul ediyorum, ama

aynı zamanda hareketsizliğe mahkûm olduğuna da inanıyorum.

- Gereğinden de iyimsersin, dedi Kenhir.

- Bilge kadının yaydığı ışığı unutmuş olamazsınız! İçerden ya da dışarıdan gelsin, her türlü tehlikeye karşı koruyacaktır bizi.

Şafağın sessizliği birbiri ardına patlayan yumruk sesleriyle bozuldu. Paneb köyün içinde koşarak dolaşıyor, hâlâ uyuyanları uyandırmak için kapıları yumrukluyordu.

- Hemen hareket ediyoruz, diye haykırıyordu genç dev. Geç kalanları bizzat ben gelip alacağım.

Sıcak çöreklerden, taze süttten, peynirden ve kaz ciğeri ezmesinden oluşan etkileyici bir kahvaltıyı mideye indirdikten sonra, karısı ile oğlunu öpüp vedalaşmıştı Paneb. Keyfi yerindeydi, keyifsiz olanlara kendininkinden bir nebze vereceğini söyleyerek dolaşıyordu ortalıkta.

Uyandırma turuna henüz başlamışken, tabanları yağlayıp kaçan birini fark etti. Sabah olmadan evine dönmeye çalışan çapkın bir koca mı, yoksa kötülüklerini yaymak için köyde dolaşan biri mi?

Ustabaşı ile bilge kadın, bir akşam yemeği sırasında üzücü haberi vermişti. Köyde bir hain vardı, köye zarar vermeye kararlı bir hain.

Düş kırıklığına uğramış, şaşırılmış, ne söyleyeceğini bilememişti Paneb, ama gözlerini dört açmaya da karar vermişti. Hakikat Meydanı'ndaki gibi seçkin bir topluluğun içinde olsa bile, insan insandı, bazıları en kutsal ödevlerini bile unutabiliyordu. Bu bilinç bile Paneb'in heyecanını azaltmadı, Işık Taşı parıldadıkça, hiçbir hain eserin tamamlanmasını önleyemeyecekti. İşte şimdi, önünde parlıyordu Işık Taşı.

- Eğer köyde hâlâ uyanmamış biri varsa, söz veriyorum bundan böyle bir yudum şarap içmeyeceğim!

- Daha dikkatli olmalısın Paneb, diye öğüt verdi bilge kadın. Hastalarımın birine ağır bir uyku ilacı içirmiş olabileceğimi düşün bir...

- Verdiğim söz geçersiz olurdu, çünkü koşullardan habersizdim!

- Kararların oldukça ilginç, dedi Kenhir.

- Onu gördüm galiba, dedi genç dev, ani bir ciddiyetle

- Hainden mi söz ediyorsun? diye sordu Nefer.

- Evet, sanırım oydu. Ustabaşının soluğu daraldı.

- Kim olduğunu gördün mü?

- Hayır, hayal meyal birini gördüm. Düşündükçe o olduğuna daha çok inanasım geliyor.

Işık Paneb'in dikkat etmediklerini görebilmek için düşüncelerini okumaya çalıştı, ama o düşüncelerde hayaletten iz yoktu.

- Demek ustabaşı gerçekten izlendi, dedi Kenhir.

- Bu son derecede tehlikeli! diye itiraz etti Paneb. Neden Neferi korumam için bana haber vermediniz?
- Çünkü yem olmamana karar vermiştik de ondan, dedi beriki.
- Çılgınlık bu! Bu koşullarda, seni nasıl koruyabilirim ki?
- Tehlikede olan ben değilim. O zavallının tek düşüncesi hazinelerimizi çalmak, belki de çalışmamızı engellemek.
- Ah senin şu iyimserliğin! diye hayıflandı Kenhir. Zanaatkarlar toplanmaya başlamıştı. Her zamanki soğukluğuyla, sol ekip üyelerinden şantiye açılış töreni için gerekli malzemeyi taşımalarını istemişti şefleri Hay, kafile düzene girdi, ustabaşı başa geçti. Sıcak bir gün olacakü. On kadar büyük kırba yüklenmiş Paneb çok yavaş ilerlediklerinden yakınıırken, göbeklerinin yavaşlatığı Pişkin Somun Pay ile Neşeli Renupe hızdan memnun görünüyordular.
- Gece çok kısa sürdü, diye yakındı Renupe.
- Yoksa bir şey mi kutladın? diye sordu Paneb.
- Karımla birlikte biraz içtik, biraz yedik... Başım ağrıyor ve bizi bekleyen birçok iş var. Sende bu güç varken, farkında olmaman doğal.
- Yorulmak, iyileştirir seni.
- Anlaşılan Işık Taşı'nı kullanacağız, diye konuyu değiştirdi Renupe.
- Galiba.
- Nerede saklandığını hiç merak etmedin mi?
- Hiç.
- Meraklı değilsin Paneb.
- Ya sen?
- Aslında ben de değilim. Bütün bunlar sadece ustabaşını ilgilendirir.

Kırk yedinci bölüm

Dakter, Mehi'nin tüm hakaretlerine rağmen, kin tutmamıştı. komutanın düşüncelerinde haklı olduğundan emindi. Oysa o sürekli tetikte olan bir araştırmacıydı, ama Hakikat Meydanı'ndan gelme iki zanaatkân onu kandırmalarına engel olamamıştı!

Gururu çok derinden yaralanmışü, kendini kandıran o kurumu yıkıp yok etmek için, en aşağılıkları da dahil, elindeki tüm imkânları kullanacaktı. Ne var ki önce Hakikat Meydanı'nın sırları ile yöntemlerini ele geçirmek gerekiyordu. Oysa o sırlar ile yöntemler öylesine iyi korunuyordu ki, tüm inadı ve resmî başvurularına rağmen, hep bir sessizlik duvarına toslamıştı Dakter. Galen ve bitüm bir başlangıç olamaz mıydı? Paneb ve Tuti'nin getirdiği malzeme sadece kayık kalafatlamaya, alet sapı ya da sürme yapmaya yaramayacaktı, Dakter bunlardan emindi. Geleneksel kullanımlara gelince, onların kaybolmakta oldukları kesindi.

Yürürlükteki kurallar uyarınca, Dakter Cebel el-Zeyt'ten gelen, taşıyıcısı ve geçici emanetçisi olduğu malzemenin tümünü tapmalara teslim etmek zorundaydı; ama dikkat çekmemek için, miktarlarla biraz oynayıp raporunu değiştirerek, birkaç topak bitümü kendine saklamış. Sakladığı topaklar üzerinde de sayısız deney ve araştırma gerçekleştirmişti.

Deneylerinin başarısız olan ilk sonuçları cesaretini kıramadı, inatla sürdürdü araştırmalarını, sonunda da zaman geçirmeden General Mehi'ye bildirmek istediği çok önemli bir şey elde etti.

- Ne zaman döner? dedi Dakter generalin özel sekreterine.
- Akşama doğru, Teb'in ana kışlasının denetimini bitirdiğinde.
- Burada bekleyebilir miyim?
- Nasıl isterseniz.

Dakter yazılı hiçbir şey getirmemişti yanında. Sadece o ve Mehi bilmeliydi buluşunu, hiçbir kanıt bırakmamak gerekirdi.

Generalin savaş arabası avluda durduğunda, karanlık çöküyordu. Dakter atılıp generali karşıladı.

- Sizinle hemen konuşmam gerek!
- Yazdıracak mektuplarım var, yarın gel.
- Anlatacaklarımı duyduğunuzda, işinizi böldüğüm için teşekkür edeceksiniz. General meraklandı, Dakter'i yazıhanesine çıkardı, kapıyı kendi eliyle kapadı.
- Anlat bakalım.
- Bu sabah, laboratuvarımda bir yangın çıktı. Önemli zarar var, ama can kaybı yok.
- Yangının nedeni?
- Bizzat ben.
- Ne demek oluyor şimdi bu Dakter?

- Bitümün sırrını çözdüm demek oluyor! Çevresine ışık ve sıcaklık yayan yanıcı bir madde olduğu.

- Temiz bir ışık mı, yoksa is mi bırakıyor?

- Kirletiyor, doğru, ama...

- Mezar ve tapınaklardaki resimlerin bu maddeyle kirlendiğini düşünebiliyor musun?

- Tabii ki hayır, ama zanaatkarlar bir kullanma yöntemi bulmuşlar işte!

Mehi Işık Taşı'nı düşündü, ama galen ve bitüm ancak önemsiz öğeleri olabilirdi taşın.

- Taşyağı çok işimize yarayacak, diye sürdürdü Dakter sözünü. Kaleler de dahil, istediğimiz binayı yakmamıza, düşmanın yüreğine korku salmamıza izin verecek.

- Aklından çıkar bu düşünceyi. Bilgin kasıldı.

- Sizi temin ederim ki...

- Firavun Cebel el-Zeyt madenlerinin kapatılmasını buyurdu. Maden bölgesi sürekli korunacak, sarayın özel izni olmadan kimse yanına bile yaklaşmayacak.

- Bu buyruğun ardında Hakikat Meydanı olduğundan eminim!

- Hiç kuşkusuz Dakter. Zanaatkarlar senin araştırmalarını sınırlandırmayacağını görüp, mezar kâtibinden veziri uyarmasını istediler. Böylece bu tehlikeli yağın kullanımı yasaklandı.

- Girişimde bulunup firavundan kararını değiştirmesini isteyelim.

- Böylesine aptal bir girişimde bulunmak için sakın bana güvenme. Merneptah'ı karşımıza almanın, emre itaatsizlikle, asilikle suçlanmanın zamanı değil şimdi.

- Elimizdeki petrolle General, yepyeni bir silaha sahip olacaktık!

- Petrole sahip olmak için iktidarı ele geçirmek zorundayız. Ancak o zaman ülkenin tüm doğal kaynaklarını istediğimiz gibi kullanabiliriz.

- Yine de Hakikat Meydanı'nın sırlarından birini çözdüm!

- Sadece dokundun... Anlaşılan Işık Taşı'nı yapmak için ustabaşının az miktarda bitüme ihtiyacı var, ama kuşkusuz kullandığı birçok malzemedен sadece biri bitüm. Buluşundan yardımcılara söz ettin mi?

Sakallı adam hakarete uğramış gibiydi.

- Bir tek siz biliyorsunuz. Not bile almadım.

- İşte bu güzel Dakter, aklın seni çok ilerilere götürecektir. Son derecede resmî yoldan, Teb güçlerinin silahlarının iyileştirmesi için çalışmalar yapmak emri vereceğim sana. Daha iyi kılıçlar, daha etkili mızraklar, daha sivri oklara ihtiyacım var. Gerektiği kadar bakırın olacak, istersen demir de. İlginç sonuçlara varırsan kimseye bir şey açıklama, bana haber ver.

Yanında ustabaşı ile bilge kadın, Alim Tuti göğü inceliyordu. Geceler boyu bakmış, sonunda Seth'in korumasındaki Merkür'ün, Zümrüdüanka'nın doğumuyla ilişkili

Venus'ün, İki Ülke'yi aydınlatmak, bilinmeyenin kapılarını açmakla görevli kızıl Jüpiter'in ve göğün boğası Satürn'ün yerlerini belirlemişti. Astronomi ve astroloji kitaplarına başvurup ölümsüz yıldızları, otuz alü dilime bölünen Zodyak'ı oluşturan, ufukta bir görünüp bir kaybolan yıldızları öğrenmişti Tuti. Her on günde bir yeni dekan kayboluyor, gökteki canlandırma atölyesinde onarıp yeniden görünür oluyordu.

- Saat uygun, dedi Tuti.

Göğün incelenmesi tamamlandığında, Merneptah'ın tapınağı gökteki ahenkle kusursuz bir uyum içinde olacak, bittiğinde de göğün bütün bölümlerini yansıtacaktı.

Ustabaşı üstü örtülü Işık Taşı'nı tapınağın merkezine yerleştirmiş, sonra da çalışmaların bitiminde bir mahzene gömülecek olan deri parçasına çizilmiş planı sol ekibe vermişti.

Açıların kesinlikle dik olup olmadığını denetledi Nefer. Düğümlerle on iki eşit parçaya bölünmüş ipini aldı, yere bir dik açı çizdi, sonra da Baba Osiris, Anne İsis ve Çocuk Horus üçlüsünü temsil edecek üçgeni oluşturdu.

Çapayı kullanarak, tapınağın temel enerji okyanusu Nun'la ilişkisini sağlayacak olan temel çizgiyi çekti ustabaşı, sonra da taşıyıcı taşları doğuracak ana tuğlanın kalıbını yaptı.

Paneb bu törensel hareketleri uzaktan izliyordu. Sanki tehlike şantiyede bir araya gelmiş iki ekibin çevresinde kol geziyormuş gibi, pek rahat değildi. Şed'in muskası sayesinde tetikteki bir yırtıcı gibi karanlığı delip her şeyi görebileceğine inanıyordu genç dev.

Tıpkı zamanın yıpratıcı etkisine aldırmayacak önemli bir olaya tanık olduklarının bilincindeki zanaatkarların ruhunu kaplayan sükûnet gibi, olaysız geçti tören.

Nefer ile Işık, ellerinde birer tokmak, temel çizgi boyunca çakılmış, arasında da tapınağın ölçülerini gösteren bir ip gerilmiş kazıkların karşısına gelip durdu. Firavunun ve büyük eşinin temsilcileri olarak, kazıklan toprağa daha fazla saplamak için sert birer darbe vurdular.

O andan itibaren, Işık Taşı'nda gizlenen tanrısal ateş, tapınağı yaratmaya başlayacaktı.

- Bu ev ne kadar güzel! dedi Nefer. Bir benzeri yok, tüm biçimleri doğrulukla tamamlandı, planı da keyif içinde yaratıldı. Doğumunun arifesinde kutlama vardı, bitişi de neşeli olacak. Süresi göğünkine eşit olsun.

- Eser parlсын ve tüm ülkede ısınsın, dedi Işık. Işığı mutluluk getirsin, tapınak evrenin hayatını belirtmek için sonsuza dek gelişsin.

Ustabaşı temele değerli maden levhaları ve küçültülmüş araçlar koydu: bir gönye, bir tesviye aleti, üzerine Merneptah'ın tapınağının tüm orantılarının kazılı olduğu bir uzunluk ölçüsü ve destek. Bir kapak, artık görünmez olan hazinenin üzerini örttü.

Nefer elindeki buhurdanlığı sallayarak inşaat alanını temizleyip arındırdı, tapmağın ağzını bir asayla açtı, duyarlı düğüm noktalarına dokundu ve geleneksel deyimle, "evi sahibine teslim etti" ve dirilmeyi kabul eden yaratıcı ilkeye bıraktı.

Paneb gözünü bir tepeciğe dikmişti. Tepeciğin ardında birinin töreni gözetlediğinden emindi, ama kuşkulu bir hareket görmedi. Tören sona eriyordu, her iki ekibin

zanaatkarları dinginlik içinde köye dönmeye başlamıştı. Genç dev arkasına baktı. Kimse izlemiyordu onları. Dakter düş kırıklığına uğramıştı.

Fenike'den ithal ettiği ve kendi kullanımına ayırdığı bü-yütücü cama rağmen, ilgisini çekecek bir şey görememişti. Törenin çeşitli aşamalarını izlemek için çok uygun bir yer seçmişti, ama tören dedikleri, bilimsel önemi olmayan bir dizi geleneksel hareketten öteye geçmemişti.

Kimse sürekli örtülü kalan Işık Taşı'na dokunmamıştı. Tören biter bitmez ustabaşı Işık Taşı'nı tapınağın merkezindeki taşın, sabah ayinlerinin kutlanmasına bir an önce başlanabilmesi için her bölümden önce yapılacak yaşamsal merkezin arkasına yerleştirmişti.

"Protokol, sadece işe yaramaz bir protokol" diye düşündü Dakter. "Gerçek sırlar köyün içinde saklı."

Kırk sekizinci bölüm

Üzerinde milyon yıllık tapınağın kurulacağı alanın kutsanması gibi önemli bir olayın ardından büyük bir şölen düzenlenmesi, kutsamanın da tanrılar onuruna yapılan kutlamalar takvimine eklenmesi şarttı. Ustabaşının da önerisiyle, mezar kâtibi bu hafta boyunca her iki ekibe de bir haftalık tatil verdi, Hakikat Meydanı'nın çalışmalarından memnun olan vezirin gönderdiği et, sebze ve çörek yenecek, şarap içilecekti.

Hain, bu dinlenme haftasından yararlanıp ortadan kaybolamazdı, çünkü hazırlanmakta olan, hiç kimsenin kaçırmak istemeyeceği bir aile kutlamasıydı. Evler çiçeklerle süsleniyor, yemekler pişiriliyor, açık havada sofralar kuruluyor, testiler taze şarapla dolduruluyor, kutlamalara katılacakları bilinen ataların mezarlarına armağan bırakmak unutulmuyordu. Kadınların, çocukların, erkeklerin kahkahaları eserin devam ettiğinin en sağlam kanıtı değil miydi? Kapkara bile kedilerle barış imzalamıştı. Gırtlığına kadar sığır eti ve taze sebzeden sonra, o yakalanmaz yaratıkların peşine düşmeye hiç mi hiç niyetli değildi. Yeşil maymuna gelince, Paneb'in yumruk ve küçük sopalarla yapılan kavgaların temel inceliklerini öğretmek üzere evine topladığı küçük çocukların eğlencesi olmaya devam ediyordu.

- Daha tehlikeli rakipler bulamadın mı? diye alay etti Güçlü Naht.

- Yine kavga mı istiyorsun?

- Güreşin olmadığı bir şölen, şölen değildir... Herkes en güçlü iki adamın biz olduğunu biliyor. Öyleyse bu gece doğrudan finali yapalım mı, nalbant dükkânının yanında?

- Beni ilgilendirmiyor.

- Ben orada olacağım. Tabiî, tereddüt etmekte haklısın... Demek sonunda benimle boy ölçüşemeyeceğini anladın? Korku iyi bir nasihattir, bazı durumlarda da alçaklık tek çıkar yol.

Paneb'in çevresinde çocuklar olmasa, kuşkusuz bu denli ileri gidemezdi Naht.

- Sen yine de dikkatli ol, dedi Cesur. Bu yumurcıklardan biri bir yerini acıtabilir. Yaralı bir rakiple boğuşmak istemem.

Firuze, ilk kez bir arada oluyorlarmışçasına sevişen Paneb'in saçlarını okşadı.

- Bu ne kuvvet! Acaba bir gün sakinleşecek misin?

- Sen bu kadar güzel olmaktan vazgeçecek misin?

- Tabiî... Yıllar beni unutmayacak ki.

Paneb yatağın üzerinde çıplak yatan, şimdiye kadar olmadığı kadar çekici kadına baktı.

- Yanılıyorsun Firuze, Sende zamanın yıpratamayacağı özel bir güzellik var.

- Yanılan sensin, o mucize sadece bilge kadım koruyor.

- İçgüdüm beni hiç yanıltmadı... Tutkularımızın hep bu kadar yoğun olacağını hissediyorum.

Sevgilisinin tattığı zevk kadar keyif alan güzel kadım, Paneb'in söylediklerine inanmak

isterdi elbet. Çoğu kez aşırı ve çekilmez olurdu Paneb, ama öylesine cömert, yaşamaya öylesine âşıktı ki, onun ateşiyle yanmak bile keyiflendiriciydi.

- Naht'la dövüşüp iyi bir ders vereceğim. Belki ondan sonra beni rahat bırakır. Firuze Paneb'i okşamayı kesti.

- Dövüşmekten vazgeçmelisin.

- Neden?

- Korkuyorum.

- Sen de benim gibisin, Firuze, hiçbir şeyden korkmazsın!

- Önerimi kabul et.

- Eğer Naht'ın karşısına çıkmazsam, tüm ekip beni bir korkak olarak görecektir ve orada yerim kalmayacak. Sen üzülme, Güçlü'nün beni yenmesi imkânsız.

Gecenin sıcağında, şölen tüm hızıyla sürüyordu. Paneb'in örülmüş sazlarla yapılmış bir koltuğa oturtulmuş ve kayışlarla bağlı oğlu, gözünü bir an bile kırpmıyordu. Lekesiz Uabet, yeni bir çılglık gösterisine meydan vermemek için, oğlunu uykuya yatırmaya çalışmaktan vazgeçmişti.

- Gökbilimci olduğumu bilmiyordum, dedi Paneb, Harge şarabından fazla kaçırdığı her halinden belli olan Tuti'ye.

- Doğrusunu söylemek gerekirse, gökte yaşayanları izlemeyi ve "aralarında ne yanlış ne de hatanın yaşayamadığı" yıldızları incelemeyi bilge kadın öğretti bana. Töreni tam zamanında başlatmak ve on günde bir yeni zaman diliminin örneğini ustabaşına bildirmek için saatler bölümüne verildim. Doğruluğunu yitirmemek için, Hakikat Meydanı göğün hareketleriyle sürekli ilişki içinde olmalı. Ölümsüz yıldızların görünmez bir merkez çevresinde döndüklerini, bütünü de dünyanın ekseninin devinimleri yüzünden hareket ettiğini biliyor musun? Yıldızlar ile gezegenlerin hareketlerini bilmek, Tannça Nut'un sonsuz bedeninde nasıl yer değiştirdiklerini anlamak, mimarın evreni her an nasıl tasarladığını görmek değil midir?

Paneb omuzlarında bir bakışın ağırlığını duydu. Döndü, çevresindeki eğlenceye aldırmadan Hathor Tapınağı'na yönelen Işık'tan başka kimseyi görmedi.

- Burada kal, dedi Tuti. Şölen henüz bitmedi.

Genç dev kalktı, bilge kadının peşinden gitti. İçinde dayanılmaz bir çağın duyuyordu, sanki şimdiye kadar sınırsız kapalı olan bir kapı açılacakmış gibi. Bir duvara dayanmış, dudaklarında usulca bir tebessümle duran Kurtancı Şed'i görmedi.

Işık tapınağın eşiğinden atladı, üstü açık avluyu geçti, fitillerinden duman çıkmayan kandillerin aydınlattığı birinci salona girdi, tırmanmayı kolaylaştıran alçak basamaklı dar merdivene yöneldi.

Paneb tapınağın damında, dolunayı seyrederken buldu onu.

- Akıllı olan evren, dedi bilge kadın. Bizi yaratıp düşünen de o. Hayat bu sınırsız boşluktan doğuyor, bizler o yıldızların çocuklarıyız. Gecenin güneşine dikkatle bak, Seth'in bin

parçaya bölemediği Horus'un gözüne bak. Ayın öleceğini sanırız ama, karanlıkları aydınlatmak için yeniden doğar o. Dolun olduğunda tüm bölgeleriyle Mısır'ı göğün bedeninde canlandırır, ay Osiris'in ölümler arasından sağ dönmeye izin veren kusursuz gözdür. Sen, Ressam, o gözü sakınleştir, yolumuzu aydınlatacak bakışlara döndürmek için eserlerinle yeniden hayat ver. Her yıl üç kez, kayıp gözü bulur Tot, onu toplar ve yerine koyar⁸; şimdi de biz tam üçüncü seferdeyiz. Bundan böyle, Şed'in sana verdiği muska seni gökte kazılı resimlere bağlayacak, elinin görmesini sağlayacak.

Paneb tapınağın damında yalnızdı; köyden yükselen şölen gürültüsünü duymuyor, dolunayın ışığında yıkanıyordu. Işık'ın öğüdüne uymuş, muskasmı gecenin güneşine sunmuştu.

Paneb, Tot'un dolunayının ressam gözlerini açtığı şu sırada, artık harika bir dünya düşlemiyor, bu dünyayı gerçekleştirebileceğini biliyordu. Öğrenilen yöntemlere asıl olan eklenmişti; ellerinin çizmeyi becereceği bir iç görüntü. Bu yeni değişimin sorumluları bilge kadın ve Kurtarıcı Şed'di.

O alaycı adam, yardımcısına hâlâ eksikliğini duyduğu güç işaretini, bilge kadının anlamını açıkladığı basit muskayı vermekle benzersiz bir cömertlik göstermişti.

Öteki, loncanın ruhanî anası da, Paneb'e yeniden doğuşu armağan etmişti. Ağır adımlarla evine dönerken fırçalarından fırlayacak yüzlerce biçimi düşündü; Şed'i bulmak, onunla konuşmak istiyordu. Kuşkusuz bir firavun mezarının duvarlarına hayat verme fırsatını bağışlayacaktı ustası.

- Konuştuklarımızı unutmadın değil mi Paneb? Güçlü Naht'ın sesi saldırgan olduğu kadar da sarhoştur.

- Git yat, sarhoşsun sen.

- İçkiye karşı senden daha dayanıklıyım, sümüklü! Omuzlarını yere çivileyeceğime bir iskemlesine iddiaya girdim.

Lekesiz Uabet Aperti'yi kollarında sallarken ayaklarını dayayacağı bir iskemle istemişti. Yine de Firuze'nin uyarısını hatırladı Paneb.

- Şölenin içine etmeyelim Naht. Seni yaralamak istemiyorum.

- Alçağı tekisin sen... Resim yapa yapa kasların yumuşamış. Ben yontucuyum, bir dişi değil!

- Bence sen benden özür dileyecek aşağılık birisin. Ressamın sözleri salya sümük bir kahkahayla karşılandı.

- Peki Naht. Bu anlaşmazlığı hemen şimdi çözelim.

Nalbant dükkânının yanında öteki yontucular bekliyordu; Halat Kasa, Burun Fened ve Somurtkan Karo. Hepsinin de elinde kupalar.

- Sonunda gelebildiniz! diye bağırды Kasa. Biz üçümüz, dövüşün hakemleriyiz... Temiz bir dövüş olacak ha, kalleşlik yok!

Üç zanaatkarın da gözkapakları kapanacak gibiydi, Naht'ın hiçbir uyanda bulunmadan

giriştiği ilk saldırı üçünü de uyandırdı.

Panab yana sıçrayarak rakibinin birleştirdiği yumruklarından kurtuldu.

- Kaçyorsun dişi, benden korkuyorsun! Gel, yaklaş cesaretin varsa.

Naht'ın kaslı vücudu etkileyiciydi etkileyici olmasına da, esnek değildi. Panab adamın bacaklarına dalıp kaldırarak dengesini bozmak istedi. Ne var ki elleri rakibinin vücudunda kayınca, kendini yerde buldu.

Hızla ayağa kalkıp kurtulmaya çalışmasına rağmen, kaburgalarına güçlü bir tekme yedi; tekmenin yanında da kahkahalar.

- Beni yakalayamaman için vücudumu yağladım... Yenilmez oldum artık, çok acı çekeceksin!

Eğer Panab'in gözündeki öfkeyi görebilmiş olsaydı, dövüşe son verirdi Naht. Göğsüne çarpan koç başının nasıl bu kadar güçlü olduğunu anlamadı. Yontucu kendini yerde, sırtüstü yatarken buldu, kollarını kaldırmaya çalıştı, ama Panab omuzlarını yere çivilemişti bile.

- İskemle yarın evimde olsun, diye bağırdı genç dev izleyicilere. Yoksa Naht'ın evini tuğlalarını tek tek sökerek yıkarım.

Kırk dokuzuncu bölüm

Cömert Didya Paneb'in evinin kapısını çaldı. Kapıyı kollarında oğluyla Lekesiz Uabet açtı.

- İskemleyi getirdim, dedi marangoz.

- Ama... ben senden bir şey istemedim ki!

- Yontucular bu iskemlenin acil olarak buraya getirilmesini söyledi. Onun için hazır olan bu iskemleyi seçtim. Sağlamdır, bana güvenebilirsiniz!

- Paneb hâlâ uyuyor, gidip uyandırayım onu.

Genç dev koca koca duvarları güneşe ve aya tapan Firuze resimleriyle donatığı harika düşünden uyanmak zorunda kaldı.

Gerçeğe dönerken sol böğründe hafif bir acı duydu. O Naht hayvanı bir kaburgasını kırmıştı.

- Didya seni görmeye gelmiş, dedi Uabet tatlı sesiyle.

- Tatil günü neden rahatsız ediyormuş beni?

- Bir iskemle yüzünden.

Kafası hâlâ dalgın olan Paneb olayı hatırladı, neşeli bir kahkaha atıp karısıyla oğluna sarıldı.

- Senin için bir armağan Uabet!

- Doğru, bir iskemle istiyordum, ama bu kadar acele değildi.

- Fırsatları kaçırmamak gerek. Ben açım! İskemleyi kutlamak için Didya'yı yemeğe alıkoyalım mı?

Sokaktan bir tartışmanın sesleri yükseldi. Paneb fırladı,

Didya'yla çekişen İmuni'yi gördü. Küçücük, sıska kâtip yardımcısı, marangozun iri gövdesinden ürkmüyor gibiydi.

- Canımı sıkıyorsun İmuni. Yazıhanene dön, meslektaşımı da rahat bırak. Kâtip öfkeyle Paneb'e döndü.

- Bu köyde yasalar var, ne sen ne de bir başkası yasalara karşı gelemez.

- Bakalım şimdi neler çıkaracaksın?

İmuni ayağını muzaffer bir komutan gibi iskemleye dayadı.

- Bu eşya, dedi. Bunu da mı ben çıkarıyorum?

- O benim, senin ilgilenmen gerekmez.

- Tam tersine! Bu iskemlenin bir cenazeye ait olup olmadığını, marangoz ile senin karanlık bir kaçakçılığa soyunup soyunmadığınızı bilmem gerek.

Paneb kollarını kavuşturdu, meraklı bakışlarını İmu-ni'ye dikti.

- Saçmalıklarını herkese anlatmanda şaşılacak bir şey yok, ama tam da teslimat sırasında

burada bulunman dikkatimi çekti... Sakın biri sana bilgi vermiş olmasın?

- Önemi yok. Didya iskemlenin çalıntı olmadığını hemen kanıtlasın, yoksa ikinizi de şikâyet ederim!

- Duş yapmadan keyfim yerine gelmez dedi Paneb. Bu sabah da duş alacak zaman bulamadım. Sana kim haber verdi İmuni?

Dev adamın sesindeki değişiklikten, ateşle daha fazla oynamasının tehlikeli olacağını anladı kâtip yardımcısı.

- Naht dedi... Didya'yı iskemleyi vermesi için zorladığını, seni hırsızlık ve şantajdan mahkûm ettirebileceğimi söyledi.

- Seni tanıdığım kadarıyla, suçlamanın hazır olduğunu sanmıyordum, değil mi?

İmuni gözlerini içinde bir papirüsün bulunduğu deri keseye indirdi.

- Bana kalırsa gerçek ortada.

- Bana kalırsa da, dedi Paneb ürkütücü bir sükûnetle.

- Öyleyse, itiraf mı ediyorsun?

- Yalanlar yazmana izin vermemek gerek, İmuni. Eğer bu yolda devam edersen gerçekten zarar vermeye başlayacaksın. Sana doğru yolu bulman için yardım etmem gerek.

Paneb kâtibin elinden avadanlıklarını koparırcasına aldı, keseyi ve papirüsü yırttı, fırçayı, mürekkep topaklarını ve su kabını parçaladı. Malzemesiyle aynı kaderi paylaşacağından korkan İmuni, tabanları yağladı. Paneb eline iskemleyi aldı.

- Uabet çok sevinecek, dedi Didya'ya. Gel de birlikte kahvaltı edelim.

- Gırtlığım alev alev yanıyor, dedi Araştırmacı İpuy. Her zamankinden daha gergindi. Karım boğazımın şiştiğini, zayıfladığımı söylüyor. Galiba ateşim yükseliyor, kutlamalardan sonra vadiye dönüp çalışacak durumda olamamaktan çekmiyorum.

Işık değişik noktalara basarak İpuy'un nabzını ölçtü. Araştırmacı en ufak ağrıda bilge kadına başvurup ek dinlenme isteyen, sürekli yakınanlardan olmamıştı hiç.

- Yüreğinin sözleri karışık, dedi sonunda. Daha önce gelmeliydin.

- Önemli bir şey mi?

- Ağzımı aç, kafanı da arkaya yatır. Beklediğini gördü.

- Tanıdığım ve iyileştirebileceğim bir hastalık, diye açıkladı. Ama uzun bir süre şikâyet etmeden acı çekmişsin. Böylesi kahramanlığın hiçbir değeri yok İpuy. Boğazındaki iltihap biçim değiştirebilir ve tedavi edilemez bir ura dönüşebilirdi.

Bilge kadm selefinin bıraktığı iltihaplı hastalıklar kitabındaki orantıları izleyerek sarımsaktan, bezelyeden, kimyondan, deniz tuzundan, ince undan, nezleotu çekirdeklerinden, baldan, yağdan ve hurma şarabından oluşan bir karışım hazırladı.

- Bu ilacı yuvarlak topaklar halinde yutacaksın, dedi İpuy'a. Bir hafta boyunca, günde yirmi topak. Cerahat hızla kaybolacak ve rahatlayacaksın. Sonra hastalığın tümüyle

iyileşene kadar yapacaklarını söylerim sana.

İmdat sesleri muayeneyi çabucak sona erdirdi. Kâtip İmuni köy halkını ayaklandırmak için avazı çıktığı kadar bağıyordu.

Suskun Nefer sessizliği sağlamayı ve zanaatkarların şaşkın bakışları altında titreyen İmuni'nin suçlamalarını dinlemeyi başardı.

- Malzememi parçaladı... Deli o!

- Kimden söz ediyorsun?

- Paneb'den! Polisi çağırıp tutuklatmak gerek, yoksa bütün köyü yıkacak. Yataktan çıkamayan Naht'm dışındaki yontucular gülmemek için zor tutuyorlardı kendilerini. İmuni tuzağa düşmüş, Paneb de beklentilerinin ötesinde tepki göstermişti.

- Git Paneb'i getir, dedi ustabaşı Âlim Tuti'ye.

Tuti az sonra sıcak bakla doldurulmuş bir çöreği yutmaya çalışan Paneb ve Didya'yla birlikte döndü.

- Koruyun beni! diye haykırdı İmuni yontucuların arkasına saklanarak.

- Kâtip yardımcısının malzemesini kırdın mı? diye sordu Nefer Paneb'e.

- Ben sadece yalanlarını sildim, hatta loncaya iyilik ettiğimi sanıyorum. Eğer ben İmuni'ye hak ettiği dersi vermeseydim, sonunda kendini çok önemli biri gibi görmeye başlayacaktı. Yerinde kalıp mezar kâtibinin emirlerini yerine getirsin, her şey yolunda gider.

İmuni öfkeden kıpkırmızıydı, saldırıya geçti.

- Paneb hem hırsız hem şantajcı, üstüne üstlük suçlama belgemdeki kanıtları yok etti !

- İşte şimdi ileri gittin diye kükredi Paneb! Ustabaşı aralarına girdi.

- Şiddet yok, Paneb! Verecek cevabın var mı?

- Bu sürüngene cevap vermemi mi istiyorsun?

- Önemli olan, gerçek.

- Gerçeği ben anlatayım, dedi Didya. Yontucular benden hemen Paneb'e bir iskemle teslim etmemi istedi, ben de dışarıda satmak için yaptıklarımın birini götürdüm. Bu işte ne hırsızlık var ne de şantaj, ama merak ettiğim bir şey var, paramı kim verecek?

- Güçlü Naht, dedi Paneb, tüm olup biteni açıklayarak.

- Yine de çok karmaşık, dedi Çakal Unes. Mahkemeyi toplamak gerekmez mi?

- Tanrı Amon'un sopası yeter, diye karar verdi ustabaşı. Çünkü bu olay sanıldığından da açık.

Paneb kulaklarına inanamadı.

- Tanığım var, İmuni beni haksız yere suçluyor, yontucular da Naht'ın yenilmesinin öcünü almaya çalışıyor... Buna rağmen beni yargılamayı mı düşünüyorsun?

- Kâtip yardımcısının malzemesini parçalayarak suç işledin, dedi Nefer. Hakikat Meydanı

bize yapmayı öğretiyor, yıkmayı değil. Koşullar ne olursa olsun bunu asla unutma.

Elinde bir ucu ustaca yontulmuş, tepesinde parlak kırmızı bir güneş taşıyan koç başı biçiminde ağır bir asayla, sol ekibin öte dünyanın kapı nöbetçisi kadar asık suratlı önderi dikildi genç devin karşısına. Bilge kadın da oradaydı.

- Paneb, yalan söylemediğinde ısrar ederek tanrısal gözlere bakacak cesareti bulacak mısın?

- Sana güveniyorum.

Dev adam siyah akik gözleri canlıya benzeyen yaldızlı kafaya dikti gözlerini. Köy halkı isteklerini bildirmek ya da dua etmek için Amon'un koçuna başvururdu, dostunun sessiz topluluk önünde yargılanması için de koç başının içindeki gizli güce güveniyordu ustabaşı.

Paneb kısa sürede, köyün doğuşu sırasında heykeli yapan büyücünün, koç başına insanın iradesini kıracak bir güç verdiğini anladı.

O acımasız bakışın içindeki görünmez alevlerden kaçınmak için, gözlerini indirmek ve bağışlaması için tanrılara yalvarmak geçti içinden. Ne var ki içindeki gerçeğin gücü başını dik tutmasını, kutsal koç başı karşısında eğilmemesini sağladı.

Güneşin çemberi birden gücünü yitirdi, ağır sopa uzaklaştı.

- Paneb loncaya karşı ağır bir suç işlemedi, dedi bilge kadın, tanrıların öfkesini de çekmiyor.

- Yine de İmuni'nin malzemesini tazmin etmesini istiyorum, dedi ustabaşı. Genç dev sessiz kaldı.

Yontucularının arkasına sığınmış kâtip yardımcısı Nefer ile Paneb'in dostluğunun sonsuza dek sürmeyeceğini düşündü.

Ellinci bölüm

Mezar kâtibi, çalışma odasına iki ekip önderi ile bilge kadını çağırmişti. Dinlenme süresi bitiyordu, kararlar almak gerekecekti.

- Sol ekip ustabaşının hazırladığı, kralın da onayladığı çizim doğrultusunda, milyon yıllık tapınağın yapımına başlayacak. Bir itirazın var mı, Hay?

- Hiçbir itirazım yok.

- Şantiye kapalı olacak ve polis tarafından korunacak. En ufak bir olayda Şef Sobek'i uyar.

Sol ekibin önderi, başıyla onayladı.

- Sizlerle görüşmek istediğim diğer iki nokta, çok daha duyarlı: Krallar Vadisi'ndeki çalışmaları yeniden başlatmak ve bulduğumuzu Sobek'e de anlatmak konusunda ne düşünüyorsunuz?

- Kral mezarını kazmak çok önemli, diye kestirip atü Nefer. Tehlikesi ne olursa olsun ben devam edeceğim.

- Öyleyse aramızda bir hain olduğunu Sobek'e söyleyelim.

- Ben buna karşıyım, dedi sertçe sol ekip önderi. Bunlar bizim sorunlarımız, bizden başka kimseyi ilgilendirmez.

-Tepkini anlıyorum, dedi Işık. Ama Sobek düşmanımız değil. Köyü seviyor, huzur istiyor, yardımına da ihtiyacımız var.

- Bizim için, ne utanç! Böylesi, loncanın bütünlüğünü bozmaz mı?

- Bütünlüğü bozmaya çalışan, yeminini çiğneyen o sefil. Bu utancı dikkatsizliğimize borçluyuz.

- Bir koşulum var, dedi Hay. Sobek öğrendiklerini bir sır olarak saklasın.

5. Tabya'nın tek rahat koltuğuna kurulmuş Kenhir'in karşısındaki hasıra oturmuş Sobek gergindi.

- Anlattıklarınız beni şaşırtmadı, dedi sonunda mezar kâtibine. On yıldan beri adamlarımdan birinin katilini arıyorum, o katilin köyde saklandığına da eminim. Bundan daha iyi bir sığınak olabilir miydi? O gölge yutucusu şimdi de size zarar vermeye loncanın içini oymaya çalışıyor. Gerçeği kabul edin, Kenhir. Uzun zaman önce hazırlanmış bir komployla karşı karşıyayız. Hakikat Meydanı'nda soruşturma yapma yetkisine sahip olmadığımıza göre bu görev size düşüyor... O gölge yutucusu daha önce de cinayet işledi, güvenliğinin ve kimliğinin tehlikeye düştüğünü anlarsa yeni bir cinayet işlemekten çekinmeyecektir.

- Ya sen, sen ne yapmayı düşünüyorsun?

- Adamımızın dışarıdaki suç ortaklarıyla temas etmesi gerekecek, sonunda da bir hata yapması kaçınılmaz.

- Şimdiye kadar olmadı bu dediğin.

- Biliyorum, Kenhir, biliyorum... Yakalanmaz olduğuna yemin edilebilir, uykularımı kaçırın da bu ya. Ama tek umudum bu.

- Kimseye bir şey anlatmayacağına yemin etmen gerek.

- Üstlerim için rapor yazmak zorundayım, bir de...

- Senin üstlerin firavun, vezir ve benim. Seni ben korurum, Sobek. Eğer gerekirse, firavuna bile açıklarım olanları. Ama başka polislerin köyde ne olup bittiğini öğrenmeleri söz konusu bile olamaz. Biz sadece sana güveniyoruz. Nübyeli duygulanmıştı.

- Firavun adma, susacağıma yemin ederim. Yaklaşanlar vardı.

Merneptah'ın mezarını korumakla görevli polis memuru Tuşa emindi; yaklaşan biri vardı. Çıplak ayaklar kumun üzerinde neredeyse hiç ses çıkarmıyordu, ama tehlikenin farkına varacak kadar hassastı Nübyelinin kulakları. Tuşa hançerini kılıfından çıkardı, saldırgana öldürücü darbeyi vurmak için kayaya yapıştı.

Şantiyeye ilk gelen Paneb, nöbetçiyi göremeyince şaşırıldı.

Sobek'in adamlarının ne denli ciddi olduklarını bildiğinden, tek bir sonuç vardı kafasında; Tuşa ortadan kaldırılmıştı.

Eğer saldırgan hâlâ çevredeyse, kaçmasına izin vermeyecekti Paneb. Öteki Paneb'in yaklaştığını duymuşsa, mezarın girişinin yakınında, duvara yapışmış halde bekliyor olmalıydı.

Oradaydı öteki, hissediyordu. Korkusunu ve öldürme arzusunu da hissediyordu. Paneb mezarın kapısından içeri atıldı, yere düşüp yuvarlanmaya başladı. Şaşkın Nübyeli hançerini boşluğa salladı. Genç dev hem bacaklarına bir çelme takmış, hem de bileğine silahını düşürtecek kadar şiddetli vurmuştu.

- Ama... sen polissin?

- Sen de ekiptensin!

- İşini iyi yapıyorsun, dostum!

- Eğer sen meslek değiştirmeyi düşünüyorsan, Sobek seni hemen işe alır.

- İşte buna şaşarım.

Ustabaşı ile diğer zanaatkarlar mezarın ağzına vardı. Nübyeli ve Paneb de yerden kalktı.

- Neler oldu? diye sordu Nefer.

- Güvenlik önlemlerini sınamak için bir tatbikat, dedi Paneb. Tuşa sayesinde, mezar güvende.

Kenhir kayaya kazılmış gölge koltuğuna yerleşti ve malzeme dağıtımını denetledi. Sağ ekip üyeleri ustabaşının gözetimi altında kazmaya devam edecekti. İnce bakır kalemler alan Kurtarıcı Şed ile Paneb'in dışında.

- Bizim için hassas çalışma şimdi başlıyor, diye açıkladı Şed. Açılan bölümde, olabildiğince düz bir duvar hazırlayacağız. Kusursuz bir destek olmasa, resim neye benzerdi?

Paneb boynundaki muskaya dokundu.

- Değiştin, dedi Kurtarıcı. Hep aynı öfke, ama çok daha fazla güç.

- Gözlerimi açtın, Şed. Sana nasıl teşekkür edeceğim?

- Benden daha iyi bir ressam olarak. Ötekiler emirlerimi yerine getirecek; sendense daha fazlasını bekleyeceğim.

- Sana önereceğim yüzlerce eskiz var.

- Bir kral mezarının gerektirdiği betimlemeye bağlı kalarak daha yaratıcı olman için, herhalde hiçbirini kabul etmeyeceğim. Betimlemeye sadık kalırsan sanatımızın sırlarından hiçbiri senin için erişilmez olmayacak.

Geçitte geçirdikleri gece boyunca yıldızlar ile ayı izlemişti Paneb. Enerji dolu göz muskası tüm yorgunluğunu siliyordu, eline kısa saplı bir keser aldı ve heyecanla kayanın üzerindeki son çıkıntılara girişti, taşın yüzünü cilalamak için çakıl taşları kullanacaktı daha sonra. Kireç uzmanıydı o, ince alçı ve şeffaf tutkal karışımı bir destek katı sürerdi. Sonra, sonra her resmin yerini alması, görüntünün bütünlüğüyle ahenk içinde yaşaması için duvarı kafeslere bölmek, ressamın işiydi.

Yontucular anıtsal kapının üzerindeki taşı tamamlamak üzereydi. Taşta, firavunun ruhunun dirilişi anlamında, İsis ve Neftis'in koruyuculuğunda güneşin yeniden canlanmasını temsil eden göz alıcı renklerde bir böcek ile bir koç görünüyordu. Kurtarıcı Şed yardımcısına duvarları süsleyecek temaları açıklarken, mezar yavaş yavaş tamamlanıyordu.

Serketa kırmızı saçaklı yeşil elbisesini çıkardı, hesaplı bir yavaşlıkla bir başkasını, göğüslerini açıkta bırakan sarıyı giydi.

- Güzel miyim, tatlı aşkım?

- Harika, dedi Mehi. Zorlu bir gün geçirmiş, içten gelen rüşvetçilik dürtüsü sayesinde yeni insanlar bağlamıştı kendine. Gerek Teb'in batı yakasmda gerekse doğu yakasmda çalışkanlığını ve kusursuz yöneticiliğini örnek gösteren ateşli taraftarlar kazanıyordu. Sevgili eşi de şölenler sırasında bölgenin ileri gelenlerini tavlıyor, varlıklı ve güçlü çifte hayran yöneticileri Mehi'nin yanına çekiyordu.

Böylece, güney yakasının etkili insanlarından hiçbirini dışarıda bırakmayacak ağını sabırla örüyordu Mehi. Tüm ülkeye girişmeden önce, daha uygun bir deneme alanı bulunabilir miydi?

Mehi'ye bir ziyaretçisinin geldiğini bildirecek uşak ne yapacağını bilemiyordu. İmrendirici hareketlerle yeniden soyunmaya başlayan Serketa'yı görmemek için önüne eğmişti başını.

- Başkentten gelen bir subay sizinle görüşmek istiyor.

- Kabul salonuna al, içecek bir şeyler sun. Serketa kocasına süründü.

- Perdenin arkasına saklanıp, konuşmanızı dinleyebilir miyim?

- İyi olur.

- Bu askerden de kurtulmamız gerekmez mi?

- Belki. Ama daha çok erken.

Yeni bir cinayet olasılığı Serketa'yı öylesine tahrik etti ki, heyecanını Mehi'ye belli etmekten alamadı kendini. Kabul salonundaki subay biraz daha sabredecekti.

- Ne haberler? diye sordu general.

- Merneptah ülkeyi çelik pençeyle yönetiyor, diye cevap verdi subay. Bir taraftan da sağlığının çok iyi olmadığı söylentileri dolaşüyor.

- Yerini alacaklar içinde kimin yolu daha açık görünüyor?

- Oğlu Sethi, ama daha önemli haberler de var; kışlalardaki hareketlilik gün geçtikçe artıyor. Firavun, Per Ramessu ve Memfis silahçılarından önemli sayıda kılıç, mızrak ve kalkan istemiş.

- Manevra mı varmış?

- En akla yakın geleni bu. Suriye ve Filistin'de yapılacak bir güç gösterisi, ayaklanma heveslerini söndürür. Kabile reisleri Merneptah'ın Ramses'ten çok daha güçsüz olduğunu sanıp ciddi ayaklanmalar çıkartabilir.

- İnanıncı belirtiler gördün mü?

- Söylediğimin ötesinde bir şey bilmiyorum, General. Bana kalırsa durumu daha iyi değerlendirebilmek için Per Ramessu'ya gitmelisiniz. Teb'de tek basma kalmak size göre değil, özellikle de ününüzün yayılıp firavuna yakın görevlilerin sizinle tanışmak için can attığı bir sırada.

Subay haklı olmasına haklıydı da, böylesi bir yolculuğa çıkabilmek için çok geçerli bir neden gerekiyordu. Bu nedeni de Hakikat Meydanı sunacaktı Mehi'ye.

Elli birinci bölüm

Zanaatkarlar sekiz günlük yorucu bir çalışmadan sonra, yeniden Krallar Vadisi'ndeki işlerinin basma dönmeden önce kırk sekiz saatlik tatillerinden yararlanıyordu.

Sükûnetleri bağırıp küfreden, ellerine geçen tabak çanağı birbirlerinin kafasına fırlatan bir çift tarafından bozuldu apansız.

- Sanki Fened'in evinden geliyor, dedi Lekesiz Uabet, oğlunu havaya fırlatıp son anda tekrar yakalayan, Aperti'nin neşeli kahkaha ve çığlıklarıyla eğlenen kocasına.

- Karısıyla ufak bir tartışma... Söylenenlere bakılırsa hiç de cana yakın biri değilmiş.

- Daha çok yumruklaşmaya benziyor. Gidip araya girmen gerekmez mi?

Panab Fened'i severdi, oğlunu Uabet'in kucağına bıraktı, sokağa çıkıp yontucunun kapısı açık evinin önüne vardı.

Kaymaktaşmdan yapılmış güzel bir tabak, genç devin kafasını sıyırıp geçti.

- Sakin olun! diye bağırdı.

Fened küçük beyaz evden koşarcasına fırladı, kapıda Panab'le çarpıştı.

- Kaçalım! dedi soluk soluğa. Karım çıldırdı!

Havada uçuşanları görünce, Panab arkasına bakmadan kaçan Fened'in peşine takıldı.

Menzil dışına varınca, duraklayıp soluklandılar.

- Yardımların için teşekkür ederim, ama çıldırmış bir kadına karşı bir dev ordusu bile az gelir. Bu kez fazla ileri gitti... Boşanacağım.

- Biraz düşün... Onu neyle suçlayacaksın?

- Hiçbir konuda anlaşıyoruz, boşanmak daha hayırlı olacak.

- Bu ciddi bir karar Fened, belki hâlâ barışabilirsiniz.

- Beni hiç anlamıyor, ben de onu.

Kararlı adımlarla Kenhir'in kabul odasına girdi Fened, mezar kâtibini mezar günlüğünü yazarken buldu.

- Boşanmak istiyorum.

Mezar kâtibi başını işinden kaldırmadı.

- Evinden taşınmak gerekeceğini, mallarından en az üçte birini karma bırakmak zorunda kalacağını, onun da bu kadarıyla yetinmek istemeyeceğini biliyor musun?

- Bu benim için ölüm kalım meselesi haline geldi.

- Bu kadar ciddiye, yardımcım gerekli belgeleri hazırlar. Kenhir papirüsleri dosyalamakla meşgul İmuni'yi çağırıldı.

Kâtip yardımcısı Fened'i şaşırtacak ölçüde duyarlı ve anlayışlıydı; yontucu onun sayesinde boşanma işlemlerine belirli bir iyimserlikle yanaştı. Son bir arabuluculuk girişiminde bulunmak, iki tarafı dinlemek ve malları paylaşmak köy mahkemesinin göreviydi.

Bütün bunlar yapılıncaya kadar, Fened İmuni'nin yanında kalacaktı.

Paneb karısıyla oğlunun yanma döndüğünde oldukça düşünceliydi.

- Ciddi bir şey değildir umarım, dedi Uabet.

- Fened boşanıyor.

- Ama... ama bu korkunç bir şey!

- Yüzüne baksan, böyle bir karar aldığına inanamazsın. Tuhaf... Sanki şaka yapıyormuş gibi geldi bana.

- Zanaatkarlar müstakbel kanlarına onları nelerin beklediğini anlattıkları, kadınlar da burada nasıl bir hayat yaşayacaklarını bildikleri için, burada öteki köylere oranla daha az boşanma görülür. İyi de Fened niye böyle bir kandırmacaya gerek duyuyor olabilir ki?

- İnsanları karısıyla anlaşılamadığına inandırmak için.

- Ne amaçla?

- Hiçbir fikrim yok.

- Beni meraklandınıyorsun, Paneb. Karısıyla konuşup gerçeği öğrenmeye çalışacağım.

Paneb mutfak için su getirmiş, kandilleri yakmaya girişmişti ki, akşamın alacakaranlığında Aslan Userhat ile Araştırmacı İpuy çaldı kapısını.

- Ustabaşı seni istiyor.

Krallar Vadisi'ndeki işe dönmeden önceki son geceydi, Uabet de nefis yemekler hazırlamıştı.

- Bu bir emir mi?

- Kabul edip etmemek sana kalmış, dedi Userhat. Aldığı cevap Paneb'i meraklandırdı, dönüp karısına baktığında Uabet'in gülümsediğini gördü.

- Yemeği daha sonra yeriz, dedi kansı, konuklarıyla suç ortaklığı yapıyormuş gibi garip bir sesle.

- Nefer ne istiyor? Userhat omuzlarını silkti.

- Bilmiyoruz. Evet, cevabın ne?

- Gidelim bakalım.

- İyi şanslar, diye mırıldandı Uabet.

Üç zanaatkar kapısında Güçlü Naht'ın nöbet tuttuğu büyük tapınağa yöneldi. Eğer istenen, ekibin gözleri önünde yapılacak bir hesaplaşmaysa Paneb buna çoktan hazırды.

- Yanımızda iki yoldan da geçmek isteyen bir zanaatkar var, dedi Userhat. Bırak da geçelim.

Naht kenara çekildi, üçlü içi su dolu bir teknenin yerleştirildiği üstü açık avluya çıktı.

- Elbiselerini çıkar, dedi İpuy. Sonra da arınmak için bu suya dal.

Bütün vücuduyla suyun içine batan Paneb, tapınağın birinci salonuna götürüldü.

Alacakaranlıkta duvar boyunca uzanan taş sıralara oturmuş sağ mürettebat ekip zanaatkarlarını gördü. Birden, bir ateş parladı.

- Bu engeli aşip ateş çemberine girmeye cesaretin var mı? diye sordu Userhat. Paneb atılmak üzereyken, İpuy tuttu.

- Üzerine bir göz çizili şu küreği al. Bu alevler onu yakamaz, atalarımız da su ve ateş yollarından geçmek için bu küreği kullandı. Küreği bir kalkan gibi önünde tutan Paneb, alev perdesinden geçti. Zanaatkarlar ayağa kalkıp Paneb'in çevresinde bir halka oluşturdu. Tapmağın zeminine, biri mavi diğeri siyah, iki dolambaçlı yol çizilmişti. Aralarında da içinden alevler çıkan bir havuz.

- İki güç yol, Osiris'in kutsal vazosuna çıkar, diye açıkladı ustabaşı. Su yolu mavidir, toprak yolu da siyah. Aralarında, güneşin ve bilgenin ruhunun yeniden canlandıkları ateş gölü. Bu iki yol birbirine karşıdır; onları sadece kelam ve amacın içgüdüleriyle geçebilirsiniz. Bilginin sırrını öğrenmek istiyor musun?

- Tüm yüreğimle.

- Değişimlerin ipi çözülsün, Maat'ın yolunu izlesin. Userhat küreği aldı, Kararlı Gau ile Çakal Unes iki yolun üzerine birer ip döşedi.

- Peşimden gel Paneb, dedi Suskun Nefer.

İki adam kapılan kapanmış üç odacıkla son bulan karanlık bir salona girdi.

- Kilidi çekeceğim, dedi Nefer. Gördüğünü bir daha hiç unutamayacaksın, bakışların da değişecek. Hâlâ vaktin var, ateşin sesini duyduktan sonra çekilebilirsin.

- Kilidi çek.

Ustabaşı orta odanın kapısını açtı.

- Ateş bilgi vazosunu sessizliğin ve karanlığın ortasında korur. O vazonun içinde Osiris'in ak kanı var, yabancıların hiçbir zaman ulaşamayacaktan ak kanı. Bu sun gören yaratıkların hiçbiri ikinci ölümle ölmeyecek, çünkü çürümesini engelleyecek bilgiler taşıyor olacak.

Nefer, Paneb'in içinden saldırgan alevler çıktığını sandığı vazoya yaklaştı, sonra da ona bir Maat heykelciği sundu.

- Bizler Hakikat Meydanı'nın oğullarıyız ve sana karanlıkları dağıtabilecek tek tanrı olan doğruluk tannçasını sunuyoruz. Paneb'in ruhu göğe yükselsin, gökkubbeyi aşsın, yıldızlarla dost olsun.

Oda aydınlandı.

Kapının girişinde ışığı öğlen güneşi kadar güçlü bir güneş gördü Paneb.

- Hakikat Meydanı'nın hizmetkârının yollarını aydınlat, diye yalvardı ustabaşı. Artık engellenmeden karanlıkların içinde gidip gelebilirsin.

Nefer vazoyu örten mührü kırdı, taşı gizleyen bezi kaldırdı. Taşın parıltısı gözlerini yummak zorunda bıraktı Paneb'i, sonra kolunu yüzüne örtüp, yeniden açtı gözlerini.

- Bu taş, baş eğdirilemeyecek, diz çöktürülemez olandır, diye açıkladı ustabaşı. Öte tarafa yolculuk için inan yüreğinin yerini alacak olan böcek o taşa kazılmıştır, jna kendinden hiçbir şey yitirmez, çünkü ışık sonsuza dek kendi biçiminde kalır. Göğün bizim madenimiz, ocağımız oluşunu, eserimizin malzemesini gökten aldığımızı bil.

Nefer vazoyu taşa doğru eğdi. Vazonun ağzından inanılmayacak kadar güzel altın bir alev çıktı. Paneb'e döndüğünde ustabaşının elinde olağanüstü sert, yeşil bir taştan yontulmuş bir böcek vardı.

- Zaten göze sahiptin, işte bu da yüreğin.

Elli ikinci bölüm

Kurtarıcı Şed ile ressamaları özenle oyulmuş birinci koridora yerleşmiş, duvarlara yapılacak firavun ve tanrı resimleriyle, tek tek çizecekleri hiyeroglif metinlerini izliyorlardı. İşe gizemli metinlerinin tanrısal ışığın birçok biçimini betimleyeceği Güneş'in ilahileri'yle başlayacaklardı.

- Şef, başımız büyük dertte, dedi Somurtkan Karo endişeli bir sesle. Mezarın dışında, heykeltıraşlarla konuşmakta olan Nefer, yontucuların yanına geldi hemen.

- Şuna bir bakın, diye yakındı Karo. Koskoca bir çakmaktaşı kütlesi! Eğer senin planına göre dümdüz bir çizgi boyunca kazmaya devam edeceksek, kütleyi koparabilmek için çevresinde derin bir oyuk yapmamız gerekecek, bu da zamanımızı alacak.

Ustabaşı çakmaktaşını inceledi.

- Harika bir taş.

- Seninle aynı fikirdeyim, diye onayladı Burun Fened. Tüm vadide bundan daha güzelini bulabileceğimizi sanmam.

- Yerinde bırakıp dümdüz devam edeceğiz, dedi Nefer. Bu kaya mezara ait, mezarı koruyacak.

Sağ ekip iki günlük izne başlamak için köye yaklaştığında, havlamalar ve öfkeli seslerle karşılandı. Nefer anacadde ile yan sokaklarda koşuşturup duran kadınlar gördü.

Bir an için Hakikat Meydanı'nın saldırıya uğrayıp işgal edildiğini sandı, ama dikkatli bakınca silahlı bir erkek göremedi.

Güzel Firuze koşarak gelip zanaatkarları karşıladı.

- Çabuk gelin... O kadar çok maymun var ki, başa çıkamıyoruz! Mutfakları yağmalayıp tabak çanakla oyun oynuyorlar!

Av yarım saat kadar sürdü ve yirmi kadar dişi maymunun yakalanmasıyla sonuçlandı. Ürken, küçük korku çığlıkları atan hayvancıklar Güçlü Naht'ın evinin önüne getirildi. Kapkara'nın emrindeki köpekler ile zanaatkarların ellerindeki sopaların karşısında sinmişler, birbirlerine sokulmuşlardı.

- Öldürelim bu hayvanları, dedi Halat Kasa. Yoksa, yeniden başlayacaklar! Kalın baldırlarının üzerine çökmüş, dört köşe suratlı, öfke dolu kahverengi gözlü dev yontucu, vahşi bir hayvanı dehşetten öldürebilecek kadar ürkütücü görünüyordu.

Küçük yeşil maymun, bağışlamasını istermiş gibi, omzuna sıçradı. Kasa'nın eli hayvanın boğazını sıktı, maymunun gözlerinde korku okunuyordu.

- Ona kötülük etme! diye haykırdı Paneb. İyi bir ruhumuz olduğunu bilmiyor musun?

- Köye karışıklık çıkarmak için, hemcinslerini davet eden iyi ruh! Çocuklarımıza bir zarar vermeden önce kurtulalım şu maymunlardan.

Bilge kadın araya girdi.

- Bu hayvancıkların incir toplamaya meraklı olduklarını görmüyor musunuz? Onlan

sakinleştirmek o kadar kolay ki! Şu flütü al Firuze, bir şeyler çal. Maymunlar ağaçlara tırmanıp kopardıkları incirleri sepete koyarken çalınan müziğin daha ilk nağmelerini duyar duymaz sakinleşti ve insanlara yumuşak gözlerle bakmaya başladı.

Halat Kasa başını omuzlarının arasına gömüp evinin yolunu tuttu. Küçük yeşil maymun Paneb'in omzuna sığındı.

- Bu çılgınlığın nedeni ne? diye sordu, yeni oyun alanını göstermek için bütün dişileri çağıran küçük yaramaza.

Suçlu büzülüp ufaldı.

- Bir daha yapma, diye uyardı Paneb hayvanı. Burada karışıklıktan hiç hoşlanmayız.

Işık dişi maymunları sahiplerine götürmek üzere dört kadın görevlendirdi. Kumaş şeritleri tasma vazifesi gördü ve küçük kabile neşeyle yola düzildi.

- Bütün karışıklık sona erdi mi artık? diye sordu Kenhir yardımcısına.

- Hayvanlar götürüldü, dedi İmuni.

- Her şeyle ben uğraşamam ya! Böyle devam edersek sonumuz anarşi olur.

- Her şey yoluna girdi, inanın bana... General Mehi'den mektup geldiğini, generalin hem sizinle hem de ustabaşıyla görüşmek istediğini söyleyebilir miyim?

- Ne zaman huzura kavuşacağım bakalım?

- Bir de...

- Bir de ne?

- Güçlü Niyut yazıhanenizi temizlemekte inat ediyor. Daha fazla yapacak bir şeyi olmadığını anlayan mezar

kâtibi, birlikte batı yakası başyöneticisine gitmek üzere Suskun Nefer'in yanına vardı.

Mehi, güneş ışınlarının Kenhir ve Nefer'in alındıkları kabul salonuna girmemesi için panjurları kapadı.

- Bugün sıcak dayanılmaz umarım sizi çok rahatsız etmiyordur.

- Bu görüşmenin nedeni ne? dedi Kenhir.

- Çalışmalarım hakkında firavuna bir rapor sunmak için Per Ramessu'ya gideceğim. Raporun ilk sırasında Hakikat Meydanı'nın korunması olduğuna göre, yönetimimin size karşı davranışlarından memnun olup olmadığınızı öğrenmek istedim.

- Memnunuz, dedi Kenhir. Herhalde bizden yazılı bir tanıklık istiyorsunuz?

- Eğer fazla zahmet olmayacaksa... Aynı zamanda firavuna şantiyeler hakkında da bilgi vermek de isterim.

- Böylesi haberler göndermek bizim, ama sadece bizim işimiz.

- Farkındayım bunun, ama ulaşınız olarak göremez misiniz beni?

Kenhir gözücuyla ustabaşıma baktı, berikinin bir itirazı olmadığını gördü.

- Ne zaman hareket ediyorsunuz Mehi?

- Raporunuzu alır almaz.

- Öbür gün elinizde olacak.

Mezar kâtibi Mehi'ye gönderilecek raporu büyük kandilin ışığında tamamlamak üzereydi.

- Bugün koruyucumuza karşı her zamankinden daha kuşkulu görünüyorsun, dedi Merneptah'ın milyon yıllık tapınağının çizimlerini incelemekte olan Nefer'e.

- Hâlâ dikkatli olmaya çalışıyorum.

- Batı yakası başyöneticisi ve Teb ordusu generalinin hırs dolu olduğu kesin, ama bakır konusunda bize çok ciddi yardımı dokundu.

- Kabul ediyorum.

- Mehi'nin ne istediğini anladım sanıyorum. Firavuna yalan olmak, saray halkına karışmak, hatta kralın danışmanlarından biri olabilmek. Bizi sürekli yağlamaktan vazgeçmese de, bence Hakikat Meydanı'yla hiç ilgilenmiyor ve ülkenin geleceğinin belirlendiği başkentten başka bir şey düşünmüyor.

- Olabilir ama yine de eline şantiyelerimiz hakkında ayrıntılı bir rapor vermek doğru mu? Her zamanki yöntem, özel bir ulakla bizzat firavuna iletmekti raporu.

- Mehi'nin merakına yenilip mührü kırmasından ve papirüsü okumasından çekmiyorsun, değil mi?

- Evet.

- İhtiyar Kenhir'i hiç tanımamışsın! Merkezî yönetimin tuzaklarla dolu olduğunu, insanların ilerlemek için birbirlerine çelme takıp devirmekte uzmanlaştıklarını biliyorum. Mehi'yle iyi iUsWlerimizi sürdürmek için önerisini kabul ettim, ama eğer yazdığını okumak gafletine düşerse fena afallar. Ayrıntılı rapora gelince, çakmaktaşı kütlesini aştığımız ve milyon yıllık tapmağın sunağım tamamladığımız zaman her zamanki yoldan gönderilecek.

Kaptan ve çok deneyimli gemicileri sözlerini tutarsa, Mehi'nin bindiği ve güçlü bir akıntının ittiği rahat tekne on günde varacaktı başkente.

Serketa tavanı açılıp kapanabilen görkemli kabininde üzüm yiyor, meyve tadındaki hafif Says beyaz şarabı yudumluyordu. Bu yolculuk çok hoşuna gidecekti kuşkusuz. Ulaşılamaz dişi, yakınındaki gemicileri tahrik etmek için de yan çıplak güvertede görünmekten geri kalmayacaktı.

Bu küçük oyun kocasını da neşelendiriyor, karısına her zamanki şiddetli kabalığıyla sahip olmasına neden oluyor, Serketa'nın zevkten attığı çığlıkların mürettebatın kulaklarına gitmesinden keyifleniyordu.

- Suskun Nefer hâlâ benden fazla hoşlanmıyor, üstelik adını gerçekten hak ediyor, dedi yüzünü boyamaya başlayan karısına.

- Bu da bir yöntem, dedi Serketa. Mezar kâtibi seninle konuşurken, ustabaşı daha iyi

değerlendirebilmek için seni izliyor. Önemli olan firavuna iletilmesi gereken önemli bir belgeyi sana vermiş olmaları.

Mehi dürülüp mühürlenmiş papirüsü elinde tartıyordu.

- İçindekileri okumalısın, tatlı sevgilim. Babam bana mühürleri kusursuz taklit etmeyi öylesine iyi öğretti ki, kimse farkına bile varamaz. Elindeki belgeyi okumanın, yazılanlardan yararlanmanın hiçbir tehlikesi yok.

General tereddüt ediyordu.

- Hiç nazlanmadan verdiler üstelik...

- Onlara sarsılmaz dostluğunu göstermemiş miydin?

- Bana güvenemiyorlar, hissediyorum bunu! Üstelik zanaatkar bunlar, malzeme ne olursa olsun biçim vermekte ustalaşmış insanlar. Bana bir tuzak hazırladıklarını, bu mühürü kırmakla ne kadar meraklı olduğunu kanıtlayacağımı bir düşün... Bir daha bana kesinlikle güvenmezler.

Serketa kocasının dizlerine oturdu, sonra papirüsü elleyip yokladı.

- Böylesi bir tuzak hazırlayacak kadar kurnaz olduklarına gerçekten inanıyor musun? Ne heyecan verici! Haklısın, tatlı sevgilim, bu belgeye dokunmamak gerek. Kral papirüsü okuduğunda, doğru karar verip vermediğimizi anlarız. Bu arada, keyfimize bakalım biz!

Serketa Mehi'yi yatağın üzerine itti, ata biner gibi oturdu üzerine.

Elli üçüncü bölüm

Meni ve Serketa Per Ramessu'da, Büyük Ramses'in deltada kurduğu "turkuaz kentte" düş kırıklığına uğramadılar. Suriye ve Filistin'deki karışık bölgelerin yakınındaki başkentte, kargaşa baş gösterdiğinde hızla müdahale edebilecek güçlü garnizonlar vardı. Merhum firavun, ülkenin kuzeydoğu kanadının yüzyıllardan beri Mısır'ın hazinelerini ele geçirmenin düşünüyüşünü gören Asya halklarına uygun bir istila yolu açtığına farkına varmıştı.

Güneş evlerin cephelerini süsleyen cilalı mavi kiremitleri parlatıyor, zeytin, nar, incir ve elma ağaçlarının boy gösterdiği bahçelerin ortasında dikilen firavunun sarayı da görenleri büyülüyordu. "Per Ramessu'da yaşamak ne keyif" diyordu yaygın bir halk türküsü. "Küçükler orada büyük görünür, akasya ve firavunincirleri gölgelerini yayar, rüzgâr yumuşaktır, kuşlar da gölcüklerin çevresinde oynar."

Nil'in iki kolunun, "Ra'nın suları" ile "Avaris'in suları"nın yıkadığı başkentte Amon'a, Seth'e, "yeşerücü" Buto'ya ve Suriye tanrıçası Astarte'ye adanmış dört tapınak ve askerlerin yerleştirildiği dört kışla vardı. Nehir yoluyla getirilen malların korunduğu geniş depoların dışında, çevrede yönetimin görkemli yapıları görünüyordu.

Yüksek rütbeli bir subay, Teb'in batı yakası başyöneticisini firavunun sürekli olarak savaşmak zorunda olduğu karanlıklarla ve düşmanlarla üzeri süslenmiş görkemli bir merdivenle çıkılan kraliyet kabul salonuna götürdü.

Mehi çiçekli bahçeler ve içinde parlak renkli balıkların yüzdüğü, üzerinden kuşların uçtuğu göl resimlerine hayranlıkla baktı bir an sonra da gözlerini Mısır'ın efendisine çevirdi.

Başı çıplak, yüzü derin çizgilerle kaplı Merneptah, çevresine güç ve ciddiyet saçıyordu.

- İzin verin taç giymenizin birinci yılını kutlayıp size iktidarda uzun yıllar dileyeyim Haşmetmeap.

- Buna tanrılar karar verecek, Mehi. Beni ziyarete gelerek niyetimi tahmin etmiş oldun. Ben de Per Ramessu'ya gelmeni ve Teb'deki durumu anlatmanı isteyecektim.

- Teb'deki durum harika, Haşmetmeap. Refah sürüyor, kullarınız size sadakatle hizmet ediyorlar.

- Ordu?

- Orduya verdiğim özel önemi biliyorsunuz, Haşmetmeap. Askerler iyi eğitiliyor, malzemelerinin durumu da çok iyi. Subayların hepsi yetenekli, bölgenin güvenliği emin ellerde.

- Nakliye filosu?

- Emir verilir verilmez demir almaya hazır.

- Astlarına güveniyor musun?

- Benim gibi onlar da ülkemizin büyüklüğüne ve savunmasına sadık iyi birer meslek adamı.

- Teb'e döner dönmez talimleri daha da sıklaştıracaksın. Piyade ve arabalar acil durumlarda müdahaleye hazır olacak.

- Bundan bir çatışmanın yaklaşmakta olduğu anlamını mı çıkarmam gerek, Haşmetmeap?

- Sınırlarımızda karışıklık çıkarsa, bastırmak zorundayız.

- Mezar kâtibinin mesajını size iletebilir miyim, Haşmetmeap? Merneptah şaşırılmış göründü.

- Bu alışılmadık bir yöntem.

Mehi'nin uzattığı papirüsü aldı, mührü kırdı, açarak okumaya koyuldu.

- Kenhir Hakikat Meydanı'na yaptıkların için sana teşekkür ediyor, bu belgeye el sürmeden bana verdiğin için mutlak sadakatinden emin olduğunu belirtiyor. Belgeyi kim olursa olsun, biri açmış olsaydı, yazıcısının kullandığı özel mürekkep yüzünden hiyeroglifler havayla temas ettiklerinde

yeşile dönüşecekti. Merkez kışlasında rütbedaşlannla görüş, öbür gün de savaş divanımda hazır bulun.

General hükümdarının karşısında eğildi, sırtı buz gibi terden sırlıslam, arkasını dönüp salondan çıktı.

Şölen parlak, yemekler nefisti. Güçlü çenesi sayesinde biri savaş arabalarından, öteki piyadeden iki generalin dostluğunu kazandı Mehi. Serketa'ya gelince, cilveleriyle silahhanenin müdürünü tavlamis, çocukça isteklerini yerine getirmesini sağlamıştı.

Kankoca ilk kez Per Ramessu'nun yüksek sosyetesine yan yana gelmelerine, başkentin asker ve sivil yöneticileriyle tanışmalarına imkân veren bu görkemli davetin zevkini çıkarmaya çalışıyordu.

Şölenin sonunda hizmetkârların getirdiği kireçtaşı tasların içindeki kokulu sularla ellerini yıkadı konuklar, sonra da nefis kokuların geceyi daha da yumuşattığı bahçelerde gezinmeye koyuldular.

Yirmi yaşlarında, yakışıklı ve gururlu genç bir adam karıkocaya yaklaştı.

- Adım Amenmes, dedi. Siz de General Mehi'siniz, değil mi?

- Hizmetinizdeyim... Size eşim Serketa'yı tanıtayım.

- Bana hizmet etmeniz gerekmez, dostum! Ben sadece sevgili firavunumuzun veliahdı Seti'nin oğluyum. Bana Teb'de harika şeyler yaptığınızı anlattılar; ben Teb'de doğdum, yüreğim hâlâ orada.

- Elimden geleni yapıyorum.

- Ordularınız dostlarınızın söylediği gibi, gerçekten de güneyin en iyi silahlanmış, en güçlü askerlerinden mi kurulu?

- Bir eksikleri olmaması için çalışıyorum.

- Teb'e dönebilmeyi öyle çok isterdim ki... Burada hava gereğinden fazla ciddi, ağır. Sınırlarımızın güvenliği, cephane, kışlalar... ne sıkıcı!

- Bir çatışmadan mı çekmiyorsunuz? diye sordu Serketa en masum haliyle.

- Subaylar durmaksızın başkent ile kuzeydoğunun güvenliğinden sorumlu garnizonlar arasında gidip geliyor. Babama bütün bu hareketliliğin nedenini ne kadar sorarsam sorayım, beni bir işsiz güçsüz, devlet işleriyle ilgilenmeyecek bir genç olarak gördüğünden hiçbir cevap alamıyorum.

- Babanızın yanıldığından eminirn, diye fısıldadı Serketa.

-Tabiiyanılıyor! Onu tanımıyorsunuz siz... Seti adını boşuna almadı! Karanlık bir yüzü var, istedikleri hemen yerine getirilmezse çok öfkeleniyor. Per Ramessu'da boğulacak gibi oluyorum!

- Atlardan hoşlanır mısınız? diye sordu Mehi.

- En büyük zevkim, dörtmala dolaşmaktır.

- Öyleyse izin verin sizi Teb'e davet edeyim, orada hızına erişilmez bir aygır göstereyim.

- Ne kadar harika bir fikir Mehi! Sonunda, gelecek ilginç olmaya başladı... Gelin sizi bazı dostlarla tanıştırayım.

General ve karısı genç Amenmes'in arkadaşlarıyla, çoğu Büyük Ramses'e sadakatle hizmet etmiş yüksek memurlar ile soyluların çocuklarıyla tanıştı. Serketa çekiciliğini gösterdi, Mehi de ne denli yetenekli olduğunu anlatmak için yöneticiliğinden söz etti.

Şölen sona erdiğinde yeni tanıştığı dostlara hayran kalmıştı Amenmes.

Mehi ve karısı Per Ramessu'yu ziyarete gelen bölge yöneticilerine ayrılmış geniş bir dairede kalıyordu. Serketa yatağın üzerine uzandı.

- Bitkinim, ama inanılmaz bir gündü! Firavunu gördük, başkentten yüksek sosyetesine bile girdik!

- Hemen sevince kapılmayalım, seçkinlerin ikiyüzlülüğü karşısında tedbirli olalım... Üstelik daha gün bitmedi.

Serketa meraklanmıştı.

- Aklında ne var?

- Bir konuk bekliyorum.

Mehi'nin muhbiri olan ve Per Ramessu'da görevli yüksek rütbeli bir subay kapıyı vurdu.

- Seni izleyen oldu mu?

- Çok dikkatli davrandım, dönerken de bahçeden geçeceğim.

- Gerçekten de savaş tehlikesi var mı?

- Söylemesi mümkün değil. Evet, başkentteki birlikler alarmda, sınırlardaki garnizonlar da takviye edildi, ama iktidarın ilk yıllarında yapılan geleneksel gövde gösterisi de olabilir. Merneptah belki de muhtemel asilere Ramses kadar acımasız olacağını, Suriye ve Filistin'de hiçbir kargaşaya göz yummayacağını göstermek istiyor olabilir. Bana kalırsa, öyle tehlikeli bir durum yok; eğer durum ciddileşirse, hiç olmazsa hazırlıksız

yakalanmayacağız.

-Yani, Merneptah iktidarını sağlamlaştırıyor...

- Hem de karşı konulmaz bir biçimde. Onu güçsüz sananlar, yanıldıklarını çabuk anladı.

- Ne de olsa altmış altı yaşında, diye hatırlattı Serketa. Saray ondan sonra tahta kimin geçeceğiyle ilgili söylentilerle çalkalanıyor olmalı.

- Oğlu Seti yi resmen halefi seçerek bu söylentilere bir son vermek istedi Merneptah. Seti kırk altı yaşında, olgun, tecrübeli, yönetmeyi bilen bir adam, ama sertliğiyle tanınıyor.

- Sözü edilecek bir muhalefet falan?

- Merneptah'a karşı... hepsi temizlendi. Seti'ye karşı... işte burada durum farklı... aynı zamanda da beklenmedik bir şey. Başlıca rakibi öz oğlu Amenmes. Babasından nefret ediyor.

- Neden?

- Amenmes'in annesinin ölümünden sonra, Seti çok güzel, güzel olduğu kadar da akıllı bir kadınla, Tausert'le evlendi. Oğlu da ihanet olarak gördüğü bu hareketi asla bağışlamadı. Üstelik hiçbir işe yaramaz, şımarık zengin çocuğu olarak görülmekten de nefret ediyor.

- Amenmes Merneptah'ın ölümünden sonra babasına karşı koymaya kadar vardırır mı işi?

- Bunu yapacak biri gibi görünmüyor, ama iki adamın arasında çatışmanın önlenemez olduğunu söyleyenler de var. Seti'nin sandığının tersine, Amenmes eli kolu bağlı oturmuyor. Ağırlığını koymaya, iktidardan payını istemeye iten kararlı gençlerle doldurdu çevresini.

Muhbir, Mehi'ye Per Ramessu'daki kışlaların ayrıntılarını anlatıp çekildi.

- Bu Amenmes etki altına alınabilir birine benziyor, dedi Serketa.

- Ben de öyle düşünüyorum, ama çok dikkatli olmalıyız. Devletin zirvesine bu kadar yaklaşmışken, bir yanlış adım her şeyin sonu olur. Teb'e dönmeden önce Seti'ye bir nezaket ziyareti yapacağız. Düellonun sonucu ne olursa olsun kazanmak için, hem babasına hem de oğluna yatıralım paramızı.

Elli dördüncü bölüm

Kedibalığı dev gibiydi, tehditkârdı. Ondan kurtulmak için derine dalarsa boğulacağını biliyordu Kenhir. Yapacak tek bir şey vardı, canavarın üzerine saldırmak ve onu parçalamak için dişlerini etine geçirmek. İlk lokmasını yutmak üzereyken, uyandı Mezar kâtibi, gördüğü kâbustan da kurtuldu.

"Gün kötü başlıyor" diye düşündü; "düşünde kedibalığı yemek, bir memurun gelip canımı sıkacağı anlamına gelir." Daha da kötü olabilirdi kâbus: Kenhir'in kopyaladığı eski bir Düşler Anahtarı'na göre, düşünde memur olduğunu görmek, ölümün yaklaşığına delaletti.

Ensesi ağrılı, dili yapış yapış, bir akşam önce yazdığı papirüsü koyduğu alçak masanın yanına güçlükle yürüdü mezar kâtibi. Her zamanki ciddiyetiyle, her bir kelimenin olması gereken yerde olup olmadığını görmek için bir kez daha baştan sona okudu elindeki belgeyi. Papirüste firavuna Hakikat Meydanı'nın iki ekibinin de tapınak ve mezar inşaatında ara vermeden çalıştığı, ustabaşı sayesinde bütün güçlüklerin aşıldığı bildiriliyordu.

Güçlü Niyut elinde taze süt ve sıcak çöreklerle göründü.

- Bu sabah çok geç kaldınız.
- Yiyecek başka şey yok mu?
- Sizin yaşınızda, fazla kilo almamalı insan. Postacı yarım saatten beri sizi bekliyor.
- Düşlerim beni hiç yanıltmaz, diye homurdandı Kenhir. İçeri al onu. Elinde Tot'un asası, Uputi göründü.
- Firavuna vereceğin mektup hazır, dedi Kenhir. Tabiî sen kötü haberler getirdin, her zamanki gibi.
- Gerçekten de pek iyi haberlerim yok; Per Ramessu'da askerlere alarm verilmiş.
- Savaş mı?
- Bunu söylemek için çok erken... Suriyeliler ile Filistinliler karışıklık çıkarmaktan hiç vazgeçmedi, Merneptah da en az Ramses kadar sert olduğunu onlara göstermek zorunda.
- Kuzeye yalnız gitmeyeceksin, umarım.
- Elimdeki mektup krala yazıldığına göre, yanımda korumalar olacak. Endişelenme, mektup gitmesi gereken yere gidecek.

Panab'in yaptığı topaçlar, elleri kolları hareketli tahta askerler, minik timsah ve suaygırları Aperti'yi çok eğlendiriyordu. Yumurcak timsahın ağzını açıp kapamaya bayılıyordu, daha şimdiden hayvanlardan birkaçını kırmıştı.

- Sana küçük bir tekne vereceğim, dedi oğluna. O tekneye gözün gibi bakacaksın. Eğer uslu olursan, paçavradan bir top yapar, oynarız.

Panab savaş arabasını çeken koşumlu bir ata binmiş binici yapmak da istiyordu, ama önce oğlunun böyle bir oyuncağı hak etmesi gerekiyordu.

- Kırmak, hep ciddi bir kusurdur, dedi dev adam sözlerini anlarcasına gözlerini dikmiş dinleyen yumurcağa. Ellerinle harikalar yaratabilirsin.

Ellerinde taze sebze dolu sepetler, Lekesiz Uabet baba oğlu duygu dolu gözlerle izliyordu. Onun için dünyada daha büyük bir mutluluk olamazdı.

- Fened'in karısıyla uzun uzun konuştum, diye açıkladı. O da kocasına hiç dayanamıyor, boşanma konusunda o da kararlı.

- Köyden ayrılacak mı?

- Hayır, kalacak. Maalesef bu ayrılıktan çok daha üzücü haberler var. Sanki anasının endişesini ankyormuş gibi, babasının sağ başparmağını minik avucunda sıkmaya çalıştı yumurcak.

- Postacıya kalırsa, diye sürdürdü Uabet sözlerini. Başkentteki seçme birlikleri alarm durumuna geçirmişler.

Büyük Ramses'in Hititlere karşı verdiği Kadeş Savaşı'nın anılan, hâlâ herkesin kafasında taptazeydi. O güçlü devletle imzalanmış barış anlaşması delinmemişü ama, Mısır'ın toprakları ile zenginliklerine göz dikmiş başka saldırgan kavimler yok muydu?

Panab daha fazla bilgi alabilmek için doğruca ustabaşının evinin yolunu tuttu. Elinde, tepesinde yabancı Tanrıça Kadeş'i çırılçıplak, başında bir ay, sol elinde bir yılanla bir aslanın üzerinde ayağa kalkmış gösteren bir sütun taşıyan Aslan Userhat'la karşılaştı. Bu tuhaf tannça insanı rahatsız ediyordu.

- Bilge kadın bu sütunu köyün ana kapısının karşısına dikmemi istedi, diye açıkladı. Heykel bizi dışarıdan gelen şiddete karşı koruyacakmış.

- Kuzeyde bir çatışmadan söz etti mi?

- Hayır ama yine de önlemlerini almayı yeğliyor. Bana sorarsan iyi kokular almıyorum.

Işık Panab'i karşıladı.

- Ben de seni arıyordum, dedi.

- Yoksa savaş mı çıktı?

- Haberim yok, ama köyü büyüden yararlanarak korumak gerek. Talihimiz varmış, yılın yedinci ayına giriyoruz, I. Amenofis Bayramı da yaklaştı.

Hakikat Meydam'nın kurucusu, loncanın saygıdeğer koruyucusu, portresi boyalı duvarlarda, sunak masalarında, sütun ve kirişlerde görünen I. Amenofis⁹. Anısına düzenlenen şenlikler sırasında, tarikatının rahipleri, yani bizzat zanaatkarlar, onu elleri kalçalarının üzerinde, belinde geleneksel peştamal, otururken gösteren heykelini taşırlardı.

- Benden ne istiyorsun, Işık?

- Maat'ın tanrısal ışığın babası Ra'nın yanında durduğu gibi Amenofis'in yanından ayrılmayan anası Ahmes Nefertari'nin heykelini siyaha boyayacaksın. Neşeli Renupe birkaç haftadır üzerinde çalıştığı sedirden heykeli tamamlamak üzere, ona son rengini

vermek de sana düşecek. Paneb rahatsız olmuştu.

- Kraliçeyi neden siyaha boyayacağız?

- Çünkü o loncanın ruhanî anası, kara ve verimli toprak¹⁰ gibi bütün yaraücı imkânların taşıyıcısı. Bize karanlıkların içinde rehberlik eden, hayatın kaynaklarının ışığının parladığı gece göğünün büyüklüğünü gösteren de o. Başında görkemli bir peruka, üzerinde uzun bir keten elbise, dudaklarında hafif bir tebessüm olan kara kraliçenin elinde, ucunda bir nilüfer olan esnek bir asa bulunuyordu.

Canlı gibiydi heykel, Paneb de hayranlık uyandırıcı parlak koyu mavi bir renk vermeyi başarmıştı kraliçeye.

- Ünün giderek yayılıyor, dedi Kurtarıcı Şed. Meslektaşların sonunda yetenekli olduğunu kabullenecek.

Kafile yola koyuldu. Yontucular, heykeltıraşlar ellerinde I. Amenofis ile kara kraliçenin heykellerini taşıyor, çocuklar neşeli çılgınlık atarak çevrelerinde koşuşturuyordu. Kapkara tedbirli davranarak bir kenara çekilmişti, yeşil maymun da öyle.

Heykeller büyük tapınağın girişinin karşısına yerleştirildi, köy halkı çiçek ve meyve sundu I. Amenofis ile Ahmes Nefertari'ye.

- Ataların döneminde, dedi bilge kadm. Bolluk ve doğruluk hakimdi dünyaya, diken batmaz, yılan sokmaz, timsah çenelerini kurbanının üzerine kapamazdı. Duvarlar sağlamdı, yıkılmıyordu. Kurucumuz ve anamız bize baştannların döneminde olduğu gibi olma gücü versin, altın çağın soluğunu üflesinler üzerimize.

Hain de meslektaşlarıyla birlikte kutlamalara katılmış, içini kemiren endişelere rağmen eğleniyor görünmeye çalışıyordu. Eğer Mısır savaşa girerse, Hakikat Meydanı'nın kaderi nice olurdu... Yetkililer kuşkusuz Hakikat Meydanı'nın ve Krallar Vadisi'nin çevresinde geçit vermez bir güvenlik çemberi oluşturacak, hainin dışansı ile ilişkisini keseceklerdi. Sonunda zenginliğin keyfini çıkaracağı günler uzaklaşıyor gibiydi. Koruyucuları da savaşın karmaşasında kaybolursa, hayatını değiştirmek, varlıklı bir insan olmak için harcadığı bunca çaba boşa gitmiş sayılmayacak mıydı?

Belki de bu kadar kötümser olmanın zamanı değildi. General Mehi her soruna çare bulan biriydi, bu güç durumdan da yararlanmasını bilirdi belki de.

Umudunu kaybetmekle hata yapıyordu hain. Ustabaşının sakladığı sırları açığa çıkarmak için karanlıkta çalışmayı sürdürmeliydi; gerçeğe ne kadar yaklaşırsa o denli güçlü olacağını biliyordu.

Suskun Nefer terasından köyü seyrediyordu. Köy halkı endişelerini unutmuş, kurucu koruyucusunun ve kara kraliçenin bayramını coşkuyla kutluyordu. Pişkin Somun Pay'ın söylediği türküler hemen ağızdan ağıza yayılıyor, Kapkara ile öteki köpeklerin gözlerini dikip izledikleri mutfaklardan çıkan ağız sulandırıcı yemeklerin ardı arkası kesilmiyordu. Lekesiz Uabet'in çörekleri alkışlarla karşılandı, Paneb de kupalara insanları sarhoş eden, Çakal Unes ile Halat Kasa'ya Hat-hor rahibelerinin yüzlerini kızartacak öyküler anlattıran kırmızı bir şarap dolduruyordu. Işık sevgiyle sarıldı kocasına.

- Mutlu görünüyorlar, diye mırıldandı. Yine de köyde kötülüğün kol gezdiğini aklımdan çıkaramıyorum bir türlü. Düşüncelerini okuyarak haini belirleyebilir misin?
- Maalesef hayır, çünkü yılların çalışmasıyla oluşturduğu kalın bir zırhın ardına saklanıyor.
- Nefer karısının saçlarını okşadı.
- Güçlüklerin karşısına çıkabilmeyi, bana verilen görevleri yapabilmeyi sadece senin sevgine borçluyum. Sen olmasaydın, karanlık yollarda yönünü kaybetmiş zavallı bir yolcudan başka bir şey olamazdım.
- Ya sen, sen olmasaydın, benden önceki bilge kadınların mirasını üstlenebileceğimi mi sanıyorsun?
- Tüm köylüler senin çocuğun, Işık. Koşullar ne olursa olsun, annelerinden onları tedavi ve teselli etmesini bekliyorlar. Üstelik senin bu büyük ailen çok da inatçı... Ama yaptıkları iş öylesine önemli ki, kusurlarından çok, üstünlüklerini görmek gerek hepsinin.
- Bütün hayaümüzü o aileye adadık, dedi Işık.
- Yine de içimizden biri yeminine ihanet etti.
- O yemini gerçekten de yürekten mi yapmıştı? Dudaklardan çıkan yemin, bir kandırmacadan başka şey olmayabilir, hem yemin eden için, hem de karşısındakiler için. Hakikat Meydanı her şeyini önüne serdi onun, ama o sadece yalanı arıyormuş.
- Başarısız olur ya da ortadan kaybolursam, Hakikat Meydanı'nın alevinin sönmesine izin verme. Aşkımız için, Işık, devam edeceğine söz ver bana. Kocasını öylesine tutkulu öptü ki, Nefer bile yıldızlı gecenin korumasında, endişelerini unuttu.

Elli beşinci bölüm

- Milyon yıllık tapınağı planına uygun olarak yapabilmem için birinci sınıf taşa ihtiyacım var, dedi sol ekip önderi Hay, ustabaşına. İşin bu aşamasında Tanrıça Hathor'un tapınağın merkezi ile kullandığımız malzemeleri aydınlatması şart.

- İsteğin yasal, dedi Nefer. Üstelik biraz da acil görünüyor.

- Ne öneriyorsun? diye sordu, saçlarını bu konuda yaygın ün sahibi Neşeli Renupe'ye kestiren Kenhir.

- Siz gözünüzü Krallar Vadisi'ndeki şantiyeden ayırmayın, Hay tapınakla ilgilenin, ben de Cebel Silsile'deki taşocağına gideyim.

- Yolculuğunda güvenliğini sağlamak için askerlere ve yönetimin onayına ihtiyacımız olacak.

- General Mehi'ye haber iletin.

Mezar kâtibi içini çekti. Edebî eseriyle ilgilenmek yerine, işte yine batı yakası başyöneticisinin yazıhanesine gitmek için yorulmak zorunda kalıyordu.

- Aynı zamanda da İki Kor'u ziyaret etmek niyetindeyim, dedi Nefer.

- Daha kolay ulaşılabilecek Hathor tapınakları var oysa.

- Bu tapınaktaki enerji, özellikle çok güçlü. Bunu siz de biliyorsunuz, Kenhir.

- Belki, belki... Başka bir deyişle, bilge kadını da götürü -yorsun...

- Yokluğumuzda köye göz kulak olursunuz nasıl olsa.

Kenhir tartışmaya girmek bile istemedi. Nefer sesini yükseltmezdi hiç, ama neredeyse kendinden bile daha inatçıydı. Hele iş eserle ilgiliyse, bir parmak bile gerilemesi mümkün değildi.

- Hiç sorun değil, dedi Mehi, çok dostça. Kaç asker istersiniz, Sevgili Kenhir?

- Bölge sakin... On asker yeterli olur.

- Ben size kırk asker vereceğim, ustabaşının güvenliği her şeyden daha önemli. Ne tarafa gidilecek?

- Cebel Silsile'deki taşocağına.

- Dediklerine göre ülkenin en iyisi.

- Doğru. Askerlere blok halinde taş taşınacağını söylemeyi unutmayın.

- Not ettim bile. Bu arada, krala göndermek nezaketinde bulunduğunuz ve benden layık olmadığım kadar iyi sözlerle bahsettiğiniz mektup için teşekkür ederim. Merneptah mektubunuzu benim karşımda bizzat okudu, itiraf etmeliyim ki çok gururlandım. Size hırslı olduğumu, hem yönetimde hem de orduda çok yükselmek istediğimi söylememin bir sakıncası yok. Sadece kendim için değil, ülkeme hizmet etmek için. Yaptığım işi seviyorum, insanlara yardım etmek istiyorum; işte başarımın anahtarları. Beni kendimi beğenmişlikle suçlayacaklar çıkacaktır kuşkusuz, ama önemli olan tek şey sonuçtur.

Mehi'nin açık sözlülüğü mezar kâtibini hem şaşırtdı hem de inancını pekiştirdi. Teb yalanda Mehi'ye küçük gelecekti. Bir yandan güvende duydu kendini; general arzuladığı zirvelere varmak için şaibesiz bir sicile sahip olmak zorundaydı. Kısacası, Hakikat Meydanı'nın iyiliğine dört elle sarılacaktı.

- Çalışmalardaki gelişmelerden memnun olup olmadığınızı açıklamak hakkına sahip misiniz?

- Cebel Silsile'deki taşlar firavun Merneptah'ın milyon yıllık tapınağı için gerekli. Yani duvarlar yükselmeye başlayacak ve Hakikat Meydanı'nın zanaatkarları işlerine hiç tökezlemeden devam edecekler.

- Bunu duyduğuma sevindim.

-Ortalık söylentiden geçilmiyor... Siz başkentten yeni döndünüz, savaş dedikodularının ne kadarı gerçek?

- Bunu bilmeyi ben de isterdim, Kenhir! Sınırlardaki birliklerimiz daha da güçlendirildi, ama bu mutlaka çatışma çıkacağı anlamına gelmez. Tam tersine, bana kalırsa bütün bu önlemler, çatışma ihtimalini uzaklaştırmak için almıyor. Öte yandan kralın loncanıza çok değer verdiğini, bu yüzden Hakikat Meydanı'nın işine hiçbir endişe duymadan devam edebileceğini söylemek isterim.

Mehi bütün bu rahatlatıcı sözleri ederken, bir yandan da üzerine hiç kuşku çekmeden o lanet olası ustabaşından kurtulmanın planlarını yapıyordu. Suskun Nefer Teb'in yüz elli kilometre güneyinde, Cebel Silsile'deki büyük taşocağına kraliyet ailesi adma eliyle iki sütun diktiğinde Merneptah'ın iktidarının ikinci yılının sıcak mevsimi sona ermek üzereydi. Bu noktada, Nil'i çevreleyen yarlar birbirlerine yaklaşmakta, suyun akışı hızlanmaktaydı; Paneb sunakların bolluğunun, buldukları yerin kutsallığını gösterdiği bu kıyıya ustalıkla yanaşan kaptanın manevrasını hayran hayran seyretmişti. Askerler herkesten önce inmiş, boyutlarıyla genç devi şaşkınlığa uğratan ocak girişinin iki yanına dizilmişlerdi.

- Haydi bakalım, iş basma, diye bağırdı Güçlü Naht. Buraya oyun oynamaya gelmedik.

Nefer ve Burun Fened, daha olgun¹¹ görünen taş yataklarına yöneldi, sonra talimatlarını Naht ve Paneb aracılığıyla işçilere iletiler. Kayalıkta yirmişer santimetre derinliğinde oyuklar açıldı, müstakbel blokların çevresi boşaltıldı. Sonra açılan yarıklara madenî takozlar yerleştirildi, bloklar yuvalarından çıkarıldı.

- Kusursuz, dedi Nefer, sonra da blokların üzerine işaretler koydu.

Paneb blokları ağaçtan kızaklara yerleştiren işçilere yardım etti. Taşlar gemiye yüklenmek üzere taşocağından çıkarılırken, zanaatkarlara seslendi bilge kadın.

- Dünya en eski biçimiyle okyanusken, Tanrı kendini yarattı ve dağların karınlarında madenler oluşturdu. Şimdi gün ışığına çıkarılan taşlar tanrılara iade edilsin ve onları barındıracak tapınakların yapımında kullanılsın. Taşocağı doğurdu, çocuklarına özen gösterelim, tapınakta yaşayan taşlar olarak sonsuza dek genç kalmalarını sağlayalım.

İşçilerle Hakikat Meydanı zanaatkarları arasında fazla bir şey konuşulmamıştı o ana dek.

Her zaman kuşkulu olan Paneb kızakların koşumları ile frenlerini denetlemiş, olağandışı bir durumla karşılaşmamıştı.

Son çalışma günü de bitince, ocağın girişinde bir ateş yakıldı, Nefer de böyle bir ikram beklemeyen işçilere bir et ziyafeti çekti.

Akşamın karanlığına rağmen, sanki taş duvarlar gündüz biriktirdikleri sıcağı gece kusuyormuş gibi, boğucuydu hava. Şikâyet etmeyen, sadece Paneb'di.

- Sen hangi malzemedен yapıldın? diye sordu işçilerden biri. Fırında doğduğuna yemin edebilirim!

- Sen ve arkadaşların gibi dilim ve kığım buz tutmadığından, talihliyim ben. Bütün işçiler ayağa kalktı, Paneb yemeğine devam ediyordu.

- Aptallık istemez, arkadaşlar. Yıkılmaz olduğumu anlamadınız mı hâlâ? İşçilerden biri bir kahkaha patlattı, arkadaşları da peşinden.

- Baksana dostum, bana kalırsa bir eksiğiniz var. Kızak çeken Nübyeli nerede? Şölen hızım almışken, ustabaşı eline bir dilim ekmek alıp taşocağının kalbine yürüdü.

Paneb, elinde meşale, yalnız bırakmadı Nefer'i.

- Sütunların beslenmesi için bir armağan sunmam gerek. Dimdik taş duvarların arasından ilerlerken, sinirleri gerildi Paneb'in.

- Bir tehlike hissediyorum.

- Herhalde yılanlar... Meşalen uzaklaştırır onları.

- Geri dönelim.

- Armağanlar olmazsa, sütunlar canlanamaz.

Kayalık yarın tepesine yerleşmiş Nübyeli okçunun tasarladığı gibi gidiyordu her şey. Yanında yılanları uzaklaştırmak için meşale taşıyan arkadaşıyla ustabaşı armağanım sunmuştu.

Okçu istese de bundan daha iyi bir suç ortağı bulamazdı elindeki meşaleyle Paneb hedefi aydınlatıyordu çünkü.

İki adam bir an durakladılar. Eğer geri dönerlerse iyi nişan alamayacağını düşündü okçu.

Sonra ilerlemeyi sürdürdü zanaatkar okçu da yayım gerdi. Birkaç adım daha, bu kadar yakından ustabaşımın kafasını...

Emin olmak için, boynundaki muskaya dokundu Paneb.

Gözünde bir görüntü belirdi; duvardan fırlayan, ustabaşını yakan bir alev. Meşalenin aleviyle birleşip bütünleşen bir alev.

Dev adam ustabaşını taş duvara doğru ittiği an, Nübyelinin oku havayı yardı. Nefer'in saçlarını yaladı ve kayaya çarpıp parçalandı.

Paneb ayağa fırladı, duvara doğru koştu, tırmanamayacağını anlayınca öfkeleni. Nübyeli tabanları yağlamış, tüm gücüyle kıyıya, cinayeti ısmarlayan kadının yanma koşuyordu.

Bir ılgın ağacının dibinde, onu götürmek için bekleyen süratli teknedeki gemicilerin gözlerinden irak, bekliyordu kadın.

- Başarabildin mi?

- Hayır, dedi adam, bir parmak ötesinden gitti. Hemen gitmemiz gerek, beni her yerde arayacaklardır.

- Haklısın... Önden geç.

Serketa hançerini okçunun boynuna, iki omurun araşma sapladı. Adam kollarım göğsüne çekti, dili sarktı, yıkılmadan önce gülünç biçimde sarsıldı. Mehi'nin karısı hançerini çekti, ılgın ağacının gövdesine sürüp özenle temizledi, beceriksizin cesedine tükürdü.

Sonra da sakın adımlarla onu Teb'e götürecek tekneye yürüdü.

Elli altıncı bölüm

Elindeki meşaleyle, aramakla gecenin büyük bölümünü geçirdiği okçunun cesedini aydınlattı Paneb.

- Ölmüş, dedi Işık, katil sırtı dönükken hançerlemiş.
- Yani, katil işverenine güvenmenin bedelini hayatıyla ödemiş. Paneb fazla umudu olmasa da kıyıya kadar yürüdü.
- Ayak izleri var, dedi Nefer'e; katil çok önce hareket eden bir tekneyle kaçmış.
- Yine hayatımı kurtardın.
- Tuzak iyi hazırlanmıştı, Nefer... Önlernlerimizi artırmamız gerek.
- Neden benimle uğraşıyorlar?
- Çünkü giderek ayak bağı oluyorsun onlara, dedi Paneb. Seni ortadan kaldırmak isteyen kişi veya kişiler, senin ölmenle Hakikat Meydanı'nın da sonunun geleceğine inanıyor.
- Ne aptallık... Benim yerime yeni bir ustabaşı seçilecek oysa.
- Kuşkusuz, ama bakalım senin kadar güçlü olacak mı? Bildiğim bir gerçek varsa, o da loncamızda kimsenin vazgeçilebilir olmadığıdır, özellikle de ustabaşının. Biri gemimizi yönetme biçiminden hoşlanmıyor anlaşılabilir, geminin batması için de senin ölmen gerektiğine inanıyor. Cinayet işleyecek kadar acımasız ve kararlı biri.

Nefer ve karısı Paneb'in heyecanlı açıklamalarını merakla dinlemişti.

- Cesedi Teb'e götürmek gerekecek, dedi.
- Neden burada gömmüyoruz onu?
- Çünkü bu okçu Nübyeliydi. En kötüsüne hazırlıklı olmamız gerek. Kaptan şaşırmişti.
- Ben sizi korumak emri aldım, onun için...
- Teb'e dönün ve Nübyelinin cesedini General Mehi'ye verin.
- Peki ama... siz ne zaman Teb'e dönmeyi düşünüyorsunuz?
- Yakında. İyi yolculuklar Kaptan.

Naht ve Fened'i taş blokların tekneye taşınmasını denetlemekle görevlendiren ustabaşı, bir balıkçı teknesi kiralayan Paneb ile Işık'ın yanına vardı. Paneb tüm gücüyle asıldı küreklere, İki Kor'a, doğu yakasında, sıradağlardan öne çıkan etkileyici bir kayanın dibine kurulmuş küçük sığınağa varana dek akıntılarla oynadı.

Tepesinde şahinlerin döndüğü tapınak sessizdi. Paneb uzun zamandan beri kutsal zeminine insan ayağının değmemiş olacağını düşündü.

- Taşın ışığım ilk kez gördüğün zamanı hatırlıyor musun? diye sordu bilge kadın.
- Hem de nasıl! Loncanın toplantı salonunda, herkes beni aptal yerine koymaya çalışmıştı.
- Bu sunakta, Işık Taşı'nın doğması için uygun bir yer hazırladı Tanrıça Hathor. Ustabaşı

Işık Taşı'yla çalışmayı da burada öğrendi. Bir ebedî istirahatgâhın duvarlarını boyamaya başlamadan önce, en değerli hazinemizin önemini daha iyi anlamalısın.

Paneb iki sütunlu küçük bir avlu geçip sunağın tek kanatlı kapısının önüne varan bilge kadını izledi. Duvarlarda Osiris'in ve Hathor'a çalgılar sunan firavunun resimleri vardı. Derinliği beş, genişliği de üç metrelik odanın dibindeki tuhaf tanrıça heykelinden tatlı bir ışık çıkıyordu.

- Hathor tanrıların altım, tanrıçaların da gümüşüdür, diye açıkladı bilge kadın. Bu heykel de aydınlığın gösterdiği

tüm madenlerden yapıldı. Heykelin ayağına dokun Paneb, elinin ışıldadığını göreceksin. Zamanı geldiğinde, belki de Altın Evi'nde yapılan çalışmayı tamamlamaya çağrılacak.

- Gel benimle diye ısrar etti Paneb. Şef Sobek kaskatı kesildi.

- Barışmış olabiliriz, ama bu bana emir verme hakkını vermez.

- Ustabaşı seni görmek istiyor.

- Nerede?

- General Mehi'nin yanında, bilge kadınla birlikte.

- Neler oluyor Paneb?

- Benimle gelmeyi ret mi ediyorsun?

- Eğer bir hiç yüzünden rahatımı kaçırryorsan, bozuşuruz!

- Seni şimdiye kadar hiç kandırdım mı? Nefer, Işık ve Mehi'nin yüzleri asıktı.

- Benden ne istiyorsunuz? dedi Sobek, her zamankinden daha az güvenli bir sesle.

- Bizi izle, dedi Mehi.

Hep birlikte, merkezî yönetimin revirine gittiler. Taş bir sıranın üzerinde, Nefer'i öldürmek isteyen okçunun cesedi vardı.

- Bu adamı tanıyor musun? diye sordu general.

- Hayır.

- Senin adamlarından biri olmadığından emin misin?

- Tabiî eırınim!

- Bize tüm gerçeği anlattığından da emin misin, Sobek?

- Bu sorunun ardında ne gizli?

- Bu katil gibi, sen de Nübyelisin...

- Yoksa beni suç ortaklığıyla suçlamaya cüret mi ediyorsunuz? Anlayasınız diye söyleyeyim, dostluğumu kazanmak için Nübyeli olmak yetmez. Yanımda çalışan polisler benim kabilemden ve onlara güveniyorum. Bu adamı da daha önce hiç görmedim.

- Umarım doğru söylüyorsunuzdur.

- Bu sözlerinizden görevimden alındığımı mı anlamalıyım?

- Hayır, diye araya girdi ustabaşı. Bu sorgulama kesin olarak gerekliydi, cevapların da bizim için yeterli. Köyün güvenlik sorumlusu olarak kalacaksın.

- Eğer hakkımda en küçük bir kuşku varsa, istifa etmeyi yeğlerim.

- Kuşku falan yok, dedi Işık.

Sobek bilge kadının karşısında eğilip, çekildi.

- Bu Nübyeli okçunun cesedi çok rahatsız edici, dedi Mehi. Hiç hoşuma gitmemekle birlikte Sobek'in emrindeki bütün Nübyeli polisler hakkında ayrıntılı bir soruşturma açmak zorundayım. Bu konudan kimsenin haberi olmayacak, sonuçlar elime ulaşır ulaşmaz size bildiririm.

Bilge kadının güzelliği, içten gelme soyluluğu Mehi'yi etkiliyordu. Neferle oluşturdukları çifti görünce hayranlıktan çok kıskançlık duymaya başladı, bir de yolunun üzerine dikilen bu ahengi yıkma isteği.

Hakikat Meydanı'nın sırlarının ulaşılmaz olması, bu ikisinin yüzündendi. Yine de iki insanın arasında basit bir aşkın çok ötesinde güçlü bağlar olduğunu hissetti general. O bağları koparmak kolay olmayacaktı, böylesi bir ayrıcalığa sahip düşmanlarının güçlü bir direnç göstereceğini göz ardı etmemeliydi.

- İşçiler hakkında da soruşturma açtıracam, diye sürdürdü sözlerini. O Nübyelinin niyetinden habersiz miydiler, yoksa onlar da mı komplonun parçası?

- Okçunun gerçek kimliğini öğrenmek gerekirdi, dedi Pa-neb.

- Tabii... Bana güvenebilirsiniz.

- Bu generale dayanamıyorum, dedi Paneb, sinirle. Kendini beğenmişliği yakında boğacak onu.

- Önemli olan, bize selevi gibi düşman olmaması, dedi Nefer. Sen ne düşünüyorsun, Işık?

- Benim duygularım da Paneb'inkilerden çok farklı değil.

- Kenhir'e göre, diye anlattı Nefer Mehi'yi harekete geçiren başlıca dürtü hırs, başkentte parlak bir görevden başka bir şey düşünmüyor.

- Ne kadar erken olursa, o kadar iyi, dedi Paneb. Kurtulmuş oluruz!

- Ondan sonra gelecek yönetici çok daha kötü olabilir! Bu hiç olmazsa kralın hoşuna gidip yükselebilmek için köyümüzle ilgilenmesi gerektiğinin farkında.

- Ondan olabildiğince uzak durmayı bilelim, yeter, dedi Işık.

Üçlü köye giden yolda hızlı adımlarla yürüyordu. Sobek'i 1. Tabya'da bekler buldular, aklı karmakarıştı.

- Ömrümde böyle bir hakarete uğramadım, dedi ustabaşına. Eğer içinizde en ufak bir kuşku kırıntısı varsa, lütfen samimi olun, hemen giderim buradan.

- Öyle bir kırıntı yok, dedi bilge kadın; sana sonuna kadar güvendiğimizi tekrar ediyorum.

Işık'ın ışıltılı bakışı Sobek'in endişelerini dağıttı.

- Bu sabah çok karışıklık var, dedi. Yirmi kadar "kentli kadın" yüksek bir ücret karşılığında tane öğütmeye geldi.

Işık ve Nefer birbirlerine baktılar. İkisi de şaşkındı.

- Vezirin bir teftişi?

- Haberim yok, dedi Sobek.

Yardımcıların bölümü heyecanla yıkıyor, temizlik yapıyor, yerleştiriliyordu. Aynı şey en güzel günlerindeki gibi pırdayan köy için de geçerliydi.

- Sonunda gelebildiniz demek! diye haykırdı, ana sokak bastonuna dayanarak gelen Kenhir. Taşocağından dönemeye karar verdiğinizi düşünüyordum neredeyse.

- Başımızdan bir iki olay geçti de, diye yakındı Nefer.

- İyi ya işte, unut o dertleri! Taş bloklar sol ekibe ne zaman teslim edilecek?

- Boşaltma devam ediyor. Bütün bu patırtının sebebi ne?

- Firavun Merneptah geleceğini bildirdi. Çalışmaların nasıl ilerlediğini gözleriyle görmek istiyor.

Elli yedinci bölüm

- Dikkat! diye haykırdı Paneb, kızak çok hızlı kayıyor! Güçlü Naht frene bastı ve üzeri altı ton taş yüklü ağır kızak yavaşlamaya başladı.

Bu ağırlığı, Neşeli Renupe ile Pişkin Somun Pay'ın sürekli olarak suladıkları balçık kaplı bir rampadan sadece altı kişi çekiyordu.

- Çok fazla su döküyorsunuz, salak herifler!

- Bize mesleğimizi öğretmeye kalkmayacaksın ya! diye diklendi Pay.

- Böyle devam ederseniz, kızak devrilecek.

- Şimdiye kadar hiç devrildi mi?

- İyi ya işte, şimdi de devrilmesin diye söylüyorum.

Öfkelenmelerine karşın, yine de Paneb'in uyanlarını kulak ardı edemedi Pay ile Renupe, çalışma Cebel Silsile taşlarını özlemle bekleyen sol ekip önderinin endişeli bakışları altında, kaldığı yerden devam etti.

- Bir dakika! diye araya girdi Halat Kasa; hoşuma gitmeyen bir şey var. Malzeme nakliyesi uzmanı kızığın altına eğildi.

- Aklıma gelmedi değil hani... Bu halatı hangi salak bağladı? Halatı kızığın önüne, olabildiğince aşağıya bağlamalı ki çekiş en uygun açıyla yapılabilin. En az yüz kez söyledim bunları, üstelik anlaşılmayacak kadar da güç değil istediğim!

Kasa, halatların bağlantı yerlerini değiştirdi, altı adam aynı anda hareket etmelerini kolaylaştıran türküler söyleyerek yeniden işe koyuldu. Bu işlerin yapıldığı günün sabahı iki ekip Firavun Merneptah'ı oturmuş, iki avucunu peştemahna dayamış, ciddi yüzünde zarif bir tebessümle gösteren yedi metre yüksekliğinde ve yüz tondan çok daha ağır heykelini yerine dikmişti. Sürekli sulanan balçıklı bir rampadan kaydırmaya dayanan aynı yöntemle ve heykelin dizlerine tırmanıp tempo tutan Paneb'in yardımıyla yürütmüşlerdi dev kütleyi.

Paneb koca heykelin üzerine ikinci kez tırmanıp, onu sarmalayan ipleri kesip, heykel tüm görkemiyle gözler önüne serildiğinde, güneş çoktan ufukta alçalmaya başlamıştı.

Avazı çıkığı kadar bağırarak türkü söylerken, birden çevresindeki sessizliğin bıçakla kesilecek kadar kalın olduğunu fark etti.

Dudaklarında ölmek üzere bir nağmeyle arkasını döndüğünde, meslektaşlarının taş kesildiğini ve gözlerini heykelinin önünde dikilmiş, mavi peruklu Firavun Memeptah'a diktiklerini gördü. Kralın çevresinde de, saçlarını kazıtmış ve beyaz elbiselere bürünmüş, "saf rahipler" vardı.

Paneb için yere atlamak ve firavunun şimşeklerini üzerine çekmemeyi umarak uzaklaşmaktan başka yapacak şey kalmamıştı.

- Yanıma gel, dedi firavun tam tersine.

Paneb ne yapacağını bilemez haldeydi, neyse ki bacakları vücudunu taşıdı.

- Armağanlar yeryüzüne indiğinde tanrıların yüreği sevinç dolar, insanların da yüzleri aydınlanır, dedi hükümdar. Armağanları güzel ve temiz olarak sunmak, her gün yinelenmesi gereken ışıltılı bir eylemdir. Sadece armağanlar krallığın doğaüstü gücünü temsil eden bu dev canlandırabilir.

Paneb rahiplerden birinin elinden bir demet nilüfer alıp firavuna sundu, firavun da nilüferleri dev heykelin ayakları dibine bıraktı. Sonra aynı şekilde bir somun ekmek, bir sepet meyve, bir kap tütsü ve bir testi şarap sundu heykele.

- Taşın damarlarında saklı güç harekete geçsin, dedi Merneptah.

Rahip ve zanaatkarlar firavunu dev resmiyle, insanın öte tarafıyla baş başa bırakmak için çekildiler. Heykelin yanından son ayrılan Paneb'di, ülkenin efendisi ile taş sureti arasında yaşanan gizemli kutsamanın etkisindeydi hâlâ. Merneptah Amon Tapmağı'na heykeller armağan etti, Karnak'tan Luksor'a giden bir korteji yönetti, ama zamanının çoğunu Krallar Vadisi'nde, Suskun Neferle birlikte mezarının yapılma çalışmalarını inceleyerek geçirdi.

Teb'de bunca süre kalması, savaş tehlikesinin uzaklaştığının belirtisi değil miydi? Batı yakasına dönüp, Hakikat Meydanı loncasına bağlılığını ikinci kez göstererek zanaatkarlar konusunda çıkarılmak istenen tüm söylentileri kesmek istemişti.

Firavun, loncanın önderi olduğunu, zanaatkarların çalışmalarına ne denli önem verdiğini göstermek için köyde bir şölene bile katılmıştı.

Hain ise Hakikat Meydanı'nın başına konan talih kuşu karşısında şaşkınlık ve umutsuzluğa düşmekle birlikte, kutlamalara katılıyor, ne kadar mutlu olduğunu meslektaşlarına gösteriyor, ustabaşı ile bilge kadını övmek için hiçbir fırsatı kaçırmıyordu.

Bu karanlık görüntüde iki olumlu nokta vardı: büyük bir beceriyle duygularını gizlemeyi başarıyor ve karısı anlaşmalarına sadık kalmayı sürdürüyordu. İyi bir ev kadını olarak durumundan yakınmadan gündelik işleri yapıyor, sabırla varlıklı bir kadın olacağı günü bekliyordu.

Kralın gidişinden sonra, mezar kâtibi zanaatkarlara bugünlük tatil verdi. İşte sonunda köyden çıkmak, suç ortaklarıyla görüşmek için Doğu Yakası'na geçme imkânını bulacaktı!

Hain sabahın ilk ışıklarıyla birlikte köyün kapısından çıktı, Ramesseum boyunca giden yola girdi. Sağa, Nil'e giden anayola sapmadan az önce bir ilgin ağacının gölgesine çömelmiş Nübyeliyi gördü.

Yüzünü görmek ve Sobek'in adamlarından biri olup olmadığını anlamak için yanına sokulamazdı. Rahatsız oldu ve daha fazla tehlikeye atılmamaya karar verdi. Biraz ilerideki küçük pazara kadar yürüdü, bakla alıp geri geldi. Köye girerken, büyük testiden su dolduran Lekesiz Uabet 'le karşılaştı.

- Kente gitmeyecek miydin? diye sordu Uabet.

- Orada ne yapacağım ki... Evde dinlenmeyi tercih ederim.

- Yönetimin yeni kararlarından sonra, hakkın yok diyemem.

- Ne demek istiyorsun?

- Kenhir bundan önce, işe gelmeme nedenlerini mezar defterine yazmakla yetinirdi; şimdilerde insanların nereye gidip nereden geldiğini de kaydediyor! Anlaşılan kaybedecek zamanı varmış, ama güvenliğimizle yakından ilgileniyor... Bir de tabî kâtipleri değiştirmek imkânsız, onlar yazı yazmak için doğmuş.

- Dediğin gibi, Uabet. İyi bir gün geçirmeni dilerim. Demek Sobek'in adamları mezar kâtibiyle sıkı işbirliği içinde çalışıyordu? Beynini kemiren endişe verici bir soru daha vardı: Kenhir ne zamandan beri not tutuyordu?

- Adamlarım ellerinden geldiğince hızlı çalışıp epeyce yol aldı, dedi General Mehi, yazıhanesinin rahatlatıcı serinliğinde. Soruşturmanın sonuçlarını açıklamak için sizleri buraya çağırmanın nedeni de bu.

Mezar kâtibi ile ustabaşı kulak kesildi.

- Cebel Silsile işçileriyle ilgili hiçbir işbirliği ya da suç ortaklığı belirlenemedi. İçlerinden hiçbiri, güçlü vücudu nedeniyle birkaç günlüğüne işe alınan Nübyeliyi tanımıyor. Adam cinayet anına kadar dikkat çekici bir davranışta bulunmamış zaten.

- Kim olduğunu belirleyebildiniz mi?

- Talihimiz varmış... Taşocağının hemen yakınında bir Nübye köyü var, adamlarımın soruşturması inkâr edilemez gerçeği ortaya çıkardı. Köy halkından biri itiraf etti. Adamımız kanun kaçağıymış, bir balıkçıya darp ve gasp suçuyla atıldığı Elefantin Cezaevi'nden kaçmış. Birkaç hafta boyunca köyde saklandıktan sonra iş aramaya koyulmuş.

- Karanlık planlarından söz etmiş mi hiç?

- Hayır, ama hep aynı yöntemle çalışmış; ilginç bir yer bulmak, dostlar edinmek ve aralarından en zenginini soymak. Zaten bazıları ölümle suçlanan bir sürü soygunla ilişkisi olduğundan kuşkulaniyor.

- Başka? diye sordu Kenhir.

- Unuttuğum bir ayrıntı kalmadı sanıyorum.

- Demek katil Hakikat Meydanı'nın ustabaşını ustabaşı olduğu için değil, en ilginç kurban olarak gördüğü için seçti?

- Bu da bir ihtimal, ama elimizde hangi açıklamanın gerçek olduğunu gösterecek bir bilgi yok.

Mehi, konuklarına bu noktada hazıra konmaya çalışmayarak, onları etkilemek amacıyla olmadığını göstermek istiyordu. Nefer'in bir şeyler söyleyeceğini umdu general, ama beriki sessizliğini koruyordu.

- Sobek'in adamlarını da soruşturdunuz mu? dedi Kenhir.

- Oldukça çok bilgi topladık, bu nedenle de size sevineceğiniz bir haber verebilirim sanıyorum. Onları herhangi bir konuda suçlayacak en ufak bir kanıt yok. Meslek hayatları lekesiz, o bakımdan endişeniz olmasın.

- Bizzat Sobek hakkında da aynı övgülerde bulunabilir misiniz?

- Şef Sobek'e yöneltebileceğim bir eleştiri olamaz. Hakkındaki dosya doğruluğu ve çalışması hakkında övgülerle dolu. Firavun bile zanaatkarların korunması için aldığı önlemlerden bahsedip, Sobek'ten ne denli memnun olduğunu söyledi. Bana kalırsa Sobek'in suç oluşturabilecek bir davranışa girdiğini düşünmek bile imkânsız.

Mehi böylesi kesin bir ifade kullanırken, söyledilerinin karşısında oturanların kuşkularını zerre kadar dağıtmayacağını, öte yandan da onlara ne kadar tarafsız olabildiğini göstereceğini düşünüyordu.

- Bütün bunlardan nasıl bir sonuç çıkarıyorsunuz? dedi Kenhir.

- Bir haydut öldü, suç ortağı tarafından öldürüldü, kuşkusuz başka bir Nübyeli tarafından. Kaçmayı başaran, bir ihbar olmazsa kimliğini belirleyemeyeceğimiz başka bir Nübyeli. Bunun bir rastlantı olduğunu umalım, ama tehlike hiç geçmemiş gibi önlemler alalım. Sobek sorumluluğu altındaki bölgede tetikte olur, ben batı yakasıyla ilgilenirken, sizler köyün içinde gözlerinizi dört açın.

- Firavunun ziyareti bizi rahatlattı, dedi Mezar kâtibi.

- Haklısınız, savaş dedikoduları dindi ve barış yerleşti. Taş bloklarını nakletmek için askerlerime ihtiyacınız olacak mı?

- Yakında yeni bir sefer yapılacak, çünkü sol ekip önderi beklenenden de hızlı çalışıyor. Firavun Merneptah milyon yıllık tapınağının sağlayacağı güce yakında kavuşacak.

Elli sekizinci bölüm

Sağ ekibin tüm zanaatkarları geçitteki kulübelerinde, köy ile Merneptah'ın ebedî istirahatgâhının yapımının sürdüğü Krallar Vadisi arasındaki dinlenme yerlerinde uyuyordu.

Mehtaplı gecede sadece ustabaşı uyanıktı. Her akşam uykuya dalmadan önce yaptığı gibi, yine tek tek zanaatkarlarını, kaygılarını, gün boyu izlediği ekibin verimliliğini ve birliğini korumak için çözümlenmek zorunda olduğu sorunları düşündü.

Onların arasında, işini ve kardeşlerini seviyor gibi görünen, dudakları kadar yalancı bir yüreğe sahip ve loncaı içinden kemirmek isteyecek kadar alçak bir yaratık vardı. Nefer bu yükü taşımakta gittikçe zorlanıyordu. Onun dünyası zanaatkarlar arasındaki kardeşlik ile Işık Taşı'ydı; nasıl önleyeceğini kestiremediği ikiyüzlülük ve alttan alta yayılan kötülük değil. Rakibinin maskeyle dolaşığı bu boğuşmada günden güne gücünden biraz daha kaybediyor, böyle güç koşullarda görevini sonuna dek götürebileceğinden her geçen gün biraz daha fazla kuşkulanıyordu.

Uzun uzun baktığı zirveden hafif ve kokulu bir meltem esti. Ustabaşının içindeki kıpırtı dindi, bu göreve getirildiği gün Kâtip Ramose'nin sözlerini hatırladı: "Gizli Tann rüzgârla gelir; gece onun varlığıyla dolarken görünmez o tann. Yukarıda olan, aşağıda olan gibidir, bunları yapan Tann'dır. Suskun'un koruyucusu Amon'un elinde olmak ne mutluluk, sevdiklerine hayat soluğu veren Amon'un avucunda olmak ne kıvanç."

Bir körü iyileştirebilecek tek hekim Amon'un gerçek biçimini ne Tanrı ne de insan biliyordu; zaten insan onu gördüğünde hayranlıktan ölmüyor muydu? Görünmez olsa da, teknelerin yelkenlerini şişirerek belli ediyordu kendini. Hiç doğmamıştı, bu yüzden de ölmeyecekti hiç.

O anda çağrısına cevap veren, ihtiyacını duyduğu gücün kaynağı Amon'la ilişkisini sağlayarak yükünü hafifleten batı zirvesinin büyümlü kuvvetini hissetti Nefer.

- Sen de benim gibi, uyuyamıyorsun, diye fısıldadı Paneb. Geceyi geçitte geçirmek, armağanların en yücesi... Burada hayat, diğer yerlerden çok daha güçlü.

Nefer sessizliğini sürdürdü. Paneb tanıdığını sandığı bu adamın, sadece dostu ve üstü değil, zamanın ötesinden gelme, elini ve ruhunu yakıcı bir ateş gibi delip geçen bir görevi sırtlamış olağandışı biri olduğunu hissetti. Evet, ustabaşı sükûnet ve kendine hâkim olma gibi niteliklere sahipti, ama o da yılmaz tükenmez Cesur'du.

Paneb Nefer'in sessizliğini paylaştı, onun gibi gecenin yelinde Amon'un soluğunu duydu.

- Sen gerçekten hastasın, dedi Işık. Somurtkan Karo titriyordu.

- Geçitteki kulübemde üşüttüm... Bazılarının geceyi orada geçirmekten hoşlandığını düşünüyorum da! Kış gelip de rüzgâr esmeye başladığında insanın kemikleri buz tutuyor. Yatağa çakılıp kalacağım. Gelecek çalışma dönemini kaçırmaktan korkuyorum.

- Sanmam.

Bilge kadının elinde hastalığı durdurmak için geniş ilaç olanakları vardı. Bira

maşrapalarının dibindeki tortu ile soğan suyu karın ağrıları ve soğuk algınlığına karşı hazırlanan ve Karo'yu rahatlatacak çoğu ilacın karışımında önemli bir yer tutuyordu, ama bu kez hububat depolamakta kullanılan bilimsel bir yöntemle elde edilen doğal bir antibiyotikten¹² yararlanacaktı. Siloların dibine biriken ve iyileştirici etkisi olan bir maddeyle dolu tabaka özenle toplanıyor, hastalara veriliyordu.

- Güçlü bünyene bakınca, iyimser olmakta haklıyım diye düşünüyorum.

- Ya iki gün sonra ateşim hâlâ düşmemiş olursa?

- O zaman seni bir daha muayene ederim.

Karo evine döndü, Işık da bir gece önce Naht'm böbrek ağrılarından yakman karısında kullandığı güney kurbağalarının derisinden elde edilen, ağrı kesici ve iltihap önleyici özelliklere sahip sıvıyı koyduğu şişeleri etiketledi. Sık sık, hatta muayene sırasında bile Kurtarıcı Şed'i düşünüyordu. Gözle ilgili çalışmalarını tekrar baştan okumuş, yeni karışımlar hazırlamaya koyulmuştu, ama bunlardan fazla umudu yoktu.

Başrahibe Hathor Tapınağı'nda kutlanan ayinler sırasında, kadın toplumunun büyüsunü ressamına yöneltmeye çalışıyordu, çünkü insanların bilgisi körlüğe karşı savaşmaya yeterli değildi. Paneb'in yetenekleri ve öteki ressamların becerilerine rağmen, sağ ekibin Kurtarıcı Şed'e ihtiyacı vardı, o olmazsa Merneptah'ın mezarındaki süslemeler bir şeye benzemeyecekti.

- Bir haftalık tatil mi?.. Ne söylediğinin farkında mısın sen? diye haykırdı Kenhir.

- Bana vermeniz gerekenden de az, dedi Güçlü Niyut. Daha fazlasını da isteyebilirim, ama sizi güç durumda bırakmak istemiyorum.

- Ya ev işleri, yemekler...

- Evinizi tertemiz bırakıyorum, ben yokken de soğuk bir şeyler yersiniz, sorun kalmaz. İki üç kez öğle yemeğine davet ettirin kendinizi, akşamları da az yiyin olur biter. Aşırılıklar yapmanızı engellemek için yanınızda olamayacağım, döndüğümde sizi hasta bulmak istemem.

- Hemen gitmeyeceksin, değil mi?

- Gelecek hafta.

Mezar yazıcısı birden evinin çok boş olduğunu hissetti. Bu lanet olası hizmetçiye dayanmak imkânsızdı, ama eksikliğini duyuyordu işte; işe yaradığını kabul etmek zorundaydı tabii yazıhanesinin altını üstüne getirdiği zamanların dışında.

Hizmetçiyi aklından kovarak Düşler Anahtarı için birkaç sayfa daha yazmaya davrandı; ne var ki daha papirüse tek bir çizgi çizmeye bile fırsat bulamadan yardımcısı daldı.

- Ne var, İmuni?

- Paneb yine boya topağı istedi benden!

- Bunda ne var?

- Bir ressamın bir günde kullanabileceği toprak sayısını kesin olarak hesapladım, Paneb'in

istediği bunun çok üstünde! Öteki zanaatkarlar da onun gibi davranmaya başlarsa, bu köyü yönetmek imkansızlaşacak!

- Şüphesiz, şüphesiz...

- Bu kadarla da bitmiyor, diye devam etti İmuni. Paneb kurallara uymamakla kalmayıp, beni tehdit etmeye devam ediyor!

- Sen ne cevap verdin?

- Oradan uzaklaşmayı yeğledim... Ona bir ihtar yazısı göndermelisiniz!

- Bu işi halledeceğim, dedi Kenhir.

- Artık istediği kadar boya topağı kullanamayacağını söyleyeyim mi ona?

- Bu işi halledeceğim dedim ya!

İmuni bir kuralın akılla uygulanması gerektiğini hiçbir zaman anlayamayacaktı, Kenhir de bunu ona anlatamayacağını farkındaydı.

Yaptıklarına ek olarak, Kurtarıcı Şed'den de öğrendikleri gibi bol miktarda boya topağına ihtiyacı vardı Paneb'in. Üstelik gereğinden fazla tükettiği fırçalar ile öteki malzeme de ayrı bir sorundu. Genç dev kendi yöntemine hiç hoşgörülü davranmıyor, asıl resmi çizmeden önce deneme üzerine deneme yapmaktan yorulmuyordu. Sonuç öylesine parlak oluyordu ki, Kurtarıcı Şed'in bile bir iki düzeltmeden başka yapacak şeyi kalmıyordu. Bu koşullarda, Paneb'in kullandığı malzemenin ne önemi olabilirdi ki! İyi de gel bunu İmuni'ye anlat anlatabilirsen.

Terasında serinleyen hain, yere vurduğu bastonuna uygun yürümeye çalışan mezar kâtibini gördü.

- Böyle nereye gidiyor? diye sordu karısına.

- Dün akşamki gibi ustabaşının evinde yemeğe davetli herhalde. Güçlü Niyut izne gideli beri vur patlasın çal oynasın. İnsan bir kez hizmet edilmeye alışmaya görsün, yalnızken başının çaresine bakamıyor.

- Hizmetçi ne zaman dönecekmiş?

- Hafta sonunda.

- Hava kararır kararmaz çıkacağım.

- Nereye gideceksin?

- Bizi tehdit edebilecek bir tehlikeyi ortadan kaldırmaya. Eğer biri gelirse, kendimi iyi hissetmediğimi, çoktan uyuduğumu söylersin.

Hain gergindi, çıplak ayakla duvarların dibinden ilerliyor, kimseyle karşılaşmamayı umuyordu. Birisiyle karşılaşsa, bu gece gezintisini açıklamak için baş ağrısı mazeretine sığınacaktı.

Talihi yaver gitti, kimseyle karşılaşmadan Kenhir'in kapısına vardı. Ana kapı kapalıysa, fazla ısrar etmemekte kararlıydı. Ne var ki kapı gıcırta çıkarmadan açıldı, bir saniye sonra mezar kâtibinin evine süzülmüştü bile. Ne kadar zamanı vardı acaba? Işık iyi bir aşçıydı,

Kenhir de saygılı bir konuktu... Yine de acele etmeliydi. Yakalanırsa hırsızlıkla suçlanır, köyden kovulur ve hapse atılırdı; kısacası bütün düşlerin sonu olurdu bu. Geriye bir tek Kenhir'in mezar günlüğü olarak kullanılan papirüsü nereye yerleştirdiğini bulmak kalıyordu. Kesinlikle yapılması gereken bir işi vardı. Uykuya dalmadan önce, gündelik işlerin sıkıntısını unutturacak bir klasik okumaktan hoşlanıyordu mezar kâtibi. Nefis bir akşam yemeğinden sonra keyfi yerine gelmiş, biraz daha çalıştıktan, sonra mezar günlüğünü incelemeye ve son on ay içinde sık sık batı yakasına giden zanaatkarların listesini çıkarmaya başlamaya karar vermişti.

Önce yanıldığını sandı ama gerçeği kabul etmek zorundaydı işte; üzerine notlarını yazdığı papirüs kaybolmuştu.

Elli dokuzuncu bölüm

Merneptah iktidarının dördüncü yılı sınırlarda hiçbir ça-üşma çıkmadan biterken, mezarının kazılması ile süslenmesi işi oldukça ilerlemişti. Şimdiye kadar, kozmik okyanusun yani İVun'un enerjisinin, firavunun lahdinin son evine indirilirken yayılacağı kuyuyla son bulan koridorun birinci bölümünü oluşturan ilk üç "Tann geçidi"; düşmanları ve kötü güçleri kovmak için yapılan sütunlu salon; dirilenin ruhunun göğün en yükseğine çıkacağı yeni bir koridor; ruhu sonsuza dek doğrulukta tutacak Maat salonu ve Merneptah'ın mumyasının yatacağı altın salona açılan son koridorun başlangıcı bitirilmişti.

Çizimciler Güneş İlahilerinden alınmış hiyeroglifler, firavunun öte tarafın nöbetçileri karşısına korkusuzca çıkmasını ve doğrulara açık cennete kolayca girmesini sağlayacak Kapüar Kitabı ve Gizli Odanın Kitabı'ndan alınma metinleri çizmeye başlamışlardı bile.

Osiris'e yağ ve tütsü, Ptah'a şarap sunan Merneptah, hükümdara hayat veren Ra ve Anubis, kanatlı Tanrıça Maat; firavun ile tanrılar arasında sayısız konuşmalar. İşte arkadaşları kayanın karnına dalarken, Kurtarıcı Şed ile Cesur Paneb'in çizdiği resimler.

Fitilleri islenmeyen birçok kandil sayesinde aydınlatma kusursuzdu. İki ressam renkleri mezarın dışında hazırlayıp rekabete giriyor, değişik kalınlıkta katlar sürüyor, ince farklılıklar yaratıyor, özellikle de Şed'in yardımcısına öğrettiği sırların uygulanmasıyla elde edilen bir kat vernik, kırmızılar ile mavileri daha parlak gösteriyordu.

Paneb'in gücü öylesine bulaşıcıydı ki, onun yanında çalışırken bitkinlik duymuyordu Kurtarıcı; hatta gece boyunca tanrılarının bineceği altın kayığı çizerken, gözleri daha iyi görüyormuş gibi geliyordu ona.

- Artık fazla ileriye gitti! diye haykırdı Çakal Unes. Şed'in gelip müdahale etmesini istiyorum!

Şed çizimciye ve güneş kayığının burnunda duran mavi perukalı altın peştemalli görkemli insan resminin önünde durmuş iki meslektaşına, Pişkin Somun Pay ile Kararlı Gau'a yaklaştı. Başın üzerinde adı yazılıydı, Osia, yolu tek bilen "yaratıcı dürtü".

- Resimde neyi beğenmedin? diye sordu Şed.

- Kafesleri ben çizdim, dedi Uneş, Paneb'in uymadığı kesin talimatlara göre çizdim!

- Doğru, diye onayladı Gau. Pay, rahatsızlığı belli, susuyordu.

- Bütününe bak, dedi Kurtarıcı. Kayığa, Osia'ya ve palamarı tutan tanrısal varlıklara.

Uneş kaşlarını çattı.

- Göremiyorum...

- İşte ressam olmamanın nedeni de bu. Teknik verilere sadık kalarak duvara kaü bir kalıp çizdin, Paneb de kalıplardan biraz taşarak canlandırdı onları. Çalışma kayboldu, yerine güzellik doğdu.

- Yani Paneb istediğini yapabilir! diye diklendi Uneş.

- Tam tersine. İşlerimiz yavaş ilerliyorsa, onun yüzünden, çünkü kareleri öylesine dikkatle inceliyor ki, sonunda kafes eline geçiveriyor. Katı bir sınırı yumuşatıp daha önce olmayanı fişkırtan eldir bazen.

- Yine de, diye itiraz etti Gau, kabul edilemez şeyler yapıyor.

- Yanılıyorsun, yokluğunda resmin ölmeye mahkûm olacağı oranlan biçimlendiriyor. Yolunu yitirmesine izin verir miydin sanıyorsun? Üstelik de bir kral mezarında? Daha iyi bakın, sonra da bu resimde neyi beğenmediğinizi söyleyin bana.

Üç çizimci boşuna eleştirilecek bir yer aradı.

- Bundan sonraki kafesi hazırlayalım, dedi Pay.

- Kenhir bu sabah nasıl? diye sordu Işık, Güçlü Niyut'a.

- Çok daha iyi. Sonunda iştahına kavuştu, olur olmaz şeyler için homurdanmaya da başladı. Bana kalırsa tedaviniz tamamıyla iyileştirdi onu.

Mezar kâtibi asık yüzle çıkü odasından.

- İşler gecikti. Ah, Işık... Tanrılar size sevgiyle davransın. O güçlendirici haplarınızı daha ne kadar yutacağım?

- Gücünüze kavuştuğunuza göre hemen bırakabilirsiniz.

- Papirüsün çalınmasından sonra, öleceğimi sandım... Evimde, yazıhanemde hırsızlık! Böyle bir alçaklığı kim yapmış olabilir?

Korkunç hırsızlığın anlaşılmasından sonra haftalar boyu süren, İmuni'yi gündelik işleri üstlenmek zorunda bırakan derin bir bunalıma düşmüştü mezar kâtibi. O uzun haftalar boyunca bilge kadın sürekli ziyaret etmiş, hem biyoenerji hem de ilaç kullanarak sağlığını yeniden kazandırmaya uğraşmıştı.

- Kendimi Krallar Vadisi'ne gidebilecek kadar güçlü hissediyorum, dedi Kenhir.

- Bunun kararını siz veremezsiniz, diye itiraz etti Güçlü Niyut. Bırakın da Krallar Vadisi'ne ne zaman gidebileceğinizi bilge kadın düşünsün.

Işık gülümsedi.

- İşte bu ilaç benimkileri tamamlayacak ve zanaatkarlar sizi aralarında görmekten mutlu olacak.

Mezar kâtibi şaşkınlık içindeydi.

- Bir şaheser yaratmışsın, dedi Nefer'e. Bu mezar en az Büyük Ramses'ininki kadar güzel.

- İşin güç yanı asıl şimdi başlıyor, diye uyardı onu ustabaşı. Lahit odası tarnarnlanmadığı sürece endişelerim sona ermeyecek.

Kenhir ebedî istirahatgâhın koridorlarında gidip geliyor, canlı renklerin ahenginde hangi ayrıntıyı seyredeceğine karar veremiyordu.

- Çizimciler ile ressamlar kendilerini aşmış... Ölüm buraya asla hâkim olamayacak.

- Bütün ekip bu esere ruhunu kattı.

Mezarın dışında, kurutulmuş balıktan, salata, soğan ve ekmekten oluşan yemeği paylaştılar. Öğlen yemeğinde, sa-dece çok hafif bir biraya izin vardı. Kenhir kayaya oyulmuş koltuğundaki yerini almıştı, yüzündeki dalgınlığa rağmen herkes geri geldiği için memnundu. Dinlenme bitince, mezara döndüler.

- O çalman papirüs hiç aklımdan çıkmıyor, dedi mezar kâtibi ustabaşına. Bildiğim bütün giriş çıkışları yazmıştım oraya, niyetim tek tek zanaatkarların köyden çıkma sıklığını belirlemektir. Peşinde olduğumuz adam bunun farkına varmış ki, belgeyi yok etmeye karar verdi.

- Yazdıklarınız aklınızda değil mi?

- Hafızamı papirüslere yazdıklarımla yormamaya çalışırım. Notlarım olmadan sağlıklı sonuçlar çıkarmam imkânsız.

- Adamımız artık daha dikkatli davranacaktır... Kuşkusuz Sobek'in yeni güvenlik önlemleri aldığını da gördü.

- Durumu çok güçleştirdi şimdi. Eğer köyden ayrılmamaya özen gösterirse, köy dışındaki suç ortaklarıyla nasıl temas edecek?

- Sobek haklı. Er ya da geç yanlış bir adım atacaktır. Bizim gözümüzü dört açıp tetikte olmamız gerek.

- Işık Taşı'nı bir daha ne zaman kullanmayı düşünüyorsun?

- Lahit odası kazılıp tavanı kubbeleştirildiğinde, dedi Nefer. Çizimciler ile ressamların gelişinden önce, duvarların güçle dolmasını istiyorum.

- Doğrusunu söylemek gerekirse Paneb ile Şed'in resimlerini birbirlerinden ayırt etmek gün geçtikçe zorlaşıyor... Boynuz kulağa yetişiyor. Bu mezarın renkleri Ramses'in ebedî istirahatgâhındakilerden bile daha canlı.

- Şed'e kalırsa, Paneb kırmızılarla oynayarak yeni renkler yaratmış. Üstelik bu daha sadece başlangıçmış.

- Kurtarıcı öğrencisini kıskanıyor olmasın?

- Tam tersine, Kenhir. Öğrencisinin gelişmesini görmek ona gençlik ve heyecan kazandırdı. Kurtarıcı büyük eserlerin adamıdır, gündelik iş kadar nefret ettiği bir şey yoktur. Uzun süre kendine layık bir halef bulamamaktan yakınıp umutsuzluğa düşmüştü.

- Ve Paneb geldi... İşte Hakikat Meydanı'nın bir mucizesi daha! Kendini beğenmişliğin elini ya da yüreğini bozmasına izin verme.

- Bu hepimizi bekleyen bir tehlike. Paneb öylesine çok güçle karşılaştı ki, her seferinde kendini aşması gerekti. Onu aşan bir eser için kendinle ve kendine karşı mücadele ettiği sürece, içindeki ateş yaratıcı olacaktır. Yardımcısının sınırlarını her gün biraz daha fazla zorlaması konusunda da Şed'e güvenebiliriz sanırım.

Ustabaşı mezarın eşiğinden geçiyordu ki, çözüm kafasında parladı.

- Posta!

- Ne diyorsun? diye sordu Kenhir.

- Hain dışarıyla yazışarak bağlantı kuruyor!

Postacı Uputi mezar kâtibinin önerisini duyunca, dehşete düştü.

- Postanın sırrını koruyacağıma yemin ettim. Eğer yeminime karşı gelirim, Tot'un asası haklı olarak kafama vuracak, işimi de kaybedeceğim. Şimdiye kadar çok kişi rüşvet vermeye çalıştı bana, ama hiçbiri başaramadı.

- Kutlarım seni, Uputi, ama benim niyetim sana rüşvet vermek değil!

- Yine de zanaatkarların mektuplarında yazılanları ve kimlere gönderildiğini bilmek istiyorsunuz! Cevabım hayır, Kenhir, kesin ve sert bir hayır.

- Tutumunu anlıyorum, ama doğruluğumun en az seninki kadar kaü olduğundan ve loncanın yüksek çıkan için senden böyle bir şey istediğimden emin ol.

- Sözüünüzden kuşkulananmak aklımdan bile geçmez, ama size verdiğim cevap, mesleğe girerken ettiğim yemine tamamen uygun.

Mezar kâtibi, bir cinayet soruşturması olsaydı, Uputi'nin taşıdığı mektupların içeriklerini öğrenmeye yetkili olacaktı kuşkusuz, ne var ki loncanın onurunu korumak ve her iki ekibin de işleri başlarından aşkınen sorunların gün ışığına çıkmasını önlemek zorundaydı.

- Hiç olmazsa bana bir bilgi ver Uputi, bu son üç ay boyunca, sana en fazla mektup veren zanaatkar kim?

- Bunu neden öğrenmek istiyorsunuz?

- Mezar günlüğüne yazmak, bundan önceki yıllarla karşılaştırmak ve vezirin benden isteyeceğinden kuşku olmadığı günlük yazışma raporunu hazırlamak için.

Saygıyla söylenmiş yalan Uputi'nin direncini yıktı.

- Madem öyle diyorsunuz... En çok yazan Pişkin Somun Pay. Ama bundan fazlasını öğrenemeyeceksiniz.

Altmışınca bölüm

- Bir dilim et almayacak mısın, Pay? diye şaşkınlıkla sordu karısı.

- Hayır, bu gece olmaz.

- İşkembe de mi?

- Biraz ağırlığım var.

- Neredeyse hiçbir şey yemedin, oysa ben evlilik yıldönü-mümüz için bir şölen hazırlamıştım sana!

- Böylesi daha iyi, emin ol!

- Sen, senin kafanda bir şeyler var!

Çizimcinin vücuduna, kan damlayan yanaklarına, şiş göbeğine bakarak iyi beslenmediğini söylemek imkânsızdı.

- Çıkıp biraz dolaşacağım.

- Geç kalma, yoksa çocukları uyandırırısın.

- Merak etme.

Yemeklerin kokusuna daha fazla dayanabilmek imkânsızdı, en iyisi biraz hava alıp unutmaya çalışmaktı. Midesi topuklarına sarkmış çizimci köyün anacaddesine daldı.

- Ne rastlantı ama, dedi Paneb. Ben de seni görmeye geliyordum!

- Beni mi... Neden ama?

- Ustabaşı ve mezar kâtibi seninle konuşmak istiyor.

- Hemen mi?

- Hemen.

- Yatmak üzereydim...

- Evden yeni çıkıyordun, öyle değil mi?

- Hayır, yani evet, ama dönüyordum...

- Beni seni çağırمام için gönderdiler, ben de seni götürüyorum, tamam mı?

- Peki peki, tamam.

Genç devin sözde yumuşaklığı, öfkesinden de tehlikeliydi. Pay sözünü dinleyip onunla gitmenin daha iyi olacağım düşündü, içi endişeyle dolu olarak Nefer ile Işık'ın evine girdi, bilge kadının kusursuz bakışlarının her zamankinden daha sorgulayıcı, daha az dostça olduklarını gördü.

- Yüzün sapsarı, dedi Işık. Hazımsızlık mı?

- Hayır, hayır, iyiyim... Çok iyiyim.

Kenhir ayakta durmuş, ellerini bastonuna dayamıştı. Nezaket cümleleriyle zaman kaybetmek istemedi.

- Bu son günlerde çok yazıyorsun.
 - Olabilir... Ama bu benden başkasını ilgilendirmez.
 - Hakikat Meydanı'nı ilgilendirebilir. Kime yazıyordun?
 - Bunu sormaya hakkınız yok.
 - Tam tersine, sorarız! Eğer cevap vermemekte direnirsen, mahkemeyi toplarım. Pay dehşet içindeydi.
 - İyi ama... haksızlık bu!
 - Eğer kendinle barışıksan, bize cevap verirsin diye araya girdi Nefer. Reddetmekle Hakikat Meydam hizmetkâna yakışmayacak davranışlar içinde olduğunu kanıtlamıyor musun?
- Pay başını önüne eğdi.
- Her şeyi biliyorsunuz, değil mi? Ağır bir sessizlik cevapladı sorusunu.
 - Her şey bir yıl önce başladı, yaklaşık bir yıl önce, doğu yakasında, balık pazarının yanında oturan annemin sekseninci yıldönümünü kutlarken başladı. O gün hem işkembeyi hem de et kızartmasını fazla kaçırmışım, o da Kagemni İçin Dersler kitabındaki ünlü cümleyi yüzüme söyledi: "Oburluk aşağılık bir şeydir, parmakla gösterilmesi gerekir. Susuzluğu gidermek için bir maşrapa su, yüreği güçlendirmek için bir tutam sebze yeterlidir. Yemek bittiğinde kaini hâlâ hırsıyla dolu olana yazık!" Sonra da rejim yapıp zayıflamadığım sürece benimle görüşmeyeceğini söyledi. Yirmiden fazla mektup yazıp insanüstü çabalarımın söz ettim, ama yirmi kilo verip zayıf görünmemi istiyor! Bu akşam da bir şeyler kemirmeye çalıştım... Açlıktan öleceğim herhalde!
 - Pay aklandı, dedi Nefer.
 - Ya çok iyi numara yapıyorsa? dedi Kenhir. Maskesinin düşeceğini düşünerek, öylesine korkunç bir bahane uydurdu ki, kimsenin kuşkulanmayacağından emin olduğu bir şeyler anlattı.
 - Dediğinizi yapmış olması için, sizi tanımaması gerekir, dedi Işık gülümseyerek.
 - Ben, dedi Paneb, Pay'ın doğruyu söylediğinden eminini, ama yine de anlattıklarını yerinde öğrenmek istiyorum. Yarın sabah gidip annesini görürüm, böylece hepimizin içi rahat eder.
 - Pay'ın annesi mi? Solda, üçüncü sokakta oturuyor. Paneb tezgâhım kuran balıkçıyı selamladı, gösterilen yönde yürüdü, ama üçüncü sokağı geçip koşmaya başladı. Arkasında, adım sesleri.
- Sala bindiği andan beri izleniyordu, belki de daha önceden.
- Demek Pişkin Somun Pay yalan söylemişti. Açıklamaları bir yalanlar örgüsüydü, birinin söylediMerinin doğruluğunu araştıracağından kuşkulanmış ve dışarıdaki suç ortağından meraklıyı ortadan kaldırmasını istemişti.
- Paneb keyiften uçacak gibiydi. Peşindeki anılacak çok şeyi olmalıydı. Duvarın

köşesine saklandı, her yöne bakıp araştıran bir Nübyeli gördü.

- Beni mi arıyordun, dostum?

Nübyelinin yumruğu hızla fırladı. Paneb koluyla darbeyi savuşturdu, sağ ayağı rakibinin karnım buldu, Nübyeli birkaç adım geriledi ama ayakta durmayı başardı.

- Dövüşmeyi biliyorsun, üstelik dayanıklısın da, dedi genç dev hayranlıkla. Galiba sana çok sert vurmak zorunda kalacağım, tabii patronunun adını hemen söylemek istemiyorsan.

Adam göğüs kaslarını şişirdi ve kafası önünde Paneb'in üzerine atıldı. Zanaatkar en son anda kenara çekildi, birleştirdiği yumruklarını rakibinin ensesine patlatarak, koşusunu duvarda bitirmesine yardım etti. Yüzü gözü kan içinde kalan Nübyeli, sendeleyerek de olsa doğrulmayı başardı.

- Amma da sertmişsin! Nübyeli güçlkle soluk alıyordu.

- Eğer beni öldürürsen... elimizden kurtulamazsın. So-bek'in adamlarının elinden kimse kurtulamaz.

Gözleri bulanıklaştı, bayılıp düştü.

Evlerdeki kadınlar dikkatli gözlerle sokağı taradılar.

- Bana su getirin! diye bağırdı dev.

Nübyelinin kendine gelmesi için, koca bir testi gerekti.

- Gerçekten de polis misin? Zavallı adam korkuyla irkildi.

- Yine vuracak mısın?

- Doğruyu söylersen, hayır. Neden izledin beni?

- Bu benim görevim... Doğu yakasına geçen zanaatkarların nereye gittiklerini öğrenmek zorundayım.

- Ben de görevliyim!

- Şef Sobek hiçbir şey söylemedi bana.

Kimse Sobek'i uyarmayı düşünmemişti ki... Paneb ayağa kalkmasına ve tedavi için bir merhem hazırlayacak bir tıbbî bitkiler dükkânına kadar yürümesine yardım etti Nübyelinin.

- Rapor yazmak zorundayım, dedi polis. Sobek'e ne diyeceğim?

- Mezar kâtibine gitmesini söyle. Kenhir ona durumu açıklayacaktır.

- Pay'm annesisiniz, değil mi?

Ufak tefek, yüzü kırışıklarla dolu kadın pek sevimli görünmüyordu.

- Benden ne istiyorsunuz?

- Oğlunuzun dostuyum.

- Zayıfladı mı? -Biraz, ama...

- Bana mektup göndermekten vazgeçip, dediğimi yapsın! O obur herif ailemizin yüz karası. İnsanın gözünü rahatsız etmeyecek hale gelmeden asla karşıma çıkmasın.

- Emin olun, çok ciddi gayret gösteriyor ve...

- Gayret göstermek yeterli olmaz. Başarması gerek. Payın anası kapıyı Paneb'in yüzüne çarptı.

General Mehi yayını gerdi, hedefin ortasını nişanlayıp oku bıraktı. Ok havada vızlayıp kalın tahtaya saplandı.

- İyi atıştı, dedi Dakter beğeniyle.

Mehi oku çıkardı, teinreninin hâlâ bozulmamış olduğunu gördü.

- Güzel sonuç, Dakter. Elde ettiğin alışım, olağanüstü dayanıklı çıktı. Tebli okçular böylesi oklarla, benzersiz silahlarla donanmış olacak. Ya kılıçlar?

- İyi gidiyor.

- Oysa, umutsuz ve keyifsiz görünüyordun.

- Üst düzey teknisyenlik görevi bana göre değil. Yükselme düşlerimiz şimdi bana öyle uzak görünüyor ki!

- Yanılıyorsun, Dakter.

- Merneptah iktidarını paylaşmadan hüküm sürüyor, siz Hakikat Meydanı'nı korumak zorundasınız, sırlarından hiçbirine ulaşamadık! O köyün duvarları gerçekten de aşılmaz-"mış meğer.

- Vazgeçtiğimi mi sanıyorsun?

- Sizin parlak bir meslek hayati izlediğinizi, benirkinin de bu laboratuvarı biteceğini sanıyorum sadece.

- Zafer bizim olacak, çünkü düşmanın gücünü biliyoruz, dedi Mehi kararlılıkla. Düşman düşündüğümüzden çok daha ürkütücü. Ustabaşı ile bilge kadın, bir tapınağı, oluşturan iki taş gibi loncaya kusursuz bir uyum veriyor, bu birlikteliği yıkmak kolay olmayacak. Şimdiye kadar kazandığımız küçük zaferler yeterli değil, bunu ben de kabul ediyorum, bu arada dersler çıkarmamız gereken önemli yenilgiler de tattık. Bu derslerden en önemlisi, Nefer'i başlıca desteklerinden mahrum bırakmak. İçerideki müttefikimiz sayesinde mezar kâtibinin sağlığının iyi olmadığını biliyoruz. Yaşı göz önünde bulundurulunca yolumuzun üzerinde daha uzun süre duramayacağı anlaşılıyor. Oysa Nefer'in çok rahatsız edici bir bekçi köpeği var, orduya yazılmayı kabul etmeyen genç Paneb. Yazık ona.

Altmış birinci bölüm

Kadının da paylaştığı el değmemiş bir tutkuyla seviştikten sonra, Firuze'nin kızıl saçlarını okşuyordu Paneb. Muzaffer çıplaklığıyla daha da güzelleşen kadınsa, sanki ilk kez görüyormuşçasına seyrediyordu sevgilisini.

- Aşk oyunlarını ancak Tanrıça Hathor'dan öğrenmiş olabilirsin, Firuze. Böyle devam edeceksen, seni izleyebilir miyim?

- Yoksa tevazu göstermeye mi karar verdin?

- Beni sına.

Her ikisi de birbirinden yorulmaz, hiçbirinin galip ya da mağlup çıkmakla ilgilenmediği yepyeni bir boğuşmaya daldılar. Birbirlerini şaşırtmaktan mutlu oluyor, her birleştiklerinde de arzularının tadına yeniden varıyorlardı.

- Uabet'le mutlu musun?

- Aslında benimle mutlu olmaya karar veren o... Onu reddetme acımasızlığını neden göstereyim ki? Sonra, bir de oğlum var! O yumurcağı gerçek bir savaşçı yapacağım, kimse ona kafa tutamayacak.

- Uabet'in de çocuğu değil mi o? Belki başka düşünceleri vardır karının?

- Aperti söz konusuysa imkânsız! Daha şimdiden dövüşmeye can atıyor. Paneb Firuze'nin üzerine uzandı.

- Konuşmak zorunda mıyız? Birazdan akşam olacak, sen de beni kovacaksın.

- Özgür bir kadın olmasaydım, yine de sever miydin beni?

Her biri diğerinden nazik ressam parmaklan, tüm yuvarlaklıklarını izleyerek cevapladı Firuze'nin sorusunu. Birden, geri çekildi kadın.

- Biri kapımı vuruyor.

- Paneb burada mı? diye sordu Kararlı Gau.

- Bu telaş niye?

- Korkarım başı büyük dertte... Uneş'in kulak misafiri olduğu bir konuşmaya göre, yontucular onu şikâyet etmeye hazırlanıyormuş. Şu anda Mezar kâtibiyle görüşüyorlar.

Paneb göründü, öfkeliydi.

- Neler anlatıyorsun?

- Daha fazlasını bilmiyorum, ama iki çizimciyle birlikte arkandan bir komplo hazırlandığını ve sana kötü bir darbe vurulmak istendiğini sanıyoruz.

- Gidip Kenhirle konuşacağım.

Güçlü Naht ile Halat Kasa'nın Paneb'e dikilmiş gözlerinde düşmanlık okunuyordu. Somurtkan Karo sırtını dönmüş, Burun Fened de suçlayıcı bir işaret parmağı uzatmıştı Paneb'e doğru.

- Hırsız sensin, itiraf edersen çok daha iyi olur!
- Hakaretlerini hemen yut, yoksa...
- Bu iş ciddiye benziyor, diye araya girdi Kenhir. Paneb mezar kâtibine döndü.
- Kayayı delmeye yarayan büyük kazma kayboldu.
- Onu çalan da Paneb! diye bağırdı Fened. Böyle bir suçu başka kim işleyebilir ki? Alet odasına kazmayı o götürdü.
- Doğru, dedi dev adam.
- Orada olmamasını nasıl açıklıyorsun? diye sordu Mezar kâtibi.
- Açıklamam gereken bir şey yok ki! Kazmayı öteki aletlerle birlikte alet odasının kapısının önüne bıraküm. Aletleri odaya yerleştirenler yontuculardı, ben değil.
- Suçlamayı tersine çevirmeye çalışma, diye itiraz etti Naht. Hepimiz kazmanın en son senin ellinde görüldüğünü biliyoruz.
- Bir alet saklamak ciddi bir suçtur, dedi Kenhir. Kazmayı kendi işlerinde kullandıysan, şimdi söylemen iyi olur.
- Yalan!
- Paneb'den şikâyetçiyiz, dedi Halat Kasa, hemen bir soruşturma açılmasını istiyoruz.
- Ne demek bu?
- Ustabaşı ve iki tanıkla birlikte evini aramak zorunda olduğum, dedi mezar kâtibi.
- Evimi aramak mı? Asla! Halat Kasa alaycıydı.
- Tam da suçlu tepkisi değil mi bu?
- Eğer masumsan, böyle bir aramaya neden karşı çıkıyorsun dedi Güçlü Naht?
- Hiçbir şeyle suçlanamayacağımı hepiniz biliyorsunuz!
- Öyleyse, suçsuzluğunu hep birlikte kanıtlayalım. Paneb alev gibi gözlerini yontuculara çevirdi.
- Eve dönüp sizi bekliyorum.
- Söz konusu bile olamaz! dedi Halat Kasa kararlılıkla. Gidip kazmayı yok edeceksin! Sen burada kalacaksın, Kenhir iki tanık belirleyecek, gidip tanıkları getireceğiz ve soruşturma komisyonu tamamlanıp evine gidecek.

Mezar kâtibi, ustabaşı, Pişkin Somun Pay'ın kansı ve Alim Tuti Paneb'in evinin eşiğinden geçtiklerinde, tüm köy genç deve yöneltilen ağır suçlamadan haberdardı.

Suç ortaklarıyla şifreli yazışma yapan hain, önerilen planı gerçekleştirmişti; Paneb'i geçiştirilemeyecek bir suçtan mahkûm ettirmek, böylelikle loncadan kovulmasını sağlamak. Hain, Kenhir'in hastalığından, yardımcısının da bir anlık dalgınlığından yararlanarak kazmayı çalmış, sonra da Paneb'in evine giderek bahçede mutfağını genişletmek için açtığı alanın, dışarıdan da ulaşılabilir bir yerine gömmüştü.

Başlangıçta ölçülü sözlerle çıkartılan söylenti, karısının bir arkadaşı tarafından şişirilip yayılınca, istenen amaç gerçekleşmişti işte. Kucağında oğlu, şaşkın gözlerini kocaman açtı Lekesiz Uabet.

- Ne istiyorsunuz?

- Kocan hırsızlıkla suçlanıyor, dedi Kenhir. Evi tepeden tırnağa aramak zorundayız.

- Bu... bu imkânsız! Kabul etmiyorum!

- Mantıklı ol, Uabet. Yasalarımız böyle, yasayı zorla ya da güzellikle uygulamak zorundayız.

Paneb karısının omuzlarını tuttu.

- Gidip dışarıda oturalım, bırakalım ne isterlerse yapsınlar. Bana kötülük etmek isteyen başardığını sanıyor, ama kim olduğunu bulup kemiklerini kıracağım onun. Arama bitmeyecek gibi göründü. Paneb Aperti'ye çeşitli yumruk sıkma biçimlerini gösteriyor, yumruğuyla koca avucuna vurmaya öğretiyordu. Yumurecak kahkahalar atıyor, vurdukça daha fazla vurmaya istiyordu.

Evden önce geniş bir keten parçasıyla alnındaki terleri silen Kenhir çıktı.

- Hiçbir şey bulamadık, Paneb. Her türlü suçlamadan arındın. Paneb her zamankinden daha görkemli kütesini göstererek doğruldu.

- Değişen bir şey yok, dedi, ne siz ne de ötekiler benim sözüme inanmadıktan sonra.

- Eğer özür dilenmesini istiyorsan, dilenecektir.

- Özürler yetmez.

- Daha ne istiyorsun?

- Bu köyde yapacak bir şeyim kalmadı, Kenhir. Adımı sağ ekibin listesinden silebilirsin artık.

- Gitmek istemiyorum, dedi Lekesiz Uabet. Burada doğdum, burada öleceğim.

- Sen istersen kal. Bana gelince, ben kararımı çoktan verdim.

- Suçlu olduğun için mi? Genç kadının sesi sertleşmişti.

- Ne demek oluyor bu, Uabet?

- Kazmayı çaldın mı?

- Sen de beni suçluyorsun!

- Çaldın mı, çalmadın mı?

- Oğlumun başı üzerine yemin ederim ki, masumum!

- Oğluna teşekkür et o zaman, seni o kurtardı.

- Anlat.

- Ben izin verince, evin büyütme istediğin yerinde oynamaya başladı. Yanına gittiğimde, toprağı kazıyıp tahta bir sap çıkardığını gördüm.

- Büyük kazmanın sapı...
 - Gelip sana haber vermeyi düşündüm, ama sen Firuze'yle eğleniyordun. O zaman gidip ustabaşını uyarmaya karar verdim.
 - Nefer! Ne dedi?
 - Kazmayı götürdü.
- Paneb doğruca Suskun'un evine koştu, ustabaşığı gönye biçiminde bir muska yaparken buldu.
- Kazmayı nereye sakladın, Nefer?
 - Hangi kazmayı?
 - Bana zarar vermek için evime saklanan kazmayı!
 - Belleğim zayıf... Üstelik yanlış hatırlamıyorsam bu kötü öyküyle ilgin olmadığı da anlaşıldı.
 - Beni kurtardığına göre, suçsuz olduğuma inanıyorsun.
 - Kusursuz değilsin, Paneb, ama hırsız da değilsin. Dahası, içinde bulunduğumuz güçlüklerin de farkındasın ve beni korumakla görevlendirildin. Karşımızdakiler seni ortadan kaldırmakla güçlü bir dayanağımı yok edeceklerinin bilincindeydi.
 - Kenhir ve yontucular onurumu lekeledi, suçlu olduğuma inandıkları da açık. Tüm köy halkı benim bir hırsız olduğuma inanıyor, artık bana bu gözle bakacaklar. Biliyorum, bu loncada artık yerim yok benim.
 - Hakareti unut, gururunun esiri olma.
 - GMşimin yararsız oldu, Nefer. Kötülük yapıldı, bir daha kapanamayacak bir yara açıldı.
 - Mağlubiyeti kabullenmiş gibi konuşuyorsun. İki erkek uzun uzun birbirlerinin gözlerine baktı.
 - Beni sonu felaketle bitecek bir yargılamadan kurtardığın için teşekkürler, Ustabaşı. Ama benden nefret eden, benim de küçümsediğini insanlarla yan yana yaşamak istemiyorum artık.
 - Her şeyi yitireceksin, Paneb, hayatın da yeniden o eğri büğrü sopaya benzeyecek.
 - Hiç olmazsa o eğri büğrü sopa yolumun üzerine çıkanların kafasını patlatmama yarayacak! Bu köye zincirlendiğin ve değersizlerle birlikte çalışmak zorunda olduğun için acıyorum sana... Ben özgürlüğümü yeniden kazanıyorum.

Altmış ikinci bölüm

- Benimle geliyor musun, Firuze?
- Hayır, Paneb.
- Düşünde bile göremeyeceğin masalsı bir hayat yaşatırdım sana!
- Beni ilgilendirmiyor.
- Bu köyde haksızlık ve kıskançlıktan başka bir şey yok. Burada küflenirsen, pişman olursun.
- Sen öfkenin ve yaralı gururunun tutsağsın.
- Hayır, sen de başlama!

Dev adam kızıl saçlı kadını kollarına aldı.

- Seni götürüyorum, Firuze.
- Benim özgür bir kadın olduğumu, hiçbir erkek iradesinin benimkine hükmedemeyeceğini unuttun mu?
- İyi de, bu loncadan ne bekliyorsun?
- Her gün, burada, gerçekten yeni bir gün oluyor. Üstelik Hathor rahibesi olarak tanrıçaya bağlılık yemini ettim.

Paneb sevgilisinden uzaklaştı.

- Beni yarınime ihanetle mi suçluyorsun?
- Sana kalmış.
- Seni özleyeceğim Firuze.
- Paneb'i kalması için kandırmayı başaramadım, dedi Nefer karısına. Hakaret çok derindi, kardeşlerine güvenini yitirdi.
- Sana olan güvenini de mi?
- Suçsuzluğuna inandığımı, onu içine yuvarlamak istedikleri tuzaktan benim kurtardığımı biliyor, ama bu haksızlık karşısındaki isyanı her şeyden güçlü.
- Ona ihtiyacın var, değil mi?

- Olağanüstü bir ressam oldu. Öte yandan Şed'in Merneptah'ın mezarını bitirecek güce sahip olduğunu sanmıyorum. Paneb Hakikat Meydanı'ndan ayrılmakta özgür, senden başka onu başladığı eseri tamamlaması gerektiği konusunda ikna edecek kimse kalmadı.

- "Ben batıya gittiğimde" demişti bana rehberlik eden bilge kadın, "zirve tanrıçası, sessizliği seven tanrıça rehberin ve bakışın olsun." Bu akşam, gidip danışacağım ona.

Kırmızı gözlü dev kobra zirvedeki deliğinden çıktı, önünde eğilen bilge kadının karşısında dikildi.

Gece güneşinin gümüşümsü ışığının altında, usulca sağdan sola, soldan sağa sallanıyordu sürüngen; sallanırken de gözlerini başına yaldızlı bir kurdele sarmış Işık'tan ayırmıyordu.

Yılan saldırıya geçerse kurtulması mümkün değildi Işık'ın.

Korkunun da ötesinde, bilge kadının bakışı ile sessizlik tanrıçasına vücudunda can veren dişi yılanın gözleri arasında bir diyalog geliyordu.

Işık Paneb'den, Merneptah'ın ebedî istirahatgâhından söz etti, loncanın ahengini korumak için yol göstermesini istedi.

Birer birer, sanki siyah bir tülün ardında kalıyormuşça-sına söndü yıldızlar. Gece sona ererken, bir su damlası düştü Işık'ın saçlarına.

Bilge kadın tanrıçanın cevabının dehşet verici, ama Pa-neb'e layık olacağını anladı.

Lekesiz Uabet gözyaşlarını tutamıyordu.

- Gitmeyeceksin, değil mi, Paneb?

- İstiyorsan benimle gel, ama kararımdan dönmeyeceğim. Dev adam yolculuk hasırını sarıyordu.

- Oğlun... Bırakırken pişmanlık duymayacak mısın?

- Onu iyi yetiştirirsin, babası gibi yolunu çizmekte zorlanmayacağından eminim.

- Resimlerin, tamamladığın dev çalışma... Bütün bunların değeri yok mu?

- Israr etme Uabet.

- Gururunu kırdıkları için bir katırdan da inatçı olduğunu neden kabul etmek istemiyorsun? Yontucularla iyi geçinmiyor olsan da, bunun ne önemi var? Ustabaşı en yakın dostun, bir de hatırlatmak gerekirse, bu köyde seni çok seven en az iki kadın, bir de çocuk var!

Paneb hasırını içine bir somun ekmek, bir kırba su, bir çift sandalet ve yeni peştemalını sığdırdığı sırt çantasına astı, hıçkırıklarla sarsılan Uabet'e bakmadan ve uyuyan oğlunu öpmeden evden çıktı.

Gün doğuyordu. Her evde, atalara saygı göstermeye hazırlanıyordu insanlar. Ötekilerine benzeyen bir şafak değildi bu.

Firavun Merneptah'ın iktidarının dördüncü yılının sıcak mevsiminin birinci ayının yirmi yedinci gününde, doğuyu kaplayan kalın bulutlar güneşin görünmesini engelliyordu. Hava ağırdı, neredeyse soluk alınamayacak kadar ağır; bir de kemikleri sızlatacak kadar gergindi.

Bir şimşek göğü yırttı, Obed'in örsüne yıldırım düştü. Sıçrayarak uyanan Obed köyün çevresinde geceleleyen bir avuç yardımcıyı imdada çağırdı ve kargaşayı başlattı.

Hakikat Meydanı'nın tepesine inen, şimdiye kadar görülmemiş şiddette bir tufandı. Yağmur öylesine yoğun, öylesine güçlüydü ki, vücuduna binlerce iğne saplanıyormuş gibi geldi Paneb'e.

Teb'in batı yakasında dev gibi bir fırtına oluşuyordu. Birbirinin peşi sıra patlayan şimşekler tehdit dolu bulutları yarıyor, yağmur daha da artıyordu. Köyün anacaddesinde görülmemiş hızla bir sel doğdu. Paneb'in hemen yanında, bir duvar yıkıldı.

Birçok kadın evlerinden çıktı, şaşkın gözlerle gittikçe kabaran sulara bakmaya koyuldu.

- Evlerinizin terasına çıkın! diye bağırdı Paneb. Çocuklar çılgınlık atmaya başladı. Pişkin Somun Pay'ın evinin önünde, yumurcağın biri diz boyu suda dengesini kaybedip bağırdı. Paneb çocuğu ayağından yakalayıp koşarak gelen Naht'a verdi. İki adam bir an nefretle bakıştı.

- Çocuğu evine götür, sokakta başka çocuk kalmamasına çalış, dedi Paneb. Bir de haberi hemen yayın. Herkes teraslara.

Su öylesine hızla yükseliyordu ki, kısa sürede zemin katları kaplayacak, büyük zarar verecekti. Yardımcıların bölümünde, kurutulmuş çamurdan yapılmış duvarlar dağılıyordu. Paneb'in yüzü soldu.

Yağmurun şiddetine bakılırsa, çok daha ciddi ve korkunç bir felaket kapıdaydı. Hemen ustabaşının evine koştu.

- Zaman kaybetmeden Krallar Vadisi'ne gitmeliyiz, dedi. Merneptah'ın mezarı tehlikede.

İki adam kargaşa içindeki köyden geçip koşarak geçide tırmandılar. Çakıl taşlarının birbirine çarparak yuvarlandığı yollar bu kadar iyi bilmeseler, yağmur perdesini aşamayacaklar, gök gürültüsünün kulakları sağır ettiği dağda yollarını kaybedeceklerdi kuşkusuz.

Ama ne Nefer ne de Paneb'in korkacak, ayaklarını kesen çakütaşlanndan sakınacak zamanları yoktu. Kafalarını kırmak pahasına da olsa bayırdan aşağı koştular ve sonunda Krallar Vadisi'nin girişine dayandılar.

Gırtlığına kadar sıırsıklam olmuş ama görevinin başından ayrılmamış kahraman polis karşıladı onları.

- Bizimle gel, Penbu, çabuk!

Üçü birlikte Merneptah'ın mezarına koştu, ikinci polisi girişin önüne bir set çekmek için taş toplarken buldular. Zayıf baraj dağdan koparcasına yuvarlanıp akan çamur ve taşlara ne kadar dayanacaktı?

- Bir işe yaramayacak, dedi Tuşa. Sele kapılmadan kaçıp kurtulalım buradan! Sular Merneptah'ın mezarına dolacak, onarılamaz zararlar verecekti.

- Gidin, dedi Paneb. Ben burada kalıyorum.

İki Nübyeli birkaç dakika tereddüt etti, sonra hızı kesilmeyen korkunç yağmurun tuzağından kaçtılar.

- Git Nefer. Soluk soluğasın.

- Bir kaptan batma tehlikesi geçiren gemisini terk edebilir mi? Çene çalacağımıza, bir şeyler yapalım!

Yapılacak tek şey suları durduracak kadar güçlü kaya parçalarından sağlam bir duvar yapmaktı.

Nefer bitkinliğine kulak asmadı, ayağının kaymasına, zaman zaman gözlerini kör eden

yağmura aldırmadı. Genç dev kayaları yerlerinden kaldırıyor, soluk almadan mezarı kurtaracak bir duvar örmeye çalışıyordu.

Paneb ara sıra göğe bakıp isyanını haykırıyordu haykırmasına, ama yağmur hiç yavaşlamadı, ustabaşı ona ayak uydurmakta zorlandı. Gücünün son kınntılanı da kullanarak genç arkadaşına yardım etmeyi başardı Nefer. Bileklerine kadar çamura batmış bir halde koca taşlar çıkarıyor, üst üste dizmesi için Paneb'e veriyordu. Görülmemiş şiddette bir şimşek bulutları yırttı. Yıldırım zirveye değdi.

- Işık! diye haykırdı Nefer.

- Yukarıda mı?

- Sessizlik tanrıçasına danışmak istemişti; sen beni çağırdığında eve dönmemişti daha.

Yağmur birden duruldu, göğün bir köşesinde bir mavilik göründü.

- Merneptah'ın mezarı zarar görmedi, dedi saçının tepesine kadar çamur içindeki Paneb.

-Işık...

Genç dev, ustabaşını son dalgalan duvarda eriyen çamurdan çıkardı.

- Yıldınma yakalanıp yakalanmadığını öğrenmek için zirveye tırmanmamız gerekecek, dedi Nefer.

- Sen adım atacak halde değilsin. Burada dinlen, ben gider bakarım. Güneş çıktı, iki adam yüzlerini tıkayan son yağmur damlalarını içtiler.

- Bak, Nefer, işte orada!

Başı altınla çevrili bilge kadın zirveden iniyordu; elinde de en sert taşı bile delebilecek büyük kazma.

Altmış üçüncü bölüm

Bilge kadın tüm köylülerin önünde, elindeki kazmayı havaya kaldırdı.

- İşte Paneb'in çaldığını sandığınız kazma! Firavun'un mezarını ve evlerimizi yıkmak için fırtınayı gönderen Seth'in öfkesini hafifletmek üzere zirveye götürdüm kazmayı. Yıldırım kazmaya vurdu, korkutucu ışığıyla üzerine şekiller çizdi.

Âlim Tuti yaklaştı, kazmanın üzerinde, göğün ateşinin çizdiği uzun burnu ve iki büyük kulağıyla, Seth'in hayvanını gördü.

- Paneb firavunun ebedî istirahatgâhını kurtardı, dedi Nefer. Onun cesareti olmasaydı ortak eserimiz yok olacak, Hakikat Meydanı da görevini ihmalle suçlanacaktı. Göğün oğlu ve fırtınanın efendisi Seth'in adını taşıyan bu kazma, sonsuza dek Paneb'in olsun.

- Bu olağanüstü karan mezar defterine kaydetmek gerekecek, diye araya girdi İmuni. Yoksa Paneb'in başı yönetimle derde girebilir.

Güçlü Naht kâtip yardımcısını pilli gömleğinin yakasından yakaladı.

- Bir de çeneni tutmayı öğrenebilseydin, bacaksız!

- Onunla aynı düşüncedeyim, diye onayladı Paneb. Bugün olanlar kaydedilsinki kimse kazmanın bana ait olduğuna itiraz edemesin.

Bir kahkaha patlattı genç dev, sonra da kazmayı pırl pırl mavi göğe doğru kaldırdı.

- Bundan gidişini ertelediğin anlamını mı çıkaracağım? diye sordu ustabaşı.

- Gitmekten söz eden kim?

- Beni davet ettiniz, General Mehi, ben de geldim! dedi genç Prens Amenmes, büyük bir özgüvenle.

- Bu hem Teb hem de benim için büyük bir onur.

- Bana vaat ettiğiniz aygıra binmek için sabırsızlanıyorum.

- At enirinizde.

- Bana çöldeki en güzel geziyi yaptırmak için yazıhanenizden çıkmayı kabul ediyor musunuz?

- Hiç tereddütsüz.

Uzun zamandır vaat edilen armağanına sonunda kavuşan bir çocuk kadar heyecanlı olan Amenmes, generalin özel seyisinin getirdiği kusursuz siyah savaş atının sırtına atladı. General biraz daha sakin, ama çok dayanıklı bir binek seçmişti,

iki binici de atlarını mahmuzladı, kurumuş bir dere yatağına varabilmek için bineklerinin başlarını batıya çevirdiler.

Amenmes çılginca bir koşudan sonra atını durdurduğunda mutluluktan sarhoş gibiydi.

- Ne etkileyici bir bölge! Burayı deltaya bin kez tercih ederim... Burada yaşadığınız için çok talihlisiniz, General.

İki adam atlarından inip bir tümseğe oturdu, yol kırbala-ryla yanlarında taşıdıkları serin suları yudumladılar.

- Sizin ziyaretiniz, Prens Amenmes, kralımızın barışı iyice perçinlediğini gösteriyor.
- Yanılıyorsunuz General... Tam tersine. Firavun bazı Asya prensliklerinin işgalci tutkularından endişelenen Hititlere büyük miktarda hububat gönderdi. Kuzeyden gelecek saldırılara karşı yükselecek ilk surlar olabilmeleri için Mısır müttefiklerini doyurmak zorunda.
- Bu yöntem her zamankilerden farklı mı?
- Az çok, ama benim gözümde Libya'daki hareketlilik hepsinden daha da önemli.
- Libyalılar Mısır'a karşı bir tehlike oluşturamayacak kadar güçsüz ve bölünmüş değil mi?
- Çoğu insan öyle düşünüyor... Babamın dışında. Seti'nin bölgeye gönderdiği muhbirler, Libya kabilelerinin kendilerini yönetebilecek güçte olduğunu bildiriyor. Bir de birleşmeyi becerebilirlerse, işte o zaman tehlikeli olurlar.
- Firavunun bundan haberi var mı? Amenmes rahatsızca kıpırdandı.
- Kısmen...
- O da babanız kadar endişeli mi?
- Hem evet hem de hayır... O Libya'dan çok Asya'dan çekiniyor.
- Size şaşırtıcı bir proje göstereceğim, Prens Amenmes. Mehi cebinden bir temren çıkardı, Amenmes temreni uzun uzun inceledi.
- İnanılmaz bir sertliği var!
- Tahmin ettiğinizden de öte. Bu silah batı yakasının bir laboratuvarında geliştirildi, kısa bir süre sonra da Teb ordularını donatacak... sonra da başka yenilikler gelecek.
- Etkileyici... çok etkileyici.
- Bu küçük harikayı öğrenen ilk kişisiniz.
- Yani firavundan da önce mi demek istiyorsunuz? Mehi sessiz kaldı.
- Size göre, General, bu buluşu bilen tek kişi olmayı sürdürmem gerekir mi?
- Belki tahta çıktığınızda bu bilgi işinize yarar. Amenmes birden gözlerinin önünde açılan geniş ufukları gördü.
- Olağanüstü koşullarda desteklerini istesem, Teb kuvvetleri bana sadık kalmayı sürdürür mi?
- Ben sizin şef niteliklerine sahip olduğunuzdan kesinlikle eminim Prens, bu niteliklerinizi Mısır'ın hizmetine vermeniz gerektiğini düşünüyorum. Amenmes şaşırmıştı. Mehi, şimdiye kadar kendine bile açıklıkla itiraf etmediği gerçek niyetlerinin farkına varmasına yardımcı olmuştu. Merneptah yaşlanmıştı, Seti saray halkının kabul edemeyeceği kadar sert ve acımasızdı... Oysa o, Amenmes, hem genç hem çekici hem de cana yalandı.

- Size Teb'i tanıtacağım, dedi Mehi. Bu arada, seçkin bir-İMerirnin talimlerim izleyebileceğiniz merkez kışlayı ziyaret etmeyi de unutmayalım.

Paneb adaçayıyla kokulandırılmış az pişmiş süt domuzu kızartmasını büyük bir iştahla mideye indirdi, üzerine de görkemli şöenlere layık bir testi kırmızı şarap gönderdi.

- Bu nefis yemek için, teşekkürler, dedi Işık ve Nefer'e. Bir aptal gibi davrandım. Hâlâ gururumu yenebileceğimden, haksızlık karşısında buna benzer bir tepki göstermeyeceğimden emin değilim.

- Seninle ilgili olarak çok önemli bir karar aldık, dedi ustabaşı.

- Bir ceza mı?

- Ceza olarak değerlendirmeyeceğini umuyorum... Yine de seni mahkeme önüne çağırmak zorundayız.

Genç devin yüzü karardı.

- En azından kendimi savunmaya, neden gitmeye karar verdiğimi açıklamaya fırsatım olacak mı?

- Gerek kalmayacak. Bir evet ya da hayır cevabı vermen yetecek.

- Yontucular beni haksız yere suçladı, onlar...

- Konumuz bu değil.

- Ya ne?

- Köyde sık sık uygulanan bir geleneğe göre, Işık ve ben seni evlat edinmek istiyoruz. Resmen oğlumuz olduğunda korumamızdan yararlanacaksın; biri sana saldırırsa, bize saldırmış sayılacak. Üstelik mirasçımız da olacaksın... Yine de zengin olacağını sanma!

- Seçim sana ait, dedi bilge kadın, iblislerin en inatçısını bile dize getirecek ışıltıda bir tebessümle.

Paneb şarabını bir dikişte bitirdi.

- Cevabımdan bir anlık da olsa bir şüphe duydunuz mu? General Mehi hem öfkeli hem de endişeliydi.

Öfkeliydi, çünkü Paneb'den kurtulmak için hazırlanan komplo başarısızlıkla sonuçlanmıştı. Muhbirinden aldığı şifreli mektuba göre, genç dev bununla da kalmamış, ustabaşı ile bilge kadın tarafından evlat edinilmişti. Bundan böyle, onların oğluna açıktan saldırmak imkânsızdı, Paneb gerçek bir suç işlemedikçe, böyle bir saldırıyı düşünmek bile kolay değildi; hem Paneb artık çok daha dikkatli, çok daha özenli olmayacak mıydı? Oysa bu haber Serketa'yı fazla etkilemedi; hiç bir şey onu güç bir savaş kadar heyecanlandıramazdı, kendine layık bir rakiple karşılaşacağı için de keyfi yerindeydi.

Mehi endişeliydi, çünkü bati yakası rıhtımında Seti'yi, birkaç hafta önce Teb'e gelip ziyaretinden çok memnun kalan ülkeye hükmedebileceğine inanarak dönen Amenmes'in babası Seti'yi karşılayacaktı az sonra. İçkinin su gibi aktığı bir şöenin sonunda Serketa genç prene aşk oyunlarında son derece becerikli genç bir dansöz sunmuş, o günden beri

de genç Amenmes'in gözü Mehi ve karısından başka kimseyi görmez olmuştu.

Seti'nin beklenmedik gelişi, tehlikenin habercisi olabilirdi. General onunla karşılaşmak için bizzat Per Ramessu'ya gitmeyi, böylelikle hamle üstünlüğünü kendi elinde tutmayı tercih ederdi, Seti'nin seyahatine de bir anlam veremiyordu bir türlü. Oysa genç Amenmes'e dilini tutmasını, amaçlarından hiçbirini kimseye açıklamamasını ve dostluklarını açıklamayarak gerektiğinde yaralanılacak durumda tutmasını öğütlemişti.

Hayatının en olgun dönemindeki Seti güçlü, uyumlu, ciddi yüzlü ve adımlarını sağlam atan bir erkekti.

Mehi karşısında büyük bir saygıyla eğildi.

- Per Ramessu'daki çok kısa konuşmamızdan sonra, sizi yeniden gördüğüm için mutluyum, General. Bana seçkin birlikleriniz hakkında o kadar çok şey anlattılar ki, gelip kendi gözlerimle görmek istedim. Biraz kuşku, herhalde... Hem bazı bilgiler kuşkunun yapıcı olduğunu söylemez mi? Zaman kaybetmeyelim, hem benimki hem de sizinki yeterince kısıtlı zaten. Bana kışlalarınızı gösterin.

- Bundan genel seferberlik ilan etmem gerektiği anlamını mı çıkarmam isteniyor?

- Hiç de değil General! Firavun Merneptah'ın şaşmaz pençesi sayesinde muhtemel düşmanlarımızın hepsi de hareketsiz kalmayı yeğliyor, durum olabildiğince sakın. Yine de Teb garnizonlarına büyük önem veriyorum, öyle ya, geleceği kim tahmin edebilir? Herkesin emin olabileceği tek bir gerçek var: yaşlılık. Sevgili babam herkes gibi yılların ağırlığını her geçen gün biraz daha fazla belli ediyor. Bir gün gelecek, yerini almam gerekecek, o gün gelince de bütün yöneticilerin ve subayların desteğinden emin olmak istiyorum. Ne demek istediğimi iyi anlatabildim mi, General?

- Teb size sadıktır, efendim, öyle de kalacaktır.

- Oğlum Amenmes burada iyi eğlendi mi?

- Bana kalırsa bölgeyi çok beğendi; en çok da ona armağan etmekten onur duyduğum, başkente de götürdüğü aygırı.

- Amenmes hem iyi bir binici hem de eğlenceden hoşlanan bir hayalcidir. Eğer duracağı yeri bilirse, her türlü sıkıntıdan uzak, rahat bir hayaü olur. Bu da onun için, kaderlerin en iyisi değil midir?

Altmış dördüncü bölüm

Mezar kâtibinin başkanlığında toplanan Hakikat Meydanı mahkemesi, Paneb'in Bilge Kadın Işık ile sağ ekip önderi ve Hakikat Meydanı Ustabaşısı Nefer tarafından evlat edinildiğini mezar defterine kaydetme kararı aldı. Bundan sonra yazılacak tüm resmî belgelerde adı Işık ve Nefer'in oğlu Paneb olarak geçecek, onların mirasçısı olarak bilinecek, ölümlerinden sonra da fca'ların hizmetkârı olacaktı Böylesi sevinçli bir haberin köy çapında bir şölen ve birkaç günlük ek bir tatille kutlanacağı muhakkaktı; Merneptah'ın gerek mezarında gerek tapınağında yoğun ve yorucu bir iş dönemini arkalarında bırakanlara, tatil ilaç gibi geldi. Başta Burun Fened olmak üzere yontucular başları önde gelip Paneb'in önünde durdular.

- Bizler, kolay kolay gelip de özür dileyebileceklerden değiliz... Ne var ki bir halt işledik, hatamızı fark ettiğimizi bilmeni istiyoruz. Neyse, belki de artık barışmanın zamanıdır. Ne de olsa en önemlisi bir ekip olmak, bugün de ekibe kabul edildin sen.

- Söylev verme konusunda gerçekten de ustaymışsın, dedi Paneb, kollarını Fened'in boynuna dolarken.

- Bundan yıllarca önce verdiğim sözü hatırlıyor musun? dedi ustabaşı evlatlığına.

- Verdiğin sözlerin hepsini tuttun, umduğumdan da fazlasını tuttun.

- Bu dediğimi henüz yerine getiremedim. Doğrusunu söylemek gerekirse seni neyin beklediğini tam olarak anlayabilmen için, hazır olmanı bekledim.

Birden hatırladı Paneb.

- Sen... Gize Piramitleri'ni görmekten... Memfis'e gitmekten mi söz ediyorsun?

- Belleğin güçlüymüş hani.

- İyi ama... mezar, resimlerim...

- Lahit odasının kazılması sürüyor; geriye duvarları hazırlayıp kareleri çizmek kalıyor sadece. Sen yokken Kurtarıcı Şed ekibi yönetir.

Paneb babalığına öylesine güçlü sarıldı ki, neredeyse soluksuz bırakacaktı adamı .

- Ben dönene kadar, bilge kadınlıktan başka ustabaşılık görevini de üstleneceksin dedi Nefer karışma. Sana böyle bir sorumluluk yüklediğim için kendimi bağışlayamıyorum, ama artık Paneb'e piramitlerin mesajını anlama fırsatı vermenin zamanı geldi. Ne mezarda ne de tapınakta önemli bir güçlük karşılaşılabileceğini sanmam.

- Kuzey söylendiği kadar sakın mi? diye endişesini dile getirdi Işık.

- Seti'nin son ziyareti, yakında bir çaişme olacağı ihtimalinin düşünülmediğini kanıtlıyor. Hem üstelik, bir sorun çıksa da bu Memfis'i ilgilendirmez ki.

- Sen yine de dikkatli ol...

- Yanımda oğlumuz varken beni hangi tehlike ürkütebilir ki? Sadece sen ve Kenhir nereye gittiğimizi ve ne kadar kalacağımızı biliyor olacaksınız. Mezar kâtibi, yardımcılarının önderi adına bir tekne kiraladı, biz de yarın, şafaktan önce hareket edeceğiz.

- Tuhaf... bazen yolculuğunuzu tatlı bir günbatımı gibi görüyorum, bazen de beklenmedik bir fırtına gibi. Körü körüne tehlikeye atılmayacağına söz ver bana, Nefer.

Ustabaşı karısını sevgiyle öptü.

Paneb deltanın en nefis şaraplarından birini yudumlar-mışçasına çevresine bakıyor, kuzey rüzgârının az da olsa ılıklaştırdığı sığağa bayılıyordu. Teknenin burnundan bir an bile ayrılmamıştı; sanki her ayrıntısını belleğine kazıdığı yeni bir dünyayı eline alıyormuş gibi geliyordu ona.

Tepeciklerin üzerlerinde, kabaran Nil'in sularının uzağına yapılmış beyaz evlerden oluşan sevimli köyler, palmiye bahçeleri, küçük sunaklar ve etkileyici tapınakların yayıldığı sakin bir manzara, bütün bunların arasında da önemli nehir iskeleleri görüyordu.

Ne var ki bütün bu harikalar, Paneb'in şafakta karşılaştığı, doğudan gelen ışıkla aydınlanmış mucizenin yanında, solda sıfır kalırdı: firavun yüzlü ve aslan vücutlu dev bir sfenksin koruduğu, Hufu, Haef-Ra ve Menkau-Ra¹³ piramitlerinin yükseldiği Gize Platosu.

Böylesine bir güzellik, bunca ululuk karşısında dili tutulan genç dev, doğan güneşin altında pırl pırl parlayan anıtlardan uzun zaman ayıramadı gözlerini.

- Eski krallığın ululan, böylelikle hayatın kaynaklarını diriltmiş oldu, dedi Nefer. Birlik, temel okyanustan çıkan üç yüceliğe dönüştü.

- Hakikat Meydanı hizmetkârlarının mezarlarının tepesinde küçük bir piramit bulunmasının nedeni de bu mu?

- Çok mütevazı bir biçimde de olsa, bu sembol bizi altın çağındaki atalarımızla birleştirir. Piramit, ölümün olmadığı öte taraftan gelen donmuş bir ışıdır. Nefer Paneb'i dev piramitlerin tasarlandığı plan atölyesine götürdü; kurucu hükümdarlara sadakatle hizmet etmiş uluların mezarlarını onarmakla görevli taş ustaları burada çalışıyordu.

Kel kafalı, tıknaz atölye yöneticisi karşıladı gelenleri.

- Kimsiniz?

- Benim adım Suskun Nefer, bu da evlatlığım Cesur Paneb. Atölye yöneticisi bir adım geriledi.

- Sakın sen... Hakikat Meydanı'nın ustabaşı olmayasın? Nefer mührünü gösterdi.

- Ülkedeki tüm taş yontucuları senin adını bilir... Seni burada konuk etmek, bizim için büyük mutluluk!

- Paneb'e piramitlerin kutlu geometrisini göstermeni istiyorum. Köyde de yapabilirdik bunu tabii, ama bu bilgiyi bizzat anıtların karşısında almasını yeğledim.

Ders hemen başladı.

Paneb, 3'ün Osiris, 4'ün İsis ve 5'in Horus olduğu 3/4/5 üçgeninin gerçeğini öğrendi; taşın yüreğinde altın oranla harekete geçen tanrısal üçlü ya da bir yapının bütünlüğü ve doğal biçimlerdeki ahenk ilkesinin anahtarı yaşıyordu. Simetrinin yeri olmadığı mimari

dinamikler dengesini öğrendi, bir piramit gövdesinin hacmi gibi karmaşık hesapları yapmayı başardı.

Büyük bir heyecanla derslerini iyi anladığını Nefer'e göstermeye koyuldu Paneb.

- Teoride boğumlamaya çalış, oldu ustabaşının öğüdü. Sadece maddenin gerçeğine ve elinin tecrübesine güven; küçük bir sütun olsun, dev bir tapmak olsun, bütün anıtları benzersiz ve canlı bir yaratık olarak gör.

- İyi de her şeyden önce ressamım ben!

- Buraya ufkunu genişletmek için geldik, Paneb. Hakikat Meydanı'nın zanaatkarları her şeyi bilmek zorundadır, loncanın iyiliği için hangi göreve çağırılacağını kimse tahmin edemez çünkü.

Baba ve oğul her akşam güneşin Gize Piramitleri üzerinden batışını izledi, Paneb unutulmaz saatler yaşadı orada.

Firavun Merneptah sabah ayinini yönettiği Anion Tapınağından çıkarken, yakın koruma görevlisi yaklaştı yanına.

- Sarayda Suriye'den gelen bir ulak var Haşmetmeap ve sizinle olabildiğince çabuk görüşmek istiyor.

Kral ulağı kabul salonuna aldırıldı.

- Durum çok ciddi, Haşmetmeap. Dev gibi bir birlik kuzeydoğu sınırlarımızı aşarak Mısır'a saldırmaya hazırlanıyor.

- Kimlerden oluşuyor şu birlik?

- Bölgedeki casuslarımıza göre, Akalardan, Anadolululardan, Etrüsklerden, Likyalılardan, İsraililerden, Giritlilerden. Bunlara bir de Libyalılar ile Bedeviler de eklenecek. Bizi işgale, yollarının üzerine ne çıkarsa yakıp yıkmaya hazır binlerce asker.

- Neden bana daha önce haber verilmedi?

- İletişim zorlukları... Bir de o bölgelerde görevli memurların gördüklerine inanmamaları. Diplomatlarımız Büyük Ramses'in anısının böylesi bir birliğin oluşmasına izin vermeyecek kadar güçlü olduğunu düşünüyordu.

Merneptah zaman geçirmeden Savaş Konseyi'ni topladı, Suriye'den gelen haberci konsey üyelerine düşmanın durumu ve silahları konusunda bildiği tüm ayrıntıları anlattı.

- Ne öneriyorsunuz? dedi Firavun.

- Sonuç verecek tek bir strateji var, dedi generallerin en yaşlısı. Birliklerimizi sınıra yığarak düşmanın geçmesini önlemek. Meslektaşları yaşlı generali başlarını sallayarak onayladı.

- Eğer böyle davranırsak, dedi Merneptah, karşımızdakiler kendilerini bizim korumamızda sanan birçok köyü yağmalar, birçok sivil de öldürür.

- Bunlar savaşın cilveleri, Haşmetmeap.

- Bir şey yapmamak yolunu seçerek, General, yenilgiyi kabul etmiş oluruz! Başka bir

strateji uygulayacağız: düşman ilerlerken ona saldırmak; Filistin'e saldırmak.

- Bu son derecede gözü pek bir manevra olurdu, Haşmetmeap, hem...

- Ben kararımı verdim, General, darbenin hızlı ve güçlü olması için tüm birliklerimizi savaşa süreceğiz.

Merneptah'ın yaveri, başka bir ulağın da acilen görüşmek istediğini bildirdi firavuna. Kuzeydoğu sınırının askerî güvenlik sorumlusu Savaş Konseyi önünde konuşmaya çağrıldı.

- Son derecede endişeliyim, Haşmetmeap! Libya kabileleri bir federasyon kurdu. Hiç kuşku yok amaçlan bize saldırmak!

Deltanın hem doğusu hem de batısı tehdit altında, Mısır'ın kuzeyi zararsız kurtulamayacağı bir kapana kısılmış. Binlerce yıllık bir uygarlık yıkılma tehlikesiyle karşı karşıyaydı...

- Senin görüşüne göre Libyalıların saldırıya geçmek için ne kadar zamana ihtiyaçları var?

- Yaklaşık bir ay... Tabii eğer amaçları, casuslarımızın da kuşkulandığı gibi, Memfis'se.

Savaş Konseyi'nin üyeleri ürperdi.

- Kenti korumak için Teb birliklerini takviye olarak çağıralım, diye önerdi içlerinden biri.

- Söz konusu bile olamaz, diye kestirip attı firavun. Eğer Nübyeliler de kargaşadan yararlanıp ayaklanmaya kalkarsa, Teb savunmasız kalır.

- Ama, Haşmetmeap...

- Kararım değişmedi. Koalisyonu yıkmamız, sonra da hızla Filistin'den dönüp Memlis'i Libya saldırısından kurtarmamız için bir ayımız var. Mısır'ın devamı bu bir aya bağlı.

Altmış beşinci bölüm

Paneb'e geometri kurallarını öğrettikten sonra, yontucular onu Nefer'le birlikte eski kenti, Mısır'ın ilk başkentini ziyaret etmeye davet etti. Ustabaşının manevî oğlu duvarlar beyaz eski kaleyi, Ptah, Hathor ve Neith tapınaklarını, kral sarayları ile zanaatkarlar mahallesini ziyaret etti; akşama doğru da birasının soğukluğuyla ünlü bir tavernaya girdiler.

Neşeli topluluk gülünç öykü konusunda da yoksul sayılmazdı; Paneb bildiği hikâyeleri anlatmaya henüz başlamıştı ki, peşinde on kadar askerle beraber bir subay girdi tavernaya.

- Susun! diye bağırdı. Herkes dikkatle beni dinlesin. Endişeli gözler subaya döndü.

- Her an bir Libya saldırısı beklediğimiz için, Memfis kışlalarındaki birlikler alarma geçirildi. Durumun ciddiyetini göz önüne aldığımızda, kenti korumak için olabildiğince çok gönüllüye ihtiyacımız olacağını gördük; eğer kent düşmanın eline düşerse bütün halk kılıçtan geçirilecek. Gereken cesareti göstereceğinizi umuyorum.

Nefer de diğerleri gibi kalkmaya davrandı, ama Paneb elini babalığının omzuna bastırarak, kalkmasına engel oldu.

- Sen değil, Baba. Sen Hakikat Meydanı'nın ustabaşısı-sın, bu yüzden hayatını tehlikeye atamazsın.

- Ya sen? Sen de ressamısın ve...

- Ben savaşta ölürsem, Kurtarıcı Şed işimi tamamlayabilir. Memfisli yontuculardan biri, arkadaşları adına konuştu.

- Paneb haklı, dedi. Subay da kabul edecektir bu açıklamayı. Herkes kralın Hakikat Meydanı'na verdiği önemin farkında. Senin yerin orası, Nefer.

- Ama Paneb benim ekibimin üyesi ve...

- İyi ya işte, diye araya girdi Paneb. Loncanın onurunu kurtarmak da benim görevim olsun. Hiç endişelenme, Libyalılar burada sıkılmaya bile vakit bulamayacak.

Savaşın en önemli anında, düşman ittifakının şefleri kimin kimden daha üstün olduğunu tartışır, şimdiden avuçlarında gördükleri inanılmaz hazineleri aralarında bölüşmeye çalışırken, Merneptah birliMerinin tümünü savaşa sürerek, hızlı ve güçlü bir darbe vurdu.

Mısır birinci ordusu doğudan, ikinci ordu güneyden, üçüncü ordu da batıdan saldırdı. Dördüncü ordu yedek bekletildi, zafere çok az kalmışken takviye olarak sürüldü. Zaten şaşkın olan, üstüne üstlük çelişkili emirler alan müttetikler, fazla olgun bir nar gibi parçalanıp dağıldı. Mısırlılar kaçaklardan bazılarının sığındığı Gezer ve Askalon kentlerini kuşattı; kimile-riyse kaçmayı başardı, Memfis'in güneyinde, Fayyum'da toplanmış Libya birliklerine katıldı. Kral ordusuna soluk alacak zaman bile tanımadı. Suriye ve Filistin'deki son direniş yuvaları da yok edildi, bölge yeniden denetim altına alındı; sonra da cebrî yürüyüşle Memfis'e geçildi.

Beyaz duvarlı kalenin girişinde oğlu Seti bekliyordu hükümdarı.

- Memfis her türlü saldırıya direnecektir, Haşmetmeap.

- Burada oturup beklemeyelim, dedi firavun. Bize ilk zaferimizi sağlayan stratejimizi uygulamaya devam edelim.

- Memfis'i savunmasız mı bırakacağız?

- Bu gece, Tanrı Ptah düşümde bana göründü, tüm korkumu, endişemi yok eden bir kılıç verdi. Öncüler Libyalıların kesin yerini bildirsün, onlar saldırıya geçmeden gidip ezelim düşmanı.

Son bir toplantıdan sonra nihayet karar alabilmişlerdi, on bin Libyalı savaşçının başında Memfis'i alacak olan, Mer-ye kabilesinin önderiydi. Mısır'ın kuzeydoğusundaki koalisyonun yerle bir olması da sarsmamıştı Merye'nin kararlılığını. Savaş çetin geçmiş, Mısır askeri hem kayıp vermiş hem de yıpranmıştı, üstelik Memfis de savunmasızdı. Memfis savunmacıları örgülü saçlarına iki büyük tüy takılmış, sakallı ve dövmele binlerce savaşçının korkunç çığlıklarını duyduklarında korkudan ne yapacaklarını bilemeyecek, uzun süre direnemeyeceklerdi.

Memfis'i aldıktan sonra da Heliopolis'i yağmalayacaktı Merye; böylece düşmanın tüm direncini kıracağına inanıyordu. Sonra öteki zaferler de gelecek, tüm delta ele geçirilecek ve güneye, Nübye'ye dönelecekti.

Koalisyonun yıkılması Libya önderini çok şaşırtmamıştı; koalisyonun amacı Mısır'ı gücünü kırmak, ordularını Memfis'in uzağına çekerek Libya saldırısına imkân hazırlamak değil miydi zaten?

Yüzyıllar boyu süren hakaretlerin öcünü alacaktı Merye. Libya tarihte ilk kez Mısır'ı yenecek, hazinelerine el koyacaktı. Mızrağını kalbine gömerek Merneptah'ı kendi elleriyle öldürecek, aile üyelerinden hiçbirine de acımayacaktı: Mısır hanedanı tarihe gömülecekti! Mısır'ın yeni kralı Merye olacaktı bundan böyle.

Genellikle her mayıs sonundaki gibi, kavurucu bir sıcak hüküm sürüyordu üçüncü mevsimin üçüncü ayının üçüncü gününde. Bilekleri zincirlerle dolu Merye çiçeklerle süslü göz alıcı bir elbise giymiş, kılıcının kayışını çapraz asmıştı göğsüne. Kemerinde de bir hançer ile kısa bir pala vardı. Berberi sakalını sivri kesip gür saçlarını da üçe ayırmış, ortadakini örüp sararak üstüne iki devekuşu tüyü dikmişti.

Zaten taşmakta olan cesaretlerini daha da artıran mükellef bir öğle yemeği yemişti Libya askerleri; artık sadece hareket emrini bekliyorlardı. Merye çadırından çıkarken, dörtnala ordugâha gelen bir süvari atından atladı, önderinin önünde dikildi.

- Mısırlılar... burada!

- İzcileri mi?

- Hayır, bir ordu, dev gibi bir ordu. Başlarında da bir firavun!

- İmkânsız! Filistin'den bu kadar çabuk dönmesi imkânsız!

- Kuşatıldık!

İlk oklar fazla kurban almadıysa da Libya ordugâhına korku salmaya yetti. Merye dört bir yana dağılan adamlarını toplamakta güçlük çekiyordu. Okçuların yoğun ve kesintisiz

atışlarının korumasında, ilk piyadeler derme çatma engelleri aşıp ordugâha girmişlerdi bile.

- Kanala, çabuk!

Ordugâhı savunmaya kalkmak, intihar olurdu. Teknelere ulaşmak ve kaçmak gerekecekti. Göğe yükselen alevler, Merye'yi olduğu yerde durdurdu. Firavun her yandan saldırmış, tekneleri de ateşe vermişti. Libyalıların önderinin çevresindeki askerler durmadan ilerleyen, hızla yaklaşan düşman karşısında eriyip düştü. Savaş altıncı saatine girmiş, çarpışmanın sonu yaklaşmıştı. İlk şaşkınlığı atlatan Libyalılar toparlanmış, düşmanın aman vermeyeceğini düşünerek kendilerini korumaya girişmişlerdi. Merye son gücünü toplayarak bir karşı saldırıya geçmek, kuşatmayı yararak kurtulmak amacındaydı.

Çılgınlar gibi eğlenen Paneb nhümlann üzerinde fareler gibi kaçışan Libyalıları görmüş, elli kadarının peşinden koşup yakalamıştı. Kılıç ve hançerler düşmanını bir yumrukta bayıltmadan önce kolunu kıran genç devi korkutmaya yetmiyordu. Piyadenin şaşkın gözleri önünde, şurada burada tutsaklardan tümsekler yapmaya girişmişti Paneb.

Libya ordugâhı alevler içindeydi, duman yeniklerin kaçmasını kolaylaştırıyordu. Paneb o yönde kaçmak gafletinde bulunanlardan on kadarının ayaklarını kaşla göz arasında yerden kesti.

İçlerinden göz alıcı elbise ve değerli sandaletler giymiş iriyan olanını gözüne kestirdi. Yürüyemeyecek kadar ürkmüş bir atın koşulu olduğu savaş arabasına binmeye çalışıyordu. Hayvan kişneyerek şaha kalktı, Libyalı arabaya binmekten vazgeçti.

- Hey, sen! diye haykırdı Paneb. Teslim ol, yoksa kemiklerini kırarım! Merye mızrağını savurdu, ama kolu titredi, kargı genç devin omzunu sıyrıp geçti. Paneb öfkeleni, neredeyse onu yaralayacak olan vahşinin üzerine atıldı. Libyalılardan biri önderinin kaçışına yardıma kalkıştıysa da, Paneb bir dirsekte burnunu patlattı adamın. Merye ürkmüş, daha iyi koşabilmek için değerli sandaletlerini çıkarmıştı. Ardındaki Libyalı kanıyla islanan yerde iki devekuşu tüyünü ezdi, bir sıçrayışta Merye'ye yetişti.

Zafer henüz kazanılmıştı, ama firavuna ayrıntılı bir rapor vermek ve gereken hesaplan yapmak için bir kâtip ordusu göreve başlamıştı bile. Başkâtip adamlarının Mısır'ın geleceğini kurtardıkları savaş alanına bakan firavunun karşısına çıktı.

- Daha sonra yapacağımız denetlemelerde bir farklılık çıkmazsa, Haşmetmeap, işte düşmandan ele geçirilenlerin ilk listesi: 44 at, 11 594 öküz, eşek ve koç, 9 268 kılıç, 128 660 ok, 6 860 yay, 3 174 bronz kap, 531 altın ve gümüş mücevher ve 34 parça kumaş. 9 376 Libyalı öldürüldü, 800'ü tutsak edildi, diğerleri kaçmayı başardı.

- Tutsaklara birini daha ekleyin, şeflerini! diye güçlü buses duyuldu. Paneb tir tir titreyen Merye'yi önüne katmış, ite kaka getiriyordu.

Beriki bağışlanmak için Merneptah'ın ayaklarına kapandı.

- Seni tanıyorum, dedi kral genç deve. Sen Hakikat Meydanı zanaatkarlarından değil misin?

- Ben Suskun Nefer ile Bilge Kadın Işık'ın oğlu Paneb'im, Haşmetmeap, diye cevap verdi

ressam eğilerek.

- Burada ne anyorsun?

- Nefer bana piramitleri ve Memfis'i göstermek istemişti... Tanrıların

bağışlayıcılığı bu savaşa katılmama ve kaçmaya çalışan bu alçağı yakalamama izin verdi.

Panab'in başarısı hızla tüm ülkeye yayılacak, Hakikat Meydanı'nın firavunun askerlerinin yanında çarpışmaktan çekinmediği her yerde duyulacaktı.

- Sana önemli bir görev veriyorum, Panab. Bir kâtip sana üzerinde Libyalılara karşı, ışığın karanlıklara karşı zaferinin öyküsünün yazılı olduğu bir papirüs verecek. Buradan Karnak'a gideceksin, papirüsteki öyküyü Amon Tapınağı'nın

yedinci sütun avlusunun doğu duvarının üzerine kazıyacaksın. Yüreklerimizi yönlendirdiği ve kollanmızı güçlendirdiği için ona şükranlarımızı sunalım. Sessiz bir dua, İki Ülke'nin korunmuş bir barışı yudumladığı sıcak mayıs akşamının mavi göğüne yükseldi.

Altmış altıncı bölüm

Elefantın valisinin mektubu çok ciddiye. Güvenilir kaynaklardan alman haberlere göre Nübye'de bir ayaklanma hazırlığı yapıyordu. Birçok kabile Mısır'ı güneyden işgal etmeye başlayarak, kuzeydeki saldırganlarla birleşmek için fırsat kolluyordu. İşte o zaman pazarlığa oturmanın, parçalanmış devin leşini paylaşmanın zamanı gelecekti onlara göre.

Mehi, belki de Teb birliklerine deltada ihtiyaç duyacak firavunun emri olmadan harekete geçemiyordu; bu nedenle garnizonlarına alarm emri verip, kesin talimat almak üzere Per Ramessu'ya bir adamını göndermekle yetindi. Prens Amenmes'in gelişi bütün endişeleri dağıttı.

- Tam bir zafer, General! Libyalılar ve müttefikleri yok edildi! Firavunun stratejisi harikalar yarattı. Düşman saldırmadan önce düşmanın üzerine atılmak! Haberler Mehi'nin endişesini gideremedi.

- Sanki hoşunuza gitmedi gibi, General... Merneptah'ın zaferi sizi sevindirmede mi?

- Tabii sevindirdi, hem de yüreğimin derinliklerine kadar, ama ufukta yeni bir tehlike var: Nübye'de ayaklanma.

- Firavun böyle bir gelişmeyi tahmin etmişti, ben de zaten size firavunun emirlerini iletmek için geldim. Teb'de mümkün olduğunca az asker bırakarak, hemen saldırıya geçmek. Komutayı paylaşacağız.

Eğer Merneptah Prens Amenmes'ten başka birini gönder-memişse, cesur ama düzensiz Nübyelilerin hakkından gelmek için Mehi'ye ve güçlü Teb ordusuna güvendiği anlamı çıkardı bundan. Böylesi bir macera generali heyecanlandırıyordu; üstelik Dakter'in geliştirdiği yöntemlerle üretilen yeni temrenler ile kısa palaları da denemiş olacaktı.

- Adamlarım harekete hazır, Prens.

- Bu benim ilk zaferim olacak, General.

Yardımcılar, kulaktan kulağa yayılarak inanılmaz boyutlara varan maceralarını duydukları Paneb'i alkışlarla karşıladı. Sonra da Hakikat Meydanı'nın iki ekibinin üyeleri karşıladı dev ressamı.

- Duyduğuma göre yüz Libyalı öldürmüşsün? diye sordu Güçlü Naht.

- Kimseyi öldürmedim, bazılarını tutsak ettim, aralarında şefleri de vardı.

- Firavunu gördün mü? diye sordu Pişkin Somun Pay.

- Beni zaferinin öyküsünü Karnak'ta bir duvarın üzerine kazımakla görevlendirdi. Zanaatkarlar ustabaşına yol açmak için kenara çekildi.

- Beni Teb'e giden bir tekneye zorla bindirdiler, dedi Nefer. Oysa ben Memfis'te kalmak istiyordum.

- Meslektaşların kusursuz bir karar vermiş, dedi Paneb. Sana söz verdiğim gibi, korkulacak bir duruma düşmedim hiç. Üstelik firavun benim aracılığım la loncayı ödüllendirmeye karar verdi.

- Bize nefis yiyecekler ile seçkin şaraplar mı gönderiyor? dedi Neşeli Renupe.
 - O dediklerin yarın burada olacak. Bir de bir kısmından aletler yapacağımız değerli madenler gönderiyor.
 - Ya öteki kısmından? diye merak etti Burun Fened.
 - Aramızda bölüşeceğiz.
 - öyleyse, dedi Cömert Didya. Zengin olacağız demektir!
 - Ben, diye kestirip attı Somurtkan Karo. Kendime bir süt ineği alacağım.
- Her biri yüksek sesle varlıklı zanaatkar tasarısını anlatırken, Paneb kocasının maceralarından gururlanmış Lekesiz Uabet'in getirdiği oğluna sarıldı.
- Bir ara çok korktum, dedi Uabet, ama geri döneceğinden emindim.
 - Senin gibi ufacık bir kadın bile yenerdi o Libyalıları! Kaçmaktan başka bir şey bilmiyorlar, tek korkutucu yanları, dövmeleleri. Aperti'ye şeflerinin iki tüyünü getirdim; o tüylere bakarak hiçbir zaman kaçmamak gerektiğini hatırlar.
 - Bir kahraman oldun artık, dedi Kurtarıcı Şed, sesinde az da olsa bir alaycılıkla.
 - Libyalıyı yere çalmadan önce ne düşünüyordum, biliyor musun, kral mezarında yapılması gereken resimleri.
 - Sen yokken, hiç ilerleyemedim.
 - İpuy ve Renupe Karnak hiyerogliflerini kazmada yardım ederler bana, sonra da zaman kaybetmeden Krallar Vadisine dönerim. Kafamdaki renkleri bir görebilseydin...
- Paneb Kurtarıcı Şed'in gözlerinde öğrencisini görmekten kaynaklanan bir rahatlama belirlediğini sandı. Yanıyordu kuşkusuz.
- Kutlamalar bütün gece sürdü; bazı aşırılıklarına rağmen herkes Paneb'in loncanın vazgeçilmezlerinden biri olduğunu anladı. En kararlı rakipleri bile Paneb'in kahramanlıklarıyla onları zengin ettiğini kabul etmek zorunda kaldı. Yatak odasına ilk giren Nefer oldu. Yorgundu, yatağa uzanmak üzereydi, ama Işık'ın sesiyle olduğu yere mihlanıp kaldı.
- İlerleme, lütfen ilerleme!
- Işık bir kandil yaktı, kandili yukarı kaldırdı.
- Fitilin ışığında, yastığın üzerinde saldırmaya hazır, dev bir akrep gördüler. Ustabaşı yatağa uzanmış olaydı, iğneyi ensesine yiyecek ve kurtulamayacaktı.
- Usulca gerile, dedi bilge kadın.
 - Gidip bir sopa getireyim.
 - Onunla savaşmaya kalkma... İçinde kötü bir enerji var. Benim duyduğum da, işte o enerjydi.
- Bilge kadın ilerledi, akrep de öyle.
- Hareketsiz kal, ağzını kapatıyorum! dedi Tanrıça İsis tarafından söylenmiş eski bir

nakaratı tekrarlayarak. İçindeki zehir dunsun, yoksa Horus'un elini keserim, Seth'in gözünü kör ederim. Sakin ol, öfkeli Seth'in zanaatkarların efendisi

Ptah'nın önünde durduğu gibi sakin ol! Zehrini kendine çevir, geldiğin karanlıklara dön!

Canavar kendine döndü ve sanki küçülmeye başladı. Birden bilge kadım da şaşkırtacak bir şiddetle kendini soktu ve İşık'ın gözlerinin önünde öldü. Bilge kadın akrep leşini yaktı.

- Biri bu canavarı odamıza soktu, dedi sonunda. Sokmadan önce de dağda akrep tarafından sokulmaktan kurtulmak isteyen tüm zanaatkarların bildiği bir büyüü yapü. Akrebi daha da büyütme, daha saldırgan olmasını sağlamak için kelimeleri ters çevirdi.

-Yine şu gölge yutucusu... Zarar vermesini ne zaman engelleyeceğiz?

- Artık vazgeçemeyecek kadar ileri gitti. Bundan böyle, İsis'in düğümünü temsil eden bir muska taşıyacaksın üstünde; muskanın içine de seni koruyacak büyülerin yazılı olduğu minicik bir papirüs sıkıştıracağım.

Uygun rüzgâr, Mısır donanmasının güneye gidişini hızlandırıyor. Mehi gemilere sanki uzun ve çetin savaşa hazırlanıyormuşçasına, önemli miktarda erzak yükletmişti. Prens Amenmes bile cephanesinin gemisinde istiflenmiş okların, yayların, mızrak ve kılıçların sayısı karşısında şaşkırmıştı.

- Epey ilerledik, dedi general Amenmes'e. Temrenler de artık en azından okların kadar sağlam ve sert, bir zırhı delegecek güçte. Kılıçların keskinliğini gördüğünüzde şaşkıracaksınız.

- Bu kadar çok yeni silah... Olağanüstü bir şey bu!

- Nübyelileri bize getirmemize yarayacak bu silahlar... Bu silahların, hiç olmazsa belirli bir süre için, sadece Teb birliklerinin kullanımında kalması gerektiğini düşünmüyor musunuz?

- Bu çok bilgece bir düşünce, General.

Amenmes ona son derecede önemli bir askeri sırrı açan Mehi'nin davranışına giderek daha çok hayranlık duyuyordu. Merneptah'm tahtı boşalır boşalmaz, Seti ile oğlu arasında amansız bir savaş çıkacaktı; oysa Amenmes babasının bilmediği için daha da önem kazanan bir üstünlüğe sahipti şimdi. Mehi hangi tarafta olacağını seçmişti, gençliğin ve hırsın yanında yer alacaktı, Amenmes tahta çıktığında bu seçimi kuşkusuz unutmuyacaktı.

- Manzara harika ama ürkütücü, dedi prens. Bu palmye ağaçlarının arasına okçular saklanmış olabilir.

- Önden atlı izciler çıkardım. Bazıları Nü boyunca giden yolu, bazıları da çöl yolunu araştırıyor. Düşmanı görür görmez geri dönüp bize haber verecekler.

- Adamlarınız kendilerine çok güveniyor...

- Onlar sadece en ufak bir tehlikede atılmaya hazır iyi eğitilmiş askerler. Bu da yıllardan beri uyuyan garnizonları yeniden harekete geçirmek için uyguladığım reformların sonucu.

Amenmes generale hayrandı. Sarayında sadece onunki gibi sağlam kişilikli insanlara yer verecekti. Uzakta, bir toz bulutu. Bir izci.

Atlının verdiği ayrıntılı rapor sayesinde Teb birlikleri Nübye kampına baskın düzenledi. Yeni silahları da ürkütücü olduklarını kanıtladı; oklar ile mızraklar Nübye kalkanlarını kolayca delmiş, kılıçlar da düşman silahlarını kırıp parçalamıştı.

Tüm cesaretlerine rağmen, uzun süre direnemedi siyah tenli savaşçılar, kısa süre sonra tüm ısrarlara rağmen teslim olmayan, kendini korumaya yeminli bir avuç Nübyeli kaldı ayakta.

Mehi okçularına çekilmelerini buyurdu, bu hareket karşısında Nübyeliler hayatlarının bağışlanacağını düşündü.

Oysa general sadece yeni okların menzilini merak etmişti. Gördüğünden memnun oldu, çünkü normalde zarar veremeyecek kadar uzaktan çekilen yaylar hiçbir Nübyeliyi hayatta bırakmadı.

Katliamı öğrenen ikinci asi kabile silahlarını bıraktı, şefleri gelip bağışlanmaları için Mehi'ye yalvardı. Mehi karan Prens Amenmes'e bırakınca beriki asilere karşı güçsüzlük göstermemek gerektiğini söyledi, isyankârların ömür boyu altın madenlerinde çalıştırılmasını buyurdu.

- Prens, dedi general büyük bir saygıyla. Krala Nübye ayaklanmasını bastırdığınızı, Mısır'ın güneyden gelecek yeni bir tehlikeden korkması için hiçbir neden kalmadığını yazabilirsiniz. Adamlarım ve ben Per Ramessu'da olduğu kadar Teb'de de parlak şöenlerle karşılanacak bu başarınız için sizi kutluyoruz.

Müstakbel firavununun ilk zaferi... Amenmes kişiliğini açık bir kitap gibi okumayı başaran generalin sözlerini büyük bir zevkle dinledi.

Altmış yedinci bölüm

Paneb ustabaşının peşinden, is yapmayan kandillerle aydınlatılmış Merneptah'm mezarına giden dümdüz koridorlara girdi.

İki adam, biri doğuda, öteki de batıda iki sıra sütunun taşıdığı kubbeli büyük salonun eşiğinde durdu. Kuzeyde de güneyde de krallık hazinesinden parçaların yer alacağı dört küçük oda oyulmuştu. Doğu ve batı duvarlarına oyulmuş on altı girintiye de, gündün güne, geceden geceye, diriliş esrarının insanların gözlerinden uzak gerçekleştiği lahit salonunu koruyacak heykelcikler dikilecekti.

Geniş odanın ötesinde, en küçüğü, ekseni oluşturan kayaya saplanan üç küçük odacık vardı.

-Yontucuların işi tamamlandı, dedi Nefer. Son odanın dışında bu duvarları canlandırmak çizimciler ile ressamların görevi.

- Mezar tamamlanmayacak mı?

- Vadidekilerin tümü gibi, sadece görüntüde. Ebedî bir eve son kez bakmak insana düşmez; bu sadece görünmez ile kaya ananın ayrıcalığı.

Süslenecek yüzey oldukça genişti, Paneb içinden henüz dilsiz olan bu duvarları canlandırma arzusu taşıdığını hissetti.

- Ressamlara ne kadar süre vereceksin?

- Şed'in seçtiği sembolik biçimlerin uygulanması özellikle güç olacak, ama buranın boyutlarıyla çok uyumlu görünecek. Biz burada gökte sayılırız, burada zaman tutulmaz; önemli olan, eserin kusursuzluğu.

Alü yaşındaydı, ama bir yetişkin kadar iriydi Aperti. Çılgınca bir iştahı vardı. Başlarına geçtiği oyun arkadaşlarının direncini kırmak için babasından öğrendiği yumruk oyunlarına başvurmaktan da çekinmiyordu.

Oysa oğlunun eğitimi konusunda kesin kararlara varan Paneb için Aperti'nin bu ilk başarıları yeterli değildi. Hakikat Meydanı'nın diğer çocukları gibi, okuma yazma öğrendikten sonra istediği mesleği yapmak için köyden ayrılmakta özgür olacaktı; kimileri Karnak'taki kâtip okulunda öğrenimlerine devam ederken, bazıları toprak kâhyası oluyor ya da zanaatkar olarak kente yerleşiyordu. Dışarıya çıkmak isteyen kızlar da genellikle seçkin eğitim görmüş bir kadınla evleneceğine memnun, iyi kocalar buluyordu. Kızlardan çalışma hayatına atılanlar da vardı.

Paneb Aperti'nin okuldaki başarısı konusunda son derecede katıydı; bazen beceremediği alıştırmaları yeniden yaptırdığı da oluyordu oğluna. Bununla beraber çanak boyamayı, sandalet yapmayı, mutfakta annesine yardım etmeyi, ihtiyacı olan herhangi bir zanaatkarın imdadına koşmayı da öğretiyordu. Küçük Aperti'yi sırtında ağır bir su testisi taşıırken gören Lekesiz Uabet, müdahale zamanının geldiğine karar verdi.

- Oğlundan, yapabileceğinden fazlasını istediğini düşünmüyor musun, Paneb?

- Gençken, insanın gücünü fazla idareli kullanmaması gerek. Bu bacaksızda satabileceği

kadar çok güç var, kuvveti birinin işine yararsa hayatı daha çabuk öğrenir. Yumuşak eller ile yorgun ayaklar insanı beceriksiz kılar.

- Aperti daha altı yaşında!

- Şimdiden alü oldu bile... Talihi varmış, Kararlı Gau ve Pişkin Somun Pay ona hesap öğretmeyi kabul etti. Aperti'nin akli çoğu zaman havada olduğundan, parmaklarına vurulacak birkaç sopa iyi gelecek, sırtındaki gözü de açacaktır. Mutfaktan çıkan yumurcak, yumruğunu babasının baldırına gömdü.

- Çok yumuşak, oğlum! Senin idman yapmaya ihtiyacın var. Gel de biraz yumruklaşalım.

Merneptah'ın mezanndaki ölüm odasının duvarları ile tavanları olağanüstü karmaşık süsleri kabule hazırды. Kurtarıcı Şed, boyutlarıyla genç ressam Paneb'i bile şaşırtan bu projeyi gerçekleştirmek için tüm becerisini konuşturmuştu. Genç ressam belki de yeteneklerini bile aşabilecek bu göreve hazırlanabilmek için, geceyi tarlalar boyunca uzayıp giden bir kanalın kıyısında, tek başına geçirmeye karar vermişti. Güneş batıyordu, çiftçiler sürülerini tarlalardan getiriyor, flüt sesleri batan güneşin sıcağına karışıyordu.

Sulardan çıktığında, masalların bahsettiği tehlikeli tanrıça sandı Paneb onu, erkekleri baştan çıkarıp yollarını şaşırtan, türküler söyleyip kollarında ölüme götüren kötü tanrıça.

Sonra, sonra çıplak vücudunu örten uzun kızıl saçlarından tanıdı onu. Firuze'nin salınışları öylesine tahrik ediciydi ki, ona doğru atıldı Paneb. Tam dokunacağı sırada, sevgilisi elinden kurtulup kanala daldı.

Erkeğinden daha yavaş yüzüyordu kuşkusuz. Ne var ki çok daha çevik, çok daha esnekti hareketleri. Birkaç kez Paneb onu yakaladığını sandı, ama hemen elinden sıyrılıp kaçtı. Sonra yakalanmayı kabul etti, birlikte, birbirlerine sarılmış ve arzudan çıldırarak gibi suyun yüzeyine çıktılar. Yüzleri batan güneşin son ışınlarında yıkanırken tutkuyla sevişip, kıyıya uzandılar.

- Sularda tehlikeli yaratıkların yaşadığını, onları kovmak için bütün büyüleri bilmek zorunda olduğunu unuttun mu, Paneb?

- Hangi büyüleri duymak istiyorsun?

- Küçük ailesinin sıcaklığında uyuyamayan ressamınki-ni. Bir firavunun diriliş odasını süsleme ayrıcalığına kavuşmuş çok az insan vardır. Enerjini bayağı faaliyetlerde harcayarak böylesine inanılmaz bir fırsatı heba ettiğini düşünmüyor musun? Karısını sevecek, ailesine iyi babalık edecek sürüyle insan var. Oysa sen, sonsuzluk sembollerini Krallar Vadisi'nin yüreğinde yaşatmak için Şed tarafından seçildin.

Paneb gözlerini yumdu.

- Sana, beni bekleyenlerden korktuğumu söylesem, inanır mısın? Ustabaşırın gösterdiği o salon ile Şed'in eskizleri hiç aklımdan çıkmıyor... Düşümü gerçekleştirdim, çizmeyi ve boyamayı öğrendim, ama bu mezar benden daha fazlasını istiyor. Belki de canlı çıkamayacağım oradan... İşte bu yüzden, öğrendiklerimi oğluma anlatmaya çalışıyorum. Anladın mı?

Cevap alamayınca, gözlerini açtı. Firuze yoktu.

Bir an iki su arasında yaşayan ürkütücü ruhun kurbanı olup olmadığını düşündü; ama Firuze'nin ne yaptıkları, ne de sözleri onu boşluğa çekmek için yapıp söylenenlerden değildi.

General Mehi Per Ramessu Sarayı'nın büyük kabul salonunda, Nübye'de uyguladığı barış girişimlerini ve yönetimi altındaki Teb bölgesinin malî durumunun iyiliğini anlatmak için Firavun Merneptah'ın huzuruna çıkmıştı. Anlatılanları dalgınca dinleyen firavun hiçbir yorumda bulunmadı ve Mehi'nin raporu biter bitmez de kalkıp dairesine çekildi.

Umudu kırılan ve endişelenen Mehi ağır adımlarla saraydan çıkarken Seti'yle karşılaştı.

- Canınız sıkılıyor gibi görünüyorsunuz General! Oysa Per Ramessu'da sadece iyiliğinizden bahsediliyor.

- Dürüst olmak gerekirse raporumun firavunu tatmin etmediği izlenimine kapıldım.

- Raporunuzu eleştirdi mi?

- Tek bir söz bile söylemedi.

- Öyleyse endişelenmeyin! Babamın diplomasiyle arası hoş değildir. Memnun olamadığında dili kılıcı kadar keskin olur.

Seti sesini alçalttı.

- Aramızda kalsın, firavun bu günlerde biraz rahatsız. Kabullerini en aza indirdi, sizi görmesi bile size verdiği değeri kanıtıyor. Bu ayrıcalığa kavuşamayan birçok yönetici var.

- Hükümdarımızın sağlığının her geçen gün daha iyiye gideceğini umarım...

- Hekimlerimiz çok yetenekli, babamm bünyesi de çok sağlam, ama hepimizin kaderi tanrıların ellerinin arasında değil midir? Anlatın bana General, söylenenlere bakılırsa askerleriniz Nübye'de herkesi hayran bırakmış.

- Cesaretleri gerçekten de örnek olacak gibiydi.

- Oğlum Amenmes gerçekten onlara layık davranabildi mi?

- Büyük bir istekle savaşa girdi, onunla gurur duyabilirsiniz.

- Bana büyük bir iyilik yapmak ister miydiniz, General?

- Eğer mütevazı yeteneklerim buna izin verirse...

- Gençliği ve tecrübesizliğinin Amenmes'e yanlış tepkiler verdirmesinden çekiniyorum. Bu yüzden gelecek belirginleşin-ceye kadar, onun başkentten uzaklaşması gerektiğini düşünüyorum... Sizin niteliklerinizde bir erkeğin oğlumun olgunlaşmasına, sorunluluklarının bilincine varmasında yardımcı olabileceğini düşünüyorum. Amenmes Teb'de hoş vakit geçirecektir, bundan eminini. Böylesine güzel bir kentte Tanrı Amon'un koruması altında yaşamak... bunu kim istemez ki?

- Demek, sürgüne gönderiliyorum! diye bağırdı Prens Amenmes.

- Babanızın sizi cezalandırmak için Teb'e gönderdiğini sanmıyorum, en azından böyle bir şey hissetmedim, dedi Mehi.

- Beni aptal yerine koyuyor, birbiri peşi sıra önemli gelişmelerin yaşanacağı saraydan uzaklaştırmak istiyor beni! Kralın rahatsız olduğunu, hekimlerin sağlığı konusunda umutsuz olduğunu bilmiyorsunuz kuşkusuz. Seti ve hırslı karısı daha şimdiden tacı başlarında görüyor olmalı!

- Belki de öyle, ama neden umutsuzluğa kapılıyorsunuz? Eğer babanız böyle bir karar aldıysa, sizi tehlikeli bir rakip olarak görüyor demektir. Doğru, Teb başkentten uzakta, ama Tann Amon'un kenti Büyük Mısır'ın tümüne hâkim, Firavun ne Karnak'ın tansal efendisinin korumasından, ne de buranın zenginliklerinden vazgeçemez. Ülkenin dengesi kuzey ile güneyin birleşmesine dayanmıyor mu?

- Teb'in bana bağlı kalacağını, babama karşı ayaklanmayı bile göze alacağını mı söylemek istiyorsunuz?

- Merneptah hayattayken, onun emirlerine kesinlikle uyacağım. Amenmes gülümsedi.

- Teb'e göğsüm sevinçle dolu olarak geleceğim, General. Sizin gibi bir müttefikim varken, gelecek hiç de sandığım kadar karanlık değil. Üstelik Per Ramessu'da davamı destekleyecek kadar taraftarım da olacak.

Mehi baba ile oğul arasında yaşanacak taht savaşından kimin galip çıkacağını merak ediyordu. Mantık Seti'yi gösteriyordu, ama genç Amenmes'in hırsı gün geçtikçe daha da artıyordu. Bu çatışmada kim kazanırsa kazansın, generalin görevi kaybetmemek olacaktı.

Altmış sekizinci bölüm

Kurtarıcı Şed, Merneptah'ı mavi ve altın şeritli çok eski perukayla gösteren portreyi tamamlamıştı. Sonra da hükümdarın karşısına dikilmiş altın renkli kobranın son düzeltmelerini de yapü. Gözleri bitkin, Paneb'in ışığın dirilişinin üç aşamasını betimleyen üç biçiminin yer aldığı ana resmin son ayrıntılarını çizdiği mezar odasına indi. Dirilişi çıplak ve kırmızı bir çocuk, siyah bir böcek ve Merneptah'm adını aydınlatan kızıl bir çember betimliyordu. Daha yukarıda da, çizilmesi en güç olan resim vardı. Hem ilk güneşin yaratıcılık gücünü hem de dinlen firavununun ruhunun uçuş yeteneğini temsil eden dev kanatlı bir koç.

- En ufak ayrıntıya kadar çizmişsin, Paneb. Bu arada da çizgiyi sadeleştirip renklerin parlamasını sağlamışsın.

İltifat genç devî şaşırttı.

- Düzeltilmesi gereken bir şey var mı?

- Tek bir tane bile yok. Ustabaşmın planını gördüğümde, korkuya kapıldığımı artık itiraf edebilirim. Ramses'inkinden de büyük bir mezar, çok daha önemli hacimler, tek bir eksen ve şimdiye kadar yapmadığımız bir oyma ve resim programı... Nefer selefini taklit etmekle yetineceklerden değildi, bundan böyle örnek olarak kullanılacak yeni bir ebedî istirahatgâh biçimi yarattı. Ben bir taraftan mesleğimizin gözle görülmez inceliklerini sana öğretirken, diğer yandan resim çizme yöntemini değiştirmek zorunda kaldım. Sen bu mezarla birlikte doğdun, Paneb, elin burada oluştu, artık bana ihtiyacın yok.

- Yanılıyorsun Şed, bakışın olmasa yolumu yitirim.

- Bilinmezde yürümesi gerektiğinde Paneb'in ihtiyacı olan tek şeyin biraz güven olduğunu sadece ben biliyorum... Ama tereddüt etmedin; bana öğretilen her şeyi sana işte bu yüzden gösterdim. Sen artık benim öğrencim değilsin, Paneb, eşitimsin.

- Sizi rahatsız ettiğim için özür dilerim, diye yakındı İmuni, ama bazı göz yumulmaz alışkanlıklara dikkatinizi çekmek istiyorum.

- Seni dinliyorum, dedi Kenhir, bir yandan da III. Amenofis döneminde yapılmış ya da onarılmış tapınaklar hakkındaki makalesine devam ediyordu.

- Kararlı Gau loncaya ayrılmış stoktan, payına düşenden çok daha fazla papirüs alıyor.

- Hayır İmuni, sol ekip önderine ayrıntılı eskizler çizmesi için ben verdim o papirüsleri.

- Bunu mezar defterine açıkça yazmak gerekecek. Kenhir yardımcısına şaşkınlıkla baktı.

- Bana mesleğimi mi öğreteceksin? İmuni kızardı.

- Hayır, tabî ki hayır...

- Bitti mi?

- Aynı zamanda Aslan Userhat'ın bir blok kaymaktaşını aldığını, nerede kullanacağını tesellüm makbuzuna yazmadığını da söylemek zorundayım.

- Bunda şaşılacak bir şey yok, çünkü o taş kral tabutunun yapımında kullanılacak.

- Bana kimse bir şey söylemedi...
- Bunda da şaşılacak bir şey yok. Yanılmıyorsam, sen ne mezar kâtibisin ne de başyontucu, öyle değil mi?
- İmuni yutkundu yine de suçlamalarını sürdürdü.
- Paneb'in davranışına gelince, asıl kabul edilemez olanı, o! Kullandığı boya topraklarının adedini söylemeye yanaşmıyor, gereğinden fazla fitil kullanıyor, inanılmaz sayıda fırça harcıyor! Eğer öteki zanaatkarlar da kuralları onun gibi çiğnerse ortalık karışır.
- Sırayla ele alalım öyleyse, dedi Kenhir. Şantiyede karışıklık var mı?
- Hayır, hayır henüz yok...
- Mezar defterine -bir gün bile olsa-Paneb'in işine gelmemezlik ettiğini yazılabilir mi?
- Evet, bu doğru, ama...
- Eserin memnun edici bir biçimde ilerlediğini, bu harika haberleri iletmek için firavuna resmî bir mektup göndermeye hazırlanmam gerektiğini sen de kabul ediyor musun?
- Evet, ama...
- Önemli olanı önemsizden ayırmayı becerebilseydin daha az sıkılırdın.
- Yine de Paneb'i cezalandırmak gerek!
- Endişelenme, dediğini yapacağım.
- Vereceğiniz cezayı öğrenebilir miyim?
- Ona sözlü bir uyanda bulunup, çalışma yöntemini hiç değiştirmemesini söyleyeceğim.
- Işık muayenelerini bitirmiş, araştırmalarına dönmüştü. Şimdiye kadar sadece Kurtarıcı Şed'in gözlerindeki bozulmayı yavaşlatmış, ancak körlüğü önleyecek ilacı bulamamıştı.
- Nefer karısının laboratuvarına girdiğinde, onu göze zarar verecek hastalık nedenlerini yenecek, piramitler döneminden kalma reçetelerin yazılı olduğu eski papirüsleri incelerken buldu.
- Çok çalışıyorsun Işık, kendini harap ediyorsun. Kocasını sevgiyle sarılırken, gülümsedi Işık.
- Kurtarıcı Şed'in gözlerini kurtarmak için elimden geleni yapmam gerekmez mi?
- Yenilgiyi hiç kabullenmiyorsun... Yeni bir iz buldun, değil mi?
- Gözleri yavaşça ölüyor, çünkü gözlerine giren tehlikeli asalaklar yavaş yavaş kanı ve sıvıları bozuyor. Gözü tehdit eden karanlığı kovmak için, günlükten, reçineden, yağdan, ilikten ve pelesenk ağacı suyundan bir merhem yaptım. Sonucundan fazla tatmin olmadım, neden olmadığımı da anladım galiba. Bütün bu merhemi harekete geçirecek ve göze zarar vermeden hastalığı yok edecek bir madde eksik.
- Nasıl bir madde?
- Eskilerin "bilgelik" olarak adlandırdıkları bir mineral.

- Başka bir deyişle, Işık Taşı.
- Evet, gerçekten de bu sonuca vardım. Bir sürü başka mineral denedim, ama hiçbiri ilacı düzeltmeye yaramadı.
- Sence Işık Taşı'ndan bir parça almalı ve Şed'in gözünü iyileştirmek için merhemine katmalıyız, öyle değil mi?
- Ne diyeceğini şimdiden biliyorum: lahde hayat vermesi için, kimsenin taşa dokunmaması lazım, asıl öncelik vermemiz gereken firavunun ebedî istirahatgâhı.
- Haklısın Işık, bir de bir kenara itemeyeceğimiz başka bir şey var. Ya Şed loncaya ihanet eden hain, Şed'se?
- Hayır Nefer, o değil.
- Nasıl bu kadar emin olabiliyorsun?
- Davranışları kuşku yaratıyor, bunu ben de kabul ediyorum, üstelik ekip üyelerinden çoğunu aşağılıyor, ama hâlâ onu kurtarmak istiyorum.
- Bu, bilge kadının bir isteği mi?
- Karar vermek ustabaşına kalmış.

Bilge kadın, Suskun Nefer'in de huzurunda, Kenhir'e tıbbî bulguları anlattı.

- Sağlam koruma altında Merneptah'ın mezarına taşımadan önce Işık Taşı'nın yerini değiştirmek hiç hoşuma gitmiyor, dedi Kenhir homurdanarak. Hele bugünkü koşullarda, son derecede tehlikeli olur bu. Mezarın tamamlanmasını bekleyemez miyiz?
- O zamana kadar, Şed kör olur, dedi Işık. Oysa bugün, gözünü kurtarmak için hâlâ bir umut var.
- Bir umut... kesin bir şey değil.
- Sizin onayınıza ihtiyacımız var, dedi Nefer.
- Eserin başarısı daha öncelikli değil mi?
- Şed mezarın ana sahnelerinde son düzeltmeleri yapacak olağanüstü bir ressam, Paneb'i eşiti olarak görse de eğitimini henüz tamamlamadı. Eğer Şed iyileşirse, eser ve lonca onu dehasından yararlanabilecek.
- İşte size bir ustabaşı mantığı!
- Bu mantık, mezar kâtibi için de uygun değil mi?
- Nasıl yapmayı düşünüyorsunuz?

- Taşın saklandığı yeri düşünürsek, gün doğup taşın rengi değişirken bakır bir kalemle bir parça alırım, dedi bilge kadın. O saatlerde zanaatkarlar aileleriyle birlikte atalarına şükranlarını sunduklarından kimse ne yaptığını farkına varmaz.

- Bu arada bir şaşırtmaca da yapabiliriz, diye araya girdi Nefer. Eğer o gölge yutucu gerçekten de Işık Taşı'nın peşindeyse, bakarsınız onu ele verecek yanlış bir adım atar.

Nefer, lonca salonunda toplanmış sağ ekip zanaatkarlarına, Merneptah'ın mezarındaki

işlerin tamamlanmak üzere olduğunu bildirdi. Çizimci ve ressamlar eserlerinin son ayrıntılarıyla ilgileniyor, yontucular da lahit ve heykellerle uğraşıyordu. Tuti'ye gelince, o da öteki tarafta kralın ruhuna eşlik edecek mücevherleri hazırlamakla meşguldü.

Köyün atölyesinde yapılmış heykellerin canlanmasının sadece Işık Taşı'yla mümkün olacağını herkes biliyordu. Bu nedenle heykeller Krallar Vadisi'ne taşınmadan bir gece önce atölyenin kapatılmış olduğunu, önünde de Paneb'in nöbet tuttuğunu görmek kimseyi şaşırtmadı.

Ertesi gün zorlu geçeceğinden herkes erkenden yattı.

Hain taşın getirildiğinden emin olduğu atölyeye bir göz atmadan önce tüm köyün uykuya dalmasını bekledi. Genç devi kandırmak imkânsızdı, ama o değerli hazineye olabildiğince yaklaşma tutkusuyla yanıyordu.

Paneb'i kapının önünde görmeyince müthiş şaşırdı! Kırılacak tek bir ahşap kilit... Sonra... sonra Işık Taşı onundu artık.

Elleri heyecandan terlemişti, neredeyse elini kolunu sallayarak ilerliyordu, birden korkuyla olduğu yerde kaldı, dondu. Ya bir tuzaksa?

Elbette bu bir tuzaktı! Üstelik hazine, bir köşede saklanmış avını bekleyen Paneb'in koruduğu atölyede de değildi kuşkusuz.

Hain adım adım, geri geri uzaklaştı oradan, bir yırtıcı kadar sessizdi.

Altmış dokuzuncu bölüm

Aslan Userhat Tanrıça Hathor'u temsil eden altınla kaplanmış şistten heykele göğsünü kabartarak baktı. Vücudu sonsuza dek genç ve zarif olacak, tanrısal tebessümü de mezarın gecesini sonsuza kadar aydınlatacaktı.

- Sol topuğunu biraz daha parlat, dedi Neşeli Renupe'ye.

Beriki üzerine deri sarılmış bir taşı olarak Userhat'ın dediğini yapmaya koyuldu, başheykeltıraş gözleri kırmızı akik, parlak kireç ve kaymaktaşı kakmalı tahta heykelcikleri teker teker incelemeye başlamıştı bile. Osiris, İsis ve öteki tanrılar Merneptah'ın hazinelerini koruyacak ve her gün dirilişine katılacaklardı.

Araştırmacı İpuy koşarak atölyeye daldı.

- Umarım her şey hazırdır! Yarın, heykellerin nakliyesini izleyecek yetkilileri gönderiyorlar.

- Aslan Userhat şimdiye kadar ustabaşının yüzünü kara çıkardı mı? Etrafta dönenip duracağına yardım et de bitirelim şunları.

- Ben asıl lahitler için korkuyorum...

- Oysa yontuculara verdiğim talimat açıktı!

- Karo'nun bronşiti tuttu, Fened de ayağını yaraladı.

- Gidip bilge kadına görünsünler, sonra da işbaşı yapsınlar!

- Göründüler zaten, ama yine de gecikmelerinden korkuyorum.

- Sen heykellerle ilgilen, ben bir gidip bakayım. Firavun lahitlerinin yontulacağı öteki atölyede, Suskun

Nefer Güçlü Naht'a, Somurtkan Karo'ya, Burun Fened'e ve Halat Kasa'ya yardım ediyordu.

Şaheseri görünce başheykeltıraşın içi rahatladı.

- Sadece birkaç ayrıntı kalmış, dedi.

- Kaldırmak ve mezara indirmek sorun çıkarabilir, diye yakındı ustabaşı.

- Bu benim uzmanlığım! diye haykırdı Kasa. Her halatla bizzat kendim ilgileneceğim. İnanın bana, en ufak bir sorun çıkmayacak.

- Çizimciler ile ressamalar nerede? diye endişeyle sordu Userhat.

- Bu akşam işleri bitmiş olacak, diye cevap verdi Nefer. Her zanaatkar aynı şeyi düşünüyordu. Tanrılar şimdiye

kadar onlardan yana olmuştu. Son aşamada da yanlarında olmayı sürdürecekler iniydi?

Kurtarıcı Şed, her bir gözüne bilge kadının hazırlayıp verdiği yeni damlayı damlatırken hafif bir yanma duymuş, ama ağrı çabucak kaybolmuştu, gözle görülür

bir düzelme yoktu hastalığında. Bir gün önce renkler birbirlerine karışmaya, gözleri giderek daha az görmeye başlamıştı.

Aydınlık mezarın içinde parlak renklere bakıyordu. Paneb Şed'in beklentilerini de aşmış, mesleğinde koşarak ilerliyor, sadece onun becerebileceği bir yoğunlukla canlandırıyor, hareket veriyordu renklere.

Birden, bir firavun tacının ayrıntısını daha net gördüğünü sandı. Firavunun şahininkine benzeyen gözünün çevresini, şaşırtıcı bir berraklıkta gördü. Renkler daha da parlaktı şimdi, sanki biri yeni kandil yakmışçasına.

Şed sendeledi, yine de duvara ya da bir sütuna dayanmaya cesaret edemedi. Onu düşmekten kurtaran Paneb'in kolu oldu.

- İyi değil misin?

- Hayır, hayır, tam tersine...

- Gidip bilge kadma görünsen? Şed samimiyetle gülümsedi.

- Ne güzel bir fikir, Paneb, ne kusursuz bir fikir! Köye döndüğümüzde, gidip göreceğim ilk insan o olacak.

Kenhir taşa oyulmuş koltuğunda olan biteni izliyordu. Sağ ekip zanaatkarlarından tümü oradaydı işte. Işık iki günlük tatil sırasında hastalar ile sakatlan iyüştürmüş, hepsinin işe dönebileceğini belirtmişti. Ustabaşı mezar kâtibine su getirdi.

- İyi ki bu loncada beni düşünen biri var! Ötekilere kalsa susuzluktan ölürdüm. Hiçbir şeyin kaybolmaması, kimsenin bizi suçlamaması için her şeyi sayıp denetlemenin eğlenceli bir şey olduğunu sanıyorlarsa... Neyse, herkesin kendine göre bir derdi var. Eğer öte tarafın mahkemesi şu sıralarda bizi izleyip nelere katlandığımızı görüyorsa, korkacak hiçbir şey yok demektir.

- Tuzağımız işe yaramadı, diye yakındı Nefer.

- Benim de aklımdan hiç çıkmıyor, diğer taraftan başarısızlığımızın beni rahatlatan bir yanı var.

- Bu, gölge yutucusunun kurnaz olduğu kadar dikkatli olduğunu göstermez mi?

- Belki, ama bana kalırsa bize zarar veremeyeceğini görüp çekindi. Ustabaşı düş kurmaya koyuldu. Ekip üyelerinden biri kötü yola sapmış, Maat'ın sesini ve çağnsını unutmuştu. Bu yanlışlıktan geri dönmek imkânsız mıydı, yoksa kardeşleriyle konuştuğunda yaptıklarının sadece felaketle sonuçlanacağını görüp hayatının en mutlu anlarını yaşadığı köye yeniden sadık kalmaya mı karar vermişti?

- Biz gözümüzü dört açmaya devam edelim, dedi Kenhir, Özellikle de işin sonuna yaklaştığımız şu sıralar.

- Heykellerin naklini izlemeye gelecek yüksek görevlileri tanıyor musunuz?

- Bir alay iddialı, kendilerinin ne kadar önemli oldukla-ndan başka bir şey düşünemeyen, vezire Hakikat Meydanı zanaatkârlarının aslında hiçbir özel yeteneğe sahip olmadıklarını belirtir bir rapor sunmaya can atan kâtip müsveddeleri.

- Bu dedikleriniz hiç de iç açıcı değil. Kenhir'in bakışı çok daha endişesizdi.

- İçinde olanın en iyisini verdin mi Nefer, eserin firavun ve senin kabul ettiğiniz plana uygun olarak gerçekleştiğine inanıyor musun?

- Her iki sorunuzun cevabı da evet.

- O halde rahat uyu.

- Bu hareketim sana saygısızlık olarak görünebilir, onun için daha baştan beni bağışlamamı diliyorum, dedi Kurtarıcı Şed bilge kadına. Yine de hazır kocan burada yokken seni iki yanağından öpebilir miyim?

Hasta ve tabip yoğun bir heyecanı paylaşıyor, hatta gözyaşı bile döküyorlardı.

- Hayatının sonuna kadar, sabah akşam her göze ikişer damla damlatmaya devam edeceksin, diye hatırlattı Işık.

- Yeniden eskisi gibi görebilmenin karşılığında ne kolay bir görev! Onlarsız yaşayamayacağım renkler dünyasından ayrılmaya hazırlandığım o süre boyunca çok şey öğrendim gerçekten ölmeye hazırım.

- Bünyen çok iyi durumda, dedi bilge kadın. Bana kalırsa uzun yıllar yaşamaya adaysın sen.

Kurtarıcı Şed rahatsız görünüyordu.

- İnsanlara fazla değer vermiyorum, Işık. Çünkü göğün, gecenin ve gündüzün ışığının, hayvanların, bitkilerin ve tanrıların seslerini duyurduğu tüm yaratıkların karşısında insan pek yavan görünüyor gözüme... Hatta zaman zaman büyük mimarın beni ve benzerlerimi yaratırken yanlış bir fırça darbesi atıp atmadığını bile merak ediyorum. Ama beni insanın hayranlık duyulabilecek bir yaratık olduğuna inandıracak birine rastladım. Suskun Nefer'e asla söyleyemem... Ama sorgusuz sualsiz hayran olduğum bilge kadın, sırrımı koruyacaktır. Taşkın kusursuz olmuştu, ne fazla güçlü ne çok alçak. Mısır halkı bu yılda çeşitli ve bol yiyeceğe sahip olacaktı. Batı yakasının başyöneticisi olarak, işi başından aşkındı Mehi'nin, setlerin ve su tutucu havuzların durumuyla saat saat ilgilenmek zorundaydı. Hiçbir üzücü olay yaşanmamıştı, general haklı olarak kusursuz yönetimiyle gururlanabilirdi.

Serketa minderlere yaslanmış, müttefiklerine düzenli aralıklarla köyün durumu hakkında haberler gönderen zanaatkarın şifreli mektubunu okuyordu.

- Ustabaşı yine başardı, dedi kocasına. Kralın mezarı tamamlanmak üzere.

- Merneptah ve vezir, hazine görevlilerinden heykel ve lahitlerin taşınmasını izlemelerini istedi, dedi Mehi.

- Işık Taşı'ndan hâlâ ses seda yok! diye öfkeleni generalin eşi. Muhbirimiz çok beceriksiz çıktı.

- Ben senin kadar kötümser değilim... Son derecede dikkatli davranmak zorunda olduğunu, üstelik bize çok değerli bilgiler ilettiğini unutma. Onun sayesinde köyü ve loncaı olabildiğince iyi tanıyoruz.

- Hazine görevlileri zanaatkarlara sorun çıkaracak mı?

- Bunun için Suskun Nefer'in çok büyük hataları işlemiş olması gerekir, ki böyle bir şey beklemiyorum.
 - Onları biraz tahrik edemez misin?
 - Durum çok gergin... Per Ramessu'daki dostlarıma göre, Merneptah'ın sağlığı giderek bozuluyor, oğlu Seti de sarayın tümünü kendi tarafına çekebilmiş değil. Bazıları onu fazla katı, akıldan yoksun, yönetimde beceriksiz buluyor. Prens Amenmes'in taraftarları güçleniyor ve o da talih yıldızına daha çok inanmaya başladı. Görevim hangi taraftan olduğumu belli etmemek ve her zamankinden daha önemli görülen Hakikat Meydanı'nın koruyuculuğunu sürdürmek.
 - O Amenmes hiç kral olabilecekmış gibi görünmüyor, dedi Serketa.
 - Kuşkusuz haklısın, tatlı sevgilim, ama bu da yararlanmamız gereken bir şey değil mi? Ramses gibi, hatta Merneptah gibi bir hükümdar bizim iktidara yürümümüzü engellerdi. Amenmes'le ufuk çok daha açık görünmüyor mu?
 - Ben yine de o sinirli ve sert şımarığa fazla güvenmeyelim, derim. Üstelik Seti'yi de sakın yabana atma; hâlâ güçlü ve taraftarları kalabalık.
 - Neden her iki tarafı da güçsüz düşürecek ve bundan bizim muzaffer olarak çıkmamızı sağlayacak bir iç savaş düşlemedim?
- Serketa işaret parmağını obur dudaklarının üzerinde usulca gezdirdi.
- Aslında Hakikat Meydanı'ndaki müttefikimizden, ustabaşını güçsüzleştirecek bir hizmet istemeliyiz.
- Generalin karısı düşüncelerini açıkladı. General, fazla güvenmemekle birlikte, karısının önerisini kabul etti.

Yetmişinci bölüm

Firavun tarafından görevlendirilmiş resmî heyet, Merneptah iktidarının yedinci yılında, suyun yükseldiği mevsimini üçüncü ayının on birinci gününde Hakikat Meydanı'nın ana kapışma vardığında mezar kâtibi tarafından karşılandı. Heyetin başında, hayattaki tek zevki muhasebe olan hazine müdürü vardı. Teb'de doğmuştu, ama kentten pek ender çıkardı. Bu da çölde ilk yolculuğuydu ve angaryanın kısa sürmesinden başka bir şey düşünmüyordu. Kenhir'e tepeden bakarak sordu:

- Her şey hazır mı?

- Nasıl bir cevap bekliyorsunuz ki?

Aldığı cevaptan şaşırarak hazine müdürü meslektaşlarına döndü.

- Adamlarımın bana söylemeyi unuttukları belirli bir protokol mü vardı yoksa? Vezirin yardımcılarında biri kulağına eğildi.

- Kâtip Kenhir'in sağı solu belli olmaz, onun için suyuna gitmeye çalışın. Hazine müdürü belli belirsiz gülümsedi.

- Neden yüzünüzü buruşturdunuz? diye sordu Kenhir. Eğer beni suçlamak istiyorsanız durmayın, boşaltın heybenizi. Söyleyeceklerinize tek tek bakayım.

- Fakat... ben böyle bir şey söylemedim ki! Ben buraya sadece bir heykel deposunu kaydetmeye ve vezirin çalışmalarını ödüllendirmek için gönderdiği en kaliteli yağ ile nefis çörekleri getirdim.

- Hiç olmazsa geleneklere saygı gösteriliyor... Her neyse, haydi, yola düşelim.

- Biz... biz köyde kalmayacak mıyız?

- Köye girme yetkisine sahip değilsiniz, üstelik firavunun mezarı da köyde değil. Geçitten giderek, polis korumasında varacağız Krallar Vadisi'ne.

- Bu sıcağın altında bu tozun içinden geçerek o dağa tırmanmak zorunda mıyız gerçekten?

- Denetlemek için gelen, denetler. Böylelikle yollarımız hakkında da ayrıntılı bir rapor hazırlama fırsatını bulmuş olursunuz.

Kenhir'in ihtiyar bacakları, mezar kâtibinden çok daha genç görünen yoldaşlarınınkilerden daha diri ve dayanıklıydı, daha kolay taşıyordu efendisini. Kentten gelen görevlileri soluk soluğa, elbiseleri tere batmış görmek ve durup durup nefeslerini toplamaya çalışmalarına tanık olmak hoşuna gidiyordu Kenhir'in. Yazıhanelerde geçirilmiş bunca saat görevlileri doğadan koparmıştı, bu kısa tırmanış saldırganlıklarını törpüleyecekti kuşkusuz.

- En önemlisi, diye uyardı onları Kenhir. Sakın patikadan ayrılmayın, buranın akrepleri çok zehirlidir. Çıngıraklı yılanlardan söz etmiyorum bile. Yorgunluğa bir de korku eklendi, geçitteki kulübelerin denetlenmesi topu topu birkaç dakika sürdü. Hazine müdürü bu korkunç gezintinin bir an önce sona ermesi için gördüğü her şeyin kusursuz durumda olduğuna imza atmaya hazırdı. "Şimdi" diye açıkladı Kenhir, "Krallar Vadisi'ne inmeye başlayacağız. Ayağınızı bastığınız yere dikkat edin, insan kolaylıkla yuvarlanıp kemiklerim

kırabilir burada."

Bir keçi kadar çevik Kenhir resmî görevlileri aşağıda, vadinin girişinde dakikalar boyu beklemek zorunda kaldı.

- Aynı yoldan dönmek zorunda mıyız? diye sordu hazine müdürü endişeyle.

- Hayır, arabalar sizi Ramesseum'a kadar giden yoldan götürecektir. Şimdi üzerinizi aramaya başlayalım.

- Bu gerçekten gereksiz! diye itiraz etti yüksek bir memur.

- Kurallar harfiyen uygulanmalı, diye uyardı onu Kenhir. Bir de, sadece iki kişi girebilir vadiye: siz ve vezirin vekili. Ötekiler dışarıda bekleyecek.

Her ağızdan ayrı ayrı yapılan itirazlar mezar kâtibini etki-leyemedi, Nübyeli polisler gelenlerin üzerini aramaya girişti.

Ustabaşı, kavurucu güneşin altında gördükleri vadinin görkemi karşısında etkilenen iki yüksek görevliyi kapının öte tarafında karşıladı. Nefer hiçbir söz söylemeksizin konuklarını Merneptah'ın mezarının girişine götürdü; sağ ekip zanaatkarları mezar girişinin yanına sıralanmış, armağan taşımak için sıra oluşturmuşlardı. Başlarında da göğe gidecek ışıklar ülkesi efendisi firavunun gözlerini açıp aydınlatacak, değerli bir ahşaptan, altın kaplama "saygıdeğer asa"yı taşıyan Aslan Userhat vardı.

Hazine müdürü ile vezirin vekili solukları kesildi; bu kez onları nefessiz bırakan gördükleri güzelliklerdi.

- Tanrılar ve tanrıçalar Hakikat Meydanı'ndaki Altın Evi'nden, Krallar Vadisi'ne uçtular, diye açıkladı ustabaşı. Burada, bu ebedî istirahatgâhta, firavunun nöbetini tutmak için kendilerine ayrılan yerlere geçtiler. Önlerindeki şaheser karşısında gözlerine inanamayacak derecede şaşırarak yüksek memurların, ağızları açık kalmıştı; gözlerinin önüne Mısır tararlarının hemen hepsi, altınlara sarınmış, resmi geçit yapıyordu sanki. Ağaçtan ve taştan oyulmuş çeşitli heykel ve heykelciklerin mezar odalarına indirilmesi için, zanaatkarların birçok kez gidip gelmeleri gerekti.

Zanaatkarlar derinliklerden son kez tırmandıklarında, hazine müdürü böylesine küçük bir ekibin nasıl bu kadar çok şaheser yaratabildiğini sordu kendi kendine. Vezire verilecek olan ve Kenhir tarafından okunan rapor, özellikle övgü doluydu. Heykellerin mezara indirilişinin iki tanığı, Suskun Nefer'in başkanlığında yapılan çalışmaların kusursuz olduğunu belirtiyor, heykel taşıma işini de göklere çıkarıyordu. Son bir aşama kalmıştı geriye: lahitlerin mezara indirilmesi.

Karısı yatakları açarken, Nefer bitkin bir halde yüzünü yıkıyordu.

- Son heykele kadar bir aksilik çıkmasını bekledim... Anlaşılan bizim gölge yutucu yıkma tutkusunu yenmiş.

- Ben tam tersinden korkuyorum.

- Neden ışık?

- Çünkü başucun yerinde değil.

Yastığın da dayandığı tahta başucu her zamanki yerinde değildi gerçekten.

- Belki de yanlışlıkla sandığa kaldırdım. Işık sandığın kapağını kaldırdı.

- Maalesef hayır. Aramalar bir sonuç vermedi.

- Birinin eve girmesi, bu değersiz parça dışında bir şey almaması... Çok anlamsız! dedi Nefer.

- Tam tersine. Hırsız bu başucunu sana karşı kullanmak için almış olmalı.

- Nasıl kullanacak?

- O tahtada düşlerin ile gizli düşüncelerinin izleri var. Onları okumayı bilen birisi seni avucuna alabilir ve bundan sonraki kararlarını yönlendirebilir.

- Buna karşı yapılacak bir şey yok mu?

- Uykuyu korurken öte yandan da düşünce hırsızlarını uzaklaştıracak yeni bir başucu.

- Yarın sabahtan tezi yok, yeni bir başucu yapacağım.

- Yatağının üzerine de metinler yazmak gerekecek. Bu gece yatağında yatman imkânsız.

- Yatağında bana yer açar mısınız?

Hainin karısı öteki zanaatkarlarla eşleriyle birlikte, tarlaların hemen kıyısında kurulan Ramesseum yakınındaki pazara gitti. Pazarda her zaman nefis marullar ile çeşit çeşit baharat bulunurdu.

Her zamanki gibi alışverişten önce uzun çekişmeler yaşandı. Köylülerden biri hainin karısını itekledi, beriki elindeki küfeyi yere bıraktı. Küfenin içinde kocasının ustabaşının evinden çaldığı başucu vardı. Köylü kadının kendi küfesinin yanına bıraktığı boş küfeyi alıp erzak doldurmaya başladı.

- İşte aradığımız, dedi Serketa Mehi'ye. Bu sabah, köylü kılığında pazarda görecektin beni! Bir eğlendim, bir eğlendim ki sorma. Gördün işte, istediğinde müttefikimiz işe yarayabiliyor.

- Bu başucuyla ne yapmayı düşünüyorsun?

- Bir uzmandan tahtadaki düşleri çıkarmasını isteyip Suskun Nefer'in düşüncelerine sahip olmayı. Ondan sonra, çocukların oynadığı kuklalar gibi oynayabileceğiz Nefer'le. Işık Taşı'nı nereye sakladığını da öğreneceğiz. Mehi omuzlarını silkti.

- O uzmanı nereden bulacaksın?

- Mobilya tüccarı Tran-Bel ilgi çekici sonuçlar alan Suriyeli bir büyücü tanıyor.

- Bu topraklarda büyücülük yasaklanmadı mı?

- Doğru, kara büyü yapmaya kalkışanlar şiddetle cezalandırılıyor. Ama bütün cezalara rağmen kendini tehlikeye atmaktan çekinmeyen bir bu Suriyeli var, tatlı sevgilim.

- Lahitler tamamlandı mı? diye sordu mezar kâtibi ustabaşına.

- Maalesef hayır, diye cevap verdi Nefer yıkılmışçasına. Yakından incelediğimde, kabul edemeyeceğim küçük aksaklıklar gördüm.

- Kimin hatası?
- Benim. Daha önce görmem gerekirdi.
- Hırrnm... Bir başkasının hatasını üstleniyorsun!
- Ustabaşınm görevi de bu değil mi?
- Talihin varmış, Nefer. Vezir Per Ramessu'dan ayrılamıyor, lahdin mezara indirilmesinin erteleneceğini bildirdi bana.
- Yeni bir tarih belirlendi mi?
- Daha belirlenmedi.
- Bunun anlamı, devletin tepesinde ciddi karışıklıklar olduğu mu?
- Bana kalırsa, evet, dedi Kenhir ciddiyetle.

Yetmiş birinci bölüm

Kara büyücü faaliyetini Tran-Bel'in inanılmaz bir fiyata kiraladığı küçük evde yürütüyordu; ev sahibinin aldığı yüzdeler de cabası. Suriyeli ürkütücü çalışmalarını gerçekleştirmek için gerekli malzemeyi geniş mahzene yerleştirmiş, iğnelerini sapladığı balmumundan bebekleri ve gösterilen düşmana uzaktan vurmak için kullandığı üzeri karanlık işaretlerle dolu sopalan bir tarafa sıralamıştı.

Kafası, vücudunun geri kalan bölümüyle orantısız, kalın ve yağlı dudaklı, sivri çeneli büyücü, kırmızı şeritlerle süslü kapkara bir elbise giyerek çevresindekileri korkutmaktan hoşlanıyordu. Ne var ki karşısında duran kadın, görüntüden hiç de etkilenmiş benzemiyordu.

- Bu başucunu konuşuracaksın! diye buyurdu Serketa. Bunu kullanan adamın düşüncelerini öğrenmek istiyorum.

- Adı ne?

- Bu seni ilgilendirmez.

- Tam tersine, adını bilmezsem olmaz.

- Bu konuşmamız hakkında sessiz kalacağına yemin ediyor musun?

- Başarımın anahtarlarından biri de iyi sır saklamamdır.

Bu iş için de farklı bir yüzde alan Tran-Bel'in de onayıyla, fazlaca tehlikeli bulduğu müşterilerinden bazılarını polise ihbar ediyordu büyücü. Böylece herkes aradığını buluyor, yetkililer de Suriyeliyi rahat bırakıyordu.

Büyümeye karşı koyan küçük kız görünüşlü şu kadın da ürkütücü biriydi. Büyücü bu kez talihini deneyecek, büyük bir ödül karşılığında, bizzat ele verecekti kadını.

- Adı Suskun Nefer.

- Nerede yaşıyor ve ne yapıyor?

- Tahmin edemiyor musun?

- Tahmin etmek bana zaman kaybettirir. Eğer aceleniz varsa neden hemen konuya girmiyoruz?

- Sen sakın bir sahtekâr olmayasm?

Kara büyücü gözlerini yumdu. Sonra, tekdüze bir sesle Serketa'nın yatak odasının bütün ayrıntılarını saydı, tek bir eşyayı bile unutmadı.

- Bu kadarı yeterli mi? Eğer değilse, dün akşam yaptıklarınızı da bütün ayrıntısıyla anlatabilirim. İşim kolay benim, karşımda olduğunuz için, kolay. Ama eğer bu başucundaki düşünceleri çıkarmamı istiyorsanız, daha çok bilgi edinmeme yardım etmeniz gerekir.

- Suskun Nefer Hakikat Meydanı'nın ustabaşısı. Büyücü dilini yağlı dudaklarında oburca gezdirdi.

- Önemli bir insan, çok önemli bir insan... Belki de önce hizmetierimin karşılığı konusunda anlaşsak daha iyi olur.

- Bir külçe altın.

- O külçeye kent merkezinde bir evi de ekleyin... Servetinize bakılırsa bu istediMerirnin sözü bile edilemez.

- Servetim hakkında ne biliyorsun?

- Elbiseleriniz ve perukanız kılık değiştirmekten başka bir şey değil... Unutmayın, size baktıkça şifrenizi çözüyorum.

- Başucunu konuşur, istediğini alacaksın.

Servet... İşte sonunda amacına varacaktı büyücü! Parasını aldıktan sonra polise haber verecek, böylesi yağlı bir av için polis de kesenin ağzını açacaktı kuş kusuz.

Suriyeli başucunu sarımtırak bir yağla kapladı, sonra da içinde afyon çiçeMerinin yüzdüğü kaymaktaşından bir tekneye batırdı. Anlaşılmaz bir dilde bir şeyler mırıldanıp ellerini başucunun iki ucuna koydu.

- Öğrenmek istediğiniz ne?

- Suskun Nefer loncanın en değerli hazinesini nerede saklıyor?

- Daha açık konuşun... Söz konusu olan altın mı, belgeler mi, yoksa başka bir şey mi? Serketa bir an için tereddüt etti.

- Bir ışık taşı.

Büyücü meraklandı, böylesi bir harikanın çok işine yarayacağını düşündü. Ama önce elindeki eşyayı konuşurmak gerekiyordu, başucuna yoğunlaştı.

- O taşı nerede saklıyorlar? diye yineledi Serketa sabırsızlıkla.

- Anla... anlayamıyorum.

- Neyi anlayamıyorsun?

- Bir engel var... Aşmayı beceremediğim bir engel... Bu başucu dilsizleştirilmiş... Biri benimkinden daha güçlü bir büyü uygulamış!

- Bir daha dene!

Suriyelinin alnında koca koca ter taneleri görüldü.

- Boşuna uğraşıp harap oluyorum, bu benim için tehlikeli olmaya başladı... Bu başucu kesinlikle dilsiz, bana hiçbir şey söylemeyecek.

- Sen bir şarlatandan başka bir şey değilsin, gereğinden fazlasını bilen bir ş arlatan.

Tüm gücüyle büyücünün ensesine abanan Serketa, adamın kafasını tekneye bastırdı. Bunca uğraşın bitkinleştirdi-ği Suriyeli direnemedi bile; yardım çağırmak istediğinde ciğerleri su dolarak boğuldu.

Lahitleri mezara indirmek için kralın emrini beklerken, daha önce belirlediği kusurları bizzat düzeltti Nefer, sonra da iki ressamla birlikte ebedî istirahatgâhın tüm ayrıntılarını

gözden geçirdi.

Sedir kapı yerine yerleştirilmiş ve kapanmıştı. İki Nübyeli polis mezarın başında aralıksız nöbet tutuyorlardı.

Her sabah olduğu gibi, bu sabah da Kenhir'in Güçlü Niyut tarafından tutkuyla temizlenen evinin önünden geçti ustabaşı.

- Yeni bir haber var mı?

- Hâlâ yok, diye cevap verdi Kenhir. Başkentte ciddi bir karışıklık olsaydı çoktan duyulurdu... Ne düşüneceğimi bilemiyorum.

- Sağlam bilgiler almak için, General Mehi'yle görüşmek iyi olmaz mıydı?

- Bu öğleden sonra gidip göreceğim onu.

- Mezarın güvenliği sağlandığına göre, sağ ekibi Merneptah'm milyon yıllık tapınağına götüreceğim. Orada ayin yapılmaya başlandı bile, tapınak da yakında bitmiş olacak.

Ramesseum'dan çok daha küçük olmasına rağmen, kullanılan malzemeye, sütunların, kubbelerin ve sütun başlarının güzelliğine bakıldığında, Merneptah'ın tapınağının hiç de ondan geri kalır yanı yoktu. Gerek ustabaşı gerekse de sol ekip önderi, ilerlemiş yaşı nedeniyle babası Büyük Ramses'inki kadar geniş bir tapınak düşünemeyecek olan kral tarafından tasarlanan anıtı gerçekleştirmek için tanınan süreyi çok iyi kullanmıştı.

Önemli olan anıtın boyutları değildi. Önemli olan, "saklanmış" Amon, karısı "ana" Mut'a oğulları "göğü geçen" Hon-su'ya adanmış üç sunak ile kral ruhunun yeniden doğacağı Osiris salonlarındaki sembolik işlerdi. Tapınak Krallar Vadisi'ndeki mezara kusursuz bir biçimde bağlıydı; hiyerogliflerinin ve resimlerinin gücü sayesinde firavunun ölümsüzlüğünü korumak için, her iki eser de elbirliği eder gibiydi.

Tapınakta sadece Amon ve Osiris hüküm sürmeyecekti; onlara bir de varlığıyla dönüşümü tamamlayacak ışık tanrısı Ra ekleniyordu. Suskun Nefer tapınağa ayrılan üstü açık iç avludan geçerken, Osiris'in yeraltı krallığı ile Ra'nın gökler imparatorluğunun Işık Taşı'nın özetlediği tek ve aynı gerçeğin birbirinden ayrılamaz iki yüzü olduğunu hissetti.

Ustabaşı gündelik tasalardan uzak, bu sakin odalarda günler boyu oturup düşüncelere dalmaya can atardı kuşkusuz; ne var ki zanaatkarlar görevinin gereklerini hatırlatmakta gecikmedi. Birinci avluya bitişik sarayın, kutsal gölün ve tuğladan yapılmış depoların son ayrıntılarına karar vermek gerekiyordu. Kısa süre sonra burada yaşamaya başlayacak rahipler, kâtipler ve diğer meslek temsilcileri diğerlerinde olduğu gibi bu tapınağın da ruhsal bir enerji kaynağı ve bir ekonomik denge merkezi olmasını sağlayacaklardı.

- İki ekip halinde çalışırsak, fazla işimiz kalmadı demektir, dedi Burun Fened. İskele tarafındakiler uyumamış, buraya gelirken hiçbir yapım hatasına rastlamadım.

Nefer yontucuları gölün kenarındaki taşların yapımıyla, heykeltıraşları heykellerin yerleştirilmesiyle, çizimcileri de tapınağın merkezinden önceki salonun tavanındaki astrolojik işaretlerin çizilmesiyle görevlendirdi.

- Renklerde canlılık eksik, diye eleştirdi Paneb. Mezar buradan çok daha canlı! Buraya

daha fazla güç verebilmek için her şeye baştan başlayabilmeyi isterdim.

- Duvardaki tanrılar bu işi üstlenir, dedi Nefer.

- Ekip endişeli, dedi genç dev.

- Neden?

- Lahitleri indirmiyorsak, firavun emir verecek durumda değil demektir.

- Acele verilmiş bir hüküm, Paneb.

- Sende daha iyisi var mı?

- Mezar kâtibi koruyucumuzla, General Mehi'yle konuştuktan sonra çok daha fazlasını öğreniriz.

- Blokları çekmek için bana ihtiyaçları var, insan resim çizmekten sıkıldığında bundan daha iyi eğlence bulamaz.

Birden Hay'ı, sol ekip önderini görmediğini fark etti Nefer. Geldiği yoldan geri döndü, şefleri dışında sol ekibin bütün zanaatkârlarıyla karşılaştı, Hay'ın nerede olduğunu sordu, kesin bir cevap alamadı. Hay sabah onları şantiyeye getirmiş, sonra da gözden kaybolmuştu.

Yapacak tek bir şey kalmıştı: Sobek'i, güvenlik sorumlusunu uyarmak. Ustabaşı kutsal alandan çıkarken, Nübyeli polisin yaklaşmakta olduğunu gördü.

- Endişeliyim, Sobek. Hay kimseye haber vermeden şantiyeden ayrılmış... Belki başı derttedir.

- Sanmıyorum.

- Ne biliyorsun?

- Uzun zamandan beri yakalamaya çalıştığım o katilin bir yanlış adımını bekliyordum... Sonunda beklediğim yanlış adımı attı.

Yetmiş ikinci bölüm

Nefer kulaklarına inanamıyordu.

- Yanılıyorsun, Sobek... Sol ekip önderi ihanet etmiş olamaz.

- Boşuna suçlamıyorum onu.

- Elinde kanıt var mı?

- Son aylarda beş kere doğu yakasına geçti. Her seferinde peşinden gelen olup olmadığını görmek için olağanüstü önlemler aldı, her seferinde de adamlarımı ekti. Bugün, işinin başından ayrılmaya cesaret etti; herhalde iletmesi gereken bilgiler çok önemliydi.

Ustabaşı rahatsızdı.

Hay, ekip önderi olduğumdan Işık Taşı'nın yerini biliyordu. Yoksa Hakikat Meydanı'na zarar vermek için suç ortaklarının yanına mı koşmuştu.

- Tüm güvenlik önlemlerini aldım, dedi Sobek, sanki Nefer'in düşüncelerini okumuşçasma. Eğer Hay köye dönmezse, suçluluğu hakkında hiçbir kuşkuya yer kalmayacak.

- Size karşı duyduğum büyük yakınlığa rağmen, sevgili Kenhir, söyleyebilirim ki bu kez benden oldukça güç bir şey istiyorsunuz.

General Mehi ellerini arkasında kenetlenmiş, çalışma odasında gidip geliyordu.

- Loncanın başkentte olup bitenden haberdar edilmesi gerekmez mi? diye ısrar etti mezar kâtibi.

- Böylesi acil bir isteğin nedeni ne?

- Çünkü Merneptah'ın ebedî istirahatgâtı ile tapınağının yapımı bitü. Şimdi tapmağın açılışı ile lahitlerin mezara indirilme emrini bekliyoruz.

- Anlıyorum, anlıyorum...

- Kral hâlâ devlet gemisinin dümeninde mi?

- Son aldığım haberlere göre, evet. Yine de Per Ramessu'daki sarayda dönen dolapları iyi bilmiyorum tabii! Vezir de orada, tahtın en güçlü adaylardan biri olan Prens Amenmes'in de bulunduğu Teb'e geldiğinde bize ayrıntılı bilgi verecektir umarım.

- Merneptah'ın tahtı için çekişme olacak mı?

- İşte bunu bilmiyorum, Kenhir. Ben sadece saraydan gelen ve altlarında yasal mühürler olan buyrukları yerine getiririm. Bir de Hakikat Meydanı'nı korumakla görevliyim, bu görevimi de eksiksiz yerine getirmeye çalışıyorum. Teb bölgesine saldıracak biri, kim olursa olsun, karşısında Teb birliklerini bulacaktır. Kenhir köyün yolunu tuttuğunda, rahatlamıştı. 1. Tabya'da Şef Sobek ile ustabaşı bekliyordu yüzlerinden bir müjde vermeye gelmedikleri açıkça anlaşılıyordu.

- Kuşkularımız sol ekip önderinin üzerinde toplanıyor, dedi polis şefi; sonra da suçlamalarını yineledi.

- Hay... İmkânsız! Sorguladın mı?

- Daha dönmedi. Bana kalırsa buraya dönmeye cesaret edemeyecek.

- Güneşin batmasma daha iki saat var...

Üçü de zanaatkar iskemlelerine oturdu, gözlerini acımasızca boş kalmakta direnen yola diktiler. Her biri sol ekip önderinin kişiliğini, davranışlarını, loncaya ihanet ettiğini gösterebilecek hareketlerini düşündü. İşte Hay o anda çıkageldi.

Hızlı adımlarla yaklaşıyordu ama, bekleyen üçlüyü görünce olduğu yere mihlandı.

- Eğer kaçmaya kalkarsa, peşinden koşup yakalayacağım, dedi Sobek. Hay tereddüt etti, sonra yeniden yürümeye koyuldu.

- Bu toplantının nedeni ne?

- Nereden geliyorsun? diye sordu Kenhir.

- Nereden geldiğimin bir önemi yok.

- Açıklama yapmadan tapınak şantiyesinden ayrıldın, bu da ciddi bir meslek hatası.

- Bu sabah bütün talimatları verdim, şantiyenin kısa süreli yokluğumdan zarar görmediğinden eminim.

- Bu alışılmış bir yöntem değil, dedi Kenhir. Gidişinin nedenini mezar günlüğüne yazabilmem için bana haber vermeliydin.

- Haklısın... Gerekli cezaya razıyım.

- Kime gittin? dedi Sobek.

- Tekrar ediyorum, nereye gittiğimin bir önemi yok.

- Öyleyse neden polislerimi ektin?

Alnı derin kırışıklarla kaplı sol ekip önderinin ciddi yüzünden duygularını okumak mümkün değildi. Adam sanki güç bir geçitten geçmiş ve aniden yaşlanmıştı.

- İzlenmekten hoşlanmıyorum.

- Yetersiz bir açıklama, Hay. Saklanacak neyin var?

- Hakikat Meydanı'yla ilgili değil.

- Konuşmamakta direnirsen seni tutuklarım.

- Mezar kâtibi ve ustabaşının onayı olmadan, beni tutuklamaya hakkın yok.

- O onayı aldım bile.

Hay bakışlarıyla Nefer ve Kenhir'i sorguladı.

- Öyleyse, hepiniz bana karşı birleştiniz...

- Ben senin hiçbir şeyle suçlanmayacağından eminim, dedi Nefer. Sana eskiden ne kadar güveniyorsam, şimdi de o kadar güveniyorum. Ama susmakta direnirsen sana nasıl yardım edebüirirn ki?

- Samimi misin?

- Sana firavununun hayatı üzerine yemin ediyorum.

- O zaman konuşmayı kabul ediyorum, ama yalnız seninle.

Sobek itiraz edecek oldu, ama Kenhir polis şefinin müdahale etmesini bir göz işaretiyle engelledi.

İki zanaatkar yavaş adımlarla köye doğru yürüyerek uzaklaştı.

- Bana inanmakta güçlük çekeceksin, Nefer, ama Hakikat Meydanı'na gelmeden önce oldukça hareketli bir gençlik yaşadım. Köyde evlenmeden önce tanıdığım kızlardan birini hiç unutamadım. Bana mektup yazıp çok ağır bir hastalığa yakalandığını bildirdiğinde de gidip görmeye karar verdim onu, gizlice gidip görmeye. Bugün, son nefesini verirken yanımdaydım.

Sol ekip önderinin sesi hafifçe titremiştir.

- Kuşkulu olmanı anlayışla karşılıyorum, Nefer, çünkü bu anlattıklarım senin tanıdığın Hay'a hiç uymuyor; ama inan sadece gerçekleri anlattım. Aramızda en ufak bir gölge olmasını istemediğimden, gidip söylediklerimi araştırmanı istiyorum.

- Hay suçsuz, dedi Nefer mezar kâtibi ile Şef Sobek'e.

- Nasıl emin olabiliriz? diye diklendi polis şefi.

- Doğu yakasına giderek.

- Ben de geliyorum, dedi Sobek kararlılıkla.

- Arkadaşıma söylediği yere yalnız gideceğime söz verdim. Anlattıkları suçluluğunu kanıtlamaya yetiyor zaten.

- Bu bir tuzak olabilir!

- Hay yalan söylemedi, çekinecek bir şey yok.

- Ustabaşı olarak böylesi tehlikelere atılmaya hakkın yok, dedi Kenhir.

- Eğer vazgeçersem, Hay'm sırtına ağır kuşkular binecek ve bir daha onunla güven içinde çalışamayacağız.

- Önemli bir ayrıntıyı unutuyorsun, diye hatırlattı Sobek. Loncada bir casusun olduğunu kimseye açıklamamamı isteyen kimdi? Hay, hep Hay.

- Gidip bilge kadma danışalım, diye araya girdi Kenhir.

Sol ekip önderi zanaatkarlara haber vermeden evinden çıkmamaya mahkûm edilmişti. Resmî açıklama, Hay'm rahatsız olduğuydu, Memeptah'm milyon yıllık tapmağının son aynnülannı tamamlamak da Nefer'e düştü.

Ekiplerin yasal izin günlerinden ilkinde, sabah töreninden hemen sonra köyden ayrıldı ustabaşı; epey arkasmdan da Işık'ın kocasını korumakla görevlendirdiği Paneb.

Eğer Hay yalan söylemişse, uzun süre önce kurulmuş bir tuzağa düşecekti Nefer. Böylelikle maskesi düşmüş de olsa, intikamını alacaktı hain.

Verdiği söze sadık kalmak için ne yöne gideceğini açıklamamıştı Nefer, Sobek'in tekrar tekrar öne sürdüğü suçlamalara rağmen, meslektaşının suçsuzluğundan emindi. Karşılaşıp tanıştıkları günden beri hiç çekişip tartışmamışlardı. Hay Nefer'in ustabaşılığını hiç kıskanmamış, görüşlerini paylaştığı ustabaşının bütün çizimlerini sadakatle uygulamıştı. Hay ciddi ve sertti kuşkusuz, ama doğruluktan ayrılmadığı için sol ekip zanaatkarlarından hiçbiri yakınmamıştı ondan.

Saldayken, çobanının Karnak'taki başçobana yüksek fiyatla satmayı umduğu bir keçi sürüsünün ortasında buluverdi Nefer kendini. Çobana kalırsa, bu kadar güzel hayvanlar ancak Amon'a layık olabilirdi.

Paneb Nefer'in yol arkadaşlarını herhangi bir başka kalabalığa tercih ederdi doğrusu. Bir miras yüzünden iki ev kadını arasında çıkan tartışmayla neşelenen yolculuk çabuk geçti, Nefer keçilerle birlikte saldan indi.

Nefer'i izlemek kolay olmadı, bir grup kentli, rıhtıma birikmiş taze meyve sevkiyatını bekliyor, gelecek malm fiyatlarını tartışıyorlardı. Nefer güçlkle bir yol açtı kendine, genç dev Nefer'i gözden yitirmemek için dirseklerini kullanmak zorunda kaldı.

- Bana baksana, dedi bir saka. Hiç olmazsa özür falan di-leseydin bari. Neredeyse yıkacaktın beni!

- Doğru, ben de gördüm! diye onayladı bir soğan tüccarı, olanlardan habersiz işsiz güçsüz takımını seyirlik bir şeyi kaçırmamak için soğan tüccarını destekledi. Paneb karşısındakileri birer yumrukta yere serebilir, genel bir karışıklık çıkarıp polisin gelmesine neden olabilirdi. Yumruklarını sıkıp özür diledi, gerginlik azaldı.

Ne var ki Nefer kaybolmuştu.

Yetmiş üçüncü bölüm

Onlarca kişiyi boşuna sorguya çekti Paneb. Ne yapacağını bilmez bir halde tüccarlar ile alıcıların boşalttıkları rıhtımı arşınıyordu; köye dönüp mezar kâtibine haber vermeli ve aramaları başlatmalı mıydı, yoksa kendi başına sokaklara mı dalmalıydı? İyi de ne tarafa gideceği konusunda en ufak bir fikri yoktu ki.

Kendine kızıyor, daha önce hiç böylesine acınacak biçimde görevinde başarısız olmadığını düşünüyordu. Nefer'in başına bir şey gelirse tek sorumlusu o olacaktı; böyle bir durumda cezası loncadan ayrılıp hayatların en sefilini yaşamak olmalıydı.

Hayır, daha iyisi de vardı: dostunun ve babalığının öcünü almak. Hain Hay'dan suç ortaklarının adını söke söke koparacaktı; o suç ortaklarından hiçbiri kurtulamayacaktı elinden. Cesur Paneb'in elinden, suçlarının cezasını hemen ve oracıkta kesmekten başka bir şey gelemeyecekti. Üstelik ne yargıçlar ne de polis engel olacaktı ona.

Batan güneşin tatlı ışığı Nil'i parıldatırken, havada yüzlerce kırlangıç uçuşuyordu. Birden ara sokaklardan birinden çıkan adamı ustabaşına benzetti Paneb. Güneş gözlerini alıyordu, mucizeye kanmamaya karar verdi genç dev; yine de Nefer'e benzettiği adama doğru koştu.

- Sen misin?.. Gerçekten sen misin?
- Sabahtan bu yana o kadar değiştim mi?
- Seni kaybettim, anlayabiliyor musun? Artık loncada yerim yok benim!
- Ne saçma fikir! Beni yeterince koruduğuna inanıyorum ve aksini iddia edebilecek yok bu dünyada.
- Neden bu kadar geciktin?
- Yaslı bir ailenin huzura kavuşması için çözümlenmesi gereken bazı maddî konular... Yönetici nezdinde girişimde bulunmam gerekti, böylesi hep karmaşık olur; neyse sonuç iyi olacağı benziyor.
- Bütün bunlar, Hay'ın suçsuz olduğunu kanıtlıyor mu?
- Kuşkun mu vardı?

Nefer, kendi kişisel teminatını da kullanarak, sol ekip önderinin anısına sadık kalarak ölen genç kadının yaşlı anne ve babası için bir çeşit emekli maaşı ayarlamıştı. Bundan böyle, aralarındaki bağları daha da pekiştirecek bir sır paylaşacaklardı. Sobek Hay'dan özür dilemiş, sol ekip önderi de polis şefine hakaret etmek bir yana, görevini yerine getirmek için yaptıklarını anlayışla karşıladığını, kinlenmediğini söylemişti.

Hay konusuna uzaktan yakından tanık olanların katıldığı yemekte, Kenhir asık yüzüyle dikkat çekiyordu.

- Sığır zevkinize göre pişmemiş mi? diye endişeyle sordu Işık.
- Sığır nefis, ama hiçbir şey aydınlanmadı. Tabii, sol ekip önderinin suçsuz olması beni son derecede sevindirdi, ne var ki gerçek suçlu hâlâ karanlıkta saklanmaya devam ediyor.

Hem kraliyet talimatı neden bu kadar gecikti?

- Şu anın tadını çıkarın, Kenhir. Sizin gibi ben de bizi tehdit eden tehlikelerin bilincindeyim; ama bu akşam, yeniden kavuştuğumuz huzuru kutlayalım.

Işık'ın çekiciliğine direnmek Kenhir'in gücünün ötesindeydi; birkaç dakika daha homurdanmakla yetindi, sonra da yaşanan anın keyfine bıraktı kendini. Nefes nefese kalmış Burun Fened mezar kâtibinin karşısına dikildi.

- Saraydan bir haber... Postacı biraz önce getirdi... Saraydan! Kenhir kraliyet mührünü söktü, papirüsteki metni okurken gergindi.

- İyi haber mi? diye merak etti yontucu.

- Mükemmel!

Mezar kâtibi, bastonunu unutarak yazıhanesinden fırladı mümkün olduğunca çabuk ustabaşının yanına gitmek istiyordu.

- Bütün zanaatkarları toplayalım, Merneptah'ın buyruğu geldi!

Nefer zanaatkarları toplamadan önce metni okumak istedi. Gerçekten de anlaşılmayacak bir yanı yoktu buyruğun: lahitlerin mezara indirilmelerinin zamanı gelmişti.

Serketa kayığın arkasına uzanmış, küçük göUerinin üzerinde kürek çeken General Mehi'yi hayranlıkla izliyordu.

- Buhran bitmişe benziyor, dedi general. Merneptah'ın sağlığı düzeldi, taht kavgası diniyor, Seti orduların başına atandı, Amenmes de Teb'deki yaldızlı sürgününe devam edecek. Görevimin sürdüğünü vezirin kutlamasıyla birlikte öğrendim. Kısacası, barış ve süreklilik...

- Bu kadar kötümser olma, tatlı sevgilim. Anlattıkların, resmî açıklamadan başka bir şey değil. Kral yaşlanmaya devam edecek, bir daha gençliğine dönemeyecek. Entrikalara gelince, göreceksin zaman geçirmeden yeniden başlayacak... Genç Amenmes sabırsızlıktan yerinde duramıyor, babası Seti de Merneptah'ın yakında ölmesini bekleyerek dişlerini sıkıp bekliyor.

- Beni umutlandırmayı ne kadar da iyi biliyorsun yumuşak bildircinim!

- Senin yolun çok açık, Mehi, birkaç ufak tefek engel yolundan alıkoyamayacaktır seni. Taşanlarımızdan asla vazgeçmeyelim. Durumdan yararlanmak için, nifak tohumlan saçmayı sürdürelim. Günden güne Amenmes'i babasına karşı kıskırtalım, bunu yaparken ne onun ne de ötekinin güvenini yitirelim. Bana öğrettiğin de bu değil miydi?

- Sen benim en iyi öğrencimsin.

- En iyisi... ve tek.

Serketa elbisesini çıkardı, memelerini okşayarak sırtüstü uzandı.

General daha fazla dayanamadı, kürekleri bıraktı ve davetkâr bakışlarıyla onu çağıran karısının üzerine atıldı.

Pembe granitten üç lahit: "hayatın efendileri". Firavun Memeptah'ın mumyasının yeniden

dirilişine destek olacak Osiris gövdesinin içinde dinleneceği taştan kayıklar böyle görünüyordu.

Lahitler, metinler ve koruyucu tanrıların resimleriyle kaplıydı. Firavun mumyasına doğrudan temas edecek en küçüğünün dibine bastonlar, silahlar, kumaş parçaları ve çeşitli tören eşyaları oyulmuştu. Kapağın içinde de, elbisesi

yıldızlarla süslü, firavunu gezegenlerin arasında yeniden yaşatacak Gök Tanrıçası Nut vardı.

Dört metre dokuz santimetre uzunluğundaki dış lahde gelince, Merneptah'ı beyzî evrenin ortasında uzanmış, firavun olduğunu göstermek için kollarını kavuşturmuş şekilde tasvir ediyordu. Elinde de iyi çobanın asası ve yeraltında, güneşte ve gökteki üç doğumu betimleyen üç deri parçasından yapılmış kırbaç, hepsinin çevresinde de kutsal zamanın ve bir firavunun Maat'ın yeryüzüne hâkim olmasına izin verdiği sürece yaşayacak ahengin hayat dönemlerini temsil eden dev bir yılan vardı.

Paneb endişeliydi, durmadan kızakları ve halatları gözden geçiriyordu.

- İşin uzmanına da mı güvenmiyorsun? diye sitem etti Kasa.

- İki çift göz, bir çiftten üstündür.

- Bana kalırsa üzerine vazife olmayan işlere karışıyorsun... Ben işimi iyi yaptım, bir denetçiye de ihtiyacım yok.

- Sen yine de bir halat daha ekle. Ne olur ne olmaz. Kasa'nın iri kahverengi gözlerinde fırtına okunuyordu,

ama Paneb uzaklaşma bilgeliğini gösterdi. Yontucu birinci lahdin iplerini gözden geçirdi, homurdanarak da olsa genç devin önerisine uydu, bir halat daha ekledi. Mezarın girişinde bilge kadın duruyor, taşa oyulmuş hiyeroglifleri okuyarak, yazılara hayat veriyordu.

Kızak derinliklere doğru inişe geçmeye hazırdı. Kızağın kendisi de yaradanın, Atum'un "olanın ve olmayanın" adını yazmasına yarayacak bir hiyeroglifti; aynı kızağın üzerine yeni bir taş yerleştirildiğinde de, yepyeni bir hiyeroglif yaratılmış oluyordu, "mucize, harika." Aslında, yaradanın büyüü yeni bir mucize yaratıyordu bir kez daha. Bir ölünün cesedini alması için yapılan lahit, hem yeniden canlandırma gücüne, hem de dirileni öte dünyanın manzaralan arasında gezdirecek bir kayığa dönüşüyordu. Lahit "Tann'nın geçitle-ri"ni adım adım aşarken, ebedî istirahatgâhtaki bütün dua ve biçimleri kendinde canlandırıyor. Kasa'nın tek tek gözden geçirdiği kalın halatlar, taştan bir direğin çevresine sarılmıştı; halatları yavaş yavaş gevşeterek, inişin son derecede yavaş olmasını sağlayacaktı.

Bilge kadın yolculuğun mutlu olması için gerekli duaları mırıldandı, ustabaşı da hareket emrini verdi.

Halat Kasa, Güçlü Naht, Somurtkan Karo ve Burun Fe-ned ellerindeki halatları usul usul gevşetti, lahit bayırda yavaşça kaymaya başladı. Birden, hızlandı.

- Çok hızlı! diye bağırdı Nefer.

Oysa dört yontucudan hiçbiri yanlış bir hareket yapmamıştı, yine de hızını giderek artıran korkunç ağırlığı yavaşlatmayı başaramıyorlardı. Paneb mezarın içine atladı, kızıağın altında kalmaktan son anda kurtuldu. Kasa'nın son anda kızıağın arkasına bağladığı beşinci halata yapıştı, bütün gücüyle asıldı.

Genç devin kasları çatlarcasına gerildi, kızak durdu.

- Çabuk, takoz yerleştirin!

Çizimci ve heykeltıraşlar kızakların altına takozlar yerleştirdi, Paneb elindeki halatı bıraktı.

- Felaketi önledin, dedi Nefer.

Mezarın ağzına doğru ürmanırken, eğilip parmağını yere sürdü Paneb.

- Bir sabotaj, diye ustabaşının kulağına fısıldadı. Biri yere renksiz yağ dökmüş.

Nefer yıkılmıştı. Demek zarar vermekten vazgeçmeyecekti gölge yutucusu, bunun için Hakikat Meydanı'nın eserini yerle bir etmeye bile razıydı.

Yetmiş dördüncü bölüm

- Yeni bir vezir atandı, dedi mezar kâtibi ustabaşına.

- Tanıdığınız biri mi?

- Hayır, kuzeyli biri, kuşkusuz yetkilerini Batı Yakası Başyöneticisi Mehi'ye devredecektir. Her neyse, zaten bize düşmanlık beslemiyora benziyor; bana Merneptah'ın mezarı ve tapmağı için bir kutlama mektubu gönderdi. Üstelik güzel sözcüklerle de yetinmiyor: hem başarıımızı hem de atanmasını kutlamak için yiyecek yüklü yüz elli eşek gönderiyor bize! Bütün bu yiyecekleri çürütmeden saklayabilmek için epey iş var önümüzde... Ama eğer gereğini yaparsak, köyün kolay kolay unutamayacağı bir şölen düzenleyebiliriz!

- Ben de gölge yutucusunu kolay kolay unutamıyorum...

- Sen basardın Nefer; o ise beceremedi. Merneptah'ın milyon yıllık tapmağı açıldı, kullanılıyor; ebedî istirahatgâhı bir şaheser. Ustabaşı olarak ünün tümüyle pekişti, her iki ekip de sana karşı sevgi ve saygı besliyor, herkes bilge kadının büyüyle köyü koruduğunu biliyor... Öyleyse, artık o karanlık insanı hiç olmazsa bir süre düşünmeyelim, mutluluğumuzu hatırlayıp neşelenelim.

- Bundan sonraki görevimizi merak ediyorum.

- Zamanı gelince konuşuruz... Dinlenmeyi ve eğlenmeyi bilmen gerek. Haber Teb bölgesine, oradan da hızla bütün ülkeye yayıldı; Hakikat Meydanı üzerine düşen görevleri bir kez daha kusursuz bir şekilde yerine getirmişti. Bir iktidarın geçerliliği için olmazsa olmaz anıtlar bitirilmişti; Mısırlıların ancak çok çok az bir bölümü bitirilen anıtları görme tarihine erişse de, herkes bu eserlerin tanrılar ile insanlar arasındaki, göğün ahengi ile toplumun beraberliği arasındaki bağlan pekiştireceğini biliyordu.

Paneb dirilme odasının esrarının ortasında, yaldızlı taştan bir yatak üzerine konmuş

Merneptah'ın lahdini hep hatırlayacaktı. Bütün meslektaşları gibi kralın sonsuzluğuna katılmış olduğunu hissediyordu firavunların bambaşka bir hayat yaşadıkları vadiye hem çok uzak, hem de çok yakın gündelik yaşama yeniden dönmek, onun için gerçek bir darbe olmuştu.

Yine de şölene hazırlanmak gerekiyordu, bazı evlerin cephesini onarmak, Pişkin Somun Pay'dan ve Kararlı Gau'dan matematik dersleri alan, ama annesinin ilgilenmesini istediği okumaya ve masallara hiç zaman ayırmayan oğluyla oynamak da. Resim çizmekten hoşlanmadığı söylenemezdi, kendinden çok daha büyük arkadaşlarıyla dövüşmekten de çekinmiyordu hiç.

Uabet kendi çapında mutlu olmayı sürdürüyor, hayattan bundan fazlasını istemiyordu. Ne var ki Paneb'in yatağı bin parçaya böldüğünü gördüğünde korktu. Yumuşak dünyası, bilmediği bir nedenden ötürü yok olmak üzere miydi yoksa?

- Yalvarırım, dur!

- Çok geç artık, Uabet. Ben kararımı verdim bile.

İşte genç kadının duymaktan korktuğu sözler bunlardı, ne sevgisi ne de tek oğulları evden ayrılmaya karar vermiş Paneb'i yolundan döndüremezdi.

- Gerçekten... gerçekten de gidiyor musun?

- Gitmek mi? Gitmekten söz eden kim?

- Peki öyleyse, neden...

- Böyle bir yatakta uyumaya nasıl devam edebilirsin, Uabet? Belin için çok sağlıksız. O tahtaları ateş yakmakta kullan, ben karıma layık bir yatak yapacağım.

Bir yandan ağlarken, bir yandan da gülümsüyordu.

- Neyin var Uabet? Hasta mısın yoksa?

-Tam tersine, kendimi hiç bu kadar iyi Wssetineiriistim... çok da duygulandım.

- Cömert Didya'nın bana verdiği şu alete bir bak.

Paneb tahtada delik açmak için kullanılan bir burgu gösterdi. Zanaatkânn yapacağı harekete uygun eğimi olan bir yayla çalışıyordu alet.

- Didya eğimin rastlantıyla ilgisi olmadığını söyledi. İyi bir marangoz bu eğimi bir ağaç dalını uygun biçimde iterek elde edermiş. Şimdi işe koyulma zamanı geldi.

Sonucu gördüğünde mutluluktan havaya sıçrayacaktı Uabet; yeni yatağı varlıklı bir Tebliyi bile kıskançlıktan çatlatacak güzellikteydi.

Uzun süre yeni şiltenin üzerine oturmaya cesaret edemedi, sonra yatağın bir kenarına uzanmadan önce elbisesinin askılarını indirdi.

- Benimle birlikte yatağı denemek istemez misin? dedi usulca.

Cennetten çıkmış gibi bir gündü, ılık bir güneş, hafif bir meltem... Işık tedavi edilecek bir hasta olmadığını görüp biraz dinlenmeye karar verdi.

Işık, sabah ayininden sonra, köyde geçirdiği mutlu yıllan ve yaşamak talihine eriştiği ışıltılı aşkı düşünerek evinin terasında uykuya daldı. Gündelik hayat diğer yerlerden çok daha ağır geçiyor olsa da olağanüstü dakikalarla süslü bu maceraya atıldığı için bir an bile pişmanlık duymamıştı.

Ayak sesleri ve kahkahalar bilge kadını uykusundan uyandırdı; erkeklerden, kadın ve çocuklardan oluşmuş karmakarışık bir kalabalık evine yaklaşıyordu. Işık merdivenleri indi, kocasının evde olmadığını görünce çok şaşırmadı. Meraklandı, kapıyı açtığında peşine köyün bütün halkını takmış Suskun Neferle burun buruna geldi.

Ustabaşı bilge kadına dört ayaklı, sürgülü kapaklı bir mücevher kutusu uzattığında, gülüşmeler kesildi. Altın levhalarla kapk küçük kutu gerçek bir sanat eseriydi.

- Sana bu armağanı sunması için, köye izin ver, dedi Nefer. Her gün usanmadan hepimize bakan kadını onurlandırmak istiyoruz. Bu kutu, sevgi ve saygımızın simgesi olsun.

Gözleri dolan Işık öylesine duygulandı ki, tek bir kelime bile edemedi.

- Bilge kadın çok yaşasın! diye bağırdı Paneb'in sıcak ve gür sesi, ötekiler de tekrarladı bu dileği.

- Kabul etmiyorum, dedi Suskun Nefer.

- Israr etmek zorundayım, dedi Kenhir.

- Benim yerime siz gidin... Bilirsiniz, resmî törenlerden nefret ederim.

- Batı yakasının başyöneticisi, Teb'in tüm yöneticilerinin huzurunda seni kutlamak istiyor, bu yüzden seni temsil etmem imkânsız.

- İşimin başımdan aşkın olduğunu söyleyin.

- Bunu yapmak zorundasın, Nefer. Eğer geleceğin bize neler hazırladığını öğrenmek istiyorsak, buna katlanmak zorundayız. İnan bana, öteki ödül törenlerine bezemeyecek bu; Mehi fırsattan yararlanıp bize özel bilgi verecek, belki gelecekteki görevlerimiz hakkında fikrimiz de olur.

- Ya o görkemli davetlerden biriye?

- Seni çağırmazdı ki. Üstelik senin kişiliğinde Hakikat Meydanı'nı onurlandırılıyor. Toplumun iyiliği için kendini feda etmen gerekmez mi?

- Ürkütücü bir ikna gücünüz var Kenhir.

- Ben sadece köyünü seven onu korumaktan başka bir şey düşünmeyen yaşlı bir kâtibim. Sen istesen de istemesen de çok önemli biri oldun, bu resmî ünün bize ek bir koruma getirecek.

Bilge kadın mezar kâtibinin sözlerini tekrarlamış, ustabaşının Mehi tarafından Merneptah'm milyon yıllık tapmağının avlusunda düzenlediği törene katılmamak için hiçbir bahanesi kalmamıştı. Şık giyinmek zorunda kalmıştı Nefer, tıpkı bol kollu tören elbisesiyle etkileyici görünen Kenhir gibi.

İzleyicilerin arasında varlıklı Teb kentinin ünlüleri vardı. General Mehi, kendinden emin

şekilde önce mezar kâtibinin meslek hayatındaki önemli aşamaları hatırlatmış, kusursuz yönetimini kutladıktan sonra da, bu görevde olabildiğince uzun kalmasını dilemişti.

Sonra herkesin ilgi odağı olmaktan rahatsız Suskun Nefer'i çağırdı.

- Hakikat Meydanı ustabaşısı, yerine getirilmesi çok güç bir görev üstlenmişti, diye başladı Mehi söze. Herkes onun köyden çıkmayı hiç sevmediğini bilir, ama Suskun Nefer'in ünü köyün duvarlarını çoktan aştı. İşte bu nedenle, Teb'in benim ağzımdan, majestelerinin ebedî istirahatgâhını ve şu anda içinde bulunduğumuz tapınağı yaparak kenti daha da güzelleştiren insana şükranlarını sunmasının doğru olacağına karar verdim. Suskun Nefer hem bir yönetici hem de dâhi bir mimardır. Firavunun da onayıyla ona bu altın gerdanlığı veriyor ve sizin adınıza ona sarılıyorum.

Ustabaşı donmuş gibiydi, yüzünde en küçük bir tebessüm bile görülmedi. Gece ilerlemiş, Mehi'nin görkemli villasında düzenlediği ziyafetin konukları teker teker evlerine dönmeye başlamıştı. General mezar kâtibi ile ustabaşını kandillerin sıcak bir aydınlık yaydığı çalışma odasına götürdü.

- Sonunda baş başa kaldık, dostlarım! Böylesi davetlere karşı beslediğiniz olumsuz duyguları paylaşıyorum, ama ne yazık ki böylesi toplantılar bazen vazgeçilmez oluyor.

- Vezir neden gelmedi? diye sordu Kenhir.

- Resmî işleri nedeniyle Per Ramessu'dan aynlamadı, yine de bana sizinle ilgili talimatlarını ilettiler. Bu talimatları size sözle aktaracağım ve söylediklerim hiçbir şekilde papirüse dökülmeyecek. Bu güven beni çok onurlandırdı, itiraf etmeliyim ki yeni çalışma programınızın sırrını az da olsa paylaşmakla çok gurur duydum.

- Sizi dinliyoruz, Mehi.

- Firavun Merneptah sizden, geçmişte olduğu gibi köy halkı için mezarlar hazırlamanızı, köye bakmanızı; olabildiğince kısa zaman içinde de Kraliçeler ve Krallar vadilerine gidip bu listeye göre ebedî istirahatgâhlar kazmanızı istiyor.

Mehi mezar kâtibine rula haline getirilmiş ve birkaç kraliyet mührüyle mühürlenmiş bir papirüs uzattı. Üzerinde vezirin mührü de vardı ve tarih atılmıştı.

Kenhir papirüsü sol kolunun yeninden içeriye itti.

- Hepsi bu mu?

- Benim görevim bitti, sizinkinin de kusursuz bir şekilde yerine getirileceğinden eminim.

Kenhir ve Nefer çekildi.

General Mehi çok derin ve çok dürüst bakışından rahatsız olduğu şu ustabaşına dayanamıyordu. Adamın zayıf yan larından yararlanmak kolay olmayacaktı.

Yetmiş beşinci bölüm

Merneptah iktidarının onuncu yılı başlarken, Hakikat Meydanı bir yasin az da olsa kararttığı mutlu bir yaşam sürüyordu: Kapkara Işık'ın kollarında usulca ölmüştü. En azından kocası kadar kederlenen Işık, köpeği mummyalamış ve akasya ağacından bir tabut yaptırmıştı. Aşklarının sadık tanığı onları öteki kıyıda bekleyecek ve öte dünyanın güzel yollarında rehberlik edecekti. Işık şanslıydı, köyde yeni doğan üç yavrunun arasında Kapkara'nın tıpaüp benzeri bir enik vardı, bilge kadın tereddüt etmeden kabul etti yavruyu.

Sol ekip Kraliçeler Vadisi'nde, sağ ekip da Krallar Vadi-si'nde çalışıyordu; Paneb de herkesin hayranlığını kazanan parlak renkli bir armağan masasının resimlerini tamamlamak üzereydi. Üzüm salkımları, sığır pirzolaları, kaz dolmaları, marullar, soğan demetleri, somunlar gözleri hayran bırakacak bir ahenkle bir araya getirilmişti.

- Fırçan benimkinden daha canlı, dedi Kurtarıcı Şed. Mesleğin sırlarına hâkim olması için aylar boyu göz açtırmadığı öğrencisinin gösterdiği inanılmaz gelişme mutlu ediyordu başressamı.

- Bu bir suçlama mı?

- Bu armağan masası gibi durumlarda bir iltifat; ölünün ruhuna ayrılmış ve resim sayesinde sonsuza dek yenilenecek bu yiyeceklerin, neşe ve verimlilikle parlamaları çok güzel bir şey. Ama hâlâ hayatın güçlüklerinin öğreteceği ciddiyetin eksikliğini duyuyorsun; tabî eğer kendini beğenmişlik seni daha önce yok etmezse.

Şed Paneb'in öfkeli bakışını görmezden gelerek yeniden işine döndü.

- Neresindesin? diye sordu General Mehi Dakter'e. Bilgin sakalının kızıl kıllarına dokundu, gözleri mutlulukla parlıyordu.

- Başardım, dedi sonunda, kendinden emin bir sesle. Bana güvenmekte haklıydınız. Elimizde şimdiye kadar kullanılanlardan iki kat daha fazla saplanma gücüne sahip çok sayıda ok var.

- Senden daha iyisini bekliyordum.

- Ama ilerlemeyi hiç kesmedim ki! Size başardım dediysem, kendimi övmek için yapmadım bunu... Mızrakların ağırlığını düşürdüm ve çarpma anındaki etkilerini artırdım. Daha uzak hedeflere daha büyük şaşmazlıkla varacaklar artık. Asıl şaheserim, çift ağızlı kısa kılıçlar! Yabancı demircilerin yöntemlerini alıp iyileştirdim. Böylesi bir silaha sahip olan bir asker düşmanlarından çok daha az yorulacak, düşmanlarım hafif yaralasa bile, onları safdışı bırakacak. Bu silahın gücünü tahmin bile edemezsiniz.

- Silahı bizzat deneyecek, sonra da seçkin bir birlik oluşturup adamları eğiteceğim.

- Prens Amenmes'e haber verecek misiniz?

- Zaten yeterince biliyor. Öğüdümü dinledi, Teb'in yüksek sosyetesine katılıp kendini sevdirdi. Ama şimdi her zamankinden daha dikkatli davranmak gerekiyor.

- Anlaşılan başkentten gelen haberler giderek seyrekleşiyor.

- Benim aldığım bilgilere göre Filistin'de batış hâkim, Seti de herhangi bir ayaklanma hevesini kırmak için kalabalık bir birlikle bölgeyi gezip duruyor. En iyi haberse, firavunun yakında yetmiş beşinci yaşını kutlayacağı!

- Babası Ramses, çok daha uzun yaşamıştı!

- Doğru, ama Merneptah artık ortalıkta görünmüyor; katılmasının önemli olduğu resmî törenlere bile gelmiyor. Kısacası sağlığı bozuluyor.

Dakter generalin umutlarına bir diken batırma zevkine daha fazla direnemedi.

- Hakikat Meydanı'nın ününü pekiştirmenizden beri, o köy saldınlamaz bir yer oldu.

- Loncanın inanmasını istediğim de bu zaten. Bu sözde sakin dönemin ardından, şiddetli bir fırtınanın geleceğini bilmemeliler. Amenmes Seti'ye karşı ayaklanacak, baba oğul birbirlerine girecek.

Dakter iğrenmişçesine buruşturdu yüzünü.

- Çatışmalar beni ilgilendirmiyor... Benim tek istediğim, bu laboratuvarın başında kalmak.

- Sen kendini kandırmaya çalışıyorsun, oysa hedeflerin benimkiler kadar büyük ve bu hiçbir değişmedi! Sen ne düşünürsen düşün, sabır göstermek ve yerimi peldştirmekte haklıydım. Hiçbir firavun Teb'den vazgeçemez; Merneptah ortadan kalktığında, beraberinde Ramses'in büyüklüğünün paçavralarını da götürecektir. İşte o zaman harekete geçeceğiz, İşte o zaman Hakikat Meydanı'nın sırları elimden kurtulamayacak.

Işık, Kasa'nın artık çocuk doğurmak istemeyen karısı için dövülmüş akasya dikenlerinden bir gebelik önleyici hazırlıyordu. Birden başı döndü. Önce geçici bir rahatsızlık sandı bunu, ne var ki acılı bir yorgunluk, genellikle hastalarını yatırdığı yatağa uzanmaya zorladı onu.

Karısının eve dönmediğini görüp endişelenen Nefer, onu muayenehanede, yatağın üzerinde uyurken buldu. Saçlarını okşayarak, usulca uyandırdı karışım.

- Bitkinim, dedi bilge kadın.

- Dışarıdan bir hekim çağırmanı ister misin?

- Hayır, gereği yok... Bu son haftalarda çok enerji yitirdim, bilge kadın kendimi nasıl iyileştireceğimi göstermişti bana. Zirveye çıkmam gerekecek.

- İyi bir uyku daha iyi olmaz mı?

- Bana yardım eder misin?

Nefer ilk görüşte aklını çelen bu güler yüzlü iradeye karşı gelinemeyeceğini uzun süre önce öğrenmişti.

- Eğer tırmanamazsan, seni eve götürmemi kabul edecek misin?

- Senin sayende, başaracağım.

Yıldızlı kubbenin altında, birbirlerine sarılarak adım adım tırmandılar. Işık, sanki batı yakasına hâkim piramitten yayılan gizemli enerjiyi içiyormuşçasına, gözlerini zirveden ayırmıyordu. Ne ustabaşı ne de bilge kadın karşı gelinmez çağrısını duydukları kutsal

dağa hükmetmek için gereken çabayı düşünüyordu.

Tepeye vardıklarında, ölümsüz yıldızların çevresinde bir gök sarayı oluşturdukları Kutupyıldızı'na diktiler gözlerini.

- Bana bir iyilik yap, dedi Nefer. Sakın dünyadan benden önce ayrılma. Sen olmadan en basit işleri bile yapmaktan âcizim.

- Bu kaderin işi. Benim bildiğimse hiçbir şeyin, özellikle de ölümün bizi ayıramayacağı. Bizi sonsuza dek birleştiren aşk ve yaşadığımız bu macera ölümü yenecek.

Şafak söktüğünde, gök tanrıçasının yeniden dirilen yüzünü yıkadığı çiyi biriktirdi Işık, o çiyile dudaklarını ıslattı. Köylüleri iyileştirmek için gerekli enerjiyi böyle toplayacaktı.

Kenhir, yardımcı yöneticileriyle uzun uzun konuşup tartıştıktan sonra, olayın iki ekibin şefleri ile bilge kadına haber verilmesini gerektirecek kadar önemli olduğuna karar verdi.

- Domuz etinin fiyatı önemli ölçüde arttı, bu da ekonominin düzeninin bozulması için yeterli bir sebep. Öteki tüketim mallarının fiyatları da artmakta gecikmeyecektir, bu da vezirin bize ayırdığı tayınların azalması demektir.

- Zaman geçirmeden vezirle görüşmemiz gerekmez mi? dedi Hay.

- Vezir başkentte, onu durumdan haberdar etmek için bir mektup göndereceğim. Şimdilik bir tepki olarak, dışarı için yaptığımız heykelcikten lahitlere kadar bütün her şeyin ücretini artırmanızı öneriyorum.

- Bu enflasyona neden olmaz mı?

- Böyle bir tehlike var tabii, ama oldubittiye getirilmeyi kabul edemeyiz. Bu durumun beni endişelendirdiğini de saklayamam, ama yine de bunun geçici bir düzensizlik olduğunu umalım. Yoksa bunun ardından Hakikat Meydanı'nın zararsız atlatamayacağı ciddi bir ekonomik kriz doğar.

- Ambarlarımız dolu mu? diye sordu Işık.

- Her zaman korkak davrandım, kötü günü düşünerek yiyecek istiflemeyi sürdürdüm hep, dedi Kenhir. Devletin bize verdiği güvenceye inanarak istifçiliği düşünmemem gerekirdi. Bugün yaptıklarımın hiç pişmanlık duymuyorum.

- Batı yakası başyöneticiliği önlem almak zorunda değil mi? diye sordu Nefer.

- Mehi'nin hareketsiz kalmayacağından eminim, yine de domuz eti satıcılarının neden böyle davrandıklarını öğrenmek gerekir.

- Korkudan, dedi bilge kadın.

- Neden korkuyorlar?

- Birkaç gündür beri korku rüzgârı vadiyi kapladı ve insanların aklını karıştırıyor.

- Bizimle ilgili mi? diye endişeyle sordu sol ekip önderi.

- Hiç kimse kaçamayacak, dedi Işık.

Kum fırtınası bütün gece sürmüş, köylüleri evlerinin kapı ve pencerelerini sıkı sıkı

kapamak zorunda bırakmıştı. Toprak renkli ağır havayı delmeyi güneş bile başaramadı ve sabah törenleri gecikti. Beş adımdan ötesi görünmüyordu, su taşıma işi güçlükle gerçekleştirildi.

Göz hastalıkları birden arttı ve bilge kadın karışimleri hastalıkların şiddetiyle orantılı şişeler dolusu damla hazırlamak zorunda kaldı.

- Kenhir'den fırtına süresince çalışma saatlerinin kısaltılmasını isteyeceğim, dedi Nefer karısına. Daha sonra da köyün mezarlarına sığınırız.

Küçük Kapkara, hareket etmenin çok büyük bir hata olduğunu anlatmak istercesine yerleşmişti ustabaşının dizlerine; hayvan örnek gösterilecek kadar usluysa eşyaların ayaklarını kernirmiyor, Işık'ın hazırladığı et, peynir, sebze ve ekmek lapasını büyük bir iştahla mideye indiriyordu. Selefî gibi kahverengi gözleri, cevval bir zekâsı vardı.

- Çok endişelisin, değil mi?

- Rüzgârın şiddeti görülmemiş bir şey. Bu hortumlardan yıkım taşıyan bir çılgınlık doğuyor.

Kapı baston darbeleriyle sarsıldı.

- Çabuk açın, diye bağırdı, kafasına bir kukuleta geçirmiş Kenhir.

- Ne var, ne oldu? diye sordu Nefer.

- Postacı Uputi bu lanetli fırtınayı yenip üzücü haberi ilette bize. Firavun Merneptah birkaç gün önce ölmüş.

Yetmiş altıncı bölüm

Ustabaşı, önünde toplanmış köy halkına saraydan Hakikat Meydanı'na gönderilen resmî belgedeki geleneksel cümleleri okudu:

- Firavun'un ruhu, güneş dairesiyle birleşmek, efendisine karışmak ve yaradana kavuşmak için göğe yükseldi. Bundan böyle Merneptah ışıklar ülkesinde sadece ses olarak yaşayacak. Tüm ülke yaşayanların tahtına çıkacak yeni Horus'u beklerken güneş yeniden parlansın.

Hepsinin yüzü ciddiydi, hiçbiri akıllarından çıkmak bilmeyen o yakıcı soruyu sormaya cesaret edemiyordu. Paneb dışında, hiçbiri.

- Bizim kaderimize düşen ne?

- Hakikat Meydanı sadece firavuna bağlı, dedi Kenhir.

- Merneptah'ın yerine kim geçecek?

- Muhtemelen oğlu Seti.

Böylesine ürkütücü bir ada sahip yeni kral, Seth'in gücüne hakim olabilecek mi?

- Eğer tahta o geçerse, diye atıldı Somurtkan Karo. Korkunç bir dönem olacak, en kötüsüne hazırlanmamız gerek.

- Neden bu kadar kötümstersin? diye sordu Kararlı Gau.

- Çünkü kimse Büyük Ramses'in babasının, Seti'nin adını alamaz! Ondan önce hiçbir kral bu adı taşımaya cesaret edememişti. Kimsenin onu taklit etmeye yeltenmemesi gerekirdi.

- Prens Amenmes'in de gözünün yüksekte olduğuna dair söylentiler yok mu? diye araya girdi Güçlü Naht.

- Kendinizi harap etmeyi bırakın, dedi Pişkin Somun Pay. Ne olursa olsun, bir firavun tahta oturacak, bizden milyon yıllık tapmağını yapmamızı, Krallar Vadisi'nde ebedî istirahatgâhını kazmamızı isteyecek.

- Bir iç savaş çıkmadığı sürece, dedi Paneb. Sözleri karışıklık yarattı. İç savaş... İşte şimdi yeniden umutlanmaya başlamıştı hain! Merneptah'ın yüzünden düşleri yıkılmıştı, oysa köy dışında biriktirdiği servetten olabildiğince çabuk yararlanmak istiyordu; silik olacağı söylenen o kral Mısır'ı işgalden kurtarmış, Hakikat Meydanı'nı da sonuna dek desteklemişti. II. Seti aynı yolu izleyecek miydi, yoksa ona ağır gelecek görevlerinin altında sendeleyecek miydi? Özellikle de öz oğlu Amenmes'in ona başkaldırdığı sırada? Şiddetli çatışmalar çıkarsa Hakikat Meydanı'nın gücü azalacak, görkemini kaybedecekti mutlaka. Güvenlik gücü azalacak bu da hainin çalışmasını kolaylaştıracaktı. Işık Taşı'nı ancak köyü düzenle ve inceden inceye arayarak bulabilecek, kendini ele vermemek için çok sıkı önlemler almak zorunda kalacaktı.

- Yeni bir emre kadar, Şef Sobek ile polislerinin koruması altındayız, o nedenle de endişe edilecek bir şey yok, dedi ustabaşı. Mezar kâtibiyle birlikte General Mehi'yi ziyaret edip daha fazla bilgi almaya çalışacağız, biz dönmeden köyden ayrılmayın.

- Ya dönmezseniz? diye sordu Paneb. Burun Fened'in tepkisi sert oldu.
- Böyle bir şeyi nasıl düşünürsün?
- Eğer rakip gruplar çatışmaya başlarsa Hakikat Meydanı'nın çevresinin güvenliğinden bile şüphe etmeliyiz.
- Eğer dönmezsek köyü bilge kadın yönetecek, dedi ustabaşı.
- Rüzgâr azalmaya, görüş mesafesi artmaya yüz tutmuştu, Teb'in batı yakası da sakin görünüyordu. Köylüler yavaş yavaş tarlalarına gitmeye başlıyor, hayvanları da ahırlarından çıkarıyorlardı. Ev kadınları, bütün önlemlere rağmen en ücra köşelere kadar sinmiş kumlan temizlemek için her yeri süpürmeye girişti. Merkezî yönetim yapılarının çevrelediği geniş avlu, birçok asker tarafından temizlenmekteydi.
- Subaylardan biri, iki konuğun yolunu kesti.
- Nereye gidiyorsunuz?
- Mehi'yi görmeye, diye cevap verdi Kenhir.
- Ne hakla?
- Mezar kâtibi hakkıyla.
- Bağışlayın beni... General burada değil.
- Nerede?
- Bağışlayın... ama nereye gittiğini sivillere söyleyemem.
- Hakikat Meydanı'yla ilgili bir talimat aldınız mı?
- Hayır.
- General ne zaman döner?
- Bilmiyorum.
- Kenhir ve Nefer kuşkuyla köye döndü. Prens Amenmes öfkeden sarhoş gibiydi.
- Eğer yanlış anlamıyorsam General Mehi, beni Teb'in merkez kışlasındaki bu dairede tutsak ediyorsunuz!
- Elbette hayır, Prens. Tasalandığım tek şey sizin güvenliğiniz.
- Yine de istediğim yere gitmekte özgür değilim!
- Böylesi kanşık bir dönemde kendinizi Teb ordusunun korumasına bırakmak çok daha iyi olmaz mı?
- O ordunun başında başkente saldırmak istiyorum.
- Rica ederim, biraz düşünün, Prens. Kuzey ile güney arasında bir savaş binlerce kişinin hayatına mal olur ve Mısır'ı öylesine güçsüzleştirir ki ülkemiz düşmanlar için kolay lokma haline düşer.
- Babam firavun ilan edildiği anda bir kukladan farksız olurum!
- Per Ramessu'dan tek bir haber bile almadık, belki de Seti sizi hemen başkente çağırır.

- Beni öldürmek için, mutlaka!

- Neden babanıza böyle karanlık amaçlar yakıştıyorsunuz?

- Çünkü söz konusu olan iktidar, General Mehi!

düşler gerçekleşecek, bazıları da sonsuza dek yok olacak. Oysa ben benimkilerin yok olmasına razı değilim... İsteseniz de istemeseniz de Seti ile aramızdaki çatışma kaçınılmaz. Ya babam iktidardan vazgeçer ya da ben onun krallığını reddedip burada, Teb'de taç giyerim. Herkes safını seçmek zorunda.

- İradeniz karşısında eğiliyorum, Prens, ama Seti'nin kararları resmen bildirilene dek bu kışlada kalmanız için yalvarıyorum size.

- Anlaştık General. Siz yine de birlikleri hazır tutun.

Mehi çekildi. Olayların bu yönde gelişmesinden çok memnundu. Genç prensin babasına çabuk baş egeceğinden korkmuştu; oysa tersi gerçekleşmiş, Merneptah'ın ölümü Amenmes'in hırsını öylesine artırmıştı ki, Mehi'nin müdahale edip prensi frenlemesi gerekmişti. Her ikisini de en iyi müttefikleri olduğuna inandırarak iki adamı birbirlerine karşı kışkırtmak için sadece beceri ve akıl gerekliydi. Aynı akşam Per Ramessu'ya son derecede ciddi bir mektup göndererek, Seti'ye oğlunun davranışının giderek tehlikeli olmaya başladığını bildirecekti. Generalin devletin sadık bir hizmetkârı olarak, ülkenin barışından ve refahından başka kaygısı yoktu.

Kavganın sonucu ne olursa olsun, elindeki silahlar sayesinde bu kışıktan kazançlı çıkacaktı. Ve yağmalayacağı mağlupların en ön sırasında da Hakikat Meydanı olacaktı.

- Ne demek kurutulmuş balık yok? diye bağırdı Güçlü Naht. Emin misin?

- Eğer inanmıyorsan git kendi gözlerinle bir bak dedi karısı!

Yontucu kararlı adımlarla köyün ana girişine yöneldi, birçok ev kadınının orada toplanmış olduğunu gördü.

- Balıkçılar balık getirmedi mi? diye sordu Naht.

- Ne balıkçılar ne de kasaplar, dedi Fened'in eski karısı. Naht doğruca mezar kâtibine gitti. Ustabaşının, Paneb'in ve diğer zanaatkarların toplandığını ve suçlamaların şiddetinin giderek arttığını gördü.

- Yeter! diye homurdandı Kenhir. Yakınmalarınız bir yere götürmüyor bizi.

- Bize doğruyu söyleyin, diye ısrar etti Paneb.

- Yiyecek sevkiyatımız kesildi, dedi Mezar kâtibi ölümcül bir sesle. Yine de haftalarca yetecek erzak var elimizde.

- Etkili bir girişimde bulunun! diye bağırdı Halat Kasa. Veziri ya da firavuna uyarmak gerek!

- Hangi firavunu? diye alay etti Âlim Tuti. Bizi terk ettiler, işte size gerçek! Askerler birazdan gelip bizi buradan atacak, köyü işgal edecek!

- Kimsenin buraya girmeye hakkı yok, diye hatırlattı Paneb.

- Yoksa direnebileceğimizi mi düşünüyorsun?
- Neden bu kadar kötümstersiniz? diye araya girdi Cömert Didya. Yönetimin düzeni bozuldu, bu açık. İyi de yeni firavunun bize düşman olması için bir neden var mı?
- Boş konuşuyoruz, diye kestirip atı ustabaşı. Köyde çoktan yapılmış olması gerekip de gecikmiş çok iş var.
- Nefer sunaklardaki, mezarlardaki ve evlerdeki işleri dağıttı. Kaldıkları yeri güzelleştirmek zanaatkarların güvenliklerini, endişelerini unutturdu. Tehlike uzaklaşıyormuş gibi barış dolu günlerin türküleri söylenir oldu.
- Ustabaşı Işık Taşı'nın saklandığı yere bakıyordu. Bu taş, kuşaklar boyu elden ele iletilerek eserin tamamlanmasına yardım etmişti; acaba mucize sona mı eriyordu?..
- Işık yanına geldi, tıpkı onun gibi, Işık da paha biçilemez bu hazineye bakmaya koyuldu.
- Bilge kadınla konuşmaya ihtiyacım var, dedi Nefer.
- Görevinden ayrılmak istiyorsun, öyle değil mi?
- Ne korkaklıktan ne de fırtınayı göğüslemenin güçlüğünden, sadece görevimi tamamladığımı düşündüğüm için. Sol ekip önderi yerimi almak için gerekli tüm niteliklere sahip.
- Biri dışında hepsine; iyi bir yönetici değil ve bu yüzden hiçbir zaman iyi bir ustabaşı olamaz. Önümüzde karanlık dönemler var, köyü korumak, kurtarılması gerekeni kurtarmak için iyi zanaatkar olmak yetmez. Ne tanrılar ne de lonca, seçimi sana bırakmaz Nefer. Söylediklerini unut ve seçildiğin görevi yerine getirmeye devam et.
- Işık gözlerini zirveye kaldırdı.
- Zirvenin gücü her gün artan çağnsım duymuyor musun? Göğü dolduran onun sesi, cömertliğinin sınırı yok. Sözlerini dinle Suskun ve işe koyul.
- Ustabaşı kansına tutkuyla sarıldı. Belki de aşk karanlıkları yenmesini ve Işık Taşı'm korumasını sağlayabilirdi.

-----o-----

Hakikat Meydanı'nın zanaatkarları Büyük Ramses'in ölümünden beri büyük bir tedirginlik içindedir. Köy, "bilge kadın" olarak anılan Işık'ın tüm çabalarına rağmen tehlike altındadır. Suskun Nefer, yolsuzluk ve zorbalıkla suçlanmaktadır. Ayrıca İki Ülke'nin başkenti Per Ramessu'da dönen dolaplar iktidarı zayıflatmakta, saray tarafından yapılan yiyecek ikmalinin kesintiye uğraması, zanaatkarların aletlerine düzenlenen sabotajlar, maden rezervlerinin gitgide azalması ve sınırlarda toplanan düşman orduların güç birliğine gitmesi köyü adım adım uçurumun eşiğine sürüklemektedir.

Christian Jacq bu sürükleyici romanda, günümüzden binlerce yıl önce Mısır'da gerçekleşen komplolar, hırsızlıklar, cinayetler ve suiistimallerle baş etmek zorunda kalan kahramanların macerasını anlatıyor.

Daha önce yayınevimiz tarafından yayımlanan Mısır Yargıcı üçlemesinin de yazarı olan Christian Jacq, bu kez yeni bir diziyi okurlarının karşısında. Işık Taşı dizisinin ilk kitabı

Suskun Nefer'den sonra yayımlanan Bilge Kadın'ı, Cesur Paneb ve Hakikat Meydanı izleyecek.

Christian Jacq (Işık Taşı) Cilt2 Bilge Kadın

Notes

[←1]

Aspirin'in içerdđi maddeler.

[←2]

Piramitlerin Metinlerindeki hiyeroglif yazıların kanıtladığı gibi, Eski Mısırlılar daha sonra "crawl" olarak adlandırılacak kulaç yöntemini kullanarak yüzüyorlardı.

[←3]

Mumyaların ve tıbbî metinlerin incelenmesinden, bu buluşu Mısırlılara borçlu olduğumuzu öğreniyoruz.

[←4]

Bilgelerin kullandığı bu deyimde göre, iyi eğitilmemiş bir çocuk, "sırtındaki kulak" sopayla, yani konuşmayla açılmadığı için, sağırdır. Eğitimci çocuğa hayatı öğretirken, hem kelimedenden hem de sopadan yararlanır, eski Mısır'da her ikisi de medu olarak bilinir.

[←5]

Mısır dilinde "gücün, şiddetin ulusu" anlamında.

[←6]

Mısır dilinde, kenbet.

[←7]

Deyr 'l-Medine'deki 1 no'lu mezar.

[←8]

Birinci mevsimin 2. ayının 21.; ikinci mevsimin 1. ayının 5. ve 29. günleri.

I. Amennofis, XVIII. Sülale'nin ikinci firavunu (İÖ yklş. 1551-1524)

[←10]

Mısır anlamına gelen kemet sözcüğü, Nil'in kabarmasıyla kıyıya vuran kara ve verimli balçığı anımsatmak için kem (siyah) kökünden türetilmiştir.

Eski Mısırlılar için taşlar doğar, büyür ve olgunlaşırdı.

[←12]

Daha ilk dönemlerden itibaren Eski Mısır'da antibiyotik kullanımı için bkz. J. O. Mills, Beyond Nutrition: Antibiotics produced through grain storage practices, their recognition and implications for the Egyptian Predynastic, Studies Hoffman, 1992, s. 27-36.

[←13]

Grekçe adıyla Keops olarak tanınan, adı "(Tanrı) Beni Korusun" anlamına gelen Hufu; Kefren, ya da "Ra Zaferle Doğruluyor"; "Ra'nın Yaratıcı Gücü Dengeli" ya da Grekçe Mi-kerinos olarak tanınan Menkau-Ra.